Friedrich Klára
Szakács Gábor

Kőbe vésték, fába rótták...

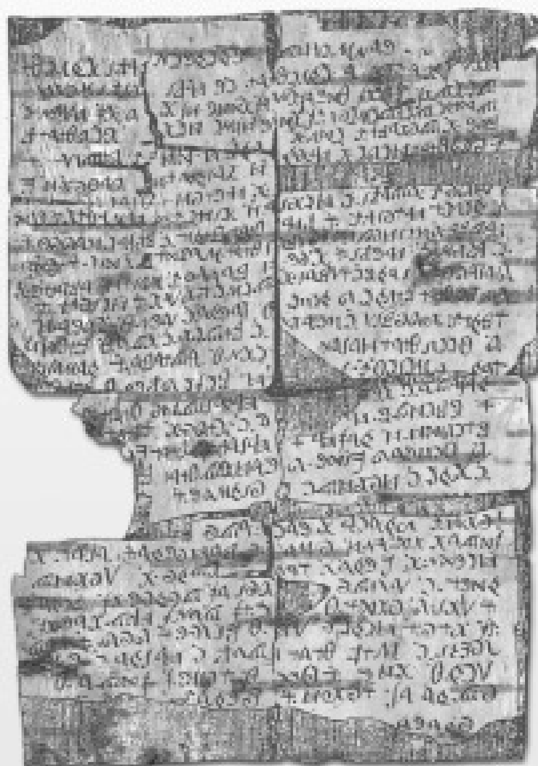
Forrai Sándor 90. születésnapjának ünneplése a Magyarok Házában (2003). Fent: Tanár úr Szakács Gáborral, lent Vojtkóné Varga Zsuzsanna, Dr. Balogh Ildikó, Répássy Gábor, Szakács Gábor, Friedrich Klára, Gyenes József társaságában.

(Dr. Balogh Ildikó képei)

Friedrich Klára
Szakács Gábor

Kőbe vésték, fába rótták...

Szakács Gábor kiadása
2005

„Igen, a hun-magyar nemzetnek a legrégibb időktől fogva volt saját írása, mely a székelyek, a hunok e kétségtelen utódai közt fenntartotta magát a legújabb időkig, s csupán a történeti kútforrások nem ismerésére, vagy szándékos mellőzésére vall, ha valaki ez írás létezését kétségbe vonja, vagy tagadja…"

„Ha újabb történelmi művek hiánya miatt feljajdulunk: azt felelik, hogy e jajszó csak illetéktelen, nem szakemberek ajkairól jő, mintha bizony az orvos, s nem pedig maga a beteg érezné legjobban, hogy mije fáj. Igen, betegek vagyunk és szomjazunk, de jó magyar bor helyett, mely erőt adna, halzsírral kínálnak meg minket; éhezünk, de ők magyar paprikás helyett fókahájjal kínálnak minket; didergünk, fázunk, de magyar szűr helyett, mely a testet oly melegen tartja, rongyos vogul bundát vetnek vállunkra; de mi azért csak fázunk, fázunk egyre, mert e rongyokat átjárja a hideg, dermesztő, északi szél. Magyar leány dala helyett, mely velünk e sok nyomorúságot és bajt elfelejtetné, a vogul nősténymedve „megható" énekével bíztatnak minket, melyet számunkra egy fiatal tudós kaparintott meg egy pár kopékáért.

Így nem gyógyulunk meg, hanem csenevészedünk, pusztulunk. De mi nem akarunk csenevészedni és pusztulni, azért segítsünk magunkon…"

Fischer Károly Antal, 1898.

Készült Forrai Sándor rovásírás vándorkiállításának 30. évfordulójára

Kiadó: Szakács Gábor
T: 403-1086, 06 (30) 431-1281
villámlevél: szakacsgabor@axelero.hu

ISBN: 963 460 622 9

A kötetet Barta József tervezte, hívható a 401-0812 számon.
Nyomdai előkészítés: B'artbox Grafikai Stúdió – Budapest
Nyomás: Sárosi Kft. – 2153 Fót, Vörösmarty tér 2.

Tartalom

Köszöntő

Kőbe vésték, fába rótták – üzeni a cím. Amikor Friedrich Klárával, feleségemmel azon törtük a fejünket, hogy mivel jelezhetnénk egyértelműen a Tisztelt Olvasó számára már a borítón is a kötet tartalmát, hirtelen eszébe jutott készülő lemezünk – *Pogány imák* –, *A múlt üzenete* című nyitódalának fentebb olvasható sora. Nem gondolkoztunk tovább. Úgy éreztük, ebben mindaz benne foglaltatik, amiről szólani kívánunk, és amiről szólanunk kell.

Persze, nem volt kétséges, hogy őseink írásáról, a rovásírásról és annak rejtélyeiről, de tegyük ezt oly szent akarattal, és körültekintéssel, hogy régi műveltségünket, örökségünket ártó kezek soha többé ki ne törölhessék a magyar könyvforgató tudatából. Mert az Istenek hagyták reánk.

Amikor jó két évtizeddel ezelőtt, a múlt század '80-as éveiben egyre lelkesebben olvastuk az akkori Magyarországon valós őstörténetünkről csak hellyel-közzel hozzáférhető szakirodalmat, nem gondoltuk, hogy napjainkra százak jelentkeznek a Kárpát-medencei rovásírás-versenyünkre, hogy segíthetjük rovásíró egyesületek, szakkörök alakulását határon innen és túl, hogy 2004-ben megjelenik az első rovásírásos újság.

Minderre nem lett volna lehetőségünk, ha nem találunk rá olyan rég elhunyt, illetve ma is velünk élő tanítókra, akik az élet legkülönbözőbb területein alkották meg életművüket és segítettek bennünket az előbbre lépésben. Ők a példaképeink. Többen közülük mindeddig nem kapták meg azt a széles körű elismerést, amit tudásuk és tevékenységük alapján megérdemeltek volna. Márpedig a jövő a múltból és a jelenből építkezik. Senki sem úgy születik, hogy mindent tud. Ismereteit valakitől kapja, tanulja, és azt illik megköszönni.

Ebben a kötetben példaképeink iránt érzett hálánkat „kőbe véssük, fába rójuk", ahogyan őseink is tették az ő elődeik tiszteletére.

Szakács Gábor

Magyar Adorján (balra) és Forrai Sándor (jobbra) ábécéje

A rovásírás legfontosabb szabályai:

1. A rovásírást jobbról balra írjuk, mert legtöbb írásemlékünkben így szerepel. Lehet balról jobbra is írni, ám ez nem hagyománykövető. Ebben az esetben meg kell fordítani a betűket.
2. A szavakat szóközökkel választjuk el egymástól. Kis és nagybetűt külön nem jelölünk. Az írásjelek ugyanazok, mint a latin betűs írásnál.
3. A rovásírásban két fajta K betű használatos. Magyar Adorján szerint az egyik a szó végeire, a másik a szó belsejébe kerül. Forrai Sándor véleménye ezzel szemben az, hogy a két fajta K használatát a mellettük lévő magánhangzók hangrendje dönti el. Egyszerűbb, és ezt az egyszerűsítést Forrai Sándor is elfogadja, ha csak a ◊ jelet használjuk K-ként. Ugyanis régen nem csak az (e)f, (e)l, (e)m, (e)n, (e)ny, (e)r, (e)s, (e)sz hangoknál ejtették elől az e-t, hanem mindegyik mássalhangzónknál. Tehát (e)b, (e)c, (e)cs... ...(e)k, ennek a jele pedig a ◊.
4. Fontos szabály, hogy rovásírásunkban csak azokat a betűváltozatokat használhatjuk, amelyek valamely régi rovásemlékben megtalálhatók.
5. A rovásbetűk között nincs Q, W, X, Y. Rovásírással így jelöljük őket:

Q=KV pl.	Aquincum	-	
	quartz	-	
W=V pl.	Wesselényi	-	
X=KSZ pl.	taxi	-	
Y=I pl.	Vörösmarty	-	

Két vers

Szkíta tavasz

Fény kürtöt fújnak
Nap katonák
fák nevelgetnek
lombkoronát

Madár dalolgat
zöld lugason
lepkék hintáznak
fűszálakon

A régi mező is
a hegyek között
tarka virágba
felöltözött

Zsenge vetésem
termést ígér
sólymaim szárnya
felhőkig ér

Lovam sörénye
szélben lobog
táncos patája
vígan dobog

Juhaim gyapja
mint a selyem
mosolyog rám
az én Istenem

Helyzetjelentés Magyarországról 2004. december 6-án hajnalban, miután elvesztettük a népszavazást a kettős állampolgárságról

Röhög a céda
folyik a nyála
gennyes lepedék
alól csahol
szórja a pénzét
fröcsköli mérgét
fertőző, bolhás
patkányon lovagol

bankárok, bugrisok
járják a táncot
tombol a féktelen
bűzös bazár
Kis fehér angyalom
remegve szálldos
fák között bujkál
csodára vár

hajnali négykor
félve reméli
talán valaki
megszereti
de hiszékeny lelkét
a szép, színes lepkét
még az Isten is
kineveti

egy sólyom felébred
a Holdbéli kertben
szivárvány hídon
a Földre lejár
hársfavirágból
hűs fészket épít
kis fehér angyalom
ott békét talál

Roga koronája

Őstörténeti áttekintő – 1997

A *Roga koronája* című őstörténeti áttekintőt 1997-ben írtam. Ekkor már nagyszerű művek jelenhettek meg ebben a tárgykörben. Azt a felfogást azonban, hogy a Kárpát-medence nem csak 896-tól, hanem legalább tízezer éve az őshazánk, kevés kutató vallotta és írta le. Mivel szüleimnek köszönhetően ebben a tudatban nőttem fel és néhány, számomra hiteles személyiség könyve megerősített ebben, szükségét éreztem, hogy egy rövid, tömör áttekintővel az érdeklődők elé tárjam ezt a lehetőséget is. Eredetileg tucatnyi kép színesítette a füzetet, ezek azonban azóta annyira közismertté váltak, hogy itt mellőzöm őket.

> *„Tartsunk tiszteletben minden véleményt, hiszen a történettudományban kétségbevonhatatlan tények alig vannak, ám szabaduljunk meg a „hivatásos történetbúvárok" dölyfös intelmeitől is. Ne féljünk attól, hogy hozzánemértő (dilettáns) jelzőt kapunk, ha saját fejünkkel gondolkodunk, józanul elemzünk, és semmiféle kinyilatkoztatott közhelyet nem fogadunk el."*
>
> **(Bakay Kornél)**

1994 elején állítottam össze *„Múltunk szétszóródott gyöngyszemei"* című írásomat. Az azóta eltelt időszakban, hála Istennek és a Püski kiadónak, újabb könyvekhez jutottam hozzá, amelyek megerősítették szüleimtől örökölt nézeteimet történelmünkről.

Ahogyan előző írásomat dr. Zakar András emlékének szenteltem, úgy szeretnék ezzel a mostanival Götz László életműve, a *„Keleten kél a nap"* előtt tisztelegni, amely számomra a kutatói munka, a hazaszeretet és a tisztesség mércéjévé vált.

Hangsúlyozom azonban, hogy írásom nem a következő lapokon idézett és olvasásra ajánlott szerzők kivonatolása. Elsősorban a hazaszeretet, Magyarország történelmi becsületének helyreállítására való törekvés az, amelyet maradéktalanul közösnek érzek az idézettekben és önmagamban.

Elkeserítőek, felháborítóak azok a „művek", amelyeknek célja múltunk bemocskolása, meghamisítása. Legnagyobb kártételük, hogy elrabolják fiataljainktól őseik tiszteletét, sőt magukat őseiket. Mert közülük senki nem hallott Roga hun királyról, aki hadvezéri tehetségben messzemenően túlszárnyalta a kötelezően tanított macedón Nagy Sándort.

Mindezekre a magyarellenes, vagy jobb esetben rideg, elhatárolódó módon csak a legeltagadhatatlanabb tények megírására szorítkozó könyvekre,

kutatásokra, ösztöndíjakra, egyetemi katedrákra milliók mentek és mennek el. Azok a kutatók pedig, akik okos szeretettel, népünk emlékezetére, ősgesztáinkra, néprajzi adatokra, régészeti feltárásokra, kézműves örökségünkre támaszkodva, az egykorú külföldi történetírók közül nem a legyőzöttek gyűlölködő írásait, hanem az elismerőeket idézve küzdenek megbecsülésünkért, arra kényszerülnek, hogy saját anyagi áldozattal, magánkiadásban, fénymásolatban, tömegtájékoztatás, hírverés segítsége nélkül, gúnyolt igricekként terjesszék műveiket.

Őshazánk a Kárpát medence

- A Kárpát medence legrégibb emberlelete a vértesszőllősi tarkócsont és lábnyom 450 ezer éves.
- A Lambrecht Kálmán barlang lakói 150, a Subalyuk barlang alsó rétegéé 130 ezer évvel ezelőtt éltek.
- A tatai hőforrások melletti tábor kora 33 ezer év, az érdi medvevadász telepé 50 ezer és 35 ezer év közötti. E helyek lakóinak zsákmányállatai főként mamut, rénszarvas, vadló. Fejlett, gondosan kivitelezett kőszerszámokat használtak, bőrökből készült ruhákat viseltek.
- Kiemelkedő jelentőségűek a Szeleta és Istállóskői barlangleletek (40 és 32 ezer év között). *„Tökéletesebb lándzsa és nyílhegyeket ősember sehol sem gyártott"* – írja Gáboriné, Csánk Vera.

Az istállóskői barlangban találták meg a legrégibb nyílhegyet, 36 ezer éves. Felfedezéséig a hivatalos álláspont az volt, hogy az íj 10 ezer éve használatos. Közel 120 csont nyílhegy bizonyítja, hogy őseink ezzel a létfontosságú eszközzel évezredekkel előztek meg más kultúrákat.

Korukat messze megelőző fejlettségük miatt óriási jelentőségűek a lovasi festékbányában talált, remekbe készült agancs és csont bányász szerszámok. Részletesen ír erről Mészáros Gyula, a lelet feltárója, a *Régészeti barangolások Magyarországon* című kötetben. Ezeknek a 40 ezer évvel ezelőtt élt bányász őseinknek úttörő találmánya volt a hevítéssel, tüzeléssel történő sziklarepesztés. A kibányászott vörös földfesték mennyisége arra utal, hogy nem csak saját telepüket, hanem másokat is ellátták a díszítéshez, halottkultuszhoz szükséges anyaggal.

Budapest határán, Máriaremete közelében 33 ezer évesek a Felső barlang leletei. Farkas, róka, barnamedve, vadló a jellemző állatcsontok. A jégkori vadló nem tévesztendő össze a vadszamárral (Asinus Hydruntinus), csontjaik különbözőek.

Joggal feltételezhető az ilyen gazdag és kiemelkedő fejlettségre utaló leletanyag mellett a letelepedettség, a kezdetleges földművelés gyógynövények szaporítása céljából, továbbá a jégkori vadló kicsinyeinek befogása, háziasítása, szállítóállatként való hasznosítása, ugyanis a csontok alapján néha óriási mennyiségű zsákmányra, húsra lehet következtetni. Valószínűleg nem az egész közösség, gyerekek, asszonyok, öregek követték a csordát,

csupán a vadászok. A lovasi festékbánya közelében sincs élettérre utaló lelet, tehát bányász, vadász őseink „eljártak dolgozni", majd hazatértek zsákmányállataikkal, nyersanyagaikkal, a kultuszaikhoz szükséges vörös festékkel. Hittek a halál utáni létezés valamilyen formájában, mivel zsugorított, oldalt fekvő helyzetben eltemetett halottaik mellé vadász szerszámokat, élelmiszereket tettek.

És voltak olyanok is, akik nem zsákmányért, nyersanyagért indultak el. Ne higgyük azt, hogy őseinket csupán „állati szükségletek" vezették. Az emberi intelligencia fontos része a kíváncsiság, megnézni mi van a hegyen túl… Mindig azok lendítették előre a fejlődést, akik kíváncsiak voltak arra, mi van a hegyek túloldalán.

A gravettiek

Kíváncsi őseink elindultak Keletre. Erre az elindulásra egyetlen bizonyítékunk van: a visszatérés. Visszatérés a Kárpát medencébe, nemzedékekkel, századokkal, ezredekkel később. Visszatérésüket segítették a folyómedrek, az útközben szerzett csillagászati ismeretek, az odaút során letelepített helyőrségek, táborok, kolóniák. A visszatérés népe a gravettiek. Nevüket jellegzetes, kőből pattintott nyílhegyfajtájukról kapták, amelynek alapján táborhelyeik nyomonkövethetők. Főbb telepeik a Don, Dnyeper, Dnyeszter mellett, majd sorban a moldvai területeken, a Keleti Kárpátokon keresztül a Kárpát medencében, ahova kb. 25 ezer évvel ezelőtt érkeztek vissza.

A hivatalos álláspont szerint a gravetti kultúra minden előzmény nélkül, a Don, Dnyeszter, Dnyeper déli területein alakult ki. De emlékezzünk csak vissza a 36 ezer éves istállóskői nyílhegyekre és a lovasi festékbánya vörös limonitjára. A gravettieket nyílhegyükről nevezték el és vörös festéket használtak halottaik eltemetésekor.

A gravettiek főbb szálláshelyei a Kárpát medencében Bodrogkeresztúron, Orkán, Ságváron, Dunaföldváron, a Dunakanyarban, Pilismaróton, Csillaghegyen, Zalaegerszegen és a Felvidéken voltak. Rénszarvasvadászattal foglalkoztak, telepeiken azonban megtalálhatóak a jelenlegi belső-ázsiaihoz hasonló vadlócsontok. Feltételezhető, hogy az egyik csoport már az ott háziasított fajta hátán tért vissza. A hivatalos álláspont a ló legkorábbi háziasítását ugyan i.e. 3000-re, azaz 5000 évvel ezelőttre teszi az Ural táján, de ismét hivatkoznék az istállóskői csont nyílhegyek és az íj használatával kapcsolatos álláspont ellentmondásaira, vagy a már említett vadszamár kihalását illető időpontok eltéréseire.

A gravettiek nem a barlangokat keresték, hanem a síkvidékeken maguk alakították ki rúdsátrakból álló átmeneti szálláshelyeiket. Huzamosabb tartózkodásra földbe vájt, felül szintén sátorszerűen kialakított bőrökkel és földdel fedett kunyhókat készítettek. Tudták, hogyan kell tárolni, szárítani a húst. Friss fogyasztásakor kőlapokon sütötték. Gazdag szerszámkészletük volt, többek között agancskapa. Művészetükre a női termékenység és agyag állatszobrocskák, valamint a vörös földfesték használata jellemző.

A hivatalos álláspont szerint 10 ezer éve, az utolsó jégkorszak végén, a felmelegedéskor a rénszarvasok Észak felé húzódtak és őket követve az egész gravetti népesség elhagyta a Kárpát medencét.

Numi Tórem

A gravetti népesség egyik, feltehetően a felvidéki területen élő része valóban elhagyta a Kárpát medencét a rénszarvasok nyomában. Hallatni fog majd magáról ősapáinknak ez a csoportja. Az ő egyik leszármazottjukat fogják az obi-ugorok (vogulok, osztjákok, manysik, cseremiszek, lappok, szóval akiket néhány nyelvész finnugorként foglal össze) Numi Tórem-nek, Teremtőnek hívni és megőrizni teremtési énekeikben. Ezek az Északra vándorolt ősapáink tanították meg a neandervölgyi szinten élő obi-oguroknak a fejlettebb nyelvet, az eszközkészítést, halászatot, vadászatot. És itt van a finnugorisztika alapvető tévedése, vagy tudatos torzítása, hogy a tanítókat összekeverték a tanítványokkal.

A helyőrségek

A jégkorszak végi felmelegedés hatására a Kárpát medencében is hatalmas területek kerültek víz alá, veszélyeztetve síkvidékre települt őseink életterét. Ezért nagy arányú kivándorlás indult meg, fokozatosan feltöltve a Keleti Kárpátoktól a Donig húzódó helyőrségeket. 8-9 ezer évvel ezelőtt a telepek megnövekedett lakossága kezdett áttérni a vadászatról az élelemtermelő gazdálkodásra. Termékeikkel kereskedtek, kapcsolatba léptek más kultúrákkal, tanították őket, hatottak rájuk. Újból hosszú utakra indult néhány csoport. Eszközeik, használati tárgyaik alapján követhetők. E követés legjellemzőbb tárgya most nem a gravetti nyílhegy, hanem a kerámia és Dél-Mezopotámiába vezet.

Sir Leonard Woolley, a mezopotámiai ásatások legnevesebb régésze tárt fel egy kultúrát az Al-Ubaid domb alatt, amelynek egyik alsó, 6500 éves rétegében jellegzetes mintázatú, mázas, égetett agyagedényeket találtak.

500-1000 évvel később pedig ugyanezen az útvonalon megjelennek a fejlett rézbányászatot és fémművességet követően a fémszínű, sötétszürke, vörösesbarna mintázat nélküli kerámiák Dél-Mezopotámiában.

Az erdélyi helyőrség

Erdély a Kárpát medence régészeti leletekben és adatokban leggazdagabb területe. Sajnos ezek éppen olyan hozzáférhetetlenek, mint néhány éve Zakar András, Padányi Viktor, Badiny Jós Ferenc, Érdy Miklós könyvei voltak. Erdély a kulcs, a sumer-magyar azonosság bizonyításához és éppen ezért kellett ezt a kulcsot kitépni a kezünkből.

A kultúrtörténészek kevés dologban értenek egyet, de abban igen, hogy az írás sumer találmány. Ezt mi magyarok is elfogadhatjuk, azzal a kiegészítéssel,

hogy a sumerek Kárpát medencei ősapáink egy délre húzódott csoportja voltak. Ezt bizonyítják az egyúttal az útvonalakat is mutató tordosi (Erdély), Vinca (Belgrád közelében), anatóliai, zagroszi kultúrák.

A gravetti nyílhegy, a fazekaskorong, a négykerekű kocsi, a juh, kecske, ló háziasítása, a festék és rézbányászat, az égetett agyagszobrocskák feltalálása után Erdélyben megjelenik az írás.

Az erdélyi Tatárlaka a múlt században élt nagy jelentőségű régésznő, Torma Zsófia által feltárt tordosi kultúrához tartozik. 1961-ben itt találtak a régészek egy hamuval telt gödörben, emberi csontok mellett három agyagtáblácskát és agyagszobrocskákat. Hangsúlyozom, hogy helyi agyagból készültek. A három táblácskán piktográfia, képírás található, amelyhez hasonlókat Torma Zsófia is talált a tordosi cserépedények alján. De nem csak a tordosi, hanem Dél-Mezopotámia Al-Ubaid-i és uruki kultúráit követő Jemdet-Nasr korszak agyagtábláival is megegyeznek a piktográf jelek. A lényeges különbség az, hogy radiokarbon mérések alapján a tatárlakai lelet 7000 éves (i.e. 5000), a Jemdet-Nasr piktográfiák pedig 1500-2000 évvel fiatalabbak.

A tordosi szobrocskák őseink külsejére is utalnak, hátul varkocsba fogott hajat viselnek, mint utódaik, a hunok.

Nimród

Teljesen felesleges azon vitatkozni, hogy Nimród Noé melyik fiának utóda, hiszen Noé soha nem létezett máshol, mint azoknak az akkád-sémi papoknak a képzeletében, akik a több ezer évvel azelőtti sumer agyagtáblákat másolva vízözöni hősünket Ziuszudrát először Um-Napisti-nek, majd Noénak keresztelték el, a vízözön történetét pedig kisajátították a forrásanyag megjelölése nélkül.

Nimród, a sumerek istenként tisztelt hadvezére vezette népe harcát a környező sivatagi és hegyvidéki területről támadó barbár akkád-sémi törzsek ellen. Korát az agyagtáblák és a királylistán szereplő első uralkodók, Enmerkur, Lugalbanda és fia Gilgames elé kell tennünk. Nimródhoz fűződik a Bábel tornya néven ismert hatalmas zikkurat, toronytemplom építése. Egyúttal Nimród és fiai, Hunor és Magyar a hősei a legszebb mondánknak, a Csodaszarvasnak, amely híven fejezi ki a Kárpát medencébe való visszatérés apáról - fiúra örökített, kiolthatatlan vágyát.

Nimród, aki fiatalságát a birodalom megvédésének szentelte, amikor úgy érezte, hogy megfelelő utódnak adhatja át a feladatot, Északra költözött, Eviláth-ba, a mai Irán területére, hogy családot alapítson. Tudta, hogy ő már nem érheti el az őshazát, de azért közeledett feléje, hogy fiainak megkönnyítse a hazatérést, amelyet feladatul adott nekik.

Nimródban már jelen volt szakrális királyaink mágikus ereje, hogy a hatalmas birodalmat, amelyet Badiny Jós Ferenc a Kárpát medence, a Káspi-Aral térség és Mezopotámia háromszöge által bezártan határoz meg, együtt tartsa.

Az égből alászállt királyság

A mezopotámiai királylistát tartalmazó ékiratok szerint a királyság az égből szállt alá. Ezért nevezhetjük azokat a Kárpát medencei származással rendelkező uralkodókat, akik a Badiny Jós Ferenc által behatárolt területen birodalmakat építettek, államokat alapítottak, egyedülálló kulturális kincset hoztak létre – szakrális királyoknak.

Építés és rombolás Sumerben

A sumer birodalmat alapító szakrális királyok egyike Gilgames volt. Megközelítőleg 5000 évvel ezelőtt építette Uruk városát. Ékiratos eposzok hőse.

Halála után az akkád-sémi beözönlés Sumerba annyira megerősödött, hogy i.e. 2400-ban Sarrukin (Sargon) vezetésével magukhoz ragadták a hatalmat. Sargon vérengző módon irtotta a sumereket, nyelvüket betiltatta, szentélyeiket leromboltatta, ékirataikat akkád nyelvű történelemmé átdolgoztatta. Utódai hasonló rombolók voltak. A sumerek nagy része vagy lázadásban vesztette életét, vagy kivándorolt Észak felé. I.e. 2100 és 2000 között ismét sumerek uralták Dél-Mezopotámiát. Utu-Hegal, Ur-Nammu, majd fia Sulgi újból felépítette Ur városát, mégpedig az időtálló égetett téglából, restauráltatta a kultuszhelyeket, felvirágoztatta a kereskedelmet. Béke volt a városállamokban.

Az újjáépített birodalom 2000-ben megint repedezni kezdett a sémi néphez tartozó amoreusok támadásai miatt. Az amoreus Hammurabi, Babilon városállam uralkodója, i.e. 1792-ben egyesítette Sumert és Akkádot Babilonia néven. A hivatalos nyelv az akkád volt. Igazságtalan, részrehajló törvényei bármilyen koholt bűnért rabszolgává tehették a sumer őslakosságot. Hammurabi fia i.e. 1737-ben földig rombolta Ur városát. A sumer ékírásokat a babilóni mitológiához igazították, majd összetörték az eredetieket. Az agyagtáblákhoz hasonlóan csak töredékeiben fennmaradt őseink kivándoroltak a Zagrosz hegység és a Káspi tó irányába testvérnépükhöz, a szkítákhoz. Az égből alászállt királyság elhagyta Mezopotámiát.

A szkíták

A Mezopotámiát elhagyni kényszerülő népesség csatlakozott a Káspi és Fekete tenger, Don, Dnyeszter térségében élő helyőrségekhez. Ez a csatlakozási folyamat Ur város lerombolásától i.e. 1700-tól i.e. 800-ig tarthatott. A telepesek időközben kiterjedt kultúrát hoztak létre, amelyet andronovóinak nevez a régészet. A Dnyesztertől nyugatra állattenyésztést, keletre földművelést folytattak. A bronzművesség igen fejlett volt. Ehhez a kultúrához tért vissza Hunor és Magyar népe, magukkal hozva hadi istenként tisztelt ősapjuk katonai tehetségét. Ennek a hármas tagozódású birodalomnak a neve Szkítia.

A szkíták ismét nagymértékben hozzájárultak a térség fejlődéséhez, a tökélyre fejlesztett lótenyésztéssel és lovaglással, a vas zablával, a bőrnyereggel, a bőr szíjakból készült kengyellel, egy rendkívül erős íjfajtával, a fordítható tengelyű kocsival, az egymáshoz szíjazott bőrcsónakokból álló „hordozható" hidakkal és nem utolsó sorban a zuhanyozóval. Ugyanis ez a lovasnomádnak lekicsinyelt nép gyakorta fürdött, borotválkozott és fehérneműt hordott. A későbbi bizánci császárok által is nagyra tartott szkíta vagy hun fürdőnek nevezett alkalmatosság egy hordozható, csappal ellátott bőrtömlő volt, amely alá állva tisztálkodtak őseink.

A szkíták sikeres hadjáratokat folytattak, i.e. 510-ben Dareiosz (Dárius) perzsa király sem tudta nagy létszámú, de nehézkes seregével legyőzni a villámgyorsan mozgó, nyilazó szkíta könnyűlovasságot. Hogy milyen távolságokra jutottak el, arról halomsírjaik, kurgánjaik tanúskodnak, pl. az Altáj hegységi Pazirik-be, vagy a kínai Ordosz-ba. Írásuk a sírleletek egyes darabjain megtalálhatók, rokonítható a székely-magyar rovásírással. Ötvösművészetük termékei igazi műremekek, leggyakoribb díszítőelem a szarvas. i.e. VII. és VI. században a Kárpát medencében volt a szkíta fejedelemség központja. A csodaszarvas népe megtért az őshazába.

A hunok

„Hogy a hunok legvalódibb fajtájából származom, arra elég bizonyíték, hogy a legszebb Alpok közt Svájcban, vagy Itália legbujább völgyeiben sem vagyok képes olyan forrón, lelkesen, rajongón érezni, mint hazám pusztáin és síkságain."

1814. november 21-én írta Naplójába Széchenyi István.

Kínai iratok i.e. 1700 óta említik a határaikat zaklató hunokat. Bezter (i.e. 207-174) az ázsiai hun birodalom alapítója. Neve a kínai forrásokban Maotun. A hun fejedelmeket egyesítve nyugatra tört, az őshaza felé.

Balambér, a pártus királyi házból származó hun uralkodó a gótok legyőzése után, 378-ban jelent meg a Kárpát medencében, az Alföldön.

Jordanes gót történetíró a legyőzöttek gyűlöletével talál ki rémmeséket a hunokról, amelyeket szívesen idéznek a magyarellenes történészek. Balambér fia, Uldin, a Dunáig szilárdította meg a hunok hatalmát.

A hun hadsereg létszáma 300 ezer fő körül mozgott. Ez jelent 300 ezer egészséges, jól táplált, bátor, gyors embert, 300 ezer kardot, tőrt, az akkor új találmánynak számító 300 ezer reflexíjat, nyílvesszőket, tegezt, 500 ezer, csatában rúgó, harapó, lovasával együtt küzdő lovat, nyerget, zablát, kengyelt, harci szekereket, pillanatok alatt felállítható és szétszedhető sátrakat. Egy ilyen sereg óriási kiszolgáló hátteret igényel, ércbányászatot, kovácsipart, állattenyésztést, földművelést, gyógynövénytermesztést, íjkészítőket, nyergeseket, nemezkészítőket, stb.

A hunok a szkítákéhoz hasonló ruházatot viseltek, bőrnadrágot, térdig érő bőrdolmányt, csizmát. Télen szőrmével bélelték öltözéküket. A gomb

szintén szkíta-hun találmány. Fehérneműiket vászonból, selyemből készítették. Mivel a nők férfi módra lovagoltak, ők is nadrágot hordtak.

A szekerek számtalan fajtáját alakították ki; harci szekér, fürdő szekér, málhás szekér. A bőr tetejű utazó szekér nők, gyerekek, öregek, betegek szállítására szolgált.

Sátraik, jurtáik szerkezete valóságos műszaki csoda. Kívül nemez, vagy bőr borításúak, belül szőnyeggel fedték a falait és az alját.

Fejedelmeik számára favárakat építettek, amelyeknek összeillesztése szintén műszaki remeklés volt. A szkítákéhoz hasonló bőrtömlős zuhanyozót használtak, de fa és bőr fürdőkádjaik is voltak. A fürdővízbe gyógynövény főzetet kevertek, párnáikat gyapjúval, illatos növényekkel töltötték. Ékszereik remekművű ötvösmunkák. Jellemző a sárkány ábrázolás. Lószerszámaik díszesek, nemcsak az ember, az állatok kényelmét is szolgálták. A húst nem étkezési célra puhították nyereg alatt, hanem a ló bőrét védték a feltöréstől.

Papjaik, táltosaik fejedelmi családokból kerültek ki és semmiképpen nem révületben keringő sámánok voltak. Írásaikat, szerződéseiket fára rótták, a kínai császárokkal pergamenen leveleztek.

Roga koronája

420 táján Uldin fia, Roga került a hunok élére. Még apja udvarában összebarátkozott Aetiussal, egy előkelő római ifjúval. Ez a barátság egész életük folyamán megmaradt és mindkettőjük számára igen gyümölcsöző lett. Roga több alkalommal is hun seregekkel segítette Aetius pályafutását, aki midőn politikusi, hadvezéri pályája csúcsára ért, átengedte Pannoniát a hunoknak, 432-ben. Roga, hogy jelenlétével nyomatékosítsa az átadást, a Dunántúlra költözött, a mai Ozora területére. Szállásbirtoka diplomáciai központ lett, de nem csak innen, hanem gyakran személyesen irányította hadjáratait. Roga anyanyelvén kívül – amely anyanyelvet legszebben a székelyek őrizték meg – latinul és görögül is beszélt. A hun birodalom Roga diplomáciai és hadvezéri zsenialitásának köszönhetően ekkor éri el legnagyobb kiterjedését, az Északi tengerig nyúlik. A Kelet-római császárság Roga adófizetője, a Nyugat római császárság pedig lekötelezett szövetségese.

Mindaz tehát, amit népünk birodalomalapításban, államalapításban elért, Roga alatt teljesedett ki. Ennek a kiteljesedésnek jelképe a Szent korona, amelyet hun ötvösök készítettek Roga számára, és ő viselte először, valószínűleg 432-ben. Bár Csomor Lajos szerint nem Roga megrendelésére készült a korona, mint legilletékesebbet, őt idézem.

> *„… a megrendelő hunok még tartották pogány hagyományaikat, de már erősen ismerkedtek a kereszténységgel is. Erre utal a Magyar Szent Korona nem keresztény eredetű formája és jelképrendszere. A Nap, a Hold, a csillagok és a fák mezopotámiai eredetű jelképrendszer elemei.*

Ugyanakkor formáját és arányait tekintve a Magyar Szent Korona minden keresztény keresztpántos koronának a mintaképe."

Roga udvarában gyakran megfordult és hadjárataira is elkísérte testvérének, Mundzuknak fia, Attila. Roga emberi és politikai nagyságát mutatja, hogy bár voltak fiai, Attila ígéretes rátermettségét felismerve, őt nevelte ki utódjául. Roga korán és váratlanul halt meg 434-ben, ám Attila átveszi és következetesen valósítja meg nagybátyja elképzeléseit. Attiláról számtalan forrás és könyv tudósit. Egy nálunk kevésbé ismertből idéznék, a *Nibelung ének*ből, amely a legnagyobb német nemzeti eposz. Ebben Attila feleségül veszi a hős Siegfrid özvegyét és a németesen Etzilburgnak nevezett Attila várába költöznek és amely valószínűleg a Pilisben állott, később Árpádot a közelében temették el.

Attilára és hunjaira szórt sok, ostoba, irigy vádaskodás után olvassuk Szász Károly 1868-as fordítását:

„Etel király uralma oly messzire terjedett,
Hogy az egész világon legjobb vitézeket
Ő gazdag udvarában láttak sok más előtt
Pogányt úgy, mint keresztényt. Ez most mind véle jött.

Körüle udvarában, példátlan egyebütt
Keresztyén hit, pogányság, mi jól megfért együtt
Mindenki azt követte, amit hite kívánt,
Mert a király kegyelme mindennek egyaránt."

Attila találkozását a pápával Raffaello is megörökítette festményei egyikén.

Attila halálával (453) nem olyan hirtelen és látványosan omlott össze a hun birodalom, mint ahogy azt némely szerzők kárörömmel hangsúlyozzák. A hunok nagy része a Meotisz, Káspi tenger, Aral tó vidékére húzódik vissza. Roga fia, Edikon a dunántúli és a Duna melletti hun települések fejedelmeként élt tovább. Roga unokája, Odoaker, a Nyugat római császárság megszűnése után az első római király volt 14 éven keresztül.

460-ban pedig avar népünk már a Káspi tenger feletti térségben tartózkodik és hazafelé készül.

A pártusok

A pártus birodalom alapítója Arszák, hun származású volt. I.e. 260 és 216 között uralkodott, megközelítőleg a mai Irán területén. A legtöbb adat örmény történetíróktól származik, akiknek 300 éven át voltak az arszákida házból származó királyaik.

Valószínűleg vallási okokból i.u. 226-ban a perzsák fellázadtak a pártusok ellen, a királyi családot megölték. A pártusok ugyanis káld mágus papok

és Zoroaszter (Zarathustra, i.e. 600 körül) tanításait követték, aki egyistenhitté akarta átalakítani a perzsa vallást. A perzsák mészárlásából egyetlen királyi származású kisfiú maradt életben, akit az örmény királyi ház nevelt fel, neve Bérozamad. Felnőve legyőzte a perzsákat és ismét hatalomra került. Fia azonban lemondott az uralkodásról, az örményekhez költözött, ezáltal megszűnt a pártus birodalom 500 éves fennállása.

Anyai ágon szintén a hun Arszák az őse Mani-nak, a manicheus vallás alapítójának (született i.u. 215-ben), akit I. Bahrám perzsa uralkodó keresztre feszíttetett, majd még élve megnyúzatott 276-ban.

Az avarok

Az avarok 560 körül érték el a Kárpát medencét, ahol a longobárdoknak szövetséget ajánlva letörték azok ellenségeit, a gepidákat. A longobárdok azzal fizettek, hogy kivonultak Pannónia területéről és átadták az avaroknak.

A hun-avar folytonosság igazolására Badiny Jós Ferenc 37 történelmi forrást sorol fel *Káldeától Istergamig* című könyvében. Legnagyobb fejedelmük Baján kagán volt, aki szintén az Ég fia, mint a hun uralkodók. 562 és 600 között uralkodott, Rogáéhoz és Attiláéhoz hasonló fejedelmi pompával, de kisebb hadi-taktikusi tehetséggel. Serege elődeihez hasonlóan csak lovasokból állott, ez azonban már nehézlovasság, páncélban, sisakban, hosszú lándzsával, karddal, íjjal. Fapalotája, fürdője Baja környékén volt.

Kiszely István és Bakay Kornél is közölnek egy kedves történetet, az avarokról, akik 611-ben egy Velence környéki várat ostromoltak. A vár és a város úrnője, Romilda megpillantva a lovagló avar fejedelmet, azonnal beleszeretett és teljes megadást ígért, ha feleségül veszi. Sajnos a végkifejletet nem közlik jeles történészeink.

670 és 680 táján újabb nagy tömegű avar népesség áramlott az országba, erre építi László Gyula a kettős honfoglalás elméletét. Sírleletek alapján az avar népesség a Kárpát medencét egészen Bécsig belakta. A kunágotai, ozorai, szentendrei fejedelmi sírokban nemcsak a halottak ruhái, ékszerei pompázatosak, hanem a velük temetett lovak lószerszámai is arany, ezüst veretesek. Az ozorai fejedelem mellé ívelt pengéjű, könnyűlovassági szablyát temettek, felesége, kislánya nyakán pedig ékköves kereszt volt.

Nemcsak a főemberek, a köznép is rengeteg aranyat, ezüstöt viselt, férfiak, nők egyaránt hordták az ötvösremek fülbevalókat. A gazdagság főként a bizánci császárok adóztatásából származott, ez is a hun hagyomány követése.

Írásuk rovásírás, amelyet még a köznép, a mesteremberek is használtak, mutatják ezt a fazekaskorongon készült edényekbe, vagy a szarvasi csont tűtartóba karcolt rovásjelek. Mindezt olyan korban, amikor még az uralkodók pl. a 791-ben az avarokra támadó frank Nagy Károly sem tudott írni, olvasni.

Bár az avarok díszítőelemként felhasználták a szkíták kincset őrző griffmadarait, még ezek a mitikus állatok sem tudták megakadályozni Nagy Károly

fiát abban, hogy 793-ban ne raboljon el 15 szekérnyi aranyat, ezüstöt a fejedelmi vagyonból. Ebből építtette aztán Nagy Károly az aacheni katedrálist. Így pogányként emlegetett ősapáink keményen hozzájárultak a nyugati kereszténység dicsőségéhez, amelyet az avar előkelők egy része 796-ban Nagy Károly követelésére felvett. Az új Isten azonban nem mentette meg őket a 803-as bolgár támadástól, amelynek következtében fokozatosan elvesztették délkeleti területeiket.

Dentu – Magyaria

Miközben az avarok a Kárpát medence megtartásáért küzdöttek, 670-re az arab hódítás elérte Kazáriát, amely akkoriban a Fekete és Káspi tenger, valamint a Kaukázus között terült el. Északról Levédia, magyar szállásterület határolta. A kazárok eredetéről számos feltevés van, többnyire bolgár-török-perzsa származás vetődik fel.

A harcos, állattenyésztő nép az V. században Attila alattvalója lett, aki legidősebb fiát, Ellákot tette meg királyuknak. Innen ered az a téves nézet, hogy bármiféle közünk lenne hozzájuk. Ellentmond ennek az, hogy a kazárok Bizánc hűséges csatlósai voltak, a hunok pedig Uldintól az avarokig keményen adóztatták a Kelet római császárokat. Ellentmond az is, hogy a kazár vezetők könnyedén váltogatták a vallásukat, pillanatnyi érdekeiknek megfelelően. 740-ben zsidó hitre tért át Bulár nevű királyuk főembereivel együtt. Azt pedig tudjuk, hogy a valláscsere idegen a hun népektől, hiszen Gézának és Istvánnak csaknem az egész nemességünket ki kellett irtani, hogy a maradék nyugati keresztény hitre térjen. Bár a magyarok nem csekély véráldozattal segítették a kazárokat határaik arabok elleni védelmében, ők mégis megpróbáltak fölénk kerekedni.

Kazáriától nyugatra egyre erősödött a Dentu-Magyariának nevezett államalakulat, a Megyer törzs szállásterülete, amely a Don-Donyec-Dnyeper-Azovi tenger (Meotisz) területén Kijevig felnyúlt. A Dnyeper és Donyec partjain számos város épült. Hatalmas fejlődésnek indul a kovácsipar, a kereskedelem. Mindez sérti a kazár érdekeket.

810-ben Ügek Dentu-Magyaria kagánja, fejedelme. Feleségét Emesének hívják. Kilenc évvel később születik meg fiuk, Álmos.

Álmos

Ostobaságnak kell minősíteni azokat a feltételezéseket, hogy őseink anyjukat szarvas tehénnek, apjukat turulmadárnak tartották. A franciák sem egy gall tyúkudvarban kapirgáló kakast tartanak ős nemzőjüknek. A szarvas, a sárkány, a turul, a tulipán olyan jelképek, amelyekben az egymástól időben és térben végtelen távolságra került népünk összetartó jelképei rejtőznek, és amely jelképek eredetet ötvöseink, művészeink is elfelejtették, talán a papok, táltosok még magyarázatot adhattak volna rá, amíg ki nem irtották őket.

Nem a Napot és a Holdat imádták, hanem tisztában voltak a fény, a meleg éltető erejével, a Hold fázisainak hatásaival, az égitestek útbaigazító jelentőségével. Nem imádták, hanem ismerték és tisztelték a természetet. Nem a Diószegi féle szutykos, kábult, írástudatlan ugor sámánoktól várták az eligazító jeleket, hanem a bolygók állását, radiesztéziát, gyógyfüveket, a természet változásainak legapróbb jeleit ismerő táltosoktól, szakrális fejedelmektől, gondoljunk csak a vizet fakasztó Szent László király későbbi legendájára. Papjaik fejedelmi családból származó írástudók, csillagászok, lélekgyógyászok, orvosok, diplomaták is egyben, akik nem butítottak, hanem tanítottak. A mindenkori sumer, szkíta, hun, pártus, avar, Dentu-magyariai fejedelmek és királyok az „Ég fiai" voltak, ebben a szilárd tudatban uralkodtak, értsük ezt akár úgy, hogy Istenük céljainak megvalósítását vállalták, akár úgy, hogy egy másik, fejlettebb bolygóról származtak és feladatuk a Föld gyermekeinek tanítása volt.

Heltai Gáspár krónikájában van egy mondat, amely a hunok természetszeretettel áthatott vallásának eredetére mutat *„...Midőn Csaba igen megvénhedett vala, magához hivatta a főbb népeket és kényszerité őket az ő istenekre, Damasecre etc. (mármint esküdni kényszeriti), hogy amikor megsokasodnak, ismét Pannonia földjére mennek..."*

Ez a Damasec pedig a sumer hitvilág Dumuzija, aki az évente megújuló természet jelképe. A magyar Dumuzi hagyományokról bővebben olvashatunk a Forrás 1981 novemberi számában, Vértessy György írásában.

Emese tehát már áldott állapotban volt, amikor álmában megjelent az égből alászálló királyság jelképe, a turul, hogy leendő gyermekének feladatát közölje, amelynek teljesítése Álmost Nimród, Gilgames, Roga, Attila nagyságával ruházza majd fel. Ez a feladat pedig, hogy a hét hatalmas ágra szakadt népet össze kell gyűjtenie és vissza kell vezetnie a Kárpát medencébe.

A kardok útján

Álmos (820-895) Dentu-Magyariában, a Megyer törzs által alapított Dnyeper parti városok egyikében, Zaporogban töltötte gyermekkorát, majd apja 400 km-el feljebb költözött és erőd építésébe kezdett Kijevben. Ezt a munkát már Álmos fejezte be, valamint megszervezte az akkori világ legkorszerűbb kardgyártását. A kardok útja többnyire az avar fejedelmekhez vezetett, de eljutott a birodalom minden részébe és jelképes üzenete a Kárpát medencéből kirajzott népek utódainak szólt. Álmos fő tevékenysége ugyanis a hazatelepülés folyamatos szervezése volt. Itt a kijevi erődben fogadta 840-től a kirajzott népek fejedelmeit, vagy azok követeit. Először kisebb csoportokkal próbálták ki a nagyobb tömegek áttelepülésére megfelelő útvonalat, személyi, tárgyi feltételeket.

Badiny Jós Ferenc a Dentu-Magyariának, Etelköznek, Levédiának nevezett területek lélekszámát 7-8 millióra becsüli, és ennek az óriási népességnek csak töredékei maradtak eredeti lakóhelyükön. Árpádékkal az utolsó 450 ezer jön majd vissza, tehát Álmos kb. 40 év alatt 5-6 millió ember hazatérését

szervezte meg, ez évente átlag 150 ezer beköltözőt jelentett. Padányi Viktor és Badiny Jós Ferenc részletesen elemzik könyveikben az 1500-1800 kilométeres, négy hónapig tartó úthoz szükséges előkészületeket, az időjárás figyelembevételétől a hatalmas állatállomány takarmányozásáig, az átmeneti pihenőhelyek élelemmel, ruhával való feltöltéséig.

Ebben az időszakban sem enyhült a feszültség Dentu-Magyaria és kazária között. Jelentős katonaság védte a minden vagyonukkal vonulókat a kazár rablóhordák ellen. A kazár kagán más módon is próbálkozott. A vele szomszédos Levédia fejedelmét, Levedit kazár zsidó nővel való házasságra kényszerítette. Később „magához hivatta" és az összes, tőle nyugatra, a Kárpát medencéig fekvő terület fejedelemségét ígérte neki. Hogy mit kért cserébe, nem tudjuk. Levedi ugyan nem tért ki a házasság elől, amely sértés ok lehetett volna népe elleni megtorlásra, de okos előrelátással nem hagyott utódot maga után, fejedelemségre pedig Álmost ajánlotta, akinek fia is volt, Árpád.

A kijevi erődben találkoztak a 7 ágra szakadt Kárpát medencei nép fejedelmei. 895-öt írtak. Hány év is telt el? 25 ezer év azóta, hogy ősapáink egyike a gravetti nyílhegyet elkészítette. 20 ezer év, hogy a Don, Dnyeper, Dnyeszter, Fekete tenger, Káspi tenger, Aral tó vidékén létrehozták az első államot. 5000 év, hogy Nimród és Gilgames városai ellen megindultak a sémi népek támadásai. 2500 év, hogy ugyanezek a népek földig rombolták Ur városát, elpusztítva ezzel az akkori világ legfejlettebb civilizációját. 463 év telt el, hogy Roga hun király a legnagyobbra terjesztette ki a birodalom határait és fejére került a Szent Korona. 75 év, hogy Emese megálmodta Álmos küldetését.

A 7 fejedelem szkíta szertartás szerint vérszerződést kötött. A fejedelmek neve: Álmos, Előd, Ond, Kund, Tas, Huba, Tétény. A 7 törzs neve: Megyer, Nyék, Kürtgyarmat, Tarján, Jenő, Kér, Keszi.

Álmos 75 éves volt, ősi jogon övé a föld, ahova készült, de megölték, mielőtt hazatérhetett volna.

Álmosnak nem csak a születésével, hanem halálával kapcsolatban is képtelenségek keringenek. Az egyik változat szerint Álmos öngyilkos lett, feláldozta önmagát. Álmos azonban nem idegbeteg, önpusztító személyiség volt, hanem tetterős birodalomépítő és szervező. Tudta, hogy azzal teszi fel a koronát egész életművére, ha személyesen vezeti haza az utolsó áttelepülőket. Már várta szálláshelye Attila várában, vagy Istergamban, azaz Esztergomban (A város neve nem az Eszter női névből, hanem a Duna régi, Ister nevéből származik!)

A másik képtelenség, hogy Álmost saját népe áldozta fel, hogy lelke átszálljon Árpádba, a népébe, vagy hogy közvetítsen az Istennél, stb. A hun nép természetet és ősöket tisztelő vallásában nincs példa az ősök feláldozására. Álmost valóban megölték, ahogy krónikásaink is írták, de nem a saját népe. Egy olyan birodalom sújtott le rá, amelynek érdekeit Álmos keresztezni merészelte és amelynek vallására jellemzőek a rituális ember és állatáldozatok.

Árpád

Árpád, aki Álmos halálakor már 52 éves volt, nemcsak folytatta apja életművét, hanem évtizedek óta részt is vett benne, az áttelepülők és a Kárpát medence katonai biztosítását végezte. 862 és 894 közötti hadjáratai a délkeleti területek megtisztítását és védelmét szolgálták a bolgárok ellen. Salán (Zalán) bolgár fejedelmet kiűzte a Duna-Tisza közéről. 894-ben ismét hatalmas személyes veszteség érte Árpádot. A szövetségét kérő Bizánc áruló módon különbékét kötött a bolgárokkal. A magára maradt magyar hadtest – amelynek vezetője Árpád legidősebb fia, Levente – a végsőkig kitartott és ő is életét vesztette a Kárpát medence déli kapuinak védelmében.

Árpád a frankokkal szemben is olyan haditaktikát alkalmazott, amely az áttelepülés zavartalanságát biztosította.

A besenyők előli futást csupán VII. Konstatin, bizánci császár, vagy kazár feleségének rokonsága találta ki, hogy becsméreljék a magyarokat. A török nyelvű, hatalmas nyájakat legeltető nép ugyanis nem „futamított meg" minket, hanem a nyugatra húzódó magyarok szállásterületére költözött. Legnagyobb ellenségük egyébként is közös volt, a kazárok. Továbbá a X. században kisebb csoportjaik zavartalanul költözhettek a Kárpát medencébe, amely tény ellentmond a „futamításnak".

896-ban fejeződött be az utolsó nagy létszámú, kb. 450 ezer fős áttelepülés, Árpád vezetésével. Ennek az utolsó bevonulásnak ünnepélyességet valószínűleg különböző szertartások is emelték, amelyeken minden népcsoport képviseltette magát, ezért írják krónikásaink, hogy a kunok és székelyek Árpád „eleibe" mentek.

Az elkövetkező évtizedeket a korabeli vesztesek és a mai marxisták történetírói „kalandozó zsákmányszerzésnek" sértegetik. Ezek azonban katonapolitikailag igen átgondolt hadműveletek voltak, amelyeknek fő célja a birodalom megszilárdítása, a fontos szövetségesek katonai támogatása, amelyekben túl sok magyar áldozta vérét utódaiért ahhoz, hogy kalandozásnak minősítsék.

A „zsákmányolás" pedig inkább a frankok által elrabolt avar kincsek visszaszerzésére irányult, amelyek között ősi szkíta és hun értékek voltak, talán Roga koronája is.

Érdekes lenne tudni, hogy ezek a zsákmányolást, rablást, kegyetlenséget hangsúlyozó, marxista történészek mit írtak volna arról, amit „felszabadító szovjet elvtársaik" műveltek 1945-ben Magyarországon. Kár, hogy nem voltak ott.

Letört ágak, kitépett gyökerek

Árpád fiai és unokái a birodalmat megszilárdító és szövetségeket kialakító hadműveletek vezetésében vettek részt. Árpád 907-ben halt meg, remélhetőleg abban a hitben, hogy államát – hiszen már ez is államalakulat volt és a Dentu-Magyariai is – erős, egységre törekvő utódokra hagyta. Nem így

történt, pedig az örökségről ezt írja Thúróczy: *„A világ minden tája közt ez a legdicsőbb, híres folyók öntözik, síkságai, hegyei egyaránt gyönyörűek, aranynak, ezüstnek, legfinomabb sónak termékeny szülőanyja."*

972-ben Taksony fia, Árpád dédunokája, Géza kerül az ország élére. Felesége Sarolt, az erdélyi fejedelem lánya. Ez így, első hallásra igen ígéretes frigy. Csakhogy mindketten hirtelen haragúak, megfontolatlanok és első dühükben, Sarolt is – öltek embert. Sarolt egyébként „férfi módra ivott, verekedett", tehát teljesen ellentmond az ősi Boldogasszony, vagy egy családszerető anya jellemének. Idegen imádók, szolgai módon igyekeznek a „nyugati" lovagokhoz, papokhoz alkalmazkodni. Géza döntése, a nyugati kereszténység felvétele, azért is elhamarkodott volt, mert nemességünk nagy része a bizánci katolikus rítus szerint már megkeresztelkedett. A hun fajta nép amúgy sem tartozik a könnyen világnézetet változtatókhoz, a keresztényeket gyilkoló Saulból három nap alatt Pállá vedlett apostol egyháza hiteltelen számára.

Géza nem katonapolitikai, vagy diplomáciai úton próbált tekintélyt teremteni a „nyugat" előtt (vagy úgy nem is tudott volna), ezért a könnyebbik megoldást választotta. Cseh, lengyel, görög, olasz, német lovagokat, papokat hozott az országba, itt nemességet, szállásbirtokot adományozott nekik, a magyarok kárára.

Istergamban, a Várhegyen, 977 táján megszületett Géza fia, Vajk. Fiatalságáról nem szólnak a krónikák, de amit láthatott maga körül, nem szolgált épülésére. Idegen lovagok imádata, a magyar hagyományok megvetése...

Géza a német császártól térítőket kért. Magyarországon Pilgrim passaui püspök és kísérete térített. 994-ben Vajkot István névre keresztelték. 995-ben István feleségül vette Gizella bajor hercegnőt, akivel a német lovagok újabb hatalmas hulláma jött be, itt rangot, birtokokat kaptak.

Géza 997-ben halt meg. Az Álmossal kötött vérszerződés és a hagyományok alapján Koppány lett volna a rangidős fejedelem, aki szintén Árpád ivadéka és aki mögött a „pogány" és bizánci keresztény magyarok támogatása összpontosult. Koppányt nem a hatalomvágy és a keresztényellenesség hajtotta az Istvánnal szembeni lázadásra, hanem a nemzet féltése, a hazaszeretet, és az ősi föld szétosztogatása, elpocsékolása feletti elkeseredés.

István saját nagybátyja és saját népe ellen, német lovagokat vetett be. Somogy és Tolna hercegét, Koppányt egy Vencellin nevű bajor mészárolta le, majd István 4 felé vágatta és 4 város kapujára kiszögeztette, elrettentésül minden nemzeti gondolat ellen. Nagyapját, az erdélyi fejedelmet is elfogatta. Mindazokat, akik az idegen uralom ellen fellázadtak, elpusztította, birtokaikat az őket legyilkoló idegen lovagoknak szétosztogatta. Az ezeken a birtokokon élő szabad magyarok, akik magyar uraiknak katonái, kézművesei, iparosai voltak, földönfutóvá lettek családjukkal együtt, mert az idegen urak saját katonáikat, személyzetüket hozták magukkal. Hatalmas magyar tömegek kerültek jobbágy és szolgasorba, azoknak az utódai is, akiket Álmos és Árpád olyan kitartó szervező munkával és annyi áldozattal telepített haza.

István 1000-ben királlyá koronáztatta magát. Nagy kedvteléssel hozott törvényeket. Íme az egyik:

> *„...a magyarok, székelyek, kunok, valamint az egyházi magyar keresztény papság által is használt régi magyar betűk, vésetek, a jobbról-balra pogány irás megszüntetődjék, és helyébe a latin betűk használtassanak... valamint pedig, akik régi, pogány iratokat beadnak 1-10 dénárig kapjanak jutalmat. A beadott iratok és vésetek pedig tűzzel és vassal pusztíttassanak el...”*

Így kell hát egy 40 ezer éves kultúrát megsemmisíteni...

Istvánnak még életében szembesülnie kellett végzetes tévedésével és ez nem lehetett könnyű. Egyetlen fia sem maradt életben. Imrét éppen akkor ölte meg a magyar történelemben ügyeletes vadkan, mikor István rá akarta ruházni az uralkodást.

A későn eszmélő István hiába küldetett unokatestvéréért, Vazulért, feleségének, a bajor Gizellának orgyilkosa megelőzte. A megsüketített, megvakított Vazul láttán István keserves sírásra fakadt....

Így Orseolo Péter lett a király, egy velencei dózse és István nővérének fia. Orseoló Péter már nem fárasztotta magát azzal, hogy elméleteket keressen a magyarok kiirtásához. A még magyar kézen lévő maradék várakat, erődítményeket németeknek, olaszoknak adta, ő maga és csatlósai büntetlenül garázdálkodtak. Jelmondata volt: *„Magyarország neve a nyomorúság szóból származik, legyen hát sorsa nyomorúság.”* És lőn.

Bár rengeteg alkalom kínálkozott, leküzdöttem a kísértést, hogy nyelvészeti összehasonlításokba, szómagyarázatokba bonyolódjam. Ugyanis van egy könyvecske, amelynél szebben szólani úgy sem lehetett volna – Magyar Adorján írása.

> *„Annyi pedig bizonyos, hogy a kereszténység elterjedése után alig volt még nyelv, amely oly mostoha helyzetbe került volna, mint a magyar. Jól tudjuk, hogy csak az olasz, a görög, a szláv és némely germán nyelv volt olyan szerencsés, hogy a kereszténység fölvétele után is irodalmi nyelv maradhatott... ...Ez pedig e nemzeteknek azért sikerült, mert náluk úgy az uralkodók, mint a papság is saját nemzetük beliek voltak, és ezek nem viseltettek saját nyelvük iránt olyan gyűlölettel, mint a magyarság idegen hittérítői... ...tudjuk továbbá, hogy a mi királyaink udvarából a magyar nyelv mindig teljesen ki volt zárva, ott csak latinul, legföljebb németül, csehül, lengyelül volt szabad beszélni, kivéve Mátyás király rövid uralkodása alatt... Erdélyben végzett néprajzi tanulmányaim alatt meg is győződtem arról, hogy ott még 200 évvel ezelőtt is kellett lennie olyanoknak, akik csak névleg voltak keresztények,*

de titokban még mindig ragaszkodtak természettisztelő ősvallásukhoz.... Az ősmagyar rovásírás Erdélyben körülbelül kétszáz évvel ezelőtt még használatban volt, holott Európában a legtöbb nép csak a kereszténységre térítéssel tanult meg írni-olvasni, míg a magyarság éppen kereszténységre térítésével kezdte saját írását elhanyagolni... ...vagyis annak oka, hogy a magyarság oly nehezen volt kereszténységre téríthető, éppen az volt, hogy szellemi színvonala akkoriban a térítőkénél is magasabb volt, vagy nem maradhatott el azok mögött."

Sir John Bowring angol nyelvész (1792-1872) sok nyelvet beszélt, köztük a magyart is. Ő írta:

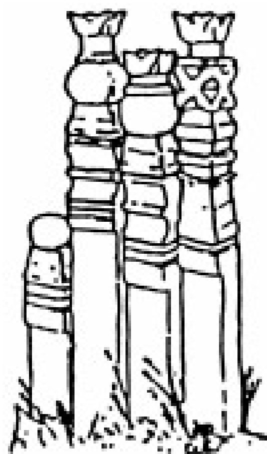
„E nyelv a nemzeti önállóság, a szellemi függetlenség legrégibb, legfényesebb emléke... A magyar nyelv eredetisége (eredete) csodálatos tünemény. Aki megfejti, az isteni titkot boncoland, annak is az első tételét. Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala az Isten, s az Isten vala az Ige."

Végül ismét szeretném hangsúlyozni, hogy írásom nem mindenben egyezik az ajánlott szerzők véleményével, sokszor azokkal ellentétes. Amiben maradéktalanul egyezünk, az a hazaszeretet, az igyekezet a magyarság becsületének visszaállítására.

Munkámban segítettek őseim, az ajánlott szerzők könyvei, férjem Szakács Gábor és gyermekem Miklós.

Ház a hídon

A *Ház a hídon* című füzetemet 1999 nyarán írtam. Eredetileg egy terjedelmesebb, a hun-kelta-germán-tibeti őstörténet és mitológia összefüggéseit feltáró könyvet szerettem volna írni, de a munkahelyi elfoglaltság, a rovásírás terjesztése és a háztartás ellátása után erre időm nem maradt. Így a főbb összefüggésekre ebben a vázlatszerű füzetben igyekeztem felhívni a figyelmet. Ez olyan jól sikerült, hogy a sámánokat és táltosokat összehasonlító részt szabadtéri rendezvényeken, többek között a tápiószentmártoni Attila-dombon és a Magyar-szigeten betű szerinti pontossággal fénymásolatban osztogatták (nekem is), anélkül, hogy a nevem rajta lett volna. Más részeket pedig egy több szabadidővel rendelkező kutató ültetett át saját terjedelmes művébe. Örültem volna ennek a népszerűsítésnek, ha megemlít a szakirodalmában

A fejezetet díszítő kopjafák Kós Károly Néprajzi képeskönyv Erdélyből (1994.) c. könyvéből valók

I. Tanítók

A házunkat hídra építettük, Ég és Föld közé, mert mind az Ég, mind a Föld, oly vonzó volt, hogy nem tudtunk választani. És szárnyaltunk nappalokon és éjjeleken Ég és Föld között, élvezve a Nap és a Hold világát. És tanultunk Isteneinktől az Égben, és tanítottuk az embereket a Földön. És volt egy hely a Földön, amelyet különösen szerettünk, egy hegyektől körülvett medence, itt nőttek a legmagasabb fák, itt futottak a legtisztább folyók, itt nyíltak a legszínesebb virágok, itt tenyésztek a legszebb állatok. És körbejárva a Földet itt pihentünk meg mindig, a legzöldebb pázsiton, játszadozva a busafejű, nagysörényű lovakkal, karcsú szarvasokkal, hosszúszőrű kutyákkal, nemes sólyommadarakkal, felfrissülve az almafák, körtefák, szőlőtőkék gyümölcsétől.

De egy nap egy békétlen Isten bevádolt minket a többieknél, hogy beavatkozunk a Törvénybe és nem hagyjuk a maguk útján fejlődni az embereket. Hogy írni, olvasni, számolni tanítjuk őket, hogy az Istenek beszédét és írását tanítjuk nekik, ezáltal a földlakók majd ellenük törnek. Hogy a lovak kicsinyeit befogva lovagolni tanítjuk őket és ezáltal majdnem olyan gyorsak, mintha nekik is szárnyaik lennének.

Mert a Törvény azt mondja, minden lénynek végig kell járnia az utat, és a hegyeket nem lehet megkerülni és a folyókat sem lehet megkerülni. Akkor az Istenek lejöttek a Földre igazságot tenni. És tetszett nekik, amit itt láttak és leheveredtek a csodálatos hegyektől körülvett medence pázsitjára, az óriási fák alá, és játszottak a lovakkal, szarvasokkal, kutyákkal és nemes sólyommadarakkal, élvezték a gyümölcsöket, és csodálkoztak, hogy milyen tanulékony az ember. Mert az emberek már az ő nyelvükön beszéltek, és az ő betűikkel írt üdvözleteket nyújtottak át égetett agyagtáblákon és meghívták az Isteneket bőr és nemezsátraikba és kőházaikba és ott húros hangszereken zenéltek az Isteneknek.

De az irigy, békétlen Isten ott kerengett közöttük, megrontva nyugalmukat. A Törvény, a Törvény, rikoltozta, szakállát, ruháját tépdesve. És az Istenek nem tehettek mást, be kellett tartaniuk a törvényt, ha be akarták tartatni teremtményeikkel. De mert a jó Istenek sokan voltak, békétlen Isten pedig csak egy volt, a következőképpen döntöttek: Romboltassék le a ház a hídon, és vétessenek el szárnyai mind a Tanítóknak, hogy a Földről el ne távozhassanak. De vétessék el a szárnya a békétlen Istennek is, és maradjon a Föld foglya. A Földlakók pedig felejtsék el az Istenek beszédét és írását, és alakítsanak ki maguknak saját beszédet és írást az idők folyamán.

Ezután a jó Istenek fájó szívvel eltávoztak e földi Paradicsomból, mert ők maguk is saját szigorú törvényeik foglyai voltak és az utat nekik is végig kellett járniuk és még nagyon is az elején tartottak…

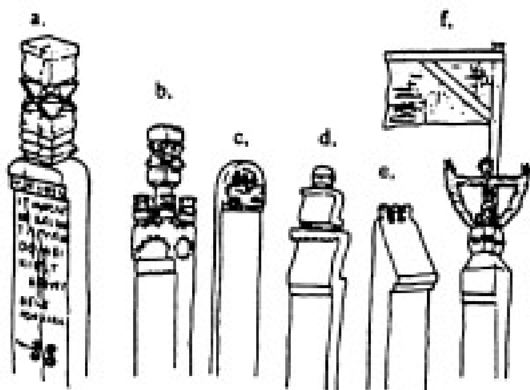
A Tanítók pedig nyolcan voltak, kettő közülük testvér. Az idősebb ott maradt az ősi földön, a többiek pedig szétszéledtek, családot alapítottak, gyermekeket nemzettek, letelepedtek, vagy vándoroltak életük végezetéig. Utódaikra emléktöredékeket hagytak az ősi Paradicsomból: szárnyak suhanását, egy mély hang zengését, egy írás betűit, egy lósörény lebbenését, egy nyílvessző ívét, egy szablya villanását, egy sólyom kerengését, egy szarvas szökellését, egy gitár pengését, egy tulipánmező színeit, egy alma ízét, egy övcsat mintázatát, egy táltosruha hófehér vásznát, a szétszóródottak örök vágyakozását az Őshazába, és az Őshazában élők örök vágyakozását a csillagokba…

Az embereket pedig megtanították az állatok háziasítására, növények termesztésére, ércek bányászására és feldolgozására, szerszámok készítésére. A fazekaskorong, az égetett agyagtéglák és agyagedények, a lábas főzőüstök, a nyereg, a kengyel, a zabla, a kerekes kocsi, az eke, a bőrsátrak, bőrruhák, bőrcsónakok, bőrzuhanyozók, vászonruhák és meleg szőrmeruhák, szablyák, íjak, nyilak, tegezek, házak kőből és téglából, az asztal, a szék, a kanál, még a gomb is a Tanítók ajándéka az embereknek. Megtanították

hogyan tisztítsák ki sebeiket és mely növényekkel gyógyítsák betegségeiket. Megtanították hogyan díszítsék tárgyaikat, szarvas, sárkány, oroszlán, ló, madár, virág mintázatokkal és ugyanezeket hogyan szőjék ruházatukba. És a tanulással, munkával telt napok végén előkerültek a Tanítók hangszerei és énekelni, zenélni tanították az embereket, vagy beszéltek nekik az Istenekről, akik majd visszatérnek, és beszéltek nekik a Jóról és Rosszról…

Messze Délre húzódva családot alapított és gyermekeket nemzett a békétlen Isten is, utódaira örökítvén a Tanítók és más Istenek elleni gyűlöletét. És meghagyta nékik, hogy pusztítsák el a Tanítókat és a Tanítók utódait, munkájuk gyümölcsét, találmányaikat vegyék el és tanítványaikat fordítsák ellenük. És készítsenek minél pusztítóbb fegyvereket és költözzenek be az ősi földre és e fegyverekkel várják a visszatérő Isteneket.

Végül valaki még ott maradt velük, aki el is mehetett volna, mert egyike volt a jó Isteneknek. De maradt, mert apja volt a nyolc közül kettőnek és később keservesen megbánja maradását. Délre indul, ahol nyájakat dézsmáló oroszlánokra vadászik, és kétségbe ejtik a békétlen Isten által feltüzelt nomádok támadásai a védtelen falusi lakosság ellen. Tégla és kő városokat épít számukra, de ő maga nem lel nyugalmat. Magányosan lovagol a sivatagban, a homok véresre karcolja messzenéző kék szemeit, szárnycsonkjai elviselhetetlenül sajognak. Hatalmas lépcsős templomot emeltet, annak tetején tölti az éjszakákat, hogy közelebb legyen a csillagokhoz…

Fejfák,
a-b: Magyarvalkó,
c: Jákótelke,
d: Damos,
c: Nagypetri,
f: Sztána
(Kalotaszeg)

„Amikor az európaiak először kezdtek töprengeni azon, hol állhattak az olyan nagy bibliai városok, mint Ninive és Babilon, figyelmüket elkerülhetetlenül a Bagdad környékén még mindig látható, tömör téglafalazással készült tornyok keltették fel. (…) Különösen két torony ébresztett érdeklődést (…) A másiknál, amelyet Birsz-Nimrudnak hívtak, ezen felül a torony lába körül fekvő, furcsa megüvegesedett téglafal halmok voltak meglepőek, valami roppant nagy hőhatásról tanúskodva, amelyre ma is nehéz magyarázatot adni. Nem csoda tehát, hogy erről a lenyűgöző alkotásról úgy hitték, azonos

azzal a toronnyal, amely kiváltotta Isten bosszúját és az egyetemes hagyomány szerint égi lángok rombolták le, az-az Bábel tornyával."

(Nicolas Postgate: Az első birodalmak – Helikon, 1985)

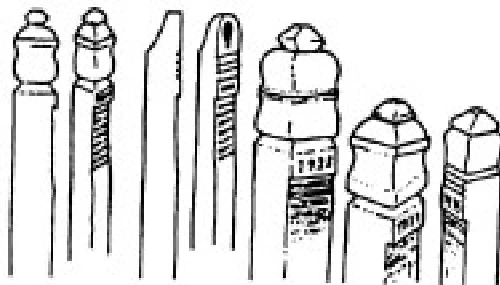
II. Utódok

Ozora, 1960-as évek

Pintér Endre, helybéli tanító és néprajzgyűjtő pesti barátjával, Miklóssal, és annak kislányával sétál a Sió partján. Mint legtöbbször, most is Ozora múltjáról beszélgetnek. Hogy vajon a helybéliek által Rogának nevezett Rua, hun nagykirály, a Kálvária-domb, a Vár, vagy a temetődomb alatt nyugszik-e? Létezik-e az alagút, amely az ozorai vártól Simontornyáig húzódik? Talál-e Pintér Endre rovásfeliratú tárgyat néprajzgyűjteményéhez? A kislány kéri apját, hogy tanítsa meg neki a rovásírást. A vízpart nedves homokjába írják a betűket. A kislány egész délután a rovásírást gyakorolja, másnap lemegy a partra, ahol a szél fodrozta víz már elmosta a tegnapi betűket és egy fehér kaviccsal a homokba írja:

Ozora 1848, október 6.

Roth Károly, császári és királyi vezérőrnagy hétezer fős katonasággal és Jellasics hátrahagyott ezerötszáz fő tartalékosával és tizenkét ágyúval Ozora ellen támad, amelyet ötven honvéd és néhány száz elszánt falusi és pusztai véd a Kálvária dombra húzódva. Roth serege megtorpan a lerombolt Sió híd előtt és az átkelés mikéntjét fontolgatva hatalmas, felfegyverzett magyar tömeget lát a Kálvária dombon, olyan túlerőt, hogy a vezérőrnagy nem mer támadást elrendelni, várakozással töltik a délutánt és az éjszakát. Másnap, hetedikén érkeznek Perczel, Görgey és Csapó Vilmos csapatai, Roth megadja magát a magyar honvédeknek. A néphagyomány ezt a csodát a Kálvária-domb alatt nyugvó Roga hun királynak tulajdonítja.

Fejfák, Désháza (Szilágyság)

Ötven huszár volt akkor a Szabadság
annyi volt itt a nemzet, a magyar
És szembe, hozván a császár parancsát
tízezer fő tizenkét ágyúval
végig a völgyön a Sió lapályán
rohamra készen – középen a híd
Egy fél országrész fordul vérbe-lángba,
Ha az a hídfő, ha az is elesik....

(Illyés Gyula: Ozorai példa – részlet)

Élnek még közöttünk táltosok...

A csodák hátterében mindíg fellelhető Isten, vagy olyan személy, akinek ereiben csörgedez még néhány csepp a Tanítók véréből. Ilyen személyek voltak szkíta, pártus, hun, avar, magyar fejededelmeink, királyaink és az ő táltos papjaik. Számukra magától értetődő volt az Ég fiának lenni, mert királyságuk, tudásuk az égből szállt alá, mint ahogy ezt sumér ékiratos táblák is tanusítják. A vérszerződés szerinti jogos király, Koppány, brutális, káini meggyilkolása azonban azt jelzi, hogy a Tanítók vére elapadt az uralkodóházban. Csak két főrangú személyben bukkan fel újra, a XIV. században élt, Kán Lászlóban, Déva urában, akinek a Szent Korona iránti, szenvedélyes szeretete és tisztelete bizonyítja ezt és Mátyás királyban, akinek udvarában ismét használatossá válhatott a magyar nyelv és táltos tanácsadója volt.

„Népünk között van a legtöbb látó” – írja Magyar Adorján az *„Ősműveltség”*-ben. Ennek köszönhető, hogy a „Szent” István óta tartó és csak Mátyás király alatt szünetelő üldözés ellenére élnek még közöttünk táltosok. A táltos lelki, testi gyógyító, radiesztéta, botanikus, diplomata, jogtudós, művész és nem utolsó sorban a magyar történelem tudója. Táltosai csak a szkítáknak, pártusoknak, hunoknak, avaroknak, magyaroknak voltak és vannak. Éppen ezért felháborító, sértő az az ízzadtságszagú szolgálatkészség, ahogyan néhány szerző igyekszik összemaszatolni ősvallásunkat a szibériai sámánizmussal. Sem a magyaroknak, sem a germán-kelta népeknek sámánjaik nem voltak. Álljanak itt bizonyságul a táltosok és a sámánok közötti leglényegesebb különbségek:

1. A táltos isteni ajándékként fogadja el küldetését, megtiszteltetés számára, örömmel végzi.
   – a sámán menekül a feladat elől, néha a szülők eldugják hetedik gyermeküket, máshová költöznek, csapásként fogják fel a sámánképességeket.
2. A táltos ép, egészséges, erős lelkű és testű ember, szuggesztív, méltóságteljes, tiszteletet, bizalmat ébresztő, hangja zengő, ruházata régen fehér volt, ma a kornak megfelelő, de mindenképpen tiszta, rendezett.
   – a sámán beteges, gyenge idegrendszerű, neurotikus, testileg eltérő, megjelenése ijesztő, bizarr, furcsa, mozgása,

ruházata rendezetlen, hangja magas, rikácsoló, gyakran részeg, vagy révült.

3. A táltos képességeit csak jó, nemes ügy szolgálatában használja, tetteinek indítéka nagyon gyakran a hazaszeretet.
   – a sámán kapható rontásra, szerelmi praktikákra, pénzzel, javakkal, zsarolással befolyásolható.
4. A táltos ritkán használ eszközöket, legfeljebb gyógyfüveket, vagy nyugtató hatású húros hangszert (nem dobot!). Napjainkban megfelelő hatású zenéket.
   – a sámánról csüngenek az amulettek, varázseszközök garmadáját hordja magával,amelyeket jó pénzért árul. Dobjaival iszonyú zajt csap. A sámándob alsó világának totemállatai – a csúszómászók – nincsenek a magyar népművészetben. A sámándob felső világának életfája bolygónk minden népénél megtalálható, tehát semmiféle szibériai rokonságra nem bizonyíték.
5. A táltosnak volt lova, a szárnyas, táltos paripa.
   – a sámánoknak lovuk nem volt, legfeljebb dobjukat nevezik képletesen annak.
6. A táltos az Istennel való kapcsolatot a magányban, a csendben, a természetben való elmélyülésben keresi és találja meg, ehhez semmiféle révületkeltőt nem használ.
   – a sámán rettenetes zajjal, dobolással, ordítozással, esztelen ugrándozással részegen, vagy révülten próbál a szellemvilággal kapcsolatot teremteni. De vajon milyen magasabbrendű lény az amelyet fetrengéssel, üvöltözéssel lehet megidézni? Az első sumer istenek, Apszú és Tiámat éppen zajongásuk miatt akarták eltörölni az embereket a Föld színéről, de Marduk, az akkád-sémita főisten a rendbontók segítségére sietett.
7. A magyar táltoshitre jellemző a bikaküzdelem. Ez a mitikus elem lehet a Bika csillagképpel kapcsolatos, de őrizheti a Gilgames eposz töredékét is, ahol Gilgames – akit egyes szerzők Nimróddal azonosítanak – egy féltékeny istennő által küldött bikát győz le.
   – a sámánszertartásokon nincs bikával való küzdelem.
8. A leglényegesebb különbség, ami a táltosokat a sámánok fölé emeli, a táltosok hazaszeretete, magyar nemzettudata, a magyar őstörténet igazságainak ismerete, az ősök tisztelete, a szkíta-pártus-hun-avar-magyar nemesség és hagyomány továbbvitele, ősi írásunk, a rovásírás használata.
   – a sámánvallás ellenben Szibériától Tibeten át Ausztráliáig hasonló jellegzetességeket mutat és semmiféle egyedi, nemzeti sajátossággal nem rendelkezik. Alexandra David Neel írja, hogy Tibetben a lámaizmus magasabb rendű a sámánizmusnál és a lámák a sámánokat BÖH-nek, „utálatosnak” nevezik.

Gyakran hangoztatott ürügy a táltos-sámán fogalom összemosására, hogy a táltos szót nem lehet idegen nyelvre fordítani. Ez nem igaz, mert a latinban a magyar gyógyítókra a „magus" szót használták, amely szó mind a sumer rokonságra, mind Zoroaszter – Zarathustra vallására utal. Fehér Mátyás Jenő domonkos rendi szerzetesnek 1968-ban, Buenos Airesben megjelent egy könyve, amely a XIII. századtól a XV. századig tartalmaz inkvizíciós-hitvédelmi peres jegyzőkönyveket. Az üldözött táltosokat, gyógyítókat ezekben a szövegekben magusnak nevezik.

A táltosok üldözésével és kiirtásával elvesztek olyan ősi gyógyszerek, amelyeket ma a legkorszerűbb laboratóriumokban sem sikerül újból előállítani. Így például a veszett állat gyógyítására, vagy a veszett állat által megmart ember megmentésére, a betegség bizonyos szakaszán túl nincs lehetőség. Fehér Mátyás Jenő, a fentebb említett írásában az inkvizíciós jegyzőkönyvekből idézi egy veszettségben szenvedő ember meggyógyítását. Széchenyi Istvánnak pedig *Napló*ja tanúsága szerint a kutyáját kúrálták ki ebből a rettenetes kórságból. A hatásos gyógyító eljárások legtöbbje tehát végleg elveszett.

Az igen erőszakos és minden alapot nélkülöző táltos-sámán azonosítás hazaárulásnak is nevezhető, mert egyértelmű oka, hogy a Szovjetunióhoz való csatoláshoz igyekezett leszármazási, néprajzi bizonyítékot adni. A nagy igyekezet eredménye szerencsére az lett, hogy e művek hazaszerető olvasója számára nyilvánvalóvá vált, hogy a sámán olyan a táltos mellett, mint a krampusz a Mikulás mellett.

Még ma is élnek közöttünk táltosok. Az ősi szentélyek romjain templomok épültek és e templomok papjai között voltak, vannak olyanok is, akik harcos, nemes bátorsággal őrzik a magyarságot. Lehet-e tagadni Mindszenty József, Márton Áron, Kiss Szaléz, Zakar András táltosságát, akiket szadista, kommunista pribékek börtönöztek be, rugdostak, ütlegeltek. Vagy a híveit testével védelmező Apor Vilmosét, akit vérszomjas szovjet megszálló lőtt agyon. Vannak olyan keresztény magyar papok, akik tovább viszik a táltos szellemiséget.

És vannak olyan természetgyógyászaink, akik nem csak a testet, hanem azokat a lelkeket is gyógyítják, akiket gyökértelenné, beteggé tett sok ezer éves ősi kultúránk elrablása, a finnugor eredet, a sámán vallás a „művelt" Európát kirabló kalandozások szégyenbélyege. Ezek a papok és természetgyógyászok őrzik és adják tovább „a szent örökség jelvényeit, az írásos pásztorbotot, mely a tudás tisztességét őrzi, s a tölgyfába rótt törvényt..."

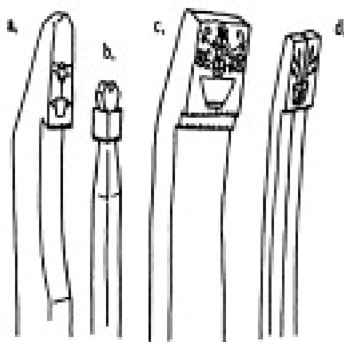
> *„Meg kell vonnunk a határt a sámán extatikus őrjöngése és hörgése, a varázsló és boszorkány fetrengése, valamint a démoni erőktől mentes valóban Isteni érintések között."*
>
> **Dümmerth Dezső: Az Árpádok és a magyar szent kultusz kialakulása (Junior, 1997)**

„A magasabb világgal való érintkezés első feltétele a csend"

Hamvas Béla: Extázis (Mérték füzetek, szerk. Dúl Antal)

„El kell utasítanunk azt a feltételezést, hogy a magyar ősvallás sámánhit lett volna... Táltosaink inkább gyógyfüves gyógyítók, mint dobszóval, mérgekkel önmagukat kábulatba ringató gyenge idegzetű emberek."

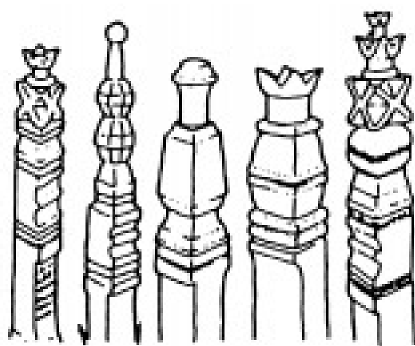
László Gyula: Árpád népe (Helikon)

Fejfa és lábfa,
a-b: Magyarlapád
(Enyed vidéke),
c-d: Magyarpéterfalva
(Kis-Kükillló vidéke)

Kárpát-medence, IX. század

Hét hatalmas törzs, hét hatalmas nép lett a Tanítók fiaiból, leányaiból. A nyolcadik tanító, aki Északra ment utódokat nem hagyott maga után, de neve legendaként marad fönn a nép között, akit szerszámokat készíteni, halászni, vadászni tanított, akit elindított a fejlődés útján. Miután az Isteni Tudás magjait szétszórták a Földön a hét törzs Álmos fejedelemsége idején visszatért az őshazába, a Kárpát-medencei Paradicsomba. Álmost azonban megölték a békétlen Isten utódai, mielőtt megpihenhetett volna, hatalmas, hazatérést szervező munkája végén azon a földön, ahonnan ősapja, Magor évezredekkel azelőtt tanító útjára indult. Álmos megölése hadüzenet volt népe számára, baljós és gonosz jelzés, hogy igen kevesen maradnak majd, mire visszatérnek az Istenek.

Fejfák,
Hadadnádasd
(Szilágyság)

„...a sémita Halévy, aki Bukarestből Párizsba tette át székhelyét és hosszú életén, hosszú tudományos pályáján végig hevesen cáfolta, tagadta azt, hogy a mezopotámiai ősnyelv turáni lett volna. Mezopotámiában szerinte soha nem volt más, mint sémita kultúra. Halévy azt hirdette, hogy a sumér nép nem is létezett... Halévynek nagy sikere volt. Lenormanttal szemben felül maradt, nem mintha igaza lett volna, de azért, mert ő 90 éves koráig élt és Lenormant meghalt 45 éves korában.

A Magyar Tudományos Akadémiának Goldzieher Ignác jelentette, hogy Halévynek ad a világ igazat: a sumér-magyar rokonság keresése abszurdum és eltiltandó. ... szinte azt kell hinni, hogy egy magasabb hatalom – amelynek gondolatai nem a mi gondolataink – következetesen nem engedte, hogy akkor kiderüljön az igazság. Lenormant meghalt fiatalon, Sayce eljött Magyarországra, hogy megtanuljon magyarul a sumér nyelv miatt, azonban napok alatt súlyos betegséget kapott és vissza kellett utaznia."

Dr. Bobula Ida: Sumér-magyar rokonság
(Editor Esda, Buenos Aires 1982)

Istenek írása, Tanítók hagyatéka

Álmos meggyilkolásához hasonló véres hadüzenet volt Koppány felnégyeltetése. István idegen parancsra, idegenekkel öleti, nyomoríttatja meg a magyarokat, idegeneknek osztogatja a megöletett, vagy elűzetett magyarok földjeit. Fia, Imre herceg, a vérgőztől megundorodva a nyolcadik tanítóhoz és Levedihez hasonlóan nem hagy utódokat, szüzességi fogadalmat tesz, hogy ne keveredjen méltatlanokéval az ősi vér. „Engedetlenségéért" halállal büntetik.

Ahogyan Mezopotámiában az akkád-sémi elnyomók összetörték a sumer agyagtáblákat, lerombolták a sumer vallási szentélyeket, ugyanúgy hozott István törvényt a rovásírás ellen, László pedig az ősi szentélyek, a természetvallás helyszíneinek látogatását tiltotta meg. Ma már Istvánnak e törvényét is eltüntették, nem csak István védelmében, hanem mert ez a törvény pontosan azt bizonyította, hogy létezett a nyugati kereszténység és a latin betűvetés előtt is írásos kultúránk, rovásírásos kódexeink, ősgesztáink. Sőt, e törvény azt is bizonyította, hogy ezt az írást az egész magyar népesség használta, olyan korban, amikor az uralkodók is, pl. a frank Nagy Károly írástudatlanok voltak. A rovásírás tökéletesen megfelelt anyanyelvünknek, minden hangjára volt betű, míg a latin betűs írásban 13 hangunkra (ty, gy, ny, ly, sz, zs, cs, k, j, ö, ü, á, é) nem volt, tehát visszafejlesztés volt a bevezetése.

Napjainkban a rovásírás jelentősége különösen megnövekedett számunkra. Ugyanis azok, akik 150 évvel ezelőtt a kommunizmus kisértetét rászabadították a világra – és ennek a kisértetnek 100 millió halott és 200 millió

megnyomorított áldozata lett – most a globalizációval kisérletezgetnek. A „világ proletárjai egyesüljetek” jelszót a „világ országai egyesüljetek, mi pedig vezetünk benneteket” váltotta fel.

Ez ellen az új gyarmatosítás ellen hatásosan lehet védekezni a nemzeti sajátosságokhoz való ragaszkodással, azok megőrzésével, felmutatásával. Hála Istennek és őseinknek, mi magyarok sok nemzeti sajátossággal büszkélkedhetünk. Ezek közül első helyen áll csodálatos, egyedi anyanyelvünk, amely semmilyen nyelvi családba nem sorolható, bármennyit szorgoskodtak ezen idegen, vagy hazaáruló „tudósok”. Ennek a csodálatos egyedi anyanyelvnek lejegyzett ősi formája a rovásírás. A rovásírást elsősorban az teszi igen jelentőssé, hogy Kárpát-medencei ősiségünk bizonyítéka. Ezt azért fontos bizonyítani, mert a hivatalos akadémiai történetírás legfeljebb ezer esztendőt hajlandó nekünk itt engedélyezni, azt is úgy, hogy nem mi akartunk jönni, hanem a besenyők beüldöztek ide minket, idemenekültünk, egyebünk nem lévén, néhány finnugor szavunkkal, majd itt a szlávok megtanítottak minket földet művelni, állatot tenyészteni és néhány szláv szóra, mi pedig hálából kiirtottuk a szlávokat és végigraboltuk a befogadó, „művelt” Európát.

Pedig vannak nekünk 6-7 ezer éves rovásemlékeink Erdélyből, a tordosi kultúra rovásbetűs cseréptöredékei, amelyeket Torma Zsófia régésznő ásott ki, miután egy helybéli tanító, Vén András felhívta rájuk a figyelmét. Vitatott, hogy a közel 11000 (!) darab korong és cserépedény, amelyeken Forrai Sándor 30 százaléknak találta a ma is használatos rovásbetűk arányát, mire szolgált. Olvasást, írást tanító pedagógusként meggyőződésem, hogy itt egy iskola működött, ahol a betűkorongokból szavakat, majd mondatokat raktak ki. Van 3 db. 8500 éves tatárlakai (Erdély, Tordostól 20 km-re) amulettünk, helyi égetett agyagból, amelyek közül a kerek formájún 3 székely-magyar rovásjel van, mások még többet azonosítottak.

Ez a mi birtoklevelünk, tulajdoni lapunk a Kárpát-medencére, és egyúttal bizonyíték a sumer-magyar rokonságra is, mert Dél-Mezopotámiában hasonló írásjeleket találtak, de azok 1500-2000 évvel későbbiek, tehát mi vittük le az írást „Sumeriába”.

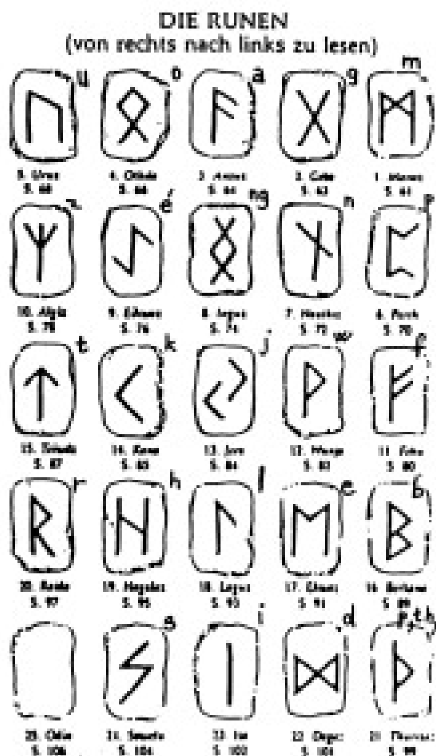
A rovásírás bizonyítja továbbá a szkíta-hun-avar-magyar folytonosságot, mivel ezeknek a népeknek a tárgyi emlékein a székely-magyar rovásírás betűi megtalálhatóak. Ugyanakkor e népeknek központi államalakulataik voltak a Kárpát-medencében: a szkítáknak i.e. 400-800 között, a hunoknak a 4-5. században, az avaroknak a 6-8. században, tehát nagyon igaza van Magyar Adorjánnak, hogy mindíg is itt éltünk, őshonosak vagyunk a Kárpát-medencében.

A rovásírás rendkívül fontos nemzettudatunk, különösen gyermekeink nemzettudatának felébresztése céljából. Egy népet, amelynek nincs nemzettudata, szégyenli történelmét, azt könnyű beolvasztani, globalizálni, gyarmatosítani. Ezért találták ki nekünk a Habsburgok a finnugor származást és ez később nagyon kapóra jött a szovjeteknek is, a kommunistáknak is. A beolvasztási törekvésekhez kitűnő ürügyet szolgáltatott a szovjet területen élő

manysi, cseremisz, hanti, vogul, osztják, tunguz és egyéb obi-ugor rokonság hazugsága. Mindezt néhány „tudós" és „kutató" megfejelte azzal, hogy vallásunk szibériai sámánvallás, koronánk pedig osztják-szamojéd sámánkorona utánzata. Ezek már kimerítik a nemzetgyalázás fogalmát.

A felsorolt okok játszottak közre abban, hogy ősi írásunkat Istvántól kezdve üldözték és ma sem kívánatos. A kommunista írástörténészek még az inka csomóírásnak, a kipunak is nagyobb terjedelmet szenteltek, mint a magyarok régi írásának. Az 1999-es Frankfurti Könyvvásáron sem voltak szalonképesek 6500 éves betűink. Bár díszvendégek voltunk, a német (?) rendezők megakadályozták, hogy pavilonunkra a latin betűs felirat mellett rovásírással is felkerüljön Magyarország neve, mert kapcsolatba hozható a germán runákkal.

A germánok szintén fára rótták, vagy kőbe vésték írásjeleiket, a runákat. Figyelemre méltó, hogy a betűformák szigorú egyeztetése esetén is a 24 runajelből 13 felel meg a székely-magyar rovásírásnak. Azonban hangsúlyozni kell, hogy a formailag egyező betűk hangalakja teljesen eltérő. A formai egyezés ilyen mértéke mégis igényelne valamilyen magyarázatot. A runa írás sokkal fiatalabb a szkíta-hun-székely-magyar rovásírásnál, i.u. a 2. században jelent meg, tehát amennyiben átvétel történt, csak tőlünk vehették át. A runák szintén jobbról balra olvasandók. Mivel a runa írás eredetileg 24 jelből állt, ezzel kevesebb hangot lehetett lejegyezni, mint a 34 betüs rovásírással. A germánok gyakran állítottak runa írásos köveket halottaik emlékére.

A runa írás jegyei

A képért köszönet dr. Krasznai Peturnak – Osteuropa Institut, Butzbach – Frankfurt

„Ugyancsak ebben az esztendőben (1228)... a kolozsvári Wofgang inkvizitor Káld községben folytatott eljárást, ahol a régi pogányság fészke volt. Sajnálatos módon nincs részletezve az elkobzott „scripta curiosa" gyűjtőcím alatt említett könyvek tartalma, sem száma, de van egy nagyon sokat sejtető mondata „ismeretlen betűkkel" voltak írva. Ez a megjegyzés, miután megelőzi a tájékoztatás, hogy az a régi pogányság fészke volt, a kis Káld község, azt a gyanút kelti fel bennünk, hogy esetleg rovásírásos, régi magyar iratokról történik az első okiratszerű említés."

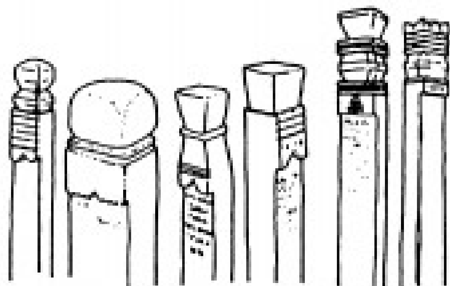
Egy másik fejezetben olvashatjuk...

„Fontosnak tartjuk a kérdést megoldani: hol volt, kinek a kezébe kerülhetett az említett „ős-geszta"? Ezekre a kérdésekre ad választ a valószínűség meggyőző erejével az inkvizíció ama rendelete, amely a firenzei kolostor bizottsága elé utalja az elkobzott könyveket... A firenzei Antonin „Chronicon"-jának magyarok eredetével foglalkozó része ismeretlen forrásmunkán alapul. Eredettörténelmünkkel kapcsolatos adatait nem meríthette más forrásból, mint valami ősi krónikából, amely sokkal gazdagabb és bővebb volt, mint Anonymus és Kézai krónikája."

„...A magyarföldi inkvizítorok buzgósága talán éppen anyanyelvűségünk irodalmi kísérleteinek kiirtásával tett jóvátehetetlen kárt. Nagyobbat, mint történelmi tragédiáink, a tatárjárás és a törökdúlás együttvéve."

Fehér M. Jenő: Középkori magyar inkvizíció
(Reprint kiadás, Gede Testvérek Bt. 1999)

Fejfák, Lele (Szilágyság)

Grál királyok, Európa V. század

Ha a pápai inkvizíció nem tüntette volna el magyar nyelvű, feltehetően rovásírásos ősgesztáinkat, most biztosabbat tudnánk azoknak az uralkodóknak a találkozásáról, akiket népeik félisteneknek tartottak, mára pedig méltán

váltak mitológiai hősökké: a hun Roga és Attila, a germán Siegfrid és a kelta Arthur (Arthus). Utánuk Európa történetében csupán Álmos és Árpád fejedelmeink, Mátyás király és a XI. században élt német Rőtszakállú Frigyes voltak olyan jelentős személyiségek, hogy már életükben legendákat szőtt róluk a nép.

A hun Roga még egy személyben volt papkirály, lovagkirály, táltos és hadvezér. Születési helyére, a Hargita vármegyei Rugonfalva elnevezése utal. Apjának tiszántúli szállásbirtokán társai, barátai lettek a római, frank, germán, gót uralkodók gyermekei, akik kezesként (és nem a rossz hangzású túszként) éltek Uldin udvarában, mivel szüleik a hunok adófizetői voltak. Ez azonban nem fogságot jelentett, hanem igen magas fokú iskoláztatást, megismerkedést idegen nyelvekkel, írással-olvasással, zenével, kézművességekkel, illemszabályokkal, harci kiképzéssel. Attila udvarában a frank, a gót király fiai, a burgund király leánya nevelkedtek, tanultak.

Az V. század nagy lovagfejedelmei híres kardokat birtokoltak, Attila a magáét egyenesen Istentől kapta. Siegfridé a Nibelung kincsből származó Balmung, Arthurt pedig a Tó Hölgye ajándékozza meg az Excaliburral.

„Irodalmi feldolgozásban ugyan nem maradtak ránk, de az Arthus történetek nevei felbukkannak a magyar oklevelekben is, mint személynevek, s a mondakör egy-egy motívuma talán hozzájárult a Toldi monda kialakításához."

(Dömötör Tekla: Germán-kelta regék és mondák
Móra, 1965.)

A másik összekötő láncszem a Grál kehely, amelynek magyar vonatkozásai is vannak. A Grál ősi, szent edény, eredete homályba vész. Talán az ősszkíták csöpögtették bele szerződéskötésükkor királyi vérüket. Talán a Grálról mondja Jézus az utolsó vacsorán:

„E pohár amaz új szövetség az én véremben, mely ti érettetek kiontatik"

(Lukács, 22-20)

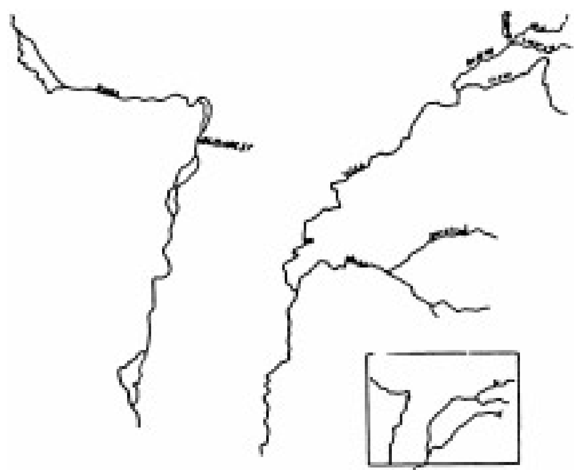
Talán Jézus szkíta szokás szerint vérszerződést kötött az apostolokkal, akik közül néhányan jellemző módon megszegték azt. Makkay János őstörténész szerint a Turul nemzetség csodálatos csészéje a Grál kehely. Másoknak az a véleménye, hogy Arimatheai József ebben fogta fel tanítványának, a kereszten szenvedő Jézusnak vérét, így került a Grál az Arthur mondakörbe.

A Reader's Digest 1994-es válogatása közöl egy illusztrációt a Parsifál legenda kéziratából (Amiens, 1286). A képen Arthur párthus köszöntésre emeli kezét, vele szemben egy szarvas áll. Arthur baráti köréhez tartoznak Ban és Bors királyok. (Bán és Bars?) Kettejük közül Bors jelen van, amikor egy égből leereszkedő kar magával ragadja a Grál kelyhet. Kiss Irén és Tábori László

közlése alapján (Demokrata 1997/36. sz.) Edward Burne Jones festőt erősen foglalkoztatta a Grál legenda. A haldokló Arthur mellé a magyar szent Koronát festette. Ugyanez az írás szól a Kárpát-medence természetes Grál kehelyként való felfogásáról is. Ezt a gondolatot támasztja alá Verőczei W. Ernő *„Ufoexpedició"* (Robottechnika Kft, 1996) című könyvében.

> *„A Kárpát-medence nem csak itt lakó kis népünk miatt kiválasztott hely, hanem azért is, mert egyedülálló földrajzi, geológiai alakzatával az egész országot védő falat alkot, egy esetleges kozmikus pusztítás ellen."*

Igen érdekes, hogy ennek a kehelyszerű, geológiai alakzatnak, a Kárpát-medencének megvan a leképeződése a Holdon. Hédervári Péter írja, hogy a Printz kráter környékén a Hold törésvonalai pontosan olyanok, mint a Duna, Tisza és mellékfolyóik. (Hédervári Péter: *A Hold és meghódítása* – Gondolat, 1970, 181. oldal)

A Duna, a Tisza és a Tisza néhány (önkényesen kiválasztott) mellékfolyólya.

A jobb oldalon lévő keretben a Prinz-rianásokat és néhány mellékágukat látjuk. A hasonlóság rendkívül figyelemreméltó

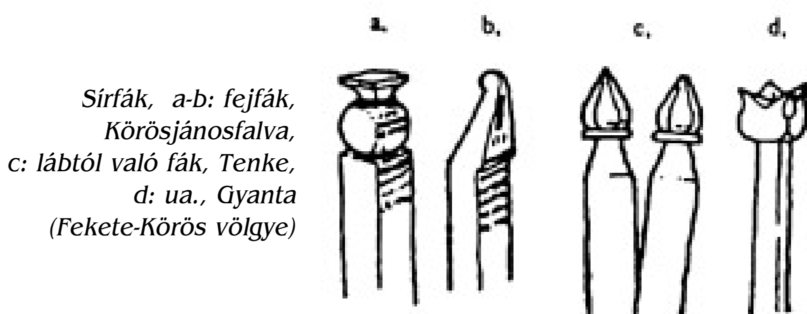
A Somerset grófságbeli domb, amely alatt egyes legendaváltozatok szerint Arthur nyugszik és amelyre a Glastonbury apátságot építették, mesterséges eredetű és erősen emlékeztet a szkíta kurgánokra. Arthurról egyébként ugyanúgy, mint Csaba királyfiról és Rőtszakállú Frigyesről azt tartja népe, hogy vissza fog térni, ha országa nagy bajban lesz.

Attila és Siegfrid élete családi szálakkal is egybeszövődik. Siegfrid az ifjú germán hős felségül veszi a burgund királylányt, Kriemhildet. Hágen, a cselszövő, aki Attila udvarában már megfordult fogolyként, megöli Siegfridet a Nibelungok kincséért. Shakespeare ismerhette e germán történetet, mert Jágo jelleme megtévesztésig hasonlít Hágenére. Érdekes párhuzam az is, hogy a varázsló Nibelung törpéket a köd fiainak nevezik. Wass Albert pedig azt írja a táltosokról, hogy képesek voltak pillanatok alatt ködszerű tüneményben eltűnni. Innen ered a „Köd előttem, köd utánam" magyar szólás. Alexandra David Neel is beszámol arról, hogy egyes tibeti lámák hasonló

módon válnak láthatatlanná. Attila feleségül kéri Siegfrid özvegyét és gyermekük is születik. Mindez nem csupán germán hősrege, hanem Verancsics Antal és Thuróczy János krónikájában is szerepel. Kriemhild azonban boszút akar állni és meghívatja Attila udvarába Hágent és a Siegfrid halálában cinkos burgundiakat. Csata kezdődik és itt hal meg egy burgund keze által Buda, Attila bátyja. *„Csak a gyűlölködő Jordanes állítja, hogy Attila megölte Budát."* – írja Szász Béla.

Priszkosz is beszámol Buda özvegyénél tett látogatásáról, aki jólétben, rangjának megfelelően él Attila udvartartásában, nem mint egy üldözött, nemkívánatos személy. Priszkosz írja továbbá, hogy Attila erősen követelte egy római bankár kiadatását, aki Attila írnokától értékes serlegeket csalt ki. Bár Attila töméntelen kincs felett rendelkezett, e serlegek elvesztése olyan mélyen érintette, hogy Budával egyetértésben az írnokot árulás miatt keresztre feszíttette. Tolvajlással vádolta a bankárt, aki arra hivatkozott, hogy a serlegeket nem tudja visszaadni, mivel azokat földi ember nem használhatja, mert Isten számára készültek, ezért papoknak adta tovább, „bizonyos mennyiségű" ezüstért. Jellemző a bankár-észjárásra, hogy hasznot lehet húzni Isten serlegeiből, de inni nem szabad belőlük. Attila a római követekkel hadüzenetet küldött, ha a bankárt, vagy a serlegeket ki nem adják. Igen valószínű, hogy a Grál is a serlegek között volt, ez magyarázza az egyébként bőkezű és lovagias Attila ragaszkodását hozzájuk. Feltételezhető, hogy azért történik említés több serlegről, mert Attila másolatokat készíttetett a Grálról, hogy avatatlanok ne ismerjék fel az igazit.

Az is csak feltételezhető, hogy Roga, Attila, Siegfrid és Arthur vérszerződést kötöttek, melyhez a Grál kelyhet használták. Az viszont bizonyos, hogy a Szent Korona, a Grál kehely és Isten Attilának ajándékozott kardja egyazon uralkodói jelvényegyüttes darabjai. Most csupán a Szent Korona van birtokunkban, de talán majd ismét méltónak fognak találni minket az Istenek…

Sírfák, a-b: fejfák, Körösjánosfalva, c: lábtól való fák, Tenke, d: ua., Gyanta (Fekete-Körös völgye)

Kán László, Déva, XIV. század

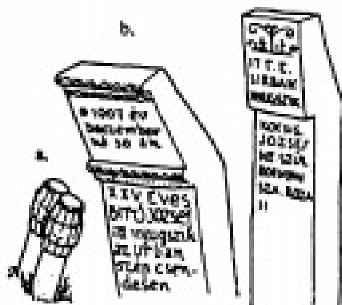
A Magyarok Istenének uralkodói jelvénye tehát a Szent Korona, a Grál kehely és Attila kardja. E három nemes jelvényből kettő elveszett, ugyanúgy, ahogy a kárpát-medencei Paradicsom kétharmad része. Csak reménykedhetünk, hogy a Kehely és a Kard jelenleg olyan jó helyen vannak, mint volt a Korona 1307-1310-ig az erdélyi Kán Lászlónál, Déva uránál.

Déva vára vulkánikus eredetű csúcsra épült a XIII. században. A régészek szerint római erődítmény romjaira, de a hely olyan erősen szakrális jellegű, hogy egyike lehetett az ősi helyőrségek láncolatának, amelyeket Mezopotámiáig építettek ki a Tanítók és utódaik. Kán László, mint egyike ezen utódoknak, nem fogadta el az idegen, bajor Ottót királyának. Ez a semmirekellő Ottó annyira nem becsülte a Szent Koronát, hogy csak másnap vette észre, amikor lovaglás közben a nyergére kötött fatokban elvesztette. Hosszan kellett csatlósainak visszalovagolniuk, mire az út szélén a sárban megtalálták.

Kán László teljes mértékben tudatában volt a Szent Korona jelentőségének, a magyarok jogos örökségének tartotta. Bizonyítja ezt, hogy csak Déva fellegvárát érezte méltó és biztonságos helynek őrzésére, miután az Árpád-ház férfiágon kihalt 1301-ben. Ottót azzal az ígérettel, hogy leányát hozzá adja feleségül, magához hívatta, börtönbe zárta és a Koronát elvette tőle. A börtönbe zárás oka valószínűleg az a felségsértés volt, ahogyan Ottó a Koronával szemben viselkedett, hagyván azt a sárban heverni.

Kán László egy évnyi büntetést szabott ki Ottóra, majd miután az lemondott trónigényéről, szélnek eresztette. Közben V. Kelemen pápa meg akarta koronázni Anjou Károly Róbertet, de nem volt mivel, mert Kán László a Koronát nem adta ki. Ezért Gentile bíboros, pápai követ a Szent Koronát megfosztotta jogaitól, Kán Lászlót egyházi átok alá helyezte, kiközösítette, ami azt jelentette, hogy bárki büntetlenül megölhette. Új koronát csináltattak, azzal koronázták meg Károly Róbertet. Az egész procedúra azonban teljesen hiábavaló volt. Ugyanis a Szent Korona jogai magától Istentől valók, azoktól földi ember meg nem foszthatja. Kán László hatalma pedig igen nagy volt, és népszerűségét még jobban megnövelte a magyarok szemében, hogy Ottó megleckéztetésével visszaállította a Korona becsületét, így nem kellett attól tartania, hogy bárki kezet mer emelni rá. Károly Róbert megkoronázása pedig érvénytelen volt, mert nem a Szent Koronával történt.

Kán László nem a kiátkozás hatására, hanem az után másfél évvel visszaadta a Szent Koronát. Hogy miért döntött így, az ugyanolyan talány, mint hogy Attila miért fordult vissza Róma vagy Ravenna kapui elől. Mindkettőjük származása, hatalma tudása, népük műveltsége ősibb és nagyobb volt, messze megelőzte azokét, akik előtt végül meghajoltak. Döntő, de egyelőre megmagyarázhatatlan kérdése ez történelmünknek. A Korona pedig csak 1464 tavaszán került ismét méltó főre, Hunyadi Mátyáséra.

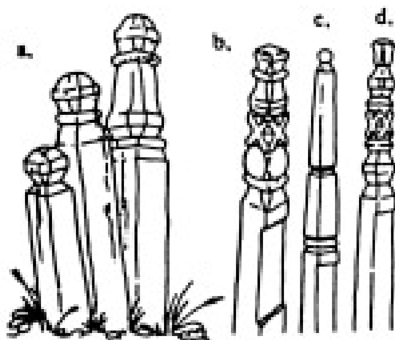

Fejfák és lábfák,
a: pár lábfa,
b: fejfa, Magyarózd
(Kis-Küküllő vidéke),
c: fejfa, Hari
(Kis-Küküllő-Maros köze)

Regősök hangján, regősök lantján

Megszületünk egy testalkattal, csontozattal, arccal. Aztán változik az alkat, az arc, néha még a szem színe is. Lefoszlanak az életek, évek lerakódásai, és ha volt valami nemes, hatalmas élet, amelynek részesei lehettünk, az egyre jobban átfénylik. Leginkább a hang emléke marad meg, egy hang elindít valamit, elhúz egy függönyt, kinyit egy múltra néző ablakot. Glenn Danzig zenéje hun lovasrohamot idéz fel, neve pedig Dengiziket, Attila egyik fiát, akiről Danzig (mai nevén Gdansk, Lengyelország) városát elnevezték. Tolcsvay Béla zenéjén, hangján keresztül táltosaink üzennek. Ronnie James Dio és Szakács Gábor, a harcos, igazságkereső lovageszmények feltámasztói. Cziránku Sándor *Csángó halottsiratója* már sok ezer évvel ezelőtt visszhangzott a Kárpátok bércein.

Fejfák:
a: fejfacsoport,
b-d: fejfák,
Szilágysámson

„... a népet szórakoztató vándorénekesek, regősök, már Szent István korából ismertek. Ősi történelmünk dicsőségét, eredet legendáinkat, pogány elődök meséit... ...énekelve kivívták maguk ellen a szent király nemtetszését, aki az esztergomi Szent Lázár kórház felügyelete alá rendelte őket. Ez annyit jelentett, hogy „Szent Lázár szegényei", vagyis a bélpoklosok jelzőjével illették őket. A nép félelme a bélpoklosoktól, leprásoktól, jóidőre kiközösítette őket az emberi közösségből."

Fehér M. Jenő: Középkori magyar inkvizíció
(Gede Testvérek BT. 1999.)

Húros hangszer
a pécsi székesegyház
egyik szobrán (XII. sz.)

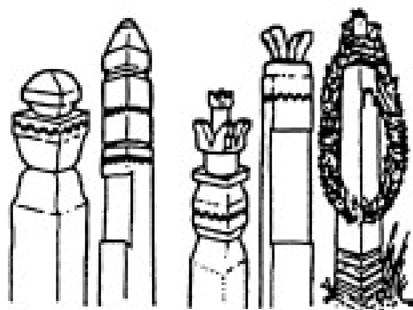
László Gyula:
50 rajz a honfoglalókról
(Móra, 1982.)

Ki a magyar?

Magyar az, aki szkíták, hunok, pártusok, avarok utódának, sumérek rokonának hiszi, érzi, tudja, vallja magát. Finnugor az, aki finnugorok, obi ugorok, cseremiszek, hantik, manysik, stb. utódjának hiszi, érzi, tudja, vallja magát. Török az, aki törökök utódának hiszi, érzi, vallja magát.

Sokan a családnevekből próbálnak következtetgetni, pedig nem a név számit, hanem a génjeinkben tárolt ősi emlékezet. Mert a legszíntisztább magyar volt Aulich Lajos és Láhner György német származású tábornok, Damjanich János szerb nemzetiségű tábornok, Knézich Jenő horvát nemzetiségű altábornagy, Lázár Vilmos örmény származású ezredes, Leiningen-Westerburg Károly német gróf, Pöltenberg Ernő osztrák nemes és lovag, Schweidel József osztrák tábornok, Mindszenty (Pehm) József esztergomi érsek és még hosszan, nagyon hosszan folytathatnám a sort. Nem volt magyar és méltatlan volt az utólag felvett szép magyar névre Aczél (Appel) György, Farkas (Löwy, Wolf Hermann) Mihály, Kádár (Csermanek, Lupták) János, Rákosi (Rosenfeld) Mátyás, Révai (Léderer) József, Révész (Reisch) Géza és még sok más, megtévesztés céljából nevet változtató magyargyűlölő.

Fejfák, Vérvölgy (Szilágyság)

Veszteségek

Szóljon hát a *Csángó halottsirató* Rogáért, Attiláért, Dengizikért, Álmosért, Árpád fia Leventéért, Koppányért, Imre hercegért, Vazulért, Vatáért, Kán Lászlóért, Mátyás királyért, Zrinyi Miklósért, Rákóczi Ferencért, Mindszenty Józsefért, Zakar Andrásért, Wass Albertért, Padányi Viktorért, Götz Lászlóért, a Pesti Srácokért, azokért a magyar milliókért, akiknek meg kellett halnia, vagy Hazáját elhagynia, mert nem akarták, hogy az ősi hit, az ősi nyelv, az ősi írás, az ősi szokásjog feledésbe merüljön, az ősi soron birtokolt föld idegen kézre kerüljön.

A magyarok kiirtása 1849-től kezdve iszonyatosan felgyorsult. Véletlen-e, hogy ezidőtájt indította útjára a világ legpusztítóbb eszméjét, a kommunizmus eszméjét Karl Marx, egy németországi rabbi fia. Ez a sátáni eszme százötven év alatt földünkön százmillió halottat és legalább háromszor ennyi testben-lélekben megnyomorított embert „eredményezett". Magyarország elvesztette területének kétharmad, lakosságának pedig egyharmad részét. Ötmillió magyar embert ölt meg a marxi rögeszme. Területének és lakosságának

arányát tekintve a kommunizmus Magyarországra mérte a legnagyobb csapást. Az elcsatolt területeken rohamléptekkel indult meg a magyarok legbrutálisabb legyilkolása, kirablása, szétszórása, a fiatalság kizárása a magyar nyelvű oktatásból és a felsőoktatásból. Az ezeken a területeken lévő, gazdaságilag igen értékes arany, ezüst és sóbányákat rablógazdálkodással tönkretették. Az erdőket kiirtották, ezekkel együtt elpusztult a vadállomány és állandóvá vált az árvízveszély.

2000 februárjában a románok meggyilkolták a Tiszát, Magyarország és talán az egész Föld legszebb folyóját. Megmérgezték, megölték, kiirtották ritka halfajait, vízimadarait, a környezetében élő utolsó rétisasokat. Tönkretették a tiszai halászatból élő halászok életterét, halálos méreggel veszélyeztették több százezer felnőtt és gyermek életét. A bűn az Égbe kiált... Lesz-e rá végre válasz az Istenektől? Most már a Tiszáért is szól a Csángó halottsirató...

Mind a jogtipró módon elrabolt területeken, mind az anyaországban megindult az orwelli történelemhamisítás. A kommunisták kapva kaptak a Habsburgok által összeeszkábált finnugor elméleten és az ősi föld, a több millió emberélet elrablása után elrabolták őseinket, a szkítákat, hunokat, pártusokat, avarokat és rokonainkat, a suméreket. Ezen ősöktől örökölt csodálatos, egyedi, semmilyen más nyelvvel össze nem hasonlítható nyelvünket finnugornak sértegetik. Ősi vallásunkat, amelynek alapja az ősök tisztelete, az egész élő természet tisztelete és ismerete, szibériai sámánvallásnak gyalázzák. Ma a legmodernebb elméletek közé tartozik a Gaia, az élő föld elmélete, ugyanez az elmélet már évezredekkel ezelőtt a magyarok ősvallásának alapja volt.

A női munka bevezetésével a kommunisták elrabolták a családot, a biztonságot adó összetartozást, a nemzetséget, a hagyományokat, neurózisba, alkoholizmusba, drogfüggőségbe taszítva az utódokat.

A kommunisták megpróbálták elrabolni a magyaroktól értelmiségi rétegét úgy, hogy 1945 után szinte kizárólag csak az ő pribékjeik, azok gyermekei, vagy a lumpenproletárok gyermekei tanulhattak tovább, e két kategória egyébként gyakran egybeesett. Diplomákat osztogattak egymásnak, de ettől még értelmiségivé nem váltak. Így állt elő Magyarországon az a nevetséges helyzet, hogy az értelmiségnek többnyire nem volt, nincs diplomája. Az értelmiség tömegeinek parancsolgattak durva, írástudatlan, kommunista bugrisok, Hamvas Bélákat rugdostak fenékbe bestiális, kommunista párttitkárok, több nyelven beszélő tanárokat aláztak meg naponta hat elemit végzett, kommunista iskolaigazgatók. Múlt idő? Elmúlt? Ma ezeknek a kommunistáknak az utódai, unokái cserélgetik havonta több milliós értékű autóikat. Kapitalistábbak és rothadtabbak a „rothadó kapitalistáknál”. A mi vigaszunk csupán annyi lehet, hogy ha diplomások is, értelmiségivé soha nem válhatnak.

Megváltoztathatják nevüket, vehetnek kutyabőrt, járhatnak illemtanárhoz, nyelvtanárhoz, ők a békétlen Isten által felhasznált, felbérelt gyilkosok, rablók, tolvajok, vagy ezek utódai,

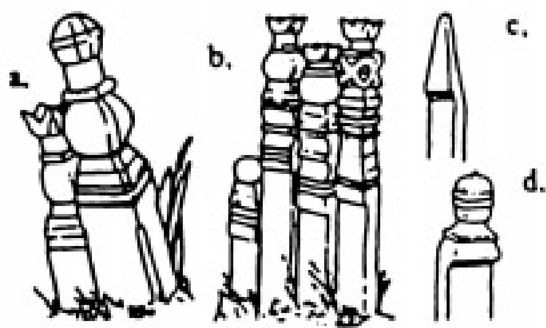
- akik agyonverték, szétkergették a földhöz, mezőgadasághoz, állattenyésztéshez rendkívüli módon értő magyar parasztságot
- akik az ősi magyar búzafajtát rossz keresztezésekkel tudatosan tönkretették
- akik a Földön egyedülálló, tejtermelő és értékes húsú szürkemarhát tudatosan kiirtották
- akik tizezerszámra küldték vágóhidra a Föld legértékesebb lóállományát, köztük a kisbéri fajtát, amelyből a máig utolérhetetlen Kincsem is származott
- akik kiirtották a fákat, a magas fákat, az „égig érő fákat" azzal az ürüggyel, hogy allergiát okoznak, pedig az allergiát az ő autóik, repülőik, és vegyszerezett élelmiszereik okozzák
- akik tudatosan rossz kezeléssel tönkretették a magyar almáskerteket, majd a maradék almafákat tűzelhalás ürügyén kivágatták
- akik a fákkal együtt kiirtották az ott fészkelő ritka, nemes, egyedülálló madárfajtákat, sólymokat, sasokat
- akik szakszerűtlen bányászattal tudatosan tönkretették a világon egyedülálló hévízforrásainkat
- akik helytelen műveléssel tudatosan tönkretették a világon egyedülálló magyar szőlőtermesztést és borászatot
- akik a műemlék épületeket szétverték, vagy lumpenproletár ivócimboráikkal lelakatták
- a műkincseket hálából, hasonszőrű, szadista „felszabadító" haverjaiknak herdálták, a felbecsülhetetlen értékű könyvtárakat felgyújtották, az utolsó Koronaőrt felelősségre vonták, miért nem dobott kézigránátot a Szent Koronára
- akik a találmányokra rátelepedtek, és a feltalálókat bolondokházába záratták

És a kommunisták most eladják a maradékot a bankároknak, akik mindent felvásárolnak, mint Palesztinában, elsősorban a földeket, aztán az elektromos, víz- és gázműveket, a telefontársaságot, közlekedési vállalatokat, amelyeknek birtoklásával meg lehet bénítani egy országot. A bankárok törvényt hoztak arra, hogy a havi robot ellenértékét csak bankjaikban lehessen felvenni. A fizetések kiadásáért egyre nagyobb uzsorát vetnek ki, majd amikor az uzsora nagyobb lesz, mint a fizetésünk, adósaikká, rabszolgáikká válunk. A bankárok az uzsorát háborúk kirobbantására, fegyverek fejlesztésére költik.

Újból és újból felperzselik ősi földjeinket. Kijev környékét a csernobili atomkísérlettel és az azóta is halálos sugárzást kibocsátó atomerőművel pusztítják, mert ott élt Emese és fia Álmos. Pusztítják Irakot, mert ott volt Suméria. Pusztítják Csecsenföldet, mert ott volt Levédia.

Végül a bankárok összeterelik a maradék magyarokat és az utolsó moccanásig és még utána is hét napig lőni fogják őket a békétlen Isten utódai által kitalált, Hirosimában, Nagasakiban és Csernobilban kipróbált atomfegyvereikkel. Aztán e fegyverek csövét az ég felé fordítják és várják a visszatérő Jó Isteneket.

A világ többi részén pedig televízión nézik mindezt az emberek.

Fejfák,
a: feleség és férj régi (még felirat nélküli) fejfái,
b: kisfiú, nénje, anyjuk és nagylány testvérük fejfái, Hadadnádasd (Szilágyság),
c-d: férfi és női fejfa, Börvely (Szatmár vidék)

„Mióta Versailles 1919-ben politikailag létrehozta a szlávságot és kezére adta Kelet-közép Európát, a tér élete megdöbbentően eldurvult. Az emberekkel való bánásmód, a brutalitás égbekiáltó fokát érte el. Versailles egy rettentő betegséget oltott Európa szívébe."

Dr. Padányi Viktor: A nagy tragédia
(Gede Tibor, Ausztrália 1952, 1977)

„...Magyarország a bolsevizmus elleni négyéves küzdelmében elesettekben, sebesültekben és eltűntekben 420.000 honvédet vesztett, ebből 120.000 a Szovjetúnió haláltáboraiban pusztult el. Ezen kívül a Szovjetúnió az országból 295.000 polgári személyt hurcolt el, akiknek zöme szintén elveszett... Maga az orosz hadvezetőség is módszeresen gondoskodott az ország kirablásáról. Egy év alatt az ország élelemkészletét és állatállománya zömét felemésztették, fizetés nélkül. Vonatok, szerelvények százai vitték ki az országból a gépeket, gabonát jóvátételként, az állatokat pedig a Hortobágyra terelték össze, de mire kiszállításukra kerülhetett volna sor, a legtöbb takarmányolás nélkül megdöglött... A szovjet haderő megjelenése napjától a vagyonbiztonsággal együtt az életbiztonság is megszűnt. Oly véres terror állandósult, amelyhez hasonló a magyar történelemben teljesen ismeretlen volt...

Az alvilág ezen fúriáinak perverz orgiái és bestiális kínzásainak áldozataként legkevesebb 60.000 antibolsevista pusztult el az Andrássy út 60. és társai állandóan véres kínzószobáiban... Az ország lélekszámának figyelembevételével a halálra kínzottak számaránya messze fölötte áll Bulgária, és Kína 1949-1952 közötti politikai tömeggyilkosságainak arányainál."

Málnási Ödön: A magyar nemzet őszinte története
(Arcanum kiadó Bp. 1998)

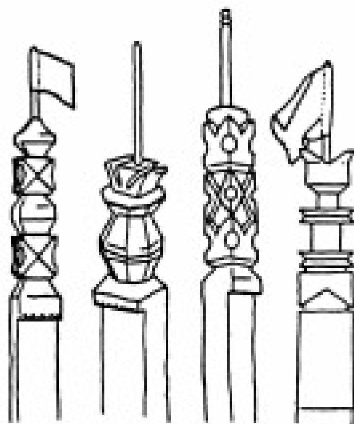
„…Azért tanúskodom, hogy a világ tudomásul vegye mit cselekszik a bolsevista rendszer az alája rendelt emberi életekkel és sorsokkal. A magyar Egyház fejének keresztjét emelem fel a világ előtt: emlékeztetni akarom magyar népem roppant szenvedéseire."

Mindszenty József: Emlékirataim
(Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Bp. 1989)

„…A POFOSZ már ezelőtt hét évvel felszólította a világ népeit, hogy ugyanúgy ítélje el a kommunista bűnök elkövetőit, mint ahogyan elítélte a náci bűnöket és bűnelkövetőket. A nácizmus 25 millió áldozatával szemben a kommunista vezetőket 85 millió kegyetlenül kioltott emberélet terheli – emlékeztetett Fónay Jenő megemlítve a közelmúltban Franciaországban megjelent „A Kommunizmus fekete könyve" című művet."

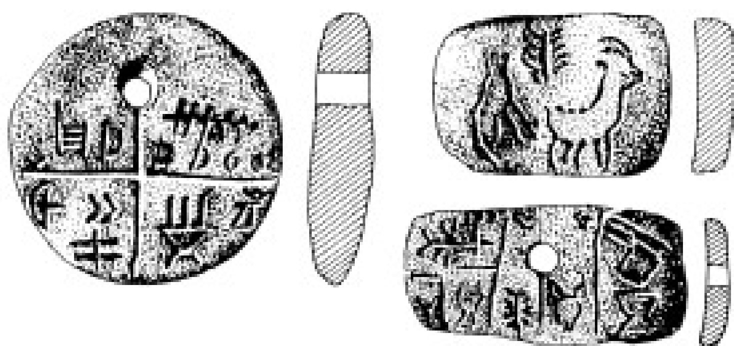
Új Idők 1998 július 1. (Nádai László)

Kopjás fejfák,
a fejfa csúcsába
fúrt lyukba tűzik
a kis zászlós kopjafát
(a zászló itt két
kopjánál hiányzik),
Korond (Sóvidék)

23 évvel ezelőtt egy munkatársam, aki ismerte a rovásírás és a sumér-magyar rokonság iránti elkötelezettségemet, örvendezve nyújtott át egy kiadványt, amelyben először pillantottam meg a tatárlakai korongot és a hozzá tartozó két táblácskát. Azóta gyűjtögetem róluk a véleményeket, megfejtéseket. Ennek a gyűjtőmunkának az eredménye ez az összefoglaló, amelynek végén saját elgondolásomat is közlöm.

Hitelesebben lehet írni kutatásunk tárgyáról, ha eredeti valóságában megtekinthetjük, sőt alaposan meg is tapogathatjuk. Így volt ez a sokak által látatlanban hamisítványnak nevezett Margit-szigeti rovásírásos kő, vagy Csepregi Ferenc táltos köveinek esetében is, ahol a személyes találkozás ezekkel az emlékekkel meggyőzött régiségükről, eredetiségükről és fontosságukról. Mintha a rég elhunyt rovó szellemének egy része ott várakozna e tárgyakban arra, hogy valaki megértse üzenetüket.

Barta Gábor: Erdély (Progresszió GT, 1989)

Gáborral régóta készültünk a tatárlakai koronggal való találkozásra, amely Götz László és Kabay Lizett könyveinek útmutatásai szerint Kolozsváron, az Erdély Történelmi Múzeumban várja rajongóit. Gábor 2003 decemberében a múzeumban (a régi Bástya utca, ma Str. Daicoviciu 2. sz.) azt a felvilágosítást kapta a kizárólag románul beszélő alkalmazottaktól, hogy a korongot és a táblácskákat Németországban vizsgálják. Hazatérve a következő, kolozsvári barátaink által románra fordított ajánlott levéllel kereste meg a múzeum igazgatóját:

Catre: Dl.Piso Ioan
directorului al Muzeul National de Istorie din Ardeal
str.Constantin Daicoviciu Nr.2 400020 Cluj-Napoca

Stimate Director!

Ca presedintele al Asociatiei de Scriere Runica si Crestatura Maghiara as – avea rugamintea catre dvs.

În anul 1961renumitul arheolog Nicolae Vlassa în apropierea Tartariei (Tatárlaka) a descoperit obiecte cu importata de istorie al scrisului,din care pe una stiinta istoriei,de atunci o numeste amuletul din Tartaria (Tatálakai amulett). Obiectele gasite atunci au fost duse în muzeul condus de dvs.

În 2003 decembrie cînd am fost în Cluj as-fi vrut sa-le vad în original,dar cînd m-am interesat ca unde le pot vedea am primit raspunsul ca în prezent se aflu în Germania pentru cercetare.

În viitorul apropiat mai multe membrii al asociatiei noastre vrea sa viziteze muzeul dvs. pentru a vedea obiectele cu scriere runica gasite în apropierea Tartariei,as vrea sa ma informati despre urmatoarele:

– Din ce scop,unde si de cînd se aflu discurile ceramice în cercetare? (Informatiile de mai sus sunt necesare pentru scrierea unei carti despre discurile ceramice cu scris runica gasite în Tartaria.)

– Cînd sunt duse înapoi obiectele în muzeul dvs.?

Va mai cerem ajutorul sa ne informati despre descoperirile a d-nei arheolog Torma Zsofia,daca se aflu cîteva dintre ele în muzeul condus de dvs.?

Ajutorul si colaborarea va multumesc anticipat si va rog ca raspunsul dvs. sa fie trimis pe adresa asociatiei:

Cu stima Szakács Gábor elnök
1163 Budapest, Sasvár utca 52. Magyarország
sau pe adresa e-mail: szakacsgabor@axelero.hu

Budapest 12.01.2004

Tisztelt Piso Ioan Igazgató úr!

A Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetsége elnökeként az alábbi kéréssel fordulok Önhöz.

1961-ben a neves román régész N. Vlassza az erdélyi Tatárlaka (Tartaria) közelében végzett ásatásai közben írástörténeti jelentőségű tárgyakra bukkant, amelyek egyikét azóta Tatárlakai amulettnek nevezi a történettudomány. A leletek az Ön által vezetett kolozsvári Erdély Történelmi Múzeumba kerültek.

Amikor 2003 decemberében Kolozsváron jártam, szerettem volna eredetiben is megszemlélni e kis tárgyakat, azonban kérdésemre, hogy a leletek a múzeum mely részében találhatók, az alkalmazottak azt a feleletet adták, hogy jelenleg Németországban vizsgálják őket.

Minthogy a közeljövőben a Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetségének több tagja is szeretné megtekinteni a tatárlakai rovásfeliratos lelet együttest, az alábbiakról kérném szíves tájékoztatását:

– Hol, mióta és mi célból vizsgálják a korongokat? (Ennek ismerete azért szükséges, mert a leletekről, vizsgálataikról, kiállítási helyeikről könyvet állítunk össze.)

– Mikorra várható a leletek visszaszállítása a múzeumba?

Segítségét kérjük abban is, hogy amennyiben lehetséges, tájékoztasson minket, hogy Torma Zsófia régésznő leletei közül található-e néhány az Ön által vezetett múzeumban?

Együttműködését és segítségét előre is megköszönve kérem, hogy válaszát a Szövetség alábbi címére elküldeni szíveskedjék.

Szakács Gábor elnök
1163 Budapest, Sasvár u. 52. Magyarország,
e-mail: szakacsgabor@axelero.hu

Budapest, 2003. december 29.

Válasz mind a mai napig nem érkezett.

2004 júliusában Gáborral együtt kerestük fel a múzeumot, ahol ugyanazt a hét hónappal korábbi felvilágosítást kaptuk a továbbra is kizárólag románul beszélő, de egyébként udvarias dolgozóktól: még mindig Németországban tanulmányozzák a leleteket. Helyette, állítólag teljesen méretarányos és pontos másolatot láthattunk az egyik tárlóban, majd egy ilyen másolatot meg is vásárolhattunk. A korong 25000, a két táblácska egyenként 20-20000 lej-be került, amely összesen kb. 500 magyar forintnak felel meg.

A múzeumban a tárlókon csak román feliratok vannak. A kiállított anyag újkőkori része Torma Zsófia (1840-1899) gyűjtéséből származik, a régésznő neve azonban sehol sem olvasható. Nagy örömmel fedeztük fel az egyik tárlóban az általa, a Maros omladozó partfalából kimentett, törött korsók cserépedények alján rovás betűinket, köztük 6500 éves, ötletes összerovásokat, pl. (H.Zs.)

S most nézzük, mit is foglal magában a világ neves régészeinek, sumerológusainak érdeklődését is felkeltő lelet együttes!

1961-ben Erdélyben, Tatárlakán, **Nicolae Vlassza**, kolozsvári régész egy hamuval telt sírgödröt tárt fel, amelyben egy 40 év körüli ember összetört, megégett csontjaira, mellette pedig 26 agyagszoborra, két kőfigurára, egy tengeri kagylókból készült karperecre, egy égetett agyagból készített korongra és két téglalap alakú táblácskára bukkant. A csontok alapján a szénizotópos vizsgálat eredménye szerint a lelet 6-6500 éves. A korongon írás és képírás, az egyik táblácskán csak képírás van, ezek a felső harmaduknál át vannak fúrva.

A másik táblácskán két kecskének tűnő állat és egy növény képe látható. A korongon és a képírásos táblácskán lévő jelek 1000-1500 évvel idősebbek a sumér képírás első emlékeinél, valamint helyi, tatárlakai agyagból készültek. Kövessük nyomon, hogy e száraz tényszerű adatok alapján milyen következtetésre jutottak a kutatók.

Nicolae Vlassza, a feltáró régész szerint a tatárlakai táblák feliratai nem elszigeteltek, hanem közeli rokonai a tordosi edények alján talált és a Belgrád melletti Vinca kultúra jeleinek. Valószínűnek tartja, hogy i.e. a 4.-3. évezredben mezopotámiai-sumér csoportok települtek be a Balkán északi részére és Erdély területére, így az ő hatásukra alakult ki a tatárlakai írásbeliség.

Vlassza véleménye után következzék a jelen tanulmány bevezetőjében említett kiadvány, a kecskeméti *Forrás*, amelynek 1981 novemberi számában igaz őstörténetünket bemutató szerzők írásai is megjelenhettek, pl. Kunszabó Ferencé, Vértessy Györgyé, Grandpierre K. Endréé.

Az 59. oldalon kezdődik **Borisz Perlov**, szovjet kutató írása *Tatárlaka üzenete* címmel. Ebből megtudjuk, hogy 1961-ben a tudományos világot régészeti szenzáció híre járta be, mert egy kis román (így!!!) településen az erdélyi Tatárlakán olyan írásos leletre bukkantak, amely ezer évvel bizonyult régebbinek a sumérekénél. Perlov a következő tudósok véleményét közli:

– Falkenstein német sumerológus szerint Tatárlakán egy olyan írásbeliség létezett, amely sumér hatásra jött létre.
– M. S. Hood angol régész szerint a korongot és a táblácskákat sumér kereskedők vitték Tatárlakára, ahol az őslakosok ugyan semmit nem értettek belőle, de lemásolták és vallási szertartásaikhoz felhasználták.
– A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Régészeti Intézete laboratóriumának sumerológus szakértőjét Perlov nem nevezi meg, csupán a véleményét közli: A tatárlakai sírban férfi csontokat találtak. A táblácskák pedig helyi eredetű, széleskörűen elterjedt írásbeliség részei és kapcsolatba hozhatók Mezopotámiával és a magyar Kőrös kultúrával. Véleményem szerint ez így nagyon szép, ám a korong feliratának egészen vérfagyasztó értelmezést ad, szó szerint: *„A 40. uralkodási évben Saue Isten szájának rituálisan megégettük a törzsfőnököt. Ő a tizedik."*

Névtelen szakértőnk szerint tehát a tatárlakaiak kiszolgált főnökeiket megsütötték és megették, erre egészen rákaphattak, mert már a tizediknél tartottak.

Perlov sem ért egyet e túlzott falánkságot feltételező megfejtéssel. Az ő ajánlata, amelyet az óramutató járásával ellenkezően haladva, a sumer Dzsemdet-Naszr kultúra jeleinek segítségével oldott meg, a következő: *„A négy kormányzó Saue Isten, a nagyeszű nemzetségfő tiszteletére megégetett egyet."* A segítségül hívott Dzsemdet-Naszr jelek főpapnőkről tudósítanak, ezért Perlov nem zárja ki, hogy Tatárlakán is lehettek hölgyek a vallási vezetők között. Egy lényeges kérdést is feltesz: *„Így hát kik voltak Tatárlaka ősi lakói, akik az i.e. 5. évezredben sumérul írtak, amikor Sumér még nem is létezett?"*

Ne reménykedjünk, hogy a mi nevünket húzza ki a kalapból! Következik ugyanis Kifisin szovjet sumerológus fejtegetése, az e területen élt „ősszlávokról", akiket a kelták isteneknek tekintettek.

A nagy tudású **Götz László** *Keleten kél a Nap* című könyvében (Püski Kiadó 1994) *„a szovjet sumerológus őstörténeti mesedélutánjának és a szláv sovinizmus émelyítő ömlengéseinek"* értékeli Perlov és Kifisin próbálkozását, hogy a merőben kitalált ősszlávoknak tulajdonítsák az írás feltalálását és őket tegyék meg Erdély őslakóivá. Götz László, a tatárlakai táblácskákat tengeri úton érkezett mezopotámiai-szumer érckutató és fémfeldolgozó csoportokkal hozza kapcsolatba, akik nagy számban, katonai biztosítással utaztak és hosszabb ideig tartózkodtak Erdélyben.

Kalicz Nándor *Agyagistenek* címmel (Corvina Kiadó 1970) írt összefoglalót az újkőkor és rézkor magyarországi emlékeiről. Ebből idézek: *„Az erdélyi Alsótatárlakán (Tartaria) egy kultikus rendeltetésű gödörben 26 idol mellett előkerült egy téglalap és két korong alakú égetett agyagtábla is. Ezek bemélyített díszítése olyan jeleket őrzött meg, amelyek csaknem tökéletes párhuzamai Mezopotámiában fordulnak elő."*

László Gyula régészprofesszor a *Vértesszőlőstől Pusztaszerig* című könyvében (Gondolat Kiadó BP. 1974) Kalicz Nándor véleménye nyomán említi a leletet, majd így összegez: *„...nem jártunk helytelen úton akkor, amikor az újkőkor tárgyalását azzal kezdtük, hogy a jégtől felszabadult területekre Délről nem csak növény- és állatvilág települt, hanem az azokhoz szokott, azokból élő ember is."*

Bakay Kornél az *Őstörténetünk régészeti forrásai* (Miskolci Bölcsész Egyesület 1997) című művében időrendi áttekintést ad időszámításunk előtt 10000-től időszámításunk kezdetéig Európa és Ázsia kultúráiról. A tatárlakai és tordosi emlékeket a Krisztus előtti 8-6 000 év közé helyezi. Ugyanebben az időszakban jelennek meg Jerikóban a kerámia, Anatóliában a szárított téglából épült lakóházak, Kínában és Dél-Európában az első földműves falvak, Mezopotámiában a juh, kecske, sertés háziasítása.

Fehérné Walter Anna 1975-ben Buenos Airesben, emigrációban adta ki hatalmas gyűjtőmunkájának összegzését *Az ékírástól a rovásírásig* címmel. Magyar könyvkiadóink legnagyobb szégyene, hogy e mű 29. éve nem jelent meg hazai kiadásban. Bár ezért biztosan meg fognak kövezni, de ki kell mondanom, hogy ezerszer inkább e könyvnek kéne a nemzeti könyvesboltok ajánlatában szerepelni, mint a manysi sámánfi Arvisuráinak! A széthordott, eltékozolt Torma gyűjtemény alapján vallja, hogy az írásbeliség a Kárpát-medencéből került Mezopotámiába. A tatárlakai táblácskák rokon darabjait is bemutatja: rovásjeleket Torma Zsófia tordosi gyűjtéséből, a tordosi és az Oltvölgyi korongot, karanovói, gradesnicai rovásjegyeket, valamint a phaisztoszi

korongot, ez utóbbit Kabay Lizett néprajzkutató és művészettörténész Nap-himnuszként fejtette meg.

Fehérné Walter Anna szűkös anyagi lehetőségeiből is kiadta Torma Zsófia *Ethnographische Analogien* című, addig csak németül olvasható munkáját *Sumér nyomok Erdélyben* címmel, amely sajnos csak rossz minőségű fénymásolatban kapható. Ezt Jáki Gábor egészítette ki a régésznő gondosan, szeretettel, tisztelettel megírt életrajzával, valamint, az *Ami azóta történt* című fejezettel, amelyben nagyszerű összefoglalást olvashatunk tatárlakai táblácskáinkról is. Tőle tudjuk, hogy Harmatta János professzor szerint a két írásos táblácska fogadalmi ajándékok listáját tartalmazza négy sumér istenség Enlil, Palil, Usmu és Samas számára. Érdekesség, hogy az edények, lovak és árpa mellett a tönkölybúza is szerepel.

A tatárlakai felfedezés után Walter Anna levélben kereste meg Vlasszát, felhívta figyelmét Torma Zsófia betűgyűjteményére, amely szintén kiadatlan. A Torma kézirat akkoriban Vlasszánál volt, aki azt válaszolta, hogy az már foszladozóban van, ceruzarajzai elhalványodtak, és a Kolozsvári Egyetem szándékozik az egészet egyben kiadni. Azóta sajnos Walter Anna és Vlassza is elhunyt, s ki tudja, milyen méltatlan körülmények között foszladozik, halványodik tovább korai műveltségünk legfontosabb bizonyítéka, s Torma Zsófia, a zseniális tudósasszony önfeláldozó, szorgalmas életének minden eredménye. Nagy örömömre szolgált, hogy jelen tanulmány készítésének idején a Fehérlófia könyvesboltban megvehettem a *Sumér nyomok Erdélyben* gondosan szerkesztett, jól olvasható könyv alakú változatát. („Magyar őskutatás" Kiadása – Buenos Aires 1972)

Forrai Sándor *Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig* című könyvének borítóját korongunk díszíti (Antológia Kiadó 1994). A tanár úr megállapítja, hogy három jel teljesen megfelel rovásírásunk Z, NY és GY betűinek. Összerovásnak, ligaturának tartja az (ND) és a (BP) képjelet.

Említést tesz a mezopotámiai, egyiptomi, krétai, föniciai párhuzamokról. Tudósi, kutatói komolyságát dicséri, hogy nem tesz megfellebbezhetetlen megállapításokat, hanem további vizsgálatok szükségességét hangsúlyozza, valamint éppen a tatárlakai lelet kapcsán méltatja Torma Zsófia munkásságát és elítéli mellőzését. Forrai Sándortól tudjuk, hogy Harmatta János szintén emlékeztet arra, hogy Torma Zsófia már 1879-ben felhívta a figyelmet a tordosi és a mezopotámiai jelrendszer kapcsolatára.

Makkay János őstörténész professzor kettőszáz oldalt is meghaladó, nagyszerű összefoglalás írt *A tartariai leletek* címmel (Akadémiai Kiadó 1990). Ebben végre szakszerű, tényszerű leírást olvashatunk az eddig másod- harmadkézből átvett ismeretek helyett. Vlasszával többször találkozott, a helyszínen is járt. Rétegrajzok, jelgyűjtemények segítségével szemléltet.

A könyvet Vlassza emlékének ajánlja, aki igen korán, 50. életévét meg sem érve hunyt el. Egyúttal hiányolja Vlasszánál a pontos helyszín- és leletleírást. Makkay Jánostól végre megtudjuk, mi is volt pontosan az a Vlassza által „mágikus, vallásos komplexumnak" nevezett leletegyüttes, amelyet a sírgödör tartalmazott: egy 30-40 éves felnőtt ember – neme ismeretlen! – összetörött, megpörkölődött csontjai mellett 26 agyag- és 2 alabástrom szobrocska, spondylus-kagylóból készült karperec és a 3 tábla. Vlassza 1967-ben, hat évvel később említi, hogy a szobrocskák egy csőtalpas edény töredékeiben voltak és egy nagyobb váza vállrészét is megtalálták.

Torma Zsófia tordosi ásatásain is előkerültek hamuval telt agyagurnák, némelyikben embercsont.

A megpörkölődött csontok anatómiai vizsgálatáról Makkay professzor úr nem tud. Több lehetőséget is felvet a táblácskákat készítő személyről. Legvalószínűbbnek azt tartja, hogy valahol, az Égei-tengeri központokban egy sumér személy, esetleg írnok átadta tudását egy erdélyi bennszülöttnek, vagy kereskedőnek, aki a tapasztalatait már személyesen juttatta el Erdélybe, különben nem készülhettek volna helyi agyagból a táblák.

Más megoldási lehetőségeket is ismertet. Határozottan elhatárolódik azonban a sumér-magyar rokonság képviselőitől és ebben az ügyben sajnálatos módon Komoróczy Géza zászlója alá áll.

Könyvkiadásunk nagy hiányossága, hogy ez a mű szinte hozzáférhetetlen. Végül Varga Csaba íráskutatótól kaptam kölcsön, köszönet érte.

Baráth Tibor, korábban kolozsvári egyetemi tanár, majd emigráns történész, *A magyar népek őstörténete* című könyvének (Somogyi Zoltán kiadása – USA 1997) már a borítóján találkozunk a koronggal, mégpedig pontosan megrajzolva. Belül is hasonló részletességgel ábrázolta a három táblácskát. Ehhez hasonló megbízható képet találunk még Bartha Gábor *Erdély* című könyvében (Progresszió Gt. 1989, ez látható az 1. részben), valamint a *Forrás* című folyóiratban.

Itt jegyzem meg, hogy hiteltelenek azok a megfejtések, amelyek pontatlan rajz alapján készülnek.

Pontatlan, hiányos ábrázolások

Leggyakrabban a bal felső negyedben, a korongot négy részre osztó kereszt bal vízszintes vonalán elhelyezkedő kis V jelet hagyják el, amely pedig fontos jelkép. Örvendetes, hogy egyre többen hordják nyakukban a tatárlakai korongot, de a gyártók felületessége és felelőtlensége, hogy pontatlanul készítik el és ezáltal töredékesen közvetíti 8-9000 évvel ezelőtt élt őseink üzenetét, amely ha védő varázserőt tulajdonítunk neki, így nem éri el célját.

Baráth Tibor fontos észrevétele, hogy Krétán az i.e. második évezredben készítettek és használtak hasonló korongokat, ezeknek pontos rajzát is közli.

Két korong Knosszoszról

Közli: Baráth Tibor A magyar népek őstörténete c. könyvében

Baráth Tibor bronzkorinak fiatalítja a leletet (i.e. 2000-500). Véleménye, hogy egy „Napvárta", azaz csillagvizsgáló állhatott a megtalálás helyén, s a táblák egy akkori csillagász eszközei, amelyek segítségével naptárt készített. A két táblán a lyukak nem felfüggesztésre szolgálnak, hanem rajtuk keresztül az első napsugarak megjelenése a láthatáron jól megfigyelhető. Bizonyítja ezt azzal, hogy a téglalap alakú táblácskán a lyuk köré még a nap sugarait is bekarcolták. Úgy gondolja, hogy a krétai korongok hasonló célt szolgáltak. Kimondja, hogy a tatárlakai korong írásjelei megfelelnek a szkíta-hun-magyar jeleknek. Az egyberótt szöveg átírása a következő: *„Ez irány elé jön Isten négy órakor. Rák övön tíz telek után."* A csillagász tehát a június 11-20-ig tartó időszakot figyelte, akkor kel a Nap a tatárlakai délkörön pár perccel hajnali négy után.

A másik átfúrt tábla megfejtése:

„A Nap (az Ég ura) itt a Rákkor jön a napsugár lyukába". Tehát szintén a nyári napforduló megfigyelésére szolgált.

A harmadik táblán nincs lyuk, azaz Nap, mivel a táblácska a téli napfordulót jelzi.

Fontos meglátása, hogy a tatárlakai Napvártát a nagy Nyugat-európai megalitikus csillagvizsgálókhoz hasonlítja, s felhívja figyelmünket a Csíksomlyó feletti Somló hegyen lévő kőtömbre. Ennek tetején a karcolt ábrák kapcsolatba hozhatók az állatöv jegyeivel. E naptárkövet a Ferences atyák, mint pogány áldozati emléket, helyéről eltávolították, de nem pusztították el, mert a székelyek követelték őseik ezen emlékének megőrzését.

Végül Baráth Tibor könyvéből ide kívánkozik egy szép hazafias érzelmű mondat: *„...a világszenzációt elért tatárlakai korongon nem ákombákom szerepel, ahogyan Hood professzor vélte, hanem kitűnő magyar szöveg."*

Ruzsinszky László Baráth Tibor megfejtését és véleményét fogadja el a korongról és ezt emeli át *A ragozó ősnyelv írásának világtörténete* című művébe (Komló 2000).

Kákosy László egyiptológus a *Ré fiai* (Gondolat 1979) című nagy összefoglaló művében Tatárlakát is említi: *„A két kultúra kapcsolatára jellemző, hogy az írás Mezopotámiában és Egyiptomban majdnem egy időben jelent meg, az előbbi területen valamivel korábban. A legrégibb mezopotámiai piktografikus írásnak emlékei ismeretesek Iránból (Tepe Jahia), sőt Erdélyből is (Tartaria)...A külső hatás magyarázza azt, hogy míg Mezopotámiában az Uruk kultúrában kimutatható a hangírást megelőző fok, a képírás, a piktográfia, addig Egyiptomban hirtelen készen áll előttünk egy komplikált írásrendszer."*

Badiny Jós Ferenc sumerológus professzor az *Igaz történelmünk vezérfonala Árpádig* című könyvében (Orient Express Kft. 1996) bőséges elemzést nyújt át számunkra, nem csak magáról a tatárlakai leletegyüttesről, hanem időbeni, térbeni környezetéről is. Már a bevezető sorokban megemlékezik Torma Zsófiáról. Ismerteti a külföldi szakértők megállapításait és jogos felháborodással utasítja vissza Sinclair Hood angol régész kannibalizmussal összekapcsolt, emberáldozatra utaló véleményét. Megtudjuk, hogy a C14-es méréseket Dr. Hans E.Suess, a San Diegoi Egyetem professzora végezte és i.e. 5500-5000-re tette a leletek keletkezését. Pontosítja, hogy Vlassza nem 26 agyag szobrocskát és két kőfigurát, hanem Istenanyát ábrázoló 26 agyag szobrocskát és két alabástrom figurát talált. Leszögezi, hogy a korongon protosumir képírású fogalomjegyek láthatók, amelyekben nem kereshetünk csupán hangértékű rovásjeleket. Ezt a Dzsemdet-Naszr és Uruk néven ismert sumir kultúrkörök képírásából vett példákkal, valamint az itt látható táblázattal támasztja alá.

TATÁR LAK	SUMIR	HANGZÁS	JELENTÉS	L.
		DUR TUR	település fundament	436
		DIŠ	dics egyetlen	480
		SAL-AŠ	bűbájos asszony	TM. 329
		ŠAR	teljesség	396
		BUZUR	titok	411
		PIR UD	pír fény	381
		AB	atya	128
		ŠA	arc ügyelni	353
		IGI	szem	449
		MIN	kettő	471
		PA KUN	fő	295
		PÁR MAŠ	pár más	74

„L" = René Labat: Manuel d'Épigraphie Akkadienne című szótára

(Paul Geuthner S.A. Paris 1976.)

A korong megfejtése tehát Badiny Jós Ferenc olvasatában:

„Oltalmazónk! Minden titok dicső Nagyasszonya!
Vigyázó két szemed óvjon Nap atyánk fényében”

Bár a korongon lévő rovásjegyeinkről ennek ellenére sem mondhatunk le, teljes mértékben egyetérthetünk Badiny Jós Ferenc következő mondataival: *„Ez a tatárlakai amulette az emberiség első értelmes és nyelvtani szabályokat is tartalmazó írásemléke. Így a történelem a Kárpát-medencében kezdődik, ezzel az írásbeliséggel.”*

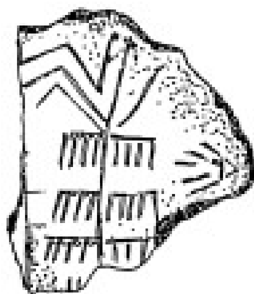
Marton Veronika *A sumir kultúra története* című könyvében (Magánkiadás 2000) Badiny Jós Ferenc alapján említi a leleteket. Kiegészíti azzal, hogy Torma Zsófiának igaza lehet abban, hogy a tatárlakai és a Dzsemdet-Naszr-i lakosság vallási képzete egy tőről fakad. Ismerteti Leonard Woolley (régész, Uruk ásatója) megállapítását, mely szerint a Dzsemdet-Naszr-iak a Kárpát-medencéből a Balkánon keresztül érkeztek Sumérba.

Tóth Kurucz Mária Clevelandben és Komáromban élő költő, műfordító, néprajzkutató 1996-ban Clevelandben kiadott, *Erdélyi festett edények* című munkáját Torma Zsófia emlékének ajánlja. A füzet valóságos kincsestára a tatárlakai leletek rokonságának, és azon ritka művek közé tartozik, amelyben a korong pontos rajza látható. Véleménye: *„A táblák Délről hozott import mivoltának semmi sem mond jobban ellent, mint az erdélyiek rajtuk lévő jelképe, amiből később Életfa lett. A fenyőgally semmi szín alatt sem lehet szumér, mediterrán, avagy egyiptomi. Ez az ősi jelkép mindenhová elkísérte az őslakos Kárpát-medenceieket, bárhová is mentek.”*

Erdélyi István régésznek köszönhetjük a mindmáig legjobb, térhatású felvételeket a táblácskákról, amelyeket a Turán 2001. április-májusi számában adott közre. Írásából megtudhatjuk, hogy Nicolae Vlassza az ásatást vezető régész éppen nem volt jelen, amikor a nevével elválaszthatatlanul összeforrott fontos anyag előkerült. A gödör feltárásáról nem is készült részletes dokumentáció. Újdonság, hogy egy agyagból mintázott horgony modell is volt a leletek között. Bár Erdélyi István írása igen rövid, mégsem mulasztja el megemlíteni, hogy az első magyar régésznő, Torma Zsófia is talált hasonló írásemlékeket Tordoson.

Kabay Lizett, kolozsvári néprajzkutató és művészettörténész őseink rejtett üzeneteinek meggyőző megfejtéséhez „dekódolásához” hatalmas ismeretanyaggal, képzelőerővel rendelkezik. *Kulcsképekhez kulcsszavak* című könyvében (Debrecen, 2000) a 49. és 52. oldal között olyan jelképeket is láthatunk, amelyekkel a korong egyes rajzai értelmezhetőek. Ilyen a sumér tízes számnév és a Nap ékjele, valamint a Nap és Hold együttes ábrázolása.

Kabay Lizett
A szelet vető táltos
című könyvének
(Debrecen, 2001)
79. oldalán látható
6000 éves
edénytöredék

A szerző a korong jobb alsó negyedében két oltárt vesz észre, amelyek a Nap és Hold tiszteletére szolgálnak. A korong legnehezebben értelmezhető rajza a jobb felső negyedben lévő fésű szerű ábrázolás. *A szelet vető táltos* című könyvében bemutat egy edénytöredéket, amelyen hasonló minta ismétlődik háromszor, mint az eső jelképe, s ez esetleg közelebb visz a korong megfejtéséhez.

Mandics György matematikus teljes mélységében megértette Torma Zsófia leletanyagának és a tatárlakai táblácskáknak összefüggését és fontosságát. *Rejtélyes írások* című, kisméretű, de nagy jelentőségű könyvéből idézek (Akadémia Kiadó 1987): *„Az európai neolitikum felfedezésének története 1875 áprilisában kezdődött, amikor Vén András tordosi tanító egy tarisznya cseréppel kopogtatott be Torma Zsófia kisasszonyhoz. A meglepő formákat, ismeretlen díszítéseket látva a különc, gyűjtőhóbortjáról híres kisasszony a világ első ősrégész asszonya kifaggatta az öreget a lelőhelyről. Kiderült, hogy Tordos falu határában a Maros part tele van ilyen edényekkel, teljesen épekkel is…"*

Varga Géza a *Bronzkori magyar írásbeliség* című kötetben (Budapest, 1993) a mellékelt táblázatban hasonlítja össze a tatárlakai, mezopotámiai, tordosi és székely jeleket.

	tatárlakai	mezopotámiai	tordosi	székely
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

	tatárlakai	mezopotámiai	tordosi	székely
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				

A székely rovásírás eredete című könyvében (Budapest, 1998) szintén táblázatban mutatja be, hogy a mai székely-magyar rovásírás 32 jelével 26 jel rokonítható a Tordos-Vinca kultúrkörből, amelyhez a tatárlakai táblácskák is tartoznak.

Gyenes József nyugalmazott vegyészmérnök a rovásírás FDC rendszerének kidolgozója, a *Kötött kéve* című folyóirat 1996. december 19-i számában, önmagát is beleértve, tíz szerzőtől keresi a választ a koronggal kapcsolatos kérdéseire, amelyek közül a legfontosabbak: Mi célból készítették, mi volt a rendeltetése és milyen jelek láthatók a korongon? Önmaga így válaszol ezekre: *„Amulett a csüggedés és kishitűség ellen a Sötétség korszakaiban, valamint csillagászati jelképek, piktografikus jelek, magyar írásjegyek."*

Szathmáry Atilla szintén a *Kötött kéve* folyóiratban (1997. szeptember 3.) meghatározza a magyar írást illetően legfontosabb feladatainkat. Véleménye szerint a korong megfejtése a következő:

„Egyetlen magasztos teljességünk leáldozóban,
De fény atyánk arca felemelkedik,
Ismét felragyog és betölti dicsőségét."

A korong rajzát is közli, sajnos a kis V jel nélkül. Egyúttal eredeti méretben, agyagból, másik oldalon a Szathmáry féle megfejtéssel, eladásra kínálja karácsonyi ajándékul.

Radics Géza *Eredetünk és őshazánk* című művében (2002) a tatárlakai leletek jelentőségét ahhoz hasonlítja, mint amikor a XIX. században Rawlinson a sumér és a szkíta nyelvet azonosnak találta. (Sir Henry Rawlinson, 1810-1895 között élt angol régész, az óperzsa ékírás megfejtője, aki jelentős eredményeket ért el a mezopotámiai ékírás megfejtésében is.)

Jelen ismereteink szerint a Kárpát-medence ősi népe volt az írás feltalálója – szögezi le Radics Géza és ebben régészeti bizonyítékok alapján tökéletesen igaza van.

Székely Sándor, Ausztráliában élő kutató a mezopotámiai írásokkal foglalkozik. A korong jeleit a Labat szótár alapján értelmezi, de sajnos a kis V jel nélkül. Megfejtése: *„Tordos Démon. Első Isten-Király, Titokzatos Alapisten. Az Égi szem mása, kormányzó, közbenjáró, az Atya orcája előtt."* (Forrás a *Nap fiai* folyóirat, Buenos Aires 1996 január-február, Egyed Attila írásában.)

Libisch Győző rovásírás szakértő a *Tanuljunk róni* című kiadvány szerzője (ÓMT. 1998) a *Nyugati Magyarság* című újság 2000 májusi számában így határolódik el tatárlakai őseink hagyatékától, s ha már szót kapott, egy füst alatt két fontos XIII. századi rovásírásos emlékünktől is: *„... gyakran emlegetünk igen régi, de közvetlenül a székelységhez és a magyarsághoz nem*

kapcsolható ókori emlékeket (pl. tatárlaki lelet campanai peremes balta, stb.) magyarként. Ez súlyos módszertani hiba, mert összetéveszti a hasonlót az azonossal. Vannak még magukat makacsul tartó nyilvánvaló, már számtalanszor leleplezett hamisítványok, amelyekkel nem kellene foglalkoznunk, mégis gyakran felbukkannak, mint méltatlanul mellőzött emlékek (pl. Margit-szigeti kőfelirat, tászok tetei Attila feliratok)"

Varga Csaba a *Jel jel jel*-ben (Fríg Kiadó 2001) és *Az ősi írás könyvé*ben (Fríg Kiadó 2002) is foglalkozik a lelettel. Sajnos az első könyvben teljesen hiányzik a kis V jel, a másodikban pedig helytelenül, mint egy balra nyitott „pipicsőr" jelenik meg. Rokonszenves, hogy a betűk hangértékeit illetően le meri írni: *„Más támpontok alapján ez csak feltételezés"*, s nem törekszik minden áron szöveges megfejtésre. Amit azonban összehasonlító szemléletes példák sokaságával tud bizonyítani, azt határozottan kijelenti: *„...kétség sem fér ahhoz, hogy a tordosiak jóval több, mint 4500 évvel ezelőtt már vidáman írtak, olvastak."*

Torma Zsófiát említve, az ő leletanyagára és a tatárlakai jelekre támaszkodva állítja össze a Kárpát-medencei ábécé 6500 évvel ezelőtti és ma is használt betűsorát:

6.500-4.500 évvel ezelőtt:
Ma:
6.500-4.500 évvel ezelőtt:
Ma:

Forray Zoltán Tamás 1997-ben Torontóban adta ki mindössze 40 oldalas művét, amely *A kerék ősmagyar eredete* címet viseli. Rövidsége ellenére azonban annyi tényanyagot tartalmaz műszaki szempontból őskultúránkról, mint sok, többszáz oldalas könyv. Ezt írja a korongról: *„A legkorábbi kör alakú kultikus tárgy a Kárpát-medencéből került elő, a cca. 7.000 éves tatárlakai agyagkorong, amely már évszakokat is mutat. Ez a világ legősibb írását tartalmazza, megelőzvén a mezopotámiait kb. 1000 évvel."*

Koricsánszky Atilla *A Napút ábécéje* (Pécel 2003) című könyvében betűösszevonásnak ítéli a jobb felső negyed fésű szerű (ő antennához hasonlítja) rajzát, amelynek felbontása után két GY, egy I, és egy NY betűt kapunk. Összegezve az általa felismerteket: A korongot az F betű tagolja, a jobb felső negyedben N vagy O, LY, I, GY, NY; a bal felsőben NY, Z, S; a bal alsóban N , D, S, GY; a jobb alsóban talán P, B jelek találhatók, amelyek megfelelnek a rovásírás, azaz magyar írás betűinek. Koricsánszky Atilla a korong pontos képe alapján elemez, figyelembe veszi a bal felső negyedben lévő, kis latin V szerű jelet, így jutalma, hogy nyer egy magyar betűt, azaz S-t.

Patai Istvánt szűkebb hazája, Hajdúnánás iránti szeretete indította a tatárlakai korong és a település alaprajza közötti hasonlóság felismerésére. *Hajdúnánás – Napváros* című írása fénymásolatban került hozzám, így nem tudom, hogy a *Pannon Front* melyik évfolyamában jelent meg, csupán azt, hogy a 38. számban. Lehet, hogy nyomdahiba, de egy tévedést szeretnék kijavítani az írásban. A közölt megfejtés nem René Labat-é, hiszen az ő akkád szótára először 1948-ban jelent meg Párizsban, így lehetséges, hogy 1961-ben már nem is élt. A korongot ezzel a szép imával Badiny Jós Ferenc tisztelte meg.

Zsombori Sándor *Ősi jelképek keresztény királyaink pénzein* című füzetében (Pécel 2002) szintén utal a legtöbb településszerkezet és a korong hasonlóságára. Bizonyítékként egy, a mai Irak területén lévő, szabályos kör alakú ősi város maradványairól képet is közöl. Felfedezi, hogy III. Béla pénzén az egyik újkőkori tordosi korongéhoz hasonló jel látható.

A Turán 2001. augusztus-szeptemberi számában egy **Földes Attila** nevű szerző *A tatárlakai felirat* című, mindössze két oldalas írását meglepő magabiztossággal Deimel (így!!!) elleni kirohanással kezdi, aki még olyan tudósok tiszteletét is kiérdemelte, mint Badiny Jós Ferenc. Anton Deimel jezsuita szerzetes *Sumerisches Lexikon* című négykötetes munkája 1928 és 1933 között jelent meg, mint úttörő munka. Földes Attila Labat-ot is a következő öntudatos mondattal intézi el: *„A Labat féle szótár állva maradt, de csak erős kritériumok felállítása után.”* A kritériumokat természetesen ő, Földes Attila állította fel. Vajon hány éves a szerző, hány sumér szótárt állított öszsze, eddigi életéből mennyit áldozott kutatásra? Mert lehet egyet nem érteni, de ilyen stílust csak az engedhet meg magának, aki többet, jelentősebbet alkotott, mint a bírált személy. A kulturált tudományos érveléshez ajánlanám László Gyula könyveit, aki zsenialitásából következően szinte senkivel nem érthetett egyet kortársai közül, mégis meg tudta őrizni az emberi hangot, legfeljebb a finom irónia eszközét használta.

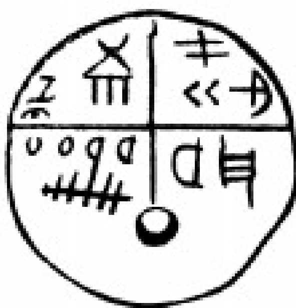
A kioktató jellegű két oldalas művecske szerzője saját tájékozatlanságáról tesz tanúbizonyságot következő mondataival: *„A korong írását többen is megpróbálták lefordítani. Ezekben a fordításokban a magyarok Nagyboldogasszonya és más magyaros szövegek fordulnak elő.”*

Jelen írásom is bizonyítja, hogy a korong irodalma nem merül ki a szerző által jelzettekben. Azt pedig nem értem, miért baj, ha Magyarországon magyaros szövegek jelennek meg? Tájékozatlanság az is, hogy Földes Attila nem utal arra a lehetőségre, hogy a korongon ősi rovásírásunk betűi is megtalálhatók. Csak sumér jelek alapján megfejtése: *„Átok, titok, mindenség, egyre megy, Ara apa gyümölcsfa ültetvényemet tartsd a szemed előtt.”*

A *Jelképtár* című könyvben (**Hoppál Mihály**, **Jankovich Marcell**, **Nagy András**, **Szemadám György**, Helikon Kiadó 1990) a következő sommás ítéletet olvashatjuk korongunkról: *„Újkőkori agyagkorong. Nagy vonalakban primitív világképet idéz.”* A négy szerző közül legalább egy utánanézhetett volna

miről is ítélkezik: bolygónk máig legelső, összefüggő gondolatsort tartalmazó nyelvemlékéről, az akkori világ legfejlettebb embercsoportjának alkotásáról. E szerzők véleménye ugyanebben a műben a rovásírásról sem hízelgő. Íme: *„... az arámi betűírásból fejlődhetett ki, szogd közvetítéssel, talán a türk rovásírás mintájára...”* Szerintem ezek a felsorolt népek még az Öregisten leghátsóbb gondolataiban sem fogalmazódtak meg, amikor a magyarok őseinek már 30-32 betűs, minden hangunk lejegyzésére alkalmas rovásírása volt.

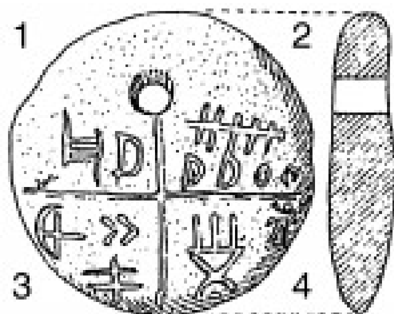
Meglepő felfogásról tudósít egy Budapest, XVII. kerületi újság 2003. január 17-i száma. **Bedey Gábor** szobrászművész egy helyi művészettörténeti sorozatban kijelentette, hogy eddig mindenki tévesen, fejjel lefelé próbálta megfejteni a korongot, mert azt a furat alapján helyezték el.

„...fejjel lefelé...?”

Ebből a véleményből arra következtetek, hogy Bedey úr az absztrakt irányzathoz tartozik, hiszen így például a jobb alsó negyedben lévő tűzhely és Nap oltár a bal felső negyedbe és a fizika törvényeinek ellentmondó helyzetbe került. A kis V jel itt is hiányzott a képről, talán a megfordítás következtében lepottyant. Az újságíró így összegezte a művész talpáról a fejére állított megoldását: *„A korong egy biblikus piktogram, kinyilatkoztatás a neolitikumból, amely egy hierarchikus, monoteista hármas világrendről beszél, jelzi a bibliai teremtéstörténetet s utal a világkorszakokra és az üdvtörténetre is.”*

A Két Hollós könyvesboltban a tatárlakai leletekről tartott előadás sorozat alkalmával vásároltam meg a *TUR-ÁN népének nyelvén* című, a Miskolci Bölcsész Egyesület által 2004-ben kiadott könyvet, amelyben **Gyárfás Ágnes**, **Fülöp Krisztina** és **Záhonyi András** itt következő közös olvasatát találtam:

Olvasat:
1. Hunság
2. Karasun kirala
3. Pabilság nyilasa
4. Sabir At(y)a

Gyárfás Ágnes szerint a korong Nimród ősapánk nemzetségét, rangját, csillagképi tulajdonságát határozza meg.

A tatárlakai leletegyüttesről, őseink e fontos hagyatékáról a finnugorista történettudomány mélyen hallgat, míg a külföldi „vezető" régészek és kultúrtörténészek nagyra értékelik, bár ebben az értékelésben nincs sok köszönet. Hazánkról szó sem esik, mert a trianoni határokat már az újőkorban létezőnek vélve, romániai, bulgáriai, jugoszláviai műveltségekről beszélnek. Érdekes, hogy ugyanők egy sumér emléket soha nem neveznek iraki leletnek. Torma Zsófiát pedig, aki a munka nehezét elvégezte, meg sem említik, csak hagyatékának vámszedőit. Nézzünk tehát néhány külföldi véleményt.

Lord Colin Renfrew, cambridgei professzor napjainkban a legnagyobb ágyú a történelemkutatás terén. *A civilizáció előtt* (Osiris 1995) című könyvéből idézek: *„A Vinca kultúra egy másik jellegzetessége, amely újabban a figyelem középpontjába került, az a szokás volt, hogy a kerámiát és egyéb agyagtárgyakat bekarcolt jelekkel látták el. (...) A Vinca kultúra egy másik fontos településéről, a romániai Tordosról több, mint kétszáz kerámiatöredék díszítőjegyeiről áll rendelkezésünkre leírás."* Itt jegyzem meg, hogy Torma Zsófia már 125 évvel ezelőtt felhívta a figyelmet arra, amiről Renfrew úgy nyilatkozik, hogy „újabban a figyelem középpontjába került" és a díszítőjegynek nevezett rovásbetűket is a régésznő őrizte meg számunkra. Renfrew mentségére szolgál, hogy pontosabb rajzokat közöl könyvében a táblácskákról, mint sok magyar kutató.

A **Knight-Lomas** kutatópáros *A múlt üzeneté*-ben (Gold Book Kft. 2001) írja a következőt: *„...a leleteket körülvevő kőzetrétegeken elvégzett, megbízható rádiokarbonos kormeghatározás elvégzése után kiderült, hogy a tatári táblák sokkal régebbiek, mint a legkorábbi sumér szimbólumok. Úgy tűnik, a bombaként ható hír óta a régészeti establishment az egész problémát, mint puszta egybeesést figyelmen kívül hagyja, de akármennyire is saját paradigmájukhoz akarnak ragaszkodni ezek a szakértők, nem lehet megkerülni a tényt, hogy ha létezett kapcsolat a két írásrendszer között, akkor csak a sumérek lehettek azok, akik az erdélyiektől tanultak."*

Richard Rudgley, fiatal, 1961-ben született angol antropológusnak és vallástörténésznek 1998-ban könyve jelent meg, amelyet nálunk a Gold Book Kft. adott ki *A kőkor elveszett civilizációi* címmel, évszám nélkül. A szerző jól tájékozott, szakirodalmában Vértes László és Mészáros Gyula nevét is feltünteti, Makkay Jánostól idéz. Ezért furcsa, hogy le nem írná Torma Zsófia nevét, pedig munkásságáról tud, hiszen a tatárlakai leletet tárgyaló fejezetet így kezdi: *„Prehistorikus időkből származó, jelekkel ellátott agyagedény töredékeket 1870-ben fedeztek fel először Erdélyben, pontosan a Kolozsvár közelében lévő Tordánál."*

Viszont a mi tudós asszonyunk hagyatékát és következtetéseit felhasználó Maria Gimbutast „karizmatikus litván régésznek” nevezi. Rudgley a táblácskákról a Renfrew könyvéből átvett pontos rajzokat mutatja be. Szerinte nem kagylóból, hanem csigolyacsontokból készült a karperec. Igen helyesen úgy gondolja, semmi nem támasztja alá Vlassza feltevését, hogy az áldozati szertartás során emberevésre is sor került.

Táblácskáink a szénizotópos vizsgálat körüli viták középpontjába kerültek. Akik nem fogadták el az újítást, azt állították, hogy a mérések tévesek, a tatárlakai jelsor a sumér írásnak csak utánzása és annak megjelenése és elterjedése után került Erdélybe. Így azonban keletkezésük ideje átcsúszott volna a bronzkorba, ami régészetileg valószínűtlen. Az akadékoskodók végül kénytelenek voltak belátni, hogy az írás a Kárpát-medencéből terjedt Dél felé és táblácskáink a Tordos-Vinca, pontosabban Bánáti műveltség más írásos emlékeivel együtt ennek kézzel fogható bizonyítékai. Sajnos ez a „belátás” nem tükröződik sem a tankönyvekben, sem az utóbbi évtizedek történelemkönyveiben.

Ősi írásunk korával kapcsolatban **Zakar András** (aki Mindszenty József hercegprímás titkára volt) *Az írás bölcsőjénél* című művében így fogalmaz: *„A rovás-, és képírás kialakulásának története évszázezernyi messzeség homályába vész.”* (Magyar őskutatás 1970 november)

Véleményem kialakítását egy összegzéssel kezdem az eddigiek alapján, aszerint, amit tudunk, ami vitatott és amit nem tudunk.

Tudjuk, hogy a helyszín Erdély, pontosabban Alsó-Tatárlaka, ahol egy negyven év körüli ember sírját találták meg a régészek.

Vitatott…

1. a leletegyüttes kora.
2. pontosan mit tartalmazott a sírgödör?
3. férfi, vagy nő volt-e az elhunyt?
4. emberevés történt, vagy „csak” feláldozták, vagy természetes úton halt meg tatárlakai ősünk?
5. csak sumér képírás van-e a táblácskákon, vagy a ma székely-magyarnak nevezett rovásírás is?
6. kagylóból vagy csigolyacsontból készült-e a karperec?
7. kőből vagy alabástromból készült-e a két szobor?
8. a legizgalmasabb kérdés a korongon található feliratok jelentése.

Kíséreljünk meg a fenti kérdésekre válaszolni!

1. A leletek korát Hans E. Suess, amerikai kémikus rádiokarbon mérések alapján 7500-7000 évben határozta meg, azaz időszámításunk előtti 5500-5000-ből származnak. 1966 óta létezik egy pontosabb, dendrokronológiai, azaz fa évgyűrűs módszer, amely szerint minden 3000 évnél

idősebb lelet korához hozzá kell adni 700 évet. Táblácskáink így 8200-7700 évesek, egy már kialakult írásbeliség termékei és ha nagyon szerények vagyunk és erre a kialakulásra csak háromszáz évet szánunk, akkor is bátran kijelenthetjük, hogy az utolsó jégkorszak utáni első írás bolygónkon a miénk, magyaroké, mégpedig azért, mert a korongon rovásírásunknak legalább négy betűje felismerhető.

Makkay János a C14 felfedezése előtti hagyományos időrend híve és a tatárlakai temetkezés idejét az i.e. harmadik évezred idejére helyezi, egyúttal a Vinca-Tordos kultúrába.

A leletek tehát az újkőkorba helyezhetők, amelyet László Gyula i.e. 5000 és i.e. 2300 között határoz meg. Eszerint a korábbi időszakba, az átmeneti kőkorba (i.e. 8000-5500) is átnyúlhat a tatárlakai leleteket készítő műveltség.

Az újkőkor magyarországi kultúráiról bőségesen találunk adatokat László Gyula, Kalicz Nándor könyveiben, valamint a Nemzeti Múzeum kiállításvezető kiadványaiban.

2. A tatárlakai leletegyüttessel foglalkozó kutatók Makkay Jánost kivéve nem írtak a csőtalpas edényről, sem a nagy váza válltöredékéről, és Erdélyi Istvánt kivéve az agyaghorgonyról. Maga Vlassza is csak később közölte ezeket és az „áldozati gödör" méreteit sem rögzítette. A román régész a nevével elválaszthatatlanul összeforrott leletek megtalálásakor mindössze 27 éves volt. Tapasztalatlansága miatt csak évek múlva értette meg jelentőségüket. Igazság szerint Torma Zsófiának kellett volna megtalálni a táblácskákat, az ő áldozatos munkája érdemelte volna meg a sorstól ezt a jutalmat.

Gábori Miklós régészünk utószót írt a francia André Leroi- Gourhan szintén ősrégész és néprajzkutató *Az őstörténet kultuszai* című könyvéhez (Kozmosz Könyvek 1985). Ebből megtudjuk, hogyan kell történnie egy feltárásnak. *„A lelőhely rétegeinek mikrosztratigráfiai feltárása, centiméternyi vastagságú szeletelgetése – dokumentálása négyzetméterenként 10x10 centiméteres négyzethálóban, aprólékos helyszínrajzokon, rengeteg fényképfelvétellel..."*

Itt foglaljuk össze, hogy miből áll tehát a leletegyüttes:

28 töredékes bálványszobrocska, közülük egyet fogantyú szerű töredéknek neveznek arcábrázolással,
1 kagyló karperec,
1 agyaghorgony,
1 csőtalpas edény töredékei
1 nagy korsó vállrésze
3 táblácska

Utóbbiak méreteinek leírása között eltérések vannak. Vlassza szerint a korong 6.6 cm átmérőjű, az átfúrt téglalap 6.8 x 3.7 cm, az állatalakos téglalap 5.75 x 4.15 cm. Vlassza nem adta meg a vastagságukat, ezért egy francia kutató, Emilia Masson adatait is közlöm: A korong átmérője 6 cm,

vastagsága 2,1 cm. Az átfúrt táblácska szélessége 6,2 cm, magassága 3 cm, vastagsága 0,9 cm. Az állatalakos táblácska szélessége 5,2 cm, magassága 3,5 cm, vastagsága 1,6 cm. A táblácskákba kiégetés előtt nem karcolták, hanem jelíró vesszővel nyomkodták a feliratokat

Négy agyag- (1-4) és két alabástrom szobrocska (5-6), agyag-horgony (7), kagyló karperec (8), csőtalpas edény töredékei (9), nagy korsó vállrésze (10)

Badiny Jós Ferenc (1-6) és Makkay János (7-10) könyveiből

3. A feltáró régész, Vlassza és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Régészeti Intézete Laboratóriumának sumérológus szakértője szerint (akinek nevét a táblácskákhoz hasonlóan szintén titok övezi) az elhunyt neme férfi volt. Makkay János szerint pedig neme ismeretlen.

Mivel a tudományos akadémiák és szakértőik elég sokat nyomnak a latban, ezért a köztudatban az terjedt el, hogy tatárlakai ősünk férfi volt. Engem azonban a kagyló karperec, amelyet az elhunyt mellett találtak, nem hagyott nyugodni, és amint Makkay professzor úr könyvében azt olvastam, hogy neme ismeretlen, azonnal igazolva láttam azt a gyanúmat, hogy tatárlakai ősünk nőnemű volt. A laboratórium is tévedhet, főként 6-7000 éves csont töredékeknél. És gondoljunk arra is, hogy a hivatalos tudomány Petőfi Sándor csontjait női csontváznak diagnosztizálta. A tárgyak szóra bírhatók és ebben az esetben a kagyló karperecé a szó. Véleményem szerint a tatárlakai sírba asszonyt temettek.

4. Határozottabb választ adhatunk a negyedik kérdésre: ősünket biztosan nem ették meg. Író-olvasó műveltségekben ez nem történhetett meg, ezt mondatja velünk az ésszerű gondolkodás, de az ősemberről sem tudom elképzelni. Azon túl, hogy én, mint laikus mit gondolok, szakemberek írásait is fellapoztam: Leroi-Gourhan könyve részletesen foglalkozik az őskőkori csontkultusszal és halotti szertartásokkal, de még ebben az időszakban sem látja bizonyítottnak az emberevés tényét, főként annak vallásos jellegét.

Gáboriné Csánk Vera *Az ősember Magyarországon* (Gondolat Kiadó 1970) barlangleleteket, majd a gravetti népesség hagyatékát tárgyaló könyvében kétszer is leszögezi, hogy az emberevés kizárható. És ha ez így van az őskőkorban az ősembernél, akkor még inkább kizárható az újkőkor emberénél, aki eszközkészítésben építkezésben, állattenyésztésben és az írás kialakításában forradalmian újat alkotott.

Vitatom az emberáldozat, a feláldozás lehetőségét is. Ősvallásunk kutatói népünk történetében ilyennel nem találkoztak. A szkíta királyok halomsírjában találtak ugyan halott kísérőket és Attila temetésénél is szó esik lenyilazottakról, de ők biztosan önként választották, hogy elkísérik a nagyurat az új életébe. Álmos fejedelemről Thúróczynál olvashatjuk (Anonymusnál, Kézainál nincs), hogy megölték Erdély földjén, mert nem volt szabad beköltöznie Pannóniába. A krónika után következő jegyzetekből megtudjuk, hogy a szakrális királyölés az arab források szerint a kazároknál volt szokásban, az ő vallásuk megengedte az emberáldozatot, de hogy a magyarok nem áldozták fel szeretett fejedelmüket, abban biztos vagyok.

Akkor mégis hogyan halhatott meg tatárlakai ősünk? Ma egy 35-40 éves ember élete delén van, legtevékenyebb, legtermékenyebb korában. De vajon az újkőkorban is így volt-e? A Magyar Nemzeti Múzeum 1976-os kiállításvezető füzetében, melynek címe *Magyarország népeinek története az őskőkortól a honfoglalásig* – olvashatjuk, hogy az újkőkor népességének várható élettartama 27-31 év volt. A népesség 90 százaléka nem érte el a 45 éves kort. Így ősünk életkora egy mai 70 éves emberének felel meg, tehát elmondhatjuk, hogy szép tisztes kort élt meg. Azonban a kissé hátborzongató, törött, megégett csontok magyarázatot követelnek. Ha utána olvasunk az i.e. évezredek temetkezési szokásainak, ésszerű választ kapunk.

Az újkőkorban indul, majd a réz- és bronzkorban válik tömegessé a halotthamvasztás szokása. A maradványokat urnába, vagy sírgödörbe helyezték és köré, mellé tették a túlvilági életre szánt élelmet tartalmazó edényeket és az anyaistennő tiszteletét jelző idolokat, bálványszobrocskákat. Kalicz Nándor *Agyagistenek* című könyvében több, ún. ember alakú arcos urnát mutat be. Ezeknek magassága 48 és 24 centiméter között van. Az urnákon hátul a tarkónak megfelelő helyen lyuk van az égett emberi csontok beszórására. Tehát az urnák nagysága megmagyarázza a törött csontokat, másképp nem fértek volna el. David és Joan Oates *A civilizáció hajnala* című könyvükben (Helikon 1983) bemutatnak egy ilyen ie. 6. évezredből származó, szépen festett arcos edényt Észak-Mezopotámiából, amely hosszú hajú női fejet ábrázol. A szemek alatt három-három függőleges vonal van festve. A magyarázat szerint ez az arcot díszítő szépségvonal. Azonban ezek könnyek! Maga a női arc is szenvedő, fájdalmas. A szeretett lény halála miatti fájdalom jelenik meg az urnának használatos, vagy a halott mellé tett edények „arcán".

Nagyméretű arcos edényeket a Vinca kultúra területén is találtak, ezek nem minden esetben szolgáltak urnaként. Az arcos edények kitűnően mutatják őseink útját dél felé. I.e. 5000-ben megjelentek Anatóliában, majd Mezopotámiában is.

Bár még nem jutottam hozzá Makkay János könyvéhez, mégis meg voltam győződve, hogy urnának Tatárlakán is kellett lennie, különben nem törték volna el a csontokat. Az előző leírások azonban nem utaltak urnára, ezért arra gondoltam, hogy ősünk hirtelen halála miatt nem volt idő az urna kiszárítására, vagy kiégetésére, így nedvesen került a földbe és az évezredek során elporladt. Makkay János könyve által, amelyben egy nagyméretű edény válltöredékét is említi, igazolva látom azt a feltételezésemet, hogy itt is urnás temetkezés történt, és ez a nagyméretű edény tartalmazta a csontokat és az elhunyt nyakán lévő átfúrt, illetve mellé helyezett átfúratlan táblácskákat.

5. A korongon nem csak sumér képírás, hanem ősi rovásírásunknak legalább négy betűje az F, Z, NY és Gy felismerhető. Mint később látjuk, ezt a sumer képírást is helyesebb Kárpát-medencei képírásnak nevezni. Visszatérve a rovásírásra, hogy nem egyetlen elszigetelt írásos darabról van szó, azt Torma Zsófia tízezernél több tordosi lelete igazolja, amelyeken már a magas értelmi képességet igénylő betűösszerovások is megtalálhatók.

Mint a kutatók bizonyították, a Mezopotámiában talált képírásos táblák 1000-1500 évvel fiatalabbak a tatárlakiaknál. Vajon ennyi ideig tartott, amíg őseink lejutottak Sumérba? A Kárpát-medencétől Mezopotámia legdélibb részéig durván 6000 kilométer légvonalban a távolság. Ha a mai Balkán-félszigeten és Kis-Ázsián keresztül mentek, ez kb. 6200 kilométer, ha a Kaukázuson keresztül, akkor 6500-6700 kilométer. Egy ember 5 kilométert tesz meg óránként. Mivel nem tudjuk, hogy milyen erőnléti állapotban voltak újkőkori őseink, csak azt, hogy átlagéletkoruk messze elmaradt a mai emberétől, az utak minősége rosszabb volt, terhet is cipeltek, ezért vegyünk óránként három kilométert. Így 6 700 kilométert 2230 óra alatt tettek meg. Ha napi nyolc

órát mentek, akkor ez 280 nap, azaz 9 hónap. Ennyi idő alatt lehet leérni Erdélyből Sumérba, tehát nem kellett 1000-1500 év az írás átadásához. Természetesen az egész utat nem ugyanazok az emberek tették meg. Feltételezésem az, amit már a *Roga koronájá*ban is kifejtettem, hogy Kárpát-medencei őseink két céllal indultak el; megismerni a Földet és átadni tudásukat. Ezért folyamatos volt a kirajzás a Kárpát-medencéből és a visszatérés ugyanoda. Útjaik során helyőrségeket építettek ki, amelyek később hatalmas csomópontokká fejlődtek. A helyőrségek közötti hírvivő lánc gyorsan működött. A hírvivők mindig az út egy bizonyos szakaszát tették meg, majd mások, a helyi viszonyokat (hegyeket, folyókat, átjárókat) jól ismerők vitték tovább a híreket, a tanítást, az írást, a nyersanyagokat a következő helyőrségig. Arról nincs eddig forrásunk, hogy az újkőkorban már lóháton utaztak volna, de gondoljunk vissza Harmatta János professzor megfejtésére, amely szerint a négy sumér istenségnek szánt fogadalmi ajándékok között lovak is voltak.

Európa legkorábbi kocsiábrázolását Budakalászon találták meg, égetett agyagból készült, i.e. a 3. évezredben. Kovács Tibor *A bronzkor Magyarországon* című könyvében (Corvina 1977) több, szintén agyagból készült kocsi modell alapján állapítja meg, hogy nálunk a bronzkorban a ló már tömegesen elterjedt és igavonó erejét és gyorsaságát felhasználták. Ide kívánkozik egy nagyjából 3700 évvel későbbi érdekesség; XII. Károly svéd király 14 nap alatt tette meg az utat lóháton az akkori Török Birodalom és a Balti tengeri kikötőváros, Stralsund között. Útközben (1714. november 17-én) a pesti Váci és Irányi utcák sarkán állott épületben szállt meg.

Forray Zoltán Tamás, a már említett, *A kerék ősmagyar eredete* című művében bizonyítja, hogy a kocsi, mint jármű, de mint szó és fogalom is, a Kárpát-medencéből terjedt el az egész világon.

A táblán tehát nem csak a képírás, hanem a rovásírás jegyei is szerepelnek és ez a fejlettebb, az egy hang egy betű írásforma. A Tordos-Vinca (Bánáti) műveltség területén közösen, ugyanazzal az értelmezéssel használták a képírás jeleit az erdélyi őslakosok és a sumérek. A sumérek, feltételezésem szerint ugyanennek a Kárpát-medencei ősnépnek pontosabban meg nem határozható időben délre vándorolt tagjai. Hogy Sumérben miért nem vették át a jelíró vesszővel, a stílussal agyagtáblába könnyen nyomkodható rovásjeleket, arra van elképzelésem, de az nem ennek az írásnak a tárgya.

6. A csontok mellett talált karperec kagylóból készülhetett. Részint, mert Rudgleyt kivéve mindenki ezt állítja, részint, mert a kagylók voltak ennek a kornak a fő díszítő eszközei. A félreértés abból adódik, hogy a kutatók a kagyló fajtáját Spondylusnak határozták meg, a spondyl pedig csigolyát jelent. Vagy Rudgley, vagy a fordító volt felületes ebben az esetben. Leroi-Gourhan írja le, hogy már az őskőkorban hatalmas távolságokat voltak képesek kagylókért megtenni. Az óceán és a Földközi-tenger között félúton fekvő Mas-d'Azili barlangban (ahol olyan kövekre bukkantak, amelyeken rovásbetűinkhez hasonló jelek is vannak) mindkét helyről származó kagylókat találtak.

Gyakran 100-200 kilométert tettek meg kagylókért. Gáboriné Csánk Vera is feltárt ásatásokon (pl. az Ipoly mellett) ékszercsigákból lerakatokat.

7. Kőből, vagy alabástromból készül-e a két szobrocska? Az alabástrom finom szemcsés kristályos gipsz. Sumérból több művészi alabástrom emlékünk van. Leghíresebb az egy méter magas, mozgalmas jeleneteket ábrázoló, 6000 éves váza, amelyet már az Ókorban is kincsként őriztek. Az Iraki Nemzeti Múzeum egyik büszkesége volt. Nem tudjuk, hogy mi történt vele, miután az amerikaiak 2003-ban durva támadást indítottak Irak ellen és a Bagdadi Múzeum sumér anyagát elpusztították vagy elrabolták. A sumér alabástrom kincsek alapján feltételezhető, hogy tatárlakai szobrocskáink is alabástromból készültek. Badiny Jós Ferenc e két szobrocskát *Igaz történelmünk vezérfonala Árpádig* című könyvében be is mutatja.

Hasonló alabástrom szobrocskákat találtak Bezdéden, Szakálhàton, amelyek az alföldi vonaldíszes műveltséghez tartoznak és 5300 – 5000 évesek. Nagyságuk 5 és 7 cm közötti.

A 8. pontot később fejtem ki.

Nem tudjuk, hogy mióta, meddig és milyen vizsgálatokat végeznek táblácskáinkon Németországban, ahol a kolozsvári múzeum dolgozói szerint van.

A korong párhuzamai

Tatárlakai leletegyüttesünkről és a Tordos-Vinca (Bánáti) műveltségről az itthoni finnugorista történészek nem vesznek tudomást. Talán nem tudják, hogy ez a terület 1920. június 4-ig Magyarország része volt és a magyarok ősei lakták, bizonyíthatóan legalább 8-9000 évvel ezelőttig.

Annál jobban érdekli a külföldi tudósokat. Egy Shan Winn nevű kutató az 1980-as években összeállította a Vinca-jelek 210 darabból álló katalógusát. Mi magyarok ehhez hozzá sem juthatunk. Winn öt alapjelet szűrt ki, amelyből a többi felépül. Forrai Sándor íráskutató 1977-ben foglalta táblázatba az ősi magyar rovásírás jeleit, szintén öt alapjel mögé csoportosítva őket. Winn és Forrai Sándor alapjelei (bár sem egymást, sem egymás műveit nem ismerték) egy mákszemnyi, azaz pontnyi eltérést kivéve megegyeznek.

Forrai alapjelei

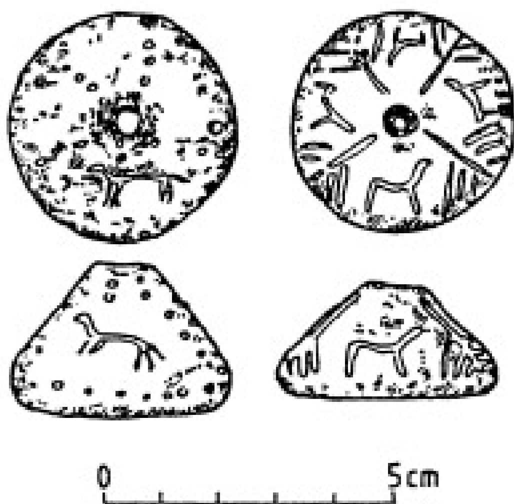
Winn alapjelei

Ez az egyezés ismét azt a feltevésemet igazolja, hogy bolygónk csaknem összes írása a mi őseinktől ered és ezeket Erdély területén alkották meg. Ennek az alkotómunkának bizonyítéka Torma Zsófia több, mint 11 ezer darabos, Maros-parti gyűjteménye. Winn maga is az írás elődjének tekintette a Vinca-jelrendszert, amely szerinte helyben alakult ki.

Marija Gimbutas ősi európai jeleknek nevezte a Vinca-rendszert. Megdöbbentő, hogy az eddig említett külföldi kutatókban nem merül fel, hogy itt a magyarok ősei alkották meg és terjesztették az írást. Ennek ismét a finnugorisztika az oka, amelynek tanai szerint írástudatlan, nyershúszabáló barmokként menekültünk a Kárpát-medencébe a besenyők elől 896-ban. Ezért nem akarnak máig sem hivatalosan tudomást venni a rovásírásról. Jáki Gábor, a Princeton Egyetem könyvtárában tanulmányozhatta Torma Zsófia korongjainak rajzait, mi itthon, Magyarországon még a Széchényi Könyvtárban sem juthatunk hozzá ezekhez.

Pedig a korong jeleinek párhuzamait elsősorban Torma Zsófia gyűjteményében találjuk meg. Fehérné Walter Annának köszönhetjük, hogy kb. 150 darab rajzát közölte *Az ékírástól a rovásírásig* című könyvében. Némelyek középen átlyukasztottak, mások furat nélküliek, de mind jelekkel ellátottak. Ezekhez hasonló többek között az Olt-völgyi írásos cserépkorong, a Velencei-tó parti Sukoró őstelepének feltárásakor előkerült korongok, a Knosszoszi-táblák...

Felmerül a kérdés, milyen célt szolgáltak ezek a korongok? A felső harmadukban átlyukasztottaknál eleve adódik, hogy nyakban hordták, varázserőt, védőerőt tulajdonítottak neki, vagy egyszerűen díszítették vele magukat, esetleg ajándéknak készült.

Orsógombok Makkay János könyvéből

A középen átlyukasztottak orsógombok, vagy halászháló nehezékek, esetleg kőbuzogány tartók lehettek. A furat nélkülieket használhatták pecsétnyomónak. Ez utóbbiakról Tóth Kurucz Mária *Erdélyi festett edények* és Marton Veronika *A napkeleti pecsétnyomók és pecséthengerek* (Matrona – Győr 2004) című könyvében bővebben olvashatunk.

A véleményem, amelyet már a *Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás* című könyvünkben kifejtettem, hogy a Torma gyűjteményből származó nagyszámú, írásjeles korong (és még mennyi feltáratlan lehet!) alapján Tordoson már az újkőkorban iskola, tanintézet működött, ahol e korongokkal szótagokat, szavakat, mondatokat raktak ki, és így tanultak olvasni. Ezt a meggyőződésemet most azzal egészítem ki, hogy nem csak egy helyi „általános iskola" céljait szolgálták e korongok, hanem őseink egész Európában és Ázsiában, sőt még távolabbi területeken is e korongok segítségével terjesztették el az írást és ők maguk is gyártották ezeket a „taneszközöket".

A téglalap alakú, képírásos táblácska párhuzamai

Elsősorban Mezopotámiából, az Uruk-i és Dzsemdet-Naszr-i műveltségekből származnak hasonlóak az i.e. 4600 és 3000 közötti időkből. Oatesék könyvében (*A civilizáció hajnala*) jó színes felvételen látható az a tábla, amelyet leggyakrabban mutatnak be tatárlakai párhuzamként. A Kis nevű sumér város közelében lévő Dzsemdet-Naszr lelőhelyről származik, ötezer éves és a sumerológusok szerint elszámolások láthatók rajta, állatokról, kenyérről, sörről. Tehát a sörkedvelők hivatkozhatnak arra, hogy lám, már a sumérek is… Sajnos a szerzők nem közlik, hogy melyik a sör képjele.

A British Múzeum féltett kincsei közé tartozik a két Blau-tábla igen korai sumér időkből. Jáki Gábor a Torma műhöz írt kiegészítésében táblázatban mutatja be, hogy ezeknek tizenegy jele megegyezik a tordosi, kettő pedig a tatárlakai jelekkel.

A harmadik, állatalakos táblácska párhuzamai

Leonard Woolley (1880-1960) angol régész Ur városában 74 ember maradványait tartalmazó sírt tárt fel és ebben volt a két, fára ágaskodó kecskét ábrázoló, igen szép kivitelű szobor. A fa 50 cm magas, aranylemezekkel borított.

Marton Veronika *A napkeleti pecsétnyomók és pecséthengerek* című könyvében uruki és mitanni pecséthengereken láthatunk hasonló ábrázolást.

Bobula Ida *A magyar nép eredete* című könyvében (Anahita Ninti Kiadó, évszám nélkül) bemutat életfára kapaszkodó kecskéket Ur városból származó kagylóplaketten, sőt lábuknál még a hármashalom is látható. Ugyancsak ő veszi észre a párhuzamot a tatárlakai táblácska rajza és a kelermeszi, szkíta halomsírból előkerült, i.e. VII. századból származó, arany borítású fokos nyelén életfára kapaszkodó két kecske ábrázolása között. Kabay Lizett könyveiben hettita, valamint IX. századi magyar (tatabányai) párhuzamot találtam.

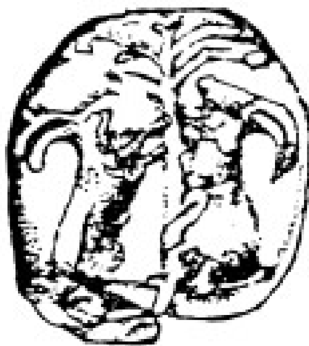
19. századi zsebtükör hátoldala

Forrás: Huszka József: Magyar turáni ornamentika – Nyers Csaba kiadása 1996.

Huszka József Istenfának nevezi az Életfát.

Nógrád-megyei szarukürtre 1899-ben életfa köré két őz szerű állatot faragott a művész. A példa forrása: Fél-Hofer-Csilléry – *A magyar népművészet* (Corvina, 1969) Ugyanebben a könyvben láthatunk egy faragott padtámlát is, az életfa törzsénél két oldalt álló szarvasokkal.

Tukulti Ninurta asszir király (i.e. XIII. század) a sumérektől vette a mintát a palotájában lévő falfestményhez, amelyen ismét láthatjuk kecskéinket az életfával.

Szarvas állatok életfával egy kelta kard pengéjéről.

Forrás: Jan Filip: A kelta civilizáció és öröksége – Gondolat 1966.

Igen szépen bizonyítja a tatárlakai állatalakos táblácska, a mezopotámiai Ur városi szobor, a szkíta fokos és a tatabányai díszítés sumer-szkíta-magyar rokonságunkat, más párhuzamok és átvételek pedig azt a hatást, amelyet őseink jelképrendszere tett a kultúránkat átvevő népek díszítőművészetére. Itt csak utalásszerűen térek ki arra, hogy életfára ágaskodó oroszlánjaink is vannak, pl. egy avar jogaron (közli Fehér Mátyás Jenő: *Avar kincsek nyomában*) és legszebb tarsolylemezünkön, az etelközin, valamint a Pálos Szerzetesrend címerében. Ez utóbbi látható Gönczi Tamás: *Ennek a világnak...* című könyvében. (Bé-Bé Kiadó, 2003)

A fenti, teljesség igénye nélkül felsorolt párhuzamok mind fiatalabbak tatárlakai leleteinknél, bizonyítva azt, hogy a Kárpát-medence volt az írás és egy nagyszerű, jelképekkel üzenő, díszítőművészet szülőhazája. Őseink önzetlenül és fáradhatatlanul terjesztették ezeket, ugyanúgy mint műszaki találmányainkat, pl. az ekét, a fazekas-korongot. Szó szerint az emberiség jótevői voltunk,

hálát azonban soha nem kaptunk érte, hiszen a tanulóifjúságnak barbár pusztítóként mutatják be őseinket az idegenek által írt és íratott történelemkönyvek. A jó tett helyébe jót cselekvés elve csak népmeséinkben valósul meg.

Még mielőtt a tatárlakai leletek általam feltételezett jelentését leírnám, egy kis gyűjteményt adok közre Johannes Friedrich: *Geschichte der Schrift (Az írás története,* Heidelberg 1966) című művéből. E gyűjtemény sok ábécéje igen hasonlít Torma Zsófia jeleihez és egyúttal a mi székely-magyarnak nevezett rovásírás ábécénkhez. A jelek hangértéke legtöbb helyen vitatott és nem is egyezik meg a mi betűinkével, de mivel a mienk legkorábbi, hiszek abban, hogy ezeket a betűket a mi őseink „osztották ki” tanító útjaik során. A következőkhöz sokat lehet még gyűjteni más írástörténeti művekből:

Föhr-szigeti (Atlanti-Óceán) mesterjegyek, Indus-völgyi pecsételők, byblosi, ciprusi, krétai, föniciai, pun, ósémita, szamaritánus, arámi, palmiriai, elő-arab, numidiai, ógörög, fríg, lídiai, kariai (Kis-Ázsia), etruszk, réto, germán runák, arszákida-pehlevi, ótörök írások és a hatvankét jeles kínai fonetikus ábécé, amelyet 1918-ban vezettek be az iskolákban és balról jobbra írják.

Iberisch		Bastulo-Turdetanisch	Phön.	Griech.	Iberisch		Bastulo-Turdetanisch	Phön.	Griech.
	a					bi			
	e					bo			
	i					bu			
	o					ta			
	u					te			
	l					ti			
	r					to			
	s					tu			
	ś					ca			
	m					ke			
	n					ki			
	ba					co			
	be					cu			

Igen érdekes, hogy a Johannes Friedrich által ibériainak nevezett írás 26 betűjéből 22 egyezik rovásírásunkkal, bár csak kettőnek a hangértéke azonos.

A korongon lévő jelek néhány párhuzama

A korong által alkotott kör és az azt négy részre osztó kereszt megfelel a rovásírás F betűjének, egyúttal a Föld jelének. Hasonlót találunk Torma Zsófia több korongján, a krétai lineáris B írásban, az i.e. 1300-ból származó byblosi írásban és a glozeli betűk* között. Az ősi kínai írásban ez a jel szintén a Földet jelenti. Felfedezhetjük agyag kocsimodellen, az erdélyi somogyomi aranykincs korong alakú melldíszén, bronz csüngőn a Nagyhangospusztai nyakláncról, a Nagyszentmiklósi kincs több darabján.

* Glozel egy kis francia falu neve, amely 1924-ben vált híressé, mivel egy helybéli földműves égett aljú és falú üreget talált, benne és közelében agyagtáblákat és táblácskákat, kőbaltákat, vésett csontokat és köveket. Mivel a nagyszámú lelet nem ugyanabból az időszakból származik (koruk 12000 és 4500 év között mozog), a hivatalos tudomány képviselői hamisítást kiáltottak szegény földművesre és pártfogójára, Morlet doktorra. A doktor úr felvásárolta a leleteket, magánmúzeumot nyitott számukra. Az agyagtáblákról 111 különböző jelet gyűjtött össze, és ezek között meglepően nagy számban fordulnak elő rovásírásunk jelei és a korongról is több jel.

*A Kárpát-medenci birtoklevelünk...*ben már közöltem a glozeli jelek gyűjteményét, és ezt most is megteszem, mert igen sok a párhuzam közöttük és a Tordos-Vinca műveltségből származók között.

Meggyőződésem, hogy nem hamisítványról van szó, hanem kőkori ősünk hagyatékáról, aki erre a tájra hozta el az írás tudományát. Egyébként mind a glozeli földművesnek, mind Morlet doktornak sok zaklatást kellett elviselnie a hivatalos tudomány képviselőitől

A bal felső negyedben a vízszintes osztóvonal bal oldalán ülő kis V jelet a kutatók táblázatai nem tüntetik fel, pedig ott van, a pontosabb felvételeken és rajzokon látható. Makkay Jánostól tudjuk, hogy felfedezésükkor a táblácskákat meszes réteg borította, ezért a Kolozsvári Múzeum laboratóriumában sósavas fürdőben lemosták és mivel anyaguk mállékony volt, eltávolítható impregnáló réteggel fedték be őket. Véleményem szerint ezen eljárások során jelentéktelenedett el a V jel, amelynek biztosan megvan a

maga fontossága, ha őseink odaírták. Két ilyen V jel az átfúrt, téglalap alakú táblácskán is látható a furat fölött két oldalt, tehát a tatárlakai jelrendszer fontos része. Ez utóbbiakat Varga Géza felvette táblázatába (*Bronzkori magyar írásbeliség*, Budapest 1993, 147. oldal)

Párhuzamai megtalálhatók a Torma korongokon, 200 ezer (igen: kétszázezer!) éves őstulok csonton, a Nap jeleként Sumérban, a Holdvilág-árokban (Andrássy Kurta János *Holtak völgye: Holdvilág-árok* – 2003; a továbbiakban a Holdvilág-árok béli jelek szintén ebből a könyvből származnak), a Mas d'Azili barlang (Franciaország) 25000 éves kavicsain, 6000 éves luriszťáni pecsételőn, Glozelben, Mykéne kori (i.e. 3000-1100), elefántcsont faragások mesterjegyein, az Olt-völgyi pecsétnyomón, a Tordos-Vinca kultúra öt alapjele között, kínai jóscsontokon, a szegvár-tűzkövesi Sarlós isten övén, a Yangshao és az Erliton kínai műveltségek jelei (i.e. 5000-1600) között. Ez utóbbi adatért köszönet Dr. Bárdi Lászlónak.

A kis V jelet megtalálhatjuk még a Nagyszentmiklósi Kincs 9-es és 10-es tálkáin, a svájci, eifischtali hunok névjelei között, paraguayi Pálos barlang feliratain, a Pomáz-Klisszai bronzgyűrűn, az Árpád-kori klárafalvi gyűrűn, óbolgárnak nevezett avar királyi palota téglajegyein. (Emlékezzünk csak Nagyszentmiklósi Kincsünk is „óbolgár” feliratú tárlóban díszíti a bécsi Művészettörténeti Múzeumot.)

A bal felső negyed következő jele megfelel a rovásírás Z betűjének. Megtalálható Torma Zsófia korongjain, a Dzsemdet-Naszr korból (i.e. 3500 körül) származó sumer táblán, a persepolisi pártus feliraton, a glozeli jelek között, a krétai lineáris B írásban. A Fehérné Walter Anna által szmolenszkinek, Radics Géza által pedig kijevinek nevezett két soros szilafeliraton, a khumarai (Kaukázus) sziklafeliraton, a negaui sisakfeliraton, (Kelet-Alpok, avar kori), Don-vidéki gyűjteményben sziklákon, tárgyakon, a jánoshidai avar tűtartón…

A bal felső negyed harmadik jele a rovásírás NY betűjének felel meg. Találkozunk vele Torma Zsófia korongjain, Dzsemdet-Naszr-i táblán. Mandics György matematikus számjegynek értelmezi, szintén sumer agyagtábla alapján. Hasonló jelek láthatók Johannes Friedrich már említett könyvében sumer táblákon, amelyeket ő könyvelési feljegyzéseknek nevez. 5000 éves edénytöredéken is feltűnik Tepe Yahyáról (a mai Irán területén). Kínai jóscsontokon a Hold jele. Megtalálhatjuk a Nagyszentmiklósi Kincsen, karinthiai sziklafeliraton, ujgur sírfeliraton, a Hatvan környéki Gombospuszta „etruszk” téglajegyei között, a murfatlári (ma Románia) avar kori barlangkolostor falain.

A bal alsó negyed íj és nyíl szerű jele megtalálható a Tordos-Vinca műveltség jegyei között, hettita, hurrita, Dzsemdet-Naszr-i, glozeli írásemlékeken, Mas d'Azili kavicson, a krétai lineáris B írásban, „óbolgár” avar kori királyi palota téglajegyei között, a Holdvilág-árokban 45 fokkal elfordítva, khorezmi ezüst csészén (i.e. 3. század), a tászoktetői köveken, a svájci eifischtali hunok névjelei között (nem félköríves, hanem háromszög alakban), a murfatlári (ma Románia) barlangkolostor falain. Hasonló a BA (ajándék, ad) sumér szó ékjele, amely Marton Veronika *A sumir kultúra története* című könyvének 53. oldalán látható (Magánkiadás 2000).

Az ékhez, vagy nyílhegyhez hasonlító jel a tordosi korongokon, az egyik knosszoszi korongon, glozeli, Mas d'Azili leleteken, a phaisztoszi korongon, a khorezmi ezüstcsészén (i.e. 3. század), a Nagyszentmiklósi Kincsen, a svájci, eifischtali hunok névjelei között is megjelenik. A sumerben a tízes szám jele.

A bal alsó negyedben alul látható jel megfelel a rovásírás GY betűjének. Megtalálható Torma Zsófia korongjain, Glozelben, Mas d'Azilban, hurrita feliraton, az ugariti írásban, egyiptomi predinasztikus jegyek között, gradesnicai (ma Bulgária) rovásjegyek között, a krétai lineáris B írásban, Catal Hüyük (a mai Törökország területén) falfestményein az i.e. 6-5. évezredből és a svájci eifischtali hunok névjelei között.

A jobb felső negyed fésűszerű jelének párhuzamai megtalálhatók Torma Zsófia korongjain, a Vinca műveltség területén, Dzsemdet-Naszr-i táblán, Mas d'Azili kavicson, az ugariti írásban, hatezer éves székelyföldi edénytöredéken, ötezer éves elámita tálon, a Hor-Udimu egyiptomi király koronázásáról való feljegyzésen. A svájci eifischtali hunok névjelei között, a murfatlári (ma Románia) avar kori barlangkolostor falain több helyen ez a részlet.

Rajzolatunkra emlékeztet az éves Napjárás képjele egy szentsimoni ház homlokzatáról. Találtam Pap Gábor *Hazatalálás* című könyvének 81. oldalán.

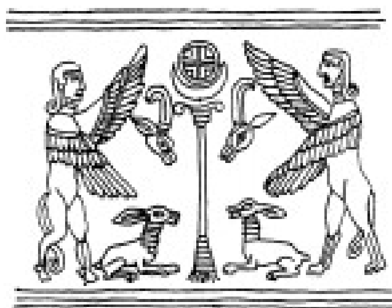
A fésűszerű ábrázolás az eső „nemzetközi" jele, még a bushmanok is ezt használják.

A fésű szerű rajzolat alatt két rovás NY-hez hasonló jel (párhuzamai a bal felső negyed NY jelénél) és két kisebb karika van. A karikák párhuzamai megtalálhatók a tordosi, mezopotámiai, Tepe-Yahya-i jelek között, hurrita feliraton, Glozelben, a knosszoszi korongokon, az ógörög és a latin ábécében, a murfatlári, avar kori barlangkolostor feliratain. Mind a rovásírás NY betűhöz hasonló jelek, mind a karikák megtalálhatók sumér és elámi számjegyek között.

A jobb alsó negyedben középen lévő képjel megtalálható a sumér Dzsemdet-Naszr-i, uruki táblákon, sumér pecséthengeren. Tűzhely ábrázolásaként időszámításunk előtt IX. századi asszir domborművön, továbbá a Holdvilág-árokban kőbe vésve, a murfatlári, avar kori barlangkolostor falán, és Marton Veronika már említett könyvében, szintén az 53. oldalon, a sumér BUR (edény) szó ékjeleként, bár itt a háromszögből négy vonal indul felfelé.

A jobb alsó negyed jobb szélén Nap és Hold oltárt ábrázolt a korong készítője. Hasonlókat látunk Kabay Lizett *Kulcsképekhez kulcsszavak* című könyvében, Marton Veronika *A sumir kultúra története* című könyvének 40. oldalán lévő pecséthengeren, nem csak fára kapaszkodó kecskék, hanem a Napot ringató Holdsarló is látható.

Ur Nammu sumer király (i.e.2112 és 2095 között uralkodott) három méter magas sztéléjén szintén Holdsarló fogja körül a Napot. Sinclair Hood *A minoszi Kréta* című könyvének borítóján a knosszoszi palotában lévő Hold oltár látható, amely bika szarvat is formáz.

Huszka József könyvében hettita pecséthengeren két szárnyas alak őrzi az oszlopon nyugvó Holdat és Földet a kecskékkel együtt, amelyeknek itt már kicsinyeik is vannak.

Végül saját elgondolásomat, következtetésemet ismertetem

Megközelítőleg félszáz értelmezést gyűjtöttem össze a tatárlakai leletegyüttesről. Két-három kivételtől eltekintve értékes gondolatokkal járulnak hozzá a múlt homályának szétoszlatásához. Véleményemmel azonban egyikükhöz sem tudok csatlakozni, mert a korongot legtöbben környezetéből kiragadva, mint független tárgyat és nem mint egy 7-8000 éves temetkezés részét vizsgálták. Csak kevesen kapcsolták a másik két táblácskához és még kevesebben a sírban elhelyezett ősünk személyéhez.

A sír, benne ősünk maradványaival és tárgyaival egy szent egység, az ősi temetkezési rendnek megfelelően. Ha ebből kiragadva, a többitől függetlenül mondunk véleményt ennek a szent egységnek valamely részéről, darabjáról, akkor megbomlik a rend és tévesen, vagy töredékesen érkezik hozzánk az üzenet, amellyel ősanyánkat szerető közössége az újjászületés felé vezető útjára bocsátotta.

Amikor a táblák készültek, 7-8000 évvel ezelőtt, a Föld lakói közül még csak a mi Kárpát-medencei elődeink tudtak írni, olvasni.

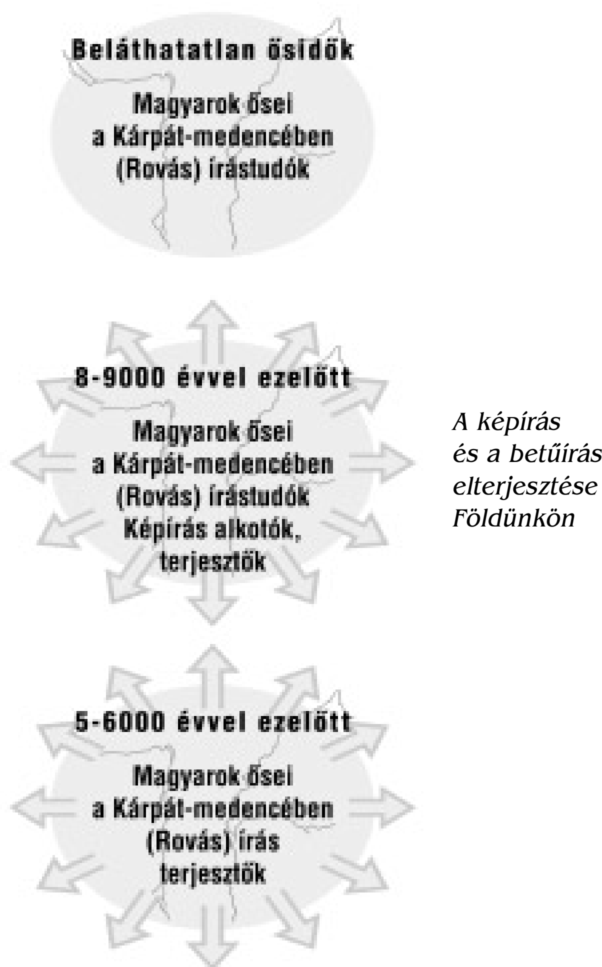
Nem tudhatjuk bizonyosan, hogy írásukat hány jégkorszakon és természeti katasztrófán mentették át sok tíz- és százezer évvel ezelőttről. Abban sem lehetünk biztosak, hogy itt alkották meg ezen a bolygón, vagy Csaba királyfi egyik ősapja hozta „csillagösvényen".

Az viszont bizonyos, hogy ez egy tökéletes, anyanyelvünk minden hangjának megfelelő, könnyen tanulható betűkészlet, amelyet bármilyen anyagra, bármilyen körülmények között fel lehet vinni. Ez a betűkészlet a következő 30, vagy 32 betűből áll: (Az ősi betűsorrend biztosan nem ez volt!)

Pontos J-nk nem volt, ez a Nagy Rovásbot tanúsága szerint az Í-ből rontódott át J-vé. Hangtanilag is felesleges, hiszen mindkét betű ugyanazt a kemény szájpadon képzett réshangot jelöli. Ennek bizonyítása majd egy másik tanulmány tárgyát képezi.

A kutatók általában úgy vélekednek, hogy a betűírások a képírásból fejlődtek ki. Rovásírásunk esetében ez nem így van. A magyarok elődei már beláthatatlan ősidők, de legalább 25000 év óta az előbb bemutatott egy hanghoz egy betűt társító ábécé birtokosai voltak. Ez a 25000 év a franciaországi Mas d'Azili írásjeles festett kövek megközelítő életkora. Ugyanebből az időszakból származik az ún. Lausell-i Vénusz (mészkő dombormű, Franciaország), amelynek jobb csípőjén egy bevésett rovás T betű látható. Merészebb képzelettel a kezében tartott bölényszarvon egyéb rovásjeleket fedezhetünk fel. (Látható John Waechter *Az ember őstörténete* c. könyvében – Helikon, 1988.)

A képírás és a betűírás elterjesztése Földünkön

Az utolsó jégkorszak után, körülbelül 8-9000 évvel ezelőtt elődeink kidolgoztak a Föld még írni nem tudó lakói számára egy képi jelrendszert is. Ezt a kutatók a tatárlakai lelettel kapcsolatban úgy emlegetik, mint sumér képírást. Ez azért pontatlan, mert tudjuk, hogy a Mezopotámiában talált hasonló képjelek fiatalabbak a Kárpát-medenceieknél, tehát helyesebb ezt Kárpát-medencei képírásnak nevezni.

Ezt a képírást azért hozták létre elődeink, mert a még írni-olvasni nem tudó népeknek szükségük volt egy általánosan használható egyszerű kifejező eszközre, amely olyan egységes volt, mint ma a közlekedési táblák. Ezt a Föld legtöbb akkori lakója tudta értelmezni, hiszen töredékei mindenütt megtalálhatók az újkőkori emlékek között.

Az átmeneti kőkorban és az újkőkorban a népsűrűség igen alacsony volt, ez megkönnyítette a „tanítók" munkáját. Ezzel a képírással őseink feljegyzéseket, emlékeztetőket készíthettek „tanítványaik" számára és a „tanítványok" is önmaguk, társaik, „tanítóik" számára.

Miután elődeink elterjesztették ezt a képírásos rendszert, amellyel mintegy előkészítették a talajt a betűírás számára, elkezdték a meghatározhatatlan ősidőkből származó 30 vagy 32 betűs ábécéjüknek változatait elkészíteni és az „érdeklődőknek" kiosztani 5-6000 évvel ezelőtt.

Ezeket a változatokat a mai erdélyi Tordos területén, a Maros partján lévő telepen készítették, mint ahogy ezt Torma Zsófia tízezret is meghaladó számú rovásjeles korongjai bizonyítják. (És még mennyi lehet a földben!!!!)

Ezekkel az ábécé változatokkal ismét elindultak tanítani, ugyanúgy ahogy a képírással tették. Voltak olyan népek, akik maguk jöttek el a betűkért. Kállay Ferenctől tudjuk (*Pogány magyarok vallása*, – Hasonmás kiadás, Püski 1861.), hogy a pelazgok 16 szkíta betűt vittek le Görögországba. Tehát őseinknek ez a tanító tevékenysége még a szkíta korban is folytatódott.

Az ősi, eredeti, 30 vagy 32 betűs jelkészletet és hangértékeit azonban mindvégig megőrizték Kárpát-medencei utódaik számára. Ez együtt, ezekkel a hangértékekkel csak itt maradt fenn. Bizonyítja ezt a germán runa írás is. A szkíták vagy hunok adták át ennek jeleit, mégpedig úgy, hogy 24 runa jelből 13 formailag azonos a mi betűinkkel, hangértékük azonban teljesen más. Ugyanígy a régi görög ábécéből (amely 23 betűs) 12 formailag egyezik rovásbetűinkkel, közülük hangértékben csak az A betű azonos.

Őseink elkápráztató ötletességgel alkották meg az írásjelek és írásmódok változatait, majd nemes önzetlenséggel és bizonyára nem kis fáradozással adták tovább. Mindegyik továbbadott ábécé tartalmazott több-kevesebb elemet a 30 vagy 32 betűs Kárpát-medencei ábécéből és ezzel utalt eredetére. A teljes minta azonban csak a mi betűinkből és a hozzájuk tartozó hangértékekből áll össze. Ezt ma székely-magyar rovásírásnak nevezzük. Fontos bizonyíték ez arra, hogy felmérhetetlen ősidők óta mindig is itt éltek a magyarok elődei, ezért mondhatjuk, hogy ez az írás birtoklevelünk a Kárpát-medencére. Azt, hogy a magyar a világ legrégibb nyelve, felvetette már a 19. században Horvát István történész, filológus és Táncsics Mihály politikus, író. A Tamana tudósai is ezt vallják, valamint Magyar Adorján néprajzkutató és Badiny Jós Ferenc sumerológus.

Az eredeti leleteket nem volt módunkban megtekinteni és lemérni az előzőekben már ismertetett ok miatt. A Kolozsvári Múzeumban vásárolt, pontosnak nevezett másolatok méretei: a korong átmérője 5,5 cm, vastagsága 1,5 cm. A furatos, képiratos tábla szélessége szintén 5,5 cm, magassága 2,5 cm,

vastagsága 0,5 cm. A furat nélküli állatalakos tábla 4,7 cm széles, 3,0 cm magas, és 0,8 cm vastag. Ha visszalapozunk a 65. oldalra, láthatjuk, hogy a három mérés eredménye nagy mértékben eltér. S mivel mind Vlasszáról, mind a francia Massonról fel kell tételeznünk, hogy néhány kis méretű tárgyat meg tudtak mérni, bizonyosak lehetünk abban, hogy nem ugyanazok voltak a kezükben. Nem tudhatjuk tehát, hogy a németországi vizsgálatok végén az eredeti leletek kerülnek-e vissza a múzeumba.

A másolat korong súlya 70 gramm. Vlassza és Masson adatai vastagabb korongra utalnak, amelynek súlya könnyen elérhette a 100 grammot is. Zsinórral felpróbáltam a másolat korongomat. A súlya miatt csak állni, vagy feküdni lehet benne, járás, mozgás közben „mellbevágó" élmény a hordása. Ebből következően sem szertartás közben, sem varázsamulettként, vagy díszítésként nem viselhették. Ennek személyes tartalma is ellentmond, ugyanis rajta egy újkőkori ősanyánk életének utolsó szakaszát jelenítették meg.

A korongon a 30-32 betűs ábécénkből négy jel látható. Maga a korong és az azt négy részre osztó kereszt alkotják a rovásírás F betűjét, amely itt a Föld bolygót jelenti. A kereszt jelének ősi hitvilágunkban Ipolyi Arnold szerint is (*Magyar Mythológia* – Reprint, Európa Kiadó 1987.) ördögűző és boszorkányűző szerepe van. Őseink tehát e keresztjel által is nyugalmat kívántak biztosítani az elhunyt számára.

A történet kezdetét a korong bal felső negyedének kis V jele mutatja, amely Nap jelkép, a Keleten feltűnő első napsugarakat és így a kezdetet is jelenti.

A következő jel a rovásírás Z betűje, az elhunyt vezetéknevének első betűje, a nemzetségé, a családé, amelybe tartozott. A magyarok azért írják, mondják először vezetéknevüket, mert ezzel is megadják a tiszteletet elődeiknek és a családjuknak. Egyúttal azt is jelzik, hogy a család fontosabb önmaguknál, nem tolják önző módon előtérbe saját személyüket.

A következő jel a rovásírás NY betűje, az elhunyt keresztnevének első betűje. A judeo-keresztény naptárakban NY betűvel kezdődő név nincs, hiszen a szegényes latin ábécében 13 hangunkra, köztük az NY-re sem volt jel, amikor rákényszerítettek bennünket a használatára. Így Szegedi Csanád *A magyar eredetű keresztnevek teljes tára* című könyvéhez (Budapest 2002.) fordultam segítségért, ahol 25 NY betűvel kezdődő női nevet találtam. Természetesen nem biztos, hogy ősanyánk neve éppen ezek közül való volt.

A bal alsó negyed egy szomorú eseményről tanúskodik, azt írja le, hogyan halt meg a Z.NY. névjelű asszony. Lenyilazták, két nyílvessző ölte meg. A nyílvesszők alatt a negyedik rovásjel a Gy, a halált okozó személy, vagy nép nevének kezdőbetűje.

A korong jobb felső negyede egyfajta gyászjelentés. Mint láttuk, a fésű szerű rajz az esőt jelenti, korongunkon pedig azt, hogy megsiratták az elhunyt szeretett személyt, „hullott a könnyük, mint a zápores ő". A könnyhullatás kifejezéséből következően a fésű szerű jel alatt lévő rajzolatok a gyászolókra utalnak, a nagyobbak talán a gyermekeit, a kisebbek az unokáit jelentik.

A korong jobb alsó negyedében egy tűzhely, a tűz képi megfogalmazása látható, amely itt azt jelenti, hogy az elhunytat elhamvasztották. A jobb oldalon pedig egy Nap és Hold oltár áll, amely előtt a táltos és a hozzátartozók, a közösség tagjai búcsúztatták ősanyánkat. Az oltár és fölötte a Holdsarlón pihenő Napkorong egy olyan képet is szemünk elé vetít, mintha a távozó lélek még bíztatóan visszaintene nekünk, vagy felemelt karokkal megáldana bennünket. Hasonló alak látható Teleholdkor, szintén a Hold jobb alsó negyedében. A korongon tehát négy rovásbetű van, a többi jel a Kárpát-medencei képírás része. Őseink célja ezzel az volt, hogy bárki, bármikor talál rá a sírleletekre, értelmezni tudja.

A másik átfúrt táblácskával arról hagytak leírást az utókornak, hogy az elhunyt mivel töltötte életét. A két kis V jel a középső oszlopban van, ez a kezdet. A képen egy növény és egy ló feje látható, tehát növénytermesztéssel és állat-, főleg lótenyésztéssel foglalkozott. A bal oldalon felül három nyílvessző és több egymáson heverő állat kusza rajza van, ebből következik, hogy nem csak őt, hanem állatait is lenyilazták. A bal alsó sarokban egy rovás T betűt, vagy egy kis csikófejet látunk, két vonallal elhatárolva. Amennyiben T betű, akkor a támadást túlélő személy nevének kezdőbetűje. Mellette egy tároló edény, amely szorgalmas és takarékos személyiségre utal. Az épségben maradt edény és a kis csikó jelzik, hogy bár későn is, de segítség érkezett és legalább ezeket sikerült megmenteni.

A jobb oldali oszlopba egy halotti urnát rajzoltak, amelybe a felül két vonallal jelzett csontokat és a rovásírás K betűjéhez hasonlóan rajzolt tárgyat helyeznek, valószínű, hogy ez utóbbival ábrázolták az urnába tett táblácskákat. Ezen a táblán csak Kárpát-medencei képírás, és legfeljebb egy rovásbetű van.

A harmadik, állatalakos tábla szintén a támadásra utal, de nem közvetlenül az elhunyt személyéhez kapcsolódik, hanem az ő népéhez. A korongot és az átfúrt táblácskát ősanyánk nyakába helyezték temetésekor, mert róla szóltak, csak zsinórjuk elhamvadt. A harmadik tábla nincs átfúrva, jelzi, hogy nem az elhunyt nyakában volt. Megtudjuk belőle, hogy ősanyánk egy békés, növényeket termesztő, állatokat tenyésztő, saját írással rendelkező, az írni-olvasni nem tudó más népekkel egy rendkívül kifejező, saját alkotású, képírás segítségével is kapcsolatot tartó, azokat tanító, szorgalmas és takarékos közösség tagja volt. Erre a közösségre tört rá az életfa bal oldalán, támadó helyzetben ábrázolt ördögi lény és népe, igyekezvén őseinket elpusztítani, elűzni életfájuk közeléből, azaz a földjükről. Mindez 7-8000 éve történt, Erdély területén, de ha visszatekintünk múltunkra, azóta is ez ismétlődik történelmünkben. A korong jobb alsó negyedéből azonban ősanyánk bíztatóan visszaint és megáld bennünket.

Még két apró reménysugár: Megjelent a Bakay Kornél által szerkesztett és 5. osztályosok számára készült történelemkönyv, amelynek 43. oldalát korongunk díszíti. (Kiadta a László Gyula Történelmi és Kulturális Egyesület, Budapest 2004.) A kiadványnak hatalmas érdemei vannak, de nem hallgathatjuk el, hogy a benne lévő rovás ábécé nem hagyománykövető, hibás és

csúnya. Ugyancsak helytelen, hogy a tankönyv az eredetitől eltérően, megváltoztatva mutatja be a Nikolsburgi ábécét, amelyet 1933-ban találtak meg **Bartholomeus Angelicus** *De proprietate rerum* című 1483-as kiadású könyvében.

A másik reménysugár, hogy Gondos Bélától 2004 augusztusában egy diafilm kockát kaptam, amelyen Alsó-Tatárlakán a három táblácskáról készült emlékmű képe látható. Így talán a máig megtalált legelső, összefüggő gondolatokat tartalmazó írásemlékünk nem merül feledésbe.

Fénykép: Papp Attila

Barta József, kiadványunk gondozója Torma Zsófiáról keresett képet a világhálón, amikor rátalált Marco Merlini olasz tudós tanulmányára (www. prehistory. it/ftp/tartaria_tablets_), amelynek címe *Milady Tartaria and the riddle of dating Tartaria tablets*.

Merlini 2003 októberében utazott Erdélybe, ahol egy román kutatóval újravizsgálta a leleteket. Ennek a vizsgálatnak részeként a Román Tudományos Akadémia Antropológiai Kutatási Központja megállapította, hogy csontok egy idős nőé voltak. Ezen túlmenően olyan betegségeket tulajdonítottak a 7-8 ezer évvel ezelőtt élt hölgynek, amely ettől az intézménytől nem meglepő, ha őslakos erdélyi elődeinket tanulmányozzák. A betegségek közlésével, ezzel a felháborító rágalommal nem szennyezem be könyvünk lapjait.

Merlini véleménye szerint a C14-es vizsgálatok eredményét megkérdőjelezi, hogy Vlassza a megtalálás után újból kiégette a táblácskákat, de nem rögzítette, hogy meddig és milyen hőfokon. A legérdekesebb, hogy az olasz kutató említi néhány tudós véleményét is, akik szerint Vlassza a kolozsvári múzeum régészeként hozzájutva az alagsorban tárolt Torma Zsófia gyűjteményhez, ebből vette ki és ő maga helyezte a sírgödörbe a tatárlakainak nevezett leletegyüttest.

Kálmán király varázsgyűrűje

A Nagyszentmiklósi Kincs egyik hiányzó darabja?

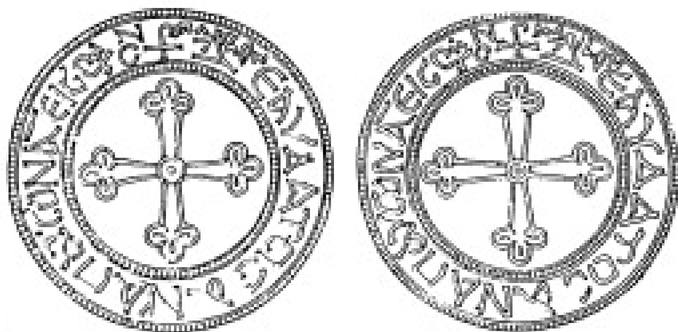
Őseink rejtett üzenetei arra várnak, hogy megértsük, megfejtsük őket.

Ilyen rejtett üzenetre bukkantam a Magyar Művelődéstörténet I. kötetében, a 363. oldalon, amelyen egy gyűrű képe és felirata látható.

„Kálmán király aranygyűrűje és a belevésett köszvény elleni varázsmondás.”

A gyűrű képe alatti kiemelt, kinagyított betűk a Nagyszentmiklósi Kincs 9-es, 10-es és 21-es tálkáinak „görögös” feliratait idézték fel bennem. Alaposabb összehasonlítás után feltételezem, hogy az aranygyűrű maga is a kincshez tartozik, vagy ugyanabból a műhelyből került ki, továbbá, hogy a gyűrűn rovásfelirat van.

A 9-es és 10-es tálkák alján lévő feliratok

Ennek bizonyításához kis kerülőt kell tennünk a Nagyszentmiklósi Kincs irányába, amelyet 1799-ben Dél-Erdélyben, Nagyszentmiklósón talált meg egy román, vagy szerb házaspár, Nákó Kristóf földesúr cselédei. A házaspár a kincs egy részét eldugta, megcsonkította, eladta. A lelet híre gyorsan terjedt, így három hónapon belül már Habsburg Ferenc császár Régiségtárában volt. Mind Nákó Kristóf, mind a megtalálók csak évtizedek múlva részesültek csekély jutalomban.

Jelenleg a bécsi Kunsthistorisches Museumban van, amikor körülbelül 15 évvel ezelőtt ott láttam, óbolgár leletként tüntették fel. A Fidesz kormánynak köszönhetően 2002-ben három hónapig itthon, a Nemzeti Múzeumban gyönyörködhettünk benne.

Készítésének idejében a szakértők között nincs egyetértés, az V. és a X. század között határozzák meg. A megmaradt 23 aranyedény súlya közel tíz kiló. 14 darabján rovásfelirat van, amely egyértelműen igazolja, hogy a magyarok ősei, hunok, vagy avarok készítették.

Hogy Kálmán király gyűrűje is lehet a kincs része, azt egyrészt arra alapozom, hogy a kincs eredetileg több darabból állt, másrészt, hogy a kincs három tálkáján lévő görögös jellegű betűkkel kapcsolatban kételyek merültek fel a tudós kutatók részéről.

László Gyula régészprofesszortól tudjuk, hogy 1799-ben 24 tárgyat vettek leltárba, a 24. egy aranyrúd, amely a beolvasztott részekből keletkezett. Ennek nyoma veszett.

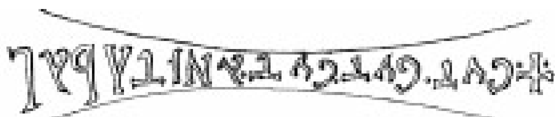
Csallány Dezső régész szerint a megtaláló 13 darabot, közöttük öt korsót visszatartott, tehát a kincs eredetileg 36 darabból állt volna.

Pataky László rovásírás kutató leírja, hogy Nákó Kristóf a leletből egy aranykeresztet a bezdini zárdának ajándékozott. Ugyancsak Pataky László derítette ki a bécsi Régiségtár akkori igazgatójának irataiból, hogy voltak még „más apróságok" is, például fülbevalók.

Bár az általam ismertetni kívánt gyűrű a Nagyszentmiklósi Kincs részeként, vagy rovásírásos emlékként való említésével a vonatkozó irodalomban nem találkoztam, a „más apróságok" között, a fülbevalók mellett a könnyen elrejthető gyűrűk nagyon is elképzelhetők.

A Magyar Művelődéstörténet I. kötetének 362. oldalán mindössze ennyit olvashatunk a gyűrűről: *„Az amulettek gyógyító, illetve betegségelhárító hatásába vetett, mindenkor élő hit emlékét őrzi Könyves Kálmán király feliratos aranygyűrűje, amely viselőjét köszvény ellen védelmezte volna."*

Véleményem szerint a gyűrűkarikán a Nagyszentmiklósi Kincs 9-es, 10-es és 21-es tálkáihoz hasonlóan görögös jellegűvé alakított betűkből álló, magyarul olvasható rovásfelirat van. Ennek értelmezéséhez fordítsuk meg a képet úgy, hogy a görög kereszt a jobb kezünk felől legyen. A kereszt maga megfelel a rovásírás „i" betűjének, ami az Isten szót foglalja magában. Őseink szellemességére utal, hogy amennyiben a kereszt alakú rovásjelet D-nek értelmezzük, ismét Istenhez, a latin Deus szóhoz jutunk.

A rovásírás hagyományainak megfelelően jobbról balra haladva három azonos szó következik: ÓVD. ÓVD. ÓVD. A szavakat egy-egy pont választja el. Ezután három mássalhangzó, a T K SZ. olvasható, amely betűcsoportot ismét pont zár le.

A rövidítéses rovásírás szabályai szerint a mássalhangzók elé, után, vagy közé az E magánhangzót kell illesztenünk. Értelmes mai magyar szót így sem sikerült kiolvasnom, valószínűleg családnév, méltóságnév, vagy dicsérő, méltató jelző lehet.

A következő betűcsoport D T A T. Az E magánhangzó segítségével „EDTÁT", vagy „EDETÁT" kapunk. EDETA tehát az Isten oltalmába ajánlott személy. Van még egy J betűnk, ez lehet a gyűrűt készíttető, vagy az ajándékozó nevének kezdőbetűje. Elképzelhető az is, hogy a kereszttel kezdett fohász Jézus nevével, nevének kezdőbetűjével záródik. Ez a jel egyébként a régi görög ábécében a P-nek felel meg.

Valószínű, hogy a gyűrűkarika görögös stílusú feliratáról készített másolat pontos, és nem maradt le betű. Ugyanis a kereszttel együtt 18 jelből áll, ezekből egyformán 9-9 helyezkedik el a gyűrűkarika belsejének legkeskenyebb részétől jobbra és balra.

Véleményem szerint a megfejtés: ISTEN ÓVD, ÓVD, ÓVD, TKSZ (?) EDETÁT, J(ézus).

A gyűrű görögös rovásfeliratát nem a Nagyszentmiklósi Kincs ötvöse készítette, mivel A betűje erősen különbözik a 9-es, 10-es és 21-es tálkák A jelétől. Ennek ellenére készülhetett ugyanabban a műhelyben, hiszen László Gyulától tudjuk, hogy a 9-es, 10-es tálkák feliratát sem ugyanaz a mester készítette, mint a 21-esét.

Ugyancsak László Gyula ismerteti Hampel Józsefnek, a Nemzeti Múzeum osztályigazgatójának, a középkori ötvösség kitűnő ismerőjének véleményét a tálkák feliratairól: *„Az írás határozatlan jellegű, görög, capital és cursiv betűkből áll. A határozatlanság annyira megyen, hogy a hatszor előforduló A betűnek hat különböző alakja van, az O betű négyszer fordul elő és mind a négy esetben más és más az idoma..."*

László Gyula ugyanerről: *„...a felirat, amelyet utólag forrasztottak mai helyére, feltehetően a Kárpát-medencében készült, görögül alig tudó megrendelő, s még annyit sem értő ötvösmester munkájaként."*

A kétely tehát kezdettől fogva fennállott a Nagyszentmiklósi Kincs görög felirataival szemben s a kétkedőket igazolva Pataky László néhány év múlva latin betűs, magyar nyelvű szövegként fejtette meg ezeket.

A görög írás tehát nem görög nyelvű sem a kincsen, sem a gyűrűn és nem is a készíttető és a készítő görög nyelvtudásával volt a baj. Éppen ellenkezőleg, rendkívül értelmes elődeink szellemes rejtvényekkel üzentek nekünk. Például azt, hogy a görög írás is a rovásírásból származik. Kállay Ferenc utal arra *A pogány magyarok vallása* című könyvében, hogy a pelazgok 16 betűt vettek át a szkítáktól. A görögök viszont az írásukat a pelazgoktól vették el.

De térjünk vissza a gyűrűhöz, amelyen egyéb feliratok is vannak. A gyűrűkarika kétoldalt kidomborodik, de csak az egyik oldaláról van felvétel. Ezen csepp alakú keretben csupán az S V A latin betűk ismerhetők fel. A gyűrűfejet egyik oldalról az OLO latin betűs feliratrészlet veszi körül, a másik oldal nem látható. A gyűrűfejen a kép elmosódottsága miatt a mintázatból, vagy betűkből csak kettő látható pontosan a két egymás mellett álló rovás K, vagy R. Amennyiben K, akkor valószínűleg Könyves Kálmán monogramja, akit már életében is ezzel a jelzővel illettek Kézai Simon tanúsága szerint. Ebben az esetben a gyűrűfejre a XI. század végén, vagy a XII.

század elején utólag kerülhettek a betűk, ellentétben a rovásírásos óvó fohásszal, amely a gyűrűvel egyidejűleg készült valamikor az V. és IX. század között.

A szakirodalomban több rovásírásos gyűrű szerepel. Ezek közül a Kiskunkerekegyháza határában, Árpád-kori női sírban talált ezüst szalaggyűrű görög keresztjének O és K betűje hasonló mind a Nagyszentmiklósi Kincs, mind a Kálmán király gyűrűjén lévő ugyanezen jelekhez.

A Deszk határában szintén Árpád-kori sírból előkerült ezüst szalaggyűrűn a kereszt és az A jel hasonló.

A Hódmezővásárhely-Kenyereér dűlőből származó elektron (arany-ezüst ötvözet) szalaggyűrű keresztje és K betűje rokonítható Könyves Kálmán gyűrűjével. A 14. században találták meg, készítésének ideje azonban sokkal korábbi is lehet.

Fehér Mátyás Jenő történésztől tudjuk, hogy a rovásírás összekapcsolódott a gyógyítással, mivel a táltosok rovásbotokra jegyezték fel a gyógynövények neveit. Ezeket a botokat azonban el kellett égetni, hogy az ingyen és hatékonyan gyógyító táltosok helyébe a pénzt követelő idegen orvosok léphessenek, akiket a nép sem megérteni, sem megfizetni nem tudott. Titokban őrizték tehát papírdarabkákon a táltosok botjairól másolt rovásírásos gyógynövény neveket s mivel a hagyományban úgy élt, hogy ezekkel sikeresen gyógyítottak, varázserőt tulajdonítottak a betűknek. Azonban az idegen papok még ezt az ártatlan védelmet sem engedték meg a népnek, ha valakinél ilyen cédulát találtak, egyházi átokkal, kiközösítéssel sújtották.

Könyves Kálmán 1095 és 1116 között uralkodott, Vazul-Vászoly dédunokája volt. Gyűrűjének üzenete, hogy magyar királyaink sok esetben idegen kényszer hatására irtották ősvallásunkat, ősműveltségünket, amely sokkal magasabb szintű volt, mint amelyet át kellett vennünk. Kálmán király is a tenyerébe rejtve hordta az évszázadokkal előtte élt ősök betűit, s a bajban hozzájuk fordult, bennük reménykedett.

Magyar Jelen 2004. augusztus 12.

Könyvünk nyomdai előkészítésének idején – 2005 februárjában – a gyűrűt kiállították a Magyar Nemzeti Múzeumban, a Szent Korona volt helyén. Itt megismerhettük a gyűrű történetét is, amely röviden összefoglalva a következő: 1907-ben egy földműves ekéje szántotta ki, akitől a szarvkői Esterházy uradalom intézője, Ernst Sedlmayr megvette. A Sedlmayr család tagjai között neves növénynemesítő, mezőgazdász és Ybl díjas építész is van. 2004 őszén Sedlmayr Tamás és János úgy döntött, hogy a gyűrűt a Nemzeti Múzeumnak ajándékozza.

A gyűrű latin betűs felirata, amely a Magyar Művelődéstörténet I. kötetében nem volt olvasható: ANULUS COLOMANNI REGIS, azaz Kálmán király gyűrűje.

A gyűrű megtekintése és róla a múzeumban látható nagyítások megerősítettek a gyűrűkarika belső felén lévő „görögös" rovásfeliratokról alkotott véleményemben.

Ipolyságon, az Örökség Népfőiskolai Táborban Z. Urbán Aladárnak, a Palóc Társaság elnökének meghívására már két alkalommal oszthattam meg tisztelt hallgatóságommal ennek a becses örökségnek ismereteit. Ezek a felvidéki előadások voltak az indítékai annak, hogy egybegyűjtsem szép országunk e térségének általam ismert rovásemlékeit és bővebben szóljak a Túróci Fakönyvről.

Legismertebb felvidéki rovásemlék az Ipolyságtól nem messze található felsőszemerédi római katolikus templom felirata 1482-ből. Három megfejtésről van tudomásom. Püspöki Nagy Péter szerint *„Kűrakó János Mester"*. Tipary László szerint *„Szentséges hely, szerény, dicsér e felírás"*. Csallány Dezső régész szerint pedig *„K.I.K.Joani mester"* az átirat. Bár láttam a rovásemléket, a megfejtésbe belefogni még nem volt időm, így tartózkodom a véleményalkotástól.

A szakirodalom említ egy rovásírásos vas lándzsavéget a 14-15. századból, amely a komáromi Dunamenti Múzeumban látható.

Az 1619-ből származó *„Lőcsei rovásszöveg"* nyolc betűt tartalmaz megsárgult papírlapon.

A felvidéki Nagyócsán született 1684-ben Bél Mátyás evangélikus lelkész, korának legnagyobb földrajz-, történelem- és társadalomtudósa.1749-ben halt meg Pozsonyban. Hatalmas gyűjtő és rendszerező szorgalommal, teremtő képzelőerővel megáldott tudós volt, aki műveiben Magyarország teljes földrajzi, történelmi és társadalmi képét akarta bemutatni. Ő indítja útjára az első tudományos ismeretterjesztő folyóiratot, NOVA POSONIENSA (Pozsonyi Újság) címmel 1721-ben. Írástörténeti kutatásai során találkozott a rovásírással, Kapossy Sámuel 1713-ban elhunyt gyulafehérvári tanártól kapott egy rovásírásos ábécét. Bél Mátyás azonnal felhívást küldött szét az országban, hogy összegyűjtse a lappangó rovásemlékeket, de kortársai válaszra sem méltatták. Ennek ellenére 1718-ban Bécsben kiadta a *De vetere literatura hunno-scythica exercitacio (Kivonat a régi hun-szkíta irodalomból)* című művét. Ez már megnövelte az érdeklődők számát, s ezen felbátorodva újra szorgalmazza a rovásemlékek felkutatását, tanulmányozását és kiadását, valamint hogy a kolostorokban, várakban való gyűjtőmunkára külön társulat alakuljon a foglalkoztatott tudósok pedig országos közköltségen díjazásban és jutalmazásban részesüljenek.

Igen örvendetes, hogy 750 évvel István király törvénye után – mely szerint azok kaptak jutalmat, akik a rovásírásos iratokat, könyveket, botokat begyűjtötték és tűzre hányták – akadt egy nagy tudású, hazájának, őseinek értékeit megbecsülő személyiség, aki megpróbálta menteni a menthetőt.

Sőt, Bél Mátyás német nyelvterületen is igyekezett becsületünket is helyreállítani, ezért 1729-ben megjelenteti a *Der ungarische Sprachmeister* című könyvét, amely Telegdi *Rudimentá*ját követően a második rovásírásos tankönyvünk és Isten áldása kísérte, mert sok kiadást megért.

Még meg kell emlékeznünk Dezsericzky Incéről, a nyitrai Kegyesrendi szerzet tudós papjáról, aki Bél Mátyás hatására kezdte a rovásemlékeket gyűjtögetni, ezeket 1753-ban megjelent művében közreadta, többek között az 1501-ben épített csíkszentmiklósi katolikus templom feliratának másolatát.

Rovásírásos emlékeink száma igen csekély, mivel a római kereszténységre való áttérítésnek ősvallásunk és ősi irodalmunk szinte teljesen áldozatul esett. Éppen ezért a fennmaradtakat nagy becsben kell tartanunk és meg kell védenünk a „hamisítvány" minősítéstől.

A Felvidék leghíresebb rovásemlékére, a Túróci Fakönyvre is rásütötték ezt a bélyeget. A könyv szó kissé túlzottnak tűnhet, mivel a kézirat egyetlen lapból áll. Történetét Fischer Károly Antal alapján ismertetem.

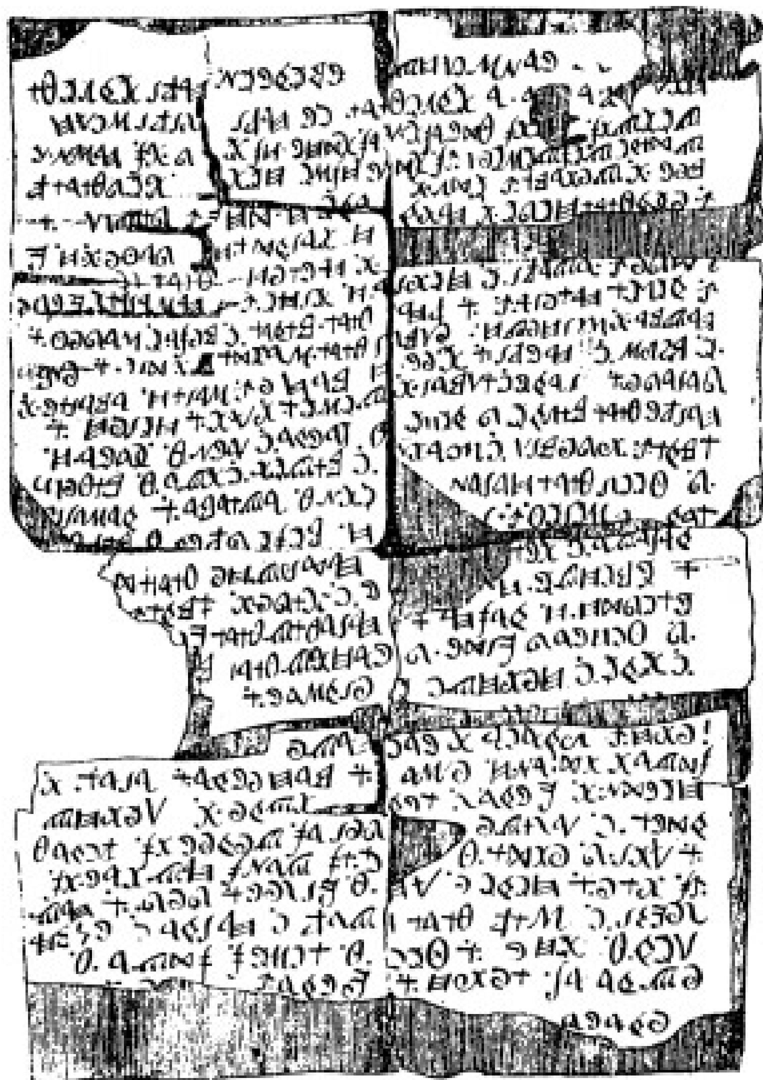
A régiségre Cherven Tamás besztercebányai kanonok akadt rá a Túróc megyei Stubnya fürdőhelyen, Jezerniczky István vármegyei adószedőnél 1839-ben. Jezerniczky azt állította, hogy a kéziratot a Túróc megyei ősrégi Raksányi család levéltárában találta. Nyírfakéregre van írva, tollal, koromfekete tintával. A nyolc hüvelyk hosszú, öt hüvelyk széles nyírfakéreg több részre töredezett, emiatt kisebb darabok hiányoznak belőle. Cherven Tamás nagy üggyel bajjal egy papírlapra felragasztotta a darabokat és dicséretesen meg is fejtette. Ennek eredményeként 127 nevet kapott, amelyek közül 56 az 1391-ben kiadott Túróc vármegyei Regestrumban, oklevéljegyzékben is szerepel, amely Zsigmond király számára készült.

Jerney János (1800-1855, utazó, őstörténész, nyelvész) 1840-ben e megfejtéseket közzétette, az Akadémiának is jelentést írt a leletről, valamint réznyomatot készíttetett róla. Határozott véleményt nem mond, de megjegyzi, hogy „eddigelé" nincs tudomása fakéregre történt írásról.

Toldi (Schedel) Ferenc (1805-1875, irodalomtörténész) véleménye szerint az általa ismert hun-magyar írásemlékek közül „a legnagyobb régiségre mutat, s leghitelesebbnek is látszik".

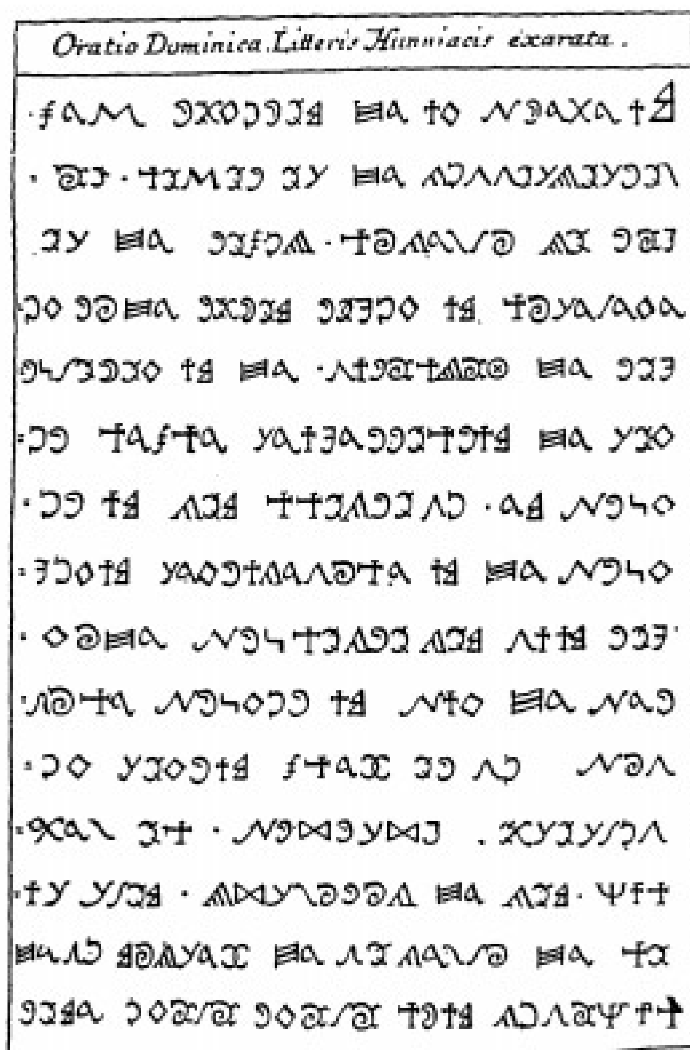
Határozottan hamisítványnak ítéli azonban Szabó Károly (1824-1890) művelődéstörténész. Ezt azzal indokolja, hogy „nyírfahajra" készült, valamint, hogy Bél Mátyás betűit másolta a hamisító, amelyek jellegzetesek, erősen kalligrafáltak, cirkalmazottak az ősi formához képest, de igen tetszetősek. Ha alaposan megszemléljük a Túróci Fakönyv és Bél Mátyás rovásírásos Miatyánkjának betűit, észre kell vennünk a különbségeket, az egyedi sajátosságokat, tehát nincs szó másolásról.

Sebestyén Gyula (1864-1943) finnugor származáselméletet valló néprajzkutató, akadémikus, így dörgedelmez a Fakönyv és néhány más rovásemlék ellen: *„A hamisítók rendszerint valamilyen égető szükségletet kívánnak bűnös úton fedezni. Így tért le az igaz útról a székely betűrovás néhány meghibbant elméjű rajongója is."* Nézzük értelmező szótáraink szerint, mit is jelent a hamisítás. Czuczor Gergely – Fogarassy János szótára (Pest 1862) szerint *„...Hamisít: valamit eredeti valóságából kivetkőztet, megront, s mégis eredeti gyanánt mutatja, árulja, stb."* Magyar Értelmező Kéziszótár (Bp. 2003): *„Hamisít: csaló szándékkal utánoz, vagy megváltoztat valamit. Hamisítvány: eredetinek feltüntetett, utánzott, hamisított dolog, tárgy."*

1. A Túróci Fakönyv

Szabó Károly által készíttetett réznyomat

2.
Bél Mátyás Miatyánkja

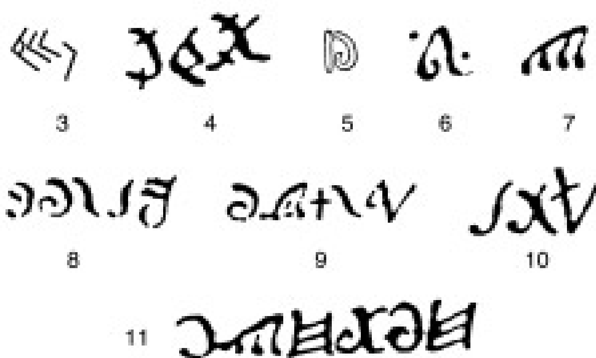
Miután a fűzfakéregre írt szöveg készítőjének neve nem maradt fenn, nem mondhatjuk, hogy hírnévre törekedett. A Regestrumot sem utánozta csaló szándékkal, mert nem papírra és nem latin betűkkel írta. Eredetiként nem árulta, nem kufárkodott vele, anyagi hasznot nem húzott belőle. Hamis készítési évszámot sem írt rá, hogy a Regestrummal egykorúnak tüntesse fel.

S vajon nem nevezhető-e inkább rosszindulatú hamisítónak a hivatalos tudomány által dédelgetett Hunfalvy (Hunsdorfer) Pál, aki Szentkatolnai Bálint Gábor székely tudós által összegyűjtött és az Akadémiának beadott rovásemlékeket megsemmisítette, elégette, csakhogy igazolhassa alábbi téveszméjét: *„Ob die Ungarn, oder Magyaren vor ihrer Christianisierung die eigentliche Schreibkunst geübt haben, ist das unbekannt."* (1881) Magyarul: *„Hogy a magyarok a kereszténységre térítésük előtt a tulajdonképpeni írásművészetet gyakorolták volna, nincs tudomásunk."*

S maga Sebestyén Gyula is meglepő merészséggel és önbizalommal alakította át a csíkszentmiklósi rovásfelirat néhány szavát, noha annak két korábbi másolata egymással megegyezett. Az eredetit a templom papjai, István törvényének kései végrehajtói pogány emléknek minősítették és a templom faláról a 18. században levakartatták. Sebestyén a felirat két értékmentő másolóját „avatatlan restaurátoroknak", a „felirat elrontóinak", magát a szöveget pedig „egyszerű iparosok együgyű szövegének" nevezi, ahelyett, hogy örvendezne azon, hogy legalább másolatban fennmaradt. „Az egyszerű iparosok és avatatlan restaurátorok" becsületét Ráduly János állítja helyre *A rovásírás vonzásában* című könyvében, igazolván a másolatok helyességét. Nem vitatható el Sebestyéntől az alaposság, a hihetetlen kutatói szívósság, de erősen hiányolható jelleméből a szerénység, a képzelőerő és a hazaszeretet, a „honszerelem", amely Fischer Károly Antalt akadémikusi felkentség és tudományos fokozatok nélkül is közelebb vitte a rovásírás gyökereihez.

De térjünk vissza eredeti témánkhoz, a Túróci Fakönyvhöz. Sebestyén Gyula egyik kifogása az, hogy a Fakönyv rovója nem hagyja ki leggyakoribb magánhangzónkat, az „e"-t, vagyis nem rövidít, hanem csak ligaturákat, összerovásokat képez. Az „e" kihagyásával történő rövidítés rovásemlékeink többségére nem jellemző, sem Telegdi, sem Bél Mátyás nem alkalmazza imákból álló írásmutatványában. A Fakönyv írója az összerovásokat részesítette előnyben és nagyon helyesen gondolkodott, hogy mindkettő együttes alkalmazásával nem tette érthetetlenné a szöveget.

A hamisítványt kiáltók legfőbb „ütőkártyája", hogy Bél Mátyás betűit másolta a Fakönyv írója, tehát csak az 1713-ban, illetve 1718-ban kiadott ismertetései után készülhetett. Kétségtelen, hogy első és felületes rápillantásra az ő Miatyánkja az, amelyre legjobban hasonlít a Fakönyv írásképe.

3. Az 5000 éves tordosi váza feliratának részlete, 4. A Fakönyv K betűje a Beke szóban, 5. A 3000 éves baltatok G betűje, 6. A Fakönyv G betűje, 7. A jellegzetes L betű, 8. Porszon 9. Taszíló, 10. Tibor, 11. Zobozló

Nézzük, vannak-e a megelőző időkből, tehát 1713 előttről a Túróci Fakönyv betűihez hasonlító írásemlékeink! A Fakönyv két legjellegzetesebb betűje a K és a G. Mindkettőnek olyan emlékben bukkantam ikertestvérére,

amelyeket a Fakönyv írója még nem ismerhetett. Az általa használt K jelet Marija Gimbutasnak, a Los Angelesi Egyetem neves kutatójának, a tordosi kultúrát is tárgyaló könyvében egy újkőkori edény feliratán találtam meg (újkőkor: ie 5000-3000). Természetesen ennek hangértékét nem ismerjük teljes bizonyossággal, de Torma Zsófia (1840-1899) tordosi kutatásai és az általa feltárt több, mint tízezer, írásjeleket hordozó agyagkorong kétségtelenné teszi kapcsolatát őseink írásával. Hasonló jeleket az Altáj-hegységben is találtak szkíta-hun feliratokon. Az akadékoskodók mondhatják azt, hogy ez a K betű hasonlít a türk írás M jelére is. Ezt az ábécét azonban az ótörökök az avaroktól vették át, majd erősen lerontották, így ezt a lehetőséget elvethetjük.

A Fakönyv G betűjéhez egyetlen hasonlót találtam, a 3000 éves campagnai szkíta bronz baltatokon. Ez jobbról a második jel, amely Debreczenyi Miklós szerint (1914) a GIT ligatura. A baltatok G-je a helyes irányban, jobbról balra, míg a Fakönyvön mind a G, mind az L betűk fordítva állnak. Egyébként az egész szöveg hagyománykövetően jobbról balra íródik. A baltatok rajza Lubbock angol régész *Prehistoric Times* című könyvében 1865-ben jelent meg, tehát 1839-ben, a Fakönyv előkerülésének évében még nem ismerhették. A Bél Mátyásnál látható fordított G és L betűk már Miskolczi Csulyák Gáspárnál 1654-ben megjelennek, valamint egy magánlevélben is, amely 1770-ben íródott ugyan, de csak az 1890-es években került elő a családi levéltárból, így a Fakönyv írója ezt sem ismerhette.

Ugyancsak jellegzetes és teljesen egyedülálló a fakönyv T betűje, amelynek hiányzik az alsó szára. Dobai 1661-es ábécéjében és a Csallány Dezső által közölt *„Magyar ábécé"*-ben 1680-ból a ZS betű vesztette el a szárát és úgy néz ki, mint az 50-es rovásszámjegy, de a T-nek ezekben az ábécékben is van szára.

A rajzosabb, lágyabb betűk megjelenését sem köthetjük csak Bél Mátyás ábécéjéhez. A gömbölyű *„A"* már a *Rudimenta* több másolatában felbukkan (giesseni, hamburgi, fogarasi), tehát valószínű, hogy az eredetit is így írta Telegdi. Kájoni János mindkét betűsora (1673), a Hickes-Harsányi ábécé (1678), a Dési-Dobai betűsor (1700) is tartalmaz gömbölyű elemeket.

Igen ötletesek a Fakönyv összerovásai, amelyeket írója következetesen alkalmaz. Az egész írás lendületes, folyamatos, tetszetős, egyéni, nem pedig görcsös másolgatás. A hasonló írásképű rovásemlékek közül a legtöbbet szintén hamisítványnak kiáltották ki, például Somogyi Antal kiadványait, vagy a lévai vár rovásírásos alaprajzát, ám ezek nem tartalmazzák sem a Fakönyv három jellegzetes betűjét (K, G, T), sem az összerovások ilyen ötletgazdagságát, amelyet csak gyakorlott rovó készíthetett.

Mind a *Regestrumban*, mind a fűzfakéreg lapon feltűnően sok a Z betű. Ez abból adódik, hogy a zöngétlen SZ helyett, a zöngés Z-t használták, pl. Szoboszló helyett Zobozló. SZ hang csak két helyen fordul elő, a Tasziló és Porszon nevekben. (Lásd az írás végén)

Abban az időben Jerney János és Szabó Károly még nem ismerhette a nyírfakéregre írott emlékeket, mert csak 1861-ben jelent meg Kállay Ferenc könyve, *A pogány magyarok vallása*, amelyben több hasonló leletet felsorol, pl. a *Kasmiri krónikát*. Magyar Adorján is említ nyírfakéregre írt szövegeket.

Németh Lehelnek, a 60-as évek népszerű táncdalénekesének édesapja is nyírfakéregre írt (igaz, latin betűs) levelet 1916-ban nővérének az olasz frontról. Dr. Krasznai Peturnak szintén birtokában van egy Oroszországból 1914-ben küldött, latin betűs, bélyeggel ellátott nyírfakéreg levél.

Jómagam a Túróci Fakönyvet hiteles, jelentős és tanulságos rovásemléknek tartom, amelynek olvasgatása, fejtegetése értékes, hasznos időtöltés. Minden tiszteletem az írójáé, aki annyira megbecsülte kortársait, vagy őseit, hogy nevüket rovásírással is, egy régi időkben használt íráshordozóra, a nyírfakéregre megörökítette, s Jerney Jánosé, aki réznyomatot készített róla, így legalább másolatban fennmaradt. Semmit sem tudunk az eredeti hollétéről, talán felelőtlen kezek múltunk sok más becses emlékéhez hasonlóan ezt is kihajították.

A lévai vár rovásírásos alaprajza

A rovásemlék képét Badiny Jós Ferenc közölte *Sorsdöntő államalapítás* című könyvében. (Budapest 2000, 217. oldal) A következő magyarázó szöveg áll mellette:

> *„A Magyar Nép még évszázadok után is az ősi rovásírást használja. Nagyon sok nyelvújításnak kellett jönni ahhoz, hogy nyelvünket és írásunkat latinizálják. Ékes példája ennek a lévai vár rovásírásos alaprajza, amely a kései középkorban készült."*

Érdeklődtem a professzor úrtól a rovásemlék forrása iránt, ekkor egy A4-es méretű papírlapon mutatta a képet, de nem emlékezett annak eredetére. Így nem tudjuk, hogy kódexben, levéltárban, pergamenen, vagy papíron volt-e az eredeti rajz és írás. Ennek ellenére becses régiség, amely örvendetesen szaporítja rovásemlékeink számát.

A szöveg megfejtése előtt röviden ismertetem Léva várának történetét.

Az első levéltári feljegyzés szerint Csák Mátyus (1260-1321) volt a tulajdonosa. A kiskirálynak, garázdának, lázadónak, oligarchának nevezett magyar főúrtól a hivatalos történetírás nem csak becsületét, hanem tisztes nevét is elvette és a bibliai Mátéval helyettesítette. Azt róják fel bűnéül, hogy az idegen lovagoknak, püspököknek szétosztogatott birtokokat igyekezett visszavásárolni, visszaperelni, vagy ha így nem sikerült, akkor fegyveres úton visszaszerezni. Különösen az utolsó Árpád-házi király, III. Endre halála után (1301) az idegen uralkodó, a nápolyi Károly Róbert hatalomra jutásakor lángolnak fel a harcok a magyar földet Koppányhoz hasonlóan megtartani igyekvő főurak, Csák Mátyus, Zách Felicián, Kán László és a rabló betolakodók között.

Mivel Mátyus atyja, Csák Péter is a nagy várépítők közé tartozott, valószínű, hogy a lévai erősséget ő építtette. Mátyusnak ezen kívül több, mint ötven vára volt a Felvidéken, pl. Drégely, Palojta, Jókő, Bajmóc, Csejte, Pöstyén, Gimes, Újvár, Nyitra és sasfészke, Trencsén. Egyébként őse, Szabolcs révén ő maga is Árpád leszármazott volt. Jellemző az idegen papok hatalmaskodására, hogy egy Árpád utód magyar főurat, Csák Mátyust, saját hazájában egy olasz bíboros, Gentilis 1311-ben kiközösíthetett. Nem mintha ez Mátyust megijesztette volna, hiszen e kiközösítés után még Esztergomot is elfoglalta egy időre.

Mátyus halála után (1321) a vár visszaszállt a nápolyi Károly Róbertre, aki 1330-ban a lévai vár udvarán fejeztette le a magyar Zách Felicián másik leányát. Férjét örökös rabságra vettette, vagyonukat elkobozta. Még kicsi

gyermekeiket is el akarta pusztítani, akiket keresztes lovagok menekítettek külföldre. Károly Róbert halála után Luxemburgi Zsigmond 1388-ban Sárói Lászlónak adományozta a várat. Az ő utódai felvették a Lévai nevet és sikeresen védték a török ellen az erődítményt. Haláluk után ismét királyi birtok lett.

1560-ban Habsburg Ferdinád Dobó Istvánnak, az egri hősnek ajándékozta, aki kastély jellegűvé építtette át. Mire elkészült, Habsburg Miksa összeesküvéssel vádolta Dobót és 1566-ban bebörtönöztette, akit az évekig tartó megaláztatás oly annyira megtört, hogy röviddel szabadon bocsátása után 1572-ben meghalt. Lévát fia, Ferenc örökölte, aki apjához méltó, bátor magyar ember volt.

Halála után az erődítmény többször cserélt gazdát, 1640-ben Csáky László kapitányé lett. Ő olasz építőmestert hivatott a felújításhoz, aki azonban túl sok pénzt kért és az újjáépítés elmaradt.

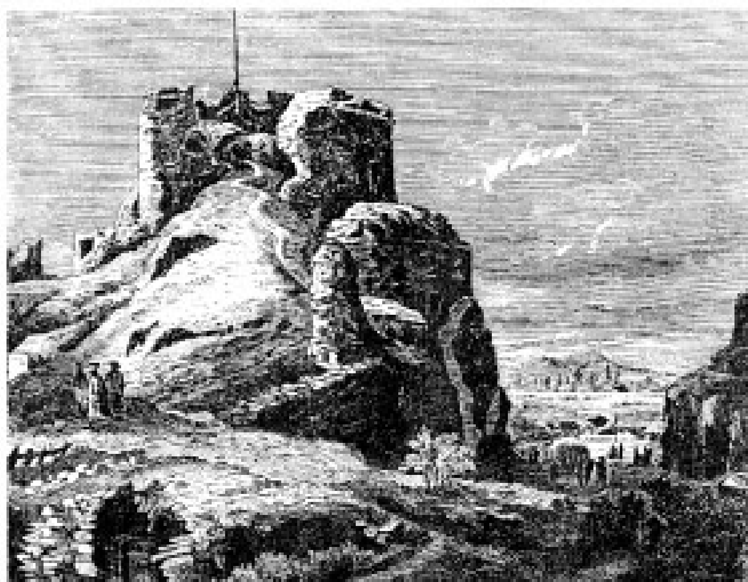
1663-ban olyan hatalmas török sereg jelent meg, hogy megnyitották előtte a kapukat. Csorba Csaba régész-történész írja *Regélő váraink* című nagyszerű könyvében, hogy ekkor járt itt Evlia Cselebi török világutazó, aki le is írta a várat és környékét. Ebből egy részlet, amely alátámasztja a megfejtést: *„E belső várnak az árka a Garam vizével van tele és süppedékes..."*

A Rákóczi szabadságharc során hol osztrák, hol magyar kézen volt, ezek a csatározások nagyon megviselték, pusztuló rommá vált.

A *Tolnai lexikon* szerint az Esterházyak, majd a Schoeller család birtokába került. Trianon után Csehszlovákiáé, az ország kettéválása után pedig Szlovákiáé. Úgy gondolom, e két utolsó tulajdonosnak nem volt érdeke, hogy egy magyar műemléket megmentsen az utókornak.

A lévai vár

Csorba Csaba: Legendás váraink – Magyar Könyvklub 2003.

A lévai vár rovásírásos alaprajza

A szöveg a rovásírás hagyományainak megfelelőn jobbról balra halad. A rovó a szavakat egy-egy ponttal választotta el.

1. sor (az alaprajz felett) A VÁR SZMJLI (valószínűleg „szemléje") Az utolsó három betűt, a J, L, I-t mintha más kéz írta volna, vagy ugyanaz a személy, de más időpontban. A betűk kisebbek, a tinta, a toll vékonyabban fog.
2. sor (az alaprajz alatt) MIND KÖRNYÜLTES ÁROK
3. sor A FALAKNÁL A
4. sor GARAM TÁPOLLYA (táplálja) VÍZZEL
   A T betű utáni Á csak töredékesen látható. A VÍZZEL szó az első sor utolsó három betűjéhez hasonlóan kisebb méretű, és vékonyabb. Érdekessége, hogy írója rövidítést alkalmaz, a VÍZZEL szóban kihagyja az E betűt.
5. sor csak néhány betű ismerhető fel: A, R, négy-öt törlődött jel után talán ismét egy A, majd egy N, vagy NY töredék, végül egy J, egy összerótt ON és egy R. Ez utóbbi három ismét másik kézre, vagy utólagos más tintával, tollal történő hozzáírásra utal. A rovásírásos szöveg és Evlia Cselebi leírása kölcsönösen igazolja egymást.

A rovásemlékek megfejtését elősegíti, ha minél többen próbálkoznak vele. Az egyező szövegrészletek bizonyító erejűek. Különösen hasznos ez a nehezen megfejthető szövegeknél, pl. a Nagyszentmiklósi Kincs feliratainál. A lévai vár alaprajza könnyen olvasható. Akinek kedve van, vesse össze megfejtésemet Varga Csabáéval. (*Idő és ábécé*, Frig Kiadó, 2003. – 61. oldal)

A rovásírást és az alatta lévő latin szavakat ugyanaz a kéz írta. Bizonyítja ezt az egyik bástya mellett lévő A betű, amely a latin szövegben is megjelenik. Felismerhető az „ille" szó, amelynek jelentése „ő" – férfire vonatkoztatva. A második sor első szava talán az „excito" múlt ideje, amely azt is jelenti, hogy tornyot épített.

A betűk rokonságot mutatnak mind a fűzfakéregre írt *Túróci Fakönyv*, mind Bél Mátyás írásával, de semmiképpen nem azonos kéz írta őket. A Fakönyv három jellegzetes betűje (G,L,T) különbözik az alaprajz ugyanezen betűitől. Bél Mátyás írásától feltűnően eltér az M, az O és a Z.

A rovásemlék koráról: készülhetett Csák Mátyus atyjának korában, a 13. században, mert valószínűleg ő építtette a várat. Készülhetett 1560-ban, amikor Dobó István átalakíttatta. Készülhetett 1640-ben, a Csáky féle helyreállítási szándék idején. Talán magyar mestert is megkérdezett Csáky László az újjáépítés költségeiről.

A lévai vár ürügyén meg kell említenünk, hogy Csák Mátyus várainak legtöbbjét és más gyönyörű felvidéki erődítményeinket a magyargyűlölő, elmebeteg Habsburg Lipót (1640-1705) felrobbantatta azzal az indoklással, hogy a török be ne fészkelhesse magát. Ezek között voltak olyanok, amelyek mellett a csodált és a világörökség részévé nyilvánított Loire-menti kastélyok idomtalan kőhalmaznak tűnnek. Nem feledhetjük azt a pusztítást, amelyet idegenek követtek el nemzeti értékeinkben.

Valahol Kolozsváron nyugszik Nyírő János fia, Istók. Talán a régi várfalak tövében, talán a Házsongárdi Temetőben, amelyről Wass Albert így ír:

Házsongárdi temetőben

Egy délután a zajtól mesze szöktem,
s az életemet mentem kipihenni
a Házsongárdi öreg temetőben.

Ősz volt. Halálos. Lomb-hullásos. Szent.
Olyan lélek-csitító volt a csend,
a némaság s a néma ajkú holtak.

Akkor láttam: a fényvirágos álmok
amik a lelkem szent csodái voltak,
halottak lettek, néma ajkú holtak

És éreztem: egyszer majd újra ősz lesz,
s a hervadásban meglassul a vérem,
akkor az őszt majd könyörögve kérem.

A holtaktól megirigylem az álmot,
s cserébe nyújtom minden álmomat
hogy én legyek az őszi csendtől áldott.

S meglátom majd: bűbájos álmaimmal
az életemet nagyon teleszőttem…

s megállok ismét kissé megpihenni
a Házsongárdi öreg temetőben.

(1927)

Az 1585-ös pestisjárvány idején, május 11-én Kolozsvár városi tanácsa rendeletet hozott egy új temetőkert megnyitására, amelynek neve Házsongár vagy Házsongárd. A magyarellenes irigység ezt a szavunkat is idegenből eredezteti. Találgatják, vajon egy Hasinschart nevű nagybirtokos volt-e a névadó, vagy a Hasengarten (Nyulaskert), talán a Haselgarten (Mogyoróskert) német szavakból származik-e…

Az első világháború végéig többségében magyar és német polgárok temetkeztek ide, de bármely vallási felekezet híveit befogadták. Lászlóffy Aladár Házsongárd című kitűnő könyvéből (Helikon Kiadó 1989, fényképezte: Kántor László) megtudhatjuk, hogy az 1568-as Tordai Országgyűlés a világon elsőnek mondta ki, hogy vallása miatt senkit ne üldözzenek. De a Szász Károly által fordított Nibelung énekből is kitűnik, hogy nagy hun királyunk Attila már az 5. században hasonlóképpen gondolkodott:

„Körüle udvarában, példátlan egyebütt
Keresztyén hit, pogányság, mi jól megfért együtt
Mindenki azt követte, amit hite kívánt,
Mert a király kegyelme mindennek egyaránt"

Ezért különösen sajnálatos, hogy a mi szkíta-hun-pártus Boldogasszony hívő ősvallásunkat és vele együtt rovásírásos ősműveltségünket, táltosainkat a legcsekélyebb vallási türelem nélkül üldözték, és irtották a hazánkba telepített velencei, olasz, német, cseh papok és inkvizítorok. Így nem csodálkozhattunk azon, hogy több napos alapos kutatás után sem találtunk rovásfeliratos sírt a Házsongárdi Temetőben.

Csak kiragadva néhány nevet a nagy magyarok közül, akik itt nyugszanak: Misztótfalusi Kiss Miklós nyomdász, könyvkiadó; Szenczi Molnár Albert zsoltárköltő; Apáczai Csere János, a magyar művelődésügy nagy alakja; Kriza János unitárius püspök, népköltészeti gyűjtő, rovásemlékek mentője; Dsida Jenő író, költő; Reményik Sándor költő…

Román sír az első világháború végéig alig fordul elő. A második világháborútól, de főként az 1960-as évektől válik tervszerűvé a temető elrománosítása. A magyarok számára körülményes a sírok öröklése, megváltása, átíratása.

Talán felhívja a figyelmet pusztuló nemzeti kincsünkre, hogy a Magyar Örökség és Európa Egyesület 2004 márciusában Magyar Örökség Díjat ítélt a Házsongárdi Temetőnek, Magyar Örökséggé nyilvánította. Bizony nagy szükség van erre a figyelemre. Naponta fogynak magyarjaink a temetőből. Pálffy Gyula és családjának tumbája (koporsó szerű kő síremléke) is félrehajítva hever, friss vésőnyomok árulják el, hogy a feliratot igyekeznek eltávolítani róla.

A temető tehát 1585 óta fogadja az elhunytakat. Előtte a főtéri templom köré és a régi városfalak mellé temetkeztek. Ezekről a helyekről néhány régi kő és sírtábla a szerető utódoknak köszönhetően átkerült a házsongárdi parcellákba, így a temető legrégibb sírköve is 1514-ből, amelyet nem sikerült megtalálnunk. Lászlóffy Aladár könyvéből tudunk róla.

IT FEKSZIK VALAZTO
GERGÖLY LEANIA
BORBARA AZONY
ÖTÖVÖS ANTALNÉ
HOLT MEG NAG: BOLDOG
AZONY NAPYAN. 1514.

A szöveg hiányosságai nem a magyar nyelvből adódnak, hanem a 10.-11. században ránk kényszerített, fogyatékos latin ábécéből, amellyel 13 hangunkat nem tudtuk lejegyezni (TY, GY, NY, LY, SZ, ZS, CS, J, K, Á, É, Ö, Ü). Rovásírásunkban minden hangunkra van jel, tehát vele magyar nyelvünk szépsége visszaadható. Így nézne ki a felirat magyar írással:

Ugyanez latin betűvel, mai helyesírással:

Itt fekszik Választó Gergely leánya, Borbara asszony, Ötövös Antalné, holt meg Nagyboldogasszony napján. 1514.

Nyírő János fia, Istók, 1585. május 12-én hunyt el. Mivel a temető alapítólevele egy nappal előbb kelt, nagyon valószínű, hogy őt még a régi várfalak mellé temették, ahonnan csupán a sírtáblája került át és kapott menedéket a Jelen család kriptájának falán. A mintegy 40 x 35 centiméter nagyságú táblácskán a következő olvasható:

IT NIUGSIK ISTENBE
NIRW IANNOS FYA
ISTOK HALALA LEOT
PWNKOST HAVANAK
12. NAPIAN ANNO
1585

Így nézne ki a felirat magyar írással:

Ugyanez latin betűvel, mai helyesírásunkkal: Itt nyugszik Istenben Nyírő János fia, Istók, halála lett Pünkösd havának 12. napján. Anno 1585.

Nyírő Istók sírtáblája volt az, amely felhívta a figyelmemet arra, hogy a latinbetűs, egyúttal nagybetűs írásban, tehát az úgynevezett római kapitális betűk használatánál is láthatunk betűkötéseket, ligatúrákat. Az írás rövidítésének, gyorsabbá tételének és az íráshordozóval (fa, bőr, pergamen, papír) való takarékosságnak ezt az ötletes formáját csak a magyarok őseinél találjuk meg. Ez egyúttal fejlettebb szellemi képességet is feltételez, hiszen az összerovásokat gondolatban, kellő gyorsasággal előre meg kell tervezni, gondosan ügyelve arra, hogy olvasható, értelmezhető maradjon, majd szintén kellő gyorsasággal fába róni, papírra vetni…

Nyírő Istók sírtáblája mutatja, hogy rovóink, kőfaragóink nem csak a rovásírásnál, hanem a latin nagybetűs szövegeknél, feliratoknál is alkalmaztak összerovást. Itt például a következő szavakban:

ISTENBEN, IANNOS, HALALA, HAVANAK, ANNO

A mester rendkívül szellemes módon a „hávának" szóban a latin A, Á betűkben megjeleníti a rovásírás A, Á és V betűjét is. Ennek két okból van nagy jelentősége. Először, hogy eddig ismert rovásemlékeinkben az A, Á megkülönböztetésére csak a 20. században találunk példát. Pedig volt külön A, Á betűnk, ezt Szőke Lajos ősjel kutatási eredményei bizonyítják. Másodszor a rovásírás 𐳀, 𐳁 és 𐳮 betűjének a szóba rejtésével képszerűen bemutatja, hogy a latin betűs írás is a rovásírásból ered, s ezzel mintegy megfricskázza az orrát azoknak, akik miatt ő most nem a szép rovásbetűket vésheti a táblába.

Betűkötések láthatók az 1676-ban elhunyt Szilágyi János latin betűs, de magyar nyelvű sírkövén is. A többször előforduló ESZTENDŐ szóban az N-t és a D-t rója össze.

ND

A rovásírást még bizonyosan használó kőfaragó mester több szóban is keveri az N és И betűket, ez utóbbi rovásírásunk R hangját jelöli.

Szilágyi János mellett fedeztük fel Kovásznai Péter református püspök (1616-1673) sírkövét. A felirat itt latin nyelvű. A kő és a betűk formája mégis a Szilágyi János feliratát készítő kőfaragó mestert sejteti. A kő kopottsága miatt csak az ECCLESIAE szó végén lévő A-E összevonásban lehetünk biztosak.

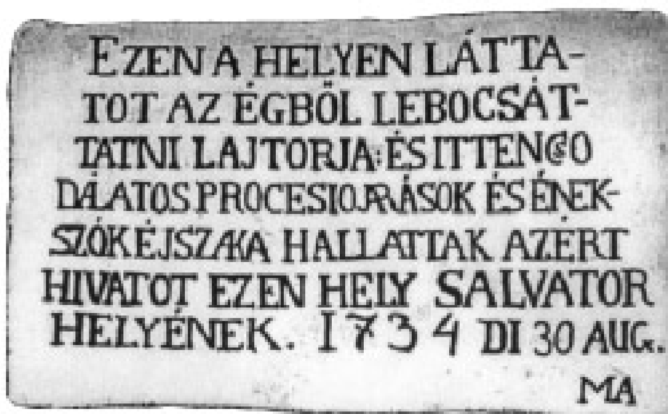
Æ

A latin nyelvben ezzel a két betűvel jelzik az É hangot. A római kori emlékeken külön és egybe írva is előfordul.

Misztótfalusi Kiss Miklós (1650-1702) hazai könyvnyomtatásunk legnagyobb alakja. Az őt igen nagyra becsülő Hollandiából hozza haza tehetségét, értékes nyomdászfelszerelését, vagyonát. S bár maga is kálvinista volt, nem tudott megalkudni egyházának maradi vezetőivel, így azok kinyomtatott könyveit, még 1697 évi kalendáriumát is elégettették, ezáltal lelkileg és anyagilag tönkretették. Agyvérzést kapott és még négy éven át szenvedett bénán, szegényen, megalázottan Európa akkori legtehetségesebb nyomdásza, legszínvonalasabb könyvkiadója, népnevelője. A Házsongárdon lévő sírján a latin szöveg két összevonást tartalmaz a AETATIS és a SUAE szavakban, ezek szintén a latin É hangot jelölik. (Jelentése: Az ő korában, vagyis életkorában)

ÆTATIS SUÆ

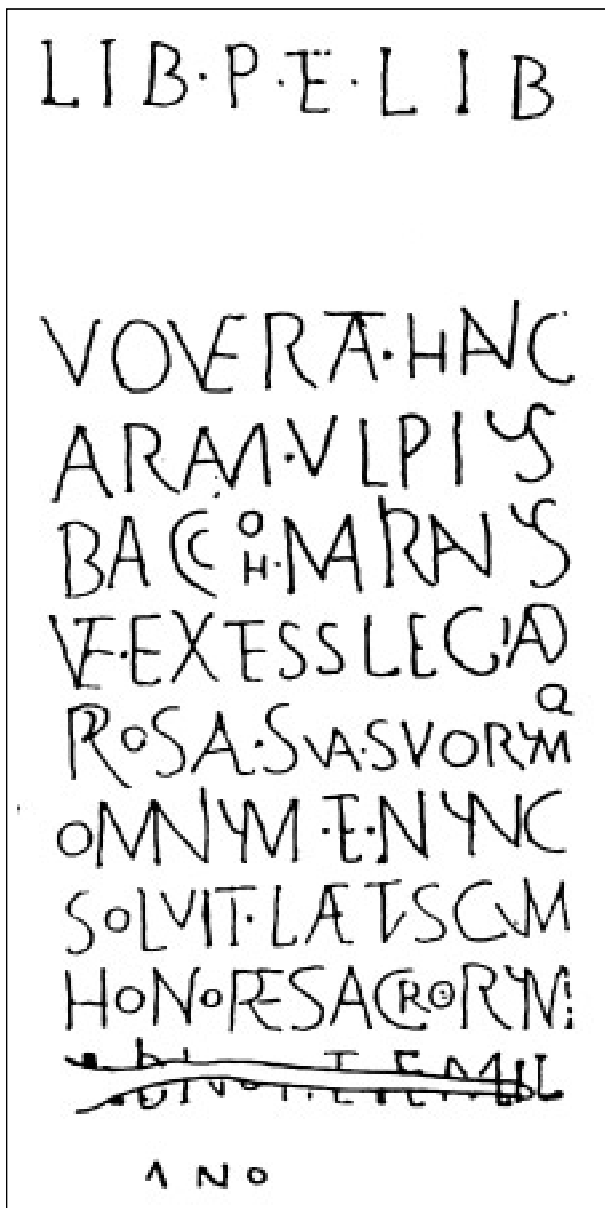
Latin betűkkel írt, de magyar nyelvű a csíksomlyói Salvátor kápolna felirata, amelyben négy ötletes összerovást helyezett el a rovásírást bizonyosan ismerő és használó készítője.

A kép forrása: A csíksomlyói kegytemplom és kolostor (a Csíksomlyói Ferences Testvérek kiadása)

A latin betűs, de magyar nyelvű feliratoknál ezekre a betűkötésekre az ésszerű magyarázat az, hogy a felirat készítője még ismerte, használta ősei írását és az összerovásokat természetesen alkalmazta a latin betűknél is.

De vajon mire gondoljunk, amikor a római birodalom polgárainak latin nyelvű síremlékein, oltárain is felfedezhetünk több-kevesebb összerovást?

Az általam ismert eddigi legötletesebb, összerovásokat tartalmazó oltárkő, amely itt készült hazánk földjén i.u. 206-ban és Érd-Ófalun találtak rá.

Mérete: 98x41x30 cm.

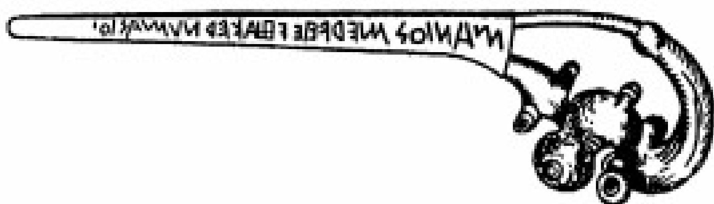
Fordítása: Liber atyának és Liberának. Ezt az oltárt Ulpius Marianus fogadta Bacchusnak, aki korábban a legio I. adiutrix jelszóvivője volt, saját és hozzátartozói üdvéért és most beváltotta fogadalmát aszent titkok áldozatával boldogan Albinus és Aemilianus consulsága évében.

A mű, amelyben több társával együtt látható: *Százhalombatta története* állandó kiállítás vezetője – szerkesztette Poroszlai Ildikó és Vicze Magdolna (Matrica Múzeum 1998, ejtsd Mátrika).

Ehhez hasonlóan gazdag összerovásos emléket még Acquincumban sem láttam. Ott az oltároknak, szarkofágoknak talán egyharmada hordoz két-három egyszerűbb betűkötést, pl:

VA, AV, NE, ME, NM, MNE, NN, ∓, DE

A latin betűs, latin nyelvű írás legkorábbi emlékei Kéki Béla szerint (*Az írás története* – Vince Kiadó, 2000) csupán az i.e. 6. századig nyúlnak vissza.

A jobbról balra haladó írásos praenestei aranytű.

A szövegből kiderül, hogy a tűt Manios aranyműves készítette, Numasio nevű megrendelője számára. A másik korai emlék az un. Romulus fekete köve. Egyik sem tartalmaz összerovásokat, és egyiket sem hazánk, hanem Itália területén találták meg.

A Százhalombattai Matrica Múzeum és főként Acquincum bőséges római kori hazai anyaga, valamint néhány hét könyvtári búvárkodás után, amelynek során az itáliai kőemlékek képeit kerestem, azt állapíthattam meg, hogy a magyarországi római kori emlékek számottevően több és változatosabb összerovást, egybeírást tartalmaznak, mint az itáliaiak, amelyeken többnyire csupán az É hangot jelölő Æ betűkötés volt látható. Ebből adódik a következtetés, hogy az ekkor még virágzó helyi írásbeliség, a Kárpát-medencei rovásírás hatott a rómaiakra, akik időszámításunk. kezdetétől a hunok visszatéréséig tartózkodtak nagyobb számban hazánk Dunától nyugatra fekvő területén. A hunok 400 táján tértek vissza a Kárpát-medencébe Uldin hun nagykirály és négy felnőtt fia, Bendegúz, Roga, Oktár és Ojbársz vezetésével.

Kállay Ferenc két külföldi szerzőt is megnevez *A pogány magyarok vallása* című könyvében (1861, hasonmás kiadás – Püski), akik leírják, hogy a pelazgok 16 betűt vittek a szkítáktól Görögországba.

A 23-24 betűs régi görög ábécében ez a 16 rovásjel más hangértékkel ugyan, de biztosan felismerhető. Csak az A betű hangértéke azonos.

Az írás tehát tőlünk, a pelazgokon, görögökön, etruszkokon át került a rómaiakhoz. Forrai Sándor is leírja A magyar nemzettudat tízparancsolatában:

> *„Becsüld meg ősi magyar rovásírásunkat, mely népünk olyan ősi kultúra öröksége, amely ma már egyetlen európai népnek sincs. Tudd meg, hogy mai latin nagybetűs írásunknak is egyik alapja a székely-magyar rovásírás."*

Összehasonlítva a pelazg, ógörög, etruszk és latin ábécét (Sebestyén Gyula néprajzkutató, írástörténész alapján) láthatjuk, hogy csaknem azonosak. Közös ősük pedig rovásírásunk.

Hang-érték	Középtenger-melléki csoport			
	Ó-görög	Ó-itál	Etrusk	Pelasg
1. a, á.	A A	A A N	A A	4
2. b.	B B B	B B B	B	
3. cz.		(C	( )	
4. cs.				
5. d.	Δ D	D D 9	Δ	
6. e, é.	E E	E E II	E	E
7. f, p.	Φ Φ	8 8	Φ Φ	Φ Φ
v, f.	F F F	] F	F F	F
8. g.	Γ Λ Γ	> Γ	)	
9. gy.				
10. h.	Θ H	Θ H	H H H	H
11. i.	I S	I I	I	I
12. j.				
13. ly.				
14. k.	K K K	K K	K K	K
15. ak.				
χ.	X + Ψ	↓ Y	↓ Y	Y
16. l.	Λ Λ	L L Λ	L 1 Λ	1

Hang-érték	Középtenger-melléki csoport			
	Ó-görög	Ó-itál	Etrusk	Pelasg
17. m.	M M M	M M	M	M
18. n.	N N N	N N N	N N	N
19. ny.				
20. o.	O O Ω C	O O	O o	□ O
21. ö.				
22. p.	Π Γ Π	Γ Γ Π	1 1 Π	1
23. r.	P P R	P P	P P 9	9
24. s.	M Σ S	M Σ S	M S	S
25. sz.				
26. t.	T T	Y Y T	X Y T	T
27. ty.				
θ.	⊕	⊙	⊗ ⊠ X	⊟ Φ
28. u.	O O Θ	V	V Y	
29. ü.	V Y Y			
30. v.		V]	V	
31. z.	I I	I I Z	X ±	Z
32. zs.				
φ.	Ψ Ψ W			

Rovásemlékeink (már amennyit gazdag írásos kultúránkból a szorgalmas pogányüldözők meghagytak) jelentős része tartalmaz összerovásokat. Közülük csak azokat sorolom fel, amelyek időben megelőzik a latin írás megjelenését, azaz az i.e. 6. századot.

Torma Zsófia kb. 11000 darab agyagkorongjának jelentős részén vannak összerovások, ugyancsak az ő gyűjteményéből a Kolozsvári Történelmi Múzeumban látható kb. 20-25 db korsófenék, szintén összerovásokkal. Torma Zsófia anyaga az i.e. 4.-3. évezredből származik. I.e. 1200-1100-as években készítették szkíta őseink a Róma melletti campagnai mezőn talált bronz baltatokot, az i.e. 8-700-as években pedig az Oroszország területén lévő halomsírban talált rovásfeliratos ezüst csészét.

A rómaiak pannóniai jelenlétével egyidejűek a Debrecenyi Miklós által a múlt század elején közreadott oroszországi hun sziklafeliratok, amelyeken gyönyörűen cirkalmazott összerovások láthatók.

Az érd-százhalombattai terület már igen korai időktől lakott volt. Gáboriné Csánk Vera az ősember régészeti hagyatékának három legfontosabb helyszíne közé Érdet is besorolja, őstelepének legalsó rétege 50 ezer évnél is idősebb. Százhalombatta területén pedig a 19. században Varsányi János mérnök 122 halomsírt mért fel, tehát hatalmas szkíta központ volt itt.

Így minden bizonnyal az i.u. 206-ban készült érd-ófalui római oltárkő készítője vagy itt élő, rovásírást használó őslakos, vagy tőle a rovásírást megtanult és annak betűkötési ötleteit átvett római volt.

Önállóan kialakított betűösszerovásokat tehát más népeknél nem találunk. Sem a 7-8. századból ránk maradt, terjedelmes türk írásos kőemlékeken, sem az északi, illetve germán runákkal teleírt köveken, pl. a Rök-i runakövön, sem a görög-etruszk emlékeken. Kivételt képeznek a tamgák, a nemzetségjelek és a mesterjegyek, amelyeket azonban nem betűkként, hanem fogalomjegyként kell értékelnünk. Fogalomjegyek és nem betűk összevonása történik a kínai írásban.

Tehát a latin nagybetűk összevonásának gyökerét a Kárpát-medencei rovásírásban kell keresnünk, mivel őseink tanításának hatására alakult ki és néhány elhanyagolható kivételtől eltekintve kizárólag a Kárpát-medence területén alkotott emlékeken látható.

Mint már eddigi írásaimban kifejtettem, régészeti emlékek, főként Torma Zsófia leletanyaga alapján az a meggyőződésem, hogy a magyarok beláthatatlan ősidők, de legalább 8-9000 éve a Kárpát-medence őslakói, egyúttal az írás feltalálói és elterjesztői is Földünkön. Innen áramlottunk ki tanító- nevelő útjainkra és ide tértünk vissza a krónikások és történészek által alkotott gravetti, szkíta, hun, avar népnevek alatt. De mindezen nevek ugyanazt a Kárpát-medencei ősnépet jelentik, amelynek jelentős hányada folyamatosan itt élt, őrizve az őshazát.

A haldoklásában, pusztulásában is nemesen gyönyörű Házsongárdi Temető régi kőfaragóinak üzenete elért hozzánk. Imádkozzunk Istenhez, de ezen kívül igyekezzünk is tenni valamit azért, hogy még sokáig járhassuk magyar elődeink emlékei között a sírkert ösvényeit.

Aki úgy dönt, hogy ellátogat Kolozsvárra, annak jó szívvel ajánlom szálláshelyül a Tokay Rozália fafaragó művész által alapított Szent Kamill Otthont, a Hajnal negyedben, ahonnan 20 perces sétával elérhető a Házsongárdi Temető. Cím: Tokay Rozália 400364 Kolozsvár, Pádurii utca 11. Tel: 00/40) 264-438-768. E-mail: tokay_rozalia@freemail.hu

A rovásírás fontossága és néhány jelentős képviselője

Előadás a Magyarok VI. Világtalálkozóján – 2004. 06. 04. Magyarok Háza

Szeretettel köszöntöm az érdeklődőket és köszönöm a Magyarok Világszövetségének és a szervezőknek, hogy részt vehetünk ezen a jelentős tudományos tanácskozáson.

Rovásírásról tartott előadásaink során gyakran felteszik a hallgatók a kérdést: Miért fontos ma nekünk egy ilyen régi írás? A lassan 10 éves, rovásírást kutató, terjesztő és oktató tevékenységem alatt a következő válaszok kristályosodtak ki:

- A rovásírás a magyarok legrégibb és legértékesebb kincse. Emlékei bizonyítják, hogy legalább 8-9 ezer éve a Kárpát-medence őslakói vagyunk, ősi soron, ősi jogon mienk ez a föld. Különösen fontos ennek hangoztatása most, az erőteljes globalizációs törekvések idején, amikor betereltek minket az Európai Unió közös aklába.
- A rovásírás cáfolja a finnugor származás és nyelvrokonság elméletét és bizonyítja szkíta-hun-pártus-avar-magyar folytonosságunkat, mert ezeknek az őseinknek tárgyi, régészeti emlékein megtalálható.
- Aki a rovásírás történetével foglalkozik, az megismerkedik ősvallásunk fennmaradt töredékeivel is. Ezek a töredékek cáfolják azt a hivatalos álláspontot, hogy ősvallásunk szibériai sámán vallás volt. Bizonyítják viszont azt, hogy őseink papjai nem alkoholtól és bolondgombától kábult sámánok, hanem tudós táltosok, akik népünknek szellemi, lelki vezetői, természetgyógyászai, múltat őrző történészei, diplomatái és művészei voltak.
- A rovásírás rendkívül fontos nemzettudatunk, nemzeti önbecsülésünk felélesztése érdekében, különösen gyermekeink számára, hiszen az 50 évig tartó kommunista internacionalizmus kiölte a befolyásolhatóbb rétegekből a hazaszeretetet, és jó táptalajt készített elő ezekben a befolyásolható agyakban a globalizmus eszméinek.
- A rovásírás a magyar nyelvvel együtt fejlődött, ezért minden hangunkra van benne jel. A 10-11.században a sokkal fejletlenebb latin betűs írásra kényszerítettek minket, amellyel 13 hangunkat (Ty, Gy, Ny, Ly, J, K, Sz, Zs, Cs, Á, É, Ö, Ü) nem tudtuk lejegyezni, ez írásbeliségünket rendkívüli módon visszavetette. Holott a köznépi sírokban talált rovásemlékek tanúsága szerint már szkíta-hun-avar népünk egésze írástudó volt, a juhászgyerekektől a fejedelmekig; olyan korokban, amikor más népeknek még az uralkodói is írástudatlanok voltak.
- 32 éves tanári, logopédusi pályafutásom alapján állíthatom, hogy ha gyermekeink rovásírással tanulhatnának, nem küszködnének ennyien olvasás-írás-helyesírás zavarral. Ezt sok szülő igazolja, akinek a latin betűs írástól-olvasástól viszolygó gyermeke rendkívül hamar, néhány óra, néhány nap alatt megtanulja a rovásírást és szívesen használja.

Mindezek a megállapítások felvetik a kérdést, hogy ha ilyen tökéletes a saját nemzeti írásunk, miért nem használjuk, mint ahogy a görögök, japánok, héberek, arabok, oroszok használják a saját betűiket?

A kutatás során számtalan példát találtam arra, hogy ősi írásunkat a 10-11. századtól kezdve tudatosan és módszeresen igyekeztek megsemmisíteni. *„Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás"* című könyvünkben gyűjtöttem össze ezeket, itt csak kettőt mutatnék:

Egy avar kagán sírköve a mai Ausztria területéről, levakarták róla a rovásírást. Fehér Mátyás Jenő közli *„Korai avar kagánok"* című könyvében.

A másik az erdélyi Tászoktetőn található nagyméretű rovásfeliratos kövek közül való, amelyekről a trianoni diktátum után, 1920-ban legyalulták a feliratokat.

De nem csak rovásemlékeket semmisítettek meg, hanem félreállították és ma is elhallgatják azokat a személyiségeket, akik a finnugor elmélettel szemben a rovásírás érveit mutatják fel. Itt most csak ötükről szeretnék megemlékezni, de sajnos sokkal többen vannak.

Ha az ember egy kutatási területen elindul, kötelessége megismerni és méltatni azokat az elődeit, akiknek műveiből építkezik. Kötelességünk lehetőségeink szerint igazságot szolgáltatni azoknak az elődeinknek és kortársainknak, akiket politikai okokból háttérbe szorítottak. Ilyen személyiség volt Torma Zsófia, Szentkatolnai Bálint Gábor, Fehér Mátyás Jenő, Fehérné Walter Anna és kortársunk Forrai Sándor.

Torma Zsófia (1840-1899) a világ legelső, terepen dolgozó, ásató régésznője. Az Erdélyben született nemeslány tárta fel az újkőkori (kb. i.e. 5000-3000) tordosi kultúrát, amelyet ma a világ vezető régészei ismertetnek, anélkül, hogy Torma Zsófia nevét megemlítenék. Több, mint 11.000 rovásjeles agyagkorong is a leletanyagába tartozik, amely feltételezésem szerint azt bizonyítja, hogy őseink már az újkőkorban feltalálták az iskola intézményét.

Torma Zsófia Buenos-Airesben kiadott könyvének borítóján

Torma Zsófia hatalmas gyűjteményének jelentős darabjait horvát, román régészek hordták szét. Tudományos írásai ma sincsenek rendszerezve, kiadva. Az emigrációba kényszerült Fehérné Walter Anna maga is anyagi gondokkal küszködött, mégis megjelentette Torma Zsófia műveinek rövid összefoglalóját Buenos Airesben, 1972-ben. Az összefoglaló, amelyhez csak fénymásolatban lehet hozzájutni, a *„Sumer nyomok Erdélyben"* címet viseli. Torma Zsófia elhallgatásának oka ugyanis az, hogy régészeti leletei alapján hasonlóságokat állapított meg a Kárpát-medence és Mezopotámia korai kultúrái között. A lexikonokban 3-4 sort kap és egyáltalán nem említik az 1986-ban kiadott 3 kötetes, 2000 oldalas *„Erdély története"* című mongráfiában. (Akadémiai Kiadó, Bp. 1986)

Szentkatolnai Bálint Gábor 1844 és 1913 között élt. Nyelvész, Keletkutató, Ázsia utazó. Életében 30 nyelvet tanult meg. Jelentős népmese és népdalgyűjtést végzett. Részt vett Széchenyi Béla belső-ázsiai expedíciójában. Mongóliai utazását Czuczor Gergely, *A magyar nyelv szótárá*nak egyik írója támogatta. Elsőként állított össze mongol – tatár – mandzsu – kalmük szótárta világon. Kezdetben az Akadémia reménysége volt, akit a finnugor elméletet támogató anyaggyűjtéssel bíztak meg. Ő azonban rovásírás emlékeket, valamint az oroszországi szkíta-hun rovásírásos sziklafeliratok rajzait küldte vissza. Ezek után az Akadémia „eszelősnek" bélyegezte; Hunfalvy (Hunsdorfer Pál) pedig elégettette rovásírásos anyagát. Újabb keleti kutatóútja során felfedezte a dél-indiai nép, a tamilok nyelvének (dravida) és a magyarnak a rokonságát, ezzel végleg kizárta magát az akkori tudományos életből.

Szentkatolnai Bálint Gábor

A finnugorista nyelvészek támadásai egészen Kisázsiáig űzték, majd Athénben az arab és török nyelv tanításából tartotta el magát. Bár 1897-ben Kolozsváron egyetemi tanárnak nevezték ki, tudományos munkát többé már nem írt.

Az *Új Magyar Lexikon* (Akadémiai Kiadó, 1960) 3!!! sort szán rá, ugyanebben Bolgár Elek kommunista jogász 25!!! sort kap. A *Magyar Életrajzi Lexikon* (Akadémiai Kiadó, 1969) bővebben ír róla, de ezt így fejezi be:

„A magyar őstörténetről azonban zavaros és kalandos elméletekhez ragaszkodott." A *Magyar és nemzetközi Ki Kicsoda* című nagyméretű könyv (Biográf Kiadó, 1995) nem említi, viszont keresés közben feltűnt, hogy a Belmondo nevű francia ripacs 26!!!! sort kapott.

Fehér Mátyás Jenő 1913-ban született Vassurányban és 1978-ban, Buenos Airesben halt meg. Domonkos-rendi szerzetes, pap, történész. A kommunizmus elől emigrációba kényszerült, végül Argentínában telepedett le. Itt kilépett a domonkos rendből és feleségül vette a szintén kiemelkedő tudományos munkásságot végző Walter Annát.

Fehér Mátyás Jenő Európa és Amerika könyvtáraiban, levéltáraiban, múzeumaiban végzett hatalmas kutató munkásságát és ennek alapján tett megállapításait a hivatalos történészek nem ismerik el. *„Középkori magyar inkvizíció"* című művében latinról fordított inkvizíciós jegyzőkönyvek tanúskodnak őskultúránk, és ezen belül rovásírásunk üldözéséről, pusztításáról.

Fehér Mátyás Jenő avar őseink történelmének is legalaposabb ismerője. Végigkíséri az avar kincsek sorsát Nyugat-Európa múzeumaiban, ahol azokat mint saját készítésű, vagy szláv ötvösművészeti anyagként mutatják be őseink elrabolt értékeit. Ha az őstörténetünk iránt szívből vonzódó, de tájékozatlan érdeklődők Fehér Mátyás Jenő avar történelmét elolvasnák, nem lenne akkora rajongótábora a Heribert Illig féle ostobaságnak, amely avar őseinket próbálja kiiktatni történelmünkből. A rovásírás kutatói nem fogadhatják el ezt az üzleti vállalkozásnak bizonyult elméletet, amellyel újabb, fontos rovásemlékeket törölnének még abból a kevésből is, ami megmaradt.

Fehér Mátyás Jenő sem szerepel a *Magyar és nemzetközi Ki Kicsodá*-ban, ellenben az F betűnél olvasható többek között Peter Fonda amerikai kábítószeres színész életrajza 16 sorban.

Fehérné Walter Anna 1915-ben született Kassán. 1945-ben szintén a kivándorlást választotta és Európa több városa után végül Buenos Airesbe költözött. Itt a *„Magyar Történelmi Szemle"* társszerkesztője és az *„Őskutatás"* című folyóirat főszerkesztője volt. Két kötetes átfogó írástörténeti műve, amelyet hatalmas gyűjtőmunka előzött meg, *„Az ékírástól a rovásírásig"* címet viseli. 1975-ben adta ki Buenos Airesben, ahogyan ő írta: *„Számkivetésünk 30. Karácsonyán"*. A mű könyvritkaságnak számít, nagyon fontos lenne újból kiadni. Tartalmazza pl. Fehér Mátyás Jenő tanulmányát egy paraguay-i barlang pálos rovásfeliratáról. Walter Anna, ez a tudós hölgy, annyira veszélyesnek számított a kommunisták szemében, hogy a Belügyminisztérium Forrai Sándort megpróbálta eltiltani a vele való levelezéstől.

Fehér Mátyás Jenő és Fehérné Walter Anna életrajzi adatait Nagy Csaba *A magyar emigráns irodalom lexikona* című művéből vettem. (Argumentum Kiadó 2000.)

Forrai Sándor, akiről Rovásíró Körünket elneveztük, 1913-ban született Munkácson, nemzeti elkötelezettségű családban. Édesapja a trianoni diktátum után egymaga negyvenezer aláírást gyűjtött Kárpátalja visszacsatolása érdekében, emiatt menekülniük kellett Munkácsról.

Forrai Sándor fő műve *„Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig"*, az eddigi legalaposabb összehasonlító és rendszerező munka ebben a témában. A könyvesboltokban pedig évek óta hiánycikk.

Forrai Sándor nagy érdeme, hogy nem szobatudósként, mások könyveiből állította össze műveit, hanem a kutatás mellett vállalta a terjesztés és oktatás nehézségeit is, annak ellenére, hogy fokozatosan elvesztette látását. Rovásemlékeinkből létrehozta az első, és mindmáig egyetlen vándorkiállítást. Ez jelenleg rovásíró körünk birtokában van, de a sok utaztatás megviselte, így várjuk olyan szakember segítségét, aki újra kiállíthatóvá varázsolja.

Forrai Sándor még 80 éves korán túl is vállalta a terjesztést, az oktatást, diavetítő és felolvasó segítségével. Az oktatás elősegítésére nagyszerű tankönyvet is írt: *„A magyar rovásírás elsajátítása"* címmel.

Nevével sem lexikonokban, sem a *Magyar és nemzetközi Ki Kicsodá*-ban nem találkozunk.

Az általam méltatott személyiségek egyike sem szerepel a „*Magyarok krónikája*" című 810 oldalas, nagyméretű műben (Officina Nova Kiadó), amely 1996-ig foglalja össze hazánk hivatalos álláspont szerint kiemelkedő eseményeit és személyeit. Benne van viszont Bródy János és Koncz Zsuzsa táncdalénekes, valamint arcképpel szerepel benne Budenz József és Hunfalvy (Hunsdorfer) Pál, a két magyargyűlölő. Képeiket Kőrösi Csoma Sándor életrajzába illesztette a szerkesztő, mintha Csoma – akiről nincs arckép – eszmetársuk lett volna.

Tehát 15 évvel az állítólagos rendszerváltozás után a nemzeti értékek még mindig nem kapnak megbecsülést.

Hogy mit tehetünk? *„Tanuljuk és tanítsuk a rovásírást"* – ez a Forrai Sándor Rovásíró Kör jelmondata –, hogy megőrizzük ezt a nemzeti örökséget utódainknak. A terjesztés feladatait és lehetőségeit Szakács Gábor, a Kör vezetője foglalja össze az Önök számára.

(Lásd: *A rovásírás üzenete* című fejezetet a 181. oldalon.)

Rovásírás és diszlexia

Az igaz magyar őstörténet és a rovásírás kutatására a családi otthonból hoztam késztetést. Régész és művészettörténész szerettem volna lenni, háromszor jelentkeztem az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészkarára. A kommunista politika azonban kizárta, hogy egy német nevű, értelmiségi származású, vasárnaponként templomba járó jelentkezőt felvegyenek.

Mivel a proletár gyerekeket nem vonzotta, hogy hátrányos helyzetű embertársaikon segítsenek, ezért a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán volt hely és lehetőség számomra a továbbtanulásra. Nem bántam meg, mert egy nagyszerű szellemi műhelyben sajátíthattam el a gyógypedagógia és a logopédia elméletét, alapjait. Olyan kitűnő tanárok előadásait volt szerencsém hallgatni, mint Illyés Gyuláné (Flóra néni), Göllesz Viktor, Lányiné Engelmayer Ágnes, Gordosné Szabó Anna, Subosits István, Illyés Sándor, Meixner Ildikó, Kovács Emőke. A tanítás szeretetét dédnagyapámtól és nagyapámtól örököltem, akik a felvidéki Kisfaludon voltak kántortanítók.

A magyar történelem iránti rajongás azonban nem csillapodott, így az évek folyamán ezen a területen is megkerestem tanítóimat, László Gyulát, Zakar Andrást, Grandpierre K. Endrét, Dümmerth Dezsőt, Forrai Sándort, Badiny Jós Ferencet, Molnos Angélát, Kabay Lizettet…

Sokat köszönhetek Fehér M. Jenő, Fehérné Walter Anna, Padányi Viktor, Magyar Adorján, Kiszely István, Götz László, Csomor Lajos, Bakay Kornél könyveinek. Gábor 1985 óta tagja a Körösi Csoma Társaságnak, amely kitűnő előadásokat szervezett a Magyar Tudományos Akadémián, a legemlékezetesebb a szarvasi rovásfeliratos csont tűtartóról szólt, szintén 1985-ben.

A rovásírás és a logopédiai munka egy kérdéskörben keresztezi egymást: Vajon, ha ősi betűinkkel tanulhatnának gyermekeink, lenne-e ennyi gondjuk az írással-olvasással? A válaszhoz szükséges mind az olvasás és írászavarokról, mind a rovásírásról néhány alapvető ismeret közlése.

Nézzük először a sajnos közismertebbet, az olvasás-írás-helyesírás zavarait. A szakirodalom ezeket görög-latin öszvérszavakkal, dyslexia, dysgraphia (a továbbiakban diszlexia, diszgráfia) néven tárgyalja. Szeretném leszögezni, hogy csak ott használok idegen szavakat, ahol elengedhetetlenül szükséges, Dr. Molnos Angéla lélekgyógyász és nyelvésztanár példáját követve. Sajnálatos, hogy a tudományos életben többnyire az idegen szavak mennyiségével mérik a művek értékét.

Hazánkban a diszlexia kutatásával, leírásával, javításával legalaposabban Meixner Ildikó pszichológus-gyógpedagógus foglalkozott. 1956-tól a Logodi utcai gyermek ideggyógyászaton vizsgált kisegítő iskolai áthelyezésre javasolt gyermekeket és megállapította, hogy nagy részük ép értelmű, csak nem tud olvasni. A saját maga által kialakított módszerrel megtanította őket és

így maradhattak az általános iskolában. Eljárását folyamatosan fejlesztette, feladatgyűjteményt állított össze, ezekből alakította ki a mindmáig legtökéletesebb, *Játékház* elnevezésű tankönyvcsaládot. Olvasástanítása a magyar nyelvnek legjobban megfelelő hangoztató-elemző-összetevő módszeren alapul, nagy súlyt fektet a helyesen írás szempontjából elengedhetetlen szótagolásra és a szókincsfejlesztésre is. A megtanulandó betűk sorrendjét úgy állította össze, hogy a hasonlóságok ne zavarják a gyermekeket:

a, i, ó, m, s, t, v, e, l, ú, p, c, o, u, í, k, á, f, h, z,
ő, d, ö, j, é, n, sz, g, r, ű, ü, b, gy, cs, ny, zs, ty, ly.

Hasonlóan megkönnyíti az olvasás-írás elsajátítását a szintén hangoztató-elemző-összetevő, szótagoló módszeren alapuló, *A mesék csodái* tankönyvcsalád, amelyet Adamikné Dr. Jászó Anna és Dr. Gósy Mária dolgozott ki.

A diszlexia szakirodalma az utóbbi években mind hazánkban, mind külföldön hatalmasra duzzadt. Az olvasászavar tüneteit Meixner Ildikó alapján ismertetem: *betűtévesztések; betűkihagyások és betoldások; szótagkihagyások és betoldások; megfordítás* (pl. *el* helyett *le*)*; a gyermek találgat, de rosszul; többször belekezd egy szóba; jelentősen késik a betűk összeolvasása; az olvasás üteme lassú; először magában, vagy félhangosan elolvassa a szót; nem érti meg a szöveget. Egyéb kísérő tünetek is jelentkeznek: fejletlen ritmusérzék, ügyetlen finommozgás, kialakulatlan jobb- és balkezességből, azaz kialakulatlan kézdominanciából adódó tévesztések, rossz tájékozódás térben és időben.*

A diszgráfia – írászavar tüneteit Adorján Katalin gyógypedagógus-logopédus alapján közlöm: *rossz kéztartás; rossz ceruzafogás; görcsösség; erős-átütő nyomaték; töredezett lendület (gyakran és ok nélkül felemeli a kezét a papírról a gyermek); együttmozgások; lassú tempó; elégtelen sorkövetés (hol a vonal alá megy, hol fölé); változó betűnagyság; a betűk dőlésszöge is változó; a betűket egyszerűsítik, vagy torzítják; hiányoznak vagy torzulnak a betűkapcsolások; a hibákat nem radírozzák, hanem átírják, összefirkálják; keverik a nyomtatott és írott betűket; nagyszámú a betűtévesztés; elhagynak betűket és szótagokat; módosítják a tollbamondott szöveget; helyesírási készségük gyenge.*

A diszlexia és a diszgráfia kialakulásáért a hazai és külföldi szakemberek számos okot tartanak felelősnek: az agyi beszédmozgató központ működési zavarát, az emlékezet fejletlenségét, szegényes szókincset, megkésett beszédfejlődést, halmozott gyerekkori betegségeket, öröklést, a látó- és térérzékelő agyi rendszerek hibáit…

Felmerült az is, hogy különösen azok a gyermekek hajlamosak a diszlexiára, akiknek anyanyelve fogalmakat (pl. a kínai), vagy szótagokat (pl. a japán) jelölő írásjeleken alapul. A kínai, japán és amerikai gyermekek összehasonlító olvasásvizsgálatai nem igazolták ezt. Hazai szakemberek – Csabay Katalin, Adamikné Jászó Anna és Gósy Mária – arra mutattak rá, hogy az 1978-as tanterv, amely amerikai vonásokat vezetett be az olvasás tanításába

(szóképeket olvastatott, a hangos olvasással szemben a néma olvasást erőltette és eltörölte a szótagolást, valamint az olvasástanítást megelőző beszédfejlesztést) gyermekek tömegeinél eredményezett egy életre kiható zavart és elvette tőlük az olvasás-írás örömét.

Meixner Ildikó meghatározása szerint: *„Dyslexiának nevezzük azt a jelenséget, ha egy gyermek az olvasás-írás tanulásában jóval elmarad azok mögött az elvárások mögött, amelyekre intelligencia szintje és a tanulásba fektetett erőfeszítések feljogosítanak."*

Gósy Mária a következő ismérveket javasolja annak eldöntésére, hogy a gyermek valóban diszlexiás-e:

1. *Normál általános iskolában eltöltött két tanév, amelynek végén a gyermek olvasási teljesítménye jelentősen elmarad az osztály többi tagjától.*
2. *Nincs szervi eltérés azon készségek hátterében, amelyek az olvasáshoz szükségesek.*
3. *Normál intelligenciaszint*
4. *Más tantárgyakban normál teljesítmény*
5. *Normál időben történt beszédindulás*
6. *Normál időben kialakult kézdominancia*
7. *Normál pszichikai – érzelmi állapot*
8. *Normál szociokulturális háttér*
9. *Normál diák-tanár-szülő viszony*
10. *Kellő időben kapott és megfelelő tanítói, szülői segítség.*

Itt kell megjegyezni, hogy nagyon fontos elkülöníteni egymástól a valódi diszlexiát és egyéb, az olvasás-írás területén jelentkező zavarokat. A valódi diszlexia a népességben nem haladja meg a 2-3 százalékot. Csabay Katalin a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vezetője az *„Áldiszlexia, mint korunk járványveszélye"* című írásában a következőkben látja annak okait, hogy az olvasási nehézségekkel küzdő gyermekek száma 20-30 százalékra duzzadt:

1. *A kisgyermekkel a szülei, a környezetében élők nem beszélgetnek eleget*
2. *Korai beiskolázás, amikor a gyermek testileg-lelkileg éretlen, pl. nem alakult ki még a szem egy pontra tartós fixálásának képessége, a hangok finom megkülönböztetésének képessége, a figyelem, az érdeklődés, a türelem, amely képessé teszi a gyermeket arra, hogy a tanórákon fegyelmezetten üljön a padban.*
3. *Az 1978-ban bevezetett, angolszász területről átvett, globális olvasási módszer és tankönyvek, amelyek sem a magyar nyelv sajátosságait, sem a gyermek fejlődését nem veszik figyelembe.*

Csabay Katalin az áldiszlexiára gyógymódot is ajánl: *„Meséljünk és beszélgessünk minél többet gyermekünkkel"*.

A diszlexiás, illetve egyéb olvasászavarral küszködő gyermekeket a logopédia hálózatban folyó munkán kívül a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, a Nevelési Tanácsadók, és több egyesület is segíti (Diszlexiás Gyermekekért Egyesület, a Magyar Pedagógiai Társaság Diszlexiás Gyermekek Fejlesztéséért Szakosztálya).

A középiskolás korba lépő diszlexiásokat fogadja az Öveges József Szakközépiskola Szakmunkásképző és Gimnázium (Bp. XI. Beregszász u. 10.) Dr. Köpf Lászlóné, a *Fejlesztő Pedagógia* szakmai folyóirat lapjain elmondta, hogy fő feladatuknak az érettségire való felkészítést tekintik, ezért ezek a tárgyak magasabb óraszámban szerepelnek, az osztályok pedig kisebb létszámmal, 22-24 fővel indulnak.

Beate Lohman német szakértő az olvasási zavarok enyhítésére ajánlja a nagyobb sortávolsággal, kontrasztosabb betűtípussal készülő könyveket, valamint a prizmás üvegű olvasószemüveget, amely óvja a szemet a kifáradástól.

A *Magyar Nemzet* 2003.12. 24. számában is olvashatunk diszlexiát enyhítő szemüvegről és kontaktlencséről. Lényege, hogy segítségével a diszlexiások több betűt és szót látnak be egyszerre. Kidolgozója Dr. Csobay Ildikó szemész szakorvos és Gál Judit diszlexia szakértő pedagógus.

Szintén a *Magyar Nemzet* napilapban (2003. 9. 6.) olvashattuk Adamikné Jászó Anna tájékoztatását egy nemzetközi olvasásfelmérő tanulmányról. (Progress in International Reading Literacy Study – rövidítve PIRLS) Ennek során 35 ország közel 15000 diákját vizsgálták meg. Az első helyen Svédország áll 561 ponttal. Hazánk 543 ponttal a 8. helyet szerezte meg, Amerika, Olaszország és Németország előtt. A nemzetközi átlag 500 pont volt. A legjobb eredményt azok a tanulók érték el, akinek otthonában sok könyv, gyermekkönyv volt, valamint azok az országok, ahol magas volt az olvasás-írás és anyanyelvi órák száma. Adamikné Jászó Anna jogosan tart attól, hogyha a Minisztérium lejjebb viszi a jelenlegi óraszámot, ezt a jó eredményt nem tudjuk majd tartani. Emlékeztet arra, hogy 1950-ben heti 12 órában tanították ezt a két tantárgyat.

Sajnos a 2003/4-es tanévben az óraszám csökkentés be is következett. Az eddigi heti 9 olvasás-írás órából lecsíptek még egyet, így az első osztályokban heti 5 olvasás és 3 írás, a második osztályokban heti 4 olvasás, két írás és két nyelvtanóra maradt. Ez nem elegendő, legalább heti 10 órára lenne szükség, minden nap egy olvasás és egy írás órára, és még heti két korrekciós felzárkóztató foglalkozásra. A kormánypárti oktatási szakértők (a Medgyessy-kormányról van szó) még további tananyag csökkentést javasolnak, álságosan arra hivatkozva, hogy a magyar iskolarendszer tudománycentrikus, azaz a felsőoktatásra és nem az életre készít fel. Igazából az az alig titkolt cél van emögött, hogy a magyar gyerekből „melós”, vagy kiszolgáló személyzet legyen, ne tanuljon tovább felsőoktatási intézményben, ne szerezhessen diplomát.

Most röviden ismertetem a magyarok őseinek írását, a rovásírást.

Történelmi hátteréről itt csupán annyit, hogy a legelső írásrendszerek közé tartozik. Korai, 4-5000 éves emlékeit Torma Zsófia régésznő (1840-1899) találta meg az erdélyi Tordoson. Rovásírásos emlékek fennmaradtak kőbe vésve, fába róva, csontba karcolva, pergamenre, papírra írva.

Két betűsorrendet mutatok be. Az elsőt Magyar Adorján képzőművész és néprajzkutató (1887-1978) állította össze, aki több évig tanulmányozta Erdély területén a rovásírást. Ez hosszú magánhangzókat, az Á és É kivételével nem tartalmaz, mivel rovásemlékeink szerint ezeket külön nem jelölték.

Magyar Adorján írásváltozata

J I,Í H GY G F É E D CS C B Á A

T SZ S R P Ö,Ő O,Ó NY N M LY L vtcK közK

1000 100 50 10 5 4 3 2 1 ZS Z V Ü,Ű U,Ú TY

A másik Forrai Sándoré (1913-), aki feleségével együtt 1939 és 1952 között egy gyors- és gépíróiskolát működtetett Budapesten, amelynek módszereit ők dolgozták ki és tankönyveit is ők írták. Forrai Sándor a rovásírásról összefoglaló – rendszerező írástörténeti művet írt és egy tankönyvet is készített. Hiteles rovásemlékek betűiből alakította ki a már hosszú magánhangzókat is tartalmazó, tehát mai helyesírásunkhoz alkalmazkodó ábécéjét.

Forrai Sándor írásváltozata

Í I H GY G F É E D CS C B Á A

R P Ő Ö Ó O NY N M LY L aK eK J

ZS Z V Ű Ü Ú U TY T SZ S

TT = RR = CSCS = ZZ =

Jelenlegi ismereteink szerint az első rovásírás tankönyvíró Telegdi János, későbbi főpap, aki 1598-ban 24 éves korában Leidenben adta ki szabályokat és írásmintákat tartalmazó füzetét.

A rovásírás emlékei azt bizonyítják, hogy művelői nem csak fejedelmek és papok voltak, hanem a köznép, az asszonyok, még a pásztorgyerekek is. Tehát a latin írás felvétele előtt nem volt írástudatlan a magyarok elődei között olyan korokban, amikor még Nagy Károly frank császár sem tudott írni-olvasni.

A rovásírás általános használata a X-XI. században szorult vissza, amikor a latin betűs írást kellett átvennünk. 1184-ből maradt ránk a legkorábbi magyarországi latin betűs ábécé, az itt következő sorrendben:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, X, Y, Z, W

És itt kezdődtek a máig ható gondok. A latin ábécében ugyanis, amint látható magyar nyelvünk 13 hangjára nem volt jel:

TY, GY, NY, LY, S, ZS, CS, J, K, Á, É, Ö, Ü

Ezeknek csak a XVII – XVIII. században sikerült úgy ahogy összetákolni, összegányolni a jeleit. A tákolás, gányolás nem túlzás, hiszen a TY a T-től, a Gy a G-től igencsak különbözik mind a hangképzés helyében, mind a beszédszervek működésében. A gyümölcs szót csak így tudták leírni latin betűkkel: gimilc, az őt: wt (*Halotti beszéd* 1200-ból)

Magában a latin betűs ábécében is rendetlenség uralkodik. Az egymás mellé került betűk sem formailag, sem hangtanilag nem fejlődnek egymásból. Az olvasástanítás során sem lehet ebben a sorrendben oktatni a betűket. Nehezen sajátítják el a gyerekek a nyelvünktől idegen X, Y, W, Q használatát. Ezeknek írásbeli kötésében még a munkatankönyvek készítői is bizonytalanok.

A magyar nyelv beszédhangjait rovásírással lehet legtökéletesebben lejegyezni. Forrai Sándor tanár szerint a rovásírás együtt, párhuzamosan fejlődött nyelvünkkel, ezért van benne minden hangunkra jel.

A rovásírást jobbról balra kell írni, ez a legrégibb írásokra jellemző. Az egyiptomi szent vésetek, a hieroglifák nagy része, valamint az egyiptomi papi írás mindig, az ógörög és az etruszk írás pedig többnyire jobbról balra halad.

A rovásírás nagybetűkből álló írás, kisbetűs és írott formája nincs. A jelek szépek, díszítésre is alkalmasak. A szavakat régen pontokkal választották el egymástól, például

A mai változatban hagyjunk szóközöket, ha sietünk, mert a pontozás, bár szépen díszíti, de lassítja az írást.

Mivel nagybetűs írás, nincsenek benne a latin betűk írott változatához hasonló betűkötések. Más jellegű betűkötések, úgynevezett ligatúrák azonban vannak, főként az egyenes szárú betűk alkalmasak erre, például:

A betűkötések nem kötelezőek, mindenki szabadon döntheti el, hogy teljesen kiírja a szavakat, vagy összerója. A rovásírás más módot is kínál a rövidítésre: leggyakoribb magánhangzónk az E kihagyható, csupán a szó végén kell kiírni. Például a Benedek név az Árpád kori botnaptáron mint BNDK jelenik meg.

A rovásírás nagyon hamar megtanulható. Én 10-11 éves koromban tanultam meg, nagyjából két nap alatt. Van olyan felnőtt ismerősöm, aki másfél óra múlva a minta ábécé használata nélkül írt levelet. Budapest XVI. kerületében, a Móra Ferenc általános iskolában – amelynek igazgatója Dr. Jeszenszkyné Gallai Gabriella – rovásírás szakkört vezetek, és az a tapasztalatom, hogy a 3-4. osztályos gyerekek 4-5 szakköri foglalkozás alatt megtanulják.

A rovásírás használatát csak a 3. és 4. osztálytól ajánlom, miután a latin betűs írás automatizálódott és megfelelő ütemben megy tollbamondás után. Első osztályos tanulókat egyáltalán nem veszek fel a szakkörbe, mert ebben az időszakban az a fontos, hogy a latin betűk használatát minél tökéletesebben elsajátítsák, hiszen ennek segítségével szerzik ismereteiket, ebből kapnak osztályzatot. A gyerekek az osztályfőnökökkel való megbeszélés alapján és a szülők engedélyével járnak a szakkörre. A latin betűs olvasás-írásban való megtorpanásról, netán visszaesésről sem az osztályfőnököktől, sem a szülőktől nem hallottam.

A szakkört négy éve vezetem, de előadások keretében felnőtteknek és gyerekeknek az ország számos részében tartottunk előadást és oktatást férjemmel, Szakács Gáborral együtt, aki a rovásírásversenyek megálmodója, szervezője is. Két, szabályokat, ábécét, írásmintákat, feladatokat tartalmazó gyakorlófüzetet, majd egy tankönyvet állítottam össze, amelyet szakköri ötletárral is kiegészítettem. Ezekből 10-11 éves kortól mindenki önállóan, tanfolyam nélkül is megtanulhatja a rovásírást.

Mind logopédiai, mind rovásírás oktatói tapasztalataim alapján állítom, ha gyermekeink rovásírással tanulhatnának, nagy mértékben csökkenne az olvasás-írás zavaraival küszködők száma. Ezt a következőkre alapozom:

1. A rovásírásnál csupán egy fajta (nagybetűs) betűtípust kell megtanulni a gyermeknek, a latin betűs írásnál négy fajtát (kisbetű, nagybetű, írott, nyomtatott).

2. A rovásbetűk használatánál sokkal ritkábban fordulnak elő betűtévesztések, mert a betűk jellegzetesek, könnyen megjegyezhetők, kevésbé hasonlítanak egymásra, pl.:

P=𐳠, B=𐳂, D=𐳇, SZ=𐳥, ZS=𐳯, M=𐳘, N=𐳙

3. A betűk tanítása, a betűk fejlődését követve haladhat a legegyszerűbbtől a nehezebbekig.

4. A gyerekeknek egyáltalán nem jelent gondot jobbról balra írni, sőt ez elősegíti az irányok tudatosítását. A balkezesek könnyebbségről számolnak be, mert így nem takarják kezükkel a leírt betűket. A jobbkezesek helyzete sem nehezedik, mert a rovásírás nem folyóírás, így felemelhetik rövid időre a kezüket, ha ellenőrizni kívánják a szöveget.

5. A rovásírás betűi vizuálisan könnyebben felfoghatók, elemezhetők, ezáltal hamarabb bevésődnek. A latin betűs olvasás-írásnál nagy nehézséget okozó TY, GY, NY, LY, SZ, ZS, CS-t itt egy jellel fejezzük ki:

6. Nem csak vizuálisan, hanem tapintással is jobban felismerhetők a rovásjelek. Hasznos gyakorlat a Meixner Ildikó féle módszertanban a betűk elkészítése gyurmából, vagy só-liszt gyurmából, amelyeket aztán ki is lehet festeni. Ha a rovásírás betűit és a latin nagybetűket így elkészítve letakarjuk, a gyerekek tapintással hamarabb felismerik a rovásbetűket, annak ellenére, hogy a latin betűket már két-három éve tanulják. Ide tartozik az a kedvelt játék is, amikor a gyerekek kézzel egymás hátára írják jeleket és fel kell ismerniük. Minden esetben kevesebb tévesztéssel oldották meg a rovásbetűk, mint a latin nagy és kisbetűk felismerését.

7. Az írott latin betűk kapcsolásai, betűkötései elbizonytalanítják a gyerekeket, írásuk görcsössé válik. Rovásírásnál nincsenek betűkötések, nem okoz töredezettséget, ha a ceruzát, tollat felemelik a papírról. A nyomtatott és írott betűk keverése is kiküszöbölődik. Könnyebb az azonos betűnagyságot és dőlésszöget tartani.

Bár nehéz elfogultság nélkül írnom őseinknek erről a becses szellemi hagyatékáról, de ha igazságos akarok lenni, fel kell sorolnom néhány olyan jellemzőt is, amely gondot okozhat.

1. Mivel a rovásírás betűi egyforma nagyok, a szöveg tagolatlansága nehezíti az egyszerre nagyobb terület átfogó felismerését, ezzel lassítja az olvasást. Ennek elkerülésére a mondatok kezdőbetűit és a tulajdonneveket kiemelhetjük nagyobb betűmérettel, pl.:

Erre rovásemlékeink között és Forrai Sándor tankönyvében is van példa.

2. Fokozottan kell ügyelnünk a szavak közötti megfelelő távolságra, hogy jól láthatóan elkülönüljenek egymástól. Ha van rá időnk és díszesebb szöveget szeretnénk készíteni, a szavak közé hagyományosan négy, három, kettő, vagy egy pontot tehetünk.

3. Nem tagadhatjuk, hogy a rovásírás lassabb, mint a latin betűs folyóírás, de természetesen ez is gyakorlat kérdése. A folyóírásnál az ide-oda kerekítgetés, a visszatérés az ékezetek kirakására szintén lassító tényező. De miért kell nekünk folyton rohanni, mindent egyre gyorsabban és kapkodva csinálni? Ha nem a televízió ostoba műsorai előtt ücsörgünk, akkor jut

időnk kézzel, sőt rovásírással megírni egy levelet, amely sokkal személyesebb és emberibb, mint egy e-mail, azaz villámlevél.

A rovásírás átlagosan kétszer annyi időt vesz igénybe, mint a latin betűs írás. Nézzük pl. a *Toldi* gyönyörű első szakaszát Arany Jánostól, mely nyolc sor:

Mintha pásztortűz ég őszi éjszakákon,
Messziről lobogva tenger pusztaságon:
Toldi Miklós képe úgy lobog fel nékem
Majd kilenc-tíz ember-öltő régiségben.
Rémlik, mintha látnám termetes növését,
Pusztító csatában szálfa öklelését,
Hallanám dübörgő hangjait szavának,
Kit ma képzelnétek Isten haragjának.

Számítógépbe gépelve 80-100 másodperc
Latin betűvel folyóírással 170 másodperc
Rovásírással 330 másodperc (kézzel)

De ne érezzük ezt időveszteségnek! Érezzük megbecsülésnek őseink hagyatéka iránt, érezzük pihentető, üde, zöld szigetnek a kíméletlen, gépies rohanásban, érezzük felemelő elfoglaltságnak! Továbbá, ha ügyesen alkalmazzuk a betűösszerovásokat, és az E kihagyását, jelentősen csökkenthető a különbség a két írás sebessége között.

Végül felmerül két kérdés, mi lehet a célja ma egy ilyen régi írás megtanulásának, gyakorlásának és hogyan építhetjük be az oktatás mindennapjaiba a latin betűs írás mellé?

A cél saját történelmünk, régi műveltségünk alaposabb megismerése és megtartása, megőrzése a feledéstől. A kínaiak, japánok, héberek, görögök, oroszok büszkén használják saját betűiket tankönyveikben, utcanév tábláikon, épületeiken. Ha valaki állampolgárságukat szeretné felvenni, elsődleges szempont nyelvük, történelmük, írásuk ismerete. Nekünk is büszkének kéne lennünk erre a történelmi hagyatékra és megkövetelni a tiszteletét.

Az iskolákban 4. osztálytól felfelé meg kéne ismertetni a rovásírás ábécét és megkívánni, hogy a tanulók legalább a nevüket le tudják írni őseik betűivel. A történelem órákon ismertetni lehetne a rovásírás legfontosabb emlékeit. Minél többen sajátítják el a rovásírást, annál nagyobb az esély az eddig még megfejtetlen rovásemlékek jelentésének megismerésére, amely segíthet történelmünk tisztázatlan kérdéseinek megválaszolásában.

A rovásjelek hangérték nélküli megismerését be lehetne építeni az előkészítő osztályok anyagába és a fejlesztő pedagógusok eszköztárába. Formaegyeztetésekre, jelhalmazok válogatására – csoportosítására, soralkotásokra, emlékezet- és figyelemfejlesztő játékok készítésére kitűnően alkalmas.

Tapasztalataimat tehát úgy összegezném, ha megtarthattuk volna őseink nyelvünk hangjaihoz alkalmazkodó írásjeleit, akkor nem keserítenék meg gyermekeink életét azok az olvasás- és írászavarok, amelyek a magyar nyelv sajátosságaihoz nem illő betűkből és olvasástanítási módszerekből adódnak. Tehát az áldiszlexiások 20-30 százalékos csoportja megszűnne és ezek a gyerekek is vidáman írnának, olvasnának. A 2-3 százalék valódi diszlexiás gyermek dolga is sokkal könnyebb lenne a rovásírás ismertetett tulajdonságaiból következően.

Sajnos intézményesen visszatérni őseink írásmódjához már lehetetlen, de gyermek és felnőtt számára egyaránt nemes feladat és izgalmas szellemi kihívás e sokezer éves műveltségi kincs megismerése, használata, megőrzése és továbbadása.

Irodalom:

Fehérné Walter Anna: Az ékírástól a rovásírásig (Buenos Aires 1975)
Dr. Meixner Ildikó: A dyslexia prevenció, reedukáció módszere (Bp. 1993)
Dr. Meixner Ildikó: Én is tudok olvasni I-II. (Tankönyvkiadó 1987)
Dr. Meixner Ildikó: Játékház – tankönyvcsalád (Nemzeti Tankönyvkiadó)
Forrai Sándor: Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig (Antológia Kiadó 1994)
Forrai Sándor: A magyar rovásírás elsajátítása (Szerzői kiadás 1966)
Dr. Molnos Angéla: Lélektani szakfordító (Debrecen 2002)
Dr. Molnos Angéla: Jövőnkért a magyar nyelv ügyében (Debrecen 2003)
Adamikné Dr. Jászó Anna – Dr. Gósy Mária: Hagyomány és újítás az olvasástanításban (Fejlesztő Pedagógia Szakfolyóirat – különszám 2001)
Adorján Katalin: A dysgraphia tünetei (Beszédgyógyítás 1993/1.)
Adorján Katalin: Szebben akarok írni (Psycho – Art Kft. 1994)
Dr. Csabay Katalin: Lexi (Nemzeti Tankönyvkiadó 1993)
Dr. Csabay Katalin: Az áldiszlexia, mint korunk járványveszélye (Fejlesztő Pedagógia – Különszám 2001)

Dékány Judit: Kézikönyv a diszkalkulia felismeréséhez és terápiájához (Bárczy Gusztáv Gyp. Tk. Főiskola 1998)
Dr. Gósy Mária: Az olvasási nehézség és a diszlexia határa (Fejlesztő Pedagógia – Különszám 2001)
Beate Lohman: Dyslexiások az iskolában (Akkord Kiadó 1998)
Marosits Istvánné: A diszlexia veszélyeztetettség jelei az óvodás korban (Fejlesztő Pedagógia 1992/1-2)
Nagyné Dr. Réz Ilona: Téri tájékozódás (Fejlesztő program, Bp. 1996)
Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában (Alex Typo Bp. 1992)
Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Módszerek a tanulási zavarok csoportos szűrésére és korrekciójára (Iskolapszichológia sorozat 1990)
Subosits István: Az olvasás és írás zavarainak típusai (Fejlesztő Pedagógia 1992/1-2.)
Szebényiné Nagy Éva: A dyslexia terápiája (Logopédia a gyakorlatban – Tankönyvkiadó 1996)
Vassné Kovács Emőke: Szemelvények a dyslexia köréből (Tankönyvkiadó 1979)
Dr. Torda Ágnes: Diagnosztikus támpontok az olvasás-írás zavarának vizsgálatában (Fejlesztő Pedagógia 1992/1-2.)
Dr. Ványi Ágnes: Mi? Mi! Diszlexiás képregény (Műszaki Könyvkiadó 1999)
Dr. Ványi Ágnes – Schwalmné Navratil Katalin: Írd füllel (Műszaki Könyvkiadó 2001)
Friedrich Klára: Rovásírás-gyakorlatok nem csak gyerekeknek I-II. (Magyar Ház 2000)
Friedrich Klára: Rovásírás tankönyv és szakköri ötlettár (Szakács Gábor Kiadása 2004)
Szakács Gábor: Tájékoztató füzetek a Rovásírás-versenyekről (2000-2004)

A rovásírás időszerű kérdései

Az elmúlt évtizedben a rovásírás kutatásában, terjesztésében, oktatásában, azaz elméletében és gyakorlatában is részt vettem, így ennek alapján foglalom össze azokat a tennivalókat, amelyek előre vihetik ezt a szent ügyet.

Ebből a tevékenységből Gábor oroszlánrészt vállal. Az ő ötlete volt 1998-ban, hogy rendezzünk kerületünk iskolái között rovásírásversenyt. De nem csak az ötletet adta, hanem meg is szervezte, majd a XVI. kerületi Önkormányzat támogatásával erdélyi útra vitte a győzteseket. Forrai Sándor tanár úr *Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig* című, nagy, összefoglaló, rendszerező munka szerzője levélben üdvözölte versenyünket. Az ő megtisztelő figyelme adott erőt az országos, majd a Kárpát-medencei versenyek szervezéséhez.

Forrai tanár úr elve az, hogy aki rovásírással foglalkozik, az oktasson, terjesszen és kutasson is, mert az egymástól elszakított gyakorlat és elmélet nem vezet eredményre.

Az első feladat tehát az oktatás minél szélesebb körű felvállalása. A versenyek eredményei bizonyítják, hogy kitűnő tanárok készítik fel a gyermekeket, az oktatást vállalók száma azonban még mindig kevés. Ezért bátorítani szeretném a rovásírás elméleti szakértőit, hogy igyekezzenek megnyerni a művelődési házak vezetőit tanfolyamok indítására és ezeken oktassák is a rovásírást. Az órákra való készülés tananyaggal, feladatlapokkal, játékokkal csak az első pillanatban tűnik nehéznek, az az érzés, hogy tettünk is valamit őseink írásának megőrzéséért és az ifjúságért, minden fáradtságért kárpótol.

S ha már megtanulták a gyermekek a rovásírást, szeretik összemérni a tudásukat. Ezért versenyeket kell szervezni számukra. A Kárpát-medencei rovásírásversenyre – hála Istennek – már olyan sok gyermek jelentkezik, hogy sajnos nem tudunk mindenkit fogadni és nagyon nagy fájdalom az elutasítás. Területi elődöntők szervezésére van szükség, megyénként, nagyvárosonként. Ez nem könnyű, hiszen a szálláshely, étkeztetés, útiköltség térítés, a verseny helyszínének előkészítése, jutalmak biztosítása, támogatók megnyerése, a rovásírást a gyakorlatban jól használó értékelő bizottság összegyűjtése, de még az ágyneműk mosatása is a szervezők feladata. Sajnos a versenyek szervezésében nem jeleskednek sem az egyébként szerencsére egyre szaporodó rovásíró körök, sem azok, akiknek könyveiben olyan sok szép elképzelést olvashatunk a rovásírásról.

Ugyancsak fontos az országjáró ismeretterjesztés. Itt most nem a saját elméletek előadására gondolok, hanem a rovásírás népszerűsítésére, megismertetésére. Olyan előadásokra van szükség, amelyek a rovásírás történetét, helyét az írásrendszerekben, használatának alapfogalmait mutatják be.

Illendő megemlíteni, sőt méltatni ezeken az előadásokon a nagy elődök munkásságát is. Az ilyen terjesztő utakon sok ábécét, alapvető szabályokat és egyszerű feladatokat tartalmazó lapokat kell kiosztani a hallgatóknak, hogy legyen bátorságuk és kedvük kipróbálni a hallottakat.

Égetően szükség van az olyan alapművek újbóli megjelentetésére, mint Fischer Károly Antal *A hún-magyar irás és annak fennmaradt emlékei*, Debreczenyi Miklós *Az ősmagyar írás és néhány oroszországi emléke*, Fehérné Walter Anna *Az ékírástól a rovásírásig*, Csallány Dezső *A székely-magyar rovásírás emlékei*. Forrai Sándor már említett műve is évek óta hiányzik a könyvesboltok polcairól.

Nagy szükség van őseink betűivel írt könyvekre, kiadványokra minden korosztály számára. Ezen a téren üdvözöljük Tisza András és Kállay László *Írástudó* című újságját.

A sok kirakható betűt tartalmazó, mutatós, színes játék is hiányzik a terjesztés eszközei közül és a boltok polcairól.

Gond az is, hogy csak kevesen vállalják, hogy elutazzanak és lerajzoljanak, lefényképezzenek, pontosítsanak már ismert, vagy felkutassanak új rovásemléket. Minden tiszteletem Ráduly Jánosé és Gondos Béláé, akik az utazások kényelmetlenségeit vállalva fáradhatatlanul és nagy tudásuk ellenére szerényen gyűjtik számunkra az új leleteket. Reménykedünk benne, hogy szakítanak időt arra, hogy összegyűjtött ismeretanyagukat terjedelmesebb művekben is közreadják.

Fontos lenne a rovásemlékek felügyelete, védelme, főként ha azok az ideiglenes határokon kívül esnek. A határokon belül ideje lenne a Margitszigeti Követ méltó helyre vinni a Budapesti Történeti Múzeum pincéjéből. Fenn, szépen restaurálva, XIII. századi sírkövek vannak kiállítva a budai zsidótemetőből. Talán hazánkat a tatárok elől védő Kötöny kun királyhoz kapcsolható Margitszigeti Kő is érdemelne egy négyzetméternyi helyet a múzeumban.

Ugyanígy védetté kéne tenni, össze kéne gyűjteni az Andrássy Kurta János szobrászművész és Pilis-kutató által lerajzolt, lefényképezett rovásfeliratos köveket a Holdvilágárok és a Dobogókő területéről és a Pilisben egy szép, tájba illő, fedett kiállítóhelyen elhelyezni.

Jelenleg nincs szállítható és kiállítható állapotban lévő rovásírás vándorkiállítás. Forrai Sándor hatalmas, mind elméleti, mind gyakorlati munkásságának jelentős része volt a 120-130 képből és magyarázó szövegből álló vándorkiállítás létrehozása és bemutatása az ország különböző helységeiben. 1975-ben láthattuk először Budapesten. 30 évvel ezelőtt nem kis bátorság kellett a finnugor elméletet cáfoló ősi műveltségünk felmutatásához. Szép is lenne, ha a 30. évfordulóra ismét bemutatható állapotban lenne! Hiába kértem azonban az elmúlt évben ősi írásunk két elmélkedő szakértőjét a felújításra – akiknek még szakmájukhoz is közel áll –, a gyakorlati feladattól visszarettentek.

Fontos, hogy a rovásírás kutatói régészeti, néprajzi szempontokat is figyelembe vegyenek megfejtéseiknél, elképzeléseiknél és ne csak nyelvi „spekulációkba” bonyolódjanak, mert így elméleteik ugyanolyan megalapozatlanok lesznek, mint a finnugor rokonságot gajdolóké.

Időről-időre felmerül a rovásírás egységesítésének gondolata, fel is bukkannak „egységesített” ábécék folyóiratokban, könyvekben. A legtöbbről az „elkövetőn” kívül senki nem tudja, mikor, hol, kiknek a közmegegyezésével egységesítődött. Magyar Adorján, Forrai Sándor és az ÓMT betűit használják legtöbben. Ezek azért megfelelőek, mert a hiteles emlékek legjellemzőbb jegyei alapján készültek, és formailag is egységesek. Saját, több éves tanítási gyakorlatomban Forrai Sándor ábécéje vált be legjobban. Ijesztő próbálkozásokat is láttam, amikor az önmaguk eredetiségében gyönyörű írásemlékek, pl. a Nikolsburgi ábécé, a Csíkszentmártoni és a Konstantinápolyi Felirat betűit keverték egymás mellé.

Összefoglalva a feladatokat legértékesebb nemzeti kincsünk megtartása és megismertetése érdekében, szükség van:

- szélesebb körű oktatásra, nem csak az iskolákban, hanem a művelődési házakban is
- területi, kerületi versenyek szervezésére
- újabb rovásíró körök alakítására
- a jelenlegi, ideiglenes határokon belül és kívül új emlékek felkutatására, a régiek pontosítására és megvédésére az enyészettől
- az alapművek újbóli kiadására
- rovásírással készített könyvekre, játékokra
- rovásírással készült utca-, és helységnévtáblákra, amelyeknek elhelyezését a könyveikkel már tekintélyt és népszerűséget szerzett szakértőknek kéne elősegíteni a helyi hatóságoknál
- gazdára, felújítóra, vándoroltatóra vár Forrai Sándor kiállítása, lehet ez bármelyik vidéki, vagy fővárosi múzeum is.

Végül ezen a fejezeten belül szeretnék említeni két sajnálatos jelenséget.

Az igaz magyar történelemmel a nemzeti könyvkiadóknak és terjesztőknek köszönhetően ma már mindenki megismerkedhet, az is, aki csak az utóbbi években esett át a pálforduláson és vált buzgó rovásírás szakértővé. Az évtizedek alatt kihagyott ismeretanyagot azonban nem lehet egy-két év alatt behabzsolni és megemészteni. Aki ismeri a krónikákat, Szamosközi István, Széchenyi István, László Gyula, Zakar András, Grandpierre K. Endre, Gábori Miklós, Dümmerth Dezső, Csomor Lajos, Padányi Viktor, Bakay Kornél, Kiszely István munkáit, néhányuknak az előadásait is látogatta, vagy csak a tartalomjegyzékét átolvasta Szádeczky Kardoss Samu *Az avar történelem forrásai* című munkájának, az nem válhat áldozatává a globalista eszméktől vezérelt Heribert Illig által terjesztett, *Kitalált középkor* elnevezésű fertőző nyavalyának, amely végül hatalmas nyereséget hozó üzleti befektetésnek bizonyult.

Fehér Mátyás Jenő már 1972-ben figyelmeztetett az avarságot eltüntetni akaró sanda szándékra, amellyel a szlávságnak igyekeznek helyet csinálni a történelemben. A volt domonkos rendi szerzetes, történész végigjárta Nyugat-Európa és Amerika múzeumait és sok helyen bukkant a frankok által elrabolt avar (szkíta-hun) kincsek nyomára. *„Még a new yorki Public Library szláv gyűjteménye is avar kincsekből áll”* – írja.

A liberális Magyar Könyvklub által is támogatott Heribert Illig féle mozgalom célja újabb hatalmas darabot kiharapni őstörténetünkből. Erre a könyv megjelenése utáni előadásainkon Gáborral mindig felhívtuk a hallgatóság figyelmét, nem egyszer heves ellenállásba ütközve. Bár magánbeszélgetésben több hiteles történész és kutató sarlatánságnak minősítette Illig üzleti vállalkozását, nem sokat tettek, hogy rajongóit felvilágosítsák. Magyarországon ennyi pénzt és lelkesedést inkább egy *„Kitalált finnugor rokonság"* című könyvre kellett volna fordítani.

A másik sajnálatos jelenség őseink írásának rovásírásként való elnevezésével kapcsolatos. Ezt a szót talán Sebestyén Gyula (1864-1943) néprajzkutató, rovásírás kutató honosította meg. A rovásírás szó eredete egy régóta tervezett, de idő hiányában még csak az anyaggyűjtés szakaszában lévő írásom tárgya. A XX. századi köztudatban mindenesetre így terjedt el, így hallottam először Édesapámtól, ő így tanulta cserkészként és így olvastam sok megalapozott tudással rendelkező kutatótól.

A Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás című könyvünk 7. oldalán lévő kis gyűjteményben olvasható, hogy több krónikásunk és XX. század előtti tudósunk származásunk biztos tudatában a szkíta-hun írás elnevezést használta.

A rovásírás szó felkeltette egy, az utóbbi években feltűnt szerző ellenszenvét. Nekem ugyan a rovásírás szó jelentésénél fogva nagyon kedves és tiszteletre méltó fogalom, de mégsem vethetek követ a szerzőre, hiszen számomra meg például a pökhendi és a párttitkár szavak ellenszenvesek.

Az nem baj, ha valaki túl sok pénz és szabadidő birtokában érdekes, új élményekre vadászgatva, ősi írásunk talajára téved és ezen a területen is igyekszik megvalósítani önmagát. Ez a „mindenhol kipróbálom magamat" jelenség mostanában gyakori, de a rovásírás területén nem veszélyes, mert aki se nem oktat, se nem terjeszt, se nem kutat, az hamar kifogy a mondanivalóból, hiába mormolgatja varázsigéit: axióma… paradigma… axióma… paradigma…

A baj akkor kezdődik, amikor az ilyen mondanivalóból kifogyott, a rovásírás szót ellenszenvesnek találó szerző az ellenszenvét kiterjeszti mindazokra, akik ezt a szót valaha használták, vagy használják és az ő hiteltelenítésükkel próbálja mondanivalójának hiányát leplezni, akár előadásain, akár könyveiben.

Mivel az időmet és az olvasóét is hasznosabb dolgokra szánom, ezért itt csak a szerző egyik könyvének néhány mondatára térek ki, amelyek sértőek mind őseink írásával, mind művelőivel szemben. A szerző bírálatára feljogosít, hogy valamikor a 2002-es évben számtalan terjedelmes írásművével kapcsolatban kért tőlem tanácsot, amelyek akkor egy jó szándékú magyar ember gondolatainak tűntek, de egyúttal elárulták azt is, hogy a rovásírás területén igen kevés tudással rendelkezik. Szívesen és lelkesen áldoztam fel csekély szabadidőmet, javítgattam a hibáit, adtam át ismereteimet. Több kiadvány és fénymásolt anyag között elküldtem Gyenes József rovásírás kutató egy tanulmányát, valamint Dr. Molnos Angéla *Szent és sérthetetlen* című füzetét, amelyben a szerző először találkozott anyanyelvünk gyökrendszeréről szóló ismeretekkel. Gábor pedig nem kevesebb segítőkészséggel

egy megjelenés lehetőségét harcolta ki számára a *Magyar Demokrata* című hetilapnál, sőt ez a beszélgetés előző könyvünkbe is bekerült. Jóhiszeműek és óvatlanok voltunk.

A kifogásolt könyvrészletek és megjegyzéseim:

„...Kihasználom itt a lehetőséget annak ismételt hangsúlyozására, hogy a rovásírás szó nagyon megtévesztő és kirekesztő... üres... félrevezető..."

A rovásírás szó nem megtévesztő, üres és félrevezető, hanem pontosan utal a tartalmára, azt is kifejezve, hogy nem csak írni, hanem róni is lehet. Ez a szó nem lehet kirekesztő, inkább a szerző szeretné a szót és a vele foglalkozókat kirekeszteni a köztudatból. A kirekesztés vádjával napjainkban éppen a kirekesztők vagdalkoznak.

„...A rovásírás fogalom... akadályozza műveltségünk megbecsülését, fontosságának elismerését, a múlt valódi történéseinek megismerését. Ezt számításba kell venniük azoknak, akik a rovásírás fogalmát használják: sokat ártanak vele. Téves fogalmakból igaz világkép nem kerekedhet ki. "

Fehér Mátyás Jenő, Fehérné Walter Anna, Zakar András, Magyar Adorján, Wass Albert, Forrai Sándor, Andrássy Kurta János munkásságának ismeretében tiltakozom a szerző e mondatai ellen és bocsánatkérésre szólítom fel!

A szerző úgy tünteti fel, mintha a *magyar írás* kifejezést ő találta volna ki őseink írásának elnevezésére. Már a XIX. században is több kutató így írt róla, pl. Debreczenyi Miklós. Forrai tanár úr és jómagam is magyar írásként különböztetjük meg a latin betűstől és ezt alsó tagozatos tanítványaim kitűnően alkalmazzák. Az előzőekben azért említettem Gyenes József nevét, mert egy 1996-ból származó levele van a birtokomban, amelyben ő is magyar írásnak nevezi. Nem teljesen pontos azonban a magyar írás meghatározás, mert használták már a szkíták-hunok-avarok és Torma Zsófia leletei, valamint a Tatárlakai korong alapján már az ő elődeik is.

Ősi írásbeliségünket rovásírás néven az utóbbi évtizedekben is többen áldozatos és bátor munkával terjesztették, kutatták és ezzel a szónak megbecsülést, rangot szereztek. Pár sorral feljebb felsoroltam néhányukat, akik a kommunizmus időszakában is merték vállalni nemzeti érzéseiket, vagy éppen a kommunizmus miatt kényszerültek elhagyni hazájukat. (Azokban az években a szerző egyik könyvében olvasható kitüntetései alapján feltételezhetően a kommunista rendszer kegyeltjei közé tartozott.)

„...A rovásírás szó annyit és csakis annyit jelent, hogy a betűket valamibe bemetszve írunk."

A szerző téved. A rovás felületbe, a rovásírás felületre történik.

„...Például a rovásírás szó teljesen megzavarja azokat a diákokat is, akik régi írásmódunkkal ismerkednek."

Bár a szerző nem oktatja őseink írását és versenyeket sem szervez a diákok számára, mégis magabiztosan, ahogy mondani szokták, a tudatlanság magabiztosságával jelenti ki, hogy a rovásírás teljesen megzavarja őket. Sok versenyt szerveztünk, erdélyi cserkészek versenyein is részt vettünk, de egyetlen „teljesen", sőt „részlegesen" megzavarodott gyermeket sem láttunk,

hanem magyar nemzetünk legértelmesebb fiataljait, akik tisztelik őseiket és tanítóikat. Szerintem a diákokat nem a rovásírás szó zavarja meg, hanem az, amikor abban a reményben veszik meg a szerző könyvét, hogy többet tudjanak őseik írásáról és ehelyett a fenti idézeteket találják benne. Vagy megveszik a másik könyvét, melynek 377. oldalán egy meztelen és szellentő férfit látnak. Ezzel a kellemetlen testi megnyilvánulással valami gondja lehet a szerzőnek, mert a kifogásolt idézetek könyvében az 59. oldalon szintén ezzel példálózik. Úgy gondolom, hogy a szellentés, bár kétségtelenül létezik, mégsem a magyar írásról szóló könyvbe való és csupán egy belgyógyásznak, helyesebben bélgyógyásznak lehet tudományos magyarázat bármire is.

„...S akkor rögtön kiderül, hogy valamilyen írásbeli többletről van szó, nem pedig a kézre veszélyes faragásról. Kiderül az is, hogy külön fogalom az írásmód és külön fogalom az ábécé. Azaz szellemileg tisztán lehet nekikezdeni az ábécénk és a betűivel való írásmódok elsajátításához."

Az utolsó mondatokban a szerző már kissé kifulladva, de még rúg egyet ősi hagyományunkon, a botrováson is: Juj, az a kezecskékre veszélyes faragás, minden csupa vér, lemetélt ujjak szanaszét, ahelyett, hogy azokból a teljesen veszélytelen testnevelés órai szekrényugrásokból, vagy a tigrisbukfencből mérnék össze a tudásukat! Megjegyzem feleslegesen riogat, mert versenyeinken nem kötelező a botrovás és nem befolyásolja az írásbeli feladatok értékelését. Továbbá a megmérettetésre a diákok magas szintű felkészültséggel érkeznek és nem ott *„kezdenek neki ábécénk és betűivel való írásmódok elsajátításához."* Szerintem nekikezdeni az elsajátításnak és nem elsajátításhoz szoktak, de lehet, hogy itt a szerző legújabb nyelvtani felfedezését osztja meg velünk.

Vita és nézetletérés minden tudományterületen létezik, jómagam is vitatom több tiszteletre méltó szerző álláspontját a két K betű használatának szabályairól. Ennek ellenére munkásságukat nagyra értékelem és nem illetem őket olyan jelzőkkel, mint a szerző azokat, akik a köztudatban elterjedt rovásírás szóval jelölik őseink írását, sőt versenyeinken a két K betű használatának minden módját elfogadjuk.

A szerző szerint csak az érheti el a szellemi tisztaságot, aki nem használja a rovásírás szót. De éppen az ő esete bizonyítja, hogy azért ez nem ilyen egyszerű.

Az idézetek Varga Csaba *Idő és ábécé* című könyve 59-62. oldalán (Fríg Kiadó 2003), az említett rajz pedig *HAR* című könyvében található (Fríg Kiadó 2004)

Újabb adatok a két „K” használatához

A két „K” betű használatára vonatkozó, bonyolult és a gyermekek által nehezen elsajátítható szabályokat 1999-ben vetettem össze először a 𐲓 és 𐲔 jeleket tartalmazó rovásemlékekkel. Ennek a vizsgálódásnak az eredménye a *Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás* című, Szakács Gáborral közösen írt könyvben olvasható.

A szabályok a 𐲓 és 𐲔 jelek használatát vagy a szóban elfoglalt helyük (elején, végén, benne) vagy a magánhangzók hangrendje szerint határozták meg. Mély hangrendűek az Á, A, O, Ó, U, Ú – ezekhez társítják a 𐲔 jelet. Magas hangrendűek az E, É, I, Í, Ö, Ő, Ü, Ű – ezekhez utalják a 𐲓 betűt.

Írásomban a 𐲓- t betűnek, míg a 𐲔-t jelnek nevezem, mivel több, mint egyetlen hangot jelölő betű. A „K”-t tartalmazó rovásemlékek vizsgálata során ugyanis az a meggyőződés alakult ki bennem, hogy a 𐲔 jel a többes számra utal. Ezt most még nem tudom meggyőzően bizonyítani, ehhez további kutatás szükséges.

A hangrendi szabályok nem adnak választ arra, hogy melyik „K”-t használjuk mássalhangzók mellett vagy között és vegyes hangrendű szavainkban, vagy egyáltalán miért van szükség két különböző „K”-ra a magyar nyelvünk hangjainak tökéletesen és hiánytalanul megfelelő, szkíta-hun-avar őseinktől örökölt betűsorban.

Itt most néhány újabb adattal szeretném megerősíteni azt, hogy régi rovóink nem a magánhangzók hangrendje, vagy a szóban elfoglalt helyük szerint alkalmazták a 𐲓-t és a 𐲔-t. Hogy mi szerint, azt csak az Öregisten tudja, ezért úgy gondolom, hogy tisztességesebb a rovásírást megtanulni vágyókkal szemben, ha ezt elismerjük, mint ha rovásemlékekkel nem igazolható szabályokat gyártunk és egyúttal megalkotjuk e szabályok alóli kivételek hihetetlen mennyiségű szabályait is.

- Az öt évvel ezelőtti adatok kiegészítését a Marsigli olasz hadmérnök által lemásolt Árpád-kori botnaptárral kezdem, ami terjedelménél fogva legalkalmasabb az értelmetlen szabályok cáfolatára. 31 szóban tartalmaz „K” betűt. A mély hangrendűnek nevezett 𐲔 jel csupán két alkalommal fordul elő, mind a kétszer a Jakab névben, május 1-én és július 25-én. Az egyházi naptárakban láthatjuk, hogy a fiatalabb Jakab apostol névünnepe május 3-ra került az idők folyamán, az idősebb Jakab apostol pedig megőrizte helyét.
  A 29 𐲓 betű megoszlása a következő:
  3 szóban mély magánhangzó után, vagy között: *apostolok, Domokos, Lukács*.
  5 szóban mély magánhangzó előtt: *Kolozs, Markos, Kus, Karácsony, Kána*.
  10 szóban magas magánhangzók mellett: Szentkereszt (négyszer),

Benedek (kétszer), tizenkét, (Apró) szentek, (Is)tennek.
8 vegyes hangrendű szóban: Küskarácsony, Piroska, Kalifás, király, Mikodémus, Jerikó, zsidónak, zsiboneusok.
3 szóban mássalhangzók mellett: Klára, Bereck, agyunk (adjunk).
Nem soroltam be a megfejtetlen KNTSA és NKOTKIRDOT szavakat, amelyekben szintén ◊ betű van.

A megközelítőleg nyolcszáz évvel ezelőtt élt tudós pap ősünk, a botnaptár rovója, tehát nem alkalmazta a hangrendi illeszkedés szabályát. A ◊ betűt, mind a magas, mind a mély, mind a vegyes hangrendű szavakban használta.

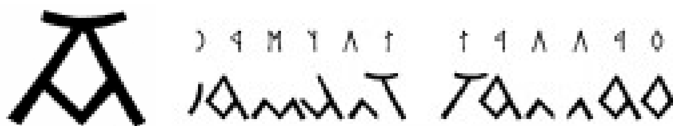
- A XIII. századi, alsószentmihályi templom szövegrészletében a MÁRK mélyhangrendű szó végén is ◊ betű áll.

- A székelydályai, XIV. századi református templom felirata több ◊ betűt tartalmaz. (*Turán* 2001. április-május, Libisch Győző írásában, Ráduly János rajza szerint.) A C-vel jelzett sorban a MIKO vegyes hangrendű szövegrészletben is látható.

- A székelyderzsi, XV. századi unitárius templom feliratának megfejtése Csallány Dezső régész, múzeumigazgató szerint: MIKLÓS KÁNTOR PAP ATYA. A MIKLÓS szóban a magas hangrendű „i" mellett, a KÁNTOR szóban a mélyhangrendű Á és az NT jel között, illetve azt keresztezve áll a ◊.

- És egy nagyszerű, ötletes összerovás, tamga, névjel, Kassai István építőmester jegye, a bártfai templomon 1464-ből. Nevének minden betűje visszakereshető a mutatós rajzon. Mély hangrendű szóban ◊ betűt alkalmaz.

Kassai István építőmester nevének betűi és tamgája

- A homoródkarácsonyfalvi unitárius templom 1495-ben elkészült tornyának rovásfeliratát is többen igyekeztek megfejteni. Ha Csallány Dezső olvasatát fogadjuk el, 1 szóközi, 3 szóvégi, mély magánhangzó mellett álló ◊ betűt találunk. Megfejtésének részletes leírása megtalálható Fehérné Walter Anna, Forrai Sándor, Ráduly János könyveiben.
A csíkszentmártoni római katolikus templom felirata 1501-ből és az 1515-ös Konstantinápolyi Felirat volt az a kettő, amelyeket az 1999-es tanulmányban úgy értékeltem, hogy megfelelnek a hangrendi szabályoknak. Ma már ezeket sem tudom egyértelműen idesorolni.

- Az 1501-es Csíkszentmártoni Feliratban Szabó Károly múlt században élt művelődéstörténész és bibliográfus, valamint Ráduly János kutató megfejtését

fogadom el az első szót illetően, azaz URUNK-at az URNAK helyett. A rovásemlék URUNK, IRUNK (vagy IRNAK), és CSINÁLTÁK szavainak végén a 𐲔 jel, a KOVÁCS szó elején a 𐲓 betű van. Az URUNK mély hangrendű szó megfelel a hangrendi szabálynak, de az IRUNK és a CSINÁLTÁK már vegyes hangrendű. A KOVÁCS ismét mély hangrendű, mégis a 𐲓 betű került alkalmazásra. Tehát a rovó nem a hangrendi szabályt alkalmazta. Mind a három 𐲔 jelű szó többes számban van, míg a KOVÁCS egyes számban.

- Ugyanez tapasztalható a Konstantinápolyi Feliratban. Az IRTÁK és VÁRATTÁK szavak végén van a 𐲔 és mindkét szó többes számra utal. A KIRÁLY, KÖVETÉT, KETTŐ, ESZTENDEJIK, KETEJI, SZÉKELY, SZELIMBÖK szavakban a 𐲓 betűt alkalmazza szó elején, végén, közepén is Keteji Székely Tamás, a felirat készítője. Érvelésem itt támadható, mert ezek a 𐲓 betűk mind magas hangrendű szavakban vannak, kivéve a vegyes hangrendű KIRÁLY szót. Erre a rovásemlékünkre is érvényes, hogy a 𐲔 a szavak végén és többes számnál jelenik meg. Bár nem támadhatatlanul, de ez a két jelentős rovásemlék, a Csíkszentmártoni és a Konstantinápolyi legalább annyira alátámasztja az én feltételezésemet a 𐲔 többes számot jelentő szerepéről, mint a hangrendhez való alkalmazkodás szabályát.

- Az 1526-ban keletkezett Dálnoki Templomfelirat még megfejtetlen. Két sorban 15-20 betű helyezkedik el, az összerovások miatt ez pontosan nem meghatározható. Az alsó sorban két 𐲓 betű van, az első a NOK szövegrészletben található, tehát mély magánhangzó után.

- Igen fontos adatot közöl Ferenczi Géza a *Székely rovásírásos emlékek* című könyvében (Erdélyi Gondolat Kiadó, 1997). Telegdi János 1598-ban kiadott tankönyvének két nagyenyedi másolatából mutat be részleteket. Az egyiket 1715-ben Borbereki István, a másikat 1736 és 1739 között Bod Péter református pap és író készítette. Érdekesség, hogy Telegdi János egyik mintaszava a két „K" használatához, az AKKOR, Borbereki Istvánnál két 𐲓-val, mint 𐲢𐲛𐲓𐲓𐲀, a Sebestyén Gyula által közölt giesseni és Bod Péter másolatában pedig, mint AKOR, azaz 𐲢𐲛𐲔𐲀 jelenik meg. Igen megörültem, mert nyertem egy, sőt kettő mély hangrendű magánhangzók mellett is használt 𐲓 betűt. Fontos lenne tudni, hogy „akkor" Telegdi János hogyan írta valójában?

- Miskolczi Csulyák Gáspár (XVII. század) emléksorában a mély hangrendű KORONÁJÁT szóban a 𐲓 betűt használja.

- A 𐲔 jelet alkalmazták magas hangrendű szavakban is, pl. Komáromi Csipkés György 1653-ból származó feljegyzésében a KEGYELME szóban. Bél Mátyás Miatyánk-jában háromszor fordul elő a NEKÜNK, valamint az ENGEDÜNK magas hangrendű szavakban. XVII-XVIII. században élt nagy

tudósunk ő, aki tankönyvet is írt a rovásírásról és következetesen csak a szavak végén használta a 𐲔 jelet. A magas hangrendű KIK szót például így írta le: 𐲔𐲐𐲓.

- A Túróci Fakönyv 127 nevet tartalmaz az 1391-es Túróc-vármegyei oklevéljegyzékből. Nyírfakéregre rovásírással írták. A 𐲔 jel a szavak végén található, hangrendtől függetlenül. A 𐲓 betű a szavak elején, végén, és belül is megjelenik, magas és mély hangrendű magánhangzók mellett egyaránt.

- A lévai vár rovásírásos alaprajza 13. és 17. sz. között a KÖRNYÜLTES magas hangrendű és a FALAKNÁL mély hangrendű szóban a 𐲓 betűt, míg az ÁROK szóban a 𐲔 jelet tartalmazza.

- Petrovai János (XIX-XX. század) mély magánhangzók mellett is 𐲓 betűt ír a KARJAIMAT, KOPTASSA, OKOSKODÁSSAL, KUTYA, AKÁRMIT és a FIRKÁLNAK szavakban. A 𐲔 jelet kizárólag a szavak végén használja.

- Csepregi Ferenc leletanyaga még megfejtetlenként szerepelt a „K"-ról szóló tanulmányom első változatában. Berkesi Gyula 1999 decemberében készítette el megfejtését, majd Marton Veronika A *Somogyi rovástábla és a táltoskövek* című könyvében jelent meg Veronikáé és az enyém 2001-ben. A XVI. századi palatábla, melyet szópéldái miatt joggal lehet tanító táblának is nevezni, nem igazolja a hangrendi szabályt.

  1999-2000-ben 28 szöveg osztályozása a következő eredményt mutatta:

  A hangrendi szabálynak megfelelt: 2 rovásemlék.
  Mély magánhangzók után is használt 𐲓 betűt: 12 rovásemlék.
  Nem használt 𐲔 jelet: 3 rovásemlék.
  Szó végén előfordult 𐲔 jel: 12 rovásemlék.
  Megfejtetlen: 5 rovásemlék.
  A szöveg rövidsége miatt nem besorolható: 7 rovásemlék.

2004-ben a 28 szöveghez felvettem még hat emléket, a Székelydályai-, és a Homoródkarácsonyfalvi Templomfeliratokat, Kassai István mesterjegyét, Borbereki István másolatát Telegdi István tankönyvéről, a lévai vár alaprajzát és a Túróci Fakönyvet. Így, a már 32 rovásemlék újabb áttekintése alapján a következő eredmény született:

A hangrendi szabálynak megfelelt: 1(!) rovásemlék (a Konstantinápolyi Felirat)
Mély magánhangzók mellett is használ 𐲓 betűt: 21 rovásemlék.
Nem használ 𐲔 jelet: 3 rovásemlék.
Szó végén előfordul a 𐲔 jel: 16 rovásemlék.

Azok a rovásemlékek, melyek csak 1 K betűs szót tartalmaznak, nem perdöntőek ugyan, de mégis részletezem őket:

- A Vargyasi Keresztelőmedence (XIII. század) a magas hangrendű KÖVET szóban: ◊
- Az alsószentmihályi templomfelirat (XIII. század) a mély hangrendű MÁRK szóban: ◊
- Kassai István uram mesterjegye a vegyes hangrendű KASSAI szóban: ◊
- Az Énlakai Templomfelirat (1668) a DIAKON vegyes hangrendű szóban: ʅ
- Bod Péter emléksorában (1759) a magas hangrendű KÉSZITETTE szóban: ◊

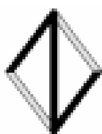
Tehát 32 rovásírásos szövegből, amelyeknek döntő többsége XVIII. század előtti, csupán egy (!!!) felel meg a hangrendi szabálynak, a Konstatinápolyi Felirat. Nagyon jó kis felirat ez, hiszen ugyanakkor megfelel Sebestyén Gyula szabályának is, mely szerint a ʅ kizárólag a szó végi AK szótag jelölésére szolgál és igazolja az én elképzelésemet is, a ʅ jel többes számra utaló szerepéről.

Kár, hogy Keteji Székely Tamás ilyen rövid feliratot készített, mert az igazság csak hosszabb szövegből derülne ki.

A két K betű használatának kérdésére tehát rovásemlékeink nem adnak egyértelmű választ. Az a 21 rovásemlék viszont, amelyben mély hangrend mellett is található ◊ betű, vagy azok, amelyekben magas hangrend mellett ʅ jelet alkalmaztak, kifejezetten cáfolják a hangrendi szabályt.

A vizsgált emlékekben a ʅ jelek száma 80 körüli, a ◊ betűk száma 180-185 közötti. Egyes emlékek sérült állapota, vagy az összerovások kibogozhatatlansága miatt nem lehet pontosan megszámolni.

Elgondolkodtató a ʅ jel formája és a hangalakja közötti összefüggés: AK-asztó, KA-pocs, KA-mpó,... Ilyen a karácsonyfa díszek, a szaloncukor akasztója, ilyen kampón lógtak nagyanyám kamrájában az aszalásra szánt szőlőfürtök.

A két jel képi összefüggése is érdekes

Mivel nincs semmi alapunk arra, hogy bonyolult szabályokkal és a szabályok alóli még bonyolultabb kivételekkel nehezítsük a rovásírást megtanulni vágyók életét, ismételten javaslom, hogy a hétköznapi életben használjuk csak a ◊ betűt, de ne feledjük a másikat sem, hanem a rovásemlékek minél alaposabb megismerésével, új emlékek felkutatásával, megfejtési kísérletekkel keressük a választ őseink írásának erre a megoldatlan rejtélyére.

Dicséretes, hogy a Tisza András-Kállay László által szerkesztett *Írástudó* című rovásírásos újság ennek az elvnek megfelelően készül.

A *Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás* című könyvünkben választ kerestem arra, hogy mi magyarok miért nem használhatjuk szkíta-hun-avar őseinktől örökölt nemzeti írásunkat ugyanúgy, mint a japánok, kínaiak, héberek, oroszok...

A tatárlakai táblácskák jeleivel foglalkozva ismét megbizonyosodtam azoknak a hivatalos tudomány által gúnyolt, vagy éppen figyelembe sem vett tudósoknak az igazságában, akik magyar nyelv ősnyelv voltát hirdették, többek között Horvát István (1774-1846), Sir John Bowring (1792-1872), Fischer Károly Antal (1842-1926), Magyar Adorján (1887-1978), Zakar András (1912-1986), Andrássy Kurta János (1910–) és mások, akiknek még nevét sem tudhatjuk, mert műveiket eltüntették. Ahogy mai magyar nyelvünk őse a Föld csaknem minden nyelvének, ugyanúgy írásunk is őse a Föld írásainak és nagy valószínűséggel nem is földi eredetű, mint ahogy erre már Szőke Lajos is rámutatott *Az emberiség égi eredetű ábécé jelrendszere* című könyvében (Faktor Bt. 2001). A gyarló egyénekhez hasonlóan azonban a gyarló népek is igyekeznek kitörölni az emlékezetükből – sőt vannak, akik az életből is – azokat, akiktől tanultak. Így törtek évezredek óta már lent Sumérben és azóta is Ázsia és Európa hálátlan népei tanító őseinkre. Nem értelmességüknél és bátorságuknál, hanem hatalmas tömegüknél és alattomos ravaszságuknál fogva sikerült letépni hatalmas darabokat országunkból és népességünkből. Még nem szavazóképes gyermekeinkkel együtt is csak kétmillióan maradtunk 2004-re és vajon ide fog-e érni idejében az Atya, vagy most is késni fog, mint Jézusnál és minket is utolsó szálig keresztre feszítenek ugyanazok, akik Jézust?

De térjünk vissza a rovásírás területére, és nézzük meg, milyen újabb adatokat tudok hozzátenni a Kárpát-medencei birtoklevélben közöltekhez!

A gyermekek félrevezetésére irányuló törekvésekkel kezdem. A „rendszerváltozás" 15 éve alatt, a polgári kormányok idején sem keletkezett egyetlen kis hajszálrepedés a hivatalos tudomány finnugor elméletének tömör bástyáján. A finnugor elmélet ugyanolyan érinthetetlen, mint a trianoni határok. A nemzeti alaptanterv 109. oldalán még mindig ez olvasható: *„Gyűjtsön a tanuló szavakat a könyvtárban a finnugor nyelvrokonság bizonyítására."* Az általános iskola 5-6. osztályos nyelvtankönyvében (Nemzeti Tankönyvkiadó) a finnugor-uráli fatörzs ugor ágán lógunk manysi és „chanti" levelek társaságában.

S az iskolán kívül mit talál a gyermek? Az alsó tagozatosokat célozza meg a következő két mutatós, színes kiadvány. Az egyik az *Usborn Világtörténelem* a Park kiadótól. A szerző Jane Cisholm, a szakértők sem magyarok. Az utolsó lapokon található a lektor, Vég Gábor neve. A könyv 1999-től már öt kiadást megért. Magyarországon kiadja a Novotrade Rt. A 25. oldalon a

„hordába szerveződött törzsek" között szereplünk! Itt látható a Nagyszentmiklósi Kincs gyönyörű, kettes korsójáról a Győztes Fejedelem is, aláírása: *„Bolgár lovast ábrázoló aranylemez."* Bolgár és lemez!

A másik, a népszerű *Tudod-e* sorozat egyik tagja, 2002 táján adhatták ki. Az *Érdekességek Ázsiáról* kötetében tűnünk fel, illetve tagadtatunk le a *Rokonaik-e a hunok?* alcím alatt. *„Természetesen nem"* – válaszolnak a szerkesztők. *„Az azonosság csak az író Kézai Simon fantáziájának szüleménye."* Még jó, hogy nem tették hozzá, hogy beteges fantáziájának! Aki ezt ilyen rosszul tudja, az Koller Gábor szerkesztő és Szabó Tamás lektor. A Szalay Kiadónál jelent meg.

Azért egy felvilágosultabb tankönyvről is beszámolhatok, bár félve, nehogy gyorsan visszavonják: Bánhegyi Ferenc – *Hon és népismeret az 5. osztályosok számára* (Apáczai Kiadó 2002). Nála a finnugor elmélet nem bizonyított tény, hanem feltevés: *„Egyes kutatók feltevése szerint a magyarok ősei is az ugorok közé tartoztak, bár erre csak a nyelvi hasonlóság a bizonyíték."* S ugyanebből a könyvből két nagyon szép, igaz mondat: *„Kulturális örökségünk legértékesebb, legtitokzatosabb része a rovásírás... A rovásírás, az ősi magyar kultúra híradásait elpusztították, így már csak nagyon keveset tudunk a korabeli hétköznapi életről."*

Igaz őstörténetünk elpusztítása, szkíta-hun írásunk emlékeinek eltüntetése a 10-11. században kezdődött, amikor Géza és István erőszakkal nyugati kereszténységre térítette őseinket. Idegen hadsereg segítségével gyilkolták le a szkíták, hunok, avarok, magyarok népét. Máglyákon pusztultak a rovásbotok, a rovásírásos pergamen tekercsek, a fa, ezüst és arany táblákkal borított kódexek. Idegen papok gyilkoltatták le a gyógyító, tanító táltosokat, a regősöket a leprásokkal közös falvakba gyűjtötték.

Így ír erről Barczikay Klára *A Nap fiai* című, Argentínában megjelenő, magyar nyelvű, az újság címét rovásírással is közlő folyóirat főszerkesztője a 2000 szeptember/októberi számban, *Emlékezzünk „Szent" Istvánra* című cikkében: *„Illik nekünk is. Minden külföldi, belföldi lap vezércikkei csakis róla szólnak. Az államalapítóról! Arról egy szó se, hogy Géza jött vissza a Kárpát-medencébe. Arról sem, hogy neki köszönhető még Trianon is. Ő volt, aki behozta az idegeneket a fia jogtalan hatalmának megvédésére. Azóta igyekeznek irtani és elnyomni a magyarokat. A turáni fajt.*

Nekem, aki gyilkoltatott, nem lehet szent. Aki saját nagybátyját felnégyeltette, vagy másiknak kiszúratta szemeit, nem lehet szent!"

Úgy tűnik, mégis van alapja annak, hogy létezett István rovásírást betiltó törvénye. Egyik előadásunkon egy hallgató szükségesnek tartotta megvédeni István becsületét, mint államalapítóét, a törvényt pedig azzal cáfolta, hogy a tudósok szerint olyan fizetőeszköz, amely a vitatott törvényben szerepel, a „pensas" nem is létezett. Válaszomban az államalapítóhoz annyit fűztem hozzá, hogy itt a Kárpát-medencében már létezett, virult István előtt a szkíták-hunok-avarok állama. Gábor ezt azzal egészítette ki, hogy ha nincs telek, nincs föld, akkor nem lehet házat építeni, a földet pedig nem István

szerezte. Nagyon egyet érthetünk Badiny Jós Ferenccel, hogy István csupán a judeokeresztény államot alapította, magyar vérben gázolva.

A pensasra akkor válaszolni nem tudtam, de azóta több történeti munkában olvastam róla. Egyet idézek: *1100-ban a tarcali zsinaton Kálmán király törvényt hozott, hogy a földesurak 100 pensa jövedelem után egy páncélos fegyverest állítsanak.* (Forrás: *Magyar Történelmi Kronológia*, Tárogató Bt. 1998. 19. oldal)

Itt szeretném egy különös jelenségre felhívni a figyelmet. Családom római katolikus vallású lévén, minden vasárnap jártunk templomba, többek között ezért nem vettek fel egyetemre. Nem voltunk bigott hívők, a templomba járás azonban a vadkommunizmus éveiben kicsit ellenállásnak is számított. Nem voltak akkoriban zsúfolva a templomok, 1989 után azonban alig fértünk be! Aztán el is maradtunk, mert sok kommunista rontotta ott a levegőt és Pál apostol leveleit már nagyon sokszor hallottuk. A régi templomba járókról, ha összetalálkoztunk, kiderült, hogy „koppányosok". Az 1989 utáni újhitűek meg úgy védték tőlünk Istvánt és a judeokereszténységet, mint azelőtt a kommunista eszméket az imperializmustól. Hiszek a megtérésben, a bűnbánatban, de a bűnbánó imádkozzon a templom egy homályos sarkában, ne az első sorban üvöltse teli torokból, hogy *„Krisztus kenyér s bor színében Úr s király a Föld felett"* úgy, ahogy néhány éve az Internacionálét üvöltötte.

Kállay Ferenc, a Magyar Tudós Társaság rendes tagja, volt királyi százados, hadbíró, *A pogány magyarok vallása* című, 1861-ben megjelent könyvében írja: *„…hogy több írásos emlékek fenn nem maradtak, az nem csuda, ha meggondoljuk, hogy nálunk, mint másutt, a pogány írások, s babonás jegyzékek a keresztény fejedelmek parancsára elégettettek, megsemmisíttettek, nevezetesen I. András parancsában meghagyatik, hogy minden magyar és idegen, ki Magyarországban lakik, fejét és jószágát veszítse el, ha scythiai nemzeti pogány hitét el nem hagyja, a pogány és scythiai nemzeti szertartásokat, a hamis isteneket el kell törleni, a bálványok pedig lerontassanak."*

Debreczenyi Miklós, nyugalmazott kúriai bíró 1914-ben adta ki *Az ősmagyar írás néhány hazai és oroszországi emléke* című könyvét. A zseniális megfejtők közé tartozott, aki a történelmi kort is kutatta, amelyben a rovásemlék született, ezért hiteles. Az ő olvasatában a Nagyszentmiklósi Kincs 8-as számú tálkájának felirata a *„Gélyse kiskán pesenyüj kenész"*, amellyel megegyezik Pataky László ötven évvel későbbi megfejtése. Debreczenyi Miklós is feltette a kérdést, hogy miért maradt fenn olyan kevés rovásírásos emlékünk: *„…E kedvezőtlen körülmények közül nem utolsó helyen áll a keresztyén vallás behozatala, melyet a Kisfaludy Társaság 1913. február 9-i ülésén tartott remek beszédében Rákosi Jenő is úgy jellemzett, hogy az nem volt más, mint a nemzetnek rettenetes kiforgatása önmagából és amely régi írásunkra, mint a pogány műveltség egyik jelentékeny tényezőjére nézve különösen az által vált végzetessé, hogy maga után vonzotta a latin nyelv és latin írás kultuszát… amely a magyar betűkben való teljes szegénysége miatt éppen annyira alkalmatlan volt zengzetes nyelvünk szabatos kifejezésére, hogy ősi írásunk egészen áldozatul esett."*

Szamosközi Istvánról, erről a nagyszerű magyarról, Bocskai István történetírójáról, gyulafehérvári levéltárosról a *Kárpát-medencei birtoklevelünk*ben bővebben írtam. 1591 és 1593 között Olaszországban tartózkodott tanulmányúton és a firenzei nagyhercegi könyvtárban egy nyomtatott szkíta betűs könyvet talált, amelyet részletesen leírt egy 1593-ban megjelent művében. A könyvről Szamosközitől függetlenül a páduai Antonius Maginus földrajztudós is beszámolt 1595-ben kiadott könyvének Erdélyről és székelyekről szóló részletében a 162. lapon. Szintén tudott a könyvről Marcus Boxhornius, a leydeni egyetem híres történettudósa, ugyanis tőle értesül a ritkaságról Komáromi Csipkés György debreceni református pap, tanár. A szkíta betűs könyvet 1653-ban kereste Töppelt Lőrinc szász származású, egyetemi hallgató Maginus művére hivatkozva, de nem találta. Berzeviczy Albert 1820-ban szintén hiába kereste, Sebestyén Gyula kutatását pedig az I. világháború szakította félbe.

Fischer Károly Antaltól és Sebestyén Gyulától még megtudjuk, hogy két szász származású, német ajkú kutató műveiben kétségbe vonta, hogy a magyaroknak saját írása lett volna. Egyikük, Tröstler János, a nagyszebeni Szász Egyetem tanára, aki 1666-ban megjelent munkájában azt bizonygatta, hogy a szkíták és hunok nem a magyarok, hanem a németek ősei voltak. Azt is állítja még, hogy a magyarok semmiféle írást felmutatni nem tudnak. A másik pedig az a medgyesi Töppelt Lőrinc, aki 1653-ban járt a firenzei könyvtárban, s mint tudjuk, nem találta a könyvet. Majd 14 év múlva, 1667-ben Leydenben egy latin nyelvű könyvecskét jelentetett meg, melyben azt hirdette, hogy a magyaroknak a kereszténység felvétele előtt nem volt saját írásuk. Töppelt Lőrincet ez a felfogása igen gyanússá tette előttem, s úgy gondolom, hogy a könyvet ő tüntette el. Szamosközi, Maginus és Boxhornius nem csak egyszerű könyvtárlátogatók voltak, hanem korul legnagyobb történelem és földrajztudósai közé tartoztak, s amiről írtak, azt alaposan megvizsgálták. A könyv tehát létezett, mint ősi írásunk bizonyítéka. A szász Tröstler János könyve 1666-ban jelent meg, Töppelt Lőrincé 1667-ben. Tröstler elvitatja tőlünk a szkítákat és hunokat, Töppelt az írást. A bökkenő csak az számukra, hogy ott van az a könyv a firenzei könyvtárban. Szkíta könyv a székelyek, magyarok írásával. Töppelt tehát nagy valószínűséggel valamikor 1653 és 1667 között eltüntette a könyvet.

Itt jegyzem meg, hogy az Erdélybe telepített német nyelvű szászok gyakran fordultak az őslakosság ellen. Nem egyszer tettek panaszt a pápánál többek között Kán László (13-14. század), Erdély főura ellen, aki a magyar területeket védte az idegenektől.

A már említett Komáromi Csipkés György 1655-ben kiadott *Hungaria Illustrata* című, latin nyelvű nyelvtanában értesít minket arról, hogy a debreceni könyvtárban is van régi magyar betűkkel írott könyv. Bél Mátyás, nagy tudósunk 1718 körül már hiába tudakozódott e könyv után, a könyvtárosok nem tudták számára felmutatni.

Kájoni Jánosnak a hun-magyar írásra vonatkozó 1673-ból származó jegyzeteiről Simonchicz Ince kegyes rendi tanár 1794-ben megjelent művéből tudunk. Az eredeti Kájoni írások is eltűntek.

A XVII. században durvább módszerekkel is pusztították a magyar történelem emlékeit. I. Habsburg Lipót, német-római császár, magyar király, akinek magyargyűlölete csak az elmebetegség szóval jellemezhető, körülbelül százötven gyönyörű, magyar várat, építészeti remekműveket robbantatott fel azzal az álságos ürüggyel, hogy a török ne fészkelhesse be magát. Bizonyos, hogy ősi írásunk sok emléke is elpusztult várainkkal együtt.

Fischer Károly Antal érdemeit, akiről a Kárpát-medencei birtokleveleinkben bővebben szóltam, csak a legelismerőbb szavakkal lehet méltatni. Fáradhatatlanul követte egy-egy rovásemlék nyomát. Rettegi István földrajztudósnak létezett egy kézirata, amelyben leírja nyomozását a firenzei könyvtár Szamosközi által felfedezett szkíta betűs könyve után. Fischer 1888-ban a Tudományos Akadémia kézirattárában hiába kereste ezt, *„hol annak állítólag meg kellene lennie"*.

Jerney János (1800-1855) utazó, őstörténész, nyelvész említi Szentkirályi Márkos Dániel kéziratát a hunok régi betűiről, amelynek a Tudományos Akadémia Cornides gyűjteményében kellett volna lennie. Szabó Károly művelődéstörténész az 1860-as években, Fischer Károly Antal pedig 1888-ban hiába kereste a jelzett helyen.

Cornides Dániel történész szintén gyűjtötte a hun-magyar írás emlékeit, ezekről értekezést is írt 1791-ben. Sem Szabó Károly, sem Fischer Károly Antal az Akadémia kézirattárában már nem találták.

Horvát István (1774-1846) történész, nyelvész *Rajzolatok...* című 1825-ben megjelent könyvében beszámol egy múmiapólyáról, amelyet egy Neupauer nevű bécsi polgár hozott a Nemzeti Múzeum számára és amelyen „pártus-szittya" betűk vannak. Megállapítja, hogy a betűk a Csíkszentmiklósi Feliraton és Kecskeméti Réztáblán lévőkkel mutatnak rokonságot. Napjainkban a Nemzeti Múzeumban senki nem tud erről semmit.

Dr. Molnos Angéla nyelvész tanártól kaptam az adatot, hogy Táncsics Mihály (1799-1884) politikus és író hosszú évek munkájával egy könyvet írt anyanyelvünkről *A legősibb nyelv a magyar* címmel. Ennek a kéziratnak is nyoma veszett.

Halis István történész írja *Az ősmagyarok nyomai* című 1902-ban megjelent könyvében: *„Az emberi ész előtt valóságos csodának tetszik, hogy a köznép megtartotta ősi írását és hagyományait, bár ezer esztendeig törekedtek mindezeket a népből kiirtani... Ennél a meglepő esetnél az a legnevezetesebb, hogy a népünk által mostanáig használt írás ugyanazonos a Babilonban kiásott pecséthenger runáival!"*

Hol van ma ez a pecséthenger? És hol vannak az Iraki Nemzeti Múzeum kincsei? 2003-ban Irak amerikai lerohanása után a fosztogatók – akik képzett műértőknek bizonyultak – 170 ezer sumér műkincset vittek el. A Bagdadi Nemzeti Könyvtárat pedig kirablása után felgyújtották. (Forrás: *Magyar Demokrata* 2003/18.) 2004 áprilisában a Világszövetség Erdélyi Társaságából jött villámlevélben az állt, hogy a Bagdadi Nemzeti Múzeum még zárva tart, azonban megnyílik a látogatók előtt az asszír emlékeket

bemutató részleg. Sumér tehát nincs többé, a történelmet bombákkal és tankokkal átírták. A sumérekről szóló könyveket pedig majd leselejtezik és megsemmisítik.

Amerikai tank Bagdadban, a Nemzeti Múzeum bejáratánál.

Magyar Nemzet 2005. 01. 17.

Fehér Mátyás Jenő *Korai avar kagánok* című könyvében (Buenos Aires 1972, Reprint: Fejes Imre) bemutatja egy avar kagán síremlékét, amelyet Alsó-Ausztriában találtak. A rovásírással készült feliratot, amely valószínűleg a kagán neve volt, levésték róla.

1092-ben László király megtiltotta, hogy őseink fáknál, forrásoknál, köveknél imádkozzanak, azokhoz ajándékot vigyenek. S hogy az engedetlenek ezt meg ne tehessék, pusztították őket is, a fákat, köveket, forrásokat is. Ez még ma is tart. A környezetvédelmi írásomban érintem a fapusztítást is. Eltüntették, és ma is eltüntetik feliratos köveket, pl. tászoktetői kövek, Margitszigeti Kő. Andrássy Kurta János szobrász, Pilis-kutató írja a *Holtak völgye, Holdvilág-árok* című könyvében, hogy számtalan követ, amelyekről rovásfeliratokat gyűjtött, rövid időn belül eltüntettek, vagy összetörtek. A *Magyar Nemzet*ben Margittay Gábor tudósít arról (2003. június 14.), hogy az erdélyi Borberek református sírkertjéből juhlegelő lett. A lelkész összegyűjtötte a sírköveket, de egy kivételével az egészet egyetlen éjszaka ellopták.

Forrásainkat betemetik, tönkreteszik. A 4-es metró megépítése veszélyezteti budai hőforrásainkat. Sárosi Zoltántól, a *Dobogó* újság író-főszerkesztőjétől olvashatjuk a 2002 márciusi számban, hogy Mogyoródon betemették a kristálytiszta, bővizű Hármasforrásokat és a Hungaroring VIP páholyait telepítették rájuk.

Gyűjteményemet egy verssel szeretném, befejezni, amelyet szintén igyekeztek eltüntetni a József Attila minden verse és versfordítása számtalanszor kiadott köteteiből és amelynek időszerűségét a 2004. december 5-i népszavazás adja.

József Attila: Nem! Nem! Soha!

Szép kincses Kolozsvár, Mátyás büszkesége
Nem lehet, nem soha! Oláhország éke!
Nem teremhet Bánát a rácnak kenyeret!
Magyar szél fog fújni a Kárpátok felett!

Ha eljő az idő – a sírok nyílnak fel,
Ha eljő az idő – a magyar talpra kel,
Ha eljő az idő – erős lesz a karunk,
Várjatok, Testvérek, ott leszünk, nem adunk!

Majd nemes haraggal rohanunk előre,
Vérkeresztet festünk majd határkőre
És mindent letiprunk! – Az lesz a viadal!!!
Szembeszállunk mi a poklok kapuival!

Bömbölve rohanunk majd, mint a tengerár,
Egy csepp vérig küzdünk s áll a magyar határ
Teljes egészében, mint nem is olyan régen
És csillagunk ismét tündöklik az égen.

A lobogónk lobog, villámlik a kardunk,
Fut a gaz előlünk – hisz magyarok vagyunk!
Felhatol az Égig haragos szózatunk:
Hazánkat akarjuk! Vagy érte meghalunk.

Nem lész kisebb Hazánk, nem, egy arasszal se,
Úgy fogsz tündökölni, mint régen, fényesen!
Magyar rónán, hegyen egy kiáltás zúg át:
Nem engedjük soha! soha Árpád honát!

(1922)

Újabb adatok az Attila-Atilla névváltozathoz

A 2003-ban megjelent *Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás* című könyvünkben egy gyűjteményt adtam közre nagy hun királyunk nevének változatairól. Ezeket szeretném most kiegészíteni. Az áttekinthetőség kedvéért gyűjteményemet három csoportba osztottam: Attila, Atilla és egyéb változatok.

Attila

Victoris Tonnensis történetíró 6. sz., Chronica Gallica 7. sz., Fredegarius Scholasticus történetíró 7. sz., Paulus Diaconus történetíró 8. sz., Teophanes Confessor történetíró 8. sz., IV. Béla 13. század. , Raffaelo Santi olasz festő 16. sz., Zrínyi Miklós költő, hadvezér 17. sz., Bessenyei György drámaíró 18. sz., Széchenyi István, Kőrösi Csoma Sándor 18-19. sz., a „legnagyobb magyar" 18-19. sz., Szentkatolnai Bálint Gábor nyelvész 19. sz., Kállay Ferenc történész 19. sz., Szász Károly műfordító, drámaíró 19. sz., Orlay Petrics Soma festő 19. sz., Fischer Károly Antal rovásírás kutató 19. sz., Than Mór festő 19. sz., Juszkó Béla festő 19. sz., Horvát István történész 19. sz., Verdi opera 19. sz., Benedek Elek író 19-20. sz., Csontváry Kosztka Tivadar festő 19-20. sz., Huszka József tanár, festőművész 19-20. sz., Sebestyén Gyula néprajzkutató 19-20. sz., Debreczenyi Miklós rovásírás kutató 19-20. sz., gróf Blaskovich János, a tápiószentmártoni Attila domb felfedezője, az Attila városa című mű szerzője 20. sz., Fettich Nándor régész 20. sz., Fáy András író 20. sz., gróf Czegei Wass Albert író, költő 20. sz., Baráth Tibor történész 20. sz., Dümmerth Dezső történész 20. sz., Padányi Viktor történész 20. sz., Götz László orvos, történész 20. sz., Vörös János szobrász, soproni Attila szobrán rovásírással szerepel hun királyunk neve 20. sz., Juhász Vilmos történész 20. sz., Csete György építész 20. sz., Aradi Éva történész 20. sz., Daczó Lukács Árpád, Ferences-rendi szerzetes 20. sz., Nemeskürthy István művelődéstörténész 20. sz., Dr. Farkasinszky Tibor történész 20. sz., Noszlopi Németh Péter Pilis-kutató 20. sz., Baráz Csaba kutató 20. sz., Hankó Ildikó történész 20. sz., Szelestey László néprajzkutató 20. sz., Grandpierre Attila csillagász 20. sz., Andrássy Kurta János szobrász, Pilis-kutató 20. sz.

Atilla

A *Csíki-székely krónikában* 18. sz., Székely népdal szövegben 1863-ból, Gárdonyi Géza író 19. sz., Halis István történész 20. sz., Pataky László rovásíráskutató 20. sz., Kocsis István történész 20. sz., Molnár V. József néplélekrajz kutató 20. sz., Szőke István Atilla költő 20. sz., Radics Géza

történész 20. sz., a tápiószentmártoni Atilla szobor felirata 20. sz., Bíró József történész 20. sz., Szörényi Levente zeneszerző 20. sz., Sebestyén László történész 20. sz.

Egyéb változatok

A germánok a runa jeleket kis szögletes kövekre felróva bőrzacskóban hordták magukkal. Minden betűhöz tartozott egy név, az Ó betűhöz például Othila. Odin, a főisten kockája üres volt, valószínűleg ő volt az „ász".

A 16. században Székely István krónikájában 12-szer mint Atila, 2-szer Atilla, a leszármazási névsorban ismét Atilla fordul elő.

Nibelung ének: Etel, Etele (ford. Szász Károly 11-12. sz.), az óizlandi germán mondában, az *Eddá*ban: Atli, Mahmud Terdzsümán török krónikás: Atilus 15. sz., Heltai Gáspár krónikás: Atila, Athila 16. sz., Arany János a tervezett C*saba trilógia* versrészleteiben 1855/56-ban szinte minden változatot szerepeltet: Etel, Etele, Átilla, Attila, Átila. Kós Károly építész: Atila, Vajda János öt felvonásos drámájában Etele, Ipolyi Arnold a *Magyar Mythologia* írója: Etele 19. sz.

Hasonló hangzású nevet, Attalosz-t viselt a i.e. 4. században Nagy Sándor apjának, Makedóniai Fülöpnek egyik apósa, továbbá az i.e. 2. században egy pergamoni király és könyvtár alapító, valamint a Volga folyó régi török neve Etil.

Több, mint száz éve, 1899-ben jelent meg Tóth Béla *Magyar ritkaságok* című könyve az Atheaneumnál (Reprint – Anno Kiadó). 12 oldalon keresztül követhetjük a szerző izgalmas nyomozását, vajon az atilla díszruha neve olasz eredetű-e? Tóth Béla megállapítása: a hun király nevét Attilának, a tiszteletére elnevezett, magyar szabású ruhadarabot atillának írják.

Természetesen a lista nem teljes, mindenki gyűjtögessen hozzá kedvére. Akár Attilának, akár Atillának írjuk nagy királyunk nevét, legfontosabb, hogy ősapánkat lássuk benne, kinek idejében hazánk hatalmas és dicsőséges volt, mert idegen papok, pénzváltók, uzsorások bebocsáttatást, földet, hatalmat nem nyerhettek.

Badiny Jós Ferenc két könyvéről

Könyvismertetők

Mah-gar, a magyar...!

7000 évvel ezelőtt, Mezopotámiában, Eridu városában meghalt egy kislány, Ildi. Szerető szülei melléje temették legkedvesebb játékát, egy kis alabástromból készült pulikutyát. Bár Ildi sírját és Mezopotámiát barbár hordák taposták évezredeken át, és idén talán a kis puli is elporladt durva amerikai bakancsok alatt, testet túlélő lelkünkben a származástudatot sem gúnnyal, sem fegyverrel nem lehet elpusztítani.

1976-ban a Magvető Kiadónál kis kötet jelent meg *Sumer és Magyar* címmel, amelynek szerzője, Komoróczy Géza a gúny fegyverét fordította ellenünk. Az irományt még megjelenése évében olvashattam és a szumir-magyar rokonság elméleten otrombán viccelődő mű éppen arról győzött meg, amit Komoróczy Géza a Heti Hetes elődjeként irigyen tép, szaggat, marcangol, hogy a magyarok ősei teremtették bolygónk két leghatalmasabb kultúráját, egyiket a Kárpát-medencében, a másikat Mezopotámiában.

Nem csak rám volt ilyen hatással, a magyarok Istene éppen azzal büntette Komoróczyt és megbízóit, hogy tapasztalniuk kellett, a gúnyirat hatására tízezrek váltak a szumir – magyar rokonság meggyőződéses híveivé és kutatóivá. A szerző számára művének másik nemkívánatos „hozadéka” Badiny Jós Ferencnek, a Buenos Aires-i Jezsuita Egyetem sumerológus professzorának hozzá intézett nyílt levele volt, amelyből egy nagyszerű tudományos és hazaszerető könyv kerekedett: a *Mah-gar, a magyar*. Ebben Badiny Jós Ferenc rávilágít arra a terrorra, amely a történetírást, különösen az őstörténetet uralja. Pl. a Philadelphiai Egyetemi Múzeumban őrzött 3600, többnyire megfejtetlen agyagtábla sorsára, amelyek csak azon kutatók számára hozzáférhetők, akik követik az „uralkodó megfejtési irányzatot”, vagyis hogy szumir nép nem is létezett, hanem csak a semita proto-akkád.

Igazolhatom a professzor urat a Gold Book Kft-nél 2000-ben megjelent *Legendás civilizációk* című, gazdag kiállítású kötettel is, amelynek kutató szerzője David M. Rohl minden anyagi lehetőséget, még műholdas terepjárót is megkap téziseinek bizonyításához, miszerint mind a szumir, mind az egyiptomi kultúra sémi gyökerű. Nekünk pedig el kéne fogadnunk a finnugor származás és nyelvrokonság elméletét, *„amelybe, ha belenyugszunk, elveszünk és átadjuk helyünket a magyarosodó hébereknek, akik az oláhokkal együtt törnek be a magyar ősiség örökségébe”* – írja Badiny Jós Ferenc.

Komoróczy holt nyelvnek nevezi a szumirt, ugyanúgy, ahogy a magyar rovásírást is kihalt írásnak nevezik ellenzői, ezzel szeretnék a felesleges kacatok

dobozába gyömöszölni. Itt is alkalmazzák jellemző üzleti fogásukat, jól leértékelni, majd olcsón felvásárolni. Az, hogy egy nyelv, egy írás évezredeken át fennmarad minden pusztító törekvés ellenére, éppen életképességét, életerejét igazolja.

Badiny Jós Ferenc következetesen és türelmesen javítgatja Komoróczy hibáit, pl. a sumer szó helyes ejtésével, a szumir nyelvjárásokkal, az asszony szó ékjeleivel kapcsolatban. Csatasorba állítja a szumir-magyar kapcsolat lehetőségét felvető külföldi szaktekintélyeket. Az angol Rawlinson a szumirok olyan feliratairól számol be, amelyet szkíta nyelven írtak. A francia Lenormant tanulmányozta nyelvemlékeinket, Sayous pedig sok időt töltött Magyarországon. A német Ruge az asszír mondakör turáni eredetét bizonyította. A magyarországi hivatalos körök nem csak hogy nem örültek ennek, hanem még tiltakoztak is a külföldi kutatók legnagyobb meglepetésére. Nagy Géza történész írta erről a jelenségről, hogy *„a mai Magyarországon bizonyos bátorság kell ahhoz, hogy valaki a sumir nyelvre hivatkozzék."*

Az *„Akiket mégsem lehet letagadni"* című fejezet szépen méltatja a tudomány igazságait a karriernél értékesebbnek tartó kutatóinkat. Torma Zsófiát a hivatalos régészet kitagadta, lexikonokban alig szerepel. Nevének említése nélkül mégis az ő eredményeit használják fel olyan világszerte istenített régészek, mint az angol Colin Renfrew.

Torma Zsófia hatalmas leletgyűjteményének jó részét széthordták, megdézsmálták a belőle élő kutatók, pl. a horvát Vasics, akinek kezén tűnt el a Torma gyűjtemény egyik legértékesebb darabja, egy szumir feliratos orsónehezék.

A tatárlakai leletek az egész világ sumerológusainak figyelmét felkeltették a 60-as években, a hazai hivatalos hozzáállás az elhallgatás volt, mivel Erdély földje ideiglenesen az országhatáron kívülre került a tranoni diktátum következtében. A szumir kapcsolatról szóló első magyar könyv szerzője Ferenczy Gyula volt a XIX. század végén, az ő nyomdokain indult el a 14 nyelvet beszélő Dr. Varga Zsigmond.

Az emigrációba kényszerült Dr. Bobula Idát a tekintélyes amerikai Smithsonian Institut kérte fel egy tanulmány megírására a szumir technológiáról, Komoróczy mégis kétségbe vonja felkészültségét. Gosztonyi Kálmán nyelvész szófejtéseit a legnagyobb francia nyelvészeti intézet adta ki. Dr. Novotny Elemér szumir – magyar szövegazonosításaival vívta ki a 29. Orientalista Világkongresszus vezetőinek figyelmét. Komoróczy felületességére jellemző, hogy Novotny munkájával kapcsolatban összekeveri Kézait Anonymussal. Fehér Mátyás Jenő, Csőke Sándor, Zakar András szintén Komoróczy céltábláivá váltak.

Badiny Jós Ferencet a nemzetközi tekintélyű René Labat professzor hívta meg a 29. Orientalista Világkongresszusra, a Sorbonne-ra, ahol a szumir-magyar azonosságot bizonyító előadását a kongresszusi bizottság elfogadta. Az esztergomi várkápolnáról írt fejezetben szót emel a Pilis-hegység, Dömös, Pilisszentkereszt és Esztergom közötti területek elhanyagolt és elpusztított régészeti anyagáért. A várkápolna egyik oszlopán a hivatalos változattal ellentétben nem a kőfaragó, hanem Nagy Arszák, a pártus birodalom

alapítójának feje látható, akinek Attila is leszármazottja. UR-NAMMU törvénytábláit nálunk is ismerték, ezért *„a várkápolna nem kápolna, hanem a királyság legfőbb székhelye, ahol 14 oroszlán legfőbb bíróként ítél a tizenötödikkel, a királlyal…”*.

Badiny Jós Ferenc legnagyobb érdeme népünk hagyományainak tisztelete és e hagyományok keresése, feltárása, közkinccsé tétele. Ennek köszönhetően ki meri mondani, le meri írni, hogy a hivatalos körök által folyamatosan hangoztatott ezer éves szent államiság egy nem magyar érdekű uralmi rendszer, amely a nem magyar népcsoportok anyagi, erkölcsi és politikai támogatásával igyekszik beolvasztani minket a folyamatos betelepítési hullámok idegen népségeibe.

Áttérítettek erőszakkal a római hitre, elvették írásunkat, de vannak kitörölhetetlen hagyományaink. Ilyen a Nimrudi eredet tudata. Nimrud az Isten – szellem tündöklő fia, IZ-DU-BAR GILGAMES. Badiny Jós Ferenc aggódva teszi fel műve végén a kérdést: *„Megérti-e a mai magyarság a Nimrudi felhívást? Észreveszi-e, hogy jövője ennek az ősi hagyománynak tudatosításában és vallásos kegyelettel való ápolásában rejlik?"*

E tudományos, szellemes, hazaszerető vitairat olvasása közben egy párbaj képe sejlik fel az olvasó szeme előtt, amelyet a párbaj nemes hagyományait betartó, nemzetét védő lovag vív az őt állandóan kicselezni próbáló, hátba támadó, betolakodó idegen ellen. A kötet része a teljes életmű újbóli megjelentetésének, amelynek következő, idénre tervezett kiadványai a *Jézus király, a pártus herceg*, valamint a *Káldeától Istergamig* 2. része.

Magyar Demokrata – 2003./44

Jézus király a pártus herceg

Nincs felnőtt ember a Földön, aki Jézust nem ismeri, és alig van, aki nem szereti őt. Mert ő kedves, segítőkész, okos, türelmes, önfeláldozó, igazságos, bátor, szép. Olyan, mint a magyar emberek. Nem véletlenül…

Badiny Jós Ferenc könyvét minden nyelvre le kéne fordítani, mert fellebbenti a fátylat arról, amit Biblia összeállítói és a judeo-kereszténység képviselői átírtak, eltakartak, elhomályosítottak. Mindezt tréfásan Saul rabbi huncutságainak nevezhetnénk, ha lenne kedvünk tréfálkozni. De nincs. Túl sokat vesztettünk, túl sok ártatlan vér folyt el, túl sok rovásírásos pergamenről vakargatták le idegen kezek a tintát és írtak rá helyette latin betűkkel egy szánalmas, hazug, új történetet. E latin betűk papjai az Isten és az ember közé tolakodtak, mintha Isten és az ember között tolmácsra lenne szükség, mintha Isten olyan nyelven beszélne, amelyet csak ők érthetnek.

Természetesen voltak és vannak más papok is, a *Magyar Demokrata* hetilap is írt róluk *Harcos papok, politikai keresztények* címmel. Ők nem isten és az ember közé állnak, hanem Isten és az ember mellé, ahogyan Ő tette 2000 évvel ezelőtt.

Jézus életéről az apostolok tudtak volna hitelesen tudósítani, írásaikat azonban, ahogyan a mi rovásírásos kódexeinket, elpusztították, ezért úgy tűnik, csak a Saul-Pál által meghamisított életút, az „áldozati bárány" története maradt. Az igazság azonban mindig átragyog, akármilyen sűrűn szövik is a hazugság hálóját, így 1945-ben az egyiptomi NAG-HAMMADI-ban megtalálták az apostolok írásainak kopt nyelvű másolatait. Közülük a legnagyobb érdeklődést Mária Magdolna, helyesebben Magdalai Mária evangéliuma váltotta ki. Ő valószínűleg a mózesi törvényeknek és a nőgyűlölő Péter apostolnak köszönhetően értékelődött le, holott tudós asszonyként méltó társa volt Jézusnak.

Jézus származásáról a keresztény egyházak azt állítják, hogy Dávid király leszármazottja, aki Izrael második királya volt i.e. 1012 és 972 között, és akinek gonosz és botrányos életéről Sámuel könyvéből értesülünk. Nem nagy dicsőség tehát e fa gyümölcsének lenni, de Jézusra ez nem is igaz. Jézus édesanyja az akkori fénykorát élő pártus birodalom egyik hercegi családjából származik, az ADIABENE tartományt birtokló és szintén Adiabene nevet viselő pártus nemesek az ősei és rokonai.

1603-ban Kepler prágai csillagász a Jupiter és a Saturnus együttállását tanulmányozva és összefonódott fénycsóvájukban gyönyörködve kiszámította, hogy i.e. 6-ban hasonló csodálatos fénysugár keletkezett, a Betlehemi Csillag. 1925-ben a mai Irak területén, az ősi sumer városban, Sippar-ban egy csillagvizsgáló ékiratai között ennél pontosabb adatot találtak, ez i.e. 7. évre helyezi a csodás eseményt. Minderről Badiny Jós Ferenc már a *Magyar Demokrata* 1996/27. számában tanulmányt közölt.

A Szűzanyáról írva a professzor úr megenged magának egy személyes megjegyzést: *„Nagyon szeretem Jézus Édesanyját, Máriát..."* megtudjuk, hogy a Szűzanya, a Fény Szüze tisztelet, a sumér mágus vallásból származik és azt is, milyen nyelvészeti bakugrásoknak köszönhetően lett az Adiabene nemzetségből származó, József keresztnevet viselő hercegből a zsidó József, az ács. Bizony a finnugrászok is tanulhatnának belőle!

Rendkívül izgalmas annak a helynek a története, ahonnan Gabriel arkangyal, a jó hír hozója érkezik. Ez Sippar, Én-Lil sumer Istennek földi lakóhelye. Az itt lévő hegy felső, 15-20 méter vastag rétege üveggé van égve, valamilyen elképzelhetetlen energiájú hőhatás következtében, kb. 100 négyzetméter területen. Meggyőződésem, hogy itt űrhajók szálltak fel, le, kozmikus csata zajlott. *Ház a hídon* című kis könyvemben idézem Nicolas Postgate-t, aki tudósít arról, hogy a Bagdad környéki Birsz-Nimrud zikkuratot szintén olyan megüvegesedett téglafal halmok veszik körül, amelyre a tudósok nem találtak eddig magyarázatot.

A professzor úr könyvének legszebb része Jézus születésének, a Fény születésének leírása, amelyet Badiny Jós Ferenc egy, a British Múzeumban

őrzött okmány alapján közöl. Jézus i.e. a 7. évben, augusztus 11-én született. A zsidó okiratok egyébként maguk határozzák meg Jézus származását eképpen: *„Te gonosz, te gonosznak fia, az istentelen Nimród fiának fia...”*. 1999. augusztus 11-én, Jézus 2005. születésnapján teljes napfogyatkozás volt Magyarországon, égi jel, figyelmeztetés. A legerősebb és leghosszabban tartó abban a sávban volt, amelybe nagyanyám szülőhelye, Ozora esik. A néphagyomány szerint itt, a Kálvária-domb alatt van eltemetve a leghatalmasabb hun király, az Attila mögött méltánytalanul háttérbe szorított Roga, aki bizony nem fordult volna vissza sem Ravenna, sem Róma kapui előtt. Talán intés, jel volt ez a napfogyatkozás a világ gonoszaihoz, hogy ha a jézusi szeretet örököseivel, a magyarokkal továbbra is gyalázatosan viselkednek, akkor a leghatalmasabb hun uralkodó és hadvezér, Roga fog felkelni másfél évezredes álmából és rendet teremt.

„Kaptok majd jeleket rólam” üzeni Jézus és egyik ilyen jele a Torinói Lepel. Azt bizonyítja, hogy ő, aki Égi Fényként érkezett hozzánk, nem halt meg, hanem Égi Fényként közöttünk van ma is. Jézus követőit legvérszomjasabban Saul rabbi üldözte, „fenyegetéstől és öldökléstől lihegve”. Hamar észre kellett vennie azonban, hogy a tan terjedése megállíthatatlan, ezért hihetetlen arcátlansággal Pál apostol néven az élére állt. Természetesen meg lehet világosodni és meg lehet tisztulni, de akkor vezekelve a sor végére kell állni. Saul-Pál azonban a tanulatlan, hiszékeny emberek együgyüségét kihasználva megmásította Jézus tanait – akit egyébként soha nem látott személyesen. Antiochiában Péter apostolra támadt, pogánysággal vádolva őt. Ez még jól is hangzana, de Péter, a Kőszikla, Róma püspöke, kapzsiságból maga is vérrel szennyezte be kezét. *Az apostolok cselekedetei*nek 5. részében olvashatjuk, hogy egy házaspár, amikor csatlakozott Péter gyülekezetéhez, nem tette le teljes vagyonát az apostol lábaihoz, hanem némi kis részt megtartott magának. Péter ezért mindkettőjüket halállal sújtotta.

Alig telt el néhány évtized azután, hogy Jézus földi alakban eltávozott – tanításainak, életének meghamisítása, beszennyezése máris megkezdődött. Badiny Jós Ferenc féltő, értő és szeretettel tisztogatja őt a kapzsi, irigy kezek által rádobált sártól, hogy igaz és teljes fényességben láthassuk a mi Atyánk fiát.

(Az írás nem jelent meg)

Magyarországon nincs hivatalos környezetvédelem

Isten a Kárpát-medencei Tündérkertet adta a magyarok őseinek lakhelyül, ahogy Pilinszky János is írta:

„Valamikor a Paradicsom állt itt
Szinte hallom óriási fáit"

Nekünk, kései utódoknak – akik Kis-Magyarországon alig maradtunk egymillió-hatszázezren a 2004. december 5. -i népszavazás alapján – kötelességünk lehetőségeink szerint megvédeni e Tündérkert megmaradt töredékeit a pusztítástól.

Magyarországon tehát nincsen hivatalos környezetvédelem, csak intézmények vannak, amelyek nem látják el feladatukat, nem védik sem az embert, sem környezetét, viszont a szennyezett környezettől veszélyeztetett állampolgárok adójából hatalmas összegeket emésztenek fel.

Ezek az intézmények gyakran félrevezetik a lakosságot, eltitkolják előlük a vészhelyzeteket, ezzel megfosztják őket a védekezés lehetőségétől. Ilyen volt Csernobil esete, amelynek „áldásából" Magyarország is jócskán kapott. Az ukrajnai hivatalos adatok szerint eddig 3,3 millió ember szenvedett egészségkárosodást. A katasztrófa idején radioaktív fűtőanyagot tartalmazó massza jött létre, amely tovább ontja a gyilkos sugarakat az újabb és újabb védőburkok ellenére.

Az ideiglenesen határon túlra került Apátszentmihály (szlovákul Bohunice) atomerőművében 1977-ben bekövetkezett balesetet is eltitkolták. A radioaktív gőz elszabadulásakor a környéken élőket akkora sugárzás érte, mint Csernobil áldozatait. A lakosságot nem tájékoztatták és nem telepítették ki. Ketten azonnal meghaltak, a későbbi haláleseteket pedig hivatalosan nem hozták összefüggésbe reaktor balesetével.

Környezetünkért csak polgári aktivisták állnak ki, napjainkban ennek szép példája a Mecsek csúcsának, a Zengőnek védelme, a NATO radarállomás telepítése ellen.

Jómagam nem csak újságcikkekből, hanem néhány száz társammal együtt személyesen is tapasztalom immáron 12 éve, hogy a hivatalos környezetvédelem intézményei a környezetszennyező nagyvállalatok zsebében vannak.

Budapest XVI. kerületében lakom, amely felett a légteret az oroszok kivonulása után átadták a polgári légiforgalomnak. Az egyik gyilkos ment, a másik azonnal a helyében termett. A repülőtér vezetői, a repülésirányítók és a pilóták havi egymillió forint körüli és feletti összegért ugyanis lassú kínhalállal sújtják a repülőtér 30 kilométeres körzetében élő lakosságot. (A XVI. kerület kb. 10 kilométerre van tőle.) Napi több száz gép robajlik 2-300 méter

alacsonyan, éjjel-nappal, holott a lakott terület fölött 1600 méter a megengedett. A házak falai megrepedeznek, az ajtó-, és ablakkeretek elválnak a faltól, potyog a gitt. A régi házakban, ahol még nád- és drótfonat tartja a mennyezetet, ez leszakad. A *Lélegzet* újság 2001/6. számában egy amerikai felmérés eredményét olvashatjuk a repülőterek hatásairól 50 kilométeres körzetben: asztma, tüdő- és nyirokcsomódaganat, csontvelőrák, depresszió, neurózisok, gyomorfekély, zajártalmak. A repülőgépekből kijutó dioxin, fagyálló folyadékok, motorolaj, kipufogógázok, szénhidrogének, szénmonoxid fokozatosan megbetegítik és elpusztítják a közelben lakókat. A légiforgalom jelentősen hozzájárul a globális felmelegedéshez és szörnyű következményeihez. (2005 januárjában a délkelet-ázsiai szökőárnak már 300 ezer áldozata volt.) A repülés során a levegőbe jutó nitrogén oxidok felelősek a savas esőkért, az ózonréteg károsodásáért. A kerozin levegő- és talajszennyezést okoz. A zajszennyezés lehetetlenné teszi a nyugodt pihenést és gyomorpanaszokhoz, magas vérnyomáshoz vezet. A pihenéshez kapcsolódva jegyzem meg, hogy a kerületünkben lakó sebész ismerősünk gyakran kimerültségtől reszkető kézzel operál, mert a dübörgéstől és robajtól soha nem tudja kialudni magát.

A hatalmas utasszállítógépek által kibocsátott szénhidrogének tízezer méter magasságban úgynevezett „barna foltokká” állnak össze, amelyeknek száma egyre szaporodik.

Visszatérve a XVI. kerületbe, 1993-ban az elviselhetetlen repülőforgalom miatt lakossági fórumra hívtuk a repülőtér képviselőit. A felettünk átzúduló gépek miatt sajnos nem hallottuk, hogy mit mondanak. Két hét múlva kimutatást kaptunk arról, hogy nem tudunk számolni, nem napi 300, csak 60 gép repül át felettünk és azok is pontosan betartják az előírt magasságot. Több szépséghiba is volt a kimutatásban, pl. azok a gépek sem szerepeltek benne, amelyek a lakossági fórum idején robogtak el felettünk. Ugyanezen fórumon egy kerületi polgár elpanaszolta, hogy egy alacsonyan szálló helikopter kicsavarta a cseresznyefája közepét.

A repülők egyik környezetkárosító hatása, hogy szétoszlatják a felhőket. 1993 óta kerületünk egyre sivatagosodik. Az Állami Biztosító viszont olyan kísérleteket támogat, amelyek vegyi anyagot juttatva a felhőkbe, szétoszlatják azokat. Nehogy már beázás miatt kártérítést kelljen fizetniük!

1993-ban egy bajai környezetvédő csoport megfigyelte Baján és az ország más térségeiben is, hogy ha kialakult egy csapadékot adó légtömeg, rövidesen megjelent egy sugárhajtású repülőgép és 3-4 céltalan fordulat után eltávozott, a csapadékot ígérő felhőréteg pedig szétszakadozott, majd teljesen feloszlott. Ugyanezt történik a XVI. kerület felett, ha esőfelhők gyűlnek, a repülőtér felől megjelenik egy jellegzetes hangú gép, tesz egy lassú kört, majd visszatér a repülőtér felé és a felhők 10-15 percen belül teljesen szétoszlanak.

A déli országrészben néhány éve nagy felháborodást okozott a mezőgazdasággal foglalkozók körében az un. ólomrakétás légtömegoszlatás, amelynek eredménye: aszályok, jégesők, bogarak milliárdjai, leukémia, légzőszervi megbetegedések.

Egy szegedi nyugdíjas, Savanya Ferenc évek óta hiába könyörgött a hatóságoknak segítségért az életét és házát tönkretevő repülőgépek miatt. Ezért nappal tükrözéssel, éjjel reflektorokkal próbálta elhajtani a randalírozó, az előírt magasságot be nem tartó gépeket. A joggyakorlat természetesen a pénz, a repülőtér, az embertelen pilóták oldalára állt és az 58 éves férfit *„a légi közlekedés biztonsága ellen folytatólagosan elkövetett bűntett"* miatt 8 hónapi fogházra ítélte! Az elzárástól az igazságügyi elmeorvosi vélemény mentette meg, amely szerint beszámíthatósága korlátozott. Tehát a tisztességes állampolgárt, aki csupán az ellene folyamatosan elkövetett gyilkossági kísérlet ellen védekezett, a pénzhatalom bűnözőnek és elmebetegnek minősítette.

A bajaiak, a XVI. kerületiek, Savanya Ferenc és még tízezrek panaszait a pénzzel telepumpált hivatalok, amelyeknek feladata az emberi élet és természeti környezetének védelme lenne, lesöprik az asztalról.

Felsorolom ezeket az intézményeket, amelyekhez az elmúlt 12 évben fordultunk, de az illetékesség hiányára hivatkozva elutasítottak, vagy indokolatlannak minősítették panaszainkat.

1. Közlekedési Főfelügyeletet – Repülési Főfelügyelet – Ferihegy.
2. Légügyi Igazgatóság – Ferihegy
3. Környezetvédelmi Minisztérium – 1999-ben pl. egy 1957-es (!!!) törvényre hivatkoztak.
4. Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság – Ferihegy
5. Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
   Ezek folyton áttették beadványunkat a XVI. kerületbe, akik soha nem válaszoltak és a Polgármesteri Hivatalban sem voltak megtalálhatók.
   Az ÁNTSZ nagy csinnadrattával szervez rákszűrő kampányokat.
   Ez azonban már eső után köpönyeg, a rákot okozó vállalatok ellen nem lépnek fel.
6. Magyar Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága
7. Kertvárosi XVI. kerületi Polgármesteri Klub
   Ezek a Népszabadságban úgy hirdették magukat, hogy kerület lakosságának gondjait megoldani jöttek létre. Amikor megkerestük őket, korlátozott lehetőségeikre hivatkozva hajtottak el minket.
8. Országgyűlési Biztosok Hivatala
   Ő az ombudsman – bár akkor éppen ombudswoman volt –, aki helyett egy beosztottja közölte, hogy nem tartozunk a hatáskörébe.
9. XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal Polgármesteri Kabinet
10. A XVI. kerületi Önkormányzat Környezetvédelmi Irodája
11. Dr. Molnár Éva, XVI. kerületi jegyző. Neki kétszer írtunk ajánlott levelet, egyikre sem válaszolt.
12. Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság – Munkabizottsági és Környezetvédelmi Iroda
13. Budapest Airport – Elnök-vezérigazgató
14. Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium
15. Közlekedési, Hírközlési, Vízügyi Minisztérium

16. Országos Tisztifőorvosi Hivatal
17. Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Fővárosi Intézete Repülőtéri Kirendeltség
18. A Fővárosi ÁNTSZ Zaj- és Rezgésvizsgáló Intézete

Senki nem segített, sőt legtöbben visszautaltak a repülőtérhez. Közben a XVI. kerületi Környezetvédelmi Iroda 2002 februárjában Nyárfa programot hirdetett. Ugye azt gondolnák, hogy ez ültetés? Nem, ez 100-120 nyárfa kivágását jelentette, mert valamelyik elvtársnő kettőt tüsszentett. Többször kérdeztük azt is, hová kerültek ezek a kivágott fák. Nem találták magukat illetékesnek, hogy eláruljták, kinek épült belőlük alpesi faház.

Ugyanitt történt a XVI. kerületben, hogy az Ostoros utcában túl hangos kakaskukorékolás miatt tett bejelentést valamelyik délig hentergő lumpenproletár. A Környezetvédelmi Iroda azonnal kivégzésre ítélte a kakast, a „lakosság életminőségének rongálása" címén. Közben semmit nem tettek a Galgahévíz utcai veszélyeshulladék-tároló és több nagy horderejű környezet- és zajszennyezés ügyében. Anyósomék egy forgalmas sarkon laktak, és a zaj és bűz elleni védelmül Gábor sövényt és fákat ültetett a ház elé. A Környezetvédelmi Iroda minden évben bestiális módon, a virágzás időszakában csonkította meg a fákat, arra hivatkozva, hogy rontják az autósok látásviszonyait. A levágott hatalmas, virágzó ágakat rendszeresen bevonszoltuk az Iroda ajtaja elé, hogy lássák mit tettek munkatársaik. Nem a növényeket védték a környezetkárosító, száguldozó autósoktól, hanem az autósokat a környezettől.

A repülőtér többször hivatkozott a haladásra, a fejlődésre, a légiközlekedés iránt megnövekedett igényre. Ez azonban képmutatás. A repülőgép a háborúk legfőbb eszköze, gondoljunk csak a második világháború végén Hirosimát, Nagaszakit és Németországot polgári lakosságával együtt porig bombázó szövetséges gépekre. Az Afganisztán, Irak elleni repülőtámadások áldozatai is többnyire békés polgárok és gyermekeik. Pedig a Napi Magyarország 2000. január 8-i számában éppen Clinton amerikai elnök képe látható, amint dühödten mutogat a birtoka felett elszálló gépre. Ingatlanának másfél mérföldes körzetébe ugyanis tilos bármilyen repülőeszköznek berepülni, hogy elkerüljék *„a tragikus véletlenből eredő baleseteket"*. A XVI. kerület, amelyben több hatalmas lakótelep is van, vajon miért nem élvezhet ilyen védettséget?

A repülőgépek megzavarják a költöző madarak többezer éves útvonalát. A repülőtereken pedig „balesetmegelőzés céljából" írtják a madarakat. Erre jelenleg betanított sólymokat használnak. Olyan ez, mint amikor a delfinekre bombákat kötöznek az aljas háborúskodók. Minősíti a solymászt is, ha ilyen hóhérmunkára tanítja be madarát.

2003-ban a Medgyessy-kormány átengedte a magyar légteret az Afganisztán és Irak ellen felvonuló, fegyvereket szállító gépeknek. Márciusban vészleszállást hajtott végre egy amerikai katonai gép Ferihegyen. Éjjel fél 12-kor riadt fel a XVI. kerület lakossága a leszállás robajára. Tömegszerencsétlenség lett volna, ha a lakótelepek valamelyikére zuhan.

Leszálláskor a pilóták a sűrűn lakott területekre engedik ki a maradék kerozint. Fák tömegei pusztulnak ki emiatt, az esőcsatorna alá tett vízgyűjtő edényben pedig szivárvány színű foltok úszkálnak ilyenkor.

1992-ben Amsterdamra zuhant egy vegyi anyagokat szállító izraeli repülőgép. Negyvenhárman azonnal szörnyethaltak, több száz sebesült és lerombolt otthon lett a következmény. Néhány hónap múlva sokan betegedtek meg rákban a vegyi anyag miatt. Semmiféle jóvátétel nem történt. Hasonló veszélyeknek naponta ki vagyunk téve.

Ismét leszögezem tehát, hogy Magyarországon az adófizetőknek milliárdokba kerülő hivatalok között nincs olyan, amely az embert és környezetét megvédené. Pedig a sajtó és rajta keresztül az ország lakossága szinte naponta hívja fel az illetékesek figyelmét a vészhelyzetre. Nézzünk ebből egy összeállítást:

1993/6	**Környezetvédelem**: A tengerekbe veszett atomfegyverek robbanó ereje ezerszerese a Hirosimára ledobottnak.
1994/4/3	**Mai Nap:** Ferihegy környékén kivágták a zajcsökkentő erdő egy részét.
1994/9/9	**Esti Hírlap:** A zaj gyilkol.
1996	Ebben az évben vágták ki csaknem az összes magyar almafát tűzelhalás betegség ürügyén. A zöldövezeti területeken a zsebkendőnyi telkekre is négylakásos társasházakat építenek és minden fát kivágnak.
1998/8/24	**Népszabadság:** Állandó zajban él a főváros. A monoton zaj infarktust is okozhat.
1999/10/6	**Blikk:** Zalatárnokon a műemléktemplom is repedezik a kamionforgalom miatt.
2000/2/28	**Napi Magyarország:** Újabb vízszennyezés a Krasznán
2000/6/15	**Magyar Fórum:** A bűnös autók. A mérgező anyagok koncentrációja a kipufogó csövek közelében a legnagyobb, emiatt már az is veszélyes, ha a gyerekek forgalmas út közelében sétálnak, játszanak.
2000/7/8	**Magyar Nemzet:** Napi 2000(!) átrepülés. Kis magasságban ellenőrizetlen a légtér.
2000/9/	**Magyar Nemzet:** Mégis veszélyben a repülésbiztonság? – gondok az új rádiókommunikációs rendszerrel
2000/10/7	**Magyar Nemzet:** A Tisza nem gyógyult meg (a romániai ciánszennyezés után)
2000/10/11	**Magyar Nemzet:** 2000. augusztus 19-én a Malév New York-i járata 200 utassal a fedélzetén zuhanórepüléssel és szárnybillegetéssel üdvözölte a mátyásföldi repülőnapot. Az amerikai légügyi hivatal (FAA) magyarázatot kért. A Malév szerint nem történt szabálytalanság.
2000/11/4	**Magyar Nemzet:** A 4-es metró építése veszélyezteti a Gellérthegy környéki hévíz forrásokat.

2001/3/9 **Magyar Nemzet:** Darabokban zuhan a Mir szovjet űrállomás, Németország retteg.

2001/5/5 **XVI. Kerületi Fórum:** A Föld Napja (április 23.) után két nappal 28 életerős, egészséges hársfát vágatott ki a Környezetvédelmi Iroda a XVI. kerületben. Leestek a madárfészkek, a madárkák a csonkok felett repkedtek hetekig.

2001/5/28 **Magyar Nemzet:** Lakópark kedvéért vágják ki a hatszáz milliót érő növényzetet Törökbálinton.

2001/11/28 **Népszabadság:** Évente ezer halál kipufogófüst miatt.

2002/3/20 **Népszabadság:** Az amerikai bombázások környezeti válságba sodorták Afganisztánt.

2002/6/20 **Magyar Fórum:** Izraeli cég lakóparkot épít Pomázon.

2002/7/10 **Népszabadság:** Szervezetlen a légi irányítás? Tavaly 200 „majdnem katasztrófa" történt.

2003/16 **Magyar Demokrata:** Az állatok, pl. delfinek felhasználásáról a háborúban. Az Irak felett repülő, hazaköltöző madarak, pl. sárgarigó, széki csér, nem térnek már vissza. A háború során tízmillió hordó olaj ömlött a tengerbe. Ide tartozik, hogy időről időre több száz bálna veti magát partra. Szakács Gábor szerint nem tudják elviselni a víz alatti kábelrengeteg rezgéshullámait.

2003/11/24 **Magyar Nemzet:** Drámai módon nő a széndioxid kibocsátás

2004/7/17 **Népszabadság:** Száz tonna szórólap naponta Budapesten. 1 tonna papír előállításához 2,2 tonna fára van szükség.

2004/7/29 **Magyar Nemzet:** Lakhatatlanná válhat a Föld.

2004/12/29 **Magyar Nemzet:** Hazánk szomszédai szemérmetlenül szennyezik és rabolják el folyóinkat.

2004/10/16 **Magyar Nemzet:** A magyar légtérben az első háromnegyed évben 399959 (háromszázkilencvenkilencezerkilencszázötvenkilenc!) repülőgép repült és ezzel minden idők legnagyobb légiforgalmát bonyolította le a Hungaro Control.

Az idézeteket több száz cikkből válogattam össze. A segélykiáltások dacára az illetékesek semmit nem tesznek.

A óriási forgalom ellenére érdekes módon a Malév minden évben veszteséges és hatalmas állami támogatást kap, 2001-ben például 23 milliárdot. Ez a „veszteséges" vállalat 2004-ben 7 millió forintot fizetett ki egy magáncégnek azért, hogy megfelelő embert találjon egy top-menedzseri állásra, amely időközben meg is szűnt. Ugyanakkor a Magyar Nemzet 2004. január 3-i számában olvashatjuk, hogy be kell zárni Magyarország egyetlen madárkórházát, mert a fenntartásához szükséges évi 8-10 millió forintot nem biztosítja az állam.

2004-ben több, mint 500 millió forint végkielégítést osztottak ki a Malévnél. Sándor László elnök-vezérigazgató 200 millió forintot kapott a folyamatosan „veszteséges"(?) vállalattól. Csak összehasonlításképpen, 38 év tanítás után, amelyből 23-at értelmi fogyatékosok nevelésével és oktatásával

töltöttem kommunista párttitkárból lett igazgató „alatt” az előző munkahelyemen, a fizetésem bruttó százötvenezer forint.

Sokan vagyunk Magyarországon, akik azt kívánjuk, hogy a Malév vezetői végkielégítésüket költsék gyógyszerre. A giccses és hazug AIRPORT filmeken zokogóknak is azt ajánlom, hogy inkább a repülőgépek földi áldozatai miatt hullassák könnyeiket.

A repülőgépeknek egyedül a mentőszolgálatban van jogosultsága. Minden tiszteletünk a légimentőké, a mentőhelikopterek pilótáié. Értesülésünk szerint pénz hiányában éppen az ő működésük került veszélybe.

Mind a háborúkban, mind a légi személy- és áruszállításban a cél az anyagi haszonszerzés, az emberi életben és a természetben pedig soha helyre nem hozható pusztítást végeznek.

Miközben a környezetszennyező olajért folytatott háborúkra hatalmas összegeket költenek, senki nem támogatja azokat, akik a környezetbarát energiát nyújtják át számunkra.

Ilyen személyiség gróf Spanyol Zoltán, aki mindenről lemondó évek munkájával, éjjelt-nappalt igénybe vevő számításokkal jutott el addig, hogy a vízenergiát hajtóerővé alakította. Húsz évvel ezelőtt nyújtotta be a Német Szabadalmi Hivatalnak, 1993-ben pedig végre hivatalosan elismerték eljárását. Bár Németországban kedvező ajánlatokat kapott, hazahozta hazájának a vízautó gyártásának lehetőségét. Egyelőre nem éltek vele a döntéshelyzetben lévők (Forrás: Magyar Nemzet 2004/11-13).

Az élet üzemanyagát a bioenergiát kutatja Dr. Egely György. Elkészítette vitalitásmérőjét és bioenergetikai generátorát. Ez utóbbi képes arra, hogy a beteg embert feltöltse, így gyorsabb lehet a gyógyulása. (Forrás: Magyar Nemzet 2001/3/3.)

Míg gróf Spanyol Zoltán találmányában az üzemanyagipar, Egely Györgyében a gyógyszeripar nem érdekelt, sőt ellenérdekelt.

S ha a Hivatalokkal szemben tehetetlenek vagyunk is, van egy lehetőség, amely talán segít utódaink számára megőrizni a Földet: Ültessünk fákat, de legalább bokrokat mindenhová, ahol arra hely és lehetőség van. Jókai Mór is így írta 150 évvel ezelőtt:

Ültess fát!
Hogyha másért nem, lombot ád.
Árnyékában megpihenhetsz,
Gondot ő visel reád.
Jó tavasszal nyit virágot:
Messze érzed illatát,
Kis madárka száll reája:
Ingyen hallhatod dalát.
Ültess fát!

Böfögő narancs

Egy barátunk felhívta a figyelmünket, hogy benne vagyunk a *Magyar Narancs*-ban a rovásírással kapcsolatban. Utánanéztem. Hát valóban. Nem nagy öröm, higgyék el. Akkor most megosztom Önökkel is, miért csak nekem legyen rossz?!

A kétrészes cikk címe: *Politikai okkultizmus Magyarországon* (2004. október 28., 2004. november 18.). A hetilap stílusához illően böfögéssel indul: *„B. Diána, mint filozófus nem a semmiből bukkant elő. Zagyvaságait a magyarságról egy élő és hovatovább virágzó szubkultúra böfögte fel a reflektorfénybe."*

Tudják, B. Diána az a lány, akit 2-3 hétig többet fényképeztek, mint Marilyn Monroe-t, aztán ezekkel a fényképekkel még az ausztrál bennszülötteknek is azt bizonygatták, hogy jönnek a magyar fasiszták és elveszik a bumerángjukat. Elárulom azt is, kikből áll ez az „élő és hovatovább (?) virágzó szubkultúra" a *Magyar Narancs* szerint: *Szélsőjobbos könyvesboltok, lázas ősmagyar kozmogóniások, szellemi dzsungellakók, ál és féltudományosok, hun-szkíta-pártus elméletgyártók, halszagú atyafiságot agresszíven támadók, megtévesztő tudományos frazeológiával operálók, a délibábos mitologizálók, a kettős honfoglalásról elhíresült László Gyula és Kézai Simon krónikás is, mert már a XIII. században is a hunokat tartotta őseinknek. Továbbá a kommunizmus üldözötteire hivatkozók, akik gyűlölik a németeket (vagy osztrákokat), a zsidókat, az oroszokat – bár ezt nem merik kimondani, de erre gondolnak! Szerintük a nyugati magyar emigrációban burjánoznak a vad eredetmitológiák, az emigránspszichózis. Bobula Ida csendes, jó szándékú megszállott volt, amatőr, aki az emigrációban alig zsidózott, szörnyű szegénységben élt és haláláig sumer faluneveket keresgélt Magyarország térképén. Ez a csendes megszállottság a Buenos-Aires-i magyar kolóniában fejlődött szabályos (!) őrületté Badiny Jós Ferenc sumer próféta vezetésével, akinek könyveivel tele vannak a szélső jobboldali könyvesboltok. A téboly felé vezető út következő állomásán táborozik az a csoport, amely a magyart tartja a világ összes létező nyelve ősének.*

Még egy gyors sárkolonc hajítás a szintén „elhíresült" Grespik doktorra, és a pszichiáteri diagnózisok után könnyfakasztó életkép a finnugor tanszék egy tanáráról, akit annyira megfélemlítettek az agresszív délibábosok, hogy a nevét sem meri vállalni a cikkben. Érdekes, hogy nem az agresszív délibábosoknak van egyetemi tanszéke, hanem az üldözött finnugoristáknak.

A második részben a rovásírásról olvashatunk másodkézből átvett, tévesen idézett, felületes kinyilatkoztatásokat. Itt is csak két kategória létezik a cikkírók szerint: A tehetséges, okos, szelíd, félénk, hivatásos finnugrista írásszakértők, és az agresszív, monomániás szkíta-hun-avar-magyarkodó, Koppányos Szakács-Friedrich házaspár, akik annyira elvetemültek, hogy még avar csontfaragványon is képesek rovásjeleket felfedezni. Ez az „avar csontfaragvány" egyébként a szarvasi csont tűtartó, amelyen, bár nagyon

hízelgő ez a feltételezés, de nem én fedeztem fel először rovásjeleket. A Magyar Narancs újságírói még az alsó tagozatban küszködtek az ábécével, amikor Róna-Tas András akadémikus professzor előadást tartott erről a „csontfaragványról" a Tudományos Akadémián 1985-ben, ahol volt szerencsénk jelen lenni. Vékony Gábor magyar nyelven meg is fejtette.

Bobula Ida pedig nem volt amatőr. A Pázmány Péter Hittudományi Egyetem történelem szakán Summa cum Laude végzett és kétéves ösztöndíjat nyert az Egyesült Államokba, ahol nem a floridai tengerparton heverészett, hanem az emigráns magyarok gondjait tárta fel és a Bryn Mawr College oklevelét nyerte el Industrial Relations szakon. Számos külföldi kongresszuson képviselte a magyar ifjúságot, ezért Pro Hungariae Juventute aranyérmet nyert. Kitűnő költő is volt. Vajon melyik irigykedő, gúnyolódó, magyar narancsos képes harminc éves koráig ilyen eredményeket felmutatni?!

A könyvtárban átnéztem a *Magyar Narancs* néhány számát, kíváncsi voltam, mit ajánl a fiataloknak az általa tébolyultnak bélyegzett magyar eredetkutatás helyett. Úgy tűnik, fő feladatuknak az Ösztrosokk elnevezésű leszbikus buli népszerűsítését tartják. A 2004/8/19. számban olvasható a cél, hogy minél több ember tudjon a leszbikus diszkó létezéséről, ahol a *„szemre tinédzser lányok megbabonázva figyelik a parkettán vadul csókolózó, erotikus táncot járó párokat."*

De bőségesen ajánlanak önismereti – pszichodráma –, személyiségfejlesztő – szorongásoldó – masszázs csoportfoglalkozásokat is. Ezek az ajánlások olvasótáboruk igényeire utalnak. Innen ered tehát a cikkben található pszichiátriai szakzsargon. Pedig egy újság színvonala szempontjából ajánlatosabb, ha munkatársai írásszakértők és nem elmeszakértők. A *Magyar Narancs*ot a Soros Alapítvány támogatja.

A *Magyar Narancs*nak az alábbi levelet küldtük.....

A Magyar Narancs szerkesztőségének

Az újságban 2004. október 28-án és november 18-án megjelent *„Politikai okkultizmus Magyarországon"* című íráshoz fűznénk néhány megjegyzést.

Először négy tárgyi tévedés helyreigazítását kérjük, amelyek a november 18-i számban olvashatók.

1. A Luigi Ferdinando Marsigli hadmérnök által Erdélyből Bolognába vitt rovásbot sajnos nincs az ottani könyvtárban, de a lapmásolatai megtalálhatók Marsigli műveinek 54. kötetében.

2. Magyar Adorján nem Olaszországban élő kutató. Olaszországban folytatott ugyan művészeti tanulmányokat, de élete jelentős részét Erdélyben töltötte néprajzkutatással. A kilenc nyelven beszélő tudós 1978-ban hunyt el.

3. A Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetségét nem mi alapítottuk, hanem Forrai Sándor tanár úr. Idős kora és betegsége miatt minket tisztelt meg azzal, hogy felkért a Szövetség vezetésére és szervezésére, addigi rovásírással kapcsolatos tevékenységünk alapján. Ugyancsak az ő elképzelése szerint dolgozunk azon, hogy őseink írását a Magyar Kulturális Örökség részévé nyilvánítsák.

4. A rovásírás nem a politika, hanem a kultúra, a műveltség része, ezért

etikátlannak, de legjobb esetben is tudatlanságnak tartjuk az Önök részéről, hogy mindenféle alantas politikai szándékkal sározzák be.

Kérjük tehát az eddigiek szó szerinti helyreigazító közlését.

Friedrich Klára, Szakács Gábor

Még néhány gondolat az idegen szavakkal telezsúfolt (pl. „frazeológiával operáló"), csetlő-botló szöveghez: A rovásírással Önök szerint csak a „hivatásos" írásszakértők foglalkozhatnak, ők is csak akkor, ha a finnugor elméletet vallják. Ez kirekesztő álláspont. A finnugor elméletet egyébként soha nem bizonyították be sem tudományosan, sem tudománytalanul. 1877-ben Trefort Ágoston kultuszminiszter minden bizonyíték nélkül, hatalmi úton elrendelte.

A rovásírás nem egyes kutatók tulajdona, hanem közkincs, a szó legszebb értelmében. Mégpedig azért, mert a magyarok ősei, elődei mindannyian írástudók voltak a pásztorgyerektől kezdve a fejedelmekig, már 7-8000 évvel ezelőtt. A frank Nagy Károly császár még időszámításunk után 800-ban is analfabéta volt. Kutatásai alapján Varga Csaba a ma székely-magyarnak nevezett írás meglétét harmincezer évvel ezelőttre tudja visszavezetni.

De térjünk vissza az Önök két cikkére, amelyekben a régészeti leletek és a krónikák alapján szkíta-hun-avar-magyar folytonosságot, sumér rokonságot vallók agresszivitásával, kártékonyságával, őrültségével, tébolyultságával ijesztgetik olvasóikat. Sokat ismerek ezek közül a kutatók közül. Szelíd, művelt, csak a tudománynak élő emberek, akik szerény fizetésüket áldozzák könyvekre, tanulmányutakra. Őket nem támogatja semmiféle alapítvány, ők nem pénzért, a gazda megbízásából írnak le bármit.

Agresszivitást, méghozzá durván, mások életét fenyegető módon az Önök liberális köreiben tapasztalhatunk. A *Magyar Nemzet* 2004. október 30-i számában olvashatjuk az Önök elvtársának egy „versét", amelyben Orbán Viktor élve megnyúzására, Lovas István kibelezésére, Bencsik András késhegyre szúrására biztat. De történt már itt felszólítás néhány hónapja az összes keresztény kiirtására, szintén a liberálisok soraiból. Vajon ezektől nem fél az Önök által említett, nevét nem vállaló finnugorista?

Nem a mi könyveinkben olvashatók az Ösztrosokk elnevezésű leszbikus bálra, az *„elakadt áramlásokat"* megerősítő antropozófikus masszázsra invitáló hirdetések és a *Tetováld a nevem a seggedre* című írás, hanem a *Magyar Narancs* 2004.október 28-i számában. A lelki és elmebetegeket nem a magyar őstörténettel és rovásírással foglalkozók között kell keresni.

Végére hagytuk a legundorítóbbat, az október 28-i cikkük bevezetőjét, amely szerint *„B. Diána zagyvaságait a magyarságról egy élő és virágzó szubkultúra böfögte fel."* Hogy B. Diána és az ő szubkultúrája mit böfög fel, az legfeljebb Önöket érdekli, vizsgálgassák csak, turkáljanak benne. De vajon ki böfögte fel B. Diánát, akinek minden mozdulatát fényképészek örökítették meg és küldték szerte a világba bizonyítékul, hogy itt milyen rettenetes jobboldali veszély fenyeget. Ez lenne Önöktől a bátorság, a B. Diánát felböfögőkről írni, nem pedig halott, vagy éppen a nyomor szélén tengődő tisztességes, hazaszerető tudósokat gyalázni.

Fényeslitke története

Józan ésszel azt gondolná az ember, hogy az államilag támogatott könyvkiadók fő célja a nemzet műveltségének gyarapítása. Azonban, ha többségük kínálatát, főleg az ötvenezres példányszámban megjelent könyveket fellapozzuk, úgy tűnik, hogy szándékuk a szellemi és erkölcsi nyomor terjesztése. Ilyen pl. az a „mű", amelynek címét szerzője (nevét sajnos elfelejtettem) a legcsapnivalóbb drámaírótól, Brechttől kölcsönözte, némi változtatással: *Állítsátok meg Arturo Uit* helyett *Állítsátok meg Terézanyut*. Brecht Arturo Ui alatt Hitlert értette. Az Édesvíz Kiadónál ötvenezres példányszámban megjelent, Hitler és a calcuttai szent nővér közé egyenlőségjelet tévő mű állítólag egy fiatal nőről szól, aki a normálisnál jobban kedveli a férfitársaságot.

Ezt az elrettentő példát csak kontrasztként hoztam fel, hogy jobban kiemeljem az anyagi okokból mindössze 300 (!) példányszámban megjelent mű, a *Fényeslitke története* szellemi magasabbrendűségét.

Szerzői Lippai Bertalan és Mártha Tibor e Szabolcs-Szatmár megyei település szülöttei, őseik is itt éltek. Mártha Tibor a falu polgármestere, aki a Don kanyarban elesett hősök sírjainak felkutatója, gondozásuk ügyét is szívén viseli, annál is inkább, mert édesapja is ott esett el. Lippai Bertalan a *Bevezető*ben szerényen bocsátja előre, hogy könyvük tudományos igényességgel nem léphet fel, mert egyikük sem történész. A nagy alakú, 270 oldalas mű azonban rácáfol erre a szerénységre. Bárcsak a „felkent" finnugrász történészek és nyelvészek csak század ennyi ismerettel és ezred ennyi hazaszeretettel rendelkeznének, mint Lippai Bertalan és Mártha Tibor.

A könyv nem szűkebb térségre szorítkozó helytörténeti munka, hanem széleskörű őstörténeti, néprajzi, levéltári áttekintése miatt mindenkinek tanulságos. A régi dűlőnevek elemzése, a térség hiedelemvilága, Mátyás király kori személynévtörténet, 15.századi adózás, az 1848-as szabadságharc, az első és a második világháború litkei áldozatai, népszokások – pünkösdölő, áldomás – egyaránt helyet kapnak. A könyv bőségesen tartalmaz fényképeket, ábrákat, térképeket és széleskörű ismereteket igazoló bibliográfiát.

Jó lenne, ha hazánk minden településének ilyen alapossággal és hazaszeretettel írnák meg történetét polgárai, mielőtt elsüllyedünk az Európai Unió bűzös mocsarában.

Magyar Világ 2003. február 7.

Szuka bazy

Régi telefonom zsinórja elromlott a sok főzés-mosás-takarítás-ablaktisztítás közbeni telefonálástól, mert Marx Károly kitalálta, hogy a nőknek is el kell járni dolgozni, ezzel a Családot sikeresen szét is bomlasztotta, és azóta senkire, semmire nincs idő.

De nem erről akartam most írni, hanem bementünk az Árkádba (üzletház az Örs vezér téren) és azért oda, mert az ünnepek alatt ott volt a legkevesebb ötágú vörös csillag, míg más üzletházak roskadoztak e kommunista önkényuralmi jelképtől. Érdekes, hogy ez nem zavarta a bűnüldöző szerveket, igaz, ők azzal voltak elfoglalva, hogy ki merészelt széttépni nyolc (!) darab Kertész Imre kötetet Hódmezővásárhelyen. Az is érdekes, hogy ugyanezeket a bűnüldöző szerveket egyáltalán nem izgatta, amikor a keresztény rendházak felbecsülhetetlen értékű könyveit szovjet és proletár elvtársaik halomba hordva tüzelték heteken, hónapokon át. Ma is jó pontot lehet szerezni és Nobel különdíjat kap az, aki az Országház előtt széttép egy Wass Albert, Rózsás János, vagy Kubinyi Ferenc könyvet.

De erről sem akartam most írni, hanem arról, hogy vettünk egy Siemens Gigaset 200 vezeték nélküli telefont. Otthon izgalommal, de óvatosan bontogattuk a csinos kis dobozt, hátha jó lesz még valamire. Csalódással kellett megállapítanunk, hogy a telefont nem Német-, hanem Lengyelországban gyártották. Tapasztalatok alapján semmiben nem bízom, ami szocialista volt, van, vagy lesz.

Csalódottságomat hangos szavakba öntöttem, amit a telefon megértett, megsértődött és a feltöltődés után arcomba villogta kijelzője: Szuka bazy! Sértegesd azt a jó KGST-s anyádat, még magyarul sem tudsz! – kanyarítottam el magamban. Átállítalak én magyarra, nézzük csak: German, English, French, Italian, Spanish, Portuguese, Dutch, Danish, Norvegien, Swedish, Finnish, Czech, Polish, Turkish… Sehol nincs a Hungarian! Még a Hungarian forintjaimért sincs!

Ha gazdag lennék, most megfogadnám, a gyártók használati útmutatójában felkiáltó jellel kiemelt utasítást: *„Az akkumulátorokat és a telefont környezetbarát módon helyezze a hulladékba!”*

Magyar Világ 2003. március 7.

Csak nézünk, mint a sült hal

A napokban a Medgyessy kormány Oktatási Minisztériuma fényes, színes, drága papíron megszórta az iskolákat „nyelvoktatási stratégiájával”. Ők használják ezt a csúnya idegen szót. A borítón egy fiatal hölgy (ő az Európai Unió) gunyorosan elferdült szájjal, lenéző mosollyal néz szembe egy szegény tátogó, levegő után kapkodó buta képű hallal (ezek vagyunk mi, magyarok). Ezt a kép alatti szöveg igazolja *„Hogy ne némán menjünk Európába”*. Tehát az Oktatási Minisztérium szerint mi némák vagyunk, nekünk nincs nyelvünk. Minket

most majd az európaiak megtanítanak beszélni. Minket, akiknek a világon a legfejlettebb és legnagyobb szókincsű nyelvünk van. Minket, akiknek ezzel a nyelvvel együtt fejlődött, e nyelv minden hangjának lejegyzésére alkalmas, senkitől át nem vett írásunk van, a rovásírás. És ez a nyelv legalább tízezer éve itt alakult ki a Kárpát-medencében, Európa közepén, mert őseink már akkor itt éltek. „Nyugaton" még indákkal botokra kötözött kövekkel verték agyon egymást, amikor mi már nyéllyukas szerszámokat készítettünk rézből. És ezt a rezet ki tudtuk olvasztani a rézércből, amihez magas hőmérsékletet kellett előállítani, majd öntőformát kellett készíteni. Nálunk a köznép a legrégibb időktől fogva írt-olvasott. A fazekasok, a közkatonák ránk maradt tárgyain rovásírás van. Amikor Nagy Károly frank császár Alkuin angolszász szerzetest „importálja", hogy legalább egy írástudó legyen a birodalmában, akkor nálunk egy avar kori háziasszony 60 jelből álló szöveget karcol a tűtartójára.

„A magyarok idegen nyelv tudása a legalacsonyabb az unióhoz csatlakozó országok között" – olvasható belül az Oktatási Minisztérium kiadványában. Vajon ezt hogyan állapították meg? Sem engem, sem szomszédaimat, rokonaimat nem kérdezte senki. És ha így is van, kinek a hibája? Azoké, akik miatt évtizedekig csak oroszt lehetett tanulni, akik miatt a legnagyobb titokban kellett tartanom, hogy apám engem otthon angolul – németül tanít, mert imperialista összeesküvőként elhurcolták volna, és csak azért mert a nevük német volt, tízezreket raboltak ki, telepítettek ki. Most ezeknek a rablóknak, kitelepítőknek, imperialistázóknak utódai vágják arcunkba a kesztyűt. Kesztyűt? Ezeknek még kesztyűjük sem volt, de büdös zoknit sem írhatok, mert a zoknit is a magyarok ősei találták fel, ezeknek legfeljebb ótvaros kapcájuk volt. És most ezt az ótvaros kapcát vágják az arcunkba, tanulj meg beszélni bunkó, sült hal magyar, ha az Európai Unióba akarsz menni! De ki a fene akar oda menni az ótvaros kapcásokon kívül?

Magyar Világ 2003. június 13.

Anyanyelvből zagyvanyelv

E két szó hűen adja vissza a magyar nyelv sorsát, de hála istennek, vannak, akik segíteni szeretnének és tudnak is segíteni ezen az állapoton. Mint Dr. Molnos Angéla, a lélektan és nyelvészet tudósa. A *Jövőnkért a magyar nyelv ügyében* címet viselő, külső megjelenésében is vonzó, piros-zöld betűs, rovásírásos, beszélő madárkás, fehér borítójú könyve az előzőekhez képest nyomatékosabban figyelmeztet: anyanyelvünk megsemmisülhet a jelenleg folyó világgyarmatosítás során.

Nézzünk például egy, az utóbbi időben gyors járványként terjedő kifejezést – az SMS-t. Annak a néhány utolsó mohikánnak, akinek még nincs maroktávbeszélője, úgy tűnik, hogy a világ két részre oszlik, az egyik fele éppen SMS-t küld, a másik fele éppen SMS-t kap anélkül, hogy tudná vagy érdekelné, mit is jelent ez a betűszó. Molnos Angéla felvilágosít, hogy rövid üzenet szolgáltatás, tehát nem üzenetet küldünk vagy kapunk, hanem szolgáltatást, ennek persze semmi értelme nincs, ez a zagyvanyelv.

Molnos Angéla nemcsak a köz-, hanem a szaknyelv visszamagyarosítását is fontosnak tartja: a magyar szaknyelvek, helyreállítása nélkül nem támadhat fel a valaha élen járó magyar tudomány. Saját területén már megtette kötelességét, *Lélektani szakfordító* című munkájával.

Országos ügyeink intézésének helyét se parlamentnek nevezzük, hanem Országháznak. És ha már az ország házában vagyunk, mit is mond anyanyelvünk a bal fogalmáról? Bal annyi, mint helytelen, a maga nemében rossz, ellentéte a jónak. Balcsillag, baleset, balhit, balsors, balga, balgatag...

Molnos Angéla így foglalja össze elvégzendő feladatainkat: a Czuczor Gergely-Fogarasi János által összeállított anyanyelvünk gyökrendszerét is tartalmazó nagy szótár kiadása, a magyar nyelv megóvása az elkorcsosító szándékoktól.

Ha én lennék a kultuszminiszter, minden iskolai osztálynak és könyvtárnak megküldeném. Molnos Angéla: *Jövőnkért a magyar nyelv ügyében* (Debrecen 2003) c. könyvét.

Magyar Demokrata 2003/25.

Most meg tojáspecsét?

A *Magyar Demokrata* 2004/32. számában Simon Rita ismertette a legújabb agyrémet, a tojáspecsétet. Egyesek kifogyhatatlanok az ötletekből, ha a magyar termelőket, gazdákat kell tönkretenni. Azt is hallottam már, hogy a disznóólakba labdákat kell tenni, had játsszanak a malackák!

A tojás az utolsó természetes élelmiszereink közé tartozik, most már ezt is megmérgezték. A piros pecsét festékanyagát ugyanis még a mosogatáshoz használatos fémdörzsivel sem lehet levakarni. Főzés közben viszont leázik és bekerül a tojás belsejébe. A neki nem tetsző ügyfelekkel olykor sokat akadékoskodó, kényes ÁNTSZ utánajárt-e, hogy milyen mérget kevernek az ételünkbe azok, akik a tojáspecsételést kitalálták?

Magyar Demokrata 2004/36.

A veréb a madárvilág proletárja

A proletár nem dolgozik, élősködő, semmit nem tesz másokért, mindent lepusztít és elpusztít maga körül, hálátlan, irigy, ostoba, olvasás helyett a kocsmában hőzöng és persze NEM-mel szavazott a kettős állampolgárságra 2004. december 5-én.

A polgár dolgozik, tanul (ha hagyják), segít embertársain, becsületes, körülötte minden épül és kivirul, sokat olvas és természetesen IGEN-nel szavazott a kettős állampolgárságra 2004. december 5-én.

A kertnek is vannak polgárai és proletárjai. A kert polgárai a rigók, vörösbegyek, zöldikék, rozsadafarkúak, fenyőrigók, varjak, harkályok, galambok, de legfőképp az ici-pici cinkék. A cinkék tisztességtudóak, udvariasak, betartják a sort az etetőnél, egy szem napraforgót kikapnak és már adják is át a helyüket a többieknek. Vidám hangjuk, röptük, színük gyógyszer a léleknek.

A verebek fülsiketítően veszekszenek egész nap. Annyian és olyan mohón csapnak le az eleségre, hogy még a galambokat is elijesztik. A borsót is kicsípik, amint a kis hajtás kibújik a földből.

Néhány éve próbáltam magam megtermelni a madarak téli eleségét. A nagy szemű napraforgómag szépen kikelt, locsoltam, kapáltam, karóval támasztottam, gyönyörűek voltak a hatalmas tányérok. A verebek azonban még félig zölden kizabálták a magvakat, két hét alatt felfalták a télire szánt eleséget. A cinkék nem repültek rá a napraforgóra, hanem a kártevő rovarok pusztításával hálálták meg a téli etetést.

Ha a verebek szavazhatnának, biztosan kiszavaznák a cinkéket a kertből. Sajnos a veréb egyre szaporodik, a cinke pedig fogy. Jaj lesz nekünk, ha egy horgas csőrű, gonosz keselyű elrikoltja magát: Világ verebei egyesüljetek!

(Az írás nem jelent meg)

A Pogány imák című történelmi zenemű versei

„Első királyunk, István kiirtotta a megkeresztelkedni nem akarókat. Akik ezután életben maradtak, s továbbra is életben akartak maradni, azokat az egyház papjai már megkeresztelhették, és meg is keresztelték. A megkeresztelés fejében, aki életben akart maradni, tehát a megkereszteltek, fizethették a dézsmát püspöknek, plébánosnak, akik az ország, a falvak leggazdagabb uraivá tétettek meg az irántuk kegyes és apostoli államhatalom által."

Bulányi György piarista atya (1986)

Egy népet a szülőföld és az anyanyelv tesz nemzetté. A szülőföldet és az anyanyelvet megőrizni a nemzet minden tagjának, de elsősorban vezetőinek szent kötelessége. Hun őseink idejében az uralkodók maradéktalanul teljesítették ezt a kötelességüket. Erről szól az *Attila ifjúsága* című történelmi zenemű, amelyet Attila király feltételezett születésének 1600. évfordulójára írtunk.

Néhány évszázaddal később azonban királyaink gyengének mutatkoztak az idegen befolyással szemben s ezzel veszélyeztették a nemzet szülőföldjét és anyanyelvét. Ez a befolyásolhatóság vezetett az ország több mint felének elvesztéséhez és a finnugor szégyenbélyeg ránksütéséhez.

Éltek azonban olyan főurak, akik a Magyarok Istenének hitével erős lelkükben és Attila kardjával erős kezükben, utolsó csepp vérükig védelmezték a szülőföldet és az anyanyelvet. Róluk, az idegenek által legyilkoltakról és kiközösítettekről szól a *Pogány imák*, amelynek zenéjét Szakács Gábor szerezte.

Trencsén vára, Csák Mátyus sasfészke

Csorba Csaba: Regélő váraink (Magyar Könyvklub 1997)

A zenemű borító terve

Előhang – A múlt üzenete

Folyóparton homokba írták
Hegytetőről kiáltották
Kőbe vésték, fába rótták
Esőbe sírták, szélbe súgták
Börtönfalakon kopogták

Mert a múltad el nem veszhetett
Megtartották erős kezek

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

Koppány imája

Ma hajnalban idejöttem, a Forráshoz,a Kőhöz, a Fához
Ma hajnalban idejöttem, Damásekhez és Tiamáthoz

Őseim, akik királyként, uralkodtok sok fényes csillagon
Hozzátok szólok, mikor e Földet keserű szívvel elhagyom

Árulás készül, véres alku, galád támadás ellenem
Sárkányos zászlóm sárba tapossa Júdás pénzért az idegen

Marduk népe megvette gyenge szánalmas rokonomat
Hozzád fordulok igazságért, ősanyám, szép, bölcs Tiamat

És hozzád Damásek, csillagok királya, fényes tavaszok Istene
Kinek e gyenge fattyú alatt átkozott lett a neve

Ki tudja hány év Csaba ösvényén, amíg elérlek titeket
Őrizzétek addig a Földet, őrizzétek a népemet

Őseim, régi égi királyok, még ma utánatok megyek
De itt marad egy szerelmes asszony és három árva kisgyerek

Kiket kapzsiság és irigység a váraimból majd kiver
És dőzsölve, dorbézolva, párnámon bérgyilkos hever

Rejtőzz el gyermek, rejtőzz el asszony, amerre farkas, medve jár
Erdeimben, hol szarvasnyomból iszik a gyönge kismadár

Tiszta forrásban hiába mossa véres kezét az áruló
Véremnek habját örökre hordja hullámain a négy folyó

Veszprém, Győr, Székesfehérvár, Gyulafehérvár segítsetek!
Ácsoljátok össze, rakjátok össze, erős keresztté a testemet!

Tonuzóba asszonyának búcsúja

Boldogasszony, Édesanyánk, nézz le az egekből
Adj a szegény leányodnak mennyei kegyedből
Segíts át a fájdalmakon, végső szenvedésen
Kísérjen őrző angyalod, hogy országod elérjem

Vigyázz az én jó fiamra, a vitéz Örköndre
Hajlítsd szívét, esküdjön fel arra a keresztre

Amelyért most István elveszi küzdelmes életünket
Élve löki sírgödörbe meggyötört testünket

Édes magyar föld boríts be, símogasd az orcánk
Lágyan ölelj halálba, légy kegyelmes hozzánk
Engem István futni hagyna, de nem szegem meg eskümet
Nem árulom el, nem hagyom el hűséges férjemet

Tonuzóba, a besenyő király

Az abádi révnél van egy sírhalom
Két árny leng fölötte minden hajnalon
A sírban fekszik egy fejedelmi pár
Szemükben homok, a szájukban sár

Szemében homok, szájában sár
Tonuzóba ő, a besenyő király

Besenyő volt, de szkíta módra élt
Atyja vére elfolyt csatában Taksonyért
A Tisza mellett Abádnál üthetett tanyát
adott Gézának sok derék katonát

De István nem békét akart és nem hű fegyverest
Azt akarta: atyád hitét örökre eltemesd
Hogy új Istent imádj és új szenteket
Hogy új néven nevezd a régi hegyeket

Lett volna ő nekünk jó keresztapánk
De olasz papé lett volna véren vett hazánk
Rabszolga lett volna sok derék katona
És hiába lett volna minden győztes csata

De így is hiába volt, mert mégis elveszett
A legutolsó csata és élve temetett
Az abádi rév sarába és jó vitézeim
Rabláncra fűzve nyögnek a papok földjein

Szemében homok, szájában sár
Tonuzóba ő, a besenyő király

Ajtony és Csanád

Maros vidék ura Ajtony vezér, életét adta volna Jézusért
Embernek tudta az Isten fiát, szentélyében táltos mondott imát
Ajtony vezér kolostort épített, befogadta az üldözötteket
Minden magyar menedéket kapott, aki István dühe elől futott

Megcsonkítva menekült a nép, csontját törték, levágták kezét
Lerombolták az otthonát, elvették földjét, megnyúzták lovát
Cédának használták lányát, asszonyát

A király Ajtony ellen küldte rokonát
A talpnyaló Csanádot, Doboka fiát
Aki levágta Ajtony vezér fejét, s tartotta markát a jutalomért

A színarany hun étkészletet, amelyből Roga és Attila evett
Kendőbe kötötte a tolvaj Csanád,
Meglopta Marosvár halott nagyurát

De az üldözöttek átka megtalálja, nem futhat megváltó halálba
Elhagyva földi otthonát, az égen folytat vég nélkül csatát
Hős Ajtony és az áruló Csanád

Sólyom és keselyű harcol kerengve, hullik a tolluk, vérük cseppje
A nyáját terelgető gyerekre
Fölnéz és a könnye kicsordul, évszázad évezredbe fordul
S az égen csatázik tovább Ajtony és Csanád

A jó Vata

Kegyetlen Orseolo sanyargatta népünk
Velencei ebnek szolgájaként éltünk
Akkor nemes Vata gyűjtött sok katonát
S kiűzte a gyilkos Orseolo Péter hadát

Üzent a királyfiaknak jó Vata
András és Levente gyertek haza
Eltakarodott a sok idegen
Vár rátok az ország, üres a trónterem

Gellért püspök pedig, ravasz velencei
Andrást és Leventét Vata ellen bőszíti
Azt hazudja, trónra tör, hogy ő legyen a király
András és jó Vata közt kitör a rút viszály

Levente őrzi az ősi hitet
András új Istentől vár kegyet
Leventének az anyaföld a szent
András befogad sok rabló idegent

Gellért Andráshoz fut rossz tanáccsal
A pesti Duna-révnél megbotlik lova
Fejét bezúzza, de álnokul vádol:
Éltemre tört Levente és Vata

András elhiszi, mert király akar lenni
Oson a gyilkos a sötét éjen át
Velencei tőr, velencei méreg
Átjárja Leventét és a jó Vatát.

Kán László lányának éneke

Fekete bársony, hófehér vászon
Aranyos csipke, zöld selyem
Rubintos párta, szattyán topánka
Ma este mindezt felveszem

Ma este bál lesz, leánykérés
Ottó király érkezik
Bajorok, csehek tapossák
Déva várának termeit

Itt élt egykor dédanyám, Réka
Akit a hun Attila szeretett
S nekem ma az ostoba Ottó
kéri meg a kezemet

De másé a szívem, és atyám terve
Szívem vágyával megegyezik
A bajor Ottótól koronánkat
A magyar nemesek elveszik

Atyám Kán László, Déva vára
És Erdély hatalmas főura
Azt akarja, hogy várkápolnánk
Oltárán álljon a Szent Korona

Mert nincsen már magyar királyunk
A romokon nem nő virág
Az ősi szkíta életfáról
Letört az utolsó aranyág

Fekete bársony, hófehér vászon
Aranyos csipke, zöld brokát
Rejtsd el az arcom, fedd be a vállam
Megszököm én a kerten át

Valaki vár a kert kapujában
A szerb királyfi, a kedvesem
Ő nem a magyar földet akarja
Így ő nyerje el a kezem

Csák Mátyus

Trencsényi Csák Mátyus várait számolja
Több, mint a királyé, több hegye, folyója
Több vitéz katonája, több gyors paripája
Trencsényi Csák Mátyus, Felvidék királya

Erdélyi Kán László, Csák Mátyus barátja,
Mindkettőnek fején egy olasz pap átka
Minden ünnepnapon harangszó hirdette
Hogy őket Gentilis kiközösítette

Trencsényi Csák Mátyus Szabolcs nemzetségből
Erdélyi Kán László a Gyulák véréből
Zách Felicián, Cseh István, Bekék, Borsák
Nem engedik, hogy a magyar földet elorozzák

Trencsényi Csák Mátyus hiába számolja
Szép magas várakat hiába vesz sorba
Hiába építi, mert három század múlva
Egy elmebeteg Habsburg mind felrobbantatja

Trencsényi Csák Mátyus ötvenhárom vára
A régi nagyurat ma is visszavárja
Építs fel, építs fel könnyből, kőből, fából
Hogy megszabaduljunk a hosszú rabságból

Építs fel, építs fel Csák Mátyus, jó urunk
Hazánk védelmére hadd magasodhassunk

Felnézek a csillagokra

A hajnali mezőkről felszáll a hűs pára
Egy hatalmas sólyom a szárnyait kitárja
A sólyommal együtt lelkünk is szárnyal
S letekint e kedves hazára

Fiú: Itt ringott bölcsőm, itt nevelt anyám
Az első íjamat itt adta át apám

Lány: Itt ringott bölcsőm, itt nevelt anyám
Az első virágot itt adta át apám

Nézz a szemembe és fogd meg a kezem
Így ezer ördög sem véthet ellenem
Törheti vihar életfánk ágait
Felépül a várunk újból ugyanitt

Itt róttuk először fába a nevünk
Itt tanult járni kicsi gyermekünk
Itt adott földünk tápláló kenyeret
Itt járja éjszaka Isten a hegyeket

S ha felnézek a csillagokra
Úgy érzem, hogy Csaba néz vissza
Vagy egy másik nagy hun király

Turáni tölgy

Turáni tölgy borítsd fölénk
Lombkoronád az ágaid

Turáni tölgy tiéd e föld
Amelyhez köt a gyökered

Kitéphetik gonosz kezek
De a magod újra ered

Turáni tölgy vigyázz reánk
Mert ez a föld az őshazánk

A rovásírás üzenete

2004. június 4. Magyarok VI. Világtalálkozója

Tisztelt érdeklődők és előadók !

Mielőtt a rovásírással kapcsolatos előadásomat megkezdeném néhány gondolat erejéig egy tragikus történelmi eseményre emlékezem. Friedrich Klára az imént nagy és példamutató elődeinkre hívta fel a figyelmet. Az általa elmondottakat kiegészítve hajtok fejet mindazon őseink előtt, akik e gyönyörű hazát reánk hagyományozták, érte éltüket áldozták.

A szerző

Ennek a mélységes tiszteletnek ellenpárja az az elkeseredés és gyűlölet, amelyet felelőtlen történelmi alakok és a nagypolitika képviselői iránt érzek, akik ezt a hazát 1920. június 4-én szétdarabolták. Megvetésem kísérje utolsó leheletemig őket és jelenkorunk politikai, valamint hétköznapi képviselőit, akik nemtörődömségükben még arra sem méltatták határainkon kívüli életre kényszerített magyar testvéreinket, hogy országosan is szót emeljenek a kettős állampolgárságuk megadásáért, hogy aláírásukkal segítsék az erre irányuló népszavazás megkezdését. Itt és most kijelentem, ez a népség pártállástól függetlenül csak szavakban magyar, tetteiben méltatlan a már említett hős elődeinkhez.

Mivel minden törvény és tudományos felfedezés csak annyit ér, amennyit sikerül belőle megvalósítani és a köz számára hasznosítani, ezúttal Friedrich Klárával közös tapasztalatainkról szeretném tájékoztatni Önöket.

A jelenlévők számára nyilván nem jelent újdonságot, hogy a rovásírás ugrásszerű, rohamos terjedését megállítani már nem lehet. Erre bizonyíték a Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetsége, majd jogutódja, a Forrai Sándor Rovásíró Kör által idén ötödik alkalommal szervezett Kárpát-medencei Rovásírásverseny résztvevőinek évről évre növekvő létszáma. Örvendetes ez a fejlődés már csak azért is, mert függetlenül attól, hogy az országot nemzeti, vagy nemzetietlen, jobboldali vagy baloldali kormányok vezették és vezetik, országos szintű kulturális tagozataik, intézményeik nem vették munkarendjükbe a rovásírás elfogadtatását és terjesztését. Durvábban fogalmazva, tudomást sem vettek róla. A Pomogáts Béla vezette Illyés Közalapítvány tavaly, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma idén utasította el a verseny megszervezésével kapcsolatos pályázatunkat, pedig mindkét esetben kizárólag dologi kiadásokra és nem a szervezők díjazására kértünk támogatást. Még a témával foglalkozó cikk, tudósítás gondolatát is elutasította a *Magyar Nemzet* című napilap, a *Heti Válasz* pedig „rovarirtásként" minősítette és megtagadta a helyesbítés iránti kérelmet.

Hogy mégis megrendezhetjük a versenyeket, azt kizárólag jó szándékú, nemzeti elkötelezettségű embereknek köszönhetjük. Mert egy új, a jelenleginél egészségesebb szemléletű és saját életében is példamutatóan viselkedő társadalom felépítése csakis a megfelelő szellemi útravalóval ellátott nemzedéktől várható el. Ennek érdekében a gyermekek és fiatalok minél szélesebb rétegével kell megismertetni a rovásírással kapcsolatos tudnivalókat.

A szabályok

Hogy a fent említett cél megvalósulhasson, alapvető fontosságú, hogy a különböző szakkörök és őstörténeti táborok kizárólag a hagyománykövető források szabályai alapján tanítsák ősi írásunkat.

Kifejezetten ártalmas az a szemléletet, amely elfogadhatónak tartja a balról jobbra haladó irányt, hiszen a források mindösszesen három ilyen esetet említenek, azok is titkosítás céljából készültek ebben a formában. Friedrich Klára kutatásai nem igazolták a kétféle K alkalmazásának hangrendi szabályozását sem, ezért minden szempontból indokolható hagyomány hiányában – a kétféle alkalmazás puszta említése mellett – a rombusz K, az EK használatát javasolja.

Harmadik észrevétel, hogy a számokat is tartalmazó kevert mondatok esetében ezeket arab számokkal, míg a szöveget rovásírással jelzik. Eme öszvér megoldás értelmetlen és felületességhez vezet, hiszen a tanuló azt gondolhatja, hogy a számok rovásjelét nem feltétlenül szükséges megtanulnia. Nem kell új rovásbetűket sem kitalálni, Forrai Sándor és Magyar Adorján ábécéje tökéletesen alkalmas beszédünk rovásjelekkel történő lejegyzésére. A Forrai tanár úrnál található és a forrásokban fellelhető hosszú magánhangzók jelei napjainkra beépültek a köztudatba, az iskolásokat pedig nem hozzák kellemetlen helyzetbe azzal, hogy a latin hosszú magánhangzós szavakat rövid rovásírásos betűkkel pótolják.

Ha tehát a rovásíró körök, előadások, tanfolyamok és táborok tartanák magukat a fent említettekhez, akkor már „csak" a széleskörű megismertetés maradna hátra. A cserkészvezetők és a rovásírás versenyekre felkészítő oktatók tapasztalatai alapján a rovásírás szabályainak és az ábécének megtanítása az alsó tagozatosok körében mindössze néhány órát vesz igénybe. Ebből arra következtethetünk, hogy őseik, elődeik valamikor nagyon régen már megtanulták ezt az írást és csak átmenetileg – igaz, ez majd ezer évet jelent – kísérelték meg elfelejttetni velük. A szüleiktől átöröklött gének azonban nem felejtettek.

A versenyek

Ha valaki valamit megtanult, szívesen vesz részt olyan rendezvényen, versenyen, ahol tudását összemérheti azonos korú társaival, megismerkedhet velük. Korábban a Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetsége, idén pedig a Forrai Sándor Rovásíró Kör ezt szem előtt tartva szervezte és szervezi a Kárpát-medencei rovásírásversenyeket. Úgy tudjuk, hogy országos méretű megmérettetéssel csak a Cserkészek foglakoznak – e helyről is köszöntjük és üdvözöljük őket –, holott a táborok és tanfolyamok szintén megtehetnék ugyanezt.

A Forrai Sándor Rovásíró Kör versenyét érintő száraz adatokkal nem terhelem Önöket, csak néhány jellemzőjét említem. 2000-ben 97, 2001-ben 80, 2002-ben 113, 2003-ban 120, míg idén 190 tanuló jelentkezett. Ezt a létszámot azonban a lebonyolítás zökkenőmentessége érdekében 150 főre kellett csökkentenünk. Mindehhez tudnunk kell, hogy az Erdélyből érkező 15 versenyzőt majd 300 cserkészből választották ki, a felvidéki és délvidéki 15 főt pedig körülbelül száz indulóból. A hazai résztvevőket tudomásunk szerint ugyancsak többek közül válogatták, ami összességében majd ezer érdeklődőt jelent. Tavaly a magyarországi egyéni jelentkezők mellett 15, idén viszont már 24 iskola jelezte részvételét. Nevezési díjat senkitől nem szedünk, szállásról, ellátásról, ajándékokról támogatóink segítségével magunk gondoskodunk, akárcsak az útiköltség-térítésről. Kedvező fejlemény, hogy ezt egyre több iskola vállalja magára. A versenyzőkhöz jönnek még a felkészítők, valamint kísérők, ami 200 fölé emeli a rendezvényen megjelenők számát. Ez már olyan tetemes részvétel, amely továbbgondolásra késztet, azaz térségi, esetleg megyei előválogatók szervezését teszi szükségessé.

A *Magyar Demokratá*ban az elmúlt héten megjelent, Varga Csabával készített beszélgetés a rovásírás fiatalokra gyakorolt hatását elemezte. Ismét csak saját tapasztalatokra hivatkozva állíthatom, hogy az ezzel foglalkozó iskolások sokkal fegyelmezettebbek mint társaik. A versenyeken résztvevők az eredményhirdetésre való idegtépő várakozás hosszú órái alatt sem káromkodnak, nem firkálják össze a falat. A tavalyi 120 dolgozat kiértékelése húsz szakavatott rovásíró, oktató számára is majd három órás feladatot jelentett, hiszen a jól felkészült versenyzők egymásétól gyakran elenyésző mértékben eltérő megoldásainak értékelésekor nem lehet hibázni.

A rovásíró körök

A rovásírás iránti alázat megköveteli, hogy aki már ezen tudás birtokában van, az kötelességszerűen adja tovább. Úgy, ahogyan a szülő beszélni tanítja gyermekét. Tudomásunkra jutott, hogy van olyan szervezet, amelyik a rovásírással kapcsolatos ismereteit hétpecsétes titokként kezeli, megtiltja annak külső személy részére történő továbbadását. Ennek a szemléletnek köze nincs a nemzeti elkötelezettséghez, hagyományőrzéshez. Mit is hirdet a Forrai Sándor Rovásíró Kör? Tanuljuk és tanítsuk a rovásírást! A mondat első részéhez teszem hozzá, hogy elmúlt az idő, amikor dicsőségnek számított, ha valaki csupán beszélni tudott erről a kulturális örökségről, ám maga nem tudta használni. Nem elég valakivel jól hangzó jelszóként felíratni, ha a megbízó személy vagy szervezet még a saját nevét sem tudja önállóan, fejből leírni. Nem elég egy CD-n rossz helyesírással feltüntetni a szöveget, mert a műveletlenség látszatát kelti. Ezek pótcselekvések, amelyek csak tartalom nélküli külsőséget jelentenek.

A mondat másik fele a tanításra és terjesztésre vonatkozik, ami azt jelenti, hogy a tanultakat meg kell osztani másokkal is, ezért tapasztaljuk örömmel, hogy országosan lendületet kapott a rovásíró körök és klubok szervezése. Tudomásom szerint mindössze elenyésző tagdíj fejében teszik közkinccsé mindazt, amit tudnak, kapcsolatban állnak egymással, megválaszolják egymás kérdéseit. Ehhez azonban önzetlenségre és nem anyagelvűségre van szükség.

Lényeges, hogy kizárólag bizonyítható ismereteket adjanak tovább, ne keltsenek zűrzavart a bizonytalankodók fejében. Anélkül hogy bárkit megsértenék, jelenleg fontosabb a legeldugottabb, legkisebb faluban rovásírást ismerő gyerekek száma, mint az a tudományos értekezés, amely a tűzföldi indiánok rovásjeleiről szól. Azt is megmondom miért. Úgy látom, hogy ezek az egyébként igen fontos felfedezések nem jutnak el az iskolásokhoz, és belül maradnak az előadásokat rendszeresen látogatók körén. Ez igen sajnálatos, de pontosan ezért kell ennek a körnek az életkori korlátait kitolni, hogy az említett előadások a jövőben minél többek érdeklődését keltsék fel. Örömmel tudatom, hogy Móron megjelent Tisza András klubvezető és társai szerkesztésében az első, kizárólag jobbról balra haladó rovásírással készített, karikatúrákat, keresztrejtvényt és gyerekoldalt is tartalmazó, *Írástudó* című újság. Az érdi Varga Zoltán klubvezető egyre gyakrabban teszi meg észrevételeit az írott és elektronikus sajtóban, nem hagyja szó nélkül a rovásírást sértő megszólalásokat, írásokat.

Kulturális örökségünk

Mivel nem látom, hogy az ország kulturális dolgaival foglalkozó politikusok különösebben törnék magukat a rovásírás széles körű elfogadtatásáért, ezért a Forrai Sándor Rovásíró Kör már évekkel ezelőtt aláírásgyűjtésbe kezdett. Célja, hogy a rovásírást a nemzeti kulturális örökség elismert részévé

nyilváníttassa és mint ilyet a nemzeti alaptanterv részévé tétesse. Nem kergetünk délibábos álmokat, tudjuk, hogy akár több százezer aláírást is benyújthatnánk, az illetékesek akkor sem mozdítanák a fülük botját sem. Erre legjobb példa a Fidesz 1.2 millió, személyi számmal ellátott életszínvonal javító beadványa, amelynek tárgyalását még csak napirendjére sem tűzte az országgyűlés.

Mi nem politikai beadványban gondolkodunk, ezért személyi számot sem kérünk csupán egy rokonszenv, vagy szándéknyilatkozatot, amit átadunk a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának. Több százezer aláírásra különben sem számíthatunk, mindössze arra, hogy az aláíró ismert és kevésbé ismert személyek vállalják a rovásírás melletti elkötelezettségüket. Csupán néhányukat megemlítve, Badiny Jós Ferenc, Szelestey László, Marton Veronika, Dúcz László, Dr. Bárdi László, Dr. Kiszely István, Kiss Dénes, Varga Géza, Dr. Molnos Angéla, Patrubány Miklós, Dr. Aradi Éva, Bakay Kornél, Dr. Marácz László neve és szakmai hitelessége már nyom annyit a latban, hogy ha közzétesszük, az jelentős mértékben fogja a rovásírásra irányítani a figyelmet.

Elfogadhatatlan a *Magyar Nemzet*, a *Heti Válasz* és a hasonlóképpen gondolkodó többi sajtótermék hozzáállása, a *Kossuth Rádió* 2004. május 30-i, délelőtti adásának a rovásírást mindössze pogány emléknek minősítése.

A beadványunkkal kapcsolatban remélhetőleg lesz végre egy hivatalos állásfoglalás is. Természetesen nem várhatunk addig, amíg miniszterek és államférfiak, vagy éppen a Magyarnak nevezett Tudományos Akadémia dönteni fog, ezért kell már most felkészíteni a lehető legszélesebb rétegeket a rovásírás elfogadására. Annál is inkább, mert amit nem tudnak hivatalból megszüntetni, arra rátelepítenek oda nem illő elképzeléseket. Elterjedőben van, hogy a rovásírás nem a magyarságé, hanem más népektől – pl. a türköktől, héberektől – vette át, ezért ezt sem hagyhatjuk szó nélkül.

Elhatározásunkat segíti, hogy amikor Jürgen Köppen, az Európai Unió magyarországi követe Borsod-Abaúj Zemplén megyében járt és egy ásatásnál rovásemléket látott, azt kérdezte, hogy miért nem ezt az örökséget viszszük Európába?

Nos, mi azon leszünk, hogy ez az örökség mindenkinek a tudomására jusson. Ehhez kérem az Önök segítségét is.

A 2004. december 5-e eredményét még sokan és sokféleképp fogják elemezni, értelmezni. Ahogy az már lenni szokott, a vesztes és győztes fél ezúttal is saját diadalaként állította be a történteket. Lehet persze csűrni csavarni a végkifejletet, ám a miértre adandó valós magyarázatoknak eddig híján vagyunk. Az alábbi adalékok talán segíthetik a felelős döntéshozókat a jövőbeni kudarcok elkerülésében.

A Magyarok Világszövetsége számlálóbiztosaként Budapest XVI. kerületének 26. sz. szavazókörében személyesen győződhettem meg arról, hogy bár az összesítésben nem jelent meg, a kettős állampolgárságra szavazók csaknem valamennyien igent mondtak az egészségügyi intézmények állami tulajdonban maradására is, míg a Munkáspárt kezdeményezésének hívei többségükben ellenezték a kettős állampolgárságot. Ez egyébként előre borítékolható volt ennél az öszvér jellegű, más-más szemléletű embereket megszólító kettős népszavazásnál. Nagyjából megismétlődött a másfél évtizeddel ezelőtti, SZDSZ kezdeményezte 4 igenes választás, amikor egymás mellé került a munkásőrség feloszlatásának kérdése és az, hogy az országgyűlés, vagy pedig a nép választhat-e köztársasági elnököt. Aki a munkásőrség megszüntetését akarta, annak egyúttal le kellett mondania köztársasági elnök választási jogáról. Azóta tudjuk, hogy ez mivel jár.

A nagypolitikának ezúttal az MVSZ 1996 óta tartó erőfeszítéseit sikerült olyan kényszerpályára állítania – ennek része volt a többszöri óvás miatti időponthalasztás –, hogy a határon túli magyarok sorsának egy lapon kellett szerepelnie a határon inneni egészségügyi intézmények jövőjével. Ettől persze még lehetett volna eredményes mindkét szavazás, csakhogy gyalázatos eredménye csupán következménye a jól kitapintható előzményeknek. Kezdve azzal, hogy – szintén személyes tapasztalatom – feltűnően kevés fiatal járult az urnákhoz. Ez azt jelzi, hogy nem csak a kommunista kormány oktatás- és művelődéspolitikája hagy kívánnivalót maga után, hanem az előző polgári kormányoké is. Horthy Miklós kormányzósága idején alig két évtized alatt – ez nem sokkal több, mint a politikai szerepcsere óta eltelt másfél évtized – egy háborúvesztes, porig alázott népet is sikerült talpra állítani, amelyik akkor egy pillanatra sem felejtette el, hogy mivel tartozik az elszakított nemzetrészeknek. Ez a nemzettudatra nevelés a kommunizmus évtizedei után 1990 óta is hiányzik az iskolák eszköztárából. Bevezette viszont a polgári kormány az iskolai kötelező holocaust napot, tankönyveik finnugor szavak keresésére buzdítottak, a millenniumi emlékzászlók átadása megrekedt Szent István dicsőítésénél. Csak ezekre azonban nem lehet nemzettudatot építeni. Horthy idejében ezzel szemben fénykorát élte a cserkészmozgalom, tagjainak kötelező jelleggel ismerni kellett a székely-magyar rovásírást, nem volt tőlük idegen a szittya (szkíta) kultúra ismerete – hadfelszerelési járműveiket, ütegeiket Toldi, Botond, Csaba, Zrínyi, Nimród, Turán névvel illették – tudták, hogy a Kárpát-medencében határainkon túl a szomszéd államokban is magyarok milliói élnek, akikkel egy tőről fakad nyelvünk, kultúránk, történelmünk.

És pontosan ezen ismérveket és kívánalmakat keressük hiába 1990 óta is a magukat nemzetinek nevező pártok munkaterveiben. Mindegyik csak arra hajazott, hogy majd az EU-ban megszűnő határok megoldják helyettük a megoldandókat. Ez azonban önámítás, mert a jelenlegi szavazás bebizonyította, hogy a nemzettudat nélküli nép még az országhatáron belül sem törődik semmivel saját, önző anyagi érdekén kívül. Nem tudja, mi az önfeláldozás, nem tudja, hogy ha egy szkita ősünket foglyul ejtettek, akkor társai tömegesen jelentkeztek váltságdíjul, hogy ha egyiküket megvakították, akkor társa is felajánlotta saját szeme világát. Nem tudja, hogy a világ legősibb íráskultúrájának örököse, amely kötelezettségekkel jár. Nem tudja, hogy a rovásírást pillanatok alatt elsajátító gyereket nem lehet hazugságokkal szembe állítani a határon túli magyarokkal. Jól tudta ezt viszont a *Magyar Narancs*, amikor két héttel ezelőtt e sorok íróját és Friedrich Klára rovásírás oktatót támadta meg. Ugyanis tisztában volt azzal, hogy az iskolai hamis történelemórákat kiválóan ellensúlyozzák a rovásíró klubok, versenyek és az ezekben résztvevő gyermekek körében is népszerű felvilágosító előadások, foglalkozások.

A Fidesz 2002 utáni újabb veresége – hiszen felvállalta a kettős állampolgárság támogatását – intő és tanulságos példa. Ha a 2006-os leendő polgári kormány a fentebb említetteket figyelmen kívül hagyja és csupán gazdasági

intézkedésekkel igyekszik maga mellé állítani az elbutított tömeget, csak ideig-óráig lehet eredményes, mert a nép egy kedvezőbb ígéret mellett azonnal faképnél hagyja, ahogyan most is tette. Változtatnia kell Orbán Viktornak az őt körülzsongó finnugrista tanácsadók összetételén is, és meg kéne hallgatnia az őszinte nemzettudat kialakításán dolgozó, politikai becsvágytól mentes, saját szabad idejüket és pénzüket a köz javáért áldozó másként gondolkodókat is. Ha csak tized annyi figyelmet szentelne számukra, továbbá valódi őstörténetünk és őshagyományaink felélesztésére mint eddig, akkor hosszú távon számíthat igaz, senki más által meg nem vehető barátok támogatására. Ők, másfél millióan – ne feledjük szavazásra még nem jogosult gyermekeiket sem – már most is őseink összetartó hagyományait követték a kettős állampolgárságra adott igen szavazatukkal. És ők lesznek azok, akik a hun Uldin, Roga, Attila, az avar Baján kagán, a rovásírásunkat felvállaló és támogató Hunyadi Mátyás és II. Rákóczi Ferenc utódaiként nem beletörődve ebbe a politikai színjátékba, őszinte elhatározással újra kezdik a magyar nemzet egységbe kovácsolását.

Magyar Jelen 2005. január 23.

Forrai Sándor

Rövidesen betöltöm a 92. évemet. Ezen hosszú idő alatt pedagógusként jóformán csak a fiatalsággal foglalkoztam. Tantárgyaim a gyorsírás és a gépírás voltak, de ezeken kívül már akkor is kutattam az ősi magyar rovásírást, annak nyelvünk törvényeire felépült rövidítési rendszerét, mely ősiségénél fogva népünk, nemzetünk egyedülálló kultúrkincse. Iskoláinkban a rovásírást nem tanították és ma sem tanítják, az ifjúság mégis, megkedvelte, foglalkozik vele és büszke rá.

Forrai Sándor

Fénykép: Dr. Balogh Ildikó

Ma már eléggé elterjedt iskoláinkban a rovásírás ismertetése és néhány pedagógusunk önkéntes alapon komolyan foglalkozik vele, nem csak az anyaországban, de a határon kívül eső magyar iskolások körében is. Az évenként megrendezett versenyeken meglepő eredményeket mutatnak fel a versenyzők, sajnos a hivatalos oktatáspolitika ezt az igyekezetet nem támogatja.

A magam részéről, amíg egészségi állapotom engedte, az ifjúság részére rovásírásunkról és őstörténetünkről nagy érdeklődés mellett tartottam előadásokat. Ezek jelentős részét újságcikkek is közölték.

A rendszerváltás után érthetetlen okból nemzeti kultúránk jelentőségét igyekeztek csökkenteni, azt magyarkodásnak, nacionalizmusnak bélyegezték.

Fennmaradt rovásírásos emlékeink nagy része hitvilágunkban gyökerezik, amelynek mindig is Isten volt a központi alakja. Ezért fontos, hogy ifjúságunk ismerje hagyományainkat, hogy az mindenkor nemzeti öntudatunk felmutatható alapja legyen.

Üzenem fiatalságunknak, hogy továbbra is lelkesedéssel, magyar nemzeti tudattal, elszántsággal bővítse eddigi ismereteit és a rovásírást, mint egyedülálló kincset ne hagyja feledésbe merülni. Dolgozzon azon is, hogy rovásírásunkat az illetékes minisztérium nemzeti kulturális örökségünk részévé nyilvánítsa.

Budapest 2005. január 25.

Dr. Molnos Angéla

Fiatalok!

E kötet szerzői megkértek, hogy szóljak a fiatalokhoz, fogalmazzak meg néhány, a mai világba illő mondatot. Először is nem tudom, ki a fiatal és ha meg is egyeznénk abban, hogy mindenki az, aki még nem töltötte be a 25-ik életévét, akkor is csak egy önkényes szám lenne. Helyesebben: nem önkényes, hanem túlságosan személyes.

Dr. Molnos Angéla és a szerző

Soha nem éreztem magam olyan öregnek, mint amikor 25-ik születésnapom hajnalán kinyitottam a szemem egy szegény albérleti szoba rozoga vaságyán, valahol Délamerikában, Buenos Aires kőrengetegében. Eltűnt az ifjúságom, és addig nem is vettem észre. Csak akkor, azon a reggelen. Az ablakredőny öreg résein beszűrődő első napsugár sem vigasztalt. Az is eszembe jutott, hogy már az 1848-as szabadságharc századik évfordulója is elmúlt úgy három és fél hónapja, és nem történt semmi.

És ez Téged érdekel? Kérdezte egy kegyetlen belső hang. Mit akarsz? Hogy ők, az elnyomottak szabadítsák fel a hazádat? Míg te itt járkálsz egy másik földrészen? Azt a napot végigzokogtam azzal a szörnyű érzéssel, hogy elmúlt az életem, és az életnek amúgy sincs semmi értelme.

Azoknak írok, akiknek nagyon fáj hazánk, az ország, a nemzet folyamatos lezüllesztése. Mondanivalómat nem tudom a fiatalokra szűkíteni, mert ez a mély, közös fájdalom nem ismer korhatárt.

Azoknak írok, akik összerezzennek minden bántalomra, ami testvéreinket éri a határokon innen és túl. Azoknak, akik saját testükön érzik a bot súlyát, ami orvul leüt egy magyar gyermeket őseink földjén, valahol a Délvidéken.

Azoknak írok, akik féltenek minden magyar emberéletet, minden magyar örökséget, élesztgetik szépséges rovás betűinket, féltik, féltve ápolják és fejlesztik nyelvünk maradványait, ami minket még úgy ahogy összetart a Kárpát-medencében.

Azoknak, akik már nem panaszkodnak, nem is átkozzák hazánk pusztítóit, az árulókat, hanem csendben, vas akarattal nap mint nap építenek, szembeszállnak a rontók nemzetbomlasztó rohamaival, megvédik saját testvéreiket, testileg, lelkileg, szellemileg, tettel és igaz szóval. Gyógyírt nyújtanak bántalmaikra.

És ezzel el is mondtam azt, amit akartam. A Magyarok Istene adjon hozzá erőt mindannyiunknak!

Debrecen 2005. jégbontó havának 4. napján
Molnos Angéla

Molnos Angéla házának fakapuján a következő rovásírásos felirat olvasható: „A magyar nyelv hajléka."

Csepregi Ferenc

A magyar történelem különös módon íródott. A különös pedig az, hogy nem magyarok írták és magyar ellenesen. Ha egy nép nem írhatja és bizonyíthatja saját történelmét, ha a fegyveres elnyomás párosul a politikai elnyomással és ezt betetőzi a „vallási" jellegű lelki terror, és ha ez hosszú évszázadokon át tart, bizony nehéz dolga van a magyar kutatónak. Ha az Égi hatalom most elrendelné, hogy holnaptól kezdve a népek igaz történelmét lehet csak írni, bizony-bizony az ókor legnagyobb része a magyar fajú népek történelme lenne.

Csepregi Ferenc és felesége, Klárika az Attila szobor előtt

Ezért aztán a Rómát kiszolgáló „Isten bárányainak” terelésével megbízott „pásztorok” a pogányság vádjára ráültették még a másik mocskot is, a finnugor elméletbeli magyargyalázást. Műveletlen, írástudatlan, halászó-bogarászó népnek lettünk kicsúfolva, pedig alig néhány száz évvel ezelőtt a magyarok saját, rovásírással megírt, Szent Könyveikből tanult módon imádták az egy igaz Istent, akit tőlük a Saul-Pál judeó-keresztény tanítására alapított római egyház mindenáron elvenni igyekezett.

Olyan ifjúságra, olyan fiatal tanárokra és politikusokra van szükségünk, akik igaz magyar történelmünk ismeretében Attila, Árpád, Mátyás király, II. Rákóczi Ferenc és Széchenyi István örökségét megbecsülik és ennek szellemében cselekszenek a nemzet érdekében.

Kaposvár, 2005. január 28.

Miközben az 50-es évek kommunista önkényuralomtól vészterhes időszakában néhány rendszerbarát szobrász művei elárasztották az országot, más, önállóbb gondolkodású tehetségeknek nem csak a megélhetésért, hanem még puszta létükért is küzdeniük kellett. Andrássy Kurta János szobrásznak, majd Pilis-kutatónak hajszálon múlt az élete.

Andrássy Kurta János szobrász

Ön kezdetektől fogva, akár úttörőnek is nevezhető népi ihletésű művészetet honosított meg Magyarországon. Honnan ered ez az ifjúkori tudatosság?

Már másodhónapos főiskolás koromban kiállító művész lettem a Műcsarnok téli tárlatán és azóta is az vagyok. Abban az időben sokféle irányzat formájában jelent meg a modernség a pályatársak körében, mint például a néger plasztika, én viszont elgondolkodtam, hogy ha ők ilyen kezdetleges irányzatokkal akarják bemutatni a korszerűségüket, annál bizony jobbat tudok. Én a magyar nép szellemiségét úgy akartam megvalósítani a szobrászatban és a képzőművészetben, ahogyan Bartók és Kodály a zenében, hiszen nagyon sokat foglalkoztam népi irodalommal, népmesékkel és minden olyan írásművel, amely a magyar parasztságra vonatkozott. Noha akkoriban még nem lehetett népi faragásnak nevezni a szobraimat, azért mindenki megértette és felfedezte bennük Bartók, valamint Kodály műveinek hatását. Amikor 1942-ben a Könyvnapra megjelent Kodály Zoltán kórusműveit tartalmazó kötete, én is elmentem a Nemzeti Színház előtt felállított sátrához és megkértem, hogy írja alá. Kodályra jellemző volt, hogy lehajtott fejjel járt-kélt,

nem igen nézett az emberekre, az én nevem hallatán mégis felkapta a fejét. A szobrász? – kérdezte. Igen – válaszoltam. Nagyon szeretem a dolgait – jegyezte meg. Ez az egyszerű mondat igen sokat jelentett számomra, hiszen jelezte, Kodály megértette, hogy én azt akartam a szobrászatban megvalósítani, amit ő a zenében.

Kodály elismerése ellenére az Ön népi művészetben gyökerező művészete nem talált osztatlan támogatásra.

Amikor egy nemzeti kiállítás alkalmából megjelent a *Magyar Pieta*, szinte korszakalkotónak bizonyult, hiszen bemutatta a hamisítatlan, őszinte magyar szobrászatot. Addig mindent utáltak, ami nemzeti és magyar volt. Pátzay Pál azt híresztelte, hogy magyar népi szobrászat nem is létezik, hacsak a mézeskalácsos bábukat nem tekintjük annak, de még azok is Tirolból származnak.

Én akkoriban rendszeresen eljártam Nyíregyházára, mert ott állították fel a *Háború* című szobromat, amit Pátzay Pál már 1945-ben fel akarta robbantatni az oroszokkal, de erre a rombolásra még ők sem voltak hajlandók, mert saját menekülő asszonyaikra emlékeztette őket. 1960 után végül mégis csak sikerült eltávolíttatnia. A Megyei Múzeum hódmezővásárhelyi származású igazgatójával nagyon jó barátságba kerültem, akinek szobájában egy beszélgetésünk alkalmával pillantottam meg egy, a könyves állványon lévő népi faragást. Azt alapul véve készítettem el a *Tehenes asszony* című szobromat, azzal is bizonyítva, hogy Pátzay állításával ellentétben igenis van népi faragás. Gyűjteményes kiállításom keretében mutattam be óriási sikerrel, még a Minisztérium is odaítélt számomra 1000 pengő utazási ösztöndíjat. Ettől fogva kezdtem utazni és gyűjteni a ma is birtokomban lévő anyagot. Már készülődtem Erdélybe, de a bekövetkezett német megszállás miatt abba kellett hagynom gyűjtő tevékenységemet. Megírtam viszont ezt a kötetet *A magyar nép szobrászata* címmel (kiadta Sárosi Zoltán 2003-ban), hogy legalább az maradjon utánam, ha velem valami történik. 1944 karácsonya előtt két héttel meg is jelent, Pátzayék viszont 1945 után indexre tétették, mint a narodnizmus úttörő művét. Zúzdába került, és csak most sikerült újra kiadatni. Meg is lepődtem, amikor megtudtam.

Ennél súlyosabb következményei is lettek annak, hogy nem tágított az Ön által képviselt művészeti irányzattól.

Pátzay hamis vád alapján még fel is akart akasztatni, ami csak azért nem sikerült neki, mert rosszul választották meg a tanú – Szőnyi István festőművész – személyét. Pista nagyon jó barátom volt, lelkes híve a szobrászatomnak. Őt szemelték ki vádlónak, de becsapták, mert éppen azt az anyagot nem mutatták meg neki, amellyel vádoltak. Ugyanis Pátzay Pál és Bernáth Aurél nevű cinkostársa, két sötét gazember, talált egy fegyelmi jegyzőkönyvet a Művészeti Főiskolán, és ennek alapján mint antiszemitát akartak halálra ítéltetni.

Szőnyinek azt hazudták, hogy annak idején még a Főiskolán megpofoztam egy zsidólányt. Miután ezt megtudtam, rendkívüli igazolásomat kértem az igazoló bizottságtól, ott azonban Varga Vajsz Oszkár szobrász, az elnök közölte velem, hogy nem igazolhatnak, mert új vád merült fel ellenem, amit már bíróság fog tárgyalni. Ekkor szerencsémre valaki bekiabálta, hogy ott majd Szőnyi képviseli a vádat. Megdöbbentem, és azonnal el is mentem hozzá, hogy megkérdezzem tőle, eddig miért nem értesített. Azt felelte, hogy igazam van, de akkor is vállalta volna a tanúskodást, ha azt előre megmondja nekem. Megkértem, árulja már el, hogy mivel vádolnak, mert én még most sem tudom. Elmondta, hogy egy zsidólányt megpofoztam és ezt fogják tárgyalni. Ekkor már tudtam, hogy azért vállalta a „szerepet", mert volt zsidó szeretőjétől született lányát a hölgy halála után örökbe fogadta, és házasságába is magával vitte. Szerinte fegyelmi jegyzőkönyvvel tudják bizonyítani a pofozás tényét.

Mennyire állta meg helyét ez a vád?

Semennyire. Kérdeztem Szőnyit, hogy ő maga látta-e a jegyzőkönyvet, amire azt válaszolta, hogy nem. Ekkor felvilágosítottam, hogy saját érdekében követelje a betekintést, mégpedig azért, mert valóban létezett fegyelmi ügy, de az egészen másról szólt. Volt ugyanis egy osztálytársam, aki először bajtársi korifeus, majd nem sokára bajtárs vezér lett. Ez a személy egy elhangzott kijelentés után elszaladt a bajtársi egyesülethez és kellemetlenkedni kezdett, én pedig odaszóltam neki, hogy ezért érezze magát felpofozva. Tehát senki meg nem ütötte. Ez került az említett jegyzőkönyvbe és ha a bizottsági meghallgatáson valaki el nem kottyantja a történteket nem ismerő Szőnyi nevét, nem találkozom vele és nem világosítom föl, akkor ő ellenem vall és felakasztanak. Ennyin múlott az életem.

Lényegében megúszta a dolgot.

Igen, de ezzel még nincs vége a történetnek, mert folytatódott ellenem a boszorkányüldözés. Noha szanatóriumba kerültem, oda is utánam jöttek a kihallgatók. Mint kiderült, Pátzayék az összes volt nyilast hamis tanúként felsorakoztatták ellenem, ám ennek ellenére nem akadt semmi bizonyítékuk. Az utolsó vádpontként már csak az szerepelt, hogy „Magyar szobrászati stílus kialakítására törekedtem", és ehhez az imént említett könyvem szolgált bizonyítékul. Ez a valós története az én úttörő munkámnak. Pátzay ugyan nem tudott eltenni láb alól, de kiszorított a szobrászati életből, tíz évig gyári munkásként – szabadművelőként 1949-ig – dolgoztam. Utána a budai várba kerültem főművezetőként egy tervező irodához, én építtettem újjá a Halászbástyát, hiszen a háború előtt a Főiskolán építészetet is tanultam. Annak idején még nem politikai gazdaságtant oktattak a művésztanulóknak.

Úgy tűnik, rendbe jött az élete.

Nem egészen. 1954-ben Sztálin halála után a racizás keretében ebből az állásomból is eltávolítottak. Hiába voltak jóindulatú munkatársaim, akik a Művészeti Alapnál igyekeztek munkához juttatni, Pátzay keze mindenhová elért.

Ezek után írtam egy elég goromba hangvételű beadványt, amit megküldtem a Rákosi titkárságnak, a *Szabad Nép* főszerkesztőjének és Darvas Jóskának, az akkor kultuszminiszternek. Ő volt az egyetlen, aki régi barátnak számított, de nem válaszolt a megkeresésre, miniszterként úgy nézett rajtam keresztül, mintha korábban sosem látott volna. Vele ellentétben Rákosi titkársága válaszolt és intézkedett, hogy azonnal kapjak munkát és alaptagságot, mégpedig anélkül, hogy ezt kértem volna. Persze bizonyos korlátozásokkal, hiszen nem voltam elvtárs, Pátzayt is leintették rólam.

Végre megnyílhatott Ön előtt az önálló kiállítás lehetősége.

A forradalom utáni évekre valóban elég szép mennyiségű anyagom gyűlt össze ahhoz, hogy kiállítást rendezzek. Meg is kaptam az engedélyt, csak éppen a hozzá szükséges termet nem. 1961-ben történt, közelgő 50. születésnapom alkalmából. Gondoltam, újra megpróbálom, de először protekció után néztem. Lakásán hívtam fel Erdei Ferencet, hogy segítsen, aki meghívott az irodájába. Be is engedtek hozzá, barátságosan fogadott, én pedig elmondtam neki, hogy miről van szó, de mindenek előtt Párizsba szóló útlevélre volna szükségem, mert oda hívtak meg. Ettől azzal az indokkal zárkózott el, hogy súlyosan sértett emberként majd össze-vissza beszélek odakinn. Mikor láttam, hogy ebben a kérdésben nem jutok vele dülőre, előálltam a kiállítás ötletével. Erre felragyogott a szeme, Na végre! – mondta. Ez úgy hangzott, mintha addig én nem akartam volna kiállítást rendezni. Rábólintott, de hozzátette, hogy ezt az ügyet Aczél elvtárssal kell letárgyalnia, mit ajánlok, amivel elmehet Aczélhoz? Azt válaszoltam, hogy tévedésben van, hiszen éppen az imént említette, hogy sértett ember vagyok. Igen, igen, ezt tudja, nem is nagy dologról lenne szó, nem úgy mint a Tamási Áron esetében. Erre már csak azt tudtam felelni, hogy 1956-ban nem én akartam államfő lenni, hanem Áron, vele kapcsolatban tehát van mit megbocsátania a rendszernek, amit az engesztelésül írt „termelőszövetkezeti" regényével meg is kapott. Ezek után az Erdeivel való további beszélgetésnek nem láttam értelmét és elköszöntem.

A kiállítás ennek ellenére létrejött.

Egy korábban ÁVH-s hölgyet, Aradi Nórát, a Művészeti Osztály vezetőjét kerestem fel. Még mielőtt bemutatkozhattam volna, azzal fogadott, hogy mi ismerjük egymást, korábban már járt a műtermemben, amikor unokabátyja, Nóty András nálam élt a zsidótörvényes években. Kérdezte, mi járatban vagyok. Amikor elmondtam, elintézte, hogy két hónapra útlevelet kapjak a szokásos három helyett, abban a reményben, hogy kint maradok. Már csak a kiállítás helyszínét kellett tisztázni. Nóra kettőt ajánlott, a Műcsarnok kamaratermét és az Ernst Múzeumot, én az előbbit választottam. Megkaptam az engedélyt, megrendeztük a kiállítást, a megnyitón megszólaló résztvevőket azonban az utolsó pillanatban lemondatták. A hivatalos megnyitó tehát elmaradt, csak beengedték az embereket, ennek ellenére óriási sikere volt, még írtak is róla az újságok, utána viszont felére csökkent a munkaellátottságom.

Hogyan vészelte át ezeket az éveket?

Mivel a koplalást, szűkölködést már megszoktam, ez nem okozott különösebb gondot, inkább abban reménykedtem, hogy öt év múlva újra lesz kiállításom, hiszen erre öt évenként lehetőség volt.

Stílusát tekintve is új anyagot készítettem, ennek volt része Szent Ferenc és a mögöttem látható vékony figurás alakok. Óriási sikerük volt, de a sajtó ezekről sem írhatott egyetlen betűt sem, az viszont minden nap megjelent a *Magyar Nemzet*ben és *Népszabadság*ban – akkoriban már *Szabad Nép* volt a neve – hogy Andrássy Kurta János emlékkiállítása. Ez ellen semmit nem tehettem, mert akkoriban Pátzayval senki nem mert szembeszállni, beleértve a minisztérium osztályvezetőjét is. Ezt követően az évi jövedelmemet leszállították 20000 forintra, mégpedig úgy, hogy amennyiben év vége felé akár száz forinttal átléptem ezt az összeghatárt, az utolsó részletet már nem folyósították. Volt olyan esztendőm, amelyik 15000 forinttal zárult volna, az utolsó részletet mégsem postázták. Amikor olyan anyagi helyzetbe kerültem, hogy a szobrászattal már alig kerestem – hiszen nagyon kevés szobrot tudtam készíteni – régészettel, írástörténettel, rovásírással kezdtem foglalkozni.

Azt írja, hogy a népművészet minden díszítő eleme, így az alaki ábrázolás is, az ős-misztikából veszi eredetét. Ez a megállapítás, felismerés vezette a Holdvilág-árokban talált jelenségek vizsgálatához? Mikor és kinek a hatására kezdődött Önnél ez az érdeklődés?

Szörényi Levente édesapja, a szintén képzőművészetit végzett Gyula jó barátom volt. Elég sokat járt hozzám és közben mesélt a Holdvilág-árokról. Ezek a tudnivalók annyira érdekesek voltak, hogy első kirándulásom után hetente többször is felkerestem ezt a helyet, olykor Gyulával együtt. Később csatlakozott hozzám Pap Gábor művészettörténész is, aki mostanában egészen másról beszél, mint amit ott tapasztalt. Egyszer Dobogókőre is átmentem, tanulmányoztam az azzal kapcsolatos irodalmat. Megdöbbentőnek tartottam, hogy az írások csak kirándulóhelyként említették, hiszen már első ott jártamkor, a távolsági busz megállójától pár lépésre azonnal egy érdekes, jellel ellátott kőbe botlottam. Kissé távolabb az árok mentén aztán tömegével láttam hasonló, törött köveket.

A Holdvilág-árok múltjával kapcsolatban alapvetően két szemlélet ütközik. Az egyik szerint egyszerű kőbánya volt, másik szerint – és Ön közéjük tartozik – egy ősi vár maradványait vélik felfedezni benne. Az idő multával közelebb kerültünk-e az igazsághoz?

Ezek nem természetes sziklák darabjai, nem kőbánya hulladékai és nem is vulkánkövek. Mivel magam is rengeteg követ faragtam, az alakzatokból azt következtettem ki, hogy bizonyosan építmények és ezek díszítményeinek megrongált, eltorzított kövei. Ez a rombolás távoli időben történt, ezekről egy fényképsorozatot elküldtem Gerevich Lászlónak, a Régészeti Intézet főigazgatójának, de nem méltatott válaszra.

Határozottan kijelenti, hogy a kövek egy hajdani óriási város részei voltak. Feleségemmel mi is találtunk a gyalogösvény szélén egy lábfejnek tekinthető szobortöredéket.

A Holtak-völgye, Holdvilág-árok című könyvemben bemutatok olyan leleteket, amelyek figurális ábrázolások, szobrok csákánnyal szétvert töredékei. Itt egy kilencezer és egy hatezer éves város állt, amelyeknek falait nagy hőfokú tűzzel valósággal megolvasztották őseink ellenségei.

Egyesek turisták pajkosságaként állítják be a pilisi rovásjeleket, Ön viszont szakavatott szobrászként különbséget tud tenni egy friss karcolat és egy évszázados, évezredes bevésés között. Ugyanígy Tóth Attila szakrestaurátor különbséget tudott tenni a Margit-szigeti rovásírásos kő új és régi feliratai között.

Több, mint harminc éve foglalkozom a pilisi feliratokkal, amelyek ezeknek a romoknak írott történelmi adatai. Ha a betűket felbontjuk részletekre, akkor történelmünk kiolvasható belőlük. Ezt a történelmet írtam meg a *Holtak-völgye, Holdvilág-árok* és a *Pilisi vádló kövek* című könyveimben.

A radzsasztáni kapcsolat: Aradi Éva

A történelemkönyvek hunokról szóló fejezete általában a Kárpát-medencébe keletről érkezett, Attila király vezette népcsoporttal foglalkozik. A hunok másik, a mai India Radzsasztán elnevezésű vidékére vonult és ott letelepedett csoportját csak a szakirodalomból ismerhetjük. A Demokrata Dr. Aradi Éva Indiakutató, a Magyarok VI. Világtalálkozóján *A magyarság és a Kelet* őstörténeti értekezlet elnöke segítségével tekinti át történetüket.

Dr. Aradi Éva indiakutató

Fénykép: T. Szántó György

Nem lett volna népszerűbb feladat a hunok nyugati ágával foglalkoznia?

A sors határozta meg, hogy indológusként elsősorban a hunok keleten maradt ágával ismerkedjek meg. Megpróbálom röviden összefoglalni. 1956 októberében magyar-újságíró szakos, elsős egyetemista voltam, amikor kitört a forradalom. Mivel részt vettem a röpcédulák sokszorosításában, 1957 márciusában négy civilbe öltözött, géppisztolyos ÁVO-s elvitt a lakásunkról. Három hónapig tartott a kihallgatásom, de semmit nem tudtak rám bizonyítani, mert nem is volt mit. Szabadulásom után sikeresen pótvizsgázhattam, de megélhetési okokból munkát kellett vállalnom. Egy külkereskedelmi vállalat gyors– és gépíró levelezőt kereső hirdetésére jelentkeztem, ott ismerkedtem meg későbbi férjemmel. Amikor külkeresként a bombayi konzulátusra került, feleségként éveket töltöttem vele Indiában, közben megtanultam angolul. Amikor hazajöttem, elvégeztem az ELTÉ-n a magyar-angol szakot, szerettem volna a tanszéken maradni, de azt mondták, hogy ha már Indiában voltam, utazzak vissza és ott tanuljak indológiát. Végül 1976-ban kaptam meg a diplomámat, majd 1978-ban doktoráltam az ELTÉ-n Harmatta professzornál indiai irodalomból.

Ezzel még nem jutottunk el az indiai hunokig.

Valóban, de innen már csak egy ugrás a történet folytatása. Kádár László debreceni tanszékvezető professzor szerkesztett Körösi Csoma születésének évfordulójára egy hét nyelvű bibliográfiát, amelybe Magyari Lajos erdélyi költőnek *Körösi Csoma Sándor naplója* című versét is betervezte és engem kért meg, hogy fordítsam le hindire. A nyers fordítást aztán elküldtem Indiába egy költő ismerősömnek, aki rímbe szedte és nyolcadik nyelvként bele is került a kis füzetbe. Kádár tanár úr attól kezdve atyai jó barátomnak számított, és azt javasolta, hogy kutassuk együtt a hunok eredetét. Hérodotoszról írt egy kétkötetes könyvet, hogy kiket tartott a magyarok rokonainak, amelyhez két fejezettel magam is hozzájárultam.

Körösi Csoma Sándor nevét általában az általa szerkesztet tibeti-angol szótárral kapcsolatban emlegetik, holott számunkra legalább ennyire fontos, hogy a magyarok őseit ő is Belső-Ázsiában kereste.

Körösi Csoma Calcuttaban írt, több mint háromszáz magyar és szanszkrit szóból álló jegyzéke komoly szakanyag. Ez a 14 nyelven beszélő tudós akkorra már áttanulmányozhatta a szanszkrit nyelvet és tapasztalatai alapján kijelenthette, hogy egy nyelvnek sincs annyi haszna a szanszkrit kutatásából, mint a magyarnak. Ezt még egy latin mondattal is kiegészítette, ami annyit jelent, hogy *Az eszmét én adtam, az anyagot ismeritek, dicsőségünket, kérlek keressétek,* ő tehát nagyon jól tudta, hogy őseinket Ázsiában kell keresni. Nekem eszményképem Körösi Csoma, ez a döbbenetes tudású ember, aki mindig is a magyarságért küzdött. Tibeten keresztül akart eljutni az ujgurok földjére, ahol a tudomány állítása szerint is legközelebbi rokonaink élnek.

A történészek fehér és fekete hunokat különböztetnek meg. Mit takar az elnevezés?

Az északi, fekete hunoknál – Attila is hozzájuk tartozott – felségjelzést, ám van más feltételezés is. A kínai források szerint arrafelé mindig fekete az ég, és állítólag ebből ered a nevük, míg az indiai források a bőrszínre utalnak. Én Bárdi László sinológussal értek egyet, aki felségjelzésnek tekinti a megjelölést. Az északi és déli hunok trónutódlás miatt kirobbant belviszálya következtében Krisztus után 90-ben a kínaiak legyőzték a két népcsoportot, akik 154-ben végképp kettéváltak. Az északiak elindultak Európa felé, a déliek a mai Nyugat-Kínába vándoroltak, az ott maradtak utódai az ujgurok. A népesség 400-ra úgy megerősödött, hogy egy részük tovább vonult a görög és latin források szerinti Transzoxiána nevű területre, a mai Szír Darja és Amu Darja közötti meglehetősen kiterjedt síkságra. Már ekkor sem voltak csupán sátoros, állattenyésztők, hanem művelt, kézműiparral rendelkező, földművelő nép. További erősödésük után elfoglalták Perzsia északi részét.

Milyen forrásokra támaszkodhatunk?

Miközben a fekete hunokról a Kaukázusba érkezésükig jóformán semmit nem tudunk, addig a fehér hunokról jóval több írásbeli forrás áll rendelkezésre.

Ennek egyszerű magyarázata, hogy a fehér hunok két, írásbeliséggel rendelkező népet hódítottak meg – a perzsákat és az indusokat – és persze mellettük ott voltak a kínaiak buddhista szerzetesei, akik állandóan Indiába jártak feljegyzéseket készíteni. Az indusoknál elsősorban a szanszkrit forrásokat vehetjük figyelembe, de ott vannak Firdauszi perzsa történetíró, valamint *egy írni-olvasni tudó* Kozmosz Indikopleusztész nevű görög hajós beszámolói. Bár Alberuni arab történetíró csak néhány száz évvel később járt ezen a vidéken, ám akkor még létezett Káshmirban a hun királyság, ahol az ott élőkkel kapcsolatot tudott teremteni. Amikor India visszanyerte függetlenségét, húsz évre rá kezdődtek el a nagyobb ásatások és a történészek kutatásai. Egyikük itt is volt a Magyarok VI. Világtalálkozóján, Dr. Shashi, az Indira Gandhi Egyetem történész professzora, akinek alapműve a *Királyi pásztorok*. Harminc éve írta és személyesen ismeri azokat a törzseket, akik mind a mai napig a fehér hunok leszármazottainak vallják magukat. Ők a rádzsputok és a gurdzsárok, akik Káshmirban, Pandzsábban és Radzsasztánban élnek, lélekszámuk úgy harminc millióra tehető.

Ők hol helyezkednek el az indiai népcsoportok rangsorában?

Főleg a második, a ksatrija, azaz a harcos rádzsput kaszthoz tartoznak, ők adják a maharadzsákat. A Udaipuri maharadzsák tudják is magukról, hogy 1500 éves nemzetség tagjai, elődeik közé tartozott a második nagy hun király, Mihirakula. A Nap nemzetségéhez tartozónak, természetvallás imádónak vallották magukat, táltosaik voltak, egyébként Indiában a népesség fele a Naptól, a másik fele a Holdtól származtatja magát. Ez utóbbi főleg azért érdekes számunkra, mert az Árpád sávos zászló is pont ezt fejezi ki, ami eredetileg nem fehér, hanem ezüst színű volt. Akik tehát ebbe belekötnek, azoknak fogalmuk sincs arról, hogy az a Nap és a Hold jelképe. A parasztság, a földműves állattenyésztők leszármazottai a gurdzsárok. Mindkét kaszt tudja, hogy valahol nyugaton van egy nagy rokon nép, akit ők magyarisztáninak neveznek. Nem használják a nemzetközileg ismert Hungarian, Hongrois, Ungeresi, Ungarn kifejezéseket. Ez azért jelentős, mert ez a földműves nép sok esetben mind a mai napig nem tanult meg írni-olvasni, még sem téveszti össze Bukarestet Budapesttel, miközben a művelt nyugat ezt számtalanszor megteszi.

A fehér hunok Indiában maradtak, de tartottak-e valamilyen kapcsolatot Attila nyugatra vonult fekete hunjaival?

Mivel halálos ellenségként váltak el egymástól, hosszú ideig nem is keresték a kapcsolatot, viszont az avarok egy része pontosan a fehér hunokból származik. Száz évig uralkodtak, három nagy királyt is adtak, a nemzetközi szakirodalom a heftalitákat nevezi fehér hunoknak Heftál nevű első királyuk után, aki Indiát elfoglalta és saját pénzérméket veretett. Nagyon sok régészeti emlék, kőbe vésett oszlop- és templommaradványok, pénz maradt utánuk.

Amikor 568-ban az egyesült perzsa és indiai seregek döntő győzelmet arattak felettük, az ütközetben a legnagyobb fehér hun király, a harminc évig uralkodó Mihirakula fiát is megölték, csak egy részük vonult nyugatra, másik csoportjuk Káshmir eldugott völgyeiben és mai Afganisztánban –

az akkori Baktriában – keresett menedéket, ahol még évszázadokig fennmaradt a hun királyság. A harcosok egy része a helybeliekkel kötött házasságot, utódaikból lettek a királyi pásztorok és a maharadzsák. Alberuni 1000 táján járt ott és feljegyezte, hogy az a sahan-sahik, perzsául a királyok királya nemzetség.

A nyugatra vonuló fehér hunok, azaz avarok végül hogyan találkoztak korábbi ellenségeikkel, a fekete hunokkal?

Egy részüket várhunoknak nevezték, a var egyébként szanszkritul is azt jelenti, hogy vár, tehát a várat védő hunok voltak a Nyugat felé indulók. Ők 570 körül érkeztek a Kaukázusba, egy ideig ott is maradtak, és ellen tudtak állni a türkök támadásainak. Ekkor Justiniánus bizánci császárt Baján kagán azzal az ajánlattal kereste meg, hogy megvédi a bolgár-törököktől, ha cserébe területet ad az avaroknak az Al-Dunánál. A császár végül azzal a feltétellel állt rá az alkura, ha a várhunok kiűzik a Kárpát-medencéből a Bizánccal ellenséges viszonyban lévő gepidákat. Bóna István, Erdélyi László, Bakay Kornél, Bárdi László is egyetért abban, hogy az első avar hódítást a fehér hunok, míg a másodikat, a Kaukázusban a VII. századig maradtak, az „indások" hajtották végre. A Világtalálkozó egyik kaukázusi előadója, Aglarov a jelenleg is ott élő avarokról tartott előadást. Teljesen igazat adok László Gyulának, aki az avarokat a magyarokkal azonosította, hiszen a Baján féle államalapítás teljesen megegyezett azzal a 896-os honfoglalás megyerendszerével, közigazgatási és szervezettségi formáival. Én kizárólag forrásokból dolgozom és ezekben annyi a hunok, avarok, magyarok közötti hasonlóság a népművészettől a régi hitvilágig, hogy azok alapján teljességgel igazolható László Gyula szűkebb körben hangoztatott hármas honfoglalás elmélete.

Forrai Sándor *Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig* című alapművében olvasom, hogy *...A több ragozó nyelvcsoportra tagozódó dravida nyelv egy részének az írása a sumér írással is rokon szanszkrit hatást mutat...* Szentkatolnai Bálint Gábor, XIX. századi tudós abból indult ki, hogy a dravida nyelvben a pentika (fésű) P kezdőbetűjének rovásjele valóban három ágú fésű fogaira hasonlít. Lehetséges, hogy a rovásjelek egy része a dravidában él tovább, de mi lett a dravidákkal?

A nyelvük nem tűnt el, hiszen a négy dél-indiai nyelv is – Madrasz vidékén a tamil, délnyugat-Indiában a kannada, és a malajalam (ennek semmi köze a malájhoz) és a telugu – a dravidából származik. A szanszkrit, mint a vallás nyelve mind a négyben megtalálható, ami azért lehetséges, mert ezek soha nem lettek buddhisták és muzulmánok. Az indiai vallás két nagy részre oszlik, a síva és a vishnu hitre. A dravidák síva hívők voltak, a hinduizmus magja pedig az Indus-völgyi kulturában a dravidáknál keresendő, de később az erőszakos árja hódítás nyomán a szanszkrit lett a szakrális nyelv.

Már említette, hogyan vélekednek a mai Radzsasztánban a közös hun-magyar kapcsolatról, de hogyan áll ehhez a kérdéshez a Magyar Tudományos Akadémia?

Egy indiai professzor ismerősömtől tudom, nem értik a magyar tudósokat, hogy miközben az egész világ tudja, hogy a hunok leszármazottai vagyunk, Magyarország minden idegen nevében benne van, hogy Hun, és ezt egész India értelmisége tudja, akkor miért a hazai szembenállás. Egy bombayi ismerősöm kéziratban rám hagyta, lefordítandó *Szkíták (Sakák-hunok és magyarok)* című könyvét. A szkíták így nevezték magukat, noha Hérodotosz elnevezése ment át a köztudatba. Itt jegyzem meg, hogy a kazahok is szakáknak nevezik a szkítákat, első nagy királyukat is így hívták. Az indiai kormányt sem érdekli különösebben a történelmi kapcsolat, inkább a falusi szegény réteg vallja a fehér hun származását. Tavalyi ott jártamkor az olyan ötezres lélekszámú falvakban, mint Hunaganva azaz Hunfalú, kitörő örömmel fogadtak. A tudósok közül a már említett Shashi, valamint a benáreszi egyetem tanára, Thakúr, Belső-Mongóliától vezette végig a fehér hunok történetét. Ez olyan alapmű, amit le kéne fordítani magyarra.

Az egyik fényképen a kínai nagy fal indiai változata látható, a többieken számunkra is érdekes további hasonlóságok fedezhetők fel.

Kumbhagár valóban úgy néz ki, mint a kínai nagy fal, amit a fehér hunok királya, a nemzetség megalapítója építtetett 1500 évvel ezelőtt. De mutatom a leghíresebb, Moderában található Nap templomot olyan életfa díszítéssel, amely magyar, vagy székely is lehetne, ahogyan a páva ábrázolás, ami csak Belső Ázsiában, Magyarországon és Radzsasztánban fordul elő. Maharána Pratáp palotájában aranyfüsttel bevont bajuszos férfi a Napisten, címerét pedig olyan angyalok tartják, mint az európai keresztényeknél. A múzeumban megtekinthető Mihirakula hun király harci szekere, egyik legnagyobb, a muzulmánoknak legtovább ellenállt királyuk, Maharanaprata szobráról pedig mindenki azt mondja, hogy teljesen Attilára hasonlít. Az egyik templomukban az élet keletkezése úgy látható, mintha Ádám és Éva lenne a Paradicsomban. A nyelvükből elsősorban város és személynevek maradtak fenn, a Gula például családi nevük Dzsaula, vagy Mihirakula Dzsaula alakban. Fővárosuk Kabul volt, amelynek régi hun neve Zabola, a Székelyföldön van is ilyen településünk. Dzsaula volt az első nagy uralkodó, annak leszármazottja volt Mihirakula, akinek unokái elvesztették a hatalmat. A Z-ből K lett, elmaradt a szóvégi A és így jött létre a Kabul forma. Földrajzi neveiket biztosan magukkal hozták, az erdélyi Ménaság olyan szanszkrit szó (Ména azt jelenti, hogy agyagos part), amelynek vidékéről Kádár László székely emberként megerősítette, hogy ott tényleg agyagos a föld. De említhetem a Hargita szavunkat is, ami szanszkritül azt jelenti, hogy csupa kő. Ezek tehát nem román, és szláv, hanem ősi hun nevek. A székelyek nem véletlenül vallják mind a mai napig, hogy ők az avarok leszármazottai, hiszen a szaka szó módosult székellyé.

Magyar Demokrata 2004/31

Badiny Jós Ferenc történelem szemléletével, gondolkodásmódját, világlátását meg lehet kérdőjelezni, ám valamit nem lehet; műveit el nem olvasni. Ha viszont ezt megtette a kétkedő, kötetről kötetre olyan világ tárul elé, amelyet addig el sem tudott képzelni és hatására a józan elme számára befogadhatóvá válnak a mégoly hihetetlennek tűnő tanok is. Az elmúlt hetekben egy 300 oldalas kiadványban összefoglalva jelent meg *A Táltos Isten, Az istenes honfoglalók, A Magyar Szent Korona* és a *Jézushitű Atilla* című munkája.

Badiny Jós Ferenc

Fénykép: Tóth Tibor

Ezeket a korábban külön füzetben megjelent írásokat milyen központi szálra tudná felfűzni?

Közös üzenetük, hogy minél jobban ráirányítsák a figyelmet igaz őstörténelmünkre, hagyományainkra, mert a mi őstörténetünk a hagyomány. Ehhez tartozik az is, hogy mi magyarok, napimádók voltunk, reggelente eképp imádkoztunk és imádkozunk: *„Édes, drága Napom, drága Jézusom! Adj szerencsés mai napot."* Tehát Jézust azonosítjuk a Nappal, és ez a mi őshagyományunk.

A *Táltos Isten*ben Ön olyan eretneknek tűnő gondolatokat vetett fel már évekkel ezelőtt, hogy igazi őshazánk a Kárpát-medence, ahová csak visszatértünk, a Szent Koronát pedig Atillának készítették. Nem kevésbé izgalmas fejezet a *Jézushitű Atilla*, hiszen még napjaink hivatalos álláspontja is pogányoknak nevezi a hunokat.

Ez csak azért lehetséges, mert István király a Nyugatról behozott idegenekkel terjesztette el a mai értelemben vett kereszténységet, ami nem teljesen azonos a mi őskereszténységünkkel. Mi ugyanis a keresztvetésnél úgy

imádkoztunk, hogy az Atyának, az Anyának, a Fiúnak Szentlelke nevében, hiszen a Szentlélek mindháromé. Noha Saul rabbi, a későbbi Pál apostol éppen ezt az Istenanyát, a mi Boldogasszonyunkat vettette ki az imádságból, mind a ma napig azt énekeljük, hogy *„Boldogasszony anyánk, égi nagy Pátrónánk"*. István, majd László királyunk pogány vallási szokásnak minősítette az ősi szent helyek tiszteletét – itt Hidegkúton és Máriaremetén is volt egy csodakút, vagy csodatévő hely –, ahová aztán a keresztény papok rögtön odatelepedtek. Ha az ember egy kicsit is elmélyed ezekben a dolgokban, azonnal rájön, hogy a mi őseink bizony nagyon istenesen és szépen gondolkoztak. Számukra Isten adta a rendelkezéseket, és nem a római pápa.

Könyvében a táltosokat nem busás összegekért dolgozó szakmunkásokként mutatja be, hanem Istentől származó képességű teremtményeknek írja le.

És még azt is hozzáteszem, hogy a táltosok nem csak férfiak, hanem nők is lehettek. Jól emlékszem, hogy gyermekkoromban a női táltosok legfontosabbika a bába volt, akit mai szóhasználattal orvosnőnek neveznénk. A nők ugyanis különféle bajaikkal nem szívesen mentek a férfiakhoz, a vajúdóhoz is a bábát hívták segítségül, ezzel szemben manapság a nőgyógyászok túlnyomó többsége férfi.

A korábbi kötetek újbóli megjelentetése mellett dolgozik-e új kiadványokon?

Nagy szerencsém, hogy annak idején Argentínában 26 évig szerkeszthettem az *Ősi gyökér* című folyóiratot, amelynek segítségével fel tudtam világosítani azokat, akik el akartak térni az igaz magyar őstörténelemtől. És ezek itt vannak nálam bekötve. Az 1975 szeptemberi szám egyik cikke arról tájékoztat, hogy *„Habsburg kézen pusztult el az Árpád-ház törzsökének utolsó virága"*. Boldog Erzsébetről, III. András (Endre) lányáról van szó. A fiú utód nélkül elhunyt király halála után második felesége, Habsburg Ágnes Svájcban telepedett le, a 16 éves Erzsébetet pedig a Töss-i zárdába adta. A külvilággal alig érintkező Erzsike 1310-től haláláig (1338) itt töltötte napjait, holott Magyarország királynőjének kellett volna lennie.

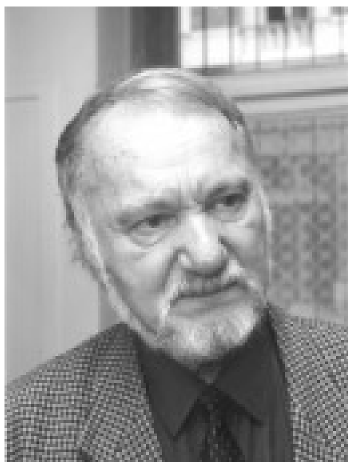
Közeleg a Karácsony, a mi Kerecsen-ünnepünk. Badiny Jós Ferenc hogyan készül erre a napra?

Nekem a Karácsony – a sumir gurusuny – a december 21-i hajnali fény, amikor a „Kerecseny" sólymokat röpítette fel népünk. Ezzel a nappal indul a naptári fényvilág, mert a pápa erre a napra tette Jézus urunk születésének ünnepét. Így nálam – jobban mondva „nálunk", mert fogadott lányommal ünnepelünk –, az asztal közepére tett „karácsonyi koszorú" helyettesíti a Karácsonyfát és ide hozza a jó Jézuska az ajándékokat.

Magyar Demokrata 2004/49.

Kelet titkai: Bárdi László

Keletről jöttünk, nyugatra tartunk – a nagypolitika valami hasonló tartalmú zagyvasággal igyekszik elvágni a magyarság ma is fellelhető ősi gyökereit és az erkölcsileg lenullázódott Európához kapcsolni. Ezzel szemben akadnak, akik éppen a Távol-keleten maradt rokonnépeknek szentelnek nagyobb figyelmet, hagyományaik őrzését állítva példaképül. *Selyemút* címmel a Szabó Zoltán által létrehozott Magyar Keletkutatás Alapítvány kutatócsoportjának szakmai vezetője, Dr. Bárdi László sinológus a közelmúltban Kínában forgatott Wonke Rezső, a Duna Tv rendező operatőre közreműködésével egy nyolcrészes filmet.

Dr. Bárdi László

Fénykép:
Ágg Károly

A mi korosztályunkat gyermekkorában elsősorban az indiánok, a cowboyok és a Nyugat érdekelte. Önt mi késztette arra, hogy Amerika helyett a Kelet, pontosabban Kína titkait kutassa?

Természetesen engem is érdekeltek az indiánok, de azt is éreztem, hogy a Kelet ismeretlen és távoli népei talán még fontosabbak, hiszen hozzájuk több közünk lehet, mint az indiánokhoz. Nem jó, ha az embert csak a biztos tudásanyag érdekli, néha az ismeretlen vonzóbb, aminek sötétjét érdemes egy kissé bevilágítani. Olvastam Magyarországon ismeretlen keleti forrásokat, amelyek tudtak ugyan az egykoron ott élt és nyugatra húzódott népekről, ám távozásuk pontos körülményeit nem ismerték eléggé, ahogyan mi sem. Egy Aral-tó környéki nagy csatára a kínai, de az arab és európai történetírás is hivatkozik, bár másként nevezi a harcoló népeket (az európaiak hunoknak, a kínaiak xiongnunak); kiderült, hogy a kettő összeilleszthető. Ettől kezdve ezzel foglalkozom.

Miközben az iraki és az afganisztáni háború, és az iráni Bám városát ért földrengés pusztításai eltüntetni látszanak a Selyemút közel-keleti emlékeit, megnőtt a kínai szakasz kutatásnak jelentősége.

A világon nagyon kevés táj akad, ahol meg tudják úszni a világszerte terjedő globalizációs járványt, és bár a Keletet is megpróbálják belevonni, de a maoista korszak lezárása után, amit most Kínában a reform és nyitás korának neveznek, a lendületesen fejlődő ország erős gazdasági, politikai, katonai ellenfélnek ígérkezik a globalizált világ számára. A fejlődés önmagához képest is nagyon gyors, ami azzal a veszéllyel jár, hogy az értékes tudásanyag, hagyományok, szokások, az épületek, a tárgyi emlékek pusztulása is felgyorsul, így a korábban zárt, ismeretlen völgyekbe ma már kiépített utak vezetnek. Ezzel együtt a keleti ember és gondolkodásmódja eredendően értékmegőrző, és mivel ragaszkodik hagyományaihoz, e felfogása nagyon jól kapcsolódik a fejlődéssel. Ők ezt nem véletlenül nevezik modernizációnak, és nem nyugatizálódásnak vagy amerikanizációnak. Azt viszont nem kis szomorúsággal teszem hozzá, hogy a kínaiak elsősorban a Selyemút saját magukhoz kapcsolódó emlékeit őrzik, de azokat már kevésbé, amelyek más ókori nomád népekhez köthetők. Magam is láttam nagyon értékes régészeti gyűjteményt, amelyre az igen felkészült kínai tudósok csak azt mondták, hogy egy azonosíthatatlan nomád nép tárgyai. Amit az oda eljutott hazánkfia, Stein Aurél és más nyugati Kelet-kutatók értékesnek találtak, megvettek, néha egyszerűen csak elvittek, azokat annak idején a kínaiak nem becsülték, a tárgyakat széthordták, a barlangfestmények egy részét levakarták, a szobrok fejét letörték. Mások döbbentették rá őket, hogy a múltnak ezeket az értékeit érdemes megbecsülni.

Egy ilyen út alapos felkészülést igényel. Könyvében nem felejtette el megemlíteni az olyan jeles hazai kortárs Kelet-kutatókat, mint Kiszely István és Csajághy György. Miben voltak a segítségére?

Hallatlanul hálás vagyok a Kiszely Istvántól kapott ösztönzésért, amellyel a Keletre irányította a figyelmemet. Amikor ő maga először járt ezeken a területeken, megérezte a lehetőséget, hogy miben érdemes elmélyednie. Később még visszatért, de azután más fontos munkája akadt, ahogyan Stein Aurél sem Körösi nyomdokain haladt, viszont Körösi ösztönző példája éltette. Kiszely István nagyon fontos és ezúton is köszönetet érdemlő szerepe, hogy könyveiben alapos áttekintéssel hallatlanul nagy kelet-nyugati emigráns irodalmat gyűjtött össze, ami roppantul megkönnyíti a kutatók munkáját. Csajághy Györgynél nagyon nagyra értékelem azt a szorgalmat, ami a Kelet-kutatáson belül a zenére és az összehasonlító zenei vizsgálatokra irányult. Kezdetben, amikor tízegynéhány éve először keresett meg, még csak általában foglalkozott a magyarság eredetével. Beszélgetés közben kérdeztem tőle, hogy miért nem saját szakterületének, zenének a fehér foltjait kutatja elsősorban, amelyet szakszerűen tudna művelni. Ekkor fogott hozzá a zenei és hanganyag alapos feldolgozásához, amivel sajnálatosan keveset törődnek a magyarság-eredetkutatás részeként, pedig nagyon fontos lenne. Kínában 56 nemzetiség él, közöttük nagyon sok ótörök (türk), akik azt

mondják magukról, hogy a Nyugatra távozott lovas nomád népek utódai, az ő és a mi közös eredetünk a régizenénk közötti hasonlóság elevenen él bennük. Amikor az elmúlt hónapokban huszadszor jártam Kínában, találkoztam olyan egyszerű emberrel, akinek a kérdésére elmondtam, hogy az ősi kínai mondás szerint – *„A lehullott falevél a gyökeréhez tér vissza"* – próbálok tájékozódni őseim felől. Azonnal mutatta egymás mellé helyezett, a magyarokat jelképező két ujját, ezek vagyunk mi, akik együtt nőttek fel, de 2000 évvel ezelőtt a magyarok elhagyták testvéreiket. Ezen megjegyzését többre értékelem, mint egy Nobel-díjas tudósét, mert a népi emlékezet olyasmit őrzött meg, aminek alapja kell, hogy legyen.

Kutatóútjait korábban a Brit Akadémia, most pedig a Magyar Keletkutatás Alapítvány és a Duna Tv támogatta, szó van róla, hogy a filmet a BBC is megveszi. Hogy áll ehhez a kérdéshez a Magyar Tudományos Akadémia, amely néhány évvel ezelőtt még kigúnyolta Kiszely István ujgur-magyar rokonkapcsolatokról szóló kutatásait? Az ujgurok megőrizték a nyugatra vándorolt rokonok emlékét, az ottani iskolákban a magyar rokonságot tanítják, jobbról balra írnak, ahogy a rovásírásunk is halad. Látja-e jelét, hogy idehaza is olvadásnak indult a tartózkodás jege?

Bízom benne, hogy igen. Egyfelől azért, mert én soha nem bizonyságról beszéltem. Ember ki nem mondhatja, hogy valami biztosan így és így történt, hiszen, ha bárki egy hét múlva újabb fontos leletanyagot talál, akkor lehet, hogy át kell alakítania a korábbi véleményét. Mindig csak lehetőségről lehet beszélni és a tudomány iránti alázattal kell viselkedni. Dogmákat nem szabad hirdetni, és elég nagy baj, hogy Magyarországon a 19. századtól mégis ilyeneket hirdettek a magyar történelemmel kapcsolatban. Pedig semmiféle lehetőséget nem szabad elvetni, mert ahogyan Montesquie mondta: *„A lehetőség nem elvetendő, mert az a valóságosnak már egy tartománya."* Köztudott, hogy a nyelvrokonságot biztos értékű rokonságmeghatározónak tekintették, amit azért érzek rossznak, mert a nyelv csak az egyik bizonyíték lehet. A régészet, a néprajz, az összehasonlító zenetudomány, a népmesék, a genetika, a történettudomány mind-mind hozzátartoznak a nyelvészet mellett teljes körű vizsgálathoz. Az eddigi rokonsági viták feloldására szeretnék bevezetni egy újabbat, a civilizációs rokonság fogalmát. Ebbe belefér az említett tudományágak mellett az életmód és a kultúra egészének is meghatározó beszámítása. Úgy látom, hogy újabban a leghivatalosabb körök is óvatosan kezelik az eredet kérdését, nincs már az a merev elzárkózás, mint korábban. Vegyük például a finnugor rokonságot, ami azért látszik egyoldalúan megalapozottnak, mert kapcsolódó régészeti kutatásokat soha nem folytattak, ezért is nincsenek régészeti bizonyítékok, amelyek a nyelvészetieket kiegészítenék. Egyébként az egykor kiindulásnak használt nyelvtudományi érvrendszert is célszerű lenne újragondolni a mai, modernebb szakmai szempontok szerint. De fontos lenne jobban figyelembe venni az ótörök nyelv olyan kimagasló szakműveit is, mint a Szent István korában szerkesztett Mahmud al-Kashgari-féle türk szótárat is. Még valamit nem szabad elfelejteni. Ha a magyarokat Keleten ilyen

szeretettel, rokonszenvvel fogadják, azt értékelni kellene, hiszen az ott élőket nem érdekli, hogy a történettudomány, a nyelvészet mit bizonyít, mit nem. Azt mondják rád, hogy rokon vagy, veled szívesebben tárgyalnak, mint egy más nemzetiségűvel, hozzád ezerszer nagyobb a bizalmuk. Ezt a magyar kül- és gazdaságpolitika is tudná hasznosítani, hiszen azok a kapcsolatrendszerek a bizalomra épülnek, és az eredetkutatás ezt alapozza meg.

Az ujgurok szemléletéről már szólottunk, de Ön a könyvében a jugurokról is megemlékezik. Benedek Elek népmeséire hivatkozva elsősorban temetkezési szokásaikat veti össze a hunokéval, magyarokéval. Hogyan rokonítja összességében ezeket a népeket?

Úgy, ahogyan Budapesten, Pécsett és Szegeden is különböznek egymástól az emberek, ahol pedig, mint az említetteknél, a táj nagyon tagolt, hegyvidékek, völgyek, síkságok váltják egymást, ott még inkább. A jugurok – akiket gyakran sárga juguroknak neveznek – a nyelvileg, genetikailag rokon ujguroktól elsősorban a régóta tartó, elkülönült megtelepedés miatt különböznek. Alig néhány ezren vannak, de éppen elzártságuk miatt maradtak meg és nagyon sok hagyományt megőriztek. A hagyomány alatt értem a szokásaik mellett a viseletüket, a népi díszítő művészetet, és pentaton népzenéjüket, de archaikus nyelvüket is, ami összekötő kapocs a régmúlt, valamint a történelmi időszakokat túlélt XXI. századi világ népei között. Mindezek ráadásul meglehetősen egyértelmű hasonlóságokat mutatnak a mi megfelelő jelenségeinkkel.

Könyvében azt írja, hogy a kínai országalapító család hun (xiongnu) volt. Ez óriási változás ahhoz képest, hogy a kínaiak korábban éppen a hunok ellen építették a 6500 kilométeres Nagy Falat.

A világtörténelem ellentmondásokból épül fel. Kína leghíresebb antik történetírója, Sima Quian jegyezte fel, hogy a hunok az ő idejében gyakran támadtak a kínaiakra. Na, de kik is ők valójában? – kérdezték tőle az ismeretlen ellenségtől aggodalmaskodva. Sima Quian megnyugtatta honfitársait, hogy a hunok a kínai birodalom megalapítójának, a Xia-dinasztiának a leszármazottai. A kínaiak ekkor tudomásul vették, hogy közük van egymáshoz, de ha ez így van, akkor fordítva is igaz. Ha az unoka hun, akkor a nagypapa is az volt, ami azt jelenti, hogy az államalapító kínai dinasztia a legnagyobb kínai történész véleménye szerint hun eredetű volt. Egyébként valószínűleg a lovas pásztornépek harchoz, mindenféle szervezéshez valóban jobban értettek, mint a megtelepedett földművelő népek, hiszen bármikor meg kellett védeniük a nyájukat, a családjukat. Amikor északon megjelentek és megerősödtek a nomád népek, a kínaiak két módon is szerették volna megnyerni őket, ha már nem sikerült katonai erővel: egyrészt kereskedelmi, másrészt dinasztikus házassági kapcsolatok révén. Keleten, a kapcsolatot, amit egy házasság is megpecsétel, vérremenően komolyan veszik. Idők multával persze változtak a kapcsolatok, békés és kevésbé békés időszakok váltogatták egymást, a Nagy Fal pedig hol összekötötte, hol elválasztotta a hunokat és a kínaiakat egymástól.

Megdöbbentőek a Takla Makán-sivatag száraz levegője által mumifikált tetemek. A 3000 éves, úgynevezett Louloni szépség arca kimondottan europid, míg egy másik, 1800 éves alak majd 180 cm magas, aki termetét tekintve aligha lehetett ázsiai típus. Milyen népcsoporthoz tartoztak ezek az emberek? Esetleg szkítákhoz?

A szkíta egyfajta alapnépességnek tűnik, amelyből különböző népek eredtek, ágaztak ki, de nem tartoztak genetikailag a kínaiakhoz. Ez vonatkozik az itt kiásott múmiákra is. A Selyemútnak ez a távol-nyugati szakasza a régmúltban nem tartozott Kínához, legfeljebb egyfajta függő viszonyban voltak egymással. Maguk a kínaiak írnak az itteni 36 önálló oáziskirályságról. A hatalmas hegységek ismert átjárója, amin keresztül a keleti lovasnépek Európa felé vonultak, a Dzsungár kapu. Ezen keresztül nem csak nyugatra, hanem viszszafelé, keletre is áramlottak emberek, voltak, akik le is telepedtek, s alighanem az ő őseik lehettek ezek a mai xinjiang múmiák. A szakmai viták a múmiák kérdésében még nem zárultak le egyértelműen elfogadott állásponttal. Tavaly beszéltem egy Kovaljov nevű orosz régésszel, aki elsőnek talált egyértelműen szkítának minősíthető sírt itt, Belső-Ázsiában, az Altáj-hegység túlsó, északi előterében. A hegyi átjárók lehetővé tették az oda-vissza vándorlást, tehát az északabbra élő népek, közöttük akár szkíták átköltözését is. E térségben több kis nép még most is azt mondja magáról, hogy korábbi lovas nomádok leszármazottja, s ezt tudományos bizonyítékok is megerősítik.

Ön látta a Türk Birodalmat megalapító Kül Tegin és testvére, Bilge kagán rovásírásos oszlopait, amelyeket Krisztus után 720-745 táján vésték kőbe. Noha a Kárpát-medencei rovásírás bő 4500 évvel korábbi, egyesek mégis a türk rovásírásból eredeztetik. Tartható ez a vélekedés?

Egyáltalán nem, mert felcserélte az időrendet. Időnként magam is elcsodálkozom, hogy egyesek mennyire nem mérlegelik az évszámokat és a történelmi sorrendet, ugyanis nem mindegy, hogy te a nagypapa vagy, vagy az unoka.

Európában nagy port vert fel Heribert Illig könyve, amelyben a szerző azt állítja, hogy a Krisztus utáni 600 és 900 közötti háromszáz évet csak kitalálták. A kínai történelem melyik időszaka esik ide, és mi történik, ha kivesszük a betoldást?

Kínában nemcsak a történelem, hanem a történetírás is folyamatos, minden eseményt nagyon pontosan feljegyeztek. Már a Krisztus előtti időszakban is foglalkozásszerűen dolgozott a császári udvarban történész. Nincs történelmi hézag, ráadásul Nagy Károly időszaka Kína egyik legvirágzóbb korszakával esett egybe, amikor például nem három, hanem háromszázvalahány költőtől maradtak fenn csodálatos versek. Ez egy ugyanolyan jól dokumentált időszak, mint az előtte és után lévő.

Magyar Demokrata 2004/4.

A festőművész: Bodó Sándor

Szamosszegen születtem szegény szülők gyermekeként 1920. február 13-án. Valamikor a kertünkig ért az Ecsedi-láp, amelynek járhatatlan útvesztői megőrizték a falut a tatár-, és törökdúlástól. El nem múló élményem, hogy még iskolába sem jártam, amikor egy lakodalomban a vonószenekar prímása katonaként nagyon szép, adjusztált ruhában hegedült. Az asszonyok összesúgtak mögötte, milyen jól áll neki, mire én odasomfordáltam, hátulról észrevétlenül megsimogattam a zubbonyát és azon nyomban elhatároztam, ha felnövök, magam is muzsikus leszek. El is kezdtem az előkészületeket. Először sárból és agyagból mintáztam hegedűt, később fából faragtam, hét évesen pedig már húrozottat is készítettem. Az elkövetkező években ezeket több is követte, amelyek nagyon tetszettek az iskolában a lányoknak, ami persze újabb lovat adott alám.

Bodó Sándor festőművész

Fénykép: Ágg Károly

Azt mondják, ember tervez, Isten végez, hiszen Ön sem hegedűkészítő mester, sem pedig muzsikus nem lett.

Már 17 esztendős voltam és a falu határát jóformán még át nem léptem, amikor a község értelmisége és a bíró látván a kézügyességemet, eljött édesapámhoz és arra bíztatta, hogy taníttasson. Fel is utaztam Budapestre, az Iparművészeti iskolába, ahol a majd száz felvételizőnek csupán felét találták megfelelőnek, köztük engem is. Érdekes, hogy ez a siker megosztotta a falu lakosságát, egyesek Munkácsy utódjának, mások szobafestőnek könyveltek el. Az iskolában, mint jó rajzost, az ábrázoló geometria tanár nem egyszer engem hívott a táblához a feladat levezetéséhez, egy ilyen alkalommal azonban egyedül hagyott az osztályban. Ekkor a rajzoláson kívül el is kellett magyaráznom a látottakat, ám erős tájszólásom miatt társaim hangosan kikacagtak.

Azzal fordultam feléjük, hogy csak az nevessen, aki az enyémhez hasonló háttérrel nálam jobban megállná helyét. A nevetés elült, én „magántanára" lettem több osztálytársamnak. Édesanyám aggódása is, hogy megállom-e a helyem, fölöslegesnek bizonyult. Itt említem meg a zsidók szülők nevelési módszerét, amellyel – ellentétben a keresztényekével – még gyenge képességű gyermekeiket is agyon dicsérik, akik azt elhiszik és annak nyomán erős önbizalommal vágnak neki az életnek. A nyári szünetekben egyébként a tanoncoknak legalább hat hétig el kellett menni az iparba, hogy megismerjék a szakma gyakorlati fortélyait és az anyagokat, amelyekkel dolgoznak. Én a Mátyás templomban, aztán a cisztercitáknál, végül a Béke téri templomban töltöttem a nyári gyakorlatot. Bizonyos értelemben ezeken a helyeken kerültem kapcsolatba a restaurálással, hiszen a régi falfestmények helyreállításánál kellett segédkeznem.

A tanulóévei közben kitört világháborút követően a régi tanáraival találkozott a Iparművészeti Iskolán?

A háború alatt természetesen engem is besoroztak – Erdélyben meg is sebesültem –, majd térképrajzolóként a Harmadik Hadtesttel Ausztriába vittek, ahol amerikai fogságba estem. 1945. július 12-én jöttem haza és szerencsémre ekkor még folytathattam a tanulmányaimat az Iparművészeti Iskolán, ahol alapjaiban megváltozott a szellemiséget találtam. A régi tanárokat leváltották, helyettük újakat hoztak, bevezették az orosz nyelv kötelező tanulását. A rákövetkező évben a festő szakosztályt áthelyezték a Képzőművészeti Főiskolára, engem azonban indoklás nélkül kihagytak a névsorból. Amikor a miértről kérdeztem Schubert Ernő főigazgató urat, ő is kérdéssel felelt: Ugyan mit kezdjünk egy baptistával? – és ezzel be is fejeződtek iskolai tanulmányaim. Életre szóló élményem azért maradt az Iparművészeti Iskolából, ugyanis ott ismerkedtem meg egy baptista lelkipásztor leányával, Fábián Ilonával, akit hat évig tartó udvarlás után 1951-ben feleségül vettem.

Ön művészemberként hogyan boldogult az 50-es évek Magyarországán?

Rövid ideig a katonaságnál kaptam állást, majd 1950-ben az Állami Pénzjegy Nyomdába kerültem, az OTP 1955 őszén már itt bízott meg a Hatodik Békekölcsön-kötvény plakátjával. Meg is rajzoltam szépen, ám amikor elolvastam a fejlécen, hogy az állam 40 év múlva fizeti vissza a kölcsönt, azonnal az járt a fejemben, hogy mire egy kölcsönt jegyző 20 éves fiatalember 60 évesen visszakapja az összeget, az már egy fabatkát sem fog érni. Ezeket a szavakat oda is írtam a plakát békekölcsönt népszerűsítő szövegei közé. De történt más is. Akkoriban hallgattam a Szabad Európa Hangja rádiót, ahol Eisenhower éppen arról beszélt, hogy amennyiben a Szovjetúnió betartja ígéretét, akkor bennünket a béke megmentőiként fog az utókor értékelni. Ha ez így van – gondoltam –, akkor megbukik a Kommunista Párt, és ezt is odaírtam a szövegbe akárcsak azt, hogy reszkessenek az ártatlan emberek kivégzéséért felelős kommunisták.

Nem akartam hős, vagy vértanú lenni, mindez csak ösztönösen szakadt ki belőlem, ezért nem is gondoltam a következményekre. Csak akkor döbbentem rá, hogy mit tettem, amikor néhány hét múlva, 1955. augusztus 15-én éjjel jöttek értem az AVH-sok. Azt a haditervet találtam ki, hogy a vizsgálat alatt a megtévedt ember benyomását keltem, és ez a mentségemre szolgálhat. Kihallgatásom közel két hónapig, napi 5-6 órán át tartott, de szerencsém volt, mert legalább nem vertek. 4 évet kaptam. Ebből 18 hónapot le is ültem a kőbányai Gyűjtőfogházban, ahonnan a forradalom szabadított ki 1956. október 31-én.

El lehet felejteni ezt az időszakot?

Soha. Az első hónapokban nyolcan-tízen feküdtünk a 2x4 méteres zárka padlójára rakott szalmazsákokon. Angol WC ugyan volt a zárkában, de a túlzsúfoltság miatti bűz és kosz következtében szinte elviselhetetlen állapot uralkodott. Az időt kenyérbélből gyúrt sakkfigurák készítésével töltöttem, azokat kis, fogpiszkálóhoz hasonló fadarabkával alakítottam. Közülük egy teljes sakk készletet sikerült is megmentenem. Szabadulásom után elmentem megnézni épülő, félig elkészült házunkat a Mártonhegyi úton, ám a pincét feltörve találtam. A szomszéd mesélte, hogy a rendőrség egy forradalmi csoportja adó-vevő készülékekkel előző nap lefoglalta az épületet és beköltözött. Ennek hallatán feleségemmel azonnal csomagoltunk és másnap, december 10-én a hajnali vonattal Nyugatnak vettük az irányt. Épp jókor, hiszen mint utólag megtudtuk, aznap délelőtt 11 órakor már keresett is bennünket az ÁVH. A vonaton a jegyszedő figyelmeztetett, hogy ha disszidálni akarunk, ne menjünk Hegyeshalomig, mert ott igazoltatás van. A Győr melletti Levél községnél szálltunk le, és 20-25-en egy vezetővel indultunk a határ irányába este 10 óra tájban. Festőládámmal a vállamon, három és fél éves fiammal a karomon, árkon-bokron, sárban, nem egyszer orosz tankok közelében öt óra alatt 15 kilométert gyalogoltunk a határig. Ezt a felejthetetlenül borzalmas éjszakát festettem meg a *Menekülés* című képemen.

Hogyan fogadta Önöket Amerika?

Átmeneti bécsi tartózkodás és egy kalandos repülőút után – kényszerleszállást hajtottunk végre Grönlandon – 1957. január 25-én érkeztünk meg a New Jersey-i katonai táborba, Camp Kilmerbe. Katonai elhelyezést kaptunk, azaz lepedő-függönnyel elválasztott vaságyakat, az ellátásra viszont nem panaszkodhattunk. Néhány hét után elfogadtuk a washingtoni Calvary Baptist Church meghívását, ahol érkezésünk után azonnal bútorozott bérlakást kaptunk, beiratkozhattunk az angol nyelvtanfolyamra. Én egy vállalathoz kerültem rézmetszőnek, de a főnököm szakmai féltékenységből csak gyakorló munkákkal bízott meg, majd mondvacsinált indokkal az utcára tett. Később egy vésnöki műhelyben dolgoztam, ahol serlegekre és egyéb értéktárgyakra véstem szövegeket, betűket, eközben Ica az Árpád Antique üzletben dolgozott restaurátorként. Ettől kezdve jövedelmünk 70-80 százaléka restaurálásból származott, és ezen a téren olyan szép eredményeket értünk el, hogy az Amerikában megjelent, antik művészettel foglalkozó könyv a mi Bodo Art

Studionkat is felsorolta az általa ajánlott harminckét, megbízható restauráló műhely között. Addig azonban még éveknek kellett eltelnie. Ismertségünk folyamatosan bővült, 1958-ban már első önálló tárlatunkat is megrendezhettük – ekkor írtak rólunk első ízben újságtudósítást. Kezdtem belejönni a szobrászatba, a húros hangszerek javításába is. A népszerűség ellenére szembe kellett néznem a ténnyel, hogy a washingtoni magyar környezetben sosem tanulok meg angolul, ezért Nashville-be költöztünk, ahol a Baptist Sunday School Board Művészeti Stúdiójában kaptam állást. A jobb megélhetés miatt egyre több külön munkát is vállaltunk feleségemmel, amit a cég nem nézett jó szemmel és egy idő után elbocsátott. Ezzel jót is tett, mert a kényszerhelyzet rávitt, hogy saját lábunkra álljunk.

Úgy tudom, ekkor sikerült lerakniuk az Ön által műteremmel, kiállítóhelyiségekkel tervezett nashvillei házuk alapjait.

Valóban, ehhez azonban 20 éves részletre szóló bankkölcsönt kellett felvennünk. Ekkor már minden művészeti tevékenységgel foglalkoztunk, így kaptunk lehetőséget az Egyesült Államok hetedik elnöke, Andrew Jackson Hermitage nevű kúriájának restaurálására, ahol négy évig dolgoztunk a régi francia falpapírok, festmények, szobrok rendbehozatalán.

Festményei témái között indiánokat, az amerikai betelepülés hőskorát, történelmi eseményeket és nagyszerű paripákat is látok.

Kezdetben a lovas sportokat bemutató témák érdekeltek. Mivel mindent meg akartunk ismerni új hazánkban, ezt követően kerestük fel az indián rezervátumokat. 1976-ban, az USA fennállásának kétszázadik évfordulójára kiállítást szerveztünk, amihez történelmi témákat kutattam fel. Közéjük tartozott a New Orleans-i csata, amelyet a kiállítás után a Fidedlity Federal Bank 12.000 dollárért meg is vett tőlem. Ettől kezdve sorra jöttek a történelmi alkotásaim, amelyeken, ahol csak lehetett, mindig igyekeztem kiemelni a magyar vonatkozást. 1978-ban már Tennessee állam küldöttjeként utaztam Franciaországba, a XIV. Lajos király kérésére a francia könnyűlovasságot megalakító Bercsényi László lovas tábornok halálának 200. évfordulóján rendezett ünnepségre. Ezek a huszárok aztán Lauzon herceg vezetésével vettek részt a Függetlenségi Háború utolsó csatájában. Egy évvel később már a Charleston védelmében hősi halált halt Kováts Mihály huszárezredes halálának 200. évfordulójáról emlékezett meg a város, jómagam is egy festménnyel.

Sikereik csúcsán szinte egyik pillanatról a másikra települtek vissza feleségével Magyarországra. Hogyan tudták feladni azt az otthont, amelynek létrehozásáért az életüket szentelték?

Mi soha nem szakadtunk el Magyarországtól, két-három évenként rendszeresen hazalátogattunk. 1998-ban, amikor feleségem egy ilyen, egyedül tett utazás után visszajött az Államokba, azzal a kijelentéssel lepett meg, hogy olyan jól érezte magát, hogy szívesen hazaköltözne. Mondtam, hogy utazzon vissza, nézzen egy lakást és hívjon fel, ha megtalálta a megfelelőt.

Így történt, hogy 1999 januárjában hazatelepültünk, pedig szerettük Amerikát, mert befogadott és lehetőséget adott képességeink kifejlesztéséhez. És hogy mit adtunk cserébe? Önmagunkat, a tudásunkat, szolgáltuk kultúráját ecsettel, ceruzával.

Mindent elölről kellett kezdeniük?

Nem egészen, hiszen volt mire alapoznunk. 1999. november 3-án már megnyithattuk a Bodó Művész Szalont Budán – ez alkalomból Peter Tufo amerikai nagykövet úr is elfogadta meghívásunkat. A rákövetkező évben a Szalon fölötti lakás megvásárlásával pedig lehetőség nyílt a Bodo Art Studio elnevezésű műterem kialakítására is.

Az Amerikai Követség 2001. július 3-án ünnepelte a függetlenség 225. évfordulóját, amelyről a budai Várnegyed Táncsics M. u. 9. sz. alatti, saját tulajdonú épületében, Táncsics raboskodásának helyszínén emlékezett meg. Mint amerikai-magyar festőt, engem bíztak meg az emlékkiállítás megrendezésével. Legnagyobb hazai kiállításunkra azonban 2002-ben a Hadtörténeti Múzeum Márványtermében került sor, amelynek fővédnöke Mádl Ferenc köztársasági elnök volt, a megnyitó beszédet dr. Semjén Zsolt, a Magyar Kulturális Örökség Minisztériumának helyettes államtitkára tartotta. Hasonlóképpen jelentősnek tartom az 1990-ben a Budavári Történeti Múzeumban rendezett, Ilonkával közös bemutatónkat. Legutóbb tavaly decemberben, a Tengeren túli magyarok kulturális hete keretében, a Határon Túli Magyarok Hivatalában tartott ünnepélyes megnyitón állították ki több képünket, köztük az én majd kétszáz alakos *Eger vár ostroma* című festményemet.

Ön szinte az egész magán és művészeti életét feleségével töltötte. Mi adott erőt ahhoz, hogy elviselje az elvesztését?

Bennünket valóban a művészet hozott össze és tart össze mind a mai napig, hiszen még két évvel a halála után is úgy érzem, hogy mögöttem áll, nézi a munkámat. Ő volt életem legszigorúbb kritikusa és most is úgy igyekszem megfesteni minden képemet, hogy elnyerjem a megelégedését. Hálát adok Istennek, hogy ilyen segítőtársat rendelt mellém, mert ami eredményt az életben elértem, azt az ő hűséges és bölcs támogatásának köszönhetem. Hogy mi ad erőt? Egy versrészletet idézek: *„Isten veled, nem örök a válás. Hitünk erős, lesz még viszontlátás."*

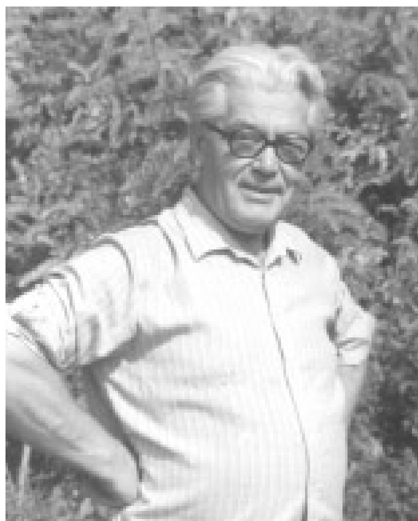
Ön mögött egy változatos, sikeres, tapasztalatokban gazdag élet áll. Ennek birtokában milyen tanácsot ad a felnövekvő korosztálynak?

Feleségemmel egész életünkben keményen, becsületesen dolgoztunk. Amikor gyenge képet hoztak restaurálni és megkérdezték, hogy érdemes-e foglalkozni vele, mi akkor is nemet mondtunk, ha nagyon kellett volna a pénz. Ennek következtében alakult ki rólunk az a vélemény, hogy Bodóékban meg lehet bízni. Ez a becsületesség és őszinteség hozta meg a gyümölcsét és segített az elmúlt évtizedek alatt nagyon komoly eredmények elérésében.

Magyar Demokrata 2005/4.

Az Irgalom rendje a Bokor közösség: Bulányi atya

Földi világunk nem tökéletes. Ha jobbító szándékkal a világi igazságtalanságokat tesszük szóvá, akkor onnan kapjuk a pofonokat, ha az egyház vitatható alaptételein igyekszünk változtatni, attól kapunk a fejünkre. Miközben az elmúlt évezredekben egyikük sem valósította meg az emberiség hőn áhított felemelkedését, mindkét fél meggyőződéssel állítja, hogy az ő véleménye a szent és sérthetetlen. Legrosszabbul az jár, aki a kettő ötvözéséből egy harmadik utat választ, mert azt két oldalról páholják, ahogyan Bulányi György piarista tanárral történt.

Bulányi György

Kérem, foglalja össze pár szóval, miért tartóztatták le 1952-ben? Mi volt a bűne?

A magántulajdonra épülő társadalmi rend számára jelentős segítség, ha a vallások azt tanítják, hogy maga a jó Isten akarja, hogy legyenek gazdagok és szegények. Mivel a kommunista rendszer úgy érezte, hogy még a jámbor katolikus nénik rózsafüzér imádkozása is veszélyes reá nézve, hozzálátott az egyház megsemmisítéséhez. A Vatikán ez ellen úgy próbált védekezni, hogy követe útján titkon megüzente, hogy a „föld alá" kell mennünk, azaz államilag illegális kisközösségeket kell létrehoznunk, mert a templomok jövője bizonytalan. Persze az állam sem maradt tétlen. Letartóztatta Mindszenty bíborost, Zakar Andrást, a püspököket, s legalább kétezer papot meghurcolt. Volt, akit agyon is vertek. Engem, mert elindítottam a kisközösségek építését, a később Bokornak nevezett mozgalmat, csak életfogytiglani börtönre ítélt, bár az ügyész halált kért rám.

Szabadulása után, börtönviselt emberként nehezen boldogulhatott.

1956 után lassan-lassan puhult a diktatúra, s 1961-re közkegyelemmel szabadultunk, akik '56-ban nem mentünk külföldre. Ezt követően tíz évig a Tempó vállalatnál voltam szállítómunkás. Puha diktatúra ide, puha diktatúra oda, senki sem mert alkalmazni. Tróger is csak azért lehettem, mert mondtam a munkaügyi miniszternek, hogy ha senki sem alkalmaz, letartóztatnak mint munkakerülőt.

Aztán valami megváltozott, amikor Hruscsov köszöntötte 80. születésnapja alkalmából XXIII. János pápát: 1964. szeptemberében a Vatikán részleges megállapodást köthetett pártunkkal és kormányunkkal. Aki ez időpontig a papok közt jó gyerek volt a Vatikán szemében, abból lett a rossz. Aki addig hősnek számított, az lett az engedetlen. Felvirradt azoknak, akik addig is próbálkoztak megértőek lenni a hatalom iránt. Lassan-lassan kiheverve az elmúlt évtized megpróbáltatásait belekezdtem Jézus szavainak-tanításának tüzetes vizsgálatába. Meg akartam tudni, hogy kinek a katonája vagyok is én. Hét évig tartó munka eredményeképpen teljes bizonyosságra jutottam: értem, hogy mit akart Jézus. S ennek nyomán az is világosság lett előttem, hogy az elmúlt kétezer esztendő alatt elmentünk a jézusi szándékok mellett. Sikerült rávilágítanom az egész jézusi gondolatvilág tengelyére, amit hat vastag szamizdat kötetben foglaltam össze. Csak 1990-ben tudtam kiadni *Keressétek az Isten országát!* címmel, Addig áldozatos gépelők munkája folytán másolatban terjedtek. Azt hiszem forgott az országban 100-150 sorozat belőle.

Az egyház aligha azt várta Öntől, hogy új ötletekkel álljon elő.

Amíg Mindszenty József hercegprímás élt, az egyházi hatóságok csak finoman hozták tudomásomra (nem alkalmaztak, fordításból éltem, miután otthagytam a Tempo vállalatot), hogy nem kellek nekik. A hercegprímás halála után a pápa Lékai Lászlót, ezt az ÁVO-tól megnyomorított szerencsétlen embert beültette az esztergomi érseki székbe, és élesre fordult egyházi helyzetünk. Kezembe került Bai Lászlónak, az Állami Egyházügyi Hivatal Katolikus Osztálya főigazgatójának 1976. szeptemberi keltű levele, amelyben megmagyarázza Lékainak: Bulányi nem annyira a Párt, mint inkább az egyház ellensége, s részletesen elmondta neki, hogy miként kell eljárnia lényegében az egész földalatti egyházzal, a kisközösségekkel. Nehéz dolga volt velünk szegény Lékainak, hiszen mindenki tudta és ő is, hogy az egyházért dolgoztunk és kockázatokat is vállaltunk érte. Végül is mi magunk segítettünk Lékainak azzal, hogy fiataljaink elkezdték visszaadni katonakönyvüket. Ennek oka pedig az volt, hogy előbb-utóbb a közösségeinkbe járók számára teljesen nyilvánvaló lett a jézusi ellenségszeretet, a senkit semmi körülmények között nem bántás parancsa. A katonai eskü pedig éppen az ellenség megsemmisítésére hívja fel a mundért magukra öltők figyelmét. Mivel tömeges mértékben erre a katolikus egyházban még nem volt példa, Miklós Imre ijedtében megígérte a Szentszék utazó nagykövetének, hogy minden kisközösségi munkára áldását adja, ha ezt a mozgalmat abbahagyjuk. Mi persze nem hagytuk abba, mire a hatalom fiainkat három év börtönre

ítélte, a püspöki kar pedig a papjainkat büntette meg, mint fölbujtókat. Ennek során kerülhettem Lékai inkvizíciója elé 1982-ben – a tárgyalás jegyzője Erdő Péter, a jelenlegi bíboros volt –, ahol azzal vádoltak, hogy nem az Egyház előírásai szerint tanítok. Addig is, amíg ügyemben Róma kimondta a végső szót, megtiltották számomra a nyilvános papi működést.

Ez a végső szó Ratzinger bíborostól érkezett.

Róma öt évig foglalkozott ügyemmel (húzta, halasztotta a döntést), míg aztán 1987-ben helybenhagyta a magyar püspöki kar ítéletét. Noha a rendszerváltás után az Antall kormány azonnal bocsánatot kért, rendezte a nyugdíjamat, az egyházam szemében továbbra is „lázadó ellenség" maradtam. Aranymisémet is csak a volt pártfőiskolán mondhattam, mert templomba csupán jámbor katolikusként mehettem be, misézõ papként nem. 1996-ban aztán levelet írtam a Vatikán Hittani Kongregációja vezetőjének, a katolikus egyház második emberének, Ratzinger bíborosnak: az én hazámban 15 év után az apagyilkosnak is megbocsátanak. Hatott a levél: majd ő maga szól a magyar püspököknek – üzente a piarista generálison keresztül. Így is lett. A püspöki kar meg fél évig gyötrődött, hogy mit tegyen velem? Végül azt találta ki – aligha a Vatikán megkérdezése nélkül – hogy a korlátozó intézkedéseket megszüntetheti nyugodtan, hiszen nincs templomom, s az a plébános hív meg, aki akar. Amivel persze rossz pontot szerez be magának püspökénél.

Ebben az a legszomorúbb, hogy olyan főpásztorok ítélkeztek Ön felett, akik annak a kommunista rendszernek a békepapjai voltak, akik Mindszenty becsületének visszaállítása helyett Kádárral kötöttek egyezséget. Ennek ismeretében álságosnak tűnik a Vatikán politikája.

A történelem az erőviszonyok megjelenési formája. Még Jézus előtt történt, hogy Mózes feltartott kézzel imádkozott Istenéhez, a hadvezér Józsue pedig ezzel az isteni segítséggel tudta leverni a filiszteusokat. Jézus a történelem eme vonulatát akarta megtörni; azt, hogy a többet birtokolni akarásunknak Isten legyen az igazolója. Az első századokban a keresztények ebből fel is fogtak valamit és még csak egy tömjénszemet sem ejtettek a császár istenségének oltárára. Oroszlánok elé az istentelenekkel! – hangzott az ítélet. Aztán a 4. század elején Konstantin rájött, hogy jönnek ám a barbárok és az újplatonikusokra, a misztérium vallásokra, a gnosztikusokra nem igen számíthatott. A társadalomban csupán egyetlen szilárd erő létezett, éppen az, amelyet az állam által istenteleneknek tartott keresztények képviseltek. A keresztények pedig örömükben összecsapták kezüket: a császár végre a barátunk lesz! S ezzel létrejött a trón és oltár ugyanazon szövetsége, amit Mózes és Józsué történeténél már említettem. Ezen gondolkodás értelmében Nagy Károlyt császárrá koronázza a pápa, az egyház pedig teljes működési szabadságot kap. Nagy Károly 18 csatában leverheti a lázadó szász törzseket, három évszázaddal később hasonló megfontolásból Szent István egyik unokatestvérét, Koppányt felnégyelteti, a másikat, Vazult megvakíttatja és ezzel nálunk is megvalósul, immár keresztény alapon, a trón és oltár

szövetsége a korábbi, a fejedelem és a táltos közötti szövetség nyomában. Ennek keresztény változata nálunk már ezer éve egyfolytában tart, csupán húsz esztendeig, 1945-1964-ig, Mindszenty alatt szünetel. 1964-ben ismét helyre áll az ezer éves rend, a trón és oltár szövetsége, amelynek fenntartása értelmében az egyháznak azt kell mondania, hogy milyen szép is a katonaélet, és mennyire rendjén való, hogy vannak gazdagok, főleg ha a papok is a gazdagok közé tartozhatnak. És ez nem azért volt, mert a Vatikán vagy a magyar püspöki kar csúnya. Egyszerűen ezt kívánja meg a trón és oltár szövetségének teljesen jézustalan eszme-rendszere. Kemény milliárdokat tejel ebből az egyház, mert abból él az egyik, hogy én támogatom őt, a másik meg abból, hogy ő támogat engem.

Van-e lehetőség kitörni ebből az ördögi körből?

Ez a szent kísérlet. Ezt csinálta Jézus, ezt Szent Ferenc, ezt próbálja a Bokor is. Jézust hamar elintézte saját vallásának főpapja. Ferenc tanítványait is hamar beleszoktatta a hagyományos történelemi rendbe az idő… már pár évvel Szent Ferenc halála után gyilkosságok árán is. A Bokornak is van két vértanúja és számtalan börtönt viselt hitvallója, s az elmúlt félszázadban alul érvényesülésre ítélt embere. A Bokorral szemben az egyházi vezetés azért tehetetlen, mert laikus mozgalom vagyunk, A mi vezetőink nagymamák és nagypapák. Be sem vagyunk jegyezve. Magamnak van vagy 10 közössége, eljárok közéjük, ahogy 87. évemben erőm engedi. És írok, írok...

Mennyire lehetett igaza János Pál pápának, amikor zsidó-kereszténynek nevezte a római katolikusokat? Tímár György, zsidó származású ügyvéd is azt írta, hogy, aki szégyelli a zsidóságát, az keresztelkedjen ki.

Azt a katolikust lehet így nevezni, akit felnőtt korában kereszteltek meg. A kikeresztelkedett zsidóból lesz a zsidó keresztény, ahogyan a magyarból a magyar, a tótból a tót keresztény. Ha a pápa ezt mondta, akkor arra gondolhatott, hogy Jézus Krisztus zsidó volt, akárcsak 12 tanítványa is. 92-ben Jamniában a zsidók kiközösítették maguk közül a názáretieknek nevezett keresztényeket, de ettől még vallhatták magukat zsidóknak. A keresztények ma is a magukénak vallják a zsidóság szent könyveit. A zsidók egy szektája vagyunk.

A katolikus egyház papjai között zsidó származásúak is vannak, erről azonban még szólni sem szabad antiszemita megbélyegzés nélkül.

150 esztendő óta a zsidóságot nosztrifikáltuk, ezt követően a minden pénzét elkártyázó dzsentri úgy oldotta meg anyagi helyzetét, hogy zsidónőt vett feleségül. A Habsburg időszakban hasonló szempontok alapján magyar nőket vettek feleségül. A pesti piarista gimnáziumban osztálytársaim közül 40 százalék kikeresztelkedett zsidó ősöktől származott, de ezzel akkoriban nem foglalkozott senki, a legjobb barátságban voltunk egymással. Itt jegyzem meg, hogy azt sem szabad mondani, hogy oláh és tót, de ezzel nem törődöm, hiszen az anyanyelvemen beszélek. A némettől nem kérem, hogy a die Magyaren elnevezést használja die Ungarn helyett.

Hogyan vélekedik a kiválasztott nép fogalmáról? Nem arról a mesterséges történelemalakításról van-e szó, ahogy a sumér Gilgames eposz részleteit is átemelték az Ószövetségbe?

Mindenki higgye a maga crédóját, de vegye tudomásul, hogy neki is csak egy dénár jár. Anyám hét gyermeke közül egyik sem volt kiválasztott, mert egy ember, az egy ember – ez a jézusi üzenet lényege. Higgyen mindenki olyan mennyországban, melyet a vallása tanít neki. A Biblia abban a környezetben született, amelynek szemlélete szerint a zsidóság Isten választott népe, a kereszténység pedig ezt vette át. Ha Szent István királyunk nem öleti meg a táltosainkat, akkor nekünk is megmaradt volna saját, ősi katolikus hitvilágunk és akkor biztosan mi vagyunk Isten választott népe. Minden vallás eredendő bűne az önközpontúság, azaz, hogy Isten neki nyilatkozott meg és senki másnak.

A vallási önközpontúság nélküli Bokor-közösségek túlélték a kommunista önkényuralmat és az egyházi kiátkozást. Ezeknek fenntartása lenne az Ön üzenete a jövő nemzedéke számára?

Jelenleg az emberiségnek csupán 15 százaléka él jobban nálunk, s a tőkés szemlélet, a többletbirtokolás azt mondatja velünk, hogy ne legyen nálunk senki gazdagabb! Pedig el lehetne indulni egy jézusi rend, az osztozás rendje felé. És hogy ez ne csak elmélet legyen, mondok egy nagyszerű lehetőséget. Moldvában a 300 ezer katolikusból 60 ezer még nem felejtette el anyanyelvét. Böjte Csaba és Hegyeli Attila a csángó földi magyar iskolahálózat megteremtésén dolgozik. Ha mindenki csak egy krajcárt tenne le az asztalra, akkor meg lehetne oldani, hogy legyen magyar nyelvű oktatásuk, megvehessék a szükséges telket, melyre majd felhúzzák az épületet. Azt üzenem, hogy kezdjük el a többet birtokolni akarás helyet az osztozás, az irgalom rendjét.

Aki a Napisten fényét követi: Dudás Rudolf

Élt-e valaha is a magát kiengi-nek, a tudósok által szumérnak nevező népcsoport? Volt-e nyelvi kapcsolata a Kárpát-medencei magyarsággal? Az aligha kétséges igen válaszok ellenére még napjaikban is bűnnek számít velük való rokonításunk. Ennek a tarthatatlan állapotnak a feloldásán dolgozik évtizedek óta Dudás Rudolf.

Dudás Rudolf

Mikor fordult figyelme a szumérok története felé?

A véletlennek köszönhető, már ha egyáltalán vannak véletlenek. Gyermekkori leghőbb vágyam volt, hogy miután a Kecskeméti Piaristáknál 1942-ben leérettségiztem, a légierőnél kaphassak állást.

Ez az elhatározásom nem okozott osztatlan örömöt a családban, mert mindenki attól féltett, hogy mi lesz, ha lezuhanok? A kérdés hamarosan megoldott, mert belebolondultam a hajózásba, főleg amikor megtudtam, hogy tengerészeket keresnek a Duna-Tengerhajózási Vállalathoz. 1949-től már a Transatlantic nevű francia cégnél dolgoztam a Bombay-Rotterdam útvonalon, amikor egyszer a franciaországi Bordeaux-ban orvoshoz kellett mennem. Ott találkoztam Dr. Gosztonyi Kálmán történésszel, aki a francia oktatási minisztériumnál dolgozott Raymond Justain egyetemi tanár segédjeként. Az ő feladata volt a múzeumban talált agyagtáblák elolvasása. Miközben várakoztunk, beszélgetni kezdtünk, majd adott egy ékírással díszített papírt, hogy hívjam fel, ha érdekel. Mivel a hajón rengeteg szabad ideje van az embernek, tanulmányozni kezdtem az írást.

Ennyi elég volt ahhoz, hogy azóta az egész életét ennek tudománynak szentelje?

Gosztonyi Kálmántól szakkönyveket kértem és kaptam, majd feladatot is adott; másoljam le ékírással az olvasottakat. Ezeket elküldtem neki Párizsba,

ő pedig kijavítva küldte vissza. Egy idő után némelyiket már el is tudtam olvasni, ami annyira fellelkesített, hogy beültem a British Columbia-i egyetemre, amelynek a pincéje tömve volt ékírásos másolatokkal. Kedvemre válogathattam közülük, a legjobb irodalmi anyagokat fénymásolatban haza is vittem, lefordítottam. Ettől már csak egy ugrás volt, hogy rájöjjek, hangzásuk nagyon hasonlít a magyarra.

Miért nevezi a mások által sumérnek, sumírnak nevezett népet szumérnek?

Az Ön által említett első két kiejtés akkád-szemita változat. Mivel ezekhez a népekhez semmi közünk, próbáltam más kiejtést találni. Megint a véletlen sietett a segítségemre. Magyar Adorján valahol rábukkant a Mezopotámiában egykor élt „szemere" elnevezésű, földművelő népcsoportra, és ezzel megmentette a szumér elnevezést. Ennek nyomán változtattam az S-t SZ-re, és mivel a sumer szó végén E van, nem pedig I, ezért inkább az E, vagy az É hangot ejtem hozzá. Úgy tudom, hogy Badiny Jós Ferenc is ezt a véleményt képviseli, míg a külföldi tudósok sumér, vagy akkád névként említik.

Mind az asszir, mind az akkád sémita népcsoport. Hogyan keveredtek a szumérekkel?

A III. Ur nemzetség végén, úgy Kr.e. 2000 körül, a nyugati sivatagból már eléggé sok szemita nép telepedett meg a Tigris és Eufrátesz folyamközén. Terjeszkedtek, szaporodtak, miközben a szumérek egyre kevesebben lettek, mert a föld szikessé, sóssá vált. Nem volt elég termés, és átvonultak a Tigris folyó másik oldalára. Ez Ur-Nammu és Gudea uralkodása idején történt, akik próbálták megfékezni a szemita beáramlást, falakat emeltek a két folyam között, de az állandó zaklatás miatt már nem tudtak olyan mértékben a földműveléssel foglalkozni, mint addig. A sémi akkádok eleinte hajlottak a szumér nyelv átvételére, csak amikor már bedolgozták magukat a szumér ékjelek titkaiba, akkor vették észre, hogy némelyik ékírásos jelet a szemitára is használni lehet. Eleinte békés földművelőként viselkedtek, de minthogy nem értettek hozzá, úgy tettek, mint a Magyarországra érkezett szemiták, akik a magyarokat dolgoztatják. Ennyi volt a tudományuk. Akkádul ugyan nem tudok, de a sumert su-me-rinek írták, ha szótagolom. Ez bár nem jön ki a szumér nyelvből, még értelme sincs, a szemiták mégis ráharaptak és ezt választották. Aztán érkeztek a szemita törzsek, mindegyike használta az akkád szavakat egy kis eltéréssel, kb. olyan mértékben, ahogyan a jelenlegi tájszólásaink eltérnek egymástól

A Mezopotámiában élt kasita népet az asszírok szorították ki, Ön ezeket már szkítáknak nevezi, akiknek egy csoportja, a szarmaták Kecskemét környékén telepedtek le.

A szkíták eleinte a Kaukázus felé, majd a Turáni Alföldre húzódtak egészen a Tanaisz (ma Don) folyóig. Később csatlakozott hozzájuk a szarmata nevű másik szkita népcsoport. Korábbi kurgánjaik Szolnoktól Csongrádig, Mezőhegyesig megtalálhatók. Az összes Kecskemét környéki helységnevek,

Kiskőrös, Nagykőrös, Cegléd, Kiskörű, Nagykörű mind szarmata-szkíta elnevezések, lakói a Kőrös-dunai civilizációval jöttek be Kr. e. 5500 táján.

Kis termetű, végtelenül kedves emberek, akik mindenüket odaadták a másiknak. Egyenesen Mezopotámiából jöttek és még ma is látszik rajtuk, hogy a honvisszafoglaló magyarok előtti népcsoporthoz tartoznak. A Kőrös kultúrát nem a folyóról, hanem arról nevezték el, amivel foglalkoztak. A Kőrös szumer eredetű szó, azt jelenti, hogy mezei aratással, gyűjtéssel foglalkozó hely. A Kőrös a ke-u-u-re-us magyarított változata, következésképp Nagykörű a parti mezőn gyűjtők helyét jelenti.

A szumér szavakat szkítának is nevezi? Eddig úgy tudtam, hogy a szkíták rovásírással és nem ékjelekkel írtak.

Eleinte én is azt gondoltam, de arról nem volt semmiféle forrásom. Ha viszont azt veszem figyelembe, hogy Herodotosz és más történészek leírták, hogy a szkíták délkeletről, a Kaukázus alól jöttek, akkor ékírással is kellett, hogy tudjanak írni, még a rovásírás előtt.

A Tatárlakai korong legalább 7000 éves, tehát régebbi az ékjeleknél.

Az csupán egyetlen mondat, de Telegdi János megjelentette az ábécét is. A szakértők ezután rájöttek, hogy ez az ábécé ugyanaz, mint a Nikolsburgi, valamint, amit Szamosközi István talált a firenzei nagyhercegi könyvtárban egyiptomi papiruszra írva. Innen származik a titokzatosság, hogy a magyarok miért nílusi papiruszra írták és miért nem rendes papírra? Az angol Flinders Petrie a Sinai-félszgeti sóbányászat területét kutatta, ahol egy nagy sziklafalról leírta az ott talált betűket. Összehasonlításukkor döbbent rá, hogy ezeket már Telegdi is tudta, és hogy ugyanarról az ábécéről van szó, mint amelyikből székely rovásírás is összeáll. (*Sir Flinders Petrie: 1853-1942, angol régész, Stonehenge-ben, Egyiptomban, Palesztinában ásatott. – Sz.G.*)

Ön nagyszerű kézzel (!) írott könyvet állított össze Sumer (SCYTHA) - magyar szó és mondattár címmel, a címlapon a Szent Koronán lévő Geobitzas nevet ékírással is közli.

Géza görögül, Geobitzas=Ge-u-u-bi-ti-szá-a pedig szkítául van.

Az összes Árpád-házi királynak szkíta neve volt. Király, aki a Nap Istennek a fényét követi, azaz a Nap fényére törekvő király, amiből az u=fény, Ge=király, U=Napisten. Konstantin idejében Magyarországon még beszéltek szkítául, de ezzel egyedül a fiatal Záhonyi András foglalkozik. Szorgalmáért becsülöm, elég jól halad tanulmányaival, csak nincs időm, hogy tanítsam. Az egyetemnek kéne támogatnia.

Ha ezek a királyok szkíták voltak, miért nem karolták fel a rovásírást? Még pusztították is.

Ez valóban nagy gazemberség volt, mert nem hiszem el, hogy a székelyek már az egyiptomi papirusztól fogva ne írtak volna. Ez Krisztus előtt

1500 körül lehetett és gyanítom, hogy a rovásírásnak már akkor léteznie kellett, valószínű, hogy ugyanolyan idős, mint az ékírás, talán egy-kétszáz év eltérés lehet a kettő között. Az egyik követte a másikat, így kapcsolatban voltak egymással. Bemutattam azt, hogy ezeket a jeleket Dzsemdet-Naszrba vitték, hogyan használták tovább, mint képírást, és a későbbi időkben ezek mikké alakultak. Azt is bemutattam szövegkörnyezetben, hogy ezek milyen értelem sorozattal együtt szerepelnek. Egész biztos, hogy a tatatárlakai jelek szumér ékírás jellé fejlődtek.

A hikszoszok elkerültek Egyiptomba, ahol jöttek-mentek a különböző népek. Az urartui király például a fáraóval levelezett – a történelem szerint szumérul – és őt testvérének nevezte.

Mit javasol az ifjaknak, hogyan tanuljanak, hogy kutatásaikban hamarabb érjenek el eredményeket?

Tanulmányozzák egyszerre az ékírást és a rovásírást, mert ezzel sok időt nyernek. Ha külön külön foglalkoznak a két fajta írással, akkor időt vesztenek, mert az egyik is eltart 15 évig, a másik is, és mire megtanulják, megöregszenek. Próbálkozzanak meg az egyeztetésükkel és akkor megkapják a szó hangzását ékírással és rovásírással is. Nagyon fontosnak tartom továbbá, hogy a hét népből összeállt magyarság által beszélt nyelvjárásokat, pl. palócot, göcsejit, trencsénit ne felejtsék el, hiszen lehetett olyan kiejtésük, ami más népek történelmi eseményeihez is kapcsolható.

Felhívom figyelmüket a kun Miatyánk szövegére, ahogyan Varró István a karcagi kunok főkapitánya 1771-ben bekövetkezett halála előtt Kollár Ádám Ferenc bécsi udvari tanácsos és könyvtárigazgatónak elmondta. Varró Istvánnak fogalma sem volt, hogy mi a szavak értelme, mert már ő is csak így hallotta az őseitől: *„szen borszony, boka csalli, bótson igyi tengere. Ammen”*. Szumér átírással: *„ZA-E EN-BUR-ZU-A-EN, BA-UG-GA SU-AL-LI BU-U-UTU-SU-NI IGI-I-E TENGERE”* („Te a tudás forrásának Ura vagy, meghaltál, eltemettettél, a Napisten fénye által feltámasztattál, Isten szeme elé /vitettél/. Úgy legyen”.) Mészáros Gyula ezt a *Jazyg nyelvemlék Magyarországon* (1937) című írást talán Csallány Dezsőtől kapta, de bárki volt is az „átadó”, csak megköszönhetjük, hogy azt mondták vissza, amit Varró István. Ez bizonyítéka annak, hogy a kunok - eredetileg ku-u-un (a Nap Isten magzatja) - szkíták voltak. Hérodotosz a szkítát s-k-y-t-h-a, azaz szkűta alakban írta le, ennek pedig értelme a következő: SAG-U-E-TU-A=„A Varázsos Nap Isten szolgája” (SAG=szolga), a Skythia következésképpen a Nap Isten szolgáinak a földjét jelenti. A TH és általában a dupla mássalhangzó jelentése varázs, varázsos, míg a szóvégi A a birtokragot jelöli.

Hadsereg civilben: Erdős László

A Demokrata beszámolt a tordai hősi ütközet 60. évfordulójának tervezett megemlékezéseiről. Ennek kapcsán az ember elgondolkodik, hogy napjaink honvédei(?), azon kívül, hogy Irakban és Afganisztánban védik a „hazát”, hogyan tudnának helytállni, ha Kárpát-medencei honfitársaikat kellene oltalmazniuk akár az életük árán is? A rendszerváltástól az említett kérdés feltevéshez vezető magyar katonapolitikát Erdős László, nyugállományú honvéd ezredes vetíti elénk.

Erdős László

Fénykép:
Veres Nándor

Milyen változásokat várt a magyar honvédség az 1989-90-es politikai fordulattól?

A hivatásos állomány az ország függetlenségének és a nemzeti haderőnek a megteremtését remélte, továbbá azt, hogy kizárólag olyan szövetségi rendszernek legyünk a tagjai, amelyben nemzeti érdekeink szerepelnek az első helyen és a közös védelmi politika megfelel mindazon elvárásoknak, amelyeket saját honvédelmével és hadseregével szemben is megkövetel. Ha ezekről beszélünk, vissza kell mennünk Oláh István vezérezredes, honvédelmi miniszter személyéig, aki már a 80-as évek elején egy televíziós beszélgetés során KGB és szovjet tanácsadók jelenlétében ki merte mondani egy olyan nemzeti arculatú haderő megteremtésének szükségességét, amelynek nagysága és fegyverzete összhangban van a nemzet gazdasági teherbíró képességével, egyúttal Magyarország függetlenségének záloga.

Ön akkoriban milyen szerepet töltött be hadseregben?

A kiskunfélegyházi gépesített lövész hadosztály törzsfőnöke voltam. Mint katona, végigjártam a ranglétrát és olyan kiképzésben részesültem,

hogy azáltal a teljes magyar hadsereg – a szárazföldi haderő akkoriban hat hadosztályból állt – keresztmetszetét át tudtam látni. Mindeközben tapasztaltam annak fogyatékosságait és hiányosságait is, pl. azt, hogy ennyi sorkatonára nem volt szükség. Ugyancsak Oláh István merte kimondani, hogy át kell térni egy kisebb, ütőképesebb hadseregre, egyben hozzátette, a hivatásos állománytól mindig csak öntudatot vártak, ugyanakkor az általános illetmény tekintetében a tisztek fizetése nem érte el a gyárakban és üzemekben dolgozó esztergályosok munkabérét. Az oroszok által ránk kényszerített rengeteg hadgyakorlat következtében fiatal tisztek heteket, hónapokat töltöttek távol családjuktól, ami személyes tragédiákhoz és válásokhoz, míg a Reagen féle fegyverkezési verseny, amelyet Moszkva a szövetségesekre akart terhelni, az ország gazdaság megroppanásához vezetett.

Mit sikerült megvalósítani Oláh István elképzeléseiből?

Sajnos semmit, mert amikor 1985. december 6-án elhunyt, minden álom szertefoszlott. Megindultak az átszervezések, aki Kárpáti honvédelmi minisztertől eltérően gondolkodott, azt áthelyezték. Mivel egy újításommal sikerült Oláh István mellett csapattisztként a szárazföldi haderő fejlesztési szakértőjeként dolgoznom, egyértelmű volt, hogy nekem is távoznom kell. Tolna-megyébe helyeztek, a hadkiegészítő parancsnokságra. Ilyen feladattal általában nyugdíj előtt álló, megfáradt tiszteket bíztak meg, ám így sem sikerült parkolópályára állítaniuk, ugyanis az ország mozgósítása éppen ezeken a parancsnokságokon történt. Mivel ez egyfajta belföldi diplomáciai küldetésként állandó kapcsolattartást jelentett a polgárokkal, így ebben a feladatkörben újabb, az egész országra kiterjedő rálátást nyertem.

Ezen tapasztalatait jól tudta hasznosítani a rendszerváltás utáni első független kormány Honvédelmi Minisztériumában.

Pontosan. Mint a HM személyzeti főosztályvezetője közvetlenül Für Lajos miniszter úr alárendeltjeként dolgoztam, ahol pár hónap alatt a 40 év – abból 28 év vezetői – tapasztalatát adhattam át. Ezeknek a hosszú éveknek köszönhetően rövid időn belül átláttam azt a helyzetet, amely katonapolitikai belső feszültségként állt fenn a politikai, a katonai vezetés és a kormányzat között.

A Varsói Szerződésből történt kiválás után a hivatásos állománynak át kellett állnia az új követelményrendszerre, amelyben az „új" vezetők a régiek maradtak, nyakunkon volt a Milosevics okozta délszláv válság, és miközben még Siklóson és Pécs külvárosában is hallható volt a határon túli gépfegyver és aknatűz, amikor Barcsra átlőttek, a hivatásosok még ebben a drámai időszakban sem érezték, hogy a politika feléjük fordult volna. Egy hadsereg nemzet előtti felértékelődése mindig akkor kerül előtérbe, amikor veszélyhelyzet van, az az állampolgár azonban, aki Budapesten atlétatrikóban, sörösüveggel kezében nézte a televízióban a Szentlászló nevű horvátországi település pusztulását, semmi felelősséget nem érzett a nemzet iránt.

Azóta is csak folyamatosan átszervezik a hadsereget, de határozott jövőképet még egyetlen hadügyminisztertől sem kaptunk.

Mindenki ki akar találni valamit, de ahogy akkor, úgy most sincs világos katonai alapelve a Magyar Köztársaságnak, márpedig az ország, a honvédelem és a nemzetbiztonság kérdései nem választhatók szét. A politika felelőssége, hogy békében olyan korszerű fegyveres erőt működtessen, amely mindenkor megfelel a kor színvonalán álló hadászati, hadműveleti, harcászati követelményeknek, ezen feladatok ellátására erkölcsileg elkötelezett, akárcsak a szülőföld, a haza és a nemzet védelme iránt. Mindezt elmulasztották kifejleszteni. Ki kellett volna alakítani a család, iskola, munkahely, hadsereg ifjúságnevelő szerepének egységét, de amikor ez szóba került, egy újonnan alakult párt azt követelte, hogy a honvédelmi törvényből töröljék a katonaság fent említett szerepét. A hadsereggel szemben persze továbbra is voltak elvárások, de a politika soha nem biztosított olyan összeget, hogy a 25-35 éves, elavult szovjet technika és a szinte mozgásképtelenné vált egyéb fegyverzeti eszközök lecserélése megtörténjék.

Pedig ez a magyar hadiiparnak is javára vált volna.

Minden józanul gondolkodó politikus tudja, hogy a haderőre fordított összeget vissza lehet forgatni a nemzetgazdaságba, hiszen egyfelől munkahelyteremtő, politikai jelentősége óriási. Másfelől a magyar munkás által gyártott fegyverzettel és felszereléssel védjük Hazánkat és ezekből képezünk háborús készleteket és tartalékot. Így egy minősített helyzetben nem szorulhatunk behozatalra akár fegyverzet vagy tartalék alkatrész vonatkozásában, más vagy netán ellenséggé váló országból. Ez ugyanis nemzetbiztonsági kérdés.

Szeretném emlékeztetni a politikai döntésre jogosultakat, hogy amikor a magyar királyi honvédség a versaillesi szorításból kiszabadult, a magyar mérnökök csodákra voltak képesek. Olyan hadieszközöket terveztek, amelyek a Ganz Mávagban és Győrben történő gyártása esetén a világon továbbra is mindenütt sikerrel vették volna fel a versenyt.

Horthy Miklós kormányzó által meghirdetett „Győri program" a Magyar Királyi Honvédség nagyarányú fejlesztését jelentette, melynek következtében a nehéziparunk felvirágzott. A Rába Gyár, a GANZ-MÁVAG és Diósgyőr a hadiipar fellegvára lett. A háború után a 70-es években a nemzeti haderő megteremtése érdekében a Rába gyár újra fellendül és az általuk gyártott páncélozott harcjármű, de különösen az 5 tonnás Rába-Man tehergépkocsi az akkori NATO összehasonlításban is megállta a helyét. Kinek állt érdekében, hogy ezt a programot leállítsák és helyette folyamatosan lerobbanó román Dakokkal szereljék fel a hadsereget? Ezek a rossz döntések hihetetlen károkat okoztak.

Biztosan elfelejtették, hogy a gyengéknek parancsolnak, az erősekkel pedig tárgyalnak. Ezt szem előtt tartva kellett volna készülni a Trianonban elcsatolt területek II. világháború utáni sorsának rendezésére.

Tudni kell, a trianoni békekényszer nem érvényes, hiszen 1947. február 12-én Párizsban már egy másikat irattak alá velünk Magyarország kárára.

A kényszer szóhoz ragaszkodnunk kell, mert ez is ugyanolyan felháborító megszorításokat tartalmazott, mint az azt megelőző. És kizárólag számunkra, pedig Románia, Szlovákia, Horvátország ugyanolyan szövetségese volt Hitlernek.

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy nem mi, hanem a nagyhatalmak döntöttek 1938-ban és 1940-ben a történelmi Magyarország magyarlakta területeinek visszacsatolásáról. Ezen nemzetközi törvénybe foglaltakat rúgták fel a megszálló győztes hatalmak jogán és rendelték el az 1938 előtti határok visszaállítását 1945-ben. Hol volt akkor még 1947, az újabb békekötés? Történelmi igazságtalanság, hogy a határon túli magyarokat megtagadta az anyaország és a politikusok szégyene, hogy a délvidéki 40 ezer magyar halottat jelentő mészárlások, a Maniu gárdisták erdélyi, továbbá a pozsonyi kegyetlenkedések halottai becsületének visszaállítását még ma sem követeli.

Eredményesség tekintetében milyen esélye lehet(ett) annak, hogy a vesztesként számon tartott Magyarország azóta is bármikor követelésekkel lépjen fel éppen a győztesekkel szemben?

Az 1989-ben önállóvá vált, nem történelmi államok rettegve várták, hogy az első független magyar kormány nemzetközi szinten azonnal fellép a magyarságot ért történelmi igazságtalansággal szemben és a békekényszer felülvizsgálatát követeli. Erre mi következett? Antall József csak annyit mondott, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke, mégis nekirontottak az országgyűlésben, a Fidesz pedig 1990. június 4-én a trianoni békekényszer gyásznappá nyilvánítása helyett egyszerűen kivonult az Országházból.

Csoda, ha ismét nyeregben érzik magukat a nem történelmi utódállamok, holott a nemzetközi jog nem szól arról, hogy Szlovákia jogos örököse lenne a Csehszlovákiának, Ukrajna Oroszországnak, a Román köztársaság a Román királyságnak, Horvátország, Szlovénia és a Jugoszláv Köztársaság a Jugoszláv királyságnak, az 1938 és 1940-es bécsi döntések sincsenek hatálytalanítva.

Az elpanamázott rendszerváltás kezében volt a lehetőség. Álbékés magatartást tanúsított, miközben a szomszédállamok már felkészültek arra, hogy Magyarország követelni fogja a kárpótlást, és a történelmi igazságtételt.

Milyen eszközök voltak a rendszerváltó kormány kezében, hogy ilyen követeléseinek érvényt szerezzen?

Első lépésnek meg lehetett volna tenni, hogy Magyarország csak akkor ismeri el a szomszéd államok függetlenségét, ha azok biztosítják a magyarlakta területek autonómiáját, esetleg még határmódosításhoz is hozzájárulnak. Mint említettem, ez senkit nem ért volna váratlanul. Amikor Moldávia függetlenségét Magyarország elsőként ismerte el, az új állam szövetségi rendszerünkbe való felvételét kérte. Ha a külpolitika akkor kinyitja a szemét, akkor nem a visegrádi álszövetséghez ragaszkodik, hanem egy magyar érdekeket szolgáló moldáv, lengyel, török, bolgár, olasz, esetleg osztrák politikai, gazdasági, katonai szövetség létrehozásán szorgoskodik. Ehhez később minden bizonnyal Németország is csatlakozott volna, hiszen hálás volt a vasfüggöny

lebontásáért. Szinte a tenyerén akart hordani bennünket, a volt NDK katonai felszerelésének egy részét alkatrészekkel együtt nekünk akarta adni. Olaszország a Dél-tiroli kérdés folytán jól ismerte a kisebbségek helyzetét – amikor úgy látta, hogy sérelem éri az Ausztriában élő olaszokat, katonai haderővel felvonult a határra –, tehát ő sem ellenezte volna a magyar kormány Trianonnal kapcsolatos felvetéseit. Két európai nagyhatalom támogatása pedig már sikerrel kecsegtetett volna.

Az utóbbi hónapokban a magyarok ellen a Délvidéken elkövetett gyalázatos támadások is alighanem a politikai mulasztás egyenes következményei.

Amikor Milosevics elvesztette a háborút, fegyveres erejét a magyarok lakta Délvidékre telepítette, és ezzel fenyegetettséget hozott létre. Magyarország persze elfelejtett tiltakozni. Ezzel együtt az amerikai légitámadások idejére a jugoszláv haderő már minden erkölcsi tartását elvesztette, hiszen a saját népe ellen háborút vívó, népirtást végző ortodox szerb politika érdekében a sok nemzetiségből álló hadsereg fiai nem akartak meghalni. Minden katonai elemző arra számított, hogy az amerikai légi csapásokkal együtt szárazföldi támadás indul Magyarország felől. Erre maguk a szerbek is számítottak, és bár ímmel-ámmal védelmi vonalakat építettek, úton-útfélen azt híresztelték, hogy nem fognak ellenállni, ha a magyarok bevonulnak. Ezt 2002-ben hallottam a zentai magyaroktól, akik lélegzetvisszafojtva várták az anyaország lépéseit. Csurka István annak idején fel is hívta az ország vezetésének figyelmét a kínálkozó lehetőségre, de érdemi cselekvés helyett megtámadták. Elsősorban azok, akik most azért vannak a kettős állampolgárság ellen, mert a határon túli területek magyarsága valószínűleg a Fideszre szavazna és így a jelenleg kormányzó pártok elvesztenék politikai hatalmukat. Érdekli is ezeket, hogy mi lesz a nemzet elszakított részeivel, amelyek nem szavazni akarnak, hanem biztosítékot a körülöttünk lévő nemzetállamok sovén rohamai ellen.

Az 1941-es délvidéki bevonulás után már a tisztázatlan körülmények között elhunyt gróf Teleki Pál állítólagos búcsúlevele is kárhoztatta lépéséért a Horthy kormányt. Csupán megismétlődött volna a szemforgatás?

Szegény Teleki Pál nyugodjon békében, de a köztudatban nem éppen a tények vertek gyökeret. Horthy Miklós kormányzó és legfőbb hadúr látta, hogy szétesett a Magyarországgal barátsági szerződést kötött és Trianonban magyar területeket kapott Jugoszláv királyság. A szerb haderő 1941 tavaszán már Zalaegerszeget, Pécset és Siklóst bombázta, ezzel egyidejűleg éppen az ajándékba kapott területeken megkezdődtek a sovén szerb tisztogatások. (Így volt ez már 1848-ban is, amikor a török elől menekült és befogadott szerbek rátámadtak a magyarokra, majd megismétlődött 1944 októbere után a felszabadítónak nevezett jugoszláv partizánok vérengzése idején.) Horthy ezt követően figyelmeztette az ideiglenes szerb kormányt,

hogy ismétlődés esetén Magyarország megteszi a szükséges lépéseket az ott élő nemzetrészek védelmében. Miután volt még egy zalaegerszegi bombázás 1941. április 10-én, két nap múlva a magyar királyi honvédség átlépte a trianoni határt és bevonult a Délvidékre. Ma nincs olyan erő és politikai akarat, hogy a magyar honvédség kellő súllyal és határozottsággal – nem határátlépésre gondolok – érvényt tudjon szerezni a külpolitikai tiltakozásnak a Délvidéken élők védelmében, de figyelmeztetésként legalább egy dandár teljes fegyverzetével felvonulhatott volna a határra.

Politikusaink Brüsszelben tettek panaszt, a NATO védernyő is megóvja a magyarságot – mondják.

Minden civilizált állam, ha a világ bármely pontján élő polgárait veszély fenyegeti, megteszi a szükséges politikai és katonai lépéseit. Ennek persze előfeltétele az erős gazdasági alapokon álló ütőképes hadsereg, ami nem fenyegetés, hanem nemzeti érdek. Ezzel szemben 1989-ben a bécsi haderő csökkentési tárgyalások után önként és dalolva semmisítettük meg csapásmérő eszközeinket, amin a környező országok jót röhögtek. Miután Albright asszony az új tagokkal bővített NATO-val kapcsolatban kijelentette, hogy a tagországok közötti viszályokat az érintetteknek kell rendezni, mondjon nekem egyetlen felelős politikust, aki az ország függetlenségét, nemzet biztonságát és védelmét a NATO elé helyezi! A magyar hon és országvédelem egyáltalán nem szerepel a politikusok rövid és hosszú távú elképzelésében, helyette megszüntetik a tüzérséget, leépítik a légierőt, bezárják a laktanyákat, megszüntetik a sorkatonaságot. Ilyen hozzáállással és tekintélyvesztéssel csak a mi nyelvünket beszélő, kultúránkat hordozó nemzetrészeink pusztulását segítjük, hogy ne lehessen többé magyar kérdésről beszélni.

Magyar Demokrata 2004/42.

Magyarország miniszterelnöke napról napra tanújelét adja, hogy vagy fogalma sincs arról, amiről beszél, vagy szándékosan használ olyan kifejezéseket, amelyekkel vérig tudja sérteni az érintetteket. Hol a pápával viselkedik alpári módon, hol a román miniszterelnökkel bratyizik Budapesten, hol Moszkvában zengi üde, mámoros ajakkal „felszabadítónk", a szovjet hadsereg hősi nevét. Utóbbi kijelentés valóságtartalmáról Erdős László nyugalmazott ezredest, a Honvédelmi Minisztérium Hadisírgondozó Irodájának volt igazgatóját kérdeztük.

Gyurcsány Ferenc moszkvai látogatása során alig néhány nappal a Vörös Hadsereg által rommá lőtt, elpusztított magyar főváros 1945. február 11-én történt elfoglalásának évfordulója után felszabadítónak nevezte a szovjet csapatokat. Ezen kijelentése felett mintha eljárt volna az idő.

Ha a miniszterelnöknek igaza lenne, akkor éppen a Szovjetunió legnagyobb utódállamával, az Oroszországi Föderációval megkötött egyezményeinket kéne sutba dobnunk. Ezek előkészítése akkor vette kezdetét, amikor Antall József kimondta, hogy az 1944. március 19-én német megszállás áldozatává lett Magyarország lényegében megszűnt létezni. Ettől kezdve a hazánk területén 1945. április 12-ig tartó fegyveres küzdelemben elesett 60 ezer magyar katona honvédő háborút folytatott a szülőföld védelmében.

Már csak azért sem lehet felszabadítónak nevezni a Vörös Hadsereget, mert a szovjet fegyveres erők szabályzataiban az „elfoglalni, birtokba venni, megsemmisíteni" meghatározások szerepeltek, olyan fogalom, hogy felszabadítás, nem létezett, ezt Rákosiék találták ki.

És persze azért sem lehettek felszabadítók, mert a szövetségesek 1943-ban Teheránban annak fejében ígérték a Szovjetuniónak Magyarországot a későbbi keleti tömb többi államával, hogy a szocialista forradalmat nem terjeszti el egészen az Atlanti-Óceánig. Egyébként Potsdamban az első térképet még úgy rajzolták meg, hogy azon a mi Dunántúlunkat az új német állam déli területébe olvasztották. Ha ez az elképzelés megvalósult volna, akkor ma nem létezne Magyarország.

Milyen, az Oroszországi Föderációval megkötött egyezményekre gondolt az imént, amelyek elkerülték a miniszterelnök figyelmét?

Nem felejtettük el azokat az évtizedeket, amikor az elesett magyar hősökre és a málenkij robotra elhurcolt 700 ezer személyre – közülük csupán 267 ezer tért vissza – még emlékeznünk sem volt szabad. Ez a tilalom csak 1989-ben kezdett oldódni és személyes közbenjárásomra több más alapítvánnyal közösen létrehoztuk a magyar hadisír gondozás intézményét. 1993-ban a

Genfi Egyezményen alapuló kormányközi megállapodást írtunk alá a németekkel az elesett katonák (tömeg)sírjainak kölcsönös felkutatásáról, tiszteletükre méltó emlékhelyek létesítéséről, ahol végre négy évtizedes elfojtott kesergés után a magyar hozzátartozók végre nyíltan leróhatják kegyeletüket és büntetlenül elsirathatják elhunyt szeretteiket. A múlthoz való tiszteletteljes viszonyulás ugyanis az egyik alapvető erkölcsi feltétele egy nemzet felemelkedésének. Ezzel egyidejűleg 1992-től 1994-ig hol Moszkvában, hol Budapesten folytattam tárgyalásokat az oroszokkal is, melynek eredményeként 1994. április 22-én én parafálhattam a kölcsönös hadisír gondozással kapcsolatos kormányközi megállapodást, amelyet ezt követően a két ország külügyminisztere 1995. március 7-én írt alá Moszkvában. Ennek létrejöttét nagyban elősegítette, hogy Jelcin 1992 novemberében a magyar országgyűlés ülésén megkövette a magyarságot és bocsánatot kért az 1956-os forradalom leveréséért. Nem ártana, ha politikusaink erről nem feledkeznének el, ahogyan arról sem, hogy a két háború közel 3,5 milliós veszteségéből majdnem 1 millió magyar valahol Oroszországban van eltemetve.

Milyen légkörben folytak a tárgyalások, milyen magatartást tanúsított az orosz fél?

Nem is vitatták, amiket elmondtam, hogy pl. 1945 óta Magyarország 3500 települése közül 2891-ben szovjet emlékmű áll, ami jóval meghaladja temetőik számát. Elmondtam továbbá, hogy a magyar polgárok eddig is jelesre vizsgáztak erkölcsiségből, más nemzetek iránti tiszteletből, mert nem dúlták föl a katonasírokat és nem rombolták le a szovjet emlékműveket, noha azok számukra nem a dicsőség és a győzelem, hanem a magyar nemzet megalázásának, az ország megszállásának, magyar anyák és leánygyermekek megerőszakolásának és százezrek gulágokra és kényszermunkatáborokba történt elhurcolásának a jelképei.

A tárgyaló fél oly nagyra értékelte ezt az egyenes beszédet, hogy az Oroszországi Föderáció területén nyugvó 14 nemzet fia közül az olaszokon és németeken kívül egyedül velünk írtak alá kormánymegállapodást. Ennek keretében hozhattuk haza 1994-ben gróf Bethlen István miniszterelnök és Dezső László, volt moszkvai katonai attasé hamvait, állíthattunk emlékművet a magyar katonák tiszteletére a Moszkva melletti Krasznogorszkban a volt hadifogolytábor helyén. 1997-ben Bolgyirevkában létesítettünk Doni-emlékhelyet, valamint kétszáz további magyar katonai temetőt, 1999-ben pedig az „ismeretlen honvéd"-et hoztuk haza a Don mellől.

Milyen előírásokat tartalmazott a kormányközi megállapodás?

Noha a Genfi Konvenció értelmében Magyarország területén bármely nemzet katonafiának a sírja háborítatlanságot élvezett, a magyaroké kivételt képezett. Csak a rendszerváltáskor érkezett el az ideje, hogy helyre állítsuk a nemzeti történelmi múltat és a megtagadottak becsületét legalább holtukban, hogy a magyar katonának adjuk meg a hősi halál dicsőségét és címét, mert alkotmányos kötelessége teljesítése közben esett el és nem volt tiszte

eldönteni, hogy jó vagy rossz oldalon harcolt a háborúban. A Genfi Konvenció, a katonasírok sérthetetlensége és védelme alá helyezi az 1957-es kiegészítő jkv. szerint a politikai megkülönböztetés következtében elpusztított polgári személyeket is.

Tudjuk-e, hogy hozzávetőleg hány magyart hurcoltak Szibériába a „felszabadítók"? Ahány történészt hallunk, annyiféle adatot tesznek elénk.

Amikor a szovjet hadsereg birtokba veszi Magyarországot, a Magyar Királyi Honvédség közel 700 ezer fős maradványa nyugatra szorul, ahol „megosztoznak" rajtuk. 350 ezer nyugati, 350 ezer pedig keleti, szovjet hadifogságba kerül. Ez azonban nem a teljes létszám, hiszen már az 1941-44-es hadműveletekben is estek fogságba magyarok, és nem kevesen voltak, akik még az I. világháborús fogságból sem térhettek haza a Szovjetunió területéről. Ehhez jött a már említett 700 ezer polgári áldozat, akiket málenkij robot címén hurcoltak el, közülük több, mint 200 ezer magyar állampolgárságú, ám német anyanyelvű sváb. Azok lélekszáma megszámlálhatatlan, akiket a mezőkön és a településeken fogdostak össze, hogy a Szibéria felé irányított hadifogoly szállítmányokból megszökött szerencsétlenek helyére állítva, a létszám meglegyen. Ennek ismeretében kell vizsgálnunk a szeretteit vesztett magyarságot. Minden 3-4 családban volt háborús veszteség, akikért még egy szál gyertyát sem gyújthatott, miközben egy évben három-négy alkalommal is szovjet hősi emlékműveknél állami pénzen szervezett rendezvényekre kényszerítették, ahol legyőzőit kellett dicsőítenie, és ahol még az óvodásoknak is kis piros zászlócskákat nyomtak a kezébe.

Az ilyen kényszer ünnepek hatására születhetett a fanyar humor, amely azt kérdezi, hogy mi volt a különbség a szovjet és a török megszállás között? Válasz: a törökök nem tették kötelezővé számunkra a török nyelvet, nem tették nemzeti ünnepünkké a mohácsi vészt és nem mondták, hogy ideiglenesen állomásoznak Magyarországon.

A valóságban ennél jóval drámaibb jelentek játszódtak le, amikor a meztelenre vetkőztetett magyar hadifoglyoknak a szibériai 40 fokos hidegben azt mondták, hogy fürdeni mennek, miközben szántalpakra szerelt vasúti kocsikba hajtották őket. Rájuk zárták az ajtót, majd tűzoltófecskendővel addig locsolták őket, míg másnap reggelre csonttá nem fagytak és tetemüket még élő bajtársaikkal vaskampókkal húzatták ki a vagonokból. Ez volt a kommunizmus „emberi" magatartása a hadifoglyokkal szemben, arról a gyötrelmekről nem is beszélve, amelyeket a 16-25 éves leányok a bányákban és táborokban átéltek. Amikor a holokausztot emlegetjük, nem árt emlékezni, hogy a barna és a vörös rém ugyanazt a bűnt követte el. Egyébként az orosz embernek sem kell a szovjet hatalom. Olyan, a magyar televízió által forgatott film van a birtokomban, amelyen a megszólaltatott orosz asszony Hitlert és Sztálint egy kalap alá vette.

A katonasírokról és emlékművekről tehát sikerült megállapodni, de mi a helyzet a budapesti Szabadság téri emlékművel?

A megállapodást követően, a korábbi szovjet hatalom által kinevezett magyarországi helytartó, Aboimov, ekkor már nagykövet, régi szokásához híven 1995-ben még a magyar belügyekbe is beavatkozott, amikor jegyzékben akarta megszabni, hogy milyen feltételekkel lehet az emlékmű alatt mélygarázst építeni. Egy szempontról azonban megfeledkezett, mégpedig arról, hogy a kormánymegállapodás úgy szólt: ott lehetnek emlékművek, ahol elesett katonák földi maradványai nyugszanak. Márpedig a Szabadság tér alatt nincsenek halottak, az ott álló emlékmű helyett pedig a rákoskeresztúri temetőben felállítottak egy hatalmas, négy és fél méter magas, vörös márvány oszlopot. Vajon Aboimov belegondolt-e, hogy milyen érzés azoknak az embereknek naponta elmenni a Szabadság téri emlékmű előtt, akik megjárták az internáló táborokat, akiket a szovjet szuronyok árnyékában meghurcoltak, kisemmiztek, emberi jogaiktól megfosztottak és akik pár tízezer forintos nyugdíjból tengetik életüket. Nekik aztán érdemes arról beszélni, hogy a szovjet felszabadítóként érkezett, főleg ha azt is tudja, hogy 1848-as szabadságharcunk leverésében oroszlánrészt vállaltak az oroszok, hogy az I. világháborúban az oroszok törtek be a Kárpátokba, hogy a II. világháborúban az oroszok szállták meg bennünket, elhurcolt katonáinkat pedig a Genfi Konvencióval ellentétben hat hónappal a fegyveres küzdelem befejezése után sem bocsátottak szabadon.

Visszatérő divat fasisztának, nácinak nevezni a magyar katonát.

A Magyar Királyi Honvédség nem volt sem nyilas horda, sem náci, sem fasiszta. Ha az lett volna, akkor a legfőbb hadúr, Vitéz Nagybányai Horthy Miklós nem akadályozta volna 1944. október 19-ig, a német megszállásig a zsidók elhurcolását. Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy azért nem sikerült kiugranunk, mert az 1942. január 1-jei Washingtoni egyezményt 26 ország azzal írta alá, hogy nem köt különbékét a tengelyhatalmak egyikével sem, a háborút az ellenség teljes megsemmisítéséig, vagy a feltétel nélküli fegyverletételéig folytatják. Ha Magyarország a románokhoz hasonlóan átáll a szovjethez, akkor Sztálin 1944-ben egyedül foglalta volna el Németországot Magyarországon és Ausztrián keresztül, hiszen az amerikai-brit csapatok csak 1944 decemberében érték el Németország nyugati határait. Ez a hősies kitartás okozta időveszteség olyannyira felbőszítette a Budapestet csak három hónapos ostrom után elfoglaló szovjet parancsnokokat, hogy a budai várban talált négyezer sebesültre benzinnel átitatott szalmát szórtak és meggyújtották. Lehet ezt a bestialitást felszabadításnak nevezni? Itt jegyzem meg, hogy az Oroszországi Föderáció ma már nem használja a vörös csillagot, a kommunista jelképrendszert, a sarló kalapácsot. Helyette visszahozta a cárok kétfejű sas madarát, a jelenlegi szovjet rendszer pedig elhatárolja magát a saját népe ellen – is – elkövetett bűneitől.

Camonik és etruszkok nyomában: Gondos Béla

A világnak szerencsére számtalan olyan pontja van, ahová a turisták mindent elpusztító tömegei még nem tették be a lábukat. Aki ezen területek csodáit feltárja, óriási felelősséget vállal, hiszen nem tudhatja, hogy jót, vagy rosszat tesz a bemutatott környezettel. Gondos Béla úgy érezte, mégis meg kell tennie, mert abban bízik, hogy múltunk emlékeinek megismertetésével éppen az emberek tiszteletét tudja kiváltani az elődök iránt.

Gondos Béla

Fénykép: Galambos Anita

Tavaly szeptemberben Olaszország olyan tájaira utazott feleségével, ahol szinte még a madár sem jár. Miért választották ezt a helyszínt?

Az Észak-Olaszországi tóvidéken, az Iseo tó közelében jártunk, attól kicsit északra. Ez a mintegy 80 kilométer hosszú völgy – a Valle Camonica – az emberiség ősi örökségei közül az egyik legnagyobb „kőből készült képeskönyv", amelyről úgy tíz évvel ezelőtt olvastam az *Élet és Tudomány*ban. A völgyben egykoron megfordult egy titokzatos ősi nép, a camoni, amelynek sziklarajzok és vésetek formájában az őket követő népekével együtt hátrahagyott nyomainak megóvására két nagyobb nemzeti parkot is kialakítottak. Nem csoda, hogy a világörökség részévé nyilvánították, hiszen a kutatóknak hozzávetőleg 300 ezer feltárt, rögzített, azonosított sziklarajzról van tudomásuk, de még több is lehet a lakatlanabb területeken. Noha a nagyobb tavak környékén rengeteg turista fordul meg, ide már csak elvétve jutnak el. Ennek az az előnye, hogy nem teszik tönkre, hiszen csak azok jönnek, akik ezt a különlegességet akarják látni.

Mekkora ez a terület?

A La Quane Nemzeti Park kb. 3-4 km hosszú és 2 km széles. A könnyebb eligazodás céljából az itt található feliratos, rajzos sziklákat a kutatók megszámozták és a tájékoztatóban ennek megfelelőn közlik az érdekesebbek helyét.

Mikor tárták fel ezeket a rajzokat?

Noha már a XIX. században is tudtak róluk, a feltárások valószínűleg csak az 1980/90-es évek fordulóján kezdődtek. A feltárt emlékeken kívül legnagyobb élményünk az volt, úgy éreztük, rájöttünk, miért is lehetett szent ez hely a korai emberek számára. Amikor alkonytájt elhagytuk a völgyet és visszatekintettünk, páratlanul varázslatos látvány tárult elénk. A lenyugvó Nap a völgyet körülvevő sziklák csipkézettsége miatt többször is eltűnik, majd újból felbukkan, ennek következtében a sziklákon szinte végigvonulnak a lenyugvó Napnak a sugarai, ami hihetetlen fényhatásokat hoz létre. Ugyanaz a megmagyarázhatatlan, felemelő érzés kerített hatalmába bennünket, ami a korai embert is megragadhatta.

Mit tudunk az említett camoniakról?

Ezt a nevet a kutatók adták nekik, mert valójában nem tudják, hogy milyen népcsoporthoz is tartoztak. Már csak azért sem, mert annyit azért sikerült kideríteni, hogy nem itt éltek, a völgyet csak kultikus célra használták. Ezt abból tudjuk, hogy míg házábrázolásukból rengeteg van, sírleletre, településre utaló nyom viszont egyetlen egy sem. A feltárt sírok az olasz történészek szerint későbbiek, nincs közük a camoniakhoz. Ez azért érdekes, mert a legrégibb ábrák már 12 ezer évvel ezelőtt megjelentek és attól kezdve valamilyen nép mindig ugyanerre a célra használta a völgyet egészen Krisztusig. Előtte ezer évvel az etruszkok, néhány száz évvel később a kelták, majd a latinok, végül a rómaiak is bejáratosak lettek a völgybe, és a már meglévő sziklarajzok közé ők is felkarcolták saját rajzaikat, felirataikat anélkül, hogy a korábbiakat tönkretették volna.

Szarvasok a Valle Camonica-i sziklarajzon

Ezek közül milyen jeleket hagyott maga után ez az ismeretlen népcsoport?

Kicsit egyszerűnek tűnő ember- és rengeteg állatábrázolást sziklarajzok és vésetek formájában, amelyek közül leggyakrabban, ezerszámra a szarvas jelenik meg. A jelenség furcsasága, hogy ezen a vidéken emberemlékezet

óta nem élnek szarvasok. Az ő megjelenítésük – egyik-másikuk gyönyörű ágas-bogas agancsot visel – tehát máshonnét jött, talán éppen az ismeretlen camoni nép közvetítésével. Ezeket az ábrázolásokat az vezeti vissza a legősibb barlangrajzokig, hogy rengeteg közöttük a jelképes útvesztő, csigavonal és körkereszt.

Írásjelek is láthatók az alakábrázolásokon kívül?

A korai korszakból nincsenek írásjelek, ezek csak az etruszk korszaknál kezdődnek, amikor a rajzok mellé már feliratokat is elhelyeztek. Ezekből sok száz, de lehet, hogy több ezer is fennmaradt. Önálló etruszk rovásfeliratok is szép számmal találhatók, amelyek meglehetősen nagy átfedést mutatnak a székely-magyar rovásírással. Ezzel együtt még mindig gondban vannak tudósok e nép hovatartozását illetően, noha Dr. Mario Alinei professzor kutatásai alapján az etruszkok és a magyarok közötti közvetlen rokonságot bizonyítottnak tekinthetjük. Fő letelepedési területük innen lényegesen délebbre, a mai Olaszország középső részén – Bologna, Firenze, Nápoly – közepén volt. Ide minden bizonnyal „kirándulni" jöttek, mert ők is megérezték a völgy különlegességét.

Következtethetünk-e az ott élt népek mindennapjaira, viseletére?

Rengeteg jelenet látható a hétköznapi életről, szövésről, bőrkikészítésről, de előfordulnak harcra utaló jelek is, amelyeken az emberek karddal, dárdával küzdenek. Mivel ezek száma viszonylag kevés, nem lehetett egy harcias nép, aki szívesen örökítette meg a viadalait, ezzel szemben jelentős a kultikus, áldozatot bemutató jelek száma. Megjelenítették továbbá ősi, lábakon álló házaikat, ezek újjáépített példányait egy kis múzeumban helyezték el szövőszékek és viseletük társaságában. Ez azért volt lehetséges, mert a többnyire meztelen alakok mellett néhányan ruházatot is viseltek a rajzokon. Kiemelt értékként kezelnek egy nagyon ősi kocsi ábrázolást, amelynek leírásában az is olvasható, hogy mai változatát néhány világtól elzárt környékbeli falucskában mind a mai napig használják.

Lovaskocsi a Valle Camonica-i sziklarajzon

A vadászatot megjelenítő ábrázolásokból tudjuk, hogy lovon és gyalogosan történt – elég sok a ló ábrázolás –, hogy az elejtett zsákmányt mi módon szállították haza. Egy kis múzeumban 1,5-2 méter magas menhíreket is kiállítottak.

Számunkra hihetetlenül nagy élményt jelentett a közeli Capo di Pont nevű városka szélén gyermekek számára létrehozott graffiti park. Itt nem a másutt

megszokott firkák láthatók, hanem a gyermekek benyomásai a Nemzeti Parkban tett látogatásuk után. A helybéli iskola falán ugyancsak ezeknek a jeleknek, rajzoknak dombormű változatait helyezték el. Úgy tűnik, hogy a gyerekek és felnőttek az ősi „alkotók" hatása alatt élik mindennapi életüket.

A sziklák letisztított állapotban láthatók, vagy úgy, ahogy rájuk bukkantak?

A Nemzeti Parkban lévőket restaurálták, de a tóhoz közelebbi, másik Nemzeti Park, a Luine területén sokkal egyszerűbb körülmények között lehet megtekinteni a jeleket. Ezek jól mutatják, hogy milyen állapotban lehettek az ábrák és feliratok a feltárás előtt.

Bizonyos értelemben itt enyhén eltérő megközelítéssel dolgoztak az ősi mesterek, úgy tűnik, mintha az ugyanazon néphez tartozó, ám másik nagycsalád, vagy törzs tagjai tartották volna itt az istentiszteleteiket. Ugyancsak megjelennek a rovásfeliratok is, csak a másiknál kevésbé élesen, kivehetően.

Milyen keménységűek ezek a kövek, mivel lehetett a véseteket elkészíteni hiszen a vonalak nagyon élesen kirajzolódnak?

Jó kérdés. Mivel a legkorábbi korszak még a fémmegmunkálás előtti időre nyúlik vissza, csak kővel tehették, a kőszerszámot pedig valamivel ütni is kellett. A hegyekre felvezető, kígyózó utak mentén találhatók ezek a ferde sziklák, amelyekre a művész rátérdelve, vagy ráhasalva dolgozott. Korunk embere ezt úgy utánozta, hogy az ősi ábrák mintájára alakította, nyírta a hegyoldalban a növényzetet.

Idén januárban Rómát keresték fel, ahol aligha a jól ismert és számtalan könyvben bemutatott római emlékekre voltak kíváncsiak.

Valóban nem, a hajdani etruszk települések területén talált régészeti leletek helyszínen nem hagyott részének kiállítását tanulmányoztuk. Ez egy hatalmas park épületében, a Villa Giulia múzeum termeinek tucatjaiban látható, ahol az etruszkok sírleletei, használati tárgyai, görög-vázák találhatók. Etruszk templom is áll az udvaron, de csak a régi festmények, festett sírkamrák másolataival, hiszen ezek legnagyobb része eredeti helyén Tarquiniában ma is látogatható. A Rómától 40 km-re lévő, csodálatos, középkori épületekkel tele ősi település mellett található a hajdani etruszk sírváros, a maga 2500 éves tumbáival. Mivel a túlvilági életnek nagy jelentőséget tulajdonítottak, halottaikat ellátták e világon használatos tárgyaikkal. Ha az elhunytak életükben lakomáztak, sportoltak, szerelmi életet éltek, akkor bizonyára a túlvilágon is azt teszik – gondolták. Van tehát egy múzeum a maga világhírű, egészen életszerű szarkofágjaival és a feltárt, kb. 2500 éves tumbák. Temetkezési kultúrájukhoz tartozik, hogy mind a hamvasztásos urnás, mind a szarkofágos temetést használták. Cerveteri városka közelében található a legnagyobb nekropolisz, azaz etruszk sírváros, egész utcahálózattal. Ott százával láthatók a hatalmas tumulusok, azaz kör alaprajzú, földdel lefedett, domború, olykor több sírkamrát is tartalmazó sírépítmények,

amelyek nagysága jelezte az elhunytak gazdagságát. Egyikük-másikuk 50-60 méteres magasságot is eléri. Noha ezek közül számos látogatható, a környéken még feltáratlan dombok százairól tudunk.

Előbbre jutott-e a tudomány az etruszkok eredetének kutatásában? Vannak-e a kiállításnak erre utaló jelei?

Elképzelhető, hogy az etruszkság több népből állt össze, amelynek kultúrájához az egyes népcsoportok hozzáadták a sajátjukat. Műveltségük bizonyos elemei hasoníthatók a görögök előtti krétaival, valamint a mükénéivel. Továbbra is csak az tudható bizonyossággal, hogy hajós nép volt, amely sokáig a görögökkel együtt uralta a Földközi-tenger medencéjét, de sokáig együttműködött más hajós népekkel is, így a föníciaiakkal. Nem voltak hódítók, inkább kereskedők. Nagyon fontos volt számukra a jövőbelátás, a papság legkiemeltebb csoportját a bél–, és májjósok képezték, de előfordult, hogy természeti jelenségekből, pl. villámlásból, vagy a Föld rezgéseiből igyekeztek kikövetkeztetni a jövőt. Szemléletük szerint az istenek a különféle jelenségekben lakoztak, a villámok is tőlük érkezett jelzések.

Tudjuk, hogy az etruszkok a magyarok őseitől vették át rovásírásukat, de sikerült-e ezekből összefüggő szövege(ke)t lefordítani?

Noha tárgyaik jelentős részét rovás feliratokkal díszítették, ezeket sokáig nem tudták megfejteni, mert nem ismerték a nyelvüket. Napjainkban már tapasztalható némi előrelépés ezen a téren.

Itt jegyzem meg, hogy Európában több helyen használták ezeket a rovásírásokat, így az ibérek a mai Spanyolországban, a ligurok és venétek pedig Olaszország területén. Az etruszk rovásírás fénykora 2500 évvel ezelőttre tehető, mielőtt Krisztus előtt 2-300 évvel beolvadtak a rájuk települt latinokba, rómaiakba.

Hogyan vélekednek az olaszok erről a beolvasztásról?

Mivel az etruszk szobrászok már a görögök előtt csodákat műveltek, házaikat faragott domborművekkel rendezték be, az olaszok büszkén vallják, hogy saját kultúrájuk összetevői. Ezek közé számítják a longobárdokét, venétekét, szikulokét. Az olasz nagyvárosok közül a magaslatokra telepített Orvieto, Bologna, Viterbo etruszk eredetű, és napjainkban is az eredeti etruszk városfalak veszik körül.

Vallja-e magát valaki napjainkban az etruszkok leszármazottjának?

Igen, de ez csaknem kizárólag az etruszk eredetű településeken a régóta ott élő családok között előforduló hagyomány. Etruszk kisebbség nincs, hagyomány viszont annál több, hiszen a capitoliumi farkas is etruszk alkotás. Róma korai időszakából pedig etruszk uralkodókat ismerünk.

Vannak emberek, akik szigorú mértani és vegyészeti szabályokat alapul véve jutnak el az írás törvényszerűségeihez. Hogy ez miként lehetséges, arra Gyenes József vegyészmérnök a legjobb példa. A puszta kémiai felismerés azonban mit sem érne, ha a szakemberben nem dobogna odaadó szív a haza iránt. Az sem árt, ha a töprengés és vívódás évtizedekbe nyúlását megoszthatja egész életre választott, hű társával.

Gyenes József és felesége, Feleky Erzsébet

Ön nem rovásírónak készült. Milyen okok késztették arra, hogy főfoglalkozása után ősi kultúrkincsünk kutatása töltse ki életét?

Ezt egyrészt az alaptermészetemmel tudom magyarázni, hiszen nem egyszerűen vegyészmérnök vagyok, hanem kísérletező és kutató ember is, mert ilyennek születtem. A Csepel-művek egyik laboratóriumában 40 éven át több, mint tízezer kísérlettel próbáltam megtalálni a mikrokohászat összefüggéseit az ötvözött és ötvözetlen hegesztőelektródák megalkotása, valamint a különböző ötvöző anyagok oxidációtól mentes heganyagba történő bevitele céljából. Ehhez rengeteg türelem és nagy kitartás kellett.

Elképzelhető, hogy amikor nyugdíjba mentem, mennyire hiányzott a kutatás az életemből. Aztán a véletlen (?) segített. Az erdélyi menekülteket felkaroló rákospalotai templomban összetalálkoztam Borbély Leventével, akiről kiderült, hogy nem csupán vegyész, hanem a székely rovásírás megszállottja is, aki éppen a rovásírás folyóírássá alakításán dolgozott. Nem tudom, mire jutott, mert a romániai forradalom után visszament Székelykeresztúrra, tevékenységével viszont sikerült felébresztenie bennem a kutatómérnök kíváncsiságát a rovásírás titkai, törvényszerűségei iránt.

Hogyan fogott hozzá a rovásíráskutatáshoz? Mi volt az első felismerése?

Mindenek előtt az, hogy nem egészen helyes, ha valaki gépiesen, a latin ábécének megfelelően próbálja megtanulni a betűit. Azonnal szemembe tűnt, hogy vannak kör, létra és piramis alakú jegyei, vegyészként pedig azt is észre kellett vennem, hogy ezekkel a magyar írásjegyekkel periódusos rendszert lehet képezni. Ezt meg is tettem. 5-6 esztendeig csak a székely ifjak fórumának a betűsorát használtam, ami annyira lenyűgözött, hogy magam is elkezdtem szórólapokat készíteni, majd osztogatni az akkoriban működött népligeti Jurta színházban. Ott ismerkedtem meg Libisch Győzővel és Gondos Bélával. A kezdeti szórólapokat kisebb tanulmányok követték, ezek közül néhány a *Szent Korona*, a *Kötött kéve* és a *Hunnia* című lapokban meg is jelent.

Milyen eredményei lettek ennek a szórólapozásnak?

Legbüszkébb arra vagyok, hogy 1991 elején a Magyarok Nemzeti Szövetsége felkért magyar rovásírásos táblák készítésére. Így született az a magyar és latin betűs feliratokkal ellátott nyolc Árpád-pajzs, amelyeket 1991. március 15-én végigvittünk Budapest felvonulási útjain. Tettük ezt azért, hogy az ezer éven át üldözött magyar írás, ez a történelmi csoda, végre megjelenhessen a nagy nyilvánosság előtt. A nyolc pajzsot úgy válogattuk össze, hogy üzenetet hordozzon a csüggedésre hajlamos, félelmektől meggyötört, agymosott, célját csak homályosan látó magyar nemzet számára.

Milyen felirtatok kerültek a pajzsokra?

A nyolc pajzsot kétszer négy csoportra osztottuk, közülük az első négy az Égieket idézte, a második a földiekhez szólt. Előbbiek arra szólítanak fel, hogy ne csak itt a Földön éljünk, hanem forduljunk hitünkkel, segélykérésünkkel az Égiek felé is. Mivel az ősök tisztelete az egyik legjellemzőbb tulajdonsága a magyaroknak, az elsőre Thaly Kálmán idézete került: *Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzeted!* Ezt követi a Czuczor Gergely bíztatása: *Él még a magyarok nagy Istene,* tehát nem szabad csüggedni, az igaz magyarokban meg kell lennie a bizodalomnak, hogy tudnak kihez fordulni. A harmadik: *Ne hagyd elveszni Erdélyt Istenünk.* Itt jegyzem meg, hogy még Bajcsy-Zsilinszky Endré szerint is Erdélynek mindenképp Magyarország részévé kell válni és mint autonóm terület, a Szent Korona alá kell tartoznia. Ezt a Svájcban angolul megjelent könyvéből idéztem, amit Göncz Árpád fordított magyarra. A negyedik idézet: *Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Mivel a legfontosabb alapgondolat, hogy a magyarnak minden nap erősíteni kell a hitét, a második négy pajzs a *Magyar legyen hited* felirattal indít az ötödik pajzson. A hatodik: *Él magyar, áll Buda még.* Amennyiben olyan magyarok társaságát igyekszünk keresni, akik szemléletével azonosulni tudunk, akkor meg is találjuk őket. Ha pedig ezek az azonos gondolkodású emberek ugyanazt akarják, abból az akaratból valami nagy tett is születhet. A hetedik pajzs szerint *Égi magyarokká kell lennünk!* végül a nyolcadik felirata: *Talpra magyar!* A huszonnegyedik óra utolsó perceit éljük. Cselekednünk kell!

Varga Csabát évekkel megelőzve Ön kezdetektől fogva magyar írásnak nevezi a rovásírást. Ebből kiindulva persze lehetne pártus, szkíta, hun, avar írás is.

Én csupán rövidítésként használom, de hun-magyar, vagy hun-székely-magyar írásnak is hívtam. Ha mégis azt mondjuk, hogy magyar rovásírás, akkor magyar, más népekétől eltérő jellegét szeretném hangsúlyozni. Ezzel azt is kiemelem, hogy a magyar írás tágabb fogalom, hiszen a kezdetek kezdetén puha anyagokra, pl. agyagra, bőrre, papiruszra, nemesfém lemezekre írtak, de egyidejűleg fára is róttak, pontosan ez által (a fa erezése miatt) torzult is egy kissé több írásjegyünk. A tatárlakai amulettet alapul véve a kört teljes körrel kellett ábrázolnom, a létrajegyek esetében sem jó, ha megtörik a foka és ferdén áll. Legyen az csak vízszintes! Ha ezt megteszem és a kör alakú jelbe behúzom a tatárlakai amulett két nagy átlóját, akkor azonnal érzékeltethetem, hogy az bizony a kerék piktogramja. Ha ugyanezt jelkép értelemben nézem, akkor már a Napé is. A létrajegyeknél az egyes, kettes, hármas fokú létrák a fokozatosságot fejezik ki, azaz a felfelé törekvés jelképei, mégpedig azon jézusi parancsé, hogy legyünk egyre tökéletesebbek. Sinka István szavaival égi magyarokká kell lennünk, ám ez megfelelő szüntelen, szigorú, céltudatos önneveléssel csak „fokról fokra" történhet. Ezek az erkölcsi tanításai a létra alakzatoknak. Ha egymás mellé állítom őket, akkor olyan feladatcsoportot is ki tudok kijelölni, mint pl. a Jézus urunk hegyi beszédében szereplő nyolc boldogság (feladat), ami a tökéletességhez szükséges. Ez már kapcsolatban van a nemes, nyolcrétű ösvénnyel is, Buddha tanításával. Mint nyugdíjas, a Körösi Csoma Intézet külső munkatársaként angolból és németből fordítottam a Láma Anagarika Govinda könyveit. Összefoglalva, először tehát meg kellett állapítanom, hogy milyen volt az írott alak, utána már könnyűnek tűnt annak jelképi jelentését és értelmét megtalálni.

Aki a rovásírással foglalkozik, az a valódi magyar őstörténethez is közelebb jut.

Ez elkerülhetetlen, ám egyetlen pillanatra sem szűnő éberséggel kell vigyázni, nehogy az elsikkasztott forradalmak sorsára jusson ez a kicsiny körökből indult, ám egyre tovaterjedő új magyar csendes forradalom.

Ennek következő lépése az volt, hogy nem csak foglalkoztam a rovásírással, hanem használni is kezdtem a mindennapi életben. 1995-ben Ne bántsd a magyar írást címmel cikket írtunk a *Hunniá*ba: *„…hisszük és valljuk, hogy magyar rovás ősi eredeti írás, olyan szellemi kincs, hasonlóképpen a magyar nyelvhez, amelyre büszkék lehetünk. Szent meggyőződésünk, hogy a rovásírás kulcs csodás igaz őstörténetünk és őstörténelmünk megismeréséhez."* Ahogyan említette, aki komolyan foglalkozik a magyar rovásírásjegyekkel, az elkerülhetetlenül tanulni kezdi az igaz magyar történelmet is. A magyar nyelv, a hozzáilleszkedő magyar írás és a magyar őstörténet hármas egységet képez, amelyből az első kettő eredete titok. Azonnal tökéletes formában jelent meg éspedig azért, mert szinte égi eredetű. Nem véletlenül mondja John Bowring, hogy aki ezt megfejti, isteni titkot fejt meg.

Példamutató házasságban él kedves feleségével, Zsóka nénivel. Hogyan egészítik ki egymás tevékenységét?

Nyugodtan állíthatom, hogy ő az ihlető erő, és nem is annyira a kutatás területén, mint inkább a helyes irány sugalmazásával, mert így működnek benne a székely, meg a felvidéki Szirmayak génjei. Együtt ismertük fel a magyar írás egyik-másik rejtélyét, nézegettük a térképen a Kárpátok koszorúját. Ő fedezte fel, hogy ez a hatalmas ív a magyar O betűre emlékeztet, ami az ország szavunk kezdőbetűjeként az Ország jelképe. A magyar írás egyik legkönnyebben hirdethető igazsága, hogy az egész világon nincs még egy olyannyira tökéletes geológiai, földrajzi egység, mint az édesvizekben, forrásvizekben csodálatos kisugárzásokban páratlanul gazdag Kárpát-medence. Bobula Ida szavaival jogosan mondhatjuk, hogy *„…midőn az Úr ez országot teremté, gránithegyekből vont köré határt."* Az O betű tehát égi eredetű, amit maga az Úr rajzolt spirálködből. Az E betűben párom az erdélyi Kárpátok alakzatát fedezte fel.

Kiadásra vár *Oriontól Tatárlakáig – A magyar rovás/írás tündérkönyve* című kézirata.

A majd 300 oldalas kézirat 2003 augusztusa óta Mészáros Márta tanárnőnél van, begépelésre, tördelésre, szerkesztésre vár. Illusztrációit testvéröcsém készítette. A kiadvány egyik alapja az FDC rendszer, amelynek létrehozásában a tatárlakai amulett segített.

Archimedesz mondotta: *Adjatok egy biztos pontot és kimozdítom a Földet a helyéből.* Nekem a tatárlakai amulett ez a biztos pont, és segítségével ki lehetett hozni a magyar írásjegyeket a latin ábécé tömlöcéből. A könyv címe jelzi az óriási térbeli és időbeli látóhatárt, ami a csillagos égtől a erdélyi Tatárlakáig terjed és igyekszik felölelni a nagy titkokat.

A hátsó borítóján látható székelykapu Erdélyt jelképezi, felirata így szól: *Igaz ember, e kapu nem akar kizárni, csak azt mutatja merre kell bejönni.* Van egy másik felirat is: *Ezen a kapun tiszta szívvel bejöhetsz, de álnoksággal föl, s alá elmehetsz.*

Alatta röviden ismertetem a könyv tartalmát: *A hun-székely-magyar rovásírás rengeteg titkára derít fényt e Tündérkönyv szerzőhármasa: a kutató vegyészmérnök, az ihlető, sugalmazó székely asszony, és az ötletgazdag rajztanár. Ők nem csak nézik, de látják és láttatják is a magyar írást, mint az emberiség egyik ősi írását. Rekonstruálják a magyar írásjegyek eredeti írott alakját, kiszabadítják őket a latin ábécérend betűtömlöcéből és a magyar betűk, szabadságukat visszanyerve levetik ruhájukat. Tündér köntöst öltenek magukra és megtörténik a csoda. Önrendeződéssel helyreáll a mindeddig eredménytelenül keresett, kutatott, hármas tagoltságú, természetes betűrend, mert most érkezett el ennek az ideje, a Vízöntő korszak. A magyar D, a sumér dingir jegy központi helyet foglal el, mint magyar Tündér Ilona, Világanya, itt a Nagyboldogasszony betűszimboluma. Felette vannak az égi jegyek, alatta a földi jegyek. Íme, végre kozmikus törvények meghatározta helyükre kerülnek a magyar betűatomok és molekulák, létrejön egy tökéletes betűkristály, mint valami sok kazettás briliáns. Sugározni képes, ország világ számára a táltosi üzenetet. Az pedig így*

szól: A magyar ősnyelv, ősírás, őstörténet a világon egyedülállóan szerves egységet képez, mely méltó arra, hogy védett legyen, világörökség legyen.

A címoldalon egy nyolcszög fölső sarkában látható az Orion csillagkép, Nimród atyánk megjelenítése, lent pedig a tatárlakai amulett. A csillagkép felett Badiny Jós Ferenc professzor úr egyik könyvéből vett idézet olvasható magyar betűkkel írva: *„Őstörténetünk az égre van írva"*.

Miért nevezte el Tündérkönyvnek?

Ez az FDC három betűjéből is kiolvasható, hiszen azt is mondhatnám: Dingir-könyv. Úgy a házunkhoz vezető lépcsőkre, mint a veranda homlokzatára rovásjeleket festettem, utóbbira azt, hogy: Erzsébet Dingir Laka, mivel a páromat annak tekintem. Az FDC-ben középen van a D, ez tehát egy dingiri betűrend. Badiny Feri bácsi is éppen azt emelte ki ajánlásában, hogy ebben a betűrendben központi helyet kapott a Nagyboldogasszony jelképe. Számunkra elengedhetetlen az a Szentháromság, amelyben az Atya, Anya és a Fiú, együtt jelentkezik, az Anya kihagyása talán hamisítása is lenne az Úr imádságának. De azért is Tündérkönyv, mert rengeteg szereplője között ott találjuk a csillagképeket, az égbe költözött ősöket, Tündér Ilonát és az alkotó embert. A földi jegyek a magyar írásjegyek révén a szerszámokat jelenítik meg, amelyeket ha megfelelő módon használunk, Tündérkertté varázsolhatjuk ezt a térséget.

Mit tart a következő legfontosabb lépésnek? Milyen utat kellene választani a fiatalabb korosztálynak, hogy olyan szellemi frissességben alkothasson túl a nyolcadik X-en, mint Ön?

Ajánlom figyelmükbe a legkönnyebben megjegyezhető I2T3 vegyészképletet, amit az AL2O3 (Alumíniumoxid) képlet segítségével alkottam.

I2: Ismerjék meg a magyar írásjegyek mértanai megszerkesztésének Szabályait. Ismerjék meg írásjegyeink képi és jelképi jelentéstartalmát.

T3: Tanítsák a magyar írást az arra nyitott szívű és lelkű, arra érett barátaiknak, ismerőseinknek. Terjesszék szórólapok segítségével. Tegyék meg az első sorsdöntő lépést: írják ki nevüket névtáblájukra magyar betűkkel is. Ha ezeknek a magyar feliratoknak a száma elér egy bizonyos kritikus értéket, akkor láncreakció indul be. Eközben óriási szellemi energia szabadul fel, és mivel magyar kezekben van, nem rombol, hanem épít. Ennek az energiának segítségével építhetjük fel a Vízöntő korszak szép és igazságos új világát mind a magunk mind az egész emberiség javára. Tekintsük ezt magyar küldetésnek.

Az FDC hármas tagoltságával kapcsolatban még szólnunk kell legutóbbi „felfedezésemről". Szórólapjainkon a betű-periódusokat mindig egymásra rétegezve ábrázoltuk. Mostanában éreztem rá ennek mélyebb okára: Ha megrajzolom ennek a szimmetrikus betűrendnek kontúrvonalát megjelenik előttem a titokzatos Szfinksz, melynek sokatmondó egyiptomi neve: HUN! Erről szól Tündérkönyvünk *„Titokfejtő betűrendszer"* című fejezete.

Mese és valóság: Kabay Lizett

Amikor a népmese szót halljuk, általában Jancsi és Juliska, a gonosz boszorkány, a hétfejű sárkány és hasonló „szereplők" jutnak eszünkbe. Márpedig a mesék ennél lényegesen komolyabb üzeneteket hordoznak, ahogyan a népművészeti mintázatok is. Kabay Lizett, a nemzetközi hírű, Kolozsvárott élő néprajzkutató és meseelemző, több népszerű, ismeretterjesztő kötet szerzője a megfejtések mestere.

Kabay Lizett és Friedrich Klára

Sokakat megdöbbentett, hogy könyveiben az általános közfelfogástól eltérően jó szándékú sárkányokról is olvashattak.

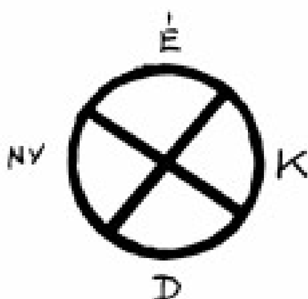
Mert a népmesékben nem csak rossz sárkány létezik, hanem egy olyan hatalmas őrállat is, amelyik kincset, forrást, szép leányt véd. Ezek mind jelképek, az aranyhajú szép leány például a bölcsesség, a beavatottság kútfeje. A mesében a táltos jelölt mindig valaminek a keresésére indul, és ez a valami a beavatás. Ha például az életfán elindul felfelé, rettenetes küzdelmek között halad előre, miközben olyan erőpróbákat teljesít, amelyek a világon minden beavatásban, igaz más-más változatban, szerepelnek. Óriási akaraterőről, hősiességről, félelemnélküliségről, becsületességről, tisztességről, segítőkészségről kell tanúbizonyságot tennie, mert ez a fehér táltosnak, a jó képviselőjének az útja. A magyar mitológia a természetben is megnyilvánuló kettősséget követi, ahogyan az éj és a nappal, a hideg és a meleg, a nyár és a tél váltakozik, a férfi és a nő különbözik egymástól. Őseink mindezt megfigyelték és beleszőtték hitéletükbe, hitregéikbe. Tehát, ha létezik jó és fehér táltos, akkor a sárkánynak és a jó tündérnek az ellentétpárja is szükségszerűen megvan, amint a bábának egyik fele a gonosz boszorkány, a másik a segítő, óvó Istennő.

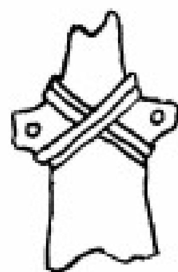
A jó és rossz kölcsönösen kiegészíti egymást, de hol változott a jó sárkány kizárólag megölendő gonosszá, amit a monda szerint Szent György meg is tett.

A mesében az avatandó fiatalnak át kell mennie a magasabb rendű világba vezető hídon. Az ott őrt álló, sárkány alakban megjelenő jó táltossal rettenetes küzdelmet kell vívnia, akiről csak utólag, a beavatás után derül ki, hogy a saját édesapja. Nem véletlen, hogy egyes népek, például a druidák és a kelták, sárkányoknak vallották magukat. Mivel a kereszténység terjedésével a táltos lett a megsemmisítendő ellenség, ettől kezdve nem beszéltek jó táltosról és jó sárkányról, a mesékben csak a gonoszság, a feketeség, a pogányság jelképeként maradt meg. Hadd mondok a csángók által is ismert székely mondát a régi és az új összemosására! Tündérek táncolnak, mulatnak és feredőznek éjjel a Szent Anna tóban, de amikor megszólal a harangszó, el kell tűnniük. Ezzel az egyház azt sugallja, hogy a harangszó, a reformáció előtti katolikusság jelképe, győzedelmeskedik, elűzi a tündéreket és a rosszakat. A harangszó emlegetése azonban későbbi betoldás, mert a harang nem európai találmány, hanem Kínából jött, ahol sok évszázaddal Krisztus előtt a kegyhelyeken és templomokban már csengettyűket használtak, harangokat öntöttek. Ezt azonban a keresztény papok hatalmuk jelképeként sajátjuknak könyvelték el.

Eredetileg a kereszt sem a kereszténység jelképe volt.

Az álló kereszt eredetileg ősi napkereszt volt, de mellette ott találjuk még a varázserejű szerkeresztet is. Itt van előttem a körben lévő ábrája, amit őstörténeti idők óta ismernek a kutatók, és a négy égtájat jelenti. Benne van Kelet és Nyugat, az évszakok, a napszakok, a dél és az észak, a hideg és a meleg, azaz egymás ellentétei, de rá tudom vetíteni az emberi élet négy korát, a napszakokat és még folytathatnám. A cro magnoni ember 30000 évvel ezelőtt már jelképeket alkotott, és az ősembert bármilyen hülyének is állították be, sokkal értelmesebb volt, mint gondoljuk. Ő úgy értelmezte ezt a jelzést, hogy amikor elfogy a természet világa, a külvilág, akkor megtörténik az átfordulás a szellemvilágba. Mivel a szellemi lények ábrázolhatatlanok, leírhatatlanok, elmondhatatlanok, a jelképek segítségével, elmélyüléssel tudjuk felidézni, és megérteni őket. Közéjük tartozik a szerkereszt.

Szerkereszt (balra)

Szerződés jele az újkőkori tordosi szobrocskán (jobbra)

Kabay Lizett rajzai

Elmagyarázná a jelentését?

A magyar szer, mint alapszó, rengeteg, nagyon fontos összetett szóban utal az elmondottakra. Ilyen a szertartás, ami olyan körtánc volt, amely a szentélyek világába visz, a latin nem véletlenül használja rá a caerimonia szót. A szer, mint mitológiai jelkép és szorzójel is használatos. A kisujjukkal még a cigányok is észrevétlenül keresztet tesznek arra, amit meg akarnak szerezni, amire alkusznak. Sokan a dőlt kereszt jelét teszik a kenyérre, mielőtt megszegik, az erdélyi kóslakiak a kendőjüket kereszt alakban kötik meg Egyik nagyon fontos leágazása a szerkeresztnek a szerződés, az analfabéták aláírás helyett nem véletlenül nyomtak az ujjukkal keresztet a papírra. A rendszer, a szervezés, a szerződés ellentéte a szertelen, a szervezetlen, a rendetlen.

Napjaink aggasztó jelensége, hogy gőzerővel folyik a kizárólag a magyarság ősei körében élt táltosok és a más népeknél mindmáig működő sámánok összemosása.

Már hogy lenne a táltos sámán, amikor megvan a magyar neve? A kettő között óriási a különbség. A sámánizmusról köztudott, hogy nem tételes vallás, nincs bölcseleti, elméleti háttere, míg a magyar táltoshitnél az ábrákból mindenütt kihámozható a nagyon erős alap. A műtáltosokat is legjobb kikerülni és nem idegen forrásból szerezni az értesüléseket, hiszen a magyar tündérmesékben, nyelvben és népi ábrázoló művészetben minden együtt van, csak össze kell fogni őket. Nagyon nagy hiba, hogy a legműveltebb emberek sem a belső fejlődésű magyar hagyományokhoz igazodnak, hanem ahhoz, hogy nyugaton mit írnak és mit kürtölnek világgá. Mi nem nyugatiak vagyunk, mindmáig megőriztük Keletről hozott ősi hagyományainkat. Hiába van átjárás a druidák és más egyetemesen emberi megnyilatkozások, pl. a tibeti misztika felé, a magyar nyelv és népművészet olyannyira sajátosan a miénk, hogy azt magából kell magyarázni és megfejteni. Minden az összpontosítással, az akaraterővel, a lelki erővel kezdődik, a titokig, a beavatásig azonban csak az arra legalkalmasabbak juthatnak el. Napjaink elektromos tömegtájékoztatása éppen ezt a kiválasztást akarja ellehetetleníteni az elme szétszórttá tételével, a hirdetések folytonos vibrálásaival, a modern filmművészetben a gyakori vágásokkal, ahol semmi semmivel nem függ össze.

Az ifjúság szellemiségét romboló brutális filmek készítői azt hozzák fel védelmükre, hogy a régi korok meséi is rémisztőek voltak.

Akkor nincsenek tisztában azzal, hogy a Grimm testvérek felnőttek számára gyűjtötték a meséket, amelyekben valóban akadtak olyan rettenetes jelentek, hogy ki is kellett hagyni belőlük. Ezzel szemben nálunk ott voltak a sok táltos és tündérmesét ismerő híres mesefák. Míg nálunk mindig a szegény, vagyontalan ember indul el, hogy meglelje az ismeretet, a magasabb rendű tudást, addig a nyugati mesékből éppen ez a mesegerinc hiányzik, de még ott is rengeteg a keleti vonás, hiszen a keleti meséket az arabok hozták Spanyolországba és a zsidók onnan terjesztették el egész Európában.

Néprajzosaink erről nem vesznek tudomást, helyette francia ponyváról, meg olasz könyvekről beszélnek. Tündér Ilona annak ellenére a miénk, hogy a magyar hivatalos hozzáállás elkeni, Diószegi Vilmos a Magyar Néprajzi lexikonban is ímmel-ámmal kerülgeti. Én csak azt kérdezem, miért létezik akkor a tündér szavunk? Miért ismeretlen ez a szó külföldön?

Heribert Illig a kitalált középkorral az avarok háromszáz éves történelmét igyekszik elvenni a magyaroktól.

A griffes-indás mintakincset éppen az avarokra tartják legjellemzőbbnek. Hová lett a griff a későbbiekben? Turul lett belőle? Az inda megmaradt. A mi indás díszítésünk úgyszólván egyetemesen fellelhető a szabad vonalú rajzolatokban, ezért a hivatalos néprajz a reneszánszból származtatja, vannak tehát nagy félrelátások. Ugyanez a helyzet a kalotaszegi bútorokon mindenütt előforduló kehellyel, ami megtalálható az Alföldön is olyan füles edényen, amelyet olasz korsónak tartanak. Csakhogy ez eredetileg a keleti, sárkányfülű edények „leszármazottja".

Köztudott, hogy nem osztja a finn-ugor elméletet. Ezt többek között azzal indokolja, hogy a finneknél hiányzik a turulos eredetmonda, és náluk a medve jelenti a totemállatot.

A magyar mondakincsben a kultikus lények többnyire összetettek, ahogyan az ember fejű, madár testű madárasszony. De ha nem is ilyen keveréklények, akkor is összetettek, a nyakukon örvet, a farukon, derekukon tolljelzést, Napot, Holdat, tűzháromszögeket viselnek. Amikor egy állat a pontos természeti másolatával jelenik meg, az csupán medveábrázolás, nem mitológiai üzenet. Hozzánk Lükő Gábor próbálta behozni a medvekultuszt.

Mit ajánl azoknak a fiataloknak, akik a néprajzzal és jelképrendszerének megfejtésével kívánnak foglalkozni?

Mindenek előtt a múltban lezajlott eseményeket, az onnan örökölt hagyományokat tanulmányozzák. A jelképeik szellemi tartalmát keressék és ne gondolják, hogy a talizmánok és amulettek csak olyan fityegők voltak, mint amelyeket most a bazárokban lehet kapni. Egykoron az elmélyülést segítették, ami elvezetett a lényeghez, a belső tartalomhoz. A jelkép nem ikon, nem úgy ábrázolja a dolgokat, mint egy természet után készült fénykép, ráadásul minél egyszerűbb, annál összetettebb a tartalma. A magyar nyelvet sem úgy kell felfogni és vizsgálni, mint szedett-vedett, innen-onnan összehordott valamit, hanem ősi gyökerű hagyatékot. László Gyula mondotta, hogy pusztán a magyar szókincs alapján úgy le lehetne fordítani az egész Bibliát, hogy egyetlen szlávoktól vett kölcsönszót sem használnánk. Ezek az elemek ott vannak a nyelvben, mesében, hímzésekben, temetők kőfaragványain, az ajtófélfákon. A jövő az volna a magyar kutatás és a fiatalok számára, ha nem az eddig hangoztatott és erőltetett elveket és tanokat vennék irányadónak, s nem azon keresztül igyekeznének megérteni a magyar hagyományt, hanem belülről, az ősnyelv, a népművészetünk és a mesekincsünk alapján.

Jelenthet-e az említett hagyaték és az ősi jelképek felé fordulás valamilyen kedvező változást ennek a megbolondult és vesztébe rohanó világnak?

Ezek a jelképek – mert, ami mögöttük van, az nem meghaladott és nem meghaladható – napjainkban is ugyanolyan érvényesek és fontosak, mint valaha voltak. Velük ellentétben a zagyvaság annyira felszínes és gyatra, hogy nem elégítheti ki az emberiséget. Ezek mögött mindig is keresték a szellem igazságát és az igaz megismerést.

Ez akár szellemi gyógyírként is felfogható.

Hihetetlen ajándék és izgalom az ember számára, amikor rájön, hogy egy jelenleg ostobának tartott babona mögött valaha valódi tartalom és összefüggés létezett. És itt visszakanyarodunk az erőkhöz, mert ahogyan a hajdani, úgy a későbbi mágikus cselekmények is hipnózison alapulnak. És itt jön a táltos hatalmas szerepe és tudása, amit szerintem nem fejtettek és magyaráztak meg eléggé, nevezetesen azt, hogy a táltos minél avatottabb és nagyobb tudású volt, annál erősebben tudott befolyást gyakorolni, ezért nyugodtan hihetünk a csodálatos gyógyításokban. Ez hitelesíti számomra Jézus csodatételeit, hiszen nem új lábat adott a bénának, hanem vissza tudta adni a járóképességét. Ez a legfontosabb üzenete a táltosságnak és ez megint alapjában választja el a sámánizmustól, ami kimondottan olyan gyakorlatokból áll, amelyek leviszik a másvilágba, majd onnan visszahozzák az elveszett lelkeket.

A Szelet vető táltos című könyvében az életfonalat és a vitézkötést egynek veszi.

Ezek varázskötések, amelyek egyetlen vonalból készülnek, eközben nem szabad felemelni az eszközt, mert megszakad az összpontosítás. Ha ugyanis felemelem a kezem, akkor már másra gondoltam, vagy valami elterelte a figyelmemet. A varázsló is azért áll a körbe, mert ott van a világ közepén, az életfa is a világ tengelyén nyúlik fel a sarkcsillagig. Ezek a nagy, képlet szerű ábrák azért kiválóak, mert amikor az ember tájékozatlan, hogy miként vélekedjen, akkor csak elővészi az életfa képletet. Róla azt kell tudni, hogy a világ tengelye, akár oszlop, akár hegy, akár hármashalomnak a középső kiemelkedő közepe. Két szélén két őr állt, csakhogy amint telt, múlt az idő, már azt látjuk, hogy két őrangyal tartja a címert. Ezt a változást a heraldikai beosztás is átvette és teljesen kisajátította. Nem tudom, van-e heraldikus, akinek eszébe jut, hogy a magyar népművészetben az életfa két oldalán két szarvas, két madár, két virág van. Nem véletlen, hogy már az egyik tatárlakai táblácskán is a két kecske látható.

Magyar Demokrata 2004/47

Az értékmentő: Laki Károly

A nemzeti oldal jelenlegi bajainak egyik fő forrása, hogy túl sok, a kommunista önkényuralmat kiszolgáló, egykoron vezető (párt)állásban volt embernek bocsátott meg a rendszerváltást követően. Nem is a pálfordulásokkal van baj, hanem azzal, hogy ezek a személyek nem szerényen meghúzódva, korábbi jellemtelenségüket belátva szorgoskodnak a nemzeti oldalon. Ahogyan egykor „odaát", most „ideát" játszanak vezető szerepet. Velük ellentétben azok kerültek nehéz helyzetbe, akik évtizedek óta a nemzet javának szolgálatába szegődtek. Közéjük tartozik Laki Károly, elődeink értékeinek mentője, őrzője és bemutatója.

Laki Károly feleségével, Évával

Házi múzeumában gyermekeket, felnőtteket vezet, múltunk emlékeiről beszél nekik. Mindig ilyen oktató típusú ember volt?

Sok minden csak évtizedek multával tudatosult bennem, és jöttem rá olyan dolgokra, amelyekre annak idején nem figyeltem fel. Jól emlékszem, hogy már középiskolás koromban nagyon szerették a történeteimet az osztálytársaim. Ugyanez folyatódott később a repülőiskolában is, ahol az első naptól az én ágyam köré csoportosultak a többiek és hallgatták, amit meséltem. Többen mondták, hogy a katonaiskola helyett inkább színész iskolába kellett volna mennem, ez azonban akkor eszembe sem jutott. Az élet engem igazolt, mert az évek során bebizonyosodott, nem az a típus vagyok, aki a színpadon mások által írt szöveget tud elmondani. Mindig a saját fejem és elképzelésem után mentem, ennek során alakult ki az a képességem, hogy egyre jobban

ráéreztem a lényegre, tudatosult bennem teendőim fontossága. Ennek a nagyon előnyös tulajdonságnak később a börtönben is nagy hasznát vettem.

Mikor és miért került börtönbe?

1956-ban repülőtér parancsnok voltam, amiért halálos ítélet járt volna.

Hetekig tartó, budapesti vallatás után ügyvédemnek – apám jó barátjának fia –, ugyanis elképesztő ötlete támadt. Utánanézett, hogy kinél vannak az ügyirataim Pesten, és azzal az indokkal kérte le Szombathelyre, hogy ott is folyamatban van egy ügyem, amelyhez a szembesítésem szükséges. Sikerült is átvitetnie, ahol apám már rendszeresen meglátogathatott, és elmondhatta a nyugati rádióadókban hallott híreket. Az ügyvédem megnyugtatott, hogy ítélet ugyan lesz, de a budapesti vád és annak biztos halálos ítélete nélkül.

A nyolc ember, akik Vas-megyében rám vallottak, egyébként olyasmit állítottak rólam, amire még büszke is lettem volna, ha igaz, csakhogy közülük csupán kettőt ismertem, azokkal sem találkoztam évekig. Megjegyzem, utólag mind pufajkások és munkásőrök lettek. Volt közöttük egy általános iskolai osztálytársam, Huszár Lajos, akinek a szüleit apámék segítették, mivel hatan voltak testvérek. Amikor szembesítettek vele a celldömölki kapitányságon és a szemébe mondtam, hogy hazudik, még ő vágott ököllel az arcomba és azt üvöltötte, hogy rohadt ellenforradalmár vagyok.

Kikkel volt egy cellában?

Négyen voltunk, a rabtársakat azonban folyamatosan cserélték, nehogy összeesküvést szőjünk. Volt egy időszak, amikor a jelenlegi SZDSZ-es politikus Horn Gábor apjával, Dr. Horn Miklóssal voltam együtt, akit 1956 előtt Vas-megyei első titkárrá neveztek ki. A helybeli bolsi csőlátók gyűlölték, mert a nyakukra ültették Budapestről ezt a 28 éves fiatal tanárt és sikerült is letartóztattatniuk. Engem gonosznak tartott, miközben ő jegyzetelhetett, a felesége pedig marxista műveket hozhatott be neki.

Velünk volt még Tóth Bálint, a Pannonhalmi gimnázium hallgatója, a későbbi költő, aki a fogságban teljesen összeomlott. Neki az volt a bűne, hogy a Rákosi korszakban mielőtt szabadságra mentek a bentlakók, rendszer ellenes röpcédulákat gépelt. Évtizedekkel később ő kapta az első Balassi kardot. A negyedik zárkatag Fülöp Ferenc repülőiskolás társam volt, a szombathelyi munkástanács tagja.

A háborút melyik fronton töltötte?

A Szent László hadosztállyal 1944 végétől több fronton is szolgáltam, mielőtt 1945-ben a Felvidéken fogságba estem és ötezer társammal a Váci fegyházba kísértek. Mivel útközben az őrzés nem volt komoly, a fegyház előtt kb. 300 méterre egyedül szöktem meg. Ezt követően még két alkalommal szöktem szovjet fogságból más-más helyszínről. Itt jegyzem meg, hogy később a Szovjetunióba hurcolt százezrek jelentős része korábban szintén megszökhetett volna. Ezt onnan is tudom, hogy amikor szülőfalumban is fogolytábort építtettek rabokkal – mi onnan számítva a negyedik házban laktunk –,

apám behívta az orosz őröket pálinkázni, és ezalatt többen megszöktek. Csakhogy a többség elhitte, amit mondtak neki. Azzal nyugtatgatták a foglyokat, hogy tudják róluk, nem önként harcoltak a Szovjetunió ellen, ők nem fasiszták, és a felsőbb parancsnokságtól kapott papírokkal büntetlenül hazatérhetnek. Elhitték, mert a magyar embert évszázadokon át becsületességre és az adott szó fontosságára nevelték.

Hogyan kezdett foglalkozni a múlt tárgyi emlékeinek gyűjtésével?

A szabadságomat 15 éves koromtól mindig otthon töltöttem, tudtam, hogy majdani gyerekeim csak magyar nevet kaphatnak, hogy magázni fognak. A hagyomány tisztelete tehát valahol bennem élt, csak nem volt tudatos, hogy mivé is fejlődhet. Ennek a gyökere 1942-ig nyúlik vissza. Mielőtt bevonultam a repülő-katonaiskolába öregapám ekkor ígérte meg először, négyszemközt mint egyetlen fiúunokának, hogy reám hagyja a tajtékpipáját. Ettől kezdve 14 éven keresztül 1956-ig búcsúzott az élettől. A sors azonban úgy akarta, hogy 1958-ban távozzon közülünk 90 éves korában, amikor én még két éves börtönbüntetésemet töltöttem. Amikor szabadulásom után 1960-ban hazamentem, a pipa ki volt készítve az asztalra. A ház kamrájában megvolt még öreganyám faliórája is, amit 1888-ban kapott nászajándékba. Édesanyám akkor vette le a falról, amikor nagymama meghalt, és 18 évig a kamrában őrizte, ugyanis a népszokás szerint az már nem járhat tovább, mert baj hoz a házra. Ezt is elkértem a kamrában lévő köcsögökkel, rokkával együtt. Így kezdődött.

Azt mondják, az első lépés a legnehezebb. Utána már könnyebben ment az értékmentés?

Két-három hónap múlva egy ismerősöm izsáki esküvőre hívott. Sok vendég volt, körbevettek, beszélgetünk, összebarátkoztunk. Elmondtam, hogy mivel foglalkozom, miket mentek, válaszul meghívtak az ő gyerekeik esküvőire is, ahol újabb embereket ismertem meg. Akkor már nagyon érdekeltek a régi használati, díszítő és berendezési tárgyak, de az igazi mentés akkor kezdődött, amikor 1968-ban ide költöztem a családommal Budapest XVI. kerületébe, Mátyásföldre.

Mikor, minek a hatására alakult ki Önben a hazafiság érzése?

Miután olyan környezetben nevelkedtem, amelyben a hazafiság a levegővételhez hasonlóan a világ legtermészetesebb dolga volt, észre sem vettem a kezdetét. Igazából akkor tudatosult bennem, amikor a berendezett házban 1973. március 15-én délelőtt tíz órakor ünnepélyes keretek között azzal a céllal nyitottam meg a kiállításomat, hogy az iskolák gyatra nemzettudat nevelését a gyerekekben és fiatalokban itt ellensúlyozzam. A dolog olyan sikeresen működött, hogy 1979-ben a szülők még a Tv Híradóhoz is levelet írtak. Én erről csak akkor értesültem, amikor Pálffy G. István vezetésével kijöttek hozzám tudósítást készíteni. Nem tudtam, hogy ő akkor a Híradó párttitkára volt, beszélgetésünk alapján úgy éreztem, hogy egyetértett velem. A tudósításban szerettem volna a

határon túli magyarok keserű helyzetéről is szólani, de arra való hivatkozással mondott nemet, hogy akkor őt kirúgják az állásából. A tudósítást megelőzően kérték, hogy lehetőleg legyen nálam egy osztály is, hogy a gyerekeknek kérdéseket tehessenek fel a látottakkal kapcsolatban. Varga József azzal vezette fel a tudósítást, hogy 63 szülő arra hívta fel a Tv híradó figyelmét, hogy gyermekeik egyetlen itt tartózkodásuk alatt több hazafiságot kaptak, mint az általános iskola nyolc osztályában összesen. Másnap már Dr. Mezei Gyula, a Fővárosi Tanács Oktatási Osztályának vezetője és három társa csöngetett nálam és megfenyegetett, hogy ha még egyszer valakit fogadni merek, abból nagy bajom lesz. Be sem jöttek, és köszönés nélkül távoztak. Persze folytattam, amit elkezdtem, mire ők házkutatásokkal zaklattak. Ezekkel azt szerették volna elérni, hogy ajánljam fel a Néprajzi Múzeumnak a gyűjteményemet.

Múzeumházában nemzeti ünnepeinken megemlékezéseket tart.

Az 1973-as megnyitást követően a régebbi ismeretségi körömhöz tartozó, nemzeti érzelmű emberekkel is kezdtünk rendszeresen összejárni. Közülük napjainkra sajnos csak egyetlen házaspár maradt, akik azóta is minden ünnepélyen itt voltak. 1984-ben a tetőtér beépítésével kibővülhetett a földszinten bemutatható gyűjtemény, megkezdhettem a kert átalakítását is, volt repülőiskolások társaimnak már itt szervezhettem 1991-ben az első találkozót. Akkor avattuk az *Itt élned, halnod kell* feliratú emlékoszlopot, rajta a repülőiskola jelvényével és feliratával, a másik oldalán a Szent László hadosztály *Istennel a hazáért* feliratú jelvényével. Senki nem tudott erről az emlékoszlopról a fafaragón és a családtagokon kívül, mert addig le volt takarva. Az avatáson drámai jelentek zajlottak le, volt, aki annyira meghatódott, hogy a feltörő emlékek hatására még rosszul is lett. Az összejövetelt 1992-ben megismételtük. Ebben a kertben állítottuk fel köztéri elhelyezéséig kb. ezer személy jelenlétében az 1956-os mártír Tóth Ilona szobrát 2002. október 23-án, alakítottam ki a hét vezért megszemélyesítő feliratos fatörzsekből emlékparkot, 2003-ban Attila-oszlopot állíttattam.

Nemzeti elkötelezettségéről sokan tudtak, így több szervezettel is kapcsolatba került.

Valóban. Ezért is mondhatom, hogy az elmúlt 15 év során megtapasztalhattam, hogy a civil szervezetek és pártok soraiban ott voltak az elmúlt rendszer emberei. Utólag tudtam meg, hogy a Trianon Társaság nálam tartott alakuló ülésén a 16 személy közül három már beépített ember volt. Ettől kezdve nem járok a rendezvényeikre. Amikor 1994 nyarán létrehoztam a Honfoglalás '96 Egyesületet, kiderült, hogy az 1995 januárig belépett 180 fős tagság tele volt beépített emberekkel és karrieristákkal. Beszél itt még valaki 56-ról Wittner Márián kívül? Hallott valaki a Pofoszról az utóbbi időben? De miért is hallott volna, amikor ott is karrieristák kerültek pozícióba. Mindenki vezető akar lenni, ezért van a Vitézi rendből is négy. Ha hozzájuk hasonló törtető akartam volna lenni, akkor az első választások előtt elfogadtam volna az engem megkereső három párt valamelyikének az ajánlatát, hogy országgyűlési képviselő

jelöltként indít. Mindegyikre nemet mondtam, az összejöveteleikre sem mentem el, mert az én életem a családról és a hazaszeretetről szól, nem a karrierről. Egy szombathelyi rézművestől ajándékba kapott harangot is szülőfalum templomának adományoztam. Nem a személyemről kívánok bizonyítványt kiállítani, hanem a magam eszközeivel a magyarságot szeretném bemutatni, hogy rajtam keresztül is nőjön a magyar nép iránti megbecsülés. Ennek elismerését jelentette a Japán Tudományos Akadémia elnökének véleménye, mikor a nálam tett látogatás után azt nyilatkozta, hogy ez volt a legfelemelőbb magyarországi élménye. Kijelentése népem dicséretét jelentette.

Miben látja az ország politikai mélyrepülésének az okát?

A kommunista önkényuralom nem 1949-ben kezdődött, ahogy tanítják, hanem már 45-ben, hiszen a kommunista párt gyakorlatilag a belügytől kezdve minden fontos tisztséget magának foglalt el. Ekkor még politikai rendőrségnek hívták, de már úgy viselkedett, mint a későbbi ÁVH. A többi pártot megzsarolták, telerakták saját embereikkel, és ez a folyamat napjainkban is tart, sőt felerősödött.

A sok haszontalan karrierista, de még inkább a baloldal által megvesztegetett, hiteltelen emberek miatt süllyedt az ország idáig. Óriási, buta tömeg van jelen és rendelkezik szavazati joggal, akik elvakíthatók a hamis ígéretekkel. Nyitott szemmel kéne járni, hogy ne forduljon elő az, ami a *Magyar Nemzet* 2004. évi karácsonyi mellékletében, ahol Fábián Gyula három oldalas cikkben méltatta Fekete Gyulát. Fábián hosszú évtizedekig az MSZMP KB hetilapjának helyettes, majd főszerkesztője volt, ehhez elkötelezett MSZMP párttagnak kellett lennie, hiszen havonta mentek Aczél Györgyhöz eligazításra. Ami Fekete Gyulát illeti, amikor az 56-os forradalom leverése után meghalt Dezséri László, egy évtizedig minden vasárnap ő olvasta fel a rendszer dicséretétől hemzsegő jegyzeteit. Internált ellenforradalmár létére hogy tehetett ilyet? Ezen túlmenően Egy korty tenger címmel 1977-ben megírta Kun Béla és Rákosi hazajöveteléről, azaz a kommunisták dicséretéről és a Horthy-rendszer szereplőinek mocskolásáról szóló szennykönyvét.

Ismert személyeket tudnék említeni, akikre tisztelettel néznek fel, ha azonban valakinek megemlítem, azzal válaszol, örüljünk, hogy most velünk vannak. Az ilyen megalkuvások miatt tartunk itt, ezért nem lehet Antall „imádatról" és „Antalli örökségről" sem beszélni, hiszen őt már 1985-ben kiválasztotta az itthoni baloldal és ezért nem volt véletlen a spontánmagánosítás, amit a szabó tamások és szabó ivánok vezényeltek le.

Milyen reményt lát a kedvező változásokra?

Jelenleg szinte semmilyet. Évtizedek alatt a baloldalon kiművelt fők sokasága nőtt fel, akik műveltségüket nem a nemzet javára, hanem a Szovjetunió dicsőítésére és a magyarság eltiprására használták. A kereskedelmi adók bejövetele óta munkájuk sokkal eredményesebb, hiszen a középkorúakból kiölt nemzettudat a tömegeknek nem is hiányzik. Nézik a Balázs – és Mónika-féle szörnyűséges műsorokat. A fiatalok körében nő a kábítószeresek

száma, miközben a kábítószerfüggők jogairól folytatnak parttalan vitákat a politikusok. A jelenlegi konzervatív ellenzék erőtlen, elmulasztotta a tömegek mozgósítását 2002 áprilisában a Kossuth téren. A jelenlegi szoc-liberális kormány a demokráciának még a látszatára sem ad, velük szeretetről és összefogásról beszélni értelmetlen. Itt csak radikális lépésekkel lehetne komoly változásra számítani és abban bízni, hogy minél többet hibázva olyan mértékben teszik tönkre a nemzetgazdaságot, hogy annak nyomán kirobbanhat egy forradalmi jellegű megmozdulás.

Megszenvedtem a 15 évet. Ezalatt teljesen vakvágányra vitték a magyar nemzet nagypolitikáját, miközben tönkre tettek rengeteg jó szándékú, tehetséges embert, akikkel ma már a kutya nem törődik.

Mit üzen a gyerekeknek, és fiataloknak? Mit kéne tenni, hogy Önhöz hasonló, nemzeti elkötelezettségű felnőttekké váljanak?

Ha a jelenlegi fiatalságot felnőttként nem sikerül tartósan bevonni az ország irányításába, akkor itt változás nem lesz. Ennek megelőzése érdekében a nemzeti szervezeteknek mellszélességgel az ifjúság felé kéne fordulni és a nemzettudatra nevelést radikálisan végrehajtani. Így a rovásírás megismertetésével, mert azzal figyelmük úgyis a valós történelem, Attila, a székelyek felé fordul. Erre nem csak a szülőknek kéne törekedni, hanem a civil szervezeteknek is, amelyekből először persze el kellene távolítani azokat, akik rákfenéi a mai helyzetnek.

Laki Károly 1927. április 14-én született. Kiállítását 1973-ban az 1848/49-es Forradalom és Szabadságharc 125. évfordulójára nyitotta meg. 1998. március 15-én 160 ember jelenlétében a kiállítás 25. évfordulóján Vörösmarty Mihály „A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek" versidézetével díszített koronás címeres emlékoszlopot állított kertjében. A kertben 37 szobor, illetve emlékoszlop, továbbá harangláb, kopjafák, pléh-Krisztus, búboskemence, a házban 3000 műtárgy található. 1998-ig tízezer látogatót fogadott. 1977 óta a Tájak-Korok-Múzeumok bélyegzőhely hálózat része a gyűjtemény, amelyet 2004. október 29-én három főmuzeológus az országban egyedülálló értéknek minősített. 1991-ben rehabilitálták, 1996. október 23-án Budapest, XVI. ker. képviselő testülete első díszpolgárává, 1995. január 2-án a Magyar Szellemi Védegylet Tiszteletbeli Tagjává választotta. Tagja a Vitézi Rendnek, alapítója tagja a Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetségének.

Laki Károly gazdát keres múzeumházának és a hozzá tartozó gyűjteménynek.

Megtekinthető: 1165 Bp. Kalitka u. 1. T: 403-7909

A rézdomborítás mestere: Nyers Csaba

Ha jól belegondolunk, napjaink embere olyan lélektelen tucatbútorokkal, használati tárgyakkal veszi körül magát és olyan egészségtelen ételekkel mérgezi szervezetét, hogy azokat őseink egyetlen napig sem tudták volna elviselni, elfogyasztani. Náluk a gyakorlatiasság mellett a szépérzék és a test megbecsülése játszotta a főszerepet. Hogy erre nekünk is lehetőségünk lenne, arra Nyers Csaba tevékenysége az élő bizonyíték.

Nyers Csaba

Fénykép: Erdei Gyula

Mi volt az eredeti foglalkozása?

Szerszámkészítőként érettségiztem, majd a bizonyítvánnyal a zsebemben három esztendőt töltöttem a Danuviában. Mivel a főzést jobban szerettem a szerszámkészítésnél, kitanultam a szakács mesterséget is és ebben a minőségben álltam munkába a budapesti Royal szállóban. A szakácskodás azonban olyan, hogy ahány ház, annyi szokás, ezért a jó szakácsnak nem szabad sokáig egy helyen maradnia, mert csak helyről helyre járva ismeri meg a sajátos ízeket és sajátos szokásokat. Így kerültem Ausztriába, Tirolba, ahol hat évig két bioszállodában is dolgoztam.

Ezek a szállodák miben különböztek a többitől?

Az alapvető különbség, hogy a pihenésen kívül átfogó egészségi programot is kínáltak. A vendégek velem együtt főztek, én meg velük mentem úszni,

vagy kerékpározni az Alpokba. Ezekben a szállodákban nem volt televízió, rádió is csak azért, hogy meghallgassák a híreket. Ezzel szemben állandó műsorajánlatok, sportolási lehetőségek, elméleti és gyakorlati jóga oktatások közül választhattak a vendégek.

Akkor már megfordult a fejében, hogy tarsolylemezeket készítsen?

Már 1970-ben, szerszámkészítő időszakomban összehozott a sors Herbst Ottó iparművésszel, aki bevezetett a réz világába és megismertette velem a rézdomborítás rejtelmeit. Azóta foglalkozom ezzel a szkíták, hunok, magyarok által folytatott mesterséggel.

Könnyen el tudta sajátítani ezt a nem kevés művészi érzéket igénylő munkát?

Mivel mindig is szerettem rajzolni, éreztem magamban annyi képességet, hogy elsajátítsam ezt a mesterséget, minthogy a lemezdomborítás lényegében rézlemezbe való rajzolást jelent. Azt is mondhatom, hogy „beleszerettem" a vörösrézbe. A végső lökést az adta, amikor 1991-ben megtudtam, hogy megszűnt a műtárgymásolás. Ennek következtében több tucat mesterember az utcára került, az addig nyereséges üzlethálózat is megszűnt, a József nádor téri bolt pl. egy bank kezébe került. Attól kezdve múltunk hagyatékának másolataiból csak hellyel-közzel lehetett vásárolni.

Ekkor úgy érezte, hogy Önnek kell felemelnie a hagyományos rézművesség porba tiport zászlaját?

Azt éreztem, hogy magyar múltunk többet érdemel és valakinek mindenképp láttatnia kell a csodálatos tárgyi emlékeinket. Miután alaposan áttanulmányoztam a Kárpát-medencében élő szkíták, hunok művészetét, azt kellett látnom, hogy ezek a népek csodálatosat alkottak. Ez tudatosította bennem, hogy a múltunkból kell építkeznünk, erőt merítenünk, és azt a világot kell láttatni. Ezért is adtam ki a Huszka József *Turáni magyar ornamentika* című nagyszerű könyvét, ami addig kizárólag árveréseken volt kapható. Én is így jutottam hozzá harminc évvel ezelőtt, és akkor elhatároztam, ha lesz rá pénzem, készítettetek belőle egy reprint kiadást, hogy minél több ember megismerhesse. Az Ausztriában keresett és gyűjtött pénzből sikerült megvalósítani ezt az elképzelésemet.

Felfedezhetők-e a szkíta, hun rézművesség nyomai a magyar iparművészetben, kézművességben?

Természetesen, hiszen a lemezdomborítás az egyik legegyszerűbb és legősibb mesterség, ami a magyarságnál is mindennapi gyakorlat volt. A szkíták aranylemezzel dolgoztak, abba rajzoltak és azzal borították használati tárgyaikat. Ennél a munkánál, de szívesebben mondok művészetet, nem lehetett téveszteni, javítási, radírozási lehetőség nem volt. Ha az ember behúzott egy vonalat, azon nem lehetett – ma sem lehet – módosítani.

Összevethető ez a módszer a vitézkötéssel, amelyet szintén megszakítás nélkül, egyetlen lendületből kell megcsinálni?

Igen, hiszen ha csak egyszer is felemelem a kezem, a másodszori lendület már meglátszik a munkán.

A rézdomborítás emlékei még csak-csak fellelhetők a sírokban, feltárásokban, de milyen leletekből ismerjük az ősi recepteket?

Noha csak a nyersanyagok maradékait tudták feltárni a régészek, ezekből már összeállíthatók olyan receptek, amelyek alapján ma is ehető étkek főzhetők. Nekem, mint szakácsnak, ez nem okoz gondot, tapasztalataim is azt mutatták az ételmaradékok alapján, hogy őseink is hasonló étkeket készíthettek.

Járt-e valaha Belső-Ázsiában, ahol a több ezer évvel ezelőtt ott is élt szkíták, hunok életmódjához hasonlóan esetleg még napjainkban is hasonló étkeket fogyasztanak, mint amelyeket Ön készít. Ezek igazolhatják az elképzeléseit?

Sajnos ezeken a területeken még nem jártam, de minden erre vonatkozó, fellehető irodalmat elolvastam. Beszéltem olyan emberekkel, és itt említhetem Ceybert-Róbert Gyulát, dr. Kiszely Istvánt, Kun Pétert, akik bejárták Baskíriát, Mongóliát, Újguriát és olyan tapasztalatokat szereztek, amelyeket aztán én is felhasználtam.

Mik a fő alkotóelemei ezeknek az ételeknek?

A régmúlt ételei a gabonára épültek. A gabonamag Istenek ajándéka, mert ez az egyedüli élelmiszer, ami hosszú ideig is eltartható, és ha víz éri, új életre kel, kicsírázik és egy új élet kezdődik el. Napjainkra sajnos elfelejtettük, hogy ezeket az ősi magokat tisztelni kell, pedig minden gabonamag más és más élettani hatással bír, másképp gyógyít. Az árpával gyomorbántalmakat lehet orvosolni, a köles a hajat, a bőrt és a körmöket erősíti, éppen ezért nem árt tudni, hogy amit megeszünk, annak milyen hatása van szervezetünkre. Fontosságukra fel kéne hívni a figyelmet, hogy ismét táplálkozásunk alapanyagai lehessenek. Én ezen munkálkodom.

A gabona fontosságát hangsúlyozza, de hogyan áll a húsfélékhez?

Mindig is azt mondom, hogy vegyesen kell étkeznünk, mert a szervezetünk vegyes táplálkozásra van berendezkedve. A húsfélékkel azonban csínján kell bánnunk, legcélszerűbb, elődeinkhez hasonlóan általában csak hétvégeken húst enni.

Önt ott láttam a Diák-szigeten. Gondolom abban a reményben ment oda, hogy hátha ott is elterjeszthetők az említett és fontosnak tartott ismeretek? Mit szóltak a szervezők, amikor bejelentkezett?

Nem én jelentkeztem. Úgy hat évvel ezelőtt Müller Péter „Sziámi" bejött hozzám hogy tarsolylemezt vegyen, és felajánlotta, hogy amennyiben akarok,

részt vehetek a rendezvényen. Az még inkább meglepő volt számomra, hogy helypénzt sem kellett fizetnem. Ezek után joggal feltételezhettem, hogy a szervezők értékelik a magyar kultúra megjelenítését és az ott felállított jurtáimat. Utólag is csak megköszönni tudom a lehetőséget.

Hogyan fogadták a sziget többnyire liberális szemléletű, fiatal látogatói?

Azt tapasztaltam, hogy a mai világban nem egyöntetűen rosszak a kilátások, hiszen mindig voltak érdeklődő fiatalok. Akik egyszer betértek a jurtámban, attól kezdve minden évben visszatjöttek hozzám, hogy megnézzék az ott rendezett kiállításomat, megkóstolták a gabona főztömet és nem is csupán egy-egy alkalommal. Kialakult egy törzsközönség. Idén, 2005-ben, mégsem megyek, mert a nyolc napig, éjjel-nappal tartó talpon állást a lábam már nem bírja. Ott ugyanis az óriási, állandóan mozgásban lévő, nézelődő tömeg miatt nincs „záróra".

Elsőként készített rovásírásos kártyanaptárat? Mi adta ezt a korszakos ötletet?

11 éve készítettem az elsőt. Tudom, hogy itt Európában elsőként a magyarságnak volt írásbelisége, ami ráadásul nem csak ezer évre nyúlik viszsza, hanem sokkal régebbre. Ezért is tartottam rovásírásunkat annyira fontosnak, hogy olcsó és könnyen hozzáférhető, hordozható naptárakon terjesszem a Magyar Adorján által összeállított ábécé. Ezt a jövőben is folytatom és ameddig csak élek, minden évben más és más kártya naptárat fogok készíteni.

Tervezi-e szakácsművészetének és a rézdomborítási jártasságának az átadását az ifjabb korosztályoknak?

Tervezem, de nincs hozzá megfelelő helységem, szerszámaim, szakácskonyhai berendezésem. Remélhetőleg előbb-utóbb teljesülnek ezek a feltételek és akkor beindíthatok végre egy szakácstanfolyamot a fiatal lányoknak és édesanyáknak. Ugyanis elengedhetetlenül fontosnak tartom, hogy ne csak a fehér ágy kösse össze a családokat, hanem a fehér asztal is. Ezen rengeteg múlik.

Mit tanácsol a fiataloknak, akik az Ön tevékenységét akarják folytatni? A szellemi dolgoknak nézzenek-e utána, vagy inkább a rézdomborításra, esetleg az étekkészítésre helyezzék a hangsúlyt?

Mindenek előtt forduljanak múltunk felé tisztelettel és szeretettel, mert onnan tudnak olyan hasznos dolgokat meríteni, amelyekre a jövőben építkezni tudnak. Egymással párhuzamosan ismerjék meg múltunk szellemi hagyatékát, a hagyományokat, így a kézművességet, zenét, konyhaművészetet, öltözködést, mert a szellemi táplálék és a hétköznapi tevékenység szervesen kiegészíti egymást. Kezdetben fogjanak át minél szélesebb kört és majd kiderül, hogy mihez van igazán érzékük. Van aki majd cserepezni tud,

mások rajzolni fognak, megint mások zenélni. Valamilyen adottság mindenkiben rejtőzik, azt kell felismerni, arra kell hangsúlyt fektetnie, így azzal egy életen át tud majd érvényesülni.

Ehhez már nincs mit hozzátenni.

Annyit még igen, hogy az élet minden területen a magyar értékek feltámasztásával és megőrzésével kell foglalkoznunk, mert ebben a globalizációs világban rövidesen már csak egyetlen értéke lesz minden nemzetnek: a kultúra. Minden más el fog veszni, mert mindent mindennel össze lehet mosni. Ha hűek vagyunk hagyományainkhoz, azoktól nem tudnak elszakítani bennünket, még ha akarnak is, mert kapaszkodót jelent. Még valami; erősítenünk kell egymást. Ha ugyanis látom, hogy valaki a múltunk más szeletéhez nálam jobban ért, akkor több erőt érzek magamban a saját területemen és örülök, hogy neki sikerült összefogni azt, ami nekem nem sikerült. Ha ez így lesz akkor bevehetetlen várunk lesz. Eközben nem szabad elfeledkeznünk a láncszemről, a fiatalságról sem, mert az új nemzedéket nekünk kell felnevelnünk és tovább adnunk nekik mindazt, amit őseink reánk hagytak. Fogjuk meg egymás kezét.

Magyar szavak a világtérképen: Simon Endre

Lassan-lassan változtatniuk kell a székely-magyar rovásírással szemben tanúsított nyegle hozzáállásukon a Magyar Tudományos Akadémia finnugrászainak, ha azt akarják, hogy valaki komolyan vegye őket. A sumér-magyar rokonság felvetése ma még nem módosítja elutasító álláspontjukat, arra pedig remény sincs, hogy a Tamana elméletet egyáltalán napirendjükre tűzzék. A magyar nevek egész Földünkön történt elterjedésének eme tanával Magyarországon legátfogóbban Simon Endre foglalkozik.

Simon Endre

Mikor kezdődött érdeklődése a magyar őstörténet iránt ?

1956-ban kétszázezer magyar honfitársamhoz hasonlóan én is elhagytam az országot és Nyugaton kezdtem új életet. Olyan szerencsés voltam, hogy angol nyelvtudás nélkül is rögtön munkát kaptam egy kanadai irodában. Később egy alumínium kombinátban, majd a legnagyobb kanadai gépgyárban dolgoztam tervezőként, ami azért is volt kedvező számomra, mert világéletemben műszaki pályára készültem. Szabadidőmben a Szent István Magyar Kultúregyesület titkáraként, majd elnökeként összejöveteleket szerveztem, amelyre neves kutatókat, előadókat hívtunk meg. Nem kis megtiszteltetést jelentett számomra, amikor egyikük, Baráth Tibor azzal veregette meg a vállamat, hogy amennyiben én készítem a meghívót, akkor mindig számíthatok rá.

Ezek szerint a vele való találkozás jelentette a fordulópontot az Ön életében?

Nem egészen. Még az iskolapadot koptattam, amikor a *Halotti Beszéd* című tananyag kapcsán magamban megállapítottam, hogy így bizony sosem

beszélhettünk. Mivel tudomásomra jutott, hogy más iskolákban egyes tanárok azt mondták a diákoknak, hogy „Mit akartok ti, amikor a magyarok még beszélni sem tudtak a honfoglalás idején, csak makogni", elhatároztam, hogy amint felnövök, úgy írom meg a *Halotti Beszéd*et, hogy azt többé ne lehessen félremagyarázni. Az eredetileg egyoldalas lapocskából aztán egy kis füzet kerekedett.

Egy ilyen merész munkához honnan gyűjti az ember az adalékokat?

A nyelvészettel mindig is foglalkoztam, de a behatóbb vizsgálatokat csak Kanadában kezdtem el, mert ott ismertem meg a nyelvészettel és őstörténettel foglalkozó megfelelő embereket. Pusztán az előadások meghallgatását nem tartottam elegendőnek, ellenőriztem a forrásmunkákat is, így senki nem mondhatta rám, hogy mindent első szóra elhiszek. Eközben meg kellett ismerkednem az egyiptomi nyelvvel és a hieroglifákkal is, ami eljutott Dr. Borbola János fülébe és megajándékozott egyik könyvével. Ő eleinte fogorvosként dolgozott Hollandiában, majd beiratkozott az egyetemre és átképezte magát egyiptológusnak. Ott azonban rá kellett jönnie, hogy éppen azok nem ismerik az egyiptomiak nyelvét, akik tanítják, csupán kikövetkeztetik a jelentéseket. Velük ellentétben, ő a papirusztekercsek több szavát is magyarul tudta olvasni, az un. *Moszkvai papirusz* számtanpéldáit pedig eleve nem olvashatta rosszul, mert a feladatok megoldásai szerint jónak kellett lenniük.

Borbola behatóan foglalkozott Tut-enkh-Amonnal is, akinek a másik mellékneve: a Számadó. Kié? Az Istené. Azóta személyesen is találkoztam Borbolával, aki egy alkalommal éppen Budapesten tartott előadást a Szent Koronáról, és amelyről bebizonyította, hogy a mértékrendszere egyiptomi.

Mikor kapcsolódott össze életében az egyiptomi hieroglifák és a Tamana kutatása?

Ezeket a kutatásokat egyidejűleg folytattam, egyik Tamanával kapcsolatos írásomat például Baráth Tibor javaslatára küldtem el Svájcba. Erre való hivatkozással kis idő múlva egy számomra akkor még ismeretlen személytől kaptam levelet. Az illetőt Dr. Vámos-Tóth Bátornak hívják, aki megírta, hogy ő a Tamanával foglalkozik. Attól kezdve jó barátok lettünk és a mai napig együtt dolgozunk, noha ő akkoriban Honoluluban lakott, mostanában pedig az Amerikai Egyesült Államok Nyugati Partvidékére költözött. Még napjainkban, 78 évesen is éjjel-nappal hajtja magát, jóllehet, már csak az egyik szemére lát.

Mit kell legelőször annak elsajátítani, aki a Tamanával akar foglalkozni?

Ez bizony nem is olyan egyszerű, ezért is hagytak fel vele néhányan. Aki ugyanis nem tud rendesen magyarul, nem ismeri a magyar szórendet, az nem tudja, hogy egy mondatot, hogyan kell összeállítani. Leegyszerűsítve a dolgot, Bátor abból indult ki, hogy bizonyos neveket így is, úgy is lehet

olvasni és nem a szavak értelmét kell keresni, hanem azt a módot, ahogyan ezeket egykoron összeszerkesztették. A szavak tömege ugyanis bizonyos alapszerkezetekből áll össze, amit a világ különböző részein újra és újra megtalálhatunk, még ha nem is ugyanabban az összetételben. Vegyük például a „magyar" nevet. Bár igaz, hogy a GY betűt senki sem írja úgy, mint mi, magar, magiar, stb. változatban 37-szer fordul elő a világtérképen.

Az én felfogásom szerint, ha valaki valamivel foglalkozni akar, ahhoz megfelelő segédeszközökre van szüksége, ezért induláskor ilyen segédeszközként a vármegyék névtárát állítottam össze.

Bátortól is kaptam adatokat, mivel ő abban a szerencsés helyzetben volt, hogy betekintést nyerhetett a CIA névtárába, ahol a földrajzi nevek szélességi és hosszúsági fokai is megtalálhatók. Ezek magyar megfelelője az én könyvem jobb oldalára került és ha összeolvassuk a kivastagított részeket, akkor megjelenik az a szó, amelyiket bizonyítani akarjuk.

Az ember tehát maga elé veszi a Föld térképét és megkeresi azokat a neveket, amelyek a magyarhoz hasonló formában megjelennek. Mi van, ha valaki azt mondja, mindez csak a véletlen műve?

Szerintem véletlenek nincsenek, mint ahogyan az sem volt az, hogy Árpád, édesapjával Álmossal a Vereckei-szoroson át indult visszafoglalni az ősi hont. Útközben megütközött az ellenállókkal, viszont Ungvárra már kardcsapás nélkül lovagolt be. A vár urai nyilván tudták, hogy Ung fiai érkeztek vissza, akikkel nem szabad ujjat húzni, és akik ezt követően villámgyorsan, lényegében ellenállás nélkül foglalták el a Kárpát-medencét. De Ungvárnál maradva, a vár alatt folyik az Ung, amit egészen biztosan az Istenről neveztek el.

A folyók nevei különben is mindig valamilyen régi isten nevével kapcsolatosak.

Az angol nyelvű, az egyiptomi hieroglifák jelentését összefoglaló kiadvány első kötet 170. oldalán olvasható az Ung hieroglifa, ami azt jelenti, hogy a Nap isten fia, aki az Eget – az Ég gondjait – vállán hordja. Csak azt nem tudom, hogy az Ung Isten nevet hogyan és mikor tudták kitörölni a magyar emlékezetből, miközben a Boldogasszonyét máig sem sikerült. Amikor a Biblia Ószövetségi része szerint Ádám megszületett, Szumériában legalább egy város már létezett. Nekem meg is van Kramer könyve, amely kettős Bibliát említ.

Miben különbözik egymástól a kettő?

Mások a nevek pl. a szumiroknál is megvan Káin és Ábel története, csak nem ezen a néven. Az egyik ott is földműves, míg a másik állattenyésztő volt, akik csúnyán összevesztek. Gyilkosság azonban nem történt, hanem elmentek a templomba, megkeresték az Istent, Ő pedig igazságot tett és a két ember boldogan élt, míg meg nem halt. A zsidók úgy gondolták, hogy ezt egy kicsit komolyabban kell elintézni.

Mi a Tamana gyakorlati haszna?

Eszmei értéke van, mert vele meg tudom erősíteni azt a mondást, amelyet Dudás Rudolf könyvének címe is állít: *A Teremtés nyelve magyar volt*. Ha pedig az volt, akkor az egész Földön mindenhol ott kell lennie a magyar neveknek.

A német, az olasz, a francia nem tudná-e ezt az elméletet magára vonatkoztatva felállítani?

Ha egy olasz nyelvi hasonlóságokat keresne, ő is csak magyar neveket fog találni, hiszen a latin kultúra alapja az etruszk, az pedig az ősmagyarral rokon. Európa összes nyelve tele van magyar gyökszavakkal, ezzel a témakörrel a sok nyelvet beszélő Práczky István foglalkozik. Ettől még más népek nem feltétlenül fogadják el ezt az elméletet, mert útjukban állunk. Elég ha csak azt mondom, hogy a németek a magyarokra használt ungar kifejezése alatt a szótár szerint a nyers, sületlen, fővetlen, még nem kész jelentéseket olvashatjuk. Az angolban a hung(a)ry megfelelője az éhes, míg a Buda-Pest második fele férget, pestist jelent.

Ön szerint mi egy nyelv fennmaradásának titka?

Egyik feltétele, hogy az adott nyelv tökéletes legyen és nagyon sok szóval rendelkezzék. Egy kis szókincsű nyelvet a nyelvrombolók hamar föl tudnak morzsolni, de a szakemberek szerint milliárdos nagyságrendű magyarral ez nem lehetséges. Ennyi szóról persze szótárat késziteni nem lehet, helyette az összes nyelvészeti vonatkozásokat alapul véve megvizsgálták, hogy a szógyökökből hány értelmes szó képezhető. Gondoljunk bele, hogy csak a -nak, -nek végződéssel hány szó hozható létre!

A kiadványain rovásírásos szövegek is olvashatók, sőt az egész *Halotti Beszéd*et átírta rovásírással.

Azért tettem, mert ezáltal magyar nyelven jön elő az értelme és ha valaki nem érti, ne mondhassa, hogy a magyar sem tudott magyarul. Aki ezt írta, nem volt magyar ember, mert a VOGMUK szóban az N betű helyett M betűt írt, a hozzá tartozó magánhangzót pedig nem elé tette, hanem mögé, így aztán nem is lehet ráismerni. Ha ezt valaki tudja, behelyettesíti az M-et N-el és elé teszi az U betűt, akkor mindjárt értelmessé válik. Én azért nevezem Siralmas Beszédnek, mert mi így sosem beszéltünk. A latin nyelvvel ellentétben a miénk fejlettebb volt, de ha mi sem használtunk volna ékezeteket, akkor ugyanúgy nem tudtuk volna megállapitani a beszélő szándékát.

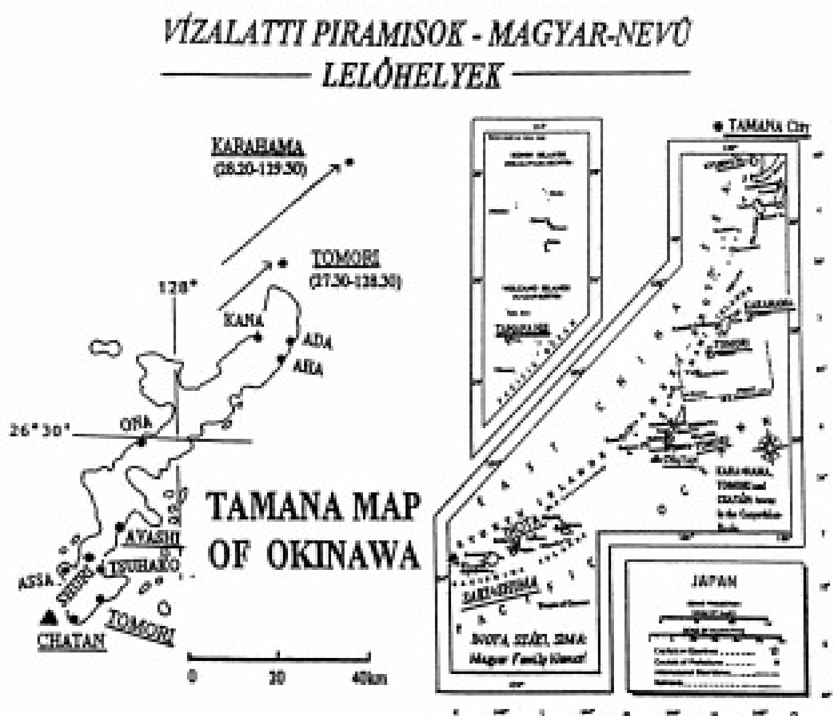
Segít-e a gyerekeknek a Tamana és a hieroglifák megértésében, ha a rovásírással kezdik a felkészülést? Mit tanácsol nekik?

A rovásírásnak azt a változatát kell először megtanulniuk, mikor még kiírják a magánhangzókat. Amikor Amerikában mi szerveztünk a magyar gyerekeknek tanulótábort, egy-két óra alatt megtanítottuk nekik a rovásírást. Persze tudni kell tanítani, pl. úgy, hogy a betűket képekhez kell hasonlítani!

Ezután meg keresni azokat a helyeket, ahol a magyar vonatkozású kérdéseket fel lehet tenni, meg lehet válaszolni és fel lehet rájuk hívni a figyelmet. Összehasonlításokat kell tenni a magyar és más nyelvek között és ha ezt megismerjük, akkor olyan nyelvekkel is tudunk majd foglalkozni amelyekről még senki nem hallott. Említhetem az új-zélandi maorik nyelvét, vagy az Indiában milliók által beszélt és a mienkével rokon mundát. Mivel a munda és a maori rokon, akkor a miénk is rokon a maorival, akik hozzánk hasonlóan használják a tenger szót. Noha nem volt hajós nép, akkor szállították át őket valakik Indiából Új-Zélandba, mikor Árpád elindult a Vereckei-hágóhoz. Remélem, hogy a rovásíró fiatalok között lesz majd olyan, aki megfejti ezt a rejtélyt.

A Tamana tudomány nem önkényes, elfogult, szótalálgató nyelvészkedés, hanem minden vágyértelmezés nélkül tiszta alak + szerkezeti vizsgálódás, név + alak + szerkezeti világ-összehasonlító egyeztetés: pl. Balaton nevünk nem eredeztethető a szláv Balatiny-ból, a Sáros tóból!

Ábránkon: Okinava Tamana térképe Forrás: Dr. Vámos-Tóth Bátor: Elsőrendű Tamana nevek (Honolulu-Montreál 1998.)

A küldetés: Tokay Rozália

Miközben idehaza a Medgyessy kormány 135 milliót költött utcán idétlenkedő zenekarokra, tízezreket fizetett az ebédjéhez felszolgált szivarokért, folyamatosan dobra veri az ország maradék vagyonát, egyetlen fillérrel sem támogatott egy Kolozsváron „rongyokból" épített szociális otthont. Ez az álommá alakult otthon a várostól keletre magasodó dombon, üvegablakán keresztet viselő épület formájában fogadja a megfáradt vándort. A Szent Kamill Szociális Otthon létesítésének gondolatát ifjú korából hozta magával a máltai Szent János lovagrend tagja, Tokay Rozália, akit ismerői csak Csöpikének szólítnak.

Tokay Rozália és a szerző

Hogyan jut el valaki elüzletiesedett világunkban egy szociális otthon létesítésének gondolatáig?

Kissé kanyargós úton, hiszen gyermekkoromban még templomot szerettem volna építtetni. Elhatározásom egyben fogadalom is volt, mert az élet kegyetlen csapást mért rám, ugyanis az 50-es években az akkoriban dühöngő gyermekbénulási hullám következtében jobb lábam megbetegedett.

Bérmáláskor püspöki csodát reméltem, attól beteg lábam gyógyulását vártam. Nem így történt, ezért lázadni kezdtem az Úr ellen, de hamarosan rá kellett jönnöm, hogy helyzetemben nem ez a megfelelő magatartás.

Mi volt Ön szerint a megfelelő magatartás?

Először is az, hogy jóvá kell tennem Isten elleni zúgolódásomat, mégpedig annak a képességnek a segítségével, amellyel a Mindenható megáldott.

Ekkor már jelentkeztek művészi hajlamom jelei, megtanultam csellózni, majd kisregényt, novellákat, verseket írtam. Petőfi lelkületű ember lévén úgy éreztem, hogy életünk során maradandó alkotásokat kell magunk után hagynunk és ha már a Jóisten a Földre és magyarnak teremtett, akkor nemzeti hovatartozásunkat, vallásunkat annak megfelelően kell megélnünk.

Felsorolt művészi alkotásai helyett most mégis inkább faragásait mutatja. Elengedhetetlenül szüksége volt erre a váltásra?

Telt-múlt az idő és kezdtem úgy érezni, hogy a papír már nem elegendő azon megrázó élmények kifejezéséhez, amit az ember a Ceauescu időkben átélt. Mindig is csodáltam a fákat és nem csak azért, mert hangszereket készítenek belőlük, hanem mert ezen csodálatos növények alaposabb tanulmányozása után megéreztem különlegesen finom lelküket is.

Mennyire volt sikeres a faragásaival?

Noha szobraimat dicsérték, mégis elégedetlen voltam saját magammal és olyan alkotásra vágytam, amelyet előttem még senki más nem készített. Meggyőződésem, hogy a Jóisten vezette a kezemet, amikor egy teljesen új művészeti világot sikerült létrehoznom, a csipkefaragást, amit fába vésett költészetnek neveztem el. Faragásaim alapját a fák erezete képezte, és attól voltak egyediek, utánozhatatlanok, hogy nem akadt közöttük két egyforma. Ezért tanácsoltam másoknak is, hogy egymás másolása helyett a fa lelkéből, erezetéből merítsenek ihletet. A művészet területén tehát teljesült vágyálmom, amelyhez azonban még egy adalék járult. Alkotásaim hátlapjának megmunkálásához a legnagyobb lökést a kezembe került rovásírásról szóló könyvek jelentették, ettől kezdve gondolataimat ezzel a betűtípussal örökítettem meg, hogy csak az értse, akihez szólnak. Amikor kiállításaim alkalmával a 80-as években a Székelyföldet jártam, mindenkit – elsősorban a fiatalokat – arra ösztönöztem, hogy ők is tanulják meg, és azzal valósítsák meg magukat, mert a rovásírás őseink ábécéje, amit meg kell őriznünk a jövő számára. A faragványaimat megörökítő fényképalbum egyik képen látható tiszafát sem véletlenül neveztem el Attila üzenetének, hiszen a nagy hun király mind a mai napig üzen nekünk, csak meg kell értenünk.

Ha ennyi erőt és értelmet merített saját művészetéből, miért nem ezt a sikeresnek nevezhető utat folytatta?

Amikor úgy láttam, hogy elértem saját képességem határát, művészeti klubot akartam indítani a fiatalok számára. Csakhogy az élet ismét közbeszólt. A '89-es változások után a szociális gondokat felismerve, valamint szembesülve a zord valósággal – ami azt jelentette, hogy a magyarság továbbra is elnyomás alatt él –, döntöttem el, hogy a fentebb említett, Jóisten által adományozott művészi tehetséget úgy tudom legjobban viszonozni, ha felvállalom az enyéim sorsának rendezését.

Azért ennek a megvalósítása más jellegű, pl. szervezési képességet, továbbá anyagi hátteret igényel. Ezekkel rendelkezett?

Saját tőkével kezdtem neki életem főművének, hogy kiszolgáltatott sorstársaim életviszonyait megváltoztassam, emberi életet varázsoljak számukra. Nem a feladattól rémültem meg, hiszen művészi munkáimat is keményfába faragtam, ez a „mű" azonban minden korábbinál keményebbnek bizonyult. Első lépésben Kolozsvár legszebb területén, a hegytetőn – ahogyan régen nevezték, a Csillagvizsgálón – telket vettem, építkezésbe kezdtem, ennek eredményeként öt évig tartó kitartó munkával sikerült is felhúzatnom egy 4800 m2-es, többszintes épületet. 1996-ban volt az alapkő letétel, 2000. szeptember 9-én Erdély első Szent Kamill kápolnáját a felépült otthonban szenteltük fel, majd 2001 októberétől már az első ápoltakat fogadhatta az otthon.

Időközben személyes tragédia ért, szeretett férjem elhunyt, de halála előtt megesketett, hogy tovább folytatom azt, amit közösen kezdtünk. Bíztatása nélkül életem nagy műve nem valósulhatott volna meg.

Templomot tehát nem sikerült építenie, de ebben a szociális otthonban ez a meghitt hangulatú kápolna naponta várja a lelki vigaszra vágyókat, és ahogy látom, nem csak a bentlakókat, hanem a környékbelieket is.

Valóban, az épület azonban ennél többet jelent. Felépítésével megvalósult a Kárpát-medencei magyarság egyik feladata, nevezetesen az, hogy összefogással ellen tud állni a megpróbáltatásoknak, és idegen környezetben is meg tud állni a saját lábán. A megpróbáltatásokat szó szerint értem, hiszen képes voltam szembeszállni az állam embereivel, a városvezetőkkel, politikusokkal, akik mindenféle fondorlattal igyekeztek az épületet államosítani. Idegileg és anyagilag egyaránt tönkre akartak tenni, amikor felvállaltam a Szent Kamill szociális intézmény létrehozását. Az elmúlt három év alatt közel nyolcvan idős magyarnak sikerült az ilyen helyeken szokásos folyosó végi egyetlen illemhely helyett emberi körülményeket, kétágyas, fürdőszobás ellátást biztosítani, aminek sajnos az lett az ára, hogy szállodai besorolást kaptunk.

Ez a besorolás milyen költségeket ró az intézményre és hogyan teremtik elő?

Télen csak a gázszámlám majd havi 2000 euro, miközben az itt élő idős emberek 30-40 euronak megfelelő nyugdíjat kapnak, csupán ezekből nem lehetne az otthont fenntartani. A bevételeink abból adódnak, hogy Ausztriában egy kis közösség használt holmikat gyűjt és mi ezekből az aprópénzeket egymás mellé helyezve teremtjük meg a szükséges anyagiakat.

Szent Kamill a betegek, kórházak, ápolók védőszentje és a renden keresztül sikerült kapcsolatba kerülnöm kamilliánus csoportokkal. Barátaink segítségével az otthon második szintjén vendégeket fogadunk, akik igen alacsony áron kaphatnak szállást. Minthogy még ez sem jelent különösebb forgalmat, minden nap azért fohászkodom, hogy bárcsak jönne valaki!

Nem próbálnak pályázni állami pénzekért?

Próbálkoztam, de már erről is lemondtam, mert fenntartási költségekre anyagi fedezetet nem adnak. Én azt vallom saját tapasztalataimból kiindulva, hogy a politikusok elsősorban magánérdekeket szolgálnak, utána a pártjaik előirányzatait és majd csak ezután a közéletet. Ebből a gondolatból kiindulva nemzetüket sem szolgálják, és ez bizony fájó dolog. Bátran kijelenthetem, nem tartom politikusnak azokat sem, akik a Magyarok Világszövetségének júniusi találkozóját nem karolták fel, jelenlétükkel nem tisztelték meg, ahogyan Mádl Ferenc köztársasági elnök úr sem. Göncz Árpád volt köztársasági elnök úrtól is csak hangzatos, szép sorokat kaptam, semmi egyebet.

Noha folyamatosan arról beszélt, hogy miért nincs pénz a támogatásra, annyira nem lehetett szegény, hogy ne lett volna a zsebében száz forint, amellyel a kolozsvári szociális otthon építéséhez hozzájárulhatott volna. Az alapkő letételekor Törzsök Erikát küldte el, aki felolvasta a támogatási ígéreteket, amelyekből természetesen semmit nem tartottak be.

1990 áprilisában megalakította a Magyar Mozgáskorlátozottak Társaságát, és felvételét kérte az imént említett Magyarok Világszövetségébe. Miután megkapta a tagságot, hogyan alakult viszonya az MVSZ-szel és az RMDSZ-szel?

Az MVSZ elnöke az alapkő letételekor Csoóri Sándor volt. Tőkés Józsefet küldte el 10000 forinttal, ami szégyenletes gesztus volt, mert a magyarság legnagyobb szervezetétől akkor még a támogatást nem vonta meg a magyar kormány. Patrubány Miklós személyében végre olyan ember került az MVSZ élére, aki nemzetet tud építeni, és akiben meg lehet bízni. Ő ugyan nem író, viszont gazdasági és menedzselési érzékkel megáldott igaz ember. Az RMDSZ-ről csak annyit mondanék, hogy semmit sem segített, sőt, miközben mi voltunk az első olyan erdélyi szervezet, amely két nyelven indult, és ezt minden hivatalnak el kellett fogadnia, az RMDSZ pontosan azt nehezményezte legjobban, hogy a Magyar jelzőt odatettem Társaságunk neve elé.

Július 14-én Szent Kamill emlékére ünnepélyes búcsús szentmisét tartottak kápolnában, amelyen Dr. Czirják Árpád prelátus úr is részt vett. Ez azért elismertségük kezdetét is jelentheti.

A prelátus úr nem először volt vendégünk, és azon kevesek közé tartozik, akik már korábban is segítettek nekünk, ahogyan a Szent Kamill rend is, miután felszenteltük a róluk elnevezett kápolnát. Az otthon eddigi működése során nem a nehézségek okozzák a legtöbb gondot, hanem a magyar kormányok embereinek közömbössége, akik nem veszik észre, hogy Erdély közepén egy magyar közösség jött létre. Ilyetén hozzáállásuk személy szerint azért fáj nekem, mert azzal amit megteremtettem, sorstársaimat, nemzetemet szolgáltam.

Csupán néhány jó szót szeretnék, amelyekkel legalább annyit mondana valaki, hogy „Ha már ebben az otthonban ápolják az apámat, anyámat, akkor én is odamegyek és teszek valamit a fennmaradásért."

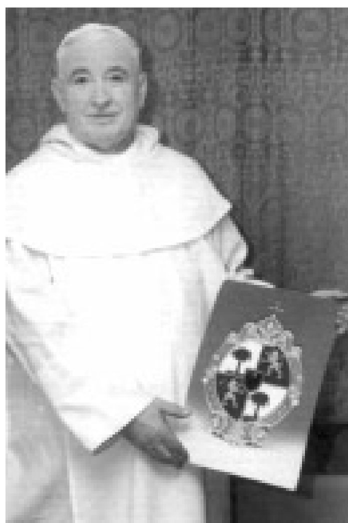
Ha ez megtörténne, hogyan folytatná a küldetését, mert ugye annak tartja?

Legfőbb feladatomnak a nemzetépítést tartom, azt pedig csak úgy lehet végezni, ha annak szellemében neveljük a gyermekeinket. Ezért tervezek egy kis óvodát is az épületbe, ahol az „öregeim" vigyáznának a kicsikre, akik így szeretetben nőnének fel, ugyanakkor a bentlakók is éreznék a maguk hasznosságát. Az otthon dísztermében szeretnék helyet adni találkozóknak, ifjúsági összejöveteleknek, rovásírás tanfolyamoknak és versenyeknek, továbbá álmodom egy kórház építéséről, amelyben a magyar betegeknek nem kellene rettegniük az idegen orvosoktól, ehhez azonban pénz kell. De bárhogy is legyen, Isten segítő kezét, erejét minduntalan magamon érzem, mert amikor úgy tűnik, hogy már minden összeomlik körülöttem, valami csoda mindig történik. Talán azért, mert a sérült ember is a magyar nemzet láncszeme, bár ezt igen sokan szégyellik. Lelliszi Szent Kamill gondolatait idézném: *„Szíveteket kezetekben hordozzátok"*, valamint édesanyám utolsó szavait sem tudom elfelejteni: *„Kislányom, légy büszke, hogy Isten magyarnak teremtett, szolgáld és védjed, amíg szíved utolsót fog dobbanni."*

Magyar Demokrata 2004/36.

A Szent Kamill Szociális Otthon címe:
400364 Cluj, str. Padurii nr. 11.
T: 00/40-264-438-768,
villámlevél: tokay_rozalia@freemail. hu
Bankszámla: Banca Comerciala Romania – Filiala Cluj
RO62RNCB2200000004160029 (USD)
RO30RNCB2200000004160023 (EUR)

Az ember szeretné, ha a világ számtalan búja-baja mellett valami kapaszkodót is találna. Ha végre meglelni véli, de egy idő után a bizonyítékok súlya mégis rádöbbenti, hogy rossz lóra tett, saját tévedését palástolandó, egyszerűen nem hajlandó tudomást venni a valóságról. A jelenség mintha a pálosok kalandos történetétől sem lenne idegen. Árva Vince atya az egyetlen hazai alapítású rend utolsó „mohikánja" teríti a lapokat. Járja az országot és a legkülönbözőbb hallgatóság előtt beszél az ősi Pálos múltról, lelkiségről.

Vince atya

Fénykép: T. Szántó György

A magyarországi pálos rend kialakulása körül némi bizonytalanság uralkodik. Azon túl, hogy a Gellért-hegyi pálos sziklakápolna nem történelmi utódja a XIII. századiaknak, mintha még a Gyöngyösi Gergely féle kódex sem egyértelműen fogalmazna. Egyaránt említi a patacsi remeték reguláját és az alapító Boldog Özséb személyét. Tisztázható-e egyértelműen az igazság?

Természetesen, csak egy-két történésznek nevezett író keveri a dolgokat. Igaz ugyan, hogy a patacsi remete közösség előbb létezett, ám alapítója, a II. András uralkodása alatt 1219-ben kinevezett Bertalan pécsi püspök még írni-olvasni sem tudott. A pápa elrendelte az esztergomi érseknek, hogy ha le nem váltják Bertalant, akkor őt fosztja meg egy évi jövedelmétől. A magyar irodalomtörténet egyik nagy alakja, Mályusz Elemér szerint a kódexben említett regula nem Bertalantól származik, valószínű, hogy a Gyöngyösi kódex írója találta ki.

Ha a pápa nem fogadta el az analfabéta püspök személyét, akkor hogyan állhatott ki az – Özséb kivételével – szintén írástudatlan remeték mellett?

Pontosan emiatt Özséb aligha remetékkel alapította a rendet, hiszen ők teológiailag valóban képzetlenek voltak. Szerintem a már Özséb által kiválasztotta hely körül csak utólag alakult ki a remete telep. Tudatosan mondok telepet, mert nem szerzetesi közösséget alapított, hanem Remete Szent Pálhoz hasonlóan, maguk is barlangokba vonultak. Amikor Vörös Győző régésszel beszéltem, elmondta, hogy egyiptomi ásatásai idején hasonlót tapasztalt. A romterület körülötti vidéken még napjainkban is mintegy ötszáz remete él, aki vagy „beköltözött" egy-egy üresen talált, vagy kihalás miatt megüresedett barlangba, vagy kivájt magának egyet. Ennek legfontosabb része a tökéletesen illeszkedő zárókő az ajtó helyén, ami megakadályozza, hogy az éjszaka folyamán viperák és skorpiók jussanak a helységbe. A remeték nem beszélgetnek egymással, imádság az életük. Tíz naponként egy dzsip körbejárja őket, letesz nekik egy tízliteres kannában vizet, némi élelmet és ismét magukra hagyja őket. Ami még meglepőbb számomra, hogy Győző elmondása szerint még legalább ennyien várakoznak, hogy bejöhessenek a telepre. Ők ugyan nem pálosok, hiszen a remete nem tartozik senkihez, önálló, de életvitelük hasonló lehet a sok száz évvel ezelőtti magyarokéhoz.

Elképzelhető, hogy kapcsolatban álltak egymással?

Nagy Lajos királyi idejében az ország tele volt kóborló remetékkel, akik szerintem Egyiptomból indultak a Balkán felé és betöltötték az egész Kárpát-medencét, ugyanakkor a Német Római Császárság területére már nem mentek át. A Kárpát-medence lett volna a célpontjuk? Ez egy igen fontos tisztázatlan kérdés.

Özséb, az esztergomi kanonok kapcsolatba kerülhetett velük, és mint a kódex írja, hat társával a Pilisbe ment. Nem remeték számára kérte a rendalapítási engedélyt a veszprémi püspöktől – hozzá tartozott a Pilis–, hanem teológiailag képezett társainak. Ezt meg is kapta, és egyházi jogú szerzetestársaival elkezdte a rend építését, amelybe lassanként bevonta a környék barlangjaiban élő remetéket is, folyamatosan tanítva őket közösségi imádságra, a Szentháromság ismeretére, a katolikus igazságokra. És itt most már a közösségen van a hangsúly. Boldog Özséb ún. Hármas barlangja is itt volt, egy ma már kirobbantott helyen, amelytől jobbra, a hegyoldalban még ma is megtalálható az a hat ülőfülke, ahol esztergomi társai éltek.

Ruhájuk kezdetben szűrkés volt és csak Nagy Lajos előírására váltották fehérre, hogy meg lehessen különböztetni őket a kóbor remetéktől.

Elterjedt az a feltevés, hogy Özséb nem is ide, hanem Kesztölcre ment a rendet megalapítani.

Ez a nézet akkor kapott lábra, amikor egy ásató régész 1972/73-ban olyan, térképpel ellátott oklevelet kapott, amelyen az állt, hogy a kesztölci kolostor Boldog Özséb sírhelye. Szerettem volna, ha bemutatja a koporsóját,

ő viszont arra hivatkozott, hogy éppen egy nagy tölgyfa alatt található, amihez nem szabad hozzányúlni, és ezen a ponton el is akadt a kutatás. Ennél lényegesebb szempont, hogy ezzel szemben a Pilisszentléleken feltárt romoknál három oltár található, amely csak többhajós szerzetesi házakban képzelhető el. Ennek magyarázata, hogy a szerzetesek külön-külön miséztek egy-egy oltárnál, tehát ahányan voltak, annyi oltárnak kellett lennie. A Kesztölc melletti klastrompusztai kolostor – lévén egyhajós – már csak ilyen szempontból sem lehetett Özsébé, arról nem is beszélve, hogy egy elismert építész-történész megvizsgálta a falakat, a köveket és ennek alapján kijelentette, hogy nem épülhetett a XIV. század előtt.

Miből gondolja még, hogy Özséb sírja itt Pilisszántón található?

Amikor idejöttem – ennek szeptember 8-án volt hat éve–, a szántói öreg temetőben egy család exhumáltatott. A gyerekek rohantak hozzám lélekszakadva, hogy atya jöjjön, nagy széles falat találtunk. Majd megdermedtem, mert egy másfél méteres, széles, gyönyörű fehér mészkőből épült falat mutattak, abból csákányozták ki a koporsó maradványait. Azonnal úgy éreztem, hogy csak Özséb sírja lehet, hiszen a temetőben már előzőleg is felfedeztem egy fal alapját, amely egészen addig húzódik, ahol Özséb sírját sejtettem. A mérések szerint egy 50x25 méteres templom romjai találhatók a föld alatt. A kolostor és a sír feltárása a terveim között szerepel.

Eddig senki nem akarta feltárni?

Sajnos nem. Miután a sírt behatároltam, attól kiindulva kerestem a Hármas-barlang helyét, ami a sírral szemben a Pilis csúcs alatt lévő bányaluk. A barlangnak ma már nyoma sincs, mert elszállították a köveit, de egy idős bácsikától tudom, hogy azokat bányászták először, mert ott volt a legkönnyebb a fejtés. Hiszek neki, mert semmi érdeke nem fűződött hozzá, hogy hazudjon. Jobbra mellette ott van a hat ülőfülke. A kolostor és a temető a polgármesteri hivatal mögött található, de ez nem távolság a Hármas-barlangtól.

Míg II. József 1786-ban Magyarországon megszüntette a pálos rendet, 1784-ben a lengyelek pálos congregátiót hoztak létre. Milyen jogon?

A három részre osztott Lengyelországnak az a darabja akkoriban Katalin cárnőhöz tartozott, rájuk tehát nem vonatkozhatott II. József rendelete. Egyházi vonatkozásban mindig is voltak súrlódások a lengyelek és magyarok között, még az is előfordult, hogy az utolsó lengyel származású, generális fokozatú pálos atyát a lengyelek fordították vissza a lengyel határról.

Volt-e, van-e különbség a lengyel és a magyar pálos rend között?

Tartalmilag lényegében semmi, ők is fehér csuhát öltöttek, hiszen az egész lengyelországi alapítás Özséb nyomdokán fejlődött ki. Egyszerűen

kisajátították a rendet, engem pedig annyira gyűlölnek, hogy amikor 1988-ban Zemljuski Mihály, az itteni tartományfőnök, a pécsi püspöktől jövet felkeresett a központi szemináriumban, közölte velem, hogy a generális azt üzeni, érvénytelenek a fogadalmaink. Egy napig vitatkoztam vele, miközben folyamatosan mellébeszélt, mert azt azért nem merte kimondani, hogy mi nem vagyunk pálosok. Ezután elmentem Rómába, ahol Kada érsek sietett segítségemre és megnyugtatott, menjek csak haza, pálosok maradhatunk. Indoklást ő sem mondott, mert annak alapján kérhettem volna az ősi pálos rend visszaállítását.

Önt a Magyar Püspöki Kar sem akarja elfogadni.

Papírforma szerint nem ismerhettek el, a lengyelek meg úgy gondolták, ha engem kitesznek a rendből, akkor a többiek szétszélednek. Sajnos az általam 1987/88-ban kiválasztott három pálos, akiket a generálishoz küldtem tárgyalni, árulónak bizonyult. Azonnal feltűnt, hogy visszatértük után csak azt hajtogatták, hogy nem üzent semmit. Akik ugyanis nem voltak hajlandók együttműködni az állammal, sorra kiléptek, megnősültek, világi életet folytattak. A három beépített ember hagyta, hogy óriási energiával újjáépítsem a mária nosztrai sziklatemplomot, hogy mindenhol emlegessenek, ám, amióta elkészült, egyetlen hang sincs rólam. Azt sem tudom, mi a kifogás ellenem, mit követtem el, még az Új Ember sem közli a cikkeimet. Az egész ország papságát ellenem fordították, kis vidéki káplánka nem áll velem szóba, egy Sárospatak környéki plébános legazemberezett a telefonban, a tartományfőnök, Péter atya Pécsett ugyanezt tette, holott egyetlen egyházi felsőbbség sem beszélhet így a beosztottjával. Ha mégis megteszi, annak okán még egy generálist is le lehet váltani.

Milyen a kapcsolata a Gellért-hegyi sziklakápolnával, hiszen ott is a lengyel vonalat képviselik?

Semmilyen, pedig már ők is mondogatják, hogy bizony nem magyar alapításúak, de az idősebbek még áltatják magukat Özsébbel.

Megjegyzem, a háború alatt egyfajta „forradalom" zajlott a renden belül. A lengyelek 1934-ben érkeztek a Sziklakápolnába, ahol hamarosan rájöttek, hogy ők nem az eredeti pálos rend tagjai és egy Rómába küldendő kérvényt köröztek, ám egy magyarországi pálos beárulta őket Mihály atyának. Ezt követően az összes lengyelt hazaküldték, a magyarok nagy részét pedig elbocsátották a rendből. Bízom benne, hogy előbb-utóbb Rómában sikerül tisztába tenni ezt a kettősséget, hiszen tőlük megkaptam az engedélyt a „praktizálásomhoz", de azt is mondták, hogy az idő egyelőre nem alkalmas az eredeti pálos rend újjászervezésre. Az egyház történetében egyébként többször is előfordult hasonló eset, a jezsuiták száz évig nem léteztek, Pannonhalma százhúsz évig állt üresen, míg egy pápai dekrétum újjászervezte. Tehát puszta jóindulat, vagy gonoszság kérdése, hogy a magyar püspöki kar engedélyezi-e az eredeti pálos rend újbóli beindítását.

Éppen ez a Magyar Vár Alapítvány egyik célja. De elérkezette-e az az idő, amire a Vatikánban céloztak?

Elérkezett, és ezen nagyban segíthetne a nyilvánosság. Sokan jönnek hozzám az ország különböző részeiből, én is rendszeresen járok előadásokat tartani, Tapolcához egy szomorú történet is fűződik. Egy közeli település plébánosa kérdezte, hogy ismerem-e a tőlük elszármazott Ács Ferenc atyát. Kiderült, hogy Ács István néven volt pálos szerzetes. Nos, amikor 1951-ben feloszlatták a rendeket, éppen az előtte való vasárnapra virradó reggel az ÁVO-sok elvitték a városból a szerzeteseket, e két pálos azonban fent voltak a Jakab hegyen, ahol egy kis kolostor vasárnapi felszentelését készítették elő. Amikor hajnalban, mit sem sejtve, fehér ruhában lejöttek, a népek azonnal átöltöztették őket polgári ruhába. Megbeszélték, hogy egyikük a pécsi vasút állomáson, Ács atya pedig Abaligeten száll vonatra. Csakhogy őt már a vasútállomáson agyonlőtték, majd baleset látszatát keltve a vonatról dobták a kerekek alá. Pécsett temették. Javasoltam, hogy ennek a vértanúnak alakítsanak ki emlékteret szoborral, én pedig gyűjtést szervezek. Ezt a város átvállalta, és így talán nyárára elkészülhet, ami a rend visszaállítása szempontjából kedvezően hatna.

Magyar Demokrata 2003/3.

Palócok Társasága: Z. Urbán Aladár

2003. július 7-től 13-ig tartott az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő Örökség Népfőiskolai Tábor, amelynek helyszíne évről évre a felvidéi határváros, Ipolyság. A szervező Palóc Társaság alakulásáról, fejlődéséről, jövőbeli terveiről Z. Urbán Aladár elnök tájékoztatta a Demokratát.

Urbán Aladár Csete Ildikó rovásfeliratos zászlójával

Tudatosan készítették elő a Palóc Társaság létrehozását, vagy csak egy hirtelen jött ötletből származott?

Az utóbbiból. Még a magyarországi rendszerváltozás előtt, 1989-ben történt, hogy szalonnasütésre hívtam meg barátaimat, akik közül 23-an el is jöttek. Beszélgettünk erről-arról, majd hirtelen valakinek az az ötlete támadt, hogy ha már ilyen szépen együtt vagyunk, szerveződjünk is eggyé és alakítsunk társaságot. A névadásra októberben került sor és az akkortájt felgyorsult események hatására mi is egyre bátrabbak lévén, Bodzsár Gyula barátom javaslatára vettük fel a Palóc Társaság elnevezést, hiszen Palócföldön voltunk, ráadásul első összejövetelünket Mikszáth Kálmán udvarában tartottuk. Akkori létszámunkat tekintve talán az asztaltársaság megjelölés lett volna helytállóbb. Később sem törekedtünk arra, hogy sokan legyünk, mert úgy gondoltuk, hogy kis közösséggel is lehet eredményesen dolgozni, ha az embereket ugyanaz a küldetés hajtja.

Csak felvidéki ember lehet a társaság tagja? Hogyan választják ki a tagokat?

Nem választjuk. Aki értesül ezekről az ünnepségekről és eljön, megismeri a társaság tevékenységét és úgy érzi, hogy tudja azt támogatni, azzal lényegében hozzánk csapódik. Tehát nem mi keressük az új tagokat,

ők választanak bennünket, ha megfelelőnek tartják az irányultságunkat. Mondok egy példát. Elhatároztuk Sajó Sándor emlékének a felelevenítését. Elsősorban a Budapesten lévő kőbányai Szent László Gimnázium Öregdiák Baráti Körének köszönhetően – ők fedezték fel és tették rendbe a Kerepesi úti temetőben bozóttal benőtt sírját – ma már tudjuk, hogy gimnáziumuk volt igazgatója, pedagógusa Ipolyságon született. Megkerestek bennünket és mi attól függetlenül örömmel vállaltuk Sajó Sándor hagyatékának őrzését, hogy mit tettek rá az elmúlt évtizedek, hogy irredenta költőnek bélyegezték, mert aki ismeri a költészetét, az tudja, hogy a magyarságversek egyik legnagyobb költője volt. És ezt az örökséget rajtunk kívül senki más nem vállalta el, mi viszont az első adandó alkalommal emléktáblát avattunk lakóháza falán.

Hogyan áll a Társasághoz a helybeli és a magyarországi politika? Vannak-e támogató vállalkozók?

A helybeli vállalkozók között sajnos nagyon kevés a magyar, ők azonban erejükhöz mérten támogatják a Palóc Társaság tevékenységét, legyen az a megemlékezésekhez szükséges fagyasztott árú, pogácsa, egyéb élelmiszer. Szlovákiai intézményekhez nem fordultunk segítségért, még azóta sem, hogy az MKP a kormányban van, ehelyett magyarországi alapítványoknál pályázunk és általában nem is eredménytelenül. Csáky Pál, az előző kormányzat miniszterelnök-helyettese a Szlovák Köztársaság Ezüstplakettjével tüntetett ki, indoklásában a Palóc Társaságban való tevékenységemet emelte ki. Ez azt jelenti, hogy az MKP figyelemmel kíséri a rendezvényeinket, meghívásainknak eleget tesz, tehát tekintélyünk van előtte.

Mennyire követi figyelemmel az utca embere a magyarországi politikai és kulturális eseményeket?

Itt, az Ipoly mentén, közvetlenül a határ mellett a magyar rádió és televízió adásának vétele nem okoz nehézséget, inkább az elkeserítő, hogy a magyarnak nevezett tömegtájékoztatás nem eléggé magyar. Hiába hall az ember magyarországi mezőgazdasági híreket, ha utána azonnal egy angol sikerszám következik. Az tapasztalatom, hogy a mi Pátria Rádiónk kívánságműsoraiban még mindig sok magyar nótát, népdalt, könnyűzenét kérnek a hallgatók, ami jó érzéssel tölt el, ezzel szemben a szerkesztett műsorok már itt is tele vannak nyugati számokkal. A szlovák rádió műsorában nagy hangsúlyt fektetnek a szlovák zene sugárzására, legyen az középkori muzsika vagy jelenkori. A nevelési szándék egyértelmű, amit sajnálatos módon nem tapasztalok a magyarországi adóknál.

Hogyan élik meg a szlovákok azt a maguknak vallott történelmet, mely lényegében tele van a magyar múlt emlékeivel?

Nincs semmi harag és ellenségesség a szlovákokkal, de őszintén szólva, nem is nagyon érdekel, hogy mit gondolnak rólunk, a történelmünkről. Magyar vidéken élek és teljes mértékben leköt az itteni magyarok gondja, baja, jobban izgat az, hogy a magyar testvéreim sajnos nem mindig vallják magukat magyarnak.

Sikerült-e szorosabb kapcsolatot kialakítani már Kárpát-medencei magyar szervezetekkel?

Ez inkább a jövő feladatai közé tartozik, hiszen annyira lekötnek a helybeli szervezések, a beiratkozási programok, hogy minél több szülőt nyerjünk meg a magyar iskolák számára, hogy az iskolák felszereltsége jobb legyen, mint a szlovák iskoláké, hogy másra alig marad idő. Egyelőre megmaradunk az olyan kapcsolatoknál, mint az erdélyi EMKE (Erdélyi Magyarok Kulturális Egyesülete), az ottani Petőfi-emlékhelyek találkozóján. Ott vagyunk Erdélyben, a Felvidéken, Magyarországon az Irodalmi Társaságok Szövetségének vándorgyűlésén, részt veszünk magyarországi koszorúzásokon, kisebbségi értekezleteken, találkozunk a Móricz Zsigmond Irodalmi Társaság és a Madách Társaság tagjaival. Eddig négy magyarországi, Mikszáth nevét viselő iskolát fedeztünk fel, ezekkel felvettük a világhálós kapcsolatot. Legutóbb a mi iskolanapunkon *A fekete város*t olvastuk reggel 8 órától éjfél után háromnegyed kettőig, megvitattuk, hol tart Varbó és Erdőtelek, ahol szintén Mikszáth-iskola működik. Örömmel látjuk, hogy a gyerekek igénylik ezt a fajta együttműködést.

Magyar Demokrata 2003. július 31.

— — —

A megmaradás lapja

Szívet, lelket melengető érzés, ha a Kárpát-medencében újabbnál újabb határon túli tartalmas, magyar nyelvű lapokra bukkan az ember. Közéjük tartozik a felvidéki, havonta 16 oldalon megjelenő, *Kürtös* című újság. Az immáron második életévét taposó „ifjú" decemberi száma azért is külön említésre méltó, mert első ízben jelent meg színes melléklettel, a címoldalán pedig piros-fehér-zöld színekkel. Akkor még sokunkkal együtt a trianoni határokon belül, szerkesztői is reménykedtek a december 5-e sikerében, és a jól tagolt, jól olvasható betűmérettel szerkesztett kiadványt a határ menti magyarországi településekre is eljuttatták *Engedjetek magyarul álmodni* című felhívásuk sajnos süket fülekre és vak szemekre talált.

A lapot a Nagykürtösi Csemadok Területi Választmánya adja ki, felelőse Balogh Gábor, míg a tartalomnak a főszerkesztő Hrubik Béla, valamint a szerkesztő Bodzsár Gyula és Urbán Aladár. Utóbbi neve azok számára csenghet ismerősen, akik tevékenységét a Palóc Társaság elnökeként megismerték.

A lap címe mellett Lehel kürtje látható méghozzá rovásírásos felirattal, ami nem véletlen, hiszen a Felvidék évről évre képviselteti magát a Forrai Sándor Rovásíró Kör Kárpát-medencei Rovásírásversenyein. A kötelező rovatelnevezések - Közélet, Humor, Sport- mellett önmagáért beszél a Hagyomány, Oktatás, Élettér és nem utolsó sorban a Kultúra, amelyben Urbán Aladár, részben Friedrich Klára kiadványain alapuló, rovásírás történeti sorozata olvasható. Levélcíműk: 991 28 Vinica, cesta slobody 466. Villámlevél: csemadokntv@freemail.hu, távbeszélő: 00 421/905/60-8777.

Magyar Demokrata 2005./7.

Nyírő József öröksége

Egy művész megítélésénél alapvető szempont, hogy munkásságával egész nemzete felemelkedését szolgálja, mutasson rá a romlását előidéző jelenségekre, végül, de nem utolsósorban gyógyírt kínáljon bajai orvoslására. Az 1889. július 8-án, az erdélyi Székelyzsomboron született Nyírő József életműve tökéletesen megfelel mindhárom elvárásnak. Pedig merő véletlen, hogy a pappá szentelt fiatalember a rendből kilépve az írói pályára tévedt.

Nyírő József
(1889-1953)

A jeles író 1920-ban csupán kedvtelésből vett részt a kolozsvári Keleti Újaság novellapályázatán. Nemcsak nyert, hanem álláshoz is jutott annál lapnál, amely az Országos Magyar Párt szócsöveként az erdélyi magyarság politikai érdekképviseletét látta el. Nyírő tehát szerkesztő egy politikai újságnál, amely a Kárpát-medencei magyar egység helyreállításában gondolkodik, ugyanakkor író, aki a transzszilvanizmus eszméjét vallja, azaz Erdély egykoron gazdag kulturális örökségének felelevenítésén munkálkodik. Ebbe ugyanúgy belefér Erdély széleskörű önrendelkezése, mint teljes függetlensége az ott élő népekkel együtt, akikkel a magyarság jobb időkben mindig is megtalálta a közös hangot.

– *Noha az utókor elsősorban balos és liberális körei vélhetőleg politikai okokból egyre inkább Tamási Áront helyezték előtérbe, a két novellista alapjában rokon lélek* – mondta a Magyar Demokratának Medvigy Endre irodalomkutató, Nyírő József életművének gondozója.

Az elsősorban novellafűzéreiről ismert író nagyszerű regényeket is alkotott, a történelmi múlttal is szembenézett. *A sibói bölény* cselekményében

II. József a Habsburg Birodalom központosítása érdekében a magyar nyelv, a magyar kultúra és a nemzeti törekvések ellen tör, miközben ellenfele, az idősebb Wesselényi Miklós a magyarság megmaradási szándékát testesíti meg. II. József halálával ő lesz a győztes, hiszen a nemzet örvendezése mellett hatalmas pompával szállítják vissza az országba a Szent Koronát.

A *Mádéfalvi veszedelem*-ben annak a történelmi tragédiának állít emléket, amikor Mária Terézia idején olyan határőrszervezetet kívántak a Székelyföldön kialakítani, amelyet hadicselekmények sora az ország határain túl is bevethettek volna. Kísérteties hasonlóság napjaink, honvédelemnek már csak hellyel-közzel nevezhető katonapolitikájával.

Talán még ennél is fontosabb alkotása az 1944-ben megjelent *Néma küzdelem*, a Mezőség elrománosodásának regénye. Tényfeltárása oly időszerű, hogy tanítani kéne az általános iskolától kezdve egészen az egyetemig. A századfordulón játszódó történet jól példázza, hová vezetett a magyarság türelmessége a görögkeleti egyház és a román bankok iránt, amelyek a román paraszt földhöz juttatása mellett a magyar parasztnak ezt csak akkor tették lehetővé, ha áttért a görögkeleti vallásra.

Nyírő olyannyira megbecsült író, hogy a Kolozsvári Ferenc József Tudomány Egyetem ünnepélyes megnyitóján Corvin-koszorút kapott több írótársával együtt. Elismertsége az emigrációban sem csökkent, sőt *Mi az igazság Erdély esetében* címmel nemzetpolitikai röpiratot fogalmazott meg a lehetséges jövőbeli megoldásokról. Bár ezt a művét a nagyhatalmak meggyőzésére írja, sajnos eme nemzetpolitikai röpiratot a mai napig sem fordították le világnyelvekre.

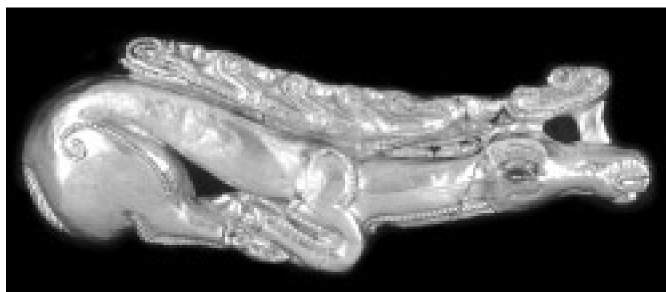
Eseményekben gazdag életét 1953. október 16-án fejezte be egy madridi klinika rákosztályán.

– *Az utókor mintha szemet hunyt volna helyzetismerete, jóslatai felett* – vélekedik Medvigy Endre. *Szerencsére akadt a magyar társadalomnak egy csoportja, amelyik kifejezte iránta érzett megbecsülését, és 2003 decemberében Magyar Örökség Díjban részesítette. Ezt megelőzően, ősszel, a főváros XII. kerületében, a Szilágyi Erzsébet fasor 36. szám alatt ház falán – itt élt a 40-es évek első felében, országgyűlési képviselőként – az önkormányzat emléktáblát helyezett el, a Magyarok Házában pedig Nyírő-tanácskozást rendeztek a tiszteletére. Jó kenne, ha Wass Albertهez hasonlóan egyszer Nyírő József is hazakerülhetne Székelyudvarhelyre, vagy Marosvécsre. A család részéről ugyanis megvan az erre irányuló szándék.*

Addig is a Kairosz Kiadó a teljes életmű újbóli megjelentetésével tartja ébren a nagy novellista és regényíró hazaszerető szellemiségét. A többi rajtunk, olvasókon múlik.

Magyar Demokrata 2003/13.

A szkíták magyarsággal való rokonítása már régóta nem a mesék és óhajok világához tartozik. Ennek az egykoron csodálatos, győzhetetlen népnek a történetét persze már sokan és sokszor megpróbálták kisajátítani, ám bizonyító erejű érveket nem tudtak felsorolni állításuk mellett. Többek között azért sem, mert egyik meghatározó erejű ismérvük, a rovásírás csak a magyarság számára összekötő kapocs. Hogy a Krisztus előtti másfél évezredtől időszámításunk kezdetéig fennállott birodalom páratlan szépségű ötvösművészetét jobban megismerjük, Magyarországon első ízben mutatnak be vándorkiállítás jelleggel mintegy félszáz fényképet.

A tápiószentmártoni szkíta szarvas az i.e. 6. századból (arany-ezüst ötvözet)

Néhány hónappal ezelőtt Szomor Csaba, tiszaderzsi vállalkozó a világhálón látta meg a híranyagot, amely arról tudósított, hogy egy amerikai magyar ember létre akarja hozni a Szkíta Világszövetséget. Mint kiderült, Gyárfás Ágnes (a Miskolci Nagy Lajos Király Bölcsészeti Egyesület igazgatója) veje, Tibold László az ötletgazda, aki elsődleges céljának tekintette a szkíta múlttal és örökséggel kapcsolatos tudnivalók, ismeretek terjesztését. Ekkorra már végigjárta Szibériától az Ermitázsig, az iraki múzeumokig mindazokat a kiállításokat és gyűjteményeket, amelyekben szkíta emlékek találhatók és róluk mintegy ötezer digitális fényképet készített.

Ez adta az ötletet Szomor Csabának, hogy a képekből vándorkiállítást állítson össze, mert meggyőződése szerint ezekről a csodákról minél több embernek tudomást kell szereznie. Fel is vette a kapcsolatot Gyárfás Ágnessel, aki anélkül, hogy személyesen ismerte volna a vállalkozót, reá bízta a képek kelet-magyarországi bemutatásának megszervezését. A fiatalember, noha csak szűkebb környezetében, a Tiszafüredi Művelődési Házban rendelkezett némi kapcsolattal, hatalmas lendülettel vetette bele magát a munkába. Bár ezzel egyidejűleg szóba kerültek nyugat-magyarországi bemutatók is, érdemben nem jutottak túl a gondolat felvetésén.

Csabának nem sok ideje maradt csüggedésre, mert vészesen közeledett az első kiállítás és azt megelőzően a felnagyított fényképek kinyomtatásának időpontja. Igen ám, csakhogy kinél és mennyiért, hiszen a kasszában saját megtakarított pénzén kívül egyetlen forint sem pihent. A tanácstalanságot a véletlen oldotta meg. Egyik barátja a Holoprint nyomdát ajánlotta, akinek vezetője, Szabó Sándor készített is több ezer színes képeslapot és mivel a költségeket magára vállalta, ezzel elsőként járult hozzá a kiállítás sikeréhez. Mindez a legutolsó pillanatban, mindössze egy nappal a megnyitó előtt történt úgy, hogy a bizonytalanság következtében Gyárfás Ágnes már fel is hívta a megnyitó előadásra felkért Pap Gábor művészettörténészt, hogy a beharangozott rendezvény elmarad.

Nem így történt. Csugány Zoltán, valamint Sámsondi-Kiss Judit és testvére, Károly előkészítő munkájának eredményeképpen 2003. július 6-án Tiszafüreden első ízben tekinthették meg az érdeklődők a képanyagot. A következő alkalomra nem kellett sokáig várni, hiszen alig néhány nap múlva Abádszalókon, majd Miskolcon, legutóbb pedig a szolnoki Helyőrségi Művelődési Otthonban csodálhatták meg több százan a szkíta ötvös remekekről készült mintegy ötven felvételt. A kiállítás anyagában a hazai feltárásokat csupán a zöldhalompusztai és tápiószentmártoni leletek képei képviselik, túlnyomó többségük az Ermitázs gyűjteményéből válogat, ahol László Gyula szerint a tömeges beolvasztás ellenére is még mindig több mázsa szkíta aranytárgy található. Természetesen minden magyar hivatkozás mellőzésével.

A bemutatókra nem kerülhetett volna sor, ha az érintett művelődési házak terembért kérnek, hiszen az utaztatás költségeit így is Szomor Csaba állta. A megnyitóhoz kapcsolódó ismeretterjesztő előadásokat Pap Gábor és Szelestey László szintén ingyen tartotta, mivel mindketten páratlan jelentőségűnek tekintik az első magyarországi szkíta vándorkiállítást. A szervező szeretné, ha a jövőben – immáron a tanítási év folyamán – folytatódna a bemutató országjárása és az illető települések tanárait időben tájékoztatnák, hogy diákjaikat elvihessék a kiállításra, amelynek még akadnak hiányosságai, például a közérthető képfeliratok. Sajnálatos, hogy amikor segítséget kért képanyagának bővítéséhez, újabb és újabb településeken történő bemutatásához, még a magukat nemzetinek valló társadalmi rétegek, pártok, civil szervezetek sem mozdultak meg. Egyértelmű jele ez annak a tehetetlenségnek, amelynél a nagy gondolatok és elhatározások csak (jel)szavakban jutnak kifejezésre, ám tettekre már nem futja az erőből, lelkesedésből. Szomor Csaba ennek ellenére bízik kezdeményezése sikerében, hiszen az eddigi kedvező visszajelzések őt igazolják. Jó lenne, ha szkíta őseink páratlan szépségű ötvös remekei végre tömegesen keltenék fel nemzeti érzelmű honfitársaink érdeklődését és üres szócséplés helyett, a teljesen érdemtelenül hanyagolt idei Attila évfordulóval ellentétben, legalább az ő hagyatékukkal megismerkednének.

Magyar Demokrata 2303/48.

Szomor Csabának köszönhetően az 5. Kárpát-medencei Rovásírásverseny résztvevői is láthatták a kiállítás egy részét 2004. júniusában.

Halld Magyarország!

A pünkösd hétfőjén adásba került *Halld Izrael* című műsorban megszólaló Dr. Haraszti György, az Országos Zsidó Egyetem tanszékvezető professzora nem kevesebbet állított, minthogy napjainkban Magyarország lakosságának csak elenyésző része tekinthető magyarnak. A török hódoltságot követő, általa betelepülőnek nevezett magyarokat egy kalap alá vette az újonnan érkezett más népekkel, ami azt sejteti, hogy a jövőben ide bármely nemzet fiai nyugodtan jöhetnek, a már itt élőket sem köti több szál a honfoglaló magyarsághoz, mint őket. Merészebben fogalmazva, egy nemzetközi ország lakói vagyunk és a jövőben még inkább leszünk, következésképpen fölösleges bárkinek is a magyarságát hangoztatnia a határokon belül.

Vizsgáljuk meg a döbbenetes gondolatmenet és a súlyosan sértő történelmietlen kijelentés valóságtartalmát. Ha visszatekintünk az elmúlt évezredek és a közelmúlt néhány eseményére, akkor egyértelműen kiderül, hogy nem beszélhetünk véletlen elszólásról, tökéletesen illik egy folyamat láncszemei közé. Egy nép önérzetét, nemzettudatát úgy lehet a legjobban megtörni, ha történelmi múltjának talaját kihúzzák lába alól, annak legjelentősebb eseményeit keverik a rátelepülő új hatalooméval. Ezt már az Ószövetség összeállítói megcselekedték, amikor a mezopotámiai sumér Gilgames eposzt alapul véve új nevekkel helyettesítették a másfélezer évvel korábbi ékiratos táblákon olvasható történeteket. Nem jártak el különbül a X. században Magyarországra érkezett keresztény egyház képviselői sem, amikor az egy Istent hívő magyarság úgynevezett pogány áldozóhelyeire építették templomaikat. Ugyanezért lőtték szét az afganisztáni tálibok a hadászatilag veszélytelen, ám mégis csak egy másik vallás világörökség részét képező óriási kőszobrait. Az iraki háború nem kis részben a sumér kultúra emlékeit pusztította el, és azok helyreállítása helyett a bagdadi múzeumban máris egy sémita nép, az asszírok kiállítását nyitották meg.

A magyarság önérzetének megroppantását szolgálta Landeszman rabbi kijelentése, amikor a zsidó kultúra jelenléte nélkül lényegében nem létezőnek tekintette mindazt a hagyományt, ami a bő gatyán és a fütyülős barackpálinkán kívül ennek a népnek a sajátja.

Nem kevésbé volt felháborító a *Magyar Demokrata* 2002/35. számában a zsidó származású Kozma György kijelentése, mely szerint *„A székely rovásírás is részben héber betűkből áll"*. Indoklásul azt hozta fel, hogy a *magiarok* – héberül azt jelenti: megtért – a karaita-kazár törzshöz csatlakoztak és lettek kétnyelvűek, vették át annak íráskultúráját. Azon túl, hogy az akadémikus Sebestyén Gyula már az 1800-as évek elején tíz ősi ábécé

összehasonlításával kimutatta az ősmagyar és a főniciai-sémi népcsoportok betűinek formája és hangértéke közötti különbséget, továbbá a hasonlóság hiányát, a rovásírásos leletek évezredekkel előzték meg az első héber forrásokat. Kozma kijelentése arra irányult, hogy az újonnan feltámadó és megállíthatatlanul terjedő rovásírást legalább „részben" kisajátítsa a héberek számára, ráadásul a magát a honfoglaló magyarsághoz számító zsidóság éppen a kazár vonallal igyekszik honfoglaló mivoltát igazolni.

Ennél a pontnál érdemes megállni, hiszen Haraszti galíciai bevándorlóknak a magyarokat nevezi, hangoztatja az ezerszer cáfolt kárpát-medencei besenyő beüldözés meséjét. Utóbbihoz elég annyi hozzáfűzni, hogy amennyiben így lett volna, akkor „üldözőivel" ellentétben nem a „fejvesztetten menekülő" magyarság tartotta volna hadászatilag kordában Nyugat-Európát és alkotta volna meg saját államát, míg a kazárokkal kapcsolatban érdemes fellapozni Bakay Kornél *Őstörténetünk régészeti forrásai* című, 1998-ban megjelent kötetét. Orosz régészekre hivatkozva írja, hogy a X. században nagyhatalomnak számított kazár kaganátus lakói egyes kutatók szerint a kaukázusi szabírok, onogurok és alánok törzseiből jött létre, mások szerint a kazárok a hunok leszármazottai. Bakay Kornél nagyobb részt a szabírokkal azonosítja őket, akik az 560-as években szövetséget kötöttek a türkökkel.

Kohn Sámuel az 1880-as években megjelent, a kazár-zsidó birodalomról szóló értekezésében jelentette ki, hogy a magyarok is zsidó vallásúak voltak, s a Kárpát-medencét zsidóként foglalták el. Az osztrák Hugo von Kutschera (1847-1910) ezt az elméletet odáig fejlesztette, hogy szerinte a galíciai lengyel zsidók nagyobb része nem is a héberektől származik, hanem a kazárok utóda, amely nép tömegesen tért át a zsidó vallásra. Ebből az állításból arab források annyit igazolnak, hogy a bizánci birodalomból menekülő zsidók a kazároknál leltek menedéket és azok királya a belső ázsiai népek vallási türelméhez híven 860 táján a zsidó vallást is felvette a keresztény és muszlim mellé. Arra azonban mindeddig senkinek nem sikerült bizonyítékot találni, hogy a magyarok a kazárok szolganépévé lettek, majd ezt követően Galicián keresztül a Vereckei hágóhoz érvén zsidóként vándoroltak volna a Kárpát-medencébe, amint azt Haraszti állítja.

A történelmi valóság kedvéért Dr. Kiszely István professzor rendelkezésünkre bocsátotta *A magyar ember* című, megjelenés előtt álló kötetének kéziratát.

A Nyugat-európai üldözések elől a XIII-XIV. században több mint kétszázezer zsidó Lengyelország és Litvánia területére vándorolt, ám a helybeliekétől eltérő vallása, szokásai következtében az ottani katolikus lakossággal történt összetűzések miatt 1491 és 1502 között jelentős részüknek távoznia kellett. *„...fenntartva zárt közösségeiket, jellegzetes zsidó településeket hoztak létre a régi Galícia területén, és kialakították – a német nyelvre alapozott, de héber és szláv szavakkal kevert – jiddis nyelvet. Őket nevezik a későbbiekben askenázinak"* – olvashatjuk a kötetben. Amikor a XVIII. században a nagyhatalmak felosztották maguk között Lengyelországot és Galicia Oroszország része lett, a rendszeres progromok következtében megkezdődött a zsidók tömeges menekülése Romániába,

a tengerentúlra és Magyarországra. Egyébként az első hiteles adat itteni megjelenésükről 960 tájáról származik. Ez azt jelenti, ha ott is voltak a magyarok hivatalos álláspont szerinti 896-os bejövetelénél, jelentős szerepet nem játszhattak, ahogyan a félmilliós népességben előforduló görög, germán és egyéb nemzetiségek sem. Ennek ellenére a zsidók a honfoglalók közé sorolják magukat.

A későbbiekben is kedvenc területüknek tartották a Kárpát-medencét, hiszen ilyen kedvezményeket Európában sehol másutt nem élvezhettek. Ezt a befogadó magatartást még a filmben megszólaló Vizi. E. Szilveszter az akadémia jelenlegi, és Glatz Ferenc, az előző elnöke is kiemelte, utóbbi még azt is hozzátette, hogy miközben az Amerikai Egyesült Államokba csak meghatározott számú zsidót engedtek be, Magyarország évszázadokon keresztül mentsvára volt az üldözötteknek.

Kiszely professzor könyve mindezt példákkal igazolja. IV. Béla királyunk közvetlen védelme alatt álltak, III. Endre pedig 1291-ben rendeletileg kötelezte Pozsonyt a befogadásukra. A jobb megélhetés miatt tömegessé vált betelepülésük következtében az 1780-as évek 87000 fős népessége 1910-ben már majd egymillióra nőtt a történelmi Magyarország területén, ennek 50 százaléka Galíciából érkezett. Helyüket megtalálták a társadalom bizonyos rétegeiben, a kereskedők 54, a hitelintézeti alkalmazottak 43, a vezető értelmiségek 25 százalékát tették ki. Ezért is visszatetsző, hogy ebben a befogadó országban akart a befogadott és betelepült zsidóság saját államot létrehozni Herzl Tivadar vezetésével.

„Mai lélekszámuk nem ismert, mert a népszámlálási megkülönböztetés csak a vallásos zsidókat tartja számon. Nem tévedünk nagyot, ha valós lélekszámukat az országban 150000 körülire becsüljük” – olvashatjuk Kiszely professzor hamarosan megjelenő könyvében.

Haraszti beszédének másik sarkalatos pontja, a török dúlás utáni több nemzetiségű betelepülés, amelynek nyomán már kérdéses, hogy kik is valójában „ennek a gyönyörű országnak a jogosult lakói.”

Nagyon okosan csak a Duna-Tisza közének kipusztult lakosságát említette, elhallgatva, hogy a jelenlegi határok közötti Szabolcs, Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj, Nógrád, Heves megyébe, a Dunántúlon pedig a Balatontól északra, délre és nyugatra fekvő területekre jóformán nem is érkeztek betelepülők a helyben maradt túlélők mellé. Kiszely István könyve tételesen elemzi az egyes tájegységek népességének alakulását, kultúrájának, tevékenységének jellemzőit. Ebből megtudjuk, hogy az elpusztított vidékekre nagy számban települtek vissza, tehát nem be, a korábban elmenekült magyarok, vagy utódaik, őket összemosni a szerb, német, szlovák, zsidó nemzetiségű betelepülőkkel nem volna szabad. A Tiszántúlra például XVII-XVIII. század fordulóján kezdődött meg az északra menekültek visszaköltözése. *„Az elnéptelenedett területekről, Dunántúlról és Észak-Magyarországról is érkeztek lakosok (pl. Hódmezővásárhelyre Baranyából és Szentesre Pápa környékéről, illetve a Jászságból, Orosházára a Tolna megyei Zombáról, Gyulára a Jászságból és Észak-Pest megyéből). Részt vett a benépesítésben*

a Sárrét védelmében megmaradt és az Erdély-széli magyarság is" – írja könyvében a szerző. Még a korábbi hódoltsági területhez tartozó, meglehetősen elpusztított Nagykunságban sem alakultak át alapjaiban a nemzetiségi arányok, *„egy 1577-es összeírás szerint a 178 őslakos család mellett 131 az idegen jövevény... az őslakos kunok visszatérését bizonyítja a XVI. Századi földrajzi nevek továbbélése"*. Egy másik veszélyeztetett terület Szeged környéke volt, amelyről az ember úgy gondolná, hogy kő kövön nem maradt az állandó háborúskodások következtében. A valóság szerencsére egészen másként fest. *„A szegedi nagytáj népéletének még a középkorban gyökerező magyar folytonosságát, teljesedését a török hódoltság, idegen népelemek bevándorlása, kultúrformák asszimilációja befolyásolhatta, de nem szakította meg"* – olvashatjuk a kötetben, amely természetesen nem hallgatja el azt sem, hogy szlovák, német, román, szerb nemzetiségű településszigetek is létrejöttek az ország egyes területein. Sajátos népcsoportként említi a jászokat, akik önazonosságuk megőrzése mellett is a „legjobb magyarnak" mondják magukat. A 150 éves török uralom olyannyira nem fogott rajtuk, hogy a négyszállási-jászdózsai jászok fizikai megjelenése közel 800 év alatt alig változott. A sort vég nélkül folytathatnánk, de annak bizonyítására talán ennyi is elég, hogy bár a hódoltság alatt megfogyatkozhatott a Mátyás király uralkodása idején az akkori Angliáéval azonos lélekszámú, ötmilliós lakosság, ám műveltsége, hagyományőrzése, gondolkodásmódja átvészelte a vészterhes másfél évszázadot. Ha ők is az idegen betelepülőkéhez hasonló szemléletet hoztak volna új hazájukba, akkor nem vihették volna tovább őseik hagyományait.

Még valamit figyelmen kívül hagy Haraszti úr, a gének üzenetét. A nagy port felvert vizsgálatokat végző Matsumoto professzort a 80-as években Kiszely István hívta meg Magyarországra, vitte el a vérvételre jogosult állomásokra, ahol a vérsavóban lévő ellenanyagok tulajdonságai alapján élettani hasonlóságokat mutatott ki a távol keleti és az itt élő, őslakosnak tekinthető népcsoportok között. Rajtuk kívül még kizárólag a visszatelepülőknél tapasztalható hasonlóság, az újonnan betelepülőknél viszont nem. Az ujgurok élettani hasonlóságai Európában csupán a magyaroknál és székelyeknél mutathatók ki. A közös nyelv, az eredettudat, a rovásírás a Habsburg elnyomás alatt sem tűnt el, hiába sulykolt az emberekbe a Magyarnak nevezett Tudományos Akadémia hamis történelmet.

Az adásban elhangzottakkal kapcsolatban a *Demokrata* kérdéseivel megkereste a MAZSIHISZ-t. Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató úr azokat megköszönte és azt a választ adta, hogy ők vallási tárgyú kérdésekkel foglalkoznak és javasolta, hogy vegyük fel a kapcsolatot Karsai László történésszel. Őt sajnos nem sikerült elérnünk, de szívesen megkérdeztük volna véleményét a honvisszafoglaló magyarok besenyők által történt beüldözésének bizonyítékairól, hogy egyenlőségjel tehető-e a be- és visszatelepülők közé, hogy szerinte sem élnek már hazánkban Árpád fejedelem utódai?

Haraszti György mélyen sértő gondolataival összefügghet a napokban a közszolgálati televízió híradójában elhangzott riasztó bejelentés, mely szerint

a forgatócsoport a *Sorstalanság* című film piliscsabai felvételei után is szeretné a díszletként felépített mű Buchenwaldot a helyszínen tartani. A *Demokrata* már tavaly szeptemberben és decemberben is foglalkozott a forgatás körülményeivel, a díszletek jövőjével kapcsolatos kérdéseikre azonban azt a választ kapta az illetékesektől, hogy a felvételek befejeztével eredeti állapotába állítják vissza a természeti környezetet. Ha a forgatócsoport vágya mégis teljesül, akkor bekövetkezik az, amit akkor megjósoltunk; az emlékeztetőnek megtartandó koncentrációs tábor egy idő után bekerül a köztudatba, a történelemkönyvekbe, holott ilyen gyűjtő az országban sosem létezett.

A magyarság kihívás előtt áll. Európa, idegenekkel szemben legbéketűrőbb népe vagy elfogadja azt az állítást, amely megkérdőjelezi történelmi jogát saját hazájára és ezzel pusztulásra ítéltetik, vagy a tények birtokában kikéri magának az ilyen ferdítéseket és nemzettudatában megerősödve túléli az előtte álló megpróbáltatásokat. Ősei ez utóbbira kötelezik.

Magyar Demokrata 2004/24.

Dr. Haraszti György tanszékvezető professzor:

Ha egy kicsit utánagondolnak, akkor a galíciai bevándorlók a magyarok, ugye az a bizonyos Galicia ez éppen a Verecke híres útját, a Tatárszorost, az Uzsoki-szorost, a Verereckei-szorost jelenti, amelyen keresztül a magyaroknak az ősei mintegy ezer évvel, ezeregyszáz évvel ezelőtt bemenekültek az őket üldöző besenyők elől. Tehát ugye a galíciai bevándorlás is a kulcsszó és valamilyen formában ugye a zsidózásnak egy rejtett változata, az tulajdonképpen már önmagában problematikus, ha arra gondolunk, hogy kik is voltak az első jegyzett betelepülők. Aztán az, hogy gyüttment és későn érkező, kikhez képest későn érkező? Hát nyilvánvaló azokkal szemben, kik ennek az országnak, ennek a gyönyörű országnak a jogosult lakosai. Na most a probléma ott van, hogy bármennyire is dehonesztáló is ilyesmit mondani, nemcsak ebben a teremben vagy ebben a városban, de ebben az országban is az itt élő embereknek a túlnyomó többsége két-háromszáz évvel ezelőtti betelepülőnek, mondjuk 300 évvel ezelőtti betelepülőnek a leszármazottja. Tudniillik ugye köztudottan a török időkben az ország a mai, tehát nem a történeti Magyarországról beszélek, hanem éppen a Duna-Tisza közének a lakosságának a túlnyomó része kipusztult.

Nemcsak a zsidók telepedtek be a XVI-XVII-XVIII. században, hanem a mai magyarországi lakosságnak egy nagyon-nagyon jelentékeny hányada is.

(Elhangzott a Duna Tv Halld Izrael című műsorában 2004. május 31-én pünkösd napján.)

A Bocskai kripta titka

Alig néhány napja nagy feltűnést keltő hír tudatta a közvéleménnyel, hogy Kismarja református templomának padozata alatt rábukkantak a Bocskai család kriptájára. A felfedezésnek külön jelentőséget kölcsönöz az a tény, hogy megelégelvén Rudolf császár túlkapásait a fejedelem kerek négyszáz évvel ezelőtt sikerrel indított fegyveres felkelést a Habsburgok ellen.

A Bocskai kripta

Fénykép: Nagy Bertalan

A csillagjóslás elkötelezett híveként II. Rudolf kora két jelentős tudósával, Johannes Keplerrel és Tycho de Brahéval készíttetett magának horoszkópokat. A rokonok közötti évszázados házasságkötések következtében értelmileg fogyatékos Habsburg uralkodók sorában ilyetén érdeklődése akár példaértékű is lehetne, ha nem tudnánk, hogy legfőbb feladatának a reformáció erőszakos visszaszorítását tekintette. Ezzel tökéletes ellentéte volt a vallási türelméről híres Bocskai István tiszántúli főúrnak, akinek haragját a fizetetlenség miatt garázdálkodó császári zsoldosok lobbantották lángra. Ezeknek vezérei sem voltak különbek, Basta és Belgiojoso kegyetlen rémtetteinek híre bejárta az országot. Miután a politikától visszavonultan élő Bocskai egyik, az erdélyi elégedetlenkedőkkel történt levélváltását Belgiojoso 1604 szeptemberében elcsípte és a főurat magához rendelte, annak nem sok választása maradt. Ha eleget tesz a parancsnak, az biztos halált jelentett számára, ha nem, saját védelmére fegyvereseket kellett toboroznia. Segítségért a hajdúkhoz fordult, akikkel október 15-re virradó éjjel Álmosdnál döntő vereséget mért a császáriakra.

Ezt követően az első Habsburg-ellenes felkelés célját a rendi sérelmek orvoslásában és a protestáns vallásszabadság biztosításában jelölte meg. 1605. február 21-én az erdélyi rendek Bocskait Erdély, míg április 17-én Szerencsen a magyar rendek Magyarország fejedelmévé választották. Néhány hónappal később Lala Mohamed nagyvezír a szultán nevében egy koronát is átnyújtott neki, amit azonban a fejedelem azzal utasított vissza, hogy az országnak már van koronás uralkodója. Még ez évben kiváltságlevelet adott majd tízezer hajdúnak, akiket birtokain telepített le, majd katonai sikerei hatására 1606. június 23-án Bécsben aláírták a felkelést lezáró és Bocskai követeléseit messzemenően figyelembe vevő békekötést. Ugyancsak az ő közvetítésének köszönhető a bécsi udvar és a török Porta 15 éves háborújának véget vető zsitvatoroki béke megkötése is.

Mindezen történelmi léptékű események tükrében érthető meg igazán a kismarjai feltárás jelentősége. Az ártándi határátkelőhelytől talán tíz kilométerre fekvő, 1380 lelket számláló község valaha szebb napokat látott, hiszen még a fejedelem is úgy írta alá nevét, hogy Kismarjai Bocskai István.

Az események az általa vezetett szabadságharc közelgő négyszázadik évfordulója kapcsán néhány évvel ezelőtt gyorsultak fel.

Czikóné Barta Márta református lelkész a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának segítségével felújíttatta a templom külső falát, teljes tetőszerkezetét és fagerendázatát, a bádogtető helyére cserepeket rakatott, az épületet kívül-belül kifesttette. A 2002-ben helyére lépő Szabó Jánost már azzal a szájhagyománnyal fogadták a helybeliek, hogy Kismarján temették el Bocskai István szüleit, nagyszüleit, őseit. Az új lelkipásztor a gyülekezettel és a presbiteriummal együtt úgy határozott, hogy mielőtt a padokat is megcsináltatják, végére járnak a dolognak. Szabó János tárgyalásokat kezdett a Debreceni Déri Múzeummal a feltárás feltételeiről, érveit az 1776-ban keltezett protocollummal támasztotta alá: *„Ezen Boldog Emlékezetű Fejedelem Bocskai István.... kinek Boldog Emlékezetű Eleinek meghidegedett és már porrá vált tetemei a templomnak kriptájában temettetvén mostan és itten nyugosznak."*

A megállapodás 500000 forintban határozta meg a feltárás költségeit, amely összeget a tulajdonosnak, azaz az egyházközségnek kell állnia.

– A munkálatokat idén, a Húsvét előtti nagyhét csütörtökén kezdtük meg olyan sikerrel, hogy alig négy óra múltán máris rábukkantunk az eredeti, XIII. századi templom szentélyének keleti falára, majd a presbiterium engedélyével felszedett padok alatt a templomhajó végéig tártuk fel a többi alapfalat is. Az egymásnak ellentmondó vélemények alapján fogalmunk sem volt, hogy merre is keressük a fejedelmi család kriptáját, ráadásul a Kismarjának 1606-ban mezővárosi rangot adományozó szabadalomlevélben is csak sírépítményekről történik említés – mesél a kezdetekről Módyné Nepper Ibolya régész, a Debreceni Déri Múzeum főtanácsosa, az ásatás vezetője.

A feltárók izgalma akkor hágott tetőfokára, amikor az eleinte téglakeretes sírnak vélt falak mentén lefelé vezető, másfél méter széles lépcsőre bukkantak. Néhány fok után ott találták magukat a befalazott kriptabejárat előtt. A bévül földdel majdnem a mennyezetig töltött kriptáról megállapították,

hogy 1450 körül, Hunyadi Mátyás uralkodása utáni időkben épülhetett késő gótikus, kora reneszánsz stílusban, mégpedig mérnöki pontossággal. A régész asszony a földdel történt feltöltést sírrablóknak tulajdonítja, hiszen a boltozatot felülről, a bejárati kőbélletet oldalról igyekeztek valakik megbontani. A helységben eddig három felnőtt csontjait találták meg, továbbá koporsó darabokat, ruházathoz tartozó bőröket, textíliákat, koporsószegeket.

– Óriási jelentőségű a feltárás, hiszen nemzettudat szempontjából Bocskai egyénisége feltétlenül példaértékű. Mivel Magyarországon nincs a fejedelemnek kegyhelye, ez a kripta tökéletesen megfelel annak a célnak, hogy hívei e helyütt rójják le tiszteletüket. Nagy László, e korszak szakértője talán azt is meg tudja majd mondani, hogy név szerint kiket temethettek ide – veti előre a jövőt az ásatásvezetőt segítő Fehér Csaba művész, a feltárás megrajzolója, valamint Faragóné Csutak Tünde régész technikus.

És ez a jövő már el is kezdődött, hiszen a nagy port felvert ügy több kíváncsiskodót vonzott a településre az elmúlt hetekben, mint az utóbbi öt év során. Szűcs László polgármester nem fél a várható forgalomnövekedéstől.

– Jöjjenek csak minél többen. Nem tartunk attól, hogy olyanok is ide tévednek, akik megzavarhatják a falu nyugalmát. A kismarjaiak jelentős része már megtekintette a feltárást és vendégváró lakosként nem bánja, ha egy kicsit pezsgőbb lesz az élet a faluban. Az önkormányzat első perctől kezdve felajánlotta segítségét az egyháznak és a régészeti csoportnak, fizikai munkásokat biztosított az ásatáshoz és türelmetlenül várja, hogy a feltárás után a templombelső helyreállítása is megtörténjék – lelkesedik Szűcs László.

Az utolsó mondattal egybecseng Szabó János lelkész azon kijelentése, amellyel cáfolja az egyik sajtótermék állítását, mely szerint a gyülekezet a kripta visszatemetését tervezi.

– Határozott célunk, hogy látogatható emlékhelyet alakítsunk ki a templomban, ahol a kripta állagmegóvása után mindenki tiszteletét teheti, valamint Bocskai István szellemi és lelki örökségének továbbadása. Kegyeleti okokból kizárólag a csontokat temetjük vissza.

Hogy ez miért annyira fontos a kismarjai gyülekezetnek? A lelkipásztor szerint ezen az egykoron pallosjoggal és mezővárosi kiváltságokkal rendelkező településen mindig is erős volt a Bocskai hagyomány. A hazaszerető emberek fájlalják, hogy ennek a kiemelkedő, jobbágyait felszabadító, vallási türelmet biztosító államférfinak az ország területén nincs emlékhelye.

– Végrendeletét, döntéseit olvasva azt látom, hogy cselekedetei mögött igen komoly bibliai háttér és nagyon őszinte, a gyakorlatban megélt Krisztus hit húzódik. Végrendeletében írja, „Istennek tartozom először vallástétellel, hogy az ő tetteit hirdessem." Emberi nagysága abban is megmutatkozott, hogy hatalomvágy nem hajtotta, a szabadságharc megnyerése után sem fogadta el a felajánlott koronát – sorolja a gyülekezet és a presbiterium indokait Szabó János. És még valamiért érdemes odafigyelni reá a magyarságtudat elkötelezett híveinek. Bocskai végrendeletében nagyobb összeget hagyott az erdélyi fejedelmek udvari történetírójának, Szamosközy Istvánnak művei kiadására, akiről Fehérné Walter Anna jegyezte fel, hogy a firenzei Mediciek alapította

könyvtárban rovásírással írt kódexre bukkant 1591-93 között. Erről a történetíró így számolt be *Ősi kövek valamint más régiségek gyűjteménye Erdélyben* című kötetében: *„...az európaiak már nyugodtan felhagyhatnak a nemrég föltalált ólombetűs könyvnyomtatás dicséretével, minthogy ez a könyv, melyet századokkal ezelőtt, a mai világ előtt ismeretlen betűkkel nyomtattak, kiáltva hirdeti, hogy ennek a művészetnek feltalálói a szkíták voltak...”* Szamosközy érdeklődése nem véletlen a rovásírás iránt, hiszen ő maga is rovásírásos szavakat kevert 1604-ben Rudolf császár ellen latinul írt In Rodolfum Caesarem című versébe, amelyben haraggal és elkeseredéssel korholja az uralkodót. Ennek teljes eredeti és magyar nyelvű szövege Forrai Sándor *Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig* című kiadványában olvasható. Ezek után aligha lehet véletlen, hogy a jelenlegi feltárás során többek között A és Ö rovásbetűs téglákat találtak a templomhajóban. Mindez jól érzékelteti Bocskai a magyarság kulturális öröksége iránt tanúsított érdeklődését.

Arra kérdésre, hogy mi okozhatta az egykoron virágzó, csak önmagának adót fizető város jelentőségének visszaesését, a régésznő válaszában Trianonra hivatkozott. A Debrecennél Nagyváradhoz közelebb eső települést a határ leválasztotta természetes vonzáskörzetéről, amibe a határ közelsége miatt a hovatartozás bizonytalansága is közrejátszott. A végső kegyelemdöfést az ‘50-es évek elhibázott politikája adta meg, amikor is a környék műemlékeit a kommunista hatalom lerombolta, a városháza páratlanul értékes levéltárát széthordták, a pótolhatatlan könyvlapokba, kéziratokba piaci árusok csomagolták portékájukat. A mákszemnyi település még egyszer nem akarja elkövetni ezt a végzetes hibát. Emléket akar – és fog – állítani annak az államférfinak, akinek kegyhelyére a helyreállítás után minden magyarnak életében legalább egyszer el kell zarándokolnia. Addig azonban állami támogatás hiányában a helybeliek csak magukra és támogatóikra számíthatnak.

Magyar Demokrata 2004/27.

A „Kismarjai Református Templomért” Közhasznú Alapítvány számlaszáma: 61100037-17030614 Pocsaj és Vidéke Takarékszövetkezet

***Minden magyar felelős minden magyarért* – hangzik a jól ismert mondás. Márpedig, ha ez így van, akkor éljen bárhol is a legkisebb nemzettöredék, sorsa, jövője nem lehet közömbös azok számára, akiket saját hazájukban tartott meg a jó Isten. A moldvai csángóknak kegyetlenebb sors jutott.**

Csángók a rákosszentmihályi katolikus templomban

A sors fintora, hogy a magyarság talán legrégibb népcsoportjától még nemzetiségét is elvitatják. Romániában ugyanis elmagyarosodott románoknak tartják őket és mint ilyeneket, mindenképp a „visszarománosítás" játékát űzik velük. Úgy tűnik sikerrel, hiszen 250000 főt számláló, szórványban élő közösségükben jó, ha 60000 beszéli, érti még a magyart. Ebben a kilátástalannak tűnő helyzetben halvány, ám egyre erősödő reménysugárnak látszik a kezdeményezés, amelynek értelmében néhány elszánt szülő pár évvel ezelőtt aláírta azt a papirost, amelyben kéri, hogy gyermekét az iskolában magyarul is tanítsák.

– Hála Istennek, két esztendeje Pusztina és Klézsa egy-egy iskolájában már beindult az oktatás, ám ahhoz nem volt elegendő a szülők puszta nyilatkozata. Közjegyző előtt kellett aláírniuk, hogy gyermeküket magyarul is akarják taníttatni, amire azért volt szükség, mert bár 1990 óta több hasonló kezdeményezés is történt, az aláírásokat a hivatal hamisítványnak minősítette és ezért elutasította – nyilatkozta lapunknak Nyisztor Ilona csángó népdalénekes. Elmondta továbbá, hogy az engedélyezés húzás-halasztásával arra játszottak, hogy majd csak megunják a szülők a próbálkozást. Csakhogy akik az utóbbi években eljöttek Magyarországra idénymunkásnak, és megtapasztalták a magyar nyelv fontosságát, elsőkként írták alá a nyilatkozatokat.

A törvény szerint magyar tannyelvű oktatás román általános iskolában akkor indulhat, ha egy csoportban legalább hét jelentkező akad. Nos, Pusztinában 24, Klézsen 17 tanulóval vette kezdetét a magyar nyelvű oktatás, nevezett településekhez az idei tanévben még öt falu csatlakozott, Pusztinában, valamint Frumoszában további két csoport is alakult, a jövő tanévtől pedig újabb két falu iratkozik fel az eddigi héthez.

Az örömteli fejlemények ellenére magától adódik a kérdés, hogy mennyire nehéz visszavezetni a csángó gyerekeket őseik nyelvéhez? Száraz Anna tanárnő szerint az elődeiktől, nagyszüleiktől örökölt nyelvtudást még az óvodában románul beszélő tanulókban sem lenne nehéz feléleszteni, nagyobb gond, hogy közülük nem kevesen szüleikkel már csak románul beszélhetnek odahaza, tehát nincs gyakorlási lehetőségük a mindennapi életben.

– A tanítást mondókákkal, versecskékkel kezdjük, hogy egyáltalán szokják és felismerjék a magyar szavakat, és csak ezután vesszük elő az ábécét, gyakoroljuk a magánhangzók és mássalhangzók használatát. A folyamatot nem lehet siettetni, mert esetleg elmegy a kedvük a tanulástól. Mivel a 2003/4-es tanévben mintegy 90 gyerek ment át a kezem alatt 4-től 16 éves korig, láttam, hogy ezen játékosabb módszer bizonyult eredményesnek – mesél tapasztalatairól a tanárnő.

Sajnos sok esetben olyannyira az alapokról kell kezdeni a tanítást, hogy még a székelyföldi magyar iskolák tananyagát sem vehetik át módosítás nélkül, mert a gyerekek többsége nem értené meg. Bizonyos esetekben a szavak magyar jelentése is csak úgy magyarázható meg, ha a tanárnő azokat románul is felírja a táblára.

A népdalok, néptáncok, mondókák jelentőségét Nyisztor Ilona is megerősíti, hiszen a ritmust és a környéken általa gyűjtött fülbemászó dalocskákat elég egyszer meghallani, hogy többé el ne felejtsék, ezzel szemben a tartalmilag és dallamilag összetettebbnek számító balladákkal még nem boldogulnának. A haladóbbakkal már vendégszerepléseket is vállalt, ami nagy sikerélményt jelentett a gyerekeknek, ezzel együtt azt is be kell vallania, hogy a magyarországi népi táncosok jobban ismerik a csángó táncokat, énekeket, mint ők maguk. Mivel ezek a hagyományőrző népdalok kitűnő alkalmat nyújtanak a népviselet felöltésére, a frumoszai leánykák és fiúcskák szemet gyönyörködtető hagyományos mintázattal díszített öltözékben járják a településeket.

Szükség is van az ilyen nemzeti megnyilvánulásokra, mert még a csángó településeken sem fogadja mindenki osztatlan örömmel a magyar nyelvű oktatást. Azt híresztelik az aláírókról, hogy megvette őket az RMDSZ, a gyerekeket meg olyannyira csúfolják, hogy bizony egyik-másiknál eltörik a mécses. *„Még románul sem tudsz, minek akarsz magyarul tanulni?"* – mondogatják nekik.

Sajátos helyzet, hogy éppen a vegyes házasságból származó gyermekek szülei járatják bátrabban csemetéiket ezekre az órákra, a Pusztinában élő egyik román család pedig csíkszeredai magyar iskolába iratta gyermekeit, mondván, majd ők megmutatják a pusztinaiaknak, hogy magyarabbak a magyaroknál.

A legnagyobb gondot továbbra is a román katolikus egyház jelenti, mert papjai hallani sem akarnak arról, hogy a templomokban magyar szó elhangozzék.

Egyházi emberek részéről nem igazán tűnik felebaráti szeretetnek, megértésnek az ilyen merev elzárkózás, hiszen akadt szülő, aki éppen a papság ellenkezése miatt nem merte aláírni a magyar nyelvű oktatás kérelmezését.

Tavaly decemberben a pápai nunciusnál járt egy csángóföldi küldöttség, hogy megpróbálja tisztázni nemzeti hovatartozásukat. A bukovinai Bakauban megfordult nuncius korábban maga is kétségbe vonta a csángók magyar voltát, indoklásul azt hozta fel, hogy még imádkozni és énekelni sem tudnak magyarul. Nyisztor Ilona ekkor átadta neki a moldvai szentes énekeket tartalmazó CD-jét, de eldalolhatta volna azokat a Mária énekeket is, amelyekkel a csángók évről évre Csíksomlyóba zarándokolnak.

– A nuncius úr a decemberi meghallgatáson elnézést kért, hogy hagyta magát félrevezetni és hogy tiszteli türelmünket, kitartásunkat. Ennél több azonban sajnálatos módon nem történt, akárcsak a pápánál Rómában járt küldöttség esetében sem. Csak annyit ígértek, hogy lesz saját papunk, de, hogy mikor, azt nem tudták megmondani – tárja szét karjait tanácstalanul Nyisztor Ilona.

Ezen persze nincs mit csodálkozni, hiszen idén márciusban a Teleki Alapítvány szervezte nemzetközi tudományos értekezleten Meinolf Arens kijelentette, hogy a Vatikán számára a román nemzet a belépő az ortodox világba, márpedig ennek feltétele a román egyházzal való jó kapcsolat. Hogy mennyire Istennek tetsző cselekedet ennek fejében a csángók őszinte katolikus hitét háttérbe szorító vatikáni nagypolitika, azt mindenki maga döntse el. Minden bizonnyal másképp festene a helyzet, ha a nem kevés római befolyással rendelkező magyar klérus határozottabban emelné fel hangját a csángók érdekében. Sajnos nem teszi. Teszik helyette olyan, ezen népcsoportért felelősséget érző hétköznapi emberek, mint Luxné Szabó Marietta tanárnő, akinek férje a csángó földön, míg ő maga a városmajori templomban hallotta énekelni Nyisztor Ilonát. Mindketten olyan mértékben kerültek szívhez, lélekhez szóló előadásmódjának hatása alá, hogy újabb magyarországi koncertfellépésre szerették volna meghívni, a gyermekek számára pedig ruha, könyv, élelmiszer, pénzgyűjtést ajánlottak. Az énekesnő azonban nem magát tartotta fontosnak, még csak nem is a gyűjtést, hanem a magyar nyelv gyakoroltatását. Ekkor került szóba a magyarul tanuló csángó iskolások egy hetes üdültetése Magyarországon. A döntés tehát megszületett, már „csak" a végrehajtás maradt hátra, ehhez azonban Mariettának megfelelő társat kellett találnia. Többek tanácsára a Budapest, XVI. kerületében működő Kovász Egyesület vezetőjéhez, Petrovics Sándorhoz fordult, aki már megfelelő tapasztalatokat szerzett a kerületi Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola alapításának megszervezésénél és jelenleg is egy katolikus óvoda alapításán munkálkodik.

A felnövekvő korosztályok nevelését elsődleges céljának tekintő családapa megtisztelő feladatnak érezte a mintegy ötven csángó tanuló elhelyezési gondjának megoldását, és felhívást tétetett közzé a *XVI. Kerületi Fórum* című újságban. Ebben olyan magánemberek, családok segítségét kérte, akik a Keszthelyen töltött napok után budapesti tartózkodásuk idejére szállást tudnak nyújtani a kis vendégeknek.

– Az emberek segítőkészségén igen meglepődtünk, hiszen a felhívás megjelenése után azonnal jelentkeztek a befogadó családok 2-3 – gyermek elhelyezését is vállalva. Velük ellentétben Hányék Ottilia, az Örs vezér téri Árkád bevásároló központ vezérigazgatónője többszöri hitegetés után végül azzal utasította el támogatási kérelmünket, hogy az ilyen típusú segítség nem fér bele a koncepciójukba – emlékezik Szabó Marietta.

A jelképes pofon nem szegte kedvüket és a gyermekek számára emlékezetes kirándulás tervezetet állítottak össze, amelyben többek között ott szerepelt a Szent Korona, a Szent Jobb, valamint a kerületben található EzüstFa Várudvar ősmagyar fegyvereinek, használati tárgyainak, jurtájának megtekintése.

– Lévén nem EU polgárok, országházi látogatásunk idején Glattfelder Béla fideszes képviselő segítsége nélkül bizony belépő díjat kellett volna fizetnünk. Ezért is reméljük, hogy a kettős állampolgárság ügyében remélhetőleg őszre kiírandó népszavazás sikeres lesz, és ezt követően a csángók is magyar állampolgárként jöhetnek az ő szemükben fővárosuknak számító Budapestre, az ország házába – ad hangot kívánságuknak Petrovics Sándor.

Július 3-án a rákosszentmihályi katolikus templomban Horváth Zoltán atya csángó misét szervezett, sőt azt is megígérte, hogy csángóul is megtanul. A misét jótékonysági műsor követte, amelynek díszvendégeként Wittner Mária is megjelent. A bensőséges hangulatú est olyan sikeresnek bizonyult, hogy a résztvevők utólagos beszámolói szerint Csángóföldön tömeges beiratkozás kezdődött a magyar nyelvű osztályokba.

Talán elérkezett az idő, hogy a madéfalvi (nem mádéfalvi!) veszedelem idején a Pusztinát, Lészpedet, Frumoszát alapító székely menekültek utódainak álma valóra válhasson: használhassák hőn szeretett magyar nyelvüket, Istentiszteleteikre magyar papot kaphassanak, hogy EU csatlakozásunk óta gyermekeik magyarországi utazásához ne kelljen a szülőknek 400000 lejért hozzájárulási nyilatkozatot aláírni a román közjegyzőknél. Ennek a nemzeti önazonosságát is kétségbe vont népcsoportnak a sorsát 1764. január 7-re virradóra a Mária Terézia kényszersorozása ellen lázadozó, ám azon az éjszakán békésen szunnyadó madéfalvi székelyekre gyilkos ágyútüzet parancsoló Siskovics tábornok pecsételte meg. Csak akkor és ott 400 menekülőt kaszabolt le a császári katonaság, aminek következtében megkezdődött a székelyek tömeges kivándorlása Bukovinába. Nem árt, ha ezt a történelmi tényt a menekülők utódait elmagyarosodott románoknak nevező szomszéd állam politikusai is tudomásul veszik. Kár, hogy az 50 éves magyarországi kommunista uralom idején Kádár Jánosnak és elvtársainak sem maradt ideje odafigyelni ezen elszakított nemzettársaink sorsára.

És pontosan ezért dicséretes a csángó gyerekeket befogadó családok önzetlensége, amelyet a Kovász Egyesület nevében Petrovics Sándor az alábbi, Sütő Andrástól származó idézettel bevezetett emléklappal köszönt meg:

„A család hamuba sült pogácsa, egy életre szóló útravaló. – Hálás köszönetet mondunk a befogadó családoknak, hogy megosztották a csángó gyermekekkel otthonuk tűzhelyének melegét. Jót tenni jó, Isten fizesse meg jóságukat.”

Magyar Demokrata 2004/31.

Ahol megtört a jég

Minden nép büszke azon haditetteire, amelyeket a haza védelmében hajtott végre. A magyarság nem szűkölködik történelmi hősökben, ám kevésbé ismertek a II. világháború emberfeletti bátorságot és hősiességet igénylő ütközetei. Közéjük tartozik az 1944. szeptember 13-tól október 8-ig tartó tordai csata, a magyar királyi honvédség legsikeresebb, legnagyobb haditette a második világégés folyamán, amelynek 60. évfordulója alkalmából október 17-én, 13 órai kezdettel tart megemlékezést az Ó-tordai temetőben lévő Honvéd-sírkertben a Tordai Honvéd Hagyományőrző Bizottság.

Az ó-tordai honvéd sírkert

A THHB budapesti képviselője, dr. Cech Vilmos családi emlékekkel kapcsolódik az eseményekhez.

– *Erdélyi születésű nagyapám honvéd tábornokként az I., édesapám vezérkari főnökként a II. világháborúban szolgált. 1944 késő nyara a Huszt – Rahó térségében felállított Árpád védvonalon találta, ahol ő volt az ezredparancsnok. Története itt fonódik össze a tordai csatával, melynek előzményeként a románok augusztus 23-án szembefordultak korábbi szövetségeseikkel. Ennek következtében a szovjet csapatok akadálytalanul törhettek előre az erdélyi medencében, és ha előnyomulásukat valahol nem sikerül megállítani, akkor félő volt, hogy elvágva az utánpótlási vonalakat, gyűrűjükben az északkeleti Kárpátokat védő magyar katonák és közigazgatási alkalmazottak tízezrei, köztük édesapám, esnek fogságukba* – emlékezik a történtekre Cech Vilmos.

A hadvezetés ekkor úgy ítélte meg, hogy a földrajzi adottságok Torda környékén teszik lehetővé a sikerrel kecsegtető ellenállást, noha az egyesült

orosz és román haderő igen nagy túlerővel támadott. Mintegy 100 ezer katonájuk nézett farkasszemet a honvédség talán 20 ezer főre rúgó egységeivel. A helyzetet súlyosbította, hogy a románok fegyverzete, lövegei, de olykor még ruházata is azonos volt a magyarokéval, így a távolból nem lehetett megállapítani kilétüket, ráadásul megtévesztésül néha magyarul is odakiáltottak korábbi szövetségesüknek.

A túlerő hatására végül a honvédségnek vissza kellett vonulnia, de 2500 hősi halott árán történt kitartásával háromhetes állóháborúra – ezalatt katonáink a szabad ég alatt háltak – kényszerítette az oroszokat.

Cech Vilmos a 80-as években ismerte meg Tordán élő Pataky Józsefet, a THHB elnökét, aki 13 éves korából keserű emléket őriz. Unitárius lelkész édesapját az 1944. szeptember 13-án Márkfalvára bevonuló oroszok először a ház falához állították, körbe géppisztolyozták, majd családja szeme láttára agyonlőtték, lófarokhoz kötve a hegyoldalban lévő temető melletti árokhoz vonszolták és otthagyták. Pataky József megmutatta Cech Vilmosnak a tordai temető elhagyatott, gazos parcelláját, ahol a háború után 2-3 hónappal a helybéli Nőszövetség vezetője helyeztette közös sírba a környéken ideiglenesen elhantolt elesetteket.

Még dühöngött a Ceausescu vezette önkényuralmi rendszer, amikor a két magyar férfiben megfogant a gondolat, hogy a 186 ismert személy tömegsírja fölött emlékhelyet alakítsanak ki. Ennek megvalósításához persze idő és pénz kellett. Először Geréb Dániel református lelkész családi sírboltja mellé állítottak emlékoszlopot a Tordáról elhurcolt 240 személy emlékére, ám ezért Kolozsvár polgármestere, Funar súlyos pénzbüntetésre ítélte Gerébet. Később szerencsére ejtenie kellett a vádat, mert bebizonyosodott, hogy nem köz-, hanem magánterületen áll az oszlop.

Ezt követően jobb érzésű emberek kigazolták a területet és 2000-re a THHB már kopjafát is állíthatott. Ezt székelyudvarhelyi fafaragó készítette, a hozzá való fát pedig egy volt székely határőr adta ajándékba. A fa több mint másfél évig száradt Pataky József udvarán, mielőtt megmunkálása után 2000. október 26-án betontömbbe ágyazva felállították. Eközben 22 darab kőkeresztet is elkészítettek, amelyeket az emberek a hátukon cipeltek fel a temetőbe.

A következő lépésre másfél évvel ezelőtt került sor, amikor polgári kezdeményezésre elkezdték rendbe tenni az emlékhelyet, a hegyoldalban támfalat, az emlékhely köré vaskerítést, oldalt lábazatot építettek, tereprendezést végeztek. Azóta elkészült a 15 márványtábla is, amelyre 214 ismert magyar tiszt nevét vésették fel 3600 betűvel, közéjük pedig olyat helyeznek el, melyen Döbrentei Kornél ezen emlékhelyhez írott verssorai olvashatók.

A sors különös fintora, hogy éppen Magyarország és Románia között nincs hadisír és emlékhely gondozási megállapodás. Ennek hiányában történhetett az a nem mindennapi eset, amikor egy néhai magyar tizedes, bizonyos Biankó János azonosított hamvait a kolozsvári polgári védelem három évig őrizte, mert nem akadt, aki tőle átvette volna. Végül tavaly előtt Alföldi László, kolozsvári főkonzul engedélyező papírjával Pataky József

ment el a polgári védelem parancsnokához, hogy a földi maradványokat átvegye. Ennek nyomán az elhunyt katonatiszt magyarországi gyermekei végre megtudhatták, hogy édesapjuk hol esett el, és el is jöttek a tordai újratemetésre.

– Magyarországon sok százezer ember gyászolja ismeretlen tömegsírban nyugvó rokonait. Ezekről eddig hallgatni kellett, mert egy hazai kisebbség mindig lefasisztázza második világháborús hőseinket. Minden átkozódás ellenére Tordán végre megtört a jég, és a szépen rendbe hozott emlékhelyen immáron méltó körülmények között emlékezhetünk meg a hősi ütközet 60. évfordulójáról – fejezi be tájékoztatóját Cech Vilmos. A szervezők reményei szerint ez alkalommal kellő számú résztvevő is jelen lesz, aki gondolatban Szondy György, Zrínyi Miklós, Dobó István és a többi feledhetetlen hadfi mellé odasorolja a tordai ütközet hőseit is.

Magyar Demokrata 2004/41.

2000. január 1-én a magyar Szent Koronát átszállították a Nemzeti Múzeumból az Országházba, s ezzel hétköznapi, mindamellett felbecsülhetetlen értékű múzeumi tárgyból valóban a legfőbb közjogi méltósággá lett.

Nemzeti ereklyénk rendszerváltás utáni sorsa bebizonyította, hogy bizonyos pártoknak és személyeknek semmi sem „szent". Amikor az Orbán kormány idején szóba került a Szent Korona átszállításának lehetősége, az SZDSZ ifjúsági tagozata, az Új Generáció azonnal aggódni kezdett. Mérhetetlenül fájlalta, hogy az átszállítás költségeit nem a laktanyák összkomfortosítására fordították. Sajnálkozása azért volt álságos, mert azóta a Medgyessy, majd a Gyurcsány vezette szoc-liberális kormány nem hogy a katonai létesítmények és körletek összkomfortosításra nem törekedett, hanem egyenesen a honvédség és a sorkatonaság megszüntetését, a fegyverzet leépítését hajtotta végre.

Éppen azt az intézményt, amelynek feladata – a mindenkori koronaőrség mellett – az ország és benne a Szent Korona védelme bármilyen külső és belső támadás esetén.

A *Népszabadság* 1999. december 29-i száma nem is titkoltan előre vetítve a fent jelzett jövendőt, a védelem kérdését feszegette és „szakemberekre" hivatkozva túlzottnak tartotta az óvintézkedéseket. A cikk alcíme is önmagáért beszélt: *„Nehéz lesz az utcabál utáni takarítás."* A szállítási útvonal tisztaságáról gondoskodó Fővárosi Közterület-fenntartó Rt. főosztályvezetője, Altmann Antal ugyancsak aggódva tördelte a kezeit. Arról nincs tudomásunk, hogy a Demszky Gábor által kedvezményezett, Budapest belvárosát évente

feldúló és kloákává változtató homoszexuális, leszbikus Love Parade felvonulás piszka miatt is ugyanígy sopánkodott volna a lap és a főosztályvezető.

A *Népszabadság* még két érvet is felhozott annak bizonyítására, hogy mennyire lelkén viseli nemzeti ereklyénk sorsát. Egyfelől azt állította, hogy a szállítás közbeni rázkódás árthat neki, másfelől sajnálta, hogy nincs terv a legfőbb látványosságát veszítő Nemzeti Múzeum kárpótlására. Erre mondják, hogy szem nem marad szárazon.

Más sajtótermékek, közéleti megszólalások eleve a január 1-i átszállítás ésszerűtlenségét hangoztatták, mondván, hogy a Szilveszter-napi vigasságtól megfáradt emberek közül csak kevesen szentelnek majd figyelmet az eseménynek. Az ezen vágyaikat hangoztatók számítása itt jött be legkevésbé, bár annyiban igazuk volt, hogy valóban nem mindenki tisztelte meg jelenlétével a Szent Koronát. Történetesen az SZDSZ és Schweitzer főrabbi, ők tüntetően távol maradtak az országház történelmi üléséről.

Az átszállítás körülményei szintén hagytak némi kívánnivalót maguk után, hiszen az eredeti tervek szerint a Nemzeti Múzeum előtt várakozó tömeg méltóságteljesen díszkíséretet adott volna az ország házáig. Ehelyett a becses „utast" magába fogadó páncélkocsi úgy porzott végig a tervezett útvonalon, hogy ember fia azzal lépést nem tarthatott.

Jelen sorok írója szemtanúként, mint a *Demokrata* egyik tudósítója számolt be annak idején a történtekről. Aznap fogvacogtató hideg volt, és a délutáni órákban az Országház előtt fagyoskodó, mindössze néhány száz várakozó mintha a borúlátókat igazolta volna. Csakhogy amint az óriás kivetítőkön feltűnt, hogy a Szent Korona elindult a Nemzeti Múzeumból, az onnan átáramló több tízezres tömeg pillanatok alatt megtöltötte a Kossuth teret és a környező utcákat. Eközben az épület kongresszusi termében Áder János házelnök megnyitotta, Göncz Árpád és Orbán Viktor pedig köszöntötte az ünnepséget. Az Alkotmány úton a tér felé közeledő ereklye érkezését egyre erősödő moraj, majd kitörő üdvrivalgás, valamint a legfőbb méltóságot megillető 24 ágyúlövés, a nemzeti lobogó felvonása, a történelmi zászlók felvonultatása és a Himnusz köszöntötte. Ezt követően a Köztársasági Őrezred koronaőrző egysége – nekik Vitéz József, az egyetlen, akkor még élő, a múltban is szolgált koronaőr adta át – az Országház épületébe vitte és üvegtárlóba helyezte a karddal, a jogarral és az országalmával együtt. A pillanat okozta meghatódottságot csak egy valami múlta fölül; azok kitartó várakozása a fagyban, akik a 22 óráig tervezett láthatóságot figyelmen kívül hagyva, mindaddig nem tágítottak, amíg személyesen nem találkozhattak a koronázási jelvényekkel. Márpedig ez órákba tellett, hiszen az időpont éjfélig történt kitolása után csak másnap reggel léphették át az Országház küszöbét a kívül rekedt tömegek. Úgy tizenötezren. Velük ellentétben talán, ha félszáz gúnyolódó vett részt az SZDSZ „koronabúcsúztató buliján".

Azóta öt év telt el és a Szent Koronát az Országház Gazdasági Főigazgató-helyettese, Nagy Zoltán tájékoztatása szerint 2004. december 21-ig 3. 095. 180 személy kereste fel. Az éves látogatottság a kezdeti majd milliós számról fél millió alá süllyedt, amit Nagy Zoltán a következőképp értékelt:

– Az érdeklődés nem csökkent, csupán az állapítható meg, hogy a kezdeti felfokozott érdeklődés beállt egy normális, kezelhető szintre. Az EU csatlakozás időpontjától az érdeklődés a külföldiek részéről erősen emelkedett, mivel azonban az Országház látogatása az EU polgárai számára a hazaiakéhoz hasonlóan ingyenes, a látogatási lehetőségek csökkentek. Ennek az az oka, hogy az Országgyűlés Hivatala saját költségvetéséből nem tudja fedezni az idegenvezetéssel kapcsolatos kiadásokat. A határon túli magyarok egyébként nem a „külföldi" csoportba tartoznak – nyilatkozta lapunknak a főigazgató helyettes.

Elgondolkodtató, hogy Gyurcsány Ferenc szerint a gazdasági fellendülés útjára lépett országban éppen erre a célra nem biztosítottak a pénzügyi keretek. A külföldiek számára a belépti díjak a kezdeti 1100 Ft/felnőtt és 600 Ft/diák összegekről a tájékoztatás szerint csupán az évenkénti pénzromlás mértékével napjainkra duplájukra, 2. 070, illetve 1. 035 forintra emelkedtek. Ez testvérek között is évi 20 százalékot jelent a hivatalos 6-8 százalék helyett. Amennyiben rendezvény miatt az üléstermek nem látogathatók – az idegenvezetés ugyanis nem csak a Szent Korona, hanem az épület megtekintését is tartalmazza –, gazdasági főigazgatói engedéllyel 50 százalékos jegyárak alkalmazhatók.

A Szent Koronáról megjelent könyvtárnyi, egymásnak ellentmondó irodalom ismeretében önkéntelenül adódik a kérdés, hogy melyikről adnak tájékoztatást a vezetés során.

– Ezt a munkát csak főiskolai, vagy egyetemi végzettségű, legalább egy idegen nyelvet középfokú szinten beszélő, idegenvezetői vizsgával rendelkező személy végezheti az Országház Idegenforgalmi Irodája által kidolgozott tárgyköri ismeretek alapján. Az idegenvezetők ismerik a Szent Koronával kapcsolatos valamennyi nézetet, de a vezetés során csak a hivatalos elméletet ismertetik – tájékoztat Nagy Zoltán.

A történet itt kezd érdekessé válni. Egy csoport a számára az Országház látogatására beléptetéssel és átvizsgálással együtt engedélyezett röpke órából 15-20 percet tölthet el a Szent Korona társaságában. Ez nyilván kevés az összes, egymástól eltérő kutatási eredmény és feltevés ismertetésére, az idegenvezetők ennek ellenére legalább nagy vonalakban jelezhetnék a látogató(k)nak, hogy a hivatalos, un. latin és görög korona változat mellett melyek a főbb elméletek. Ellenkező esetben ugyanis odajutunk, mint Szent István egyedüli államalapításának hangsúlyozásával, holott a Kárpát-medencét már előtte valaki(k)nek el kellett foglalni a magyarság számára. Telekkönyvi bejegyzés előtt ma sem lehet házat építeni.

És még valami azzal együtt, hogy – amint azt a bevezetőben említettük – nem hétköznapi múzeumi tárgyról van szó. Többek véleményével egybehangzóan magam is tapasztaltam, hogy az Országházban valami megváltozott azok számára, akik a Szent Koronával bensőséges kapcsolatot szeretnének kialakítani. Ahogyan ezt annak idején a Nemzeti Múzeumban meg is tehették. Oda az ember ünneplőben ment, illendően köszöntötte Csomor Lajos ötvös könyv címével élve *Őfelségét, a Szent Koronát*, áldását kérhette, addig állhatott

előtte, ameddig lelkileg szükségét érezte annak, hogy a félhomályban kettesben legyen Vele, érezve, amint kiterjesztette rá a hatását. Az Országház fényárban úszó csarnokában, koronaőrzőktől körülvéve, az idegenvezetők nyilván előírásszerű folyamatos beszédével, az időkorlátozással ez a bensőségesség elveszett. Lehet, hogy csupán a fényviszonyok miatt, de volt, aki úgy érezte, fényesebb is, újabb is, mint amit a Nemzeti Múzeumban látott. Nincs mit csodálkozni azon, hogy az ember óvatos, mióta a kolozsvári Erdélyi Történelmi Múzeumból ismeretlen helyre vitték a tatárlakai korongot.

Végezetül szólnunk kell az ORFK kötelékébe tartozó köztársasági őrezred koronaőrző egységéről. Soraikba, önkéntességi alapon azok a rendőrök kérhetik felvételüket, akik a rendőri alkalmasság törvényben rögzített előírásainak megfelelnek.

– Mindenek előtt a jelentkezőnek bizonyítania kell elkötelezettségét a feladat iránt. Megjelenését tekintve 180-190 cm magasságúnak és jó fizikai állapotúnak kell lennie. Fazekas László a köztársági őrezred volt tagja, jelenleg nyugdíjas, írt szakirányú könyveket a Szent Korona egyház és világi őrzéséről, a koronaőrség tagjai ennek megfelelően ismerik elődeik tevékenységét, ha kell, arról akár szakmai felvilágosítással is tudnak szolgálni.

A díszőrizet meghatározott rendre épül, amely minden órában látványos fel és levonulás keretében történik. A díszőrség tagjai 15 percet állnak, ám a meghatározott rendtől eltérő időpontban is felvonultatható az egység, ha külföldi küldöttségek, vagy magas rangú személyiségek tekintik meg a Szent Koronát. A többi háromnegyed órában a normál koronaőrök vigyázzák az ereklyét. Szent Korona testület elnöke a mindenkori köztársasági elnök, tagjai a legfőbb közjogi méltóságok – beszél hivatásukról – mert ez valóban az – Fróna Imre rendőrszázados, a köztársasági őrezred díszegységének parancsnoka.

A Szent Korona természetesen soha többé nem lehet múzeumi tárgy, de a vele való találkozásoknak vissza kell kapnia az elvesztett bensőségességet. A *Demokrata* 2000. január 6-i számában reményekkel telve írtuk, hogy egy év múlva, 2001-ben elindulhat végső otthona, a budai Vár felé. Erre azóta is hiába, de mégis reménykedve várunk.

Magyar Demokrata 2005/1.

A látogatás alakulása:
2000-ben 832414, 2001-ben 900932,
2002-ben 504915, 2003-ban 434733,
2004-ben 422186 fő.

A látogatás bejelentése a 441-4904, -4412, -4038, -4415-ös távbeszélő számokon, és a 441-4801-es drótpostán, személyesen az épület X. számú kapujánál. Villámlevél: idegenv@parlament.hu

Nyitva tartás: nov. 1-től márc. 1-ig 8-16, a többi hónapban 8-18 óráig.

A király palotája

Attila hun nagykirályunk halála 1550. évfordulójának méltó megemlékezése 2003-ban az arra illetékes hivatalos körök vérlázító közönye miatt elsikkadt. Ez a gyalázat remélhetőleg nem ismétlődik meg, amikor az uralkodó egykori palotájának emlékképét kívánják felépíteni Tápiószentmártonban. A visszaszámlálás elkezdődött.

Kocsi János

Fénykép: Veres Nándor

Mint minden jelentős elképzelés megvalósításához, úgy esetünkben is szükséges volt egy határozott személyiség felbukkanása, aki a legkülönfélébb szempontok összegzése és a lehetőségek mérlegelése után meghozta döntését, majd megtette az első lépéseket. A szomszédos Nagykátáról, hagyományosan hentes-mészáros családból származó Kocsi János vállalkozó mindenek előtt földeket vett Tápiószentmárton határában. Választását a család államosított földjeinek közelsége indokolta, a terület történelmi nevezetességéről nem tudott. Ez pedig dióhéjban a következő.

A XX. század első felében a közeli Tápiószelén kúriát vásárló, a múlt emlékei iránt érdeklődő Blaskovich György és János pénzén feltárások kezdődtek. Ennek eredményeként 1923-ban a sörégi út menti domb közelében folytatott ásatások egy Kr. e. VI. századból való fejedelmi sírból arany domborítású, szkíta szarvast ábrázoló pajzsdíszt hoztak a felszínre. További 455 sír feltárása azt is bebizonyította, hogy a szkíták a Kárpát-medencében megtelepedett népcsoportok közé tartoztak. Mivel 1953-ban katonai repülőtér építése kezdődött, a környéken minden további ásatást megtiltottak, az '56 után idetelepült és 1990-ig itt állomásozott orosz katonaság pedig még kevésbé engedett a közelébe régészeket.

Az ásatások azóta is szünetelnek, pedig volna miért folytatni, hiszen már a Blaskovich testvérek is az Attila udvarában vendégeskedő Priszkosz rhétor leírása alapján kezdtek a hun uralkodó e körzetben feltételezett székhelyének felkutatásához.

Kocsi János az elmúlt 15 év során 250 lipicai egyedből álló ménest hozott létre, fogathajtói nemzetközi versenyeket nyertek, az orosz barakkokat istállókká alakította, szállodát épített, a Kincsem nevű verhetetlen kanca emlékére múzeumot hozott létre, a földből kiáramló, mindez idáig senki által nem cáfolt gyógyhatású energiák központjában kialakította az Attila-dombot, mellszobrot állíttatott a névadónak. Mivel úgy érezte, hogy a gyógyítóerő, Priszkosz leírása, a Blaskovichok kutatása mind egyazon irányba mutatnak, megfogalmazódott benne egy nagyszabású terv: birtokán építteti meg Attila egyik várának mását. Bár a millencentenáriumra benyújtott, ezzel kapcsolatos pályázatát elutasították, a kudarc nem szegte kedvét, töretlen lendülettel tört előre. Ennek részeként történészek véleményét kérte a hiteles helyszín kiválasztásához. Közéjük tartozik Kiszely István antropológus, történész, egyetemi tanár:

– A helyszín hitelességével kapcsolatban történelmi tény, hogy a hunokat a rómaiak hívták be Kr. u. 361-ben a szarmaták és gepidák ellen a Kárpát-medencébe, Attila 395-ben már itt született. Az ő uralkodása idején azonban a Dunántúl még a Római birodalomhoz tartozott ezért nincs valóságtartalma annak a feltevésnek, hogy székhelye esetleg a Dunántúlon lett volna. Az is biztos, hogy bölcs előrelátással nem árterületre építtette székhelyét. Tápiószentmárton körzetét hitelesíti továbbá, hogy tudós táltosai tisztában voltak a földkéreg vékonysága miatt itt tapasztalható földsugárzás és energiarezgés gyógyító hatásaival. Az Attila-domb már most is sokak kedvenc tartózkodási helye, gyógyító ereje folytán pedig ugyanolyan zarándokhellyé válhat, ahogyan a keresztények számára Lourdes. Magamról tudom, hogy többszöri ott jártamkor milyen, semmivel össze nem hasonlítható nyugalom és kellemes érzés kerített hatalmába.

Kiszely tanár úr hozzátette, hogy a környék jelentőségét emeli az itt talált aranyszarvas, amellyel teljesen megegyezőket a kínai Ordosban ásott ki, míg a tervezett várról az a véleménye, hogy annak megjelenési formáiban mindenképp uralkodnia kell a belső-ázsiai épületdíszítéseknek. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni – mondotta –, hogy a hunok a keleti népek szokásának megfelelően soha nem erdőkben, hegyvidékre telepítették székhelyüket, számukra a beláthatóság volt az elsődleges szempont. Attila ezért választhatta az alföldi síkságot.

Ez az ősi szokás egyébként napjainkban is tovább él címzésünkben, névhasználatunkban. A nyugati nemzetekkel ellentétben mi a város-utca, családnév-keresztnév, azaz a jelentősebbtől a jelentéktelenebb felé haladó sorrendet használjuk.

És most lássuk, hol tartanak az előkészületek! Kocsi János megállapodott a területén már eddig is közreműködő tervező csoporttal Dr. Ruda Győzőnek, a gödöllői Szent István Egyetem Építészeti Csoportjának oktatójának

vázlatterve alapján, hogy az elvi építési engedélyt a szakhatóságokkal – ÁNTSZ, tűzoltóság, környezetvédelem, stb. – történt egyeztetés után 2005 júniusára, az érvényes építési engedélyt pedig 2006 első hónapjaiban szeretné kézhez kapni.

– Számításaim szerint a legszerényebb kivitelezés is 1,5 milliárdba kerül ÁFA nélkül, azt egyedül aligha tudom vállalni. Nem kis örömömre és meglepetésemre több vállalkozó is megkeresett, akik komolyabb összeggel hozzájárulnának a megvalósításhoz. Természetesen mindenki szeretné viszontlátni a befektetését, ezért a várat „működtetni kell", amelyben vendéglátóipari egység (söröző, borozó, étterem), tanácskozóterem, szálloda is helyet kapna. Ez utóbbi a várudvart körülvevő palánk Attila hat alvezére emlékére építendő hat tornyának két szintes plusz tetőtér rendszerű részlegében fogadná a vendégeket – nyilatkozta a Demokratának Kocsi János.

Ezt a jövendőbeni idegenforgalmat minden bizonnyal alapjaiban határozza meg a terület gyógyhatását vizsgáló szervezetek mérési eredményeit közlő jelentés és az sem dőlt el, hogy a megvalósítás az Attila alapítvány – kuratóriumi elnöke Szörényi Levente –, vagy egy Kft. keretében történik. Előbbi eset hátránya, hogy az ÁFA nem igényelhető vissza, márpedig erről a 3-400 millióról nehéz lemondani.

Jelenleg két helyszínben gondolkodnak: az egyiket a bevezető úttól jobbra egy mesterséges domb jelentené, a másikat az úttól balra, az Attila-domb melletti terület. Az épület a hun korszak építészeti műveltségének megfelelően kőből és fából készülne és olyan látványosság lehetne, amely az egész világról ide vonzaná a látogatókat.

Dr. Ruda Győző építész annál is inkább helyesli az ősi építészethez, anyagokhoz és a természetes, egyszerű, helyi megoldásokhoz való visszatérést, mert a XXI. századra lejárt az ipari forradalom ideje. Annak vívmányaival sem a Föld, sem szűkebb környezetünk gondjait nem sikerült orvosolni, a további műszaki fejlődéssel és a termelés fokozásával már csak a környezet állapotát lehet a végletekig tönkretenni, energiaforrásainkat, nyersanyagkincseinket eltékozolni, miközben helyettük ugyanolyan mennyiségű szennyező anyagot kapunk. Egyetért Kocsi János azon elképzelésével, hogy a majdani épületet ne csak várként és múzeumként működtessék, hiszen a hun uralkodó is fogadott vendégeket, követeket, akik nála étkeztek, boroztak, megszálltak.

– Igyekeztem a történelmi korszakra vonatkozó minden olyan szakirodalmat és szépirodalmi regények elolvasni, áttanulmányozni, amelyekből ki lehet hámozni a palota külső megjelenését. Nem is a szakhatósági engedélyek beszerzése, a mérnöki feladatok ellátása időigényes, sokkal inkább az alapos történelmi és régészeti előkészítés. Az elővigyázatosság azért is indokolt, mert Magyarországon alig maradtak építészeti emlék töredékek ebből a korszakból – ezek egyike éppen a 75 km-re lévő Adonyban feltárt erődítmény –, ráadásul Attilának több palotája is volt. Legfőbb közös jellemzőjüket kéne megvalósítani – tájékoztatott elképzeléseiről az építész.

Ruda Győző óriási áldozatnak tartja Kocsi úr vállalkozását, beleértve az eddig erőfeszítéseit is, amelyek jelentősége túlmutat az ország jelenlegi határain, mindez összmagyar érdek. Ezért is furcsállja, hogy a tavalyi MVSZ világtalálkozó kapcsán nem bukkant fel egyetlen komolyabb határon túli támogató sem, jóllehet egy vázlatot elhelyeztek a szervezet budapesti székházában. Úgy érzi, hogy a mindenképp kívánatos megvalósításnál nem kerülhető meg Makovecz Imre személye, hiszen Kós Károly óta ő érzett rá leginkább az ősi magyar építészet sajátos ízére, és annak formavilágát leginkább ő képes feleleveníteni.

Ugyanígy nem hagyható ki az állam szerepvállalása sem, hiszen a Kulturális Örökség Minisztériumának éppen az ilyen létesítmények támogatása a feladata és vajon melyik az a miniszter, aki egy ilyen építménnyel ne kívánná magát beírni a történelembe? Még egy átlagos, tucat sportcsarnok is tíz milliárdokba kerül, ami nagyságrendekkel múlja felül a tervezett építkezés költségeit.

A leendő palota egyik helyszíne

Fénykép: Veres Nándor

Persze azt sem szabad elfelejteni, hogy a Tápiószentmártont környező falvakat, községeket műszakilag és közellátás szempontjából is fejleszteni kéne, ahogyan az odavezető hepe-hupás, kátyús utakat is rendesen megépíteni. Nem véletlenül foglalkozik megfelelő körültekintéssel a tervekkel ezen települések több főépítésze, szakembere.

A kihívás mindenesetre óriási, mondhatnánk történelmi. Az elszalasztott Attila évforduló helyett végre születhetne egy olyan létesítmény, amelynek üzenete, hogy merjünk nagyok lenni. Feledtetné a december 5-i népszavazás kudarcát, felrázhatná, egységbe foghatná a nemzetet, hogy dicső múltunk felelevenítésével felvértezve nézzen szembe a nemzetközi kihívásokkal.

Addig is Kocsi János és társai már készülnek az idei, május 21-re tervezett Attila napi rendezvényre. Akik eljönnek, érdeklődésükkel tanúbizonyságot tehetnek, hogy a házigazdához hasonlóan nem feledkeztek meg az uralkodóról, aki a Kárpát-medencei hazát rájuk hagyományozta.

Gyárfás István „A jász-kunok története" című, 1873-ban megjelent kötetében olvashatjuk Priszkosz rhétor leírását a helyszínen látottakról:

„Etele palotája a többinél magasabb volt, emelkedettebb helyen feküdt és szépen kidolgozott gerendákból és deszkákból úgy volt összeállítva, hogy még a figyelmes tekintet is alig tudta megtalálni a deszkák összeragasztását, s voltak benne széles terjedelmű éttermek, tetejét fényes tornyok díszítették, s nem erősségre, hanem ékességre számított, roppant kerületű fakerítéssel volt körülvéve, úgy hogy már maga e terjedelem királyi udvart mutatott. A királyné lakta könnyebb és ékesebb építészeti modorban, minden oldalról dombormetszetű faragványokkal volt díszítve, melyekben a kellem nem hiányzott. Teteje gondosan metszett, négyszögű oszlopokon álló fából metszett ívezet „uralgott", mintegy boltozatot, folyosót képezve. Etele lakát az udvari főtisztek lakásai körítették."

Magyar Demokrata 2005/5.

Öt esztendeje, 2000. január 30-án 22 órakor százezer köbméter ciántartalmú, súlyosan mérgezett víz ömlött az erdélyi Nagybánya mellett működő Aurul Rt. aranybányájának ülepítőjéből a mellette folyó patakba, onnan a Szamosba, majd a Tiszába, elpusztítva annak élővilágát. Most Erdély egy másik szegletében, Verespatakon százszor nagyobb ülepítőt terveznek a megnyitandó aranybánya mellé. Az ember nem tanul saját ostobaságából.

A Tisza ciánszennyezésének áldozata: egy a mérgezett halakat fogyasztó madarak közül...

Fénykép: MTI - Oláh Tibor

Nagybánya az említett időpontig művésztelepéről, festőiskolájáról vált méltán híressé. Azóta hírhedtté lett. Már csak azért is, mert ahogyan Csernobilban az orosz, itt a román hatóságok titkolták el órákig a balesetet, valami földön túli csodában reménykedve. A csodavárás azonban nem segített, és kénytelenek voltak január 31-én 18.20-kor, tehát több, mint 20 órával később jelenteni a magyar hatóságoknak, hogy baj van. Nagyon nagy. A száz tonna cián által a nálunk megengedett 0,1 miligramm/liter helyett 32.6 mgr/l-re dúsult és további nehézfémeket tartalmazó víz február 1-én 16 órakor Csengernél lépte át az országhatárt. Ott megállítani már nem lehetett, a Tisza élővilágát több száz kilométeren kiírtotta. A Szegednél 3 mgr/literré hígult mérgezett víz február 12-én majd két hetes lassú hömpölygés után elhagyta Magyarország területét.

A ciános vízből ivó emlős állatok, a mérgezett halakat fogyasztó madarak és a több ezer tonna hal pusztulása láttán józan paraszti ésszel azt gondolnánk, hogy a bűnös gondolkodás nélkül az erszényébe nyúl és fizet a károsultaknak.

A románok azonban más értékrend mentén szemlélik a világot. Noha felelősségüket elismerték, a gátszakadásért a mostoha időjárást hibáztatták, más szóval, az ő értelmezésük szerint kizárólag a jó Isten okolható a történtekért. De nézzük, mit tettek, esetleg tehettek volna a hazai hatóságok és a Pepó Pál irányította Környezetvédelmi Minisztérium a vész elhárítására. Illés Zoltán, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke akkor elsősorban a szennyezés előjelzőrendszerének hiányát nehezményezte, szerinte a sebtében felállított, Gönczi János vezetésével létrehozott Tisza-Szamos Kormánybiztosi Iroda 24 óra elteltével már érdemben semmit sem tehetett a folyamatok figyelésén és elemzésén kívül. A károsultaknak az Orbán-kormány által juttatott egymilliárd forintos gyorssegély is csak a jéghegy csúcsát jelentette. Az EU-nak pl. egymilliárd dollár ált rendelkezésére a határokon átterjedő környezetszennyezés felszámolására, amelynek egy szeletére Illés szerint jó eséllyel lehetett volna egy közös román-magyar pályázatot benyújtani, ez azonban nem történt meg.

Azóta fél évtized telt el, és még csak a kárrendezési előkészületek kezdeténél tartunk. Kőszeghy Tamás, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KVM) főosztályvezető helyettese a *Demokratá*nak elmondta, a magyar állam jó ideig nem is a szennyező üzemet akarta megtámadni polgári peres eljárás keretében, hanem a román államot. Az 55 százalékos tulajdonrészű ausztrál Esmeralda Exploration cég, valamint a 45 százalékban a román állam tulajdonában lévő Remin bányavállalatból álló Aurul S.A. esetében ez aligha volt járható út. Nyugaton mindez másként alakult volna, ott pereskedés nélkül fizet a biztosító. Az Aurul azonban nem volt biztosítva, így a magyar állam a Budapesti Fővárosi Bíróságon az üzemet volt kénytelen perelni.

Az első tárgyalásra 2001 végén került sor, azóta a román szennyező fél halogató eljárásmódot folytat, hiszen minél távolabb kerülünk időben a történtektől, annál kevésbé lehet bizonyítani, hogy a Tiszában elpusztult az élet. A KVVM vizsgálatai kimutatták, hogy az élővilág egy bizonyos mértékig valóban helyreállt, persze nem ugyanazokkal az élő szervezetekkel, mert egy harminc évesen elpusztult csuka pótlására csak 30 év múlva lesz lehetőség. A folyó biológiai szempontból történő helyreállása sem mondható el, különös tekintettel az iszapban élő mikroorganizmusokra, ahol a feldúsult nehézfémek leülepedtek.

A pernek egyébként két tárgya is van: a szennyezést okozó térítse meg a kárt, és tegyen meg mindent egy esetleges újabb szennyezés megelőzésére. A megalapozottság érdekében a Kormánybiztosi Hivatal (KH) először felmérést végzett a károkról – ez 28.5 milliárdot tesz ki –, ezekből több fajta is volt, így közigazgatási, idegenforgalmi, magánszemélyeké, vállalkozóké. A per tárgyát végül kizárólag a magyar államot ért kár képezi, mert a kiskárosultak érdekérvényesítésébe nem szállhat be. Előbbit a Szecskay Ügyvédi iroda képviseli, míg a többieknek a Páneurópai Jogász Unió ajánlott fel jogi segítséget, egyelőre nem igazán nagy hatékonysággal.

– A per mindkét fél számára példa értékű és végső kimenetele az érintett tekintélyvesztésével jár. Ezért a KH megbízta a pártatlan, ezen a szakterületen

nagy tapasztalatokkal rendelkező brit tudományos kutatóintézetet, a Water Research Centre-t, amely az iratanyag áttanulmányozása után igazolta vizsgálatainkat. A román fél mindvégig megpróbált ügyeskedni. Először azt állította, hogy megszűnt az Aurul nevű cég, mi azonban be tudtuk bizonyítani, hogy csak nevet változtatott, és Transgold néven működik tovább. Mivel ez az elképzelésük nem jött be, azt szerették volna elérni, hogy a román polgári törvénykönyv alapján történjék meg az ítélethozatal. Ebben a Fővárosi Bíróság hatáskörébe tartozó kérdésben mind a mai napig nem született döntés – foglalta össze a történteket Kőszeghy Tamás.

Az eljárás során rengeteg tanút hallgattak meg, 2002 augusztusában és 2004 szeptemberében pedig helyszíni bejárást tartottak. A szakértők mindkét alkalommal megállapították, hogy a tragédia óta csupán látszatintézkedések történtek, legutóbb még mintavételre sem adódott lehetőségük. Az is bebizonyosodott, hogy sorozatos hibák vezettek a katasztrófához, felelősség terheli az üzemeltetőt, a kivitelezőt, a hatóságot, a kölcsönt nyújtó bankot, a biztosítót, hiszen biztosítást csak arra szabad kötni, ami valóban biztonságos.

– A románok az említettek ellenére azt állítják, hogy előre nem látható dolog történt, mert az időjárási körülmények nem tették lehetővé a szennyezés elhárítását. Ez már azért sem igaz, mert megvizsgáltuk az időjárási körülményeket és a sokéves átlaghoz képest semmi rendkívülit nem tapasztaltunk. Sajnos egy szerencsétlen körülmény is közrejátszott a per elhúzódásában, az üggyel foglalkozó bírónő ugyanis másfél évvel ezelőtt átkerült az ítélőtáblához, a helyébe lépőnek így elölről kellett kezdeni az óriási anyag megismerését. A következő tárgyalást csak ezek után tűzhették ki február 21-re – nyilatkozta lapunknak a KVVM főosztályvezető helyettese.

Itt tartunk most, öt évvel a Csernobil óta legnagyobb környezeti katasztrófa után, és még csak a felelősség kérdését sem sikerült tisztázni, nem hogy a kártérítés mértékét és teljesítésének időpontját.

Hagyjuk most magunk mögött a KVVNM épületét és forduljunk egy másik beruházás felé, ami a nagybányainál lényegesen nagyobb veszélyt jelent ezúttal a Maros vízgyűjtő területén, az erdélyi Verespatakon tervezett aranybánya.

Az elképzelés Európa szerte nagy port vert fel, január 16-án este a Magyar Televízió *Szólás szabadsága* című műsora is foglalkozott vele. Megszólaltatta a Magyar Természetvédelmi Szövetség képviselőjét, aki többek között azért is adott hangot aggályainak, mert a befektető által a román hatósághoz beterjesztett környezetvédelmi engedélykérelem nem részletezi a határokon átterjedő környezeti hatásokat, bányászati tapasztalatokkal nem rendelkezik, pénze nincs egy esetleges baleset utáni kártalanításra. A műsorban elhangzott, hogy az ülepítésre kerülő zagy ciántartalma elhanyagolható, hiszen az UNIO-s határérték 1/10-e. A környezetvédő erre azzal válaszolt, hogy a beterjesztés egyetlen határértéket sem említ és már azzal megkezdődik a károkozás, hogy a termelés megkezdése előtt letarolnak öt hegyet, két falut, a világörökséghez tartozó régészeti értékeket.

A műsorban megszólaló Kocsis Tibor, az *Új Eldorádó* című film készítője, öt évig két helyszínen is forgatott. Elmondta, hogy eredetileg csak a ciánszennyezésről kívánt filmet készíteni, majd amikor 2002-ben Verespatakon jártában megtudta, hogy ott mi készül, megértette, hogy az előzőnél sokkal nagyobb katasztrófa van készülőben a kanadai Dosia Montana Gold Corporation „jóvoltából". Leginkább az döbbentette meg, hogy a falu mindennapi élete már tönkrement, családok, házasságok estek szét, szülők, gyermekek fordultak egymás ellen a menni vagy maradni kérdés miatt kirobbant viták során, volt aki öngyilkos lett, mások belebetegedtek az idegfeszültségbe. És mindez azért, mert a települést övező hegy mélye állítólag 300 tonna aranyat és 1600 tonna ezüstöt rejt. Hogy ennek kitermelése közben óriási, évszázadokig mérgező meddő – egy aranygyűrű 20 tonna kőzetből nyerhető – keletkezik, és hogy százszor akkora zagytározója lesz, mint a 2000. évi baleset okozójának, a befektetőt nem érdekli. Nem úgy a romániai környezetvédőket, akik eddig 350 000 tiltakozó aláírás gyűjtöttek.

A televízió műsort követő napon román kormányküldöttség járt Budapesten. A tárgyalásokat követően először Persányi Miklós magyar és Sulfina Borbu asszony, a román környezetvédelmi miniszter tartott közös sajtótájékoztatót. Utóbbi kifejtette, hogy a tervezett aranybánya-beruházás engedélyezéséről csak akkor születik döntés, ha elkészül az európai uniós szabályoknak megfelelő környezeti hatástanulmány. Hangoztatta, hogy országa minden európai uniós környezetvédelmi előírást és nemzetközi kötelezettségeiből adódó feltételt be fog tartani, sőt azt is el tudja képzelni, hogy nem valósul meg a beruházás. Ennek hallatán elég sajátosnak tűnik a kanadai cég önzetlen „jótékonykodása", hiszen már eddig is 500 millió dollárt fektetett az előkészületekbe. Kérvényük elutasításának esélye tovább csökken, ha tudjuk, hogy a pénzmosási és kábítószerügyekben érintett beruházók 4.5 milliárd dollár értékű aranyat kívánnak kitermelni.

Sulfina Barbu a beruházás engedélyezésének döntésére vonatkozóan nem tudott határidőt mondani, a folyamat első lépéseként a hatásvizsgálatról a szomszédos országokkal folytatott egyeztetéseket említette. Hangsúlyozta, hogy a román kormány olyan összetett hatástanulmány elkészítéséhez ragaszkodik, amelynek a gazdasági és környezetiek mellett feltétlenül tartalmaznia kell természetvédelmi, szociális, kulturális és történelmi szempontokat is. *„... szóba sem jöhet a projekt megkezdése akkor, ha a beruházó nem vállalja az aranykinyerés után a helyszínen a jelenlegi helyzet visszaállítását"* – fűzte hozzá a román miniszter. Ezt vajon úgy értette, hogy visszaállítják az elhordott hegyeket eredeti állapotukban?

Persányi Miklós kifejtette, hogy Magyarország nem szeretné, ha ez a környezetre káros beruházás megvalósulna, mert *„...Románia uniós csatlakozási tárgyalásokon vállalt kötelezettségei nem összeegyeztethetőek a projekt megvalósításával..."* és reményei szerint sikerül is bebizonyítani, hogy a beruházással járó környezetvédelmi hatások olyan jelentősek, amelyek kizárják a projekt engedélyezését. A román kormány előző heti felkérésére

utalva megjegyezte, hogy Magyarország a hatástanulmány tartalmi követelményeinek összeállításához szakértői segítséget ajánl fel.

A ciánszennyezés után joggal gyanakvó magyar ember ennek hallatán akár hátra is dőlhet székében, csakhogy a Magyar Televízió *Este* című műsorában ugyanaznap látottak alaposan megingatták a bizalmát.

A román miniszterelnökkel, Toriceanuval közösen nyilatkozó Gyurcsány Ferenc viselkedése megdöbbentő volt. A magyar miniszterelnök a helyzet komolyságához nem illő állandó vigyorgással, bratyizó stílusban enyelgett Toricenuval, ahelyett, hogy számon kérte volna a román fél ciánszennyezési perben tanúsított halogató politikáját. Itt lett volna az alkalom, hogy annak rendezését szabja feltételül a verespataki hozzájárulás fejében. Persze miért is tette volna, amikor a szomszédos állam EU-csatlakozási tárgyalásainak zöldfejezeténél sem emelte fel hangját. A műsorban még azt is megválaszolta Toriceanu helyett, hogy miért van nehéz helyzetben a román kormány(!), ha a magyarok felemlegetik Trianont. Ezek után nem kétséges, hogy az EU feltételeknek mindenben megfelelő előírásokat tartalmazó környezettanulmány fog születni. Csak meg ne bánjuk, mert ahogy a jól bevált régi közmondás tartja: Nem mind arany, ami fénylik.

Magyar Demokrata 2005/5.

Részlet Kocsis Tibor Új Eldorádó című filmjéből

A magyar nyelv védelmében

Vajon szükségszerű-e, hogy mindennapi beszédünkben riportert, fotóst, kollégát mondjunk? Hogy médiát, internetet, kvalifikációs versenyt, Párizs-Dakar rallyt, napi etapokat emlegessünk? Ha a válaszunk igen, akkor a nem is túl távoli jövőben a kérdés már csak arra vonatkozhat, hogy beszéljünk-e egyáltalán magyarul? A felelet előtt tekintsük át a jelenlegi helyzetet, a várható kilátásokat, egyetlen gondolat erejéig pedig a múltat.

A legelső kérdés, hogy magyarnak gondolt beszédünk szavai valóban magyarok-e? Az első pillanatra komolytalannak tűnő felvetés sajnos nem alaptalan. Az iskolákban mindmáig használt tankönyvek ugyanis azt tanítják, hogy őseink szókincsének egy része szláv, a másik török, a harmadik finnugor, míg a maradék ismeretlen eredetű. Ez feketén-fehéren azt jelenti, hogy amíg nem találkoztak az említett népekkel, addig nem is tudtak beszélni. A megközelítés enyhén szólva is gyermeteg, főleg, ha több ezer éves rovásírás műveltségünkre gondolunk.

Akkor még inkább, ha az 1980-as években megjelent Törökországról szóló útikönyv azt írta, hogy Magyarország hódoltsága ellenére Bécstől Budáig, Isztambultól a Krím-félszigetig a magyar volt a török diplomácia nyelve. A szultán így írt Ferdinánd császárnak, amire a „magyar" király természetesen németül válaszolt.

Az anyanyelv fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a XVI-XVII. században három részre szakadt, idegen fennhatóság alatt vergődő ország lakosságának ez jelentette az egyetlen összekötő erőt és a túlélést. A török kiűzése után a Habsburgok hatalomátvételével azonban a hivatalos ügyeket már csak németül lehetett intézni, ráadásul olyannyira divattá lett az idegen nyelv használata, hogy Kazinczy Ferencnek és társainak nyelvújító mozgalmat kellett indítaniuk annak megmentésére. Noha új tiszta magyar szavak alkotása helyett többnyire tükörfordításokra támaszkodtak, még így is sikerült megállítaniuk a hanyatlást.

Napjaink tömegtájékoztatásának „köszönhetően" akár visszasírhatnánk azokat az időket, hiszen a világháló, a villámlevelezés, a, távbeszélő, a korlátlan mennyiségben beáramló idegen kiadványok felületes magyar fordítása soha nem látott mértékben ontják ránk az első sorban latin eredetű angol-amerikai szavakat. Ha párhuzamot vonunk Kazinczy korával, akkor hasonló nyelvújításba kéne kezdenie legfőbb nyelvőrünknek, a Magyar Tudományos Akadémiának és persze Grétsy László nyelvésznek is a sarkára kéne állnia. Ő azonban a Szakmódszertani Folyóirat: *Tanítás-Tanulás Tanítók számára* I. évf. 1. számában (2003 szeptembere) idegen szavaktól

hemzsegő – kombináció, kommunikációképesség, asszimetrikus, esztétikailag, stb. – írásában Vörösmarty *Szózat*ával élesen szembeszállva nem látja okát az aggodalomnak.

Vele ellentétben az 1980-as évek végén a Magyar Professzorok (helyesen Egyetemi tanárok) Világtanácsa törvényi szabályozást kezdeményezett a magyar nyelvet rontó idegen nyelvi hatások ellensúlyozására. Igaz, hozzátették, hogy szó nem lehet kirekesztő célzatú ún. „nyelvtörvényről".

Így is lett, több kiskaput építettek beléje. Ezek egyike keretes szövegünk 5.§.(1) szakasza, amelyről a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Nyelvtudományi Intézetének véleményét szerettük volna megtudni. Az Intézet tudományos munkatársa azonban az egyeztetésre megküldött anyag megjelentetéséhez nem járult hozzá. Saját elhangzott és hangszalagra vett nyilatkozatával ugyan egyetértett, ám a többi, az övével azonos terjedelemben megszólaló véleményéhez is észrevételeket kívánt fűzni. Ebben az esetben nekik is újbóli válaszlehetőséget kellett volna biztosítanunk, ami a tudósítás helyett véget nem érő vitaest jelleget kölcsönzött volna a cikknek. Sajnáljuk, hogy ennek következtében Olvasóink éppen egyik legfőbb nyelvőrünk véleményét nem ismerhetik meg. Csupán annyit közölhetünk, hogy a nyelvtörvény előkészítésébe az Intézetet nem vonták be és hogy kezdetben még csak csak kikérték szakvéleményét a jegyzők, vállalkozók, cégek egy-egy, számukra eldöntetlen felirat kapcsán, egy év óta azonban megkeresés már nem érkezett.

Mack Sándor, Budapest XVI. kerületének Ipar- és Kereskedelmi csoportjának vezetője ennek okát úgy összegezte, hogy egy ilyen külső kerületben a kereskedők és boltosok nem a külföldi látogatók kegyeit keresik, hanem abban érdekeltek, hogy a helybeliek értsék meg közlendőjüket. Eddig egyetlen elmarasztaló határozatot sem kellett hozniuk, pedig 1200 üzlet és 1500 telephely működik a kerületben. Azért kísérletképpen kocsiba ültünk Mack úrral és terepszemlét tartottunk. Egy forgalmas útkereszteződésnél lévő épület homlokzatán óriási betűkkel virított az angol elnevezés, míg a magyar csupán az egészen közelről látható étlapon. Ez az aránytalanság is jelzi, hogy gond van a törvénnyel, hiszen a 2.§ (2) bekezdés Mack úr tájékoztatása szerint csak lehetőségként kínálja az azonos méretű magyar feliratot, nem pedig kötelező jelleggel, ráadásul az épület bármely külső, belső szegletében elhelyezhető. A tulajdonos tehát jogszerűen járt el.

Így már érthető, hogy miért nem iparkodnak a boltosok a Nyelvtudományi Intézetbe tanácsért. Ugyanis fölösleges. Valóban nem lenne megoldás? Kiss József, a Mondjuk magyarul mozgalom vezetője más véleményen van. Indulatát eredendően az váltotta ki, amikor a Magyar Rádió Márvány Termében rendezett nyílt Magyar Nyelvi Napján a meghívott előadók botrányosan rossz magyarsággal szólottak a jelenlévőkhöz. Más-más szakmai területen dolgozó, ám hasonlóan nyelvápoló barátaival ezt követően szerveződtek csapattá, majd váltak a Vezetési Szervezési Tudományos Társaság Szaknyelvi Szakosztályává.

– Egyszer szakmai vitába keveredtem egy nyelvésszel, aki tudósként azt állította, hogy neki a beavatkozás helyett csupán az események és változások megfigyelése a feladata. Ültessük át szemléletét egy gazdaságra és azonnal meglátjuk a különbséget a mezőgazdász és a tudós között. Az utóbbi csak azt tanulmányozza, hogy miként nő a gaz, míg a mezőgazdász már az első gazcsírát is eltávolítja, ahogyan nekünk is ezt kell tennünk a felesleges idegen szavak magyar nyelvbe történő behatolása esetén – eleveníti fel a tapasztalatait Kiss József.

Mozgalmuk terjedését látja abban, hogy egy amerikai cég termékei figyelemfelkeltő magyarázatából vele „gyomláltatta" ki az idegen szavakat, hiszen Magyarországon akarja azokat értékesíteni, nem saját hazájában. A gyártó joggal tartott attól is, hogy a több jelentésű idegen kifejezések félreértésre adhatnak okot.

A Mondjuk magyarul mozgalom vezetője azonban attól is óva int, hogy egyidejűleg igyekezzünk visszaszorítani minden, a köztudatban mélyen gyökeret eresztett idegen szót. Véleménye szerint általános csatát nem lehet indítani, védekeznünk inkább az új kifejezések beáramlás ellen kell. Tehát ne a Stop táblát magyarítsuk, hanem az olyan szóhasználat ellen küzdjünk, mint a politikusok szájából egyre gyakrabban elhangzó, ám érthetetlen derogáció, a sport területén pedig a visszafejlődésnek igyekezzünk gátat vetni, pl. a partjelző megnevezésére a bíró asszisztense visszaminősítés ellen.

Dr. Molnos Angéla, a Lélektani Szaknyelv Megújításáért közhasznú alapítvány létrehozója szerint magyar minden szó, ami ősi gyökrendszerünkből fakad. A többi idegen marad, akkor is, ha az MTA magyar helyesírással átírja és jövevényszavakká minősíti az idegen kifejezéseket.

– A nyelvromlás akkor kezdődött, amikor elfogadtuk a latint, mint a tudomány és a műveltség egyedüli nyelvét. Ettől kezdve az ország vezetői először latinul, majd németül és franciául művelődtek, társalogtak Még jó, hogy a magyar parasztság hosszú századokon át szinte érintetlenül őrizte meg az ősi anyanyelvet mégpedig igen magas szinten – fejti ki véleményét a nyelvész asszony. Írásai, köztük a *Szent és sérthetetlen, Jövőnkért, a magyar nyelv ügyében, Magyarító könyvecske*, arról tanúskodnak, hogy igenis létezik tiszta magyar nyelv, amin mindenről lehet írni és beszélni, ha tényleg akarjuk. Kiadványait rovásírással is ékesítette és ezzel műveltségünk, nemzettudatunk gyökeréig hatolt. Mint a rovásírásversenyek rendszeres résztvevője, személyesen tapasztalta, hogy az azokon résztvevő gyerekek minden kényszer nélkül is szívesen oldanak meg idegen kifejezéseket magyarral helyettesítő feladatokat, hogy az ott tanultakat mindennapjaikban is tovább használják.

Az eddigiekből kiderült, hogy a megfelelő szakértelem nélkül előkészített nem is nyelvi, de nem is reklám (helyesen hírverési), hanem felirati törvény jelen formájában betarthatatlan, többféleképp értelmezhető, ezért ellenőrzése szinte felesleges. Szigorítására, pontosításra viszont hiányzik a megfelelő központi és tömeges egyéni akarat. A minap azonban mindez ideig páratlan fejleményre került sor a magyar rádiózás történetében.

Varga Zoltán, az Érdi Rovásíró Kör vezetője, 2004. december 20-án azzal hívta fel a Grétsy László vezette *Értsünk szót* című élő műsort, hogy megsérti a pártatlan tájékoztatás elvét, mivel állandóan csak finn-ugor és szláv jövevényszavakkal példálózik, miközben a műsor öt éve alatt mindössze néhány alkalommal ejtett csak szót rovásírásunkról és ősi szavainkról. Észrevételével az ORTT Panaszbizottságához fordult, amely a 2005. január 19-i meghallgatásán az alábbi határozatot hozta.

„...Egyhangú álláspontja az eljáró tanácsnak, hogy a műsorszolgáltató „Értsünk szót" c. nyelvművelő műsorában, a műsorvezetők által is elismerten két-három alkalommal került sor arra, hogy nyelvi fejlődésünkre vonatkozó „finn-ugor elméleten" kívül más lehetséges elméleteket is megjeleníttsenek... Az eljáró tanács egyhangúlag megállapította, hogy a műsorszolgáltató... a kiegyensúlyozottság alapelvét sértette meg, amikor túlnyomó részt csak egy elmélet megjelenítésével foglalkozott."

Nos, ugyanezt az észrevételt az MTA és anyanyelvünk tisztaságáért, megőrzéséért felelős társult szervei is megtehették volna. A jelen helyzetben ugyanis az egymásra mutogatás, és csodavárás nem segít abban, hogy a bevezetőben feltett „beszéljünk-e egyáltalán magyarul" kérdésre igenlő választ adhassunk.

Magyar Demokrata 2005/6.

2001. évi XCVI. Törvény a gazdasági reklámok és az üzletfeliratok, továbbá egyes közérdekű közlemények magyar nyelvű közzétételéről

2.§ (1) Az üzlet feliratain az üzlet elnevezését – a vállalkozás neve, a vezérszó és az üzletben forgalmazott árura utaló árujelző kivételével –, valamint az üzletben, illetőleg az üzlet kirakatában a fogyasztók védelméről szóló 1997. évi CLV. törvényben meghatározott fogyasztók tájékoztatását szolgáló közleményeket magyar nyelven meg kell jeleníteni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott követelmény teljesíthető úgy is, hogy ugyanazon feliraton az idegen nyelvű szövegen (szövegrészen) kívül annak magyar nyelvű megfelelőjét is megjelenítik, legalább ugyanolyan jól érzékelhetően, valamint legalább ugyanolyan méretben, mint az idegen nyelvű szöveget (szövegrészt).

5.§. (1)... a meghonosodott idegen nyelvű kifejezések nem minősülnek idegen nyelvű szövegnek....

A Képes Krónika rejtélye

Már megszokhattuk, hogy amennyiben valaki a hivatalosan elfogadott, bár korántsem bizonyított magyar őstörténet pontosabb feltárására törekszik, az előtt bezárulnak az ajtók, rosszabb esetben még a bokáját is megütheti. Nincs ez másként a Kálti Márk Képes Krónikájának hasonmás kiadását gondozó Nemzeti Kincseinkért Egyesülettel sem. Ha nem sikerül bizonyítani igazát, akár 40 millió forint kártérítéssel is sújthatják.

A Képes Krónika címlapja

A rövid történet a következő. A nemzet még megmaradt kincseinek felkutatását, ápolását, terjesztését célul tűző Nemzeti Kincseinkért Egyesület (NKE) vezetője, Dékány Lászlóné több alkalommal is hallgatta Pap Gábor és Szántai Lajos *Képes Krónika*ról szóló előadásait. Ezek annyira magukkal ragadták, hogy szerette volna megérinteni, kézbe venni, tanulmányozni, megcsodálni utolérhetetlen miniatura festészetét. Mivel kerek egy határon egyetlen példányt sem sikerült fellelnie, elhatározta, hogy egyesületével körüljárja egy újrakiadás lehetőségét.

Amikor megtudta, hogy az eredetit az Országos Széchényi Könyvtárban (OSZK) őrzik, engedélyt kért annak lefényképezéséhez. A 2003. március 19-én kelt válaszlevél többek között az alábbiakat tartalmazta: *„Mivel a kódex újrafényképezése állományvédelmi okokból nem javasolt, figyelmébe ajánljuk a Helikon kiadónál 1991-ben megjelent, igen jó minőségű hasonmás kiadást, mely alapja lehet egy esetleges újabb megjelentetésnek."* A Helikon kiadó munkatársai örömmel fogadták a megkeresést, még segítséget is adtak az újrakiadás előkészítéséhez, a kiadáshoz a kiadó akkori vezetője pedig hozzájárult. Dékány Lászlóné ezután már csak annyit szeretett volna elérni, hogy az OSZK legalább a hasonmás színösszehasonlítását engedélyezze a nyomtatás előtt, ám annak ellenére nem kapott engedélyt, hogy az intézmény igazgatójától a következők sorok érkeztek:

„A könyvtárak nemzetközi szervezete az elmúlt évben Glasgow-ban kiadott deklarációja szerint a könyvtárak sem politikai, sem erkölcsi, sem vallási, sem tudományos értékrend szerint nem válogathatják az anyagokat, nem korlátozhatják használatukat. Természetesen a gyűjteményeikben őrzött értékeket mindenki részére hozzáférhetővé kell, hogy tegyék."

Noha az indoklás egyáltalán nem magyarázat a láthatási engedély megtagadására, az újabb kudarc után a NKE az OSZK javaslatának megfelelően a Helikon kiadványa alapján jelentette meg sajátját, ezt a nyomdajelzésben fel is tüntették. Ezek után hideg zuhanyként érte a kiadót, hogy néhány héttel a 2003. december 9-ei könyvbemutatót követően az OSZK feljelentést tett a 13. kerületi rendőrkapitányságon. A legmegdöbbentőbb az volt, hogy a hasonmás mellett kiadott, újra fordított és Pap Gábor, valamint Szántai Lajos tanulmányait tartalmazó második kötetet is el akarta koboztatni, holott az a hasonmástól független, önálló ISBN számot viselő kiadvány.

A *Demokrata* megkereste kérdéseivel az OSZK-t, ahonnan Rády Ferenc általános főigazgató helyettes tőmondatos, rövid, írásos válaszából megtudtuk, hogy a Képes Krónikát Kézirattáruk páncélszekrényében őrzik. Megtekintésére 5-10 évenként kerülhet sor, utoljára 2002-ben a könyvtár alapításának 200. évfordulóján állították ki. Arra is kitért, hogy Dékány Lászlóné ugyan kért engedélyt a hasonmás kiadás megjelentetéséhez, ám azt nem kapta meg. A magyar kulturális örökség ismeretlen szerzőtől származó, egyedülálló ereklyéje állami, kincstári vagyon, amelynek vagyonkezelői (tulajdonosi) jogait az OSZK gyakorolja. E jogokról az Államháztartási törvény és a Ptk. Rendelkezik – olvashatjuk a válaszban.

Rideg, tényszerű megfogalmazás, amelyben szó sem esik arról, hogy az OSZK előzőleg a Helikonhoz irányítva a kiadót, lényegében tiltakozás nélkül megadta hozzájárulását. És ezen a ponton kapcsolódik történetünkhöz dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd, Európa jogi szakjogász, a kiadó jogi képviselője:

– A kiadó elleni szabálysértési eljárást megszüntették és vélhetően erre a sorsra jutott a szerzői és szomszédos jogok megsértése miatt megindított büntetőeljárás is, bár utóbbiról értesítést nem kapunk, mivel gyanúsításra sem került sor, csupán tanúmeghallgatásra. Sem a szabálysértési hatóság, sem a rendőrség nem találta megalapozottnak az OSZK vádjait. Emellett a Széchényi

Könyvtár – amely megítélésem szerint nem is tekinthető a Képes Krónika vagyonkezelőjének, minthogy nincs olyan jogszabályi és szerződéses felhatalmazása, amelyek alapján tulajdonosi jogvédelem ügyében a bíróság előtt eljárhatna – tulajdonvédelmi pert indított a Fővárosi Bíróságon nemcsak az egyesület, hanem a nyomda – amelyet dr. Zétényi Zsolt ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány elnöke képvisel – és a könyvkötő ellen is – nyilatkozta lapunknak az ügyvéd, aki egyben a Nemzeti Jogvédő Alapítvány kuratóriumának tagja.

Az OSZK ideiglenes intézkedés iránti kérelmét, hogy úgy a hasonmás, mint a kísérő tanulmánykötet forgalmazásától, előállításától, nyomtatásától teljes körben tiltsák el a kiadót, a bíróság csípőből elutasította, hiszen ebben az esetben minden további vizsgálat nélkül lefoglalhatták volna a raktárkészleteket. Ezen döntését a Fővárosi Ítélőtábla nemrég hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróságtól alaposabb indoklást kérve, tehát a jogi csata még folyik, amely most már egy klasszikus nemzeti jogvédő ügy.

– A per lényege, hogy a Képes Krónika valódi tulajdonosa, az állam, üzleti megfontolásokból megtilthatja-e, hogy a kódexről hozzájárulása nélkül bárki a Helikon Kiadó által 1964-ben és 1987-ben megjelentetett hasonmás kiadások alapján, saját átdolgozásban kiadványt készítsen. Az OSZK – és nem az állam – a forgalmazástól való eltiltás mellett jogalap nélküli gazdagodás címén 32 millió forintot, jó hírnevének megsértése miatti nem vagyoni kártérítés címén pedig 6 millió forintot követel – tájékoztat dr. Gaudi-Nagy Tamás.

Az eset a maga nemében példátlan, mert az intézmény még soha nem indított tulajdonjogi pert amiatt, hogy egy saját állományában levő, védett művét hasonmás kiadásban más megjelentetett. Hasonlattal élve, olyan ez, mintha egy festmény tulajdonosa mindenkit eltilthatna a festményről történő hasonmás készítéstől, holott erre a Polgári Törvénykönyv lehetőséget nem biztosít. A könyvtár tévesen olyan igényeket akar érvényesíteni, amelyek csak a szerzőt illetik meg. Mivel a szerző már 650 éve elhunyt, ezért a Képes Krónika szabad felhasználás tárgyát képezi. A magyar állam tulajdonjogát senki sem sértette, ráadásul a Kulturális Örökség Minisztériuma, mint rendelkezésre jogosult, hozzájárulását adta a kiadvány megjelenéshez, amikor annak kiadásához írásbeli megállapodásban támogatási kötelezettséget vállalt, védjegye szerepel is a hasonmás kötetben.

Tényfeltárásunk közben nem szabad figyelmen kívül hagynunk a könyvtár ellátásról szóló jogszabályt sem, ami egyértelműen meghatározza, hogy a nemzeti könyvtárnak biztosítania kell kulturális javaink széleskörű hozzáférését. Mint láttuk, ezt ismerte el Dékány Lászlónénak írt válaszlevelében az OSZK igazgatója is.

A könyvtárat senki sem akadályozza a Képes Krónika újbóli kiadásában, és az sem állja meg a helyét, hogy a hasonmást üzleti haszonszerzés céljából jelentette meg a Nemzeti Kincseinkért Egyesület. Csupán tagjai, támogatói számára biztosított hozzáférést, emellett a szervezet közhasznú, tehát nyereségre nem is törekedhet. Amennyiben a felsoroltak ellenére mégis a Széchényi Könyvtár javára születik kedvező döntés, akkor a többi hasonmás kiadó is ilyen jellegű perekkel számolhat.

A fentiek ismeretében az ember elgondolkodik, hogy vajon mi válthatta ki az OSZK bőszült haragját, hiszen hasonló esetért és indokkal már számtalan esetben felemelhette volna a szavát? Próbáljuk kideríteni!

A lelőhelyéről sokáig Bécsi Képes Krónikának nevezett kódexet valószínűsíthető összeállítójáról Kálti Márk Képes Krónikájának nevezték el. A Budai Krónika ősének kézirata alapján látott munkához, amelynek szerzője már összeolvasztotta Kézai Simon Gesta Ungarorum-ját Anjou Károly Róbert király történetével.

Kálti Márk feladatát 1358. május 15-én kezdte el, és a művészettörténeti kutatások alapján 1370 júliusa és novembere között fejezhette be. Ezt arra alapozzák, hogy nem jelenik meg a címlapon az uralkodó Anjou Lajos magyar, ekkortól már lengyel, királyi címere, márpedig ezt aligha hagyhatta volna el fővesztés nélkül Kálti Márk. A július utáni befejezést viszont az igazolhatja, hogy a címlapon szerepel ebben a hónapban született lányának, Katalinnak a védőszentje. A magyar király a Krónikát valószínűleg ajándékként küldte Franciaországba, amikor tárgyalások kezdődtek Katalin és a francia király fiának eljegyzéséről. Ehhez jól jöhetett a mennyasszony őseinek, „szent" királyaink dicső tetteit méltató, díszes kiadvány. A kódexet a francia király később Brankovics György szerb fejedelemnek ajándékozta, tőle török kézbe jutott, ahonnan visszaajándékozták valamelyik királyi követnek.

Az eddig ismert „ereklye" csonkítatlan utánnyomása – ez ellen nem is tiltakoztak – nem lehetett kiváltó oka az OSZK pereskedésének. Vihart minden bizonnyal az kavart, amikor tudomására jutott, hogy a Nemzeti Kincseinkért Egyesület új fordítást készíttetett, ahhoz két, hivatalos berkekben nem igazán kedvelt szakember, Pap Gábor és Szántai Lajos tanulmányát, magyarázatát csatolta. Sejtésünket igazolja, hogy ennek betiltását is követelte, jóllehet ehhez már semmi köze, annak esetleges pontatlansága miatt csak néhai Kálti Márk, a szerző emelhetne szót. Vizsgáljuk meg, hogy ő vajon kifogásolná-e az újabb fordítást!

Annyit tudunk, hogy a XIX-XX. század folyamán ezekből több is készült, Barsi Jánosé ebbe a sorba illik. Elődeitől abban különbözik, hogy egy-két, a magyar történelmet alapvetően meghatározó helyen pontosítja a fogalmakat. Hogy ez mit jelent, arról Szántai Lajos művészettörténész illetékes nyilatkozni.

– Krónikát lefordítani egyáltalán nem egyszerű, hiszen ahhoz a latin tudás önmagában nem elég, kiváltképp nem a Képes Krónika esetében, amelynek szöveganyaga rendkívül összetett. Nem csupán történelmi időrendiségű műről van szó, a magyarság történelmét az egész világegyetem működéstörténetébe ágyazva meséli el. Tele van olyan latin szavakkal, amelyek nem csak irodalmi, hanem a csillagászati szakszavak. Következésképp úgy is le lehetne fordítani, hogy a történelmi eseményeket a hátterükben húzódó csillagászati eseményekkel meséli el. A fordítás másik nehézségét az okozza, hogy a többi magyar krónikához hasonlóan ennek eredeti nyelvezete is magyar volt. El lehet képzelni, hogy mekkora fejtörést okozott már az eredeti latinra történő átfordítás, hiszen ezen a nyelven sok olyan fogalom nincs meg a jelenségek leírására, ami a magyarban létezett – ecseteli a fordítás nehézségeit a művészettörténész.

Nos, erről, az eredetihez képest is átalakított latinról kellett a későbbi korokban visszafordítani a szöveget. Ki tudja miért, a több jelentésű szavak esetében, őseinkre mindig az előnytelenebbet használták fel.

Szántai egyik példaként Attilát említi, akit az eddigi krónikafordítások kéjsóvár természetűnek írták le, holott a latinban nyoma sincs az ilyen meghatározásnak. Az ott szereplő venereus szó ugyanis a venerikusból származik, ami azt jelenti, hogy Attila módfelett vénuszi természetű volt. Ez a Vénusz bolygói tulajdonságot a magyarság Esthajnalcsillaginak, Szerelemcsillaginak is nevezi. A fordításban tehát annak kellett volna megjelennie, hogy Attila Esthajnalcsillag természetű volt. Ezt a megközelítést egyébként az is alátámasztja, hogy a hun király tulajdonságait hét tételben sorolja fel a Krónika, ami kozmikus jellegére is utal.

– A másik hasonló példára Pap Gábor művészettörténész hívta fel a figyelmet, ez pedig Álmos halálának kérdésköre. A legrégebbi krónikafordítások azt írják, hogy Álmost a Kárpát-medencében megölték. Mivel a magyar történetírás ezzel a kérdéssel nem igazán tudott mit kezdeni, ezért ószövetségi előzményeket keresett és azokkal próbálta megmagyarázni az occido fogalmát. Csakhogy ennek elsődleges jelentései: a Nap leszentülése, Napszentület, ember elhunyta, élet megszakadása és csak legvégül a meggyilkolni – fejti ki véleményét Szántai, majd hozzáteszi, hogy ennek alapján elképzelhetjük mekkora gondot jelentett a Képes Krónika összeállítójának az elevenen lüktető, sokoldalú, szerves magyar nyelvet egy ilyen gépies szerkezetű latin nyelvre fordítása, főleg ha tudjuk, hogy nevezett hősünk nevében benne van az álmos jelentés is. Mivel ez elsősorban álomba révülést takar, nem halált, hanem szentté válást, nevezetesen Álmos szentülését írja le, azt a pillanatot, amikor lemegy a Nap, és eljő az álom ideje. Ez a gyönyörű költői kép méltó párt alkot Attila király Esthajnalcsillag természetűnek nevezésével.

– Úgy tűnik, valakik azt szeretnék elérni, hogy a magyarság saját történelmi múltját, annak értékeit ne ismerhesse meg, ezért azokat szabályszerűen dugdossák előle. Középkori magyar nyelvű irodalmunk – mert ilyen bizonyítottan volt – emlékeit az elmúlt századokban elpusztították. 1276-ban Kun László király idején Szent Margit szentté avatási eljárásán a vele élő nemes asszonyok, az apácák elmondták, hogy Margit anyanyelvén, tehát magyarul olvasta az Evangéliumot. Hová lettek ezek a magyar nyelvű krónikáink, legendáink, az Újszövetség? – osztja meg velünk tépelődő gondolatait Szántai Lajos.

A Nemzeti Kincseinkért Egyesület még megmaradt értékeink közül szerette volna egyet közkinccsé tenni. Lehet, hogy megfizet érte?

Magyar Demokrata 2005/7.

A rovásírásversenyekről

A *Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás* című könyvünkben még a Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetségét neveztük meg a Kárpát-medencei Rovásírásversenyek szervezőjeként. Azóta változás történt, a MAROSZ örökébe lépett Forrai Sándor Rovásíró Körről e könyv 338. oldalán tájékoztatunk.

A 2004. évi verseny résztvevőinek egy csoportja

Változás küszöbén állnak a versenyek is, hiszen a 2004. évi rendezvényre jelentkezettek közül mintegy hatvan (!) tanulót már nem tudtunk fogadni, mert ekkora tömeg (190 fő) esetén sem a szállás, sem az ellátási lehetőség, de legfőképp az igényes lebonyolítás tekintetében nem lett volna méltó a rovásírás ősi hagyományához.

A résztvevők és a verseny lebonyolításában segédkezők számára írt, emlékeztető füzetben részletesen tájékoztattunk a körülményekről, a nehézségekről és a jövőbeni lehetőségekről. Ennek lényege, hogy a Kárpát-medencei Rovásírásverseny kinőtte az egynapos rendezvény kereteit, és a továbbiakban megyei, de legalább is körzeti válogatókra van szükség.

Már a verseny napján szórólapokon kértük a jelenlévő intézményeket, hogy jelentkezzenek azok, amelyek egy ilyen megyei válogató lebonyolítására vállalkoznak. Sajnos a püspökladányi Karacs Ferenc Gimnázium és a tatabányai Móra Ferenc Általános Iskola kivételével több önkéntes nem akadt. Nekik ezúton is őszinte köszönetemet fejezem ki. A többiek talán nem érezték biztosítottnak a feltételeiket.

De mit is takar egy ilyen előválogató? Lehetőleg a rovásírásversenyeken már tapasztalatot szerzett oktatási intézményt, ahol a megye iskolái által nevezett és az egyénileg induló tanulók összemérhetik tudásukat. Hogy az értékmérésben ne legyenek eltérések, ezért a Rovásíró Kör tagjai összeállította feladatokat tartalmazó borítékokat ugyanazon órában bontanák mindenütt.

A megyéken belüli távolságok talán nem rónának akkora költséget az iskolákra és a szülőkre, hogy azt ne tudnák kigazdálkodni. A költségeket a három korcsoportonkénti – 12 évfolyamos iskolák esetében egy negyedikkel is számolunk – első három helyezett részére biztosított könyvjutalom és a résztvevők számára némi hideg élelem jelentené. Az egyébként is rendkívüli módon igénybe vett tanároknak a közreműködésért túlórát lehetne elszámolni, amely a verseny rendezésével kapcsolatos pályázaton az önkormányzattól elnyerhető, ahogyan az országos versenyen a rendező iskola esetében. Mivel ennek költsége elenyésző az önkormányzatok egyéb kiadásaihoz képest, alighanem sehol sem jelentene elviselhetetlen terhet a település számára. Ahol esetleg az értékelő bizottság igényelné, a Forrai Sándor Rovásíró Kör tagjai segítenék az elbírálást.

Mint jeleztem, az országos előválogató rendszer 2005-ben még nem sikerült, de ismételten hangsúlyozom, a jövőben elkerülhetetlen. Addig is idén az elmúlt öt év tapasztalatai alapján a még emberi körülmények között kezelhető 100 tanulóban kellett korlátoznunk a résztvevők számát. A rendszeresen jelenlévő iskolákat alapul véve ez mindösszesen 2 tanulót jelent, ami tehát nem minden korosztály részvételét teszi lehetővé egy-egy intézményből. Mégsem tehettünk mást a zsúfoltság elkerülése végett. A 2004. évi létszámok:

	Magyarországi:			Határon túli:			Összesen:
	iskola	egyén	össz.	iskola	egyén	össz.	
Alsó tagozatos:	20	6	26	5	0	5	**31**
5.-6. osztályos:	22	4	26	7	0	7	**33**
7.-8. osztályos:	17	7	24	6	0	6	**30**
Középiskolás:	11	6	17	10	1	11	**28**
Összesen:	**70**	**23**	**93**	**28**	**1**	**29**	**122**
kísérők:			31			10	**41**

A fentiek ismeretében ismételten kérem a megyei válogatók átgondolását. Teszem ezt annál is inkább, mert a jövőben újabb – remélhetőleg már nem csak Kárpát-medencei – tanulók jelentkezésére számítok. A 2004. évi verseny iskolái és a felkészítők:

1. Ward Mária Általános Iskola és Gimnázium
   (Pázmány Péter Iskola kihelyezett iskolája Piliscsabán)
   Felkészítő: Kovács Márton
2. Magyarok a Magyarságért Egyesület (Encs)
   Felkészítő: Popják József
3. Igazgyöngy Alapfokú Művészeti Iskola (Berettyóújfalu)
   Felkészítő: Siteri Róbert
4. Móra Ferenc Általános Iskola (Tatabánya)
   Felkészítő: Rákász Mihály
5. Belvárosi Általános Iskola – Székely Mihály Tagintézmény (Jászberény)
   Kapcsolattartó: Béres Gáborné és Lénárth András

6. Németh László Általános Iskola (Mezőszilas)
   Felkészítő Varga István igazgató
7. Karacs Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium (Püspökladány)
   Felkészítő: Nemesné Nagy Erika, kísérő Csillagné Lugossy Marianna
8. Vadas Jenő Erdészeti és Vadgazdálkodási Szakközépiskola Mátrafüred
   Kapcsolat: Berecz Endre és Endréné
9. Általános Iskola és Könyvtár (Sükösd)
   Felkészítő: Koprivanacz Istvánné
10. Bolyai János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Int. (Debrecen)
    Felkészítő: Szebellédyné Lévai Éva és Széll Gabriella
11. Piarista Általános Iskola (Kecskemét)
    Felkészítő: Molnárné Steixner Katalin
12. Keve-Kiserdei Általános Iskola (Budapest)
    Kapcsolat: Varsányi Zoltán
13. Dobó Katalin Gimnázium (Esztergom)
    Kapcsolat: Cseh János
14. Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda (Noszlop)
    Felkészítő: Magyar Istvánné, kísérő Csonka János ig.
15. Móra Ferenc Általános Iskola (Budapest, XVI. ker.)
    Felkészítő: Friedrich Klára
16. Nagy László Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégium (Kunhegyes)
    Felkészítő: Kovácsné dr. Szigeti Klára
17. Czimra Gyula Általános Iskola (Budapest, XVII. ker.)
    Felkészítő tanár: Livagyin Imréné
18. Családi Iskola Keszthely
    Felkészítő: Molnár Teréz és Nagy gyula
19. Deák Ferenc Általános Iskola (Kehidakustány)
    Felkészítő: Molnár Teréz
20. Laky Demeter Általános Iskola (Rezi)
    Felkészítő: Nagy Gyula
21. Várvölgyi Általános Művelődési Központ (Várvölgy)
    Felkészítő: Nagy Gyula

Felvidék

Erdélyi János Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola (Nagykapos)
Felkészítő: Kis Berta Teréz
Urbán Aladár, a Palóc Társaság elnöke szintén szervezett versenyeket.

Délvidék

Általános Iskolások (Zenta)
Felkészítő: Sárosi Gabriella

Gimnázium (Zenta)
Felkészítő: Pataki Tibor

Erdély

A Csodaszarvas rovásírásverseny szervezői Raff László és Kasza Tamás (Szamosújvár) cserkészvezetők. 2004-ben csaknem 300 erdélyi fiatal közül választották ki a Magyarországra érkezett 15 személyt. Az összes felkészítő nevét nem ismerjük, a dési Zomoráné Cseh Márta tevékenységéről azonban tudunk, ahogyan arról is, hogy jelenleg rovásírás tankönyv összeállításán dolgozik.

Valamennyi felsoroltnak, különösen a felkészítőknek – és persze azoknak is, akiknek nevét nem ismerjük – köszönetemet fejezem ki eddigi önzetlenségükért. Kérem, hogy lelkesültségük a jövőben se hagyjon alább, mert a magyarság sorsa az ő kezükben van. Egészséges nemzettudat nélkül ugyanis nem létezik nemzet, ennek alapja pedig a hagyomány és az ősi kultúra, így rovásírás ápolása, terjesztése.

Kárpát-medencei Rovásírásverseny 2005

Szervezője:	A Forrai Sándor Rovásíró Kör
A verseny helyszíne:	Móra Ferenc Általános Iskola 1163 Budapest, XVI.ker. Ida u.108-110 T/F: 00/36/1/405-5766
Résztvevők:	Általános és középiskolások, illetve, amennyiben a helyileg illetékes iskola elutasítja a tanuló nevezését, korlátozott számban a megjelölt korcsoportokba tartozó egyéni jelentkezők.
A döntő időpontja:	2005. június 18. szombat

Versenyfeltételek

a) Korosztályok
   - alsó tagozatos
   - 5.- 6. osztály
   - 7.- 8. osztály
   - középiskolás

b) Feladatok az alsósok számára:
   - 5 sor terjedelmű átírás rovásírásról latin betűre
   - 5 sor terjedelmű átírás latin betűről rovásírásra
   - 3 mondat terjedelmű rovásírásos szöveg hangos olvasása

   Feladatok a felsősök számára:
   - 10 sor terjedelmű átírás rovásírásról latin betűre
   - 10 sor terjedelmű átírás latin betűről rovásírásra
   - 3 mondat terjedelmű rovásírásos szöveg hangos olvasása

Feladatok középiskolások számára:
15 sor terjedelmű átírás rovásírásról latin betűre
15 sor terjedelmű átírás latin betűről rovásírásra
3 mondat terjedelmű rovásírásos szöveg hangos olvasása

c) Nem kötelező, azaz választható feladatok a döntőben, 3 korcsoportban:
- botra rovás (eszközszükséglete: 80 cm hosszú kérgesbot, vagy négy oldalára gyalult 1–1,5 x 1–-1,5 cm léc; faragó bicska; törülköző)
- rovásírás történeti áttekintés, legjelentősebb rovás emlékeink
- rövidítéses rovásírás (összerovás)

d) A versenyen használatos rovásbetű típus:
- Forrai Sándor ábécéje írásban és hangos olvasásban
- Magyar Adorján ábécéje írásban és hangos olvasásban

e) Versenyszabályok:
- csak egy típusú, szabadon választott ábécé fogadható el
- csak jobbról balra haladó írás fogadható el
- a feladatok megoldásához segédeszköz nem használható

A verseny időtartama harminc perc, az eredmény a feladatok hibaszámától, illetve hibátlanságától, valamint a megoldásra fordított időtartamtól függ. Eldöntetlen eredmény esetén összerovási feladatot kapnak a tanulók.

f) A felkészüléshez ajánlott irodalom:
- Forrai Sándor: A magyar rovásírás elsajátítása
- Friedrich Klára: Rovásírás-gyakorlatok nem csak gyerekeknek I-II. füzet
  Rovásírás tankönyv és szakköri ötlettár (2003)

g) A tavalyi versenyekhez hasonlóan a helyes, választékos magyar beszéd, mint feladat, amelynek keretében meghatározott terjedelmű, latin betűs szövegrész idegen, de közhasználatú szavainak magyar szavakkal történő írásbeli helyettesítése.

Megjegyzés:
Mivel a verseny áttekinthető lebonyolítása érdekében a résztvevők száma egyszáz fő lehet, az iskolák az általuk választott egy, vagy két korcsoportban mindösszesen két tanulót nevezhetnek.

Jelentkezési határidő:
2005. április 30. a Forrai Sándor Rovásíró Kör postacímén írásban: 1163 Budapest, Sasvár u. 53. vagy a szakacsgabor@axelero.hu villámlevélen. Távbeszélő: (00/36)1-403-1086, 06/30/431-1281

Az értékelés szempontjai

A versenynek csak nyertesei vannak, mert minden résztvevő gyarapodik tudásban és élményekben. Ezen belül a dolgozatokat a következő szempontok szerint értékeljük:

1. Minden hibás, vagy kihagyott betű, mind a latin betűs, mind a rovásírásnál 1 hibapontot jelent.
2. Írásjelek kihagyása, ékezetek lehagyása 1 hibapontot jelent.
3. Szavak kihagyása a szó hosszúságától függetlenül 3 hibapont, az „A" és „Az" is szónak számít!
4. A számjegyek hibás írásánál annyi hibapont, ahány jegyből az ARAB szám áll. Töredék hibákat nem számolgatunk, egy számjegy tévesztésénél az egész számsort hibásnak vesszük.
5. A két K betű használatánál elfogadjuk a következő megoldásokat:
   - hangrendhez illeszkedő
   - AK jel a szavak végén, EK jel a szó belsejében
   - csak a rombusz alakú EK jel használata
6. A hangos olvasást ötöstől egyesig osztályozzuk.
7. A nyertesek sorrendjének megállapításánál elsősorban a kevesebb hibaszámot vesszük figyelembe. Egyforma hibaszámnál a felhasznált idő dönti el a kérdést. A teljesen egyformán értékelhető versenyzők között összerovási feladat dönti el az elsőbbséget.
8. Kérjük a versenyzőket, hogy a rovásírásnál jól észrevehető szóközöket hagyjanak, törekedjenek a szép írásra, mert ez is befolyásolja az értékelő bizottság döntését.

A versenyzők írószerszámot, (tollat, ne ceruzát), hozzanak magukkal, vonalas papírról mi gondoskodunk.

2005. február 14.

Sikeres részvételt kívánnak a szervezők
Friedrich Klára és Szakács Gábor

— — —

Az Érdi Rovásírók Klubja (vezetője Varga Zoltán), a Móri Rovásírók Baráti Köre (vezetője Tisza András), a Szegedi Rovókör (vezetője Deák Dezső) valamint a Forrai Sándor Rovásíró Kör (vezetője Szakács Gábor) 2005. február 27-i, a Magyar Örökség és Európa Egyesülethez megküldött közös beadványában az ősi magyar rovásírást és Forrai Sándort javasolta a Magyar Örökség díjra.

Az elpusztíthatatlan írás (Újság)

Ha van régóta áhítva várt sajtótermék, akkor az az *Írástudó* címet viseli. A hír mégsem az elnevezéssel kelt feltűnést, hanem azzal, hogy az első betűtől az utolsóig rovásírással készült. A tartalmi részben nincs latin betűs könnyítő magyarázat azok számára, akik csak az első lépéseket teszik ősi írásmódunk használata, olvasata terén, a dolgok közepébe vágva még az ábrákat és keresztrejtvényeket, hirdetéseket is ilyen betűtípussal látja el. A nyolcból egyetlen, gyakorlati oldal azonban a félreértések elkerülése végett latin betűkkel ismerteti a rovásírás és a számrovás szabályait, egyszerű feladatokkal vezeti rá az olvasót a lap használatára.

A három hasábra tördelt oldalak sajátossága, hogy a főszerkesztő Tisza András – egyébként a Móri Rovásírók Baráti Körének elnöke, a Forrai Sándor Rovásíró Kör tagja – és helyettese Kállai László a szabályoknak megfelelő jobbról balra haladás mellett bizonyos összerovás fajtákat is megoldottak számítógéppel, ami azt jelenti, hogy immáron semmi akadálya az írás széles körben történő terjesztésének. A havi lap tartalmilag rendkívül változatos, önálló gondolatok mellett a nemzeti sajtóból és az őstörténeti kiadványokból is átvesz részleteket. Az április szám címoldala Torma Zsófia régésznő életútját ismerteti – folytatása a következő számban –, másutt rovásra átírta a *Demokrata*: *Itt az EU*, a *Magyar Jelen*: *Isten csillagvára* és a *Nemzetőr*: *Heti lámpás* című cikkeit. A. szentistváni időkben tűzzel-vassal irtott, ám elpusztíthatatlan rovásírás jelentőségét, nemzetmegtartó és nemzettudat formáló erejét nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ehhez nyújt korszakos segítséget Tisza András és társai elszánt kezdeményezése.

„Az írástudó”
Magyar Demokrata 2004. július 14.

Szellemi óriás (Videó)

Vannak emberek, akiknek az idő multával egyre jobban érezzük a hiányát, kívánjuk, bárcsak velünk lennének mindennapjainkban! Közéjük tartozik az 1961-ben elhunyt Zajti Ferenc festőművész, vallástörténész, őstörténész. Ebben a filmben életművét többek között nem kisebb személyiségek méltatják, mint Forrai Sándor és Pap Gábor. Mivel jól látta, hogy a finnugorista szemlélet elvágta a magyarság alaptörténetét és múlthoz vezető gyökereit, a szkíta-hun-magyar rokonság bizonyítékainak kutatását állította a középpontba és indította el 1925-ben az úgynevezett Aveszta-könyveket, amelyekben a kor legjelentősebb Kelet-kutatóit szólította meg. Zajti ekkor

már nemzetközi hírű tudós, a Magyar-Indiai Társaság elnöke, akit az indiai kormány kért fel, hogy segédkezzen egy magyar intézet létrehozásában a megbízó költségén, a Török Történelmi Társaság tagjaként pedig azt a feladatot kapta Kemal Atatürktől, hogy keressen két olyan magyart, akik – a két nép rokonsága miatt – segíthetnének a török ábécé latin betűs átírásában. A tudós azonban hiába fordult kérésével Hóman Bálint kulturális miniszterhez, mindkét esetben elutasították. Ekkor lefordította és kiadta Zarathusztra Zend-Avesztáját, megírta a Magyar évezredek című alapművét, valamint a nem kis vihart kavaró Zsidó volt-e Krisztus című munkáját. Váratlan halála után ötmázsányi őstörténeti kutatásból származó írásanyag maradt a lakásában, amelynek túlnyomó része elveszett, illetve házvezetőnője és annak barátja eladta a MÉH-nek, amiről az elhunyt családja a halálhírt követően alig egy óra múltán értesült. A megmaradt és többnyire feldolgozatlan forrásanyag késztette film rendezőjét arra, hogy Zajti Ferenc unokájával a felejthetetlen szellemi óriásnak emléket állítson művei és tisztelői segítségével. Hiánypótló, nagyszerű egyórányi dokumentum.

Zajti Ferenc – Portrémozaik (Videant Film 2004)
Magyar Demokrata 2004/35

Őstörténetünk hősei (Könyv)

Egy nép nemzeti múltjába vetett hitét nem lehet parancsszóval megsemmisíteni. Hiába igyekezett az akadémikus „Hunsdorfer" Hunfalvy finnugor elméletet ráerőltetni a magyarságra, napjainkban erősebb a hunok igaz története iránti érdeklődés, mint valaha. Zeneművek, szobrok, könyvek mutatnak fel újabb és újabb részleteket őseink nagyságából. Kertai Zalán festőművész eleink harci kultúráját bemutató 2004-es, látványos falinaptára után Hunok – Magyarok címmel 150 oldalon, düreri színvonalon hozza „testközelbe" a szkíta, hun, sumer, hettita, pártus, szarmata és még számtalan korabeli nép harci viseletét. Az alkotó azonban nem bízta magát képzeletére, Turok Margit és a kiadó, szerkesztő Kárpáti Gábor Csaba szakirányú kutatásai és a sírleletekben talált maradványok összegzése járult hozzá a minél hitelesebb ábrázoláshoz. Minden egyes rajz mellett szöveges magyarázat segíti a történelmi alakok, a harcosok és a harcmodor minél pontosabb megismerését. A nagyszerű kiadvány minden oldala rovásírással is megadja az adott vezér, fejedelem, király nevét továbbá közli József Attila és Arany János ide illő versrészleteinek rovásírásos – olykor összerovásos – átiratát. Az egész album az iskolák semmitmondó, magyar őstörténet hamisító történelem tankönyvei helyett hiteles korábrázolása lehetne azoknak a katonának és uralkodóknak, akik példaként történő bemutatása elengedhetetlen a tanulóifjúság számára. Ezen hősök megismerésével látnák meg igazán a különbséget napjaink lelkiző, durcás, egyben pipogya politikusai, miniszterei és elődeinket győzelemről győzelemre vezető sumer Gudea, a nyugati hun Balambér, a hun nagykirály Rua (Roga) és többiek között.

Kertai Zalán: Hunok – Magyarok (HUN-idea 2004)
Magyar Demokrata 2004/38

Ókori személyi igazolvány

Az emberiség egy része már több ezer évvel ezelőtt ismerte mindazt, ami napjaink elengedhetetlen szükségletéhez tartozik. Csak megjelenési formái finomodtak, ahogyan a bélyegző elődjei, a pecsétnyomók és pecséthengerek. A külföldi szakirodalom után hiánypótló művében a sumerológus Marton Veronika első ízben tárja átfogó módon az olvasó elé magyar nyelven az ókori pecsételők kialakulását, használatát, előállítását. Figyelme még arra is kiterjedt, hogy az idegen szakszavakat dr. Molnos Angéla lélekgyógyász-nyelvész Magyarító könyvecskéje és az Idegen szavak kézi szótára című kiadványai alapján magyarral helyettesítse. Példamutató figyelmesség. De vissza a pecsétekhez, amelyeknek első jelei a több tízezer éves barlangrajzokon hagyott kézlenyomatok. Ezeket követték a kőbe, márványba, Mezopotámiában agyagba karcolt, a tulajdonos által – nem ritkán amulettként is – hordott vésetek, amikor pedig az utóbbiba fonalat is fűztek, lényegében megalkották a későbbi viaszpecsétek és napjaink plombáinak őstípusát. „Az ókorban a napkeleti országok minden teljesjogú polgárának, az uralkodótól a kereskedőig, a templom papjától a parasztig saját pecsétje, pecséthengere volt" – írja a szerző. Ez helyettesítette a személyi igazolványt, hitelesítette az árukat, jelezte a tulajdonjogot. A pecséthengerek története, rendeltetése, szövegük megfejtése kimondottan izgalmas olvasmánnyá teszi a dokumentumkötetet. Annál is inkább, mert a bemutatott tárgyak jó részének 172 ezer nyilvántartott műtárgygyal együtt 2003-ban az amerikai hadsereg szeme láttára nyoma veszett. Míg a sumérek kultúrát adtak az emberiségnek, addig napjaink barbárai azt megsemmisítették.

Marton Veronika: A napkeleti pecsétnyomók és pecséthengerek (Matrona 2004)

Magyar Demokrata 2004/42

A környezet védelmével és a meglévő politikai visszásságok ostorozásával sokakkal ellentétben nem a rendszerváltás után kezdtünk foglalkozni. Az alábbiak is ezt bizonyítják.

A Magyarország 1984/11. számában megjelent, az idegenforgalomról szóló cikkhez szeretnék észrevételt fűzni. Úgy gondolom, hogy a szakmai utak megszüntetését nemcsak a gazdasági helyzet indokolta, hanem talán az is, hogy ezek az utak nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Láttam olyat, hogy az állam, vagy egy vállalat költségén kiküldött szakemberek még a szakmai kiállítás díját sem voltak hajlandók befizetni, sőt egyesek még a közelébe sem mentek. Ez pedig nem egyedi eset, bár ellenkező példát is lehetne említeni…

Szakács Gábor
Magyarország 1984. május 13.

Magyarázat:
Német-angolos idegenvezetőként az említett esetet a Hannoveri világkiállításon tapasztaltam. A csoport kb. 40 tagjából mindössze egy(!!!) ember jött velem a helyszínre, az is azért, hogy a többieknek elmondhassa, hogy nagyjából mit látott, azok meg azt adhassák tovább. Az összes többi kommunista ezalatt elment bevásárolni a „gyűlölt kapitalista" boltokba, hogy aztán itthon továbbra is hithű párttagként ostorozza a Nyugatot. Az ilyen álszent kommunistákból 1989 után álszent nemzetiek váltak és vezető helyet biztosítottak maguknak a rendszerváltó pártokban. Mentségükre azt hozták fel, hogy csak azért voltak az MSZMP tagjai, hogy „belülről reformálják meg a pártot".

— — —

Szívet melengető sorokat olvastam a Magyarország 1984/37. számába: „Svédországban súlyos pénzbírsággal illetik azt, aki letép egy ágat, bokrot, virágot." Vajon mennyire büntették volna a svédek azokat a vandál elemeket, akik a Körcsarnok-Stadion Szálló betonteknőjébe ültetett gyenge fák ágaiba kapaszkodtak, hogy jobban lássák az Iron Maiden együttes koncertjét? Az előadás után úgy festett a környék, mintha tornádó pusztított volna. Már az is szerencsétlen ötlet volt, hogy a koncertet ezen a helyen rendezték. Az akusztika nagyon rossz volt, látni alig lehetett, mert a színpad a hallgatók feje fölé nyúlt be. Legfájóbb azonban az volt, hogy a koncert alatt hallani lehetett a letört ágak recsegését-ropogását. S a rendezők egyetlen lépést sem tettek ennek megakadályozására.

Szakács Gábor
Magyarország 1984.

Nincsen uráli finn-ugor nyelvcsalád!

Holland nyelvészek elfogadták, hogy nincsen uráli finn-ugor nyelvcsalád

Angela Marcantonio professzor sikeres előadása az Amszterdami Egyetemen.

2004. november 12-én Angela Marcantonio professzor a Római „La Sapienza" Egyetem tanára az Amszterdami Egyetem Nyelvtudományi Intézetében vendégelőadást tartott.

Az olasz professzornő kifejtette, hogy szerinte a finn-ugor nyelvrokonság kitalált hagyomány. Nem lehet az ún. finnugor nyelveket ágrajz modellben csoportosítani.

Nem létezik ugor nyelvcsoport sem. Véleménye szerint a magyar lényegesen eltér a többi finnségi nyelvektől. Lehet, hogy Sajnovics János az ő idejében komoly kutatónak számított, de mai tudományos mércével mérve az ő magyar-lapp szóegyeztetései nem felelnek meg a tudományos igényeknek. Sem Sajnovicsra, sem Gyarmathyra nem lehet hivatkozni, mint a finnugor nyelvtudomány megalapítója. Az olasz nyelvésznek nincsen túl jó véleménye honfitársa, Alinei professzor etruszk-magyar szófejtegetéseiről sem, de Sajnovicsékhez képest Alinei munkája sokkal megbízhatóbbnak tűnik.

A tanárnő kifejtette, hogy az igazi probléma az összehasonlító módszerben rejlik, amit először az indo-európai nyelvcsaládra alkalmaztak. A rendszer túlgenerál, emiatt nincsen tudományos értéke. Túl sok hangszabályra, túl sok kivételre van szükség ahhoz, hogy csak néhány szópárhuzamot lehessen levezetni. Ezt statisztikai alapon ki lehet mutatni. Óriási nyelvészeti apparátusra van szükség, hogy a kb. TÍZ (!) magyar-finn szópárhuzamot tudjuk levezetni.

A professzorhölgy az összehasonlító módszer túlkapásait indo-európai nyelvek segítségével mutatta be. A nagylendületű előadást élénk vita követte. Az Amszterdami Egyetem fonológiai tanára, Norval Smith elismerte, hogy Marcantonio professzornak igaza van, ami az uráli/finnugor nyelvcsalád nem-létét illeti.

Marcantonio professzor jövőre tervez előadást tartani Magyarországon. A magyaroknak is be fogja bizonyítani, hogy nyelvük finnugor eredete elavult, téves.

Forrás: Nemzeti Hírháló 2005. február 21.

Angela Marcantonio professzor előadása olvasható:
http://www.kirj.ee/esi-l-lu/l37-2-1.pdf

Szakirodalom

Dümmerth Dezső, Fehérné Walter Anna, Fehér Mátyás Jenő, Grandpierre K. Endre, László Gyula, Magyar Adorján, Padányi Viktor, Zakar András, Badiny Jós Ferenc, Bakay Kornél, Csomor Lajos, Forrai Sándor, Kabay Lizett, Kiszely István és Molnos Angéla összes műve, a *Dobogó, Írástudó, Kárpátia, Kürtös, Magyar Demokrata, Magyar Fórum, Magyar Jelen, Ősi Gyökér, Tárogató, Turán, Új Idők* című folyóiratok, valamint

Telegdy János: *Rudimenta*, 1598 (Ars Libri 1994)
Árpád és Anjou kori oklevelek (Gondolat 1960)
Andrássy Kurta János: *Pilisi vádló kövek* (Budapest 2003)
Aradi Éva: *Fehér hunok Indiában...* (megjelenés előtt)
Balás Gábor: *Székelyek nyomában* (Panoráma 1984)
Barátosi Lénárth Lajos: *A tászoktetői rovásírás* (1941)
Bárdi László: *Az ősi Selyemút világa* (Masszi Kiadó 2003)
Bulányi György: *Ópusztaszer* (Irotron Kiadó 1994)
Csallány Dezső: *A székely-magyar rovásírás emlékei* (Nyíregyháza 1963)
Debreczenyi Miklós: *Az ősmagyar írás néhány hazai és oroszországi emléke* (1914)
Dudás Rudolf: *Scytha szó- és mondattár* (Vancouver 1998)
Ferenczi Géza: *A székely rovásírás az idők sodrában* (Erdélyi Gondolat 2002)
Friedrich, Johannes: *Geschichte der Schrift* (Heidelberg 1966)
Gondos Béla írásai (Dobogó, Kárpátia, Turán)
Halis István: *Az ősmagyarok nyomai* (Nagykanizsa 1902)
Huszka József: *Turáni magyar ornamentika* (Nyers Csaba kiadása 1966)
Hering, Elisabeth: *Az írás rejtélye* (Gondolat 1966)
Kabay Lizett: *A phaisztoszi korong megfejtése* (Fórum, Kolozsvár 1973)
Marácz László: *A magyar nyelv eredetéről* (Turán 2004/9-10)
Németh Gyula: *A magyar rovásírás* (MTA 1934)
Ráduly János: *A rovásírás vonzásában* (Korond 1998)
Röck Gyula: *Zsidó volt-e Jézus*? (Dombóvár 1943)
Sebestyén Gyula: *A magyar rovásírás hiteles emlékei* (Budapest 1915)
Simon Endre Miklós: *Siralmas beszéd* (Budapest 2003)
Szakács Gábor: *Tájékoztató füzetek a rovásírás versenyekről* (2000-2004)
Szakolczay Lajos: *Páter Bulányi* (Új Idő Kiadó 1989)
Tomory Zsuzsa: *Szerves magyar nyelvtudomány* (Silverlake 2000)
Torma Zsófia: *Sumér nyomok Erdélyben* (Buenos Aires 1972)
Tóth Kurucz Mária: *Erdélyi festett edények* (Cleveland 1996)
Zajti Ferenc: *A hun-magyar őstörténelem* (Szerzői Kiadás 1928)
Zajti Ferenc: *Zsidó volt-e Krisztus?* (Szerzői Kiadás 1922)

A tanulmányokhoz felhasznált irodalom az adott fejezetekben található.

Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás

A 2003-ban megjelent könyv tartalomjegyzéke

Köszönet

A szerzők az alábbi személyeknek és intézményeknek fejezik ki köszönetüket az elmúlt évek során nyújtott segítségükért:

Forrai Sándor és felesége • Albert Ferenc • Barlay Tamás (Duna Tv) • Bencsik András (Magyar Demokrata) • Bunyevácz Zsuzsa (Magyar Jelen) • Csikor Ottó (Képmás) • Dittler Ferenc • Friss Rádió (Debrecen) • Haefler András (Vasárnapi Újság) • 64 Vármegye Ifjúsági Mozgalom • Hír Tv • Jenei Erzsébet (Kossuth Rádió) • Dr. Jeszensz-kyné Gallai Gabriella iskolaigazgató • Juhász Zsolt (Magyar Rádió) • Jobbik Magyarországért Mozgalom • Kaich Károly • Kállay Árpád (Őrtüzek a Magyarságért Alapítvány) • Kárpáti Gábor Csaba (info@hun-idea.com) • Kis Petra (Fix. Tv) • Kurunczi Margit (NBN Tv) • Lovas Erika • Dr. Magyar Gábor (Másik Rádió - Gödöllő) • Magyar Műveltség Szolgálat • Magyar Vár Alapítvány • Dr. Márai Mária • Dr. Miklauzic István • Molnár László • Molnár Pál (Tudósklub) • www.nemnemsoha.hu • Nemzeti Hírháló (feliratkozas@nemzetihirhalo.hu) • Patrubány Miklós és a Magyarok Világszövetsége • Pázmándi Bán Zoltán (XVI. Kerületi Fórum) • Poroszlai Ildikó † • Rezes Zoltán † • Répássy Gábor (Másik Rádió – Gödöllő) • Sárosi Zoltán (Dobogó c. újság) • Siklósi András (Tárogató – folyóirat) • Siklósi Beatrix • Szombati Klára • Szőke István Atilla • XVI. Kerületi Helyi Téma • XVI. Kerületi Újság • Vajdáné Bene Ildikó • Vajda István • Dr. Veress László • Vödrös Attila (Új Idők) • Zenit Tv (Glória és Zámbó László) • dr. Zétényi Zsolt • Z. Kárpát Dániel (Kárpátia) • Zubreczky Dávid (Civil Rádió),

továbbá a Forrai Sándor Rovásíró Kör tagjai, a Kárpát-medencei Rovásírásversenyek eddigi, több száz résztvevője, a felkészítő szülők, tanárok és a versenyek támogatói, mindazok a helyek a Kárpát-medencében, ahová az elmúlt években meghívtak előadást tartani, végül de nem utolsósorban szüleink és gyermekünk, Miklós.

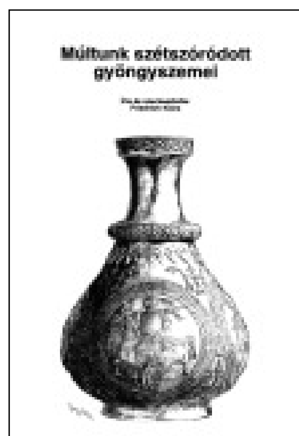
Bartha Mihály szamosújvári cserkész rótta fába a 166. oldalon látható rováshimnuszt.

Barta József borító terve Szabó Károly réznyomata alapján készült.

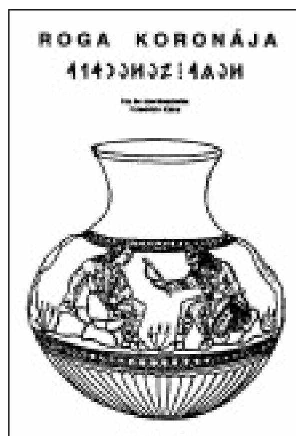
Terjesztők

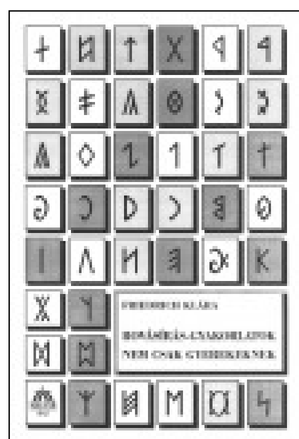
Arcvonal Irodalmi Kávézó, Masszi – Püski Könyvesház
1052 Bp., Haris köz 3. T: 318-0300
Emese Álma könyvesbolt
Bp., X. Fehér út 1. fsz.1. T: 461-6500/29213 m
Erdélyért Könyvesbolt
1034 Bp., Bécsi út 99. T: 240-1312, 06 (20) 438-8222
Éghajlat
1117 Bp., Karinthy F. u. 13. T: 365-1515, 06 (30) 9844-046
Fagyöngy Szeged T: 06 (70) 528-4909
Fehérlófia Könyvesbolt
1085 Bp., József u. 8. T: 303-1072
Fénylő Magyarország
3300 Eger, Széchenyi út 7. T: 06 (36) 312-175
Gondolat
1126 Bp., Márvány u. 25. T: 06 (30) 680-2429
Gondos Béla
1052 Bp., Semmelweis u. 1-3. T: 267-4511
Gyepű Könyvesbolt
1091 Bp., Lónyai utca 2. T: 215-4394/26 m, 06 (70) 506-6135
Két Hollós Könyvesbolt
1081 Bp., Kenyérmező u. 3/a. T: 299-0032
Magor Bolt
Bp., XIII. ker. Lehel téri piac T: 06 (20) 447-9657
Nemzeti Könyvespavilon
2600 Vác, Széchenyi út 12. T: 06 (70) 292-5748
Pult – Kiskapu
1081 Bp., Népszínház u. 29. T: 419-8107
Püski Kiadó és Könyvesház
1013 Bp., Krisztina krt. 26. T: 375-7763
Püski – Masszi Könyvesház Kft.
Bp., Kerepesi út 27/a. T: 323-0647
Rockworld
1073 Bp., Barcsay u. 8. T: 413-7294
Szittya
Bp., V. ker. Hercegprímás u. 2. T: 266-1127
Szkíta Könyvesbolt
Bp., Teréz krt. 8. T: 06 (70) 212-0523
Szkítia hálózat
Központ: Bp., Andrássy út 124. T: 354-1863
4024 Debrecen, Batthyány u.18. T: 06 (52) 450-021
6000 Kecskemét, Arany J. u. 3. T: 06 (76) 708-002

Szakács Gáborné, **Friedrich Klára**: gyógypedagógus, logopédus, rovásírás oktató-kutató, környezetvédő. Eddig megjelent munkái:

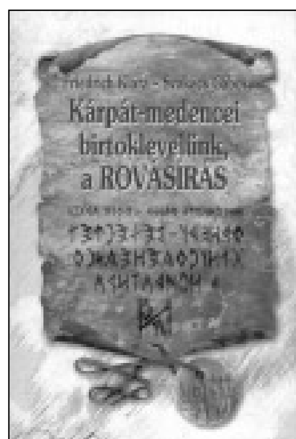

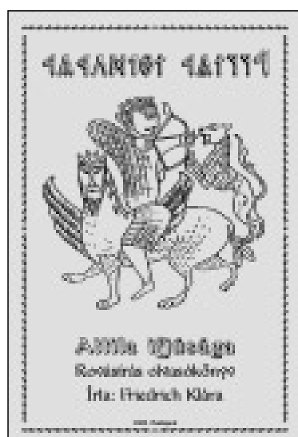

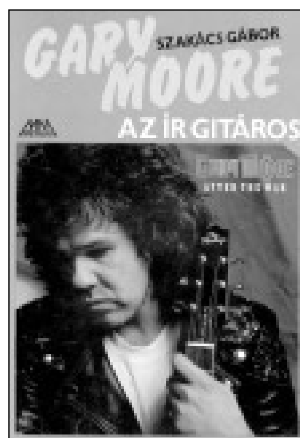

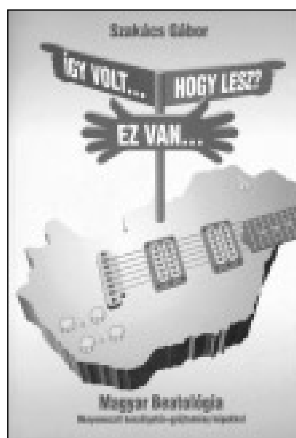

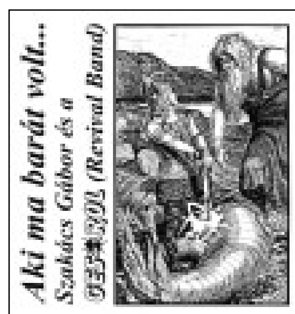

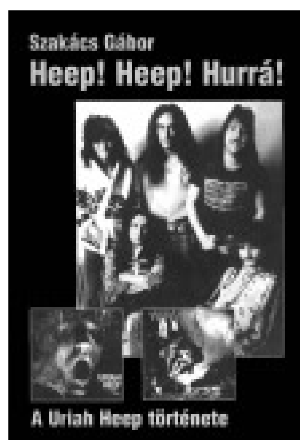

Szakács Gábor: író, újságíró, rocktörténész, zeneszerző, dalénekes, környezetvédő.
Eddig megjelent munkái:

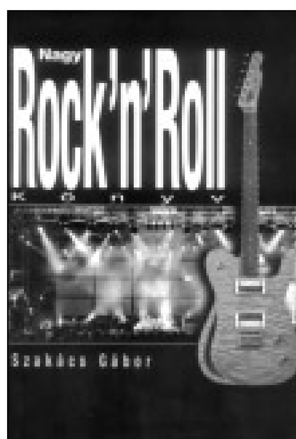

Forrai Sándor Rovásíró Kör

Alakulásának időpontja: 2004. január 1.

Alapítói: Friedrich Klára és Szakács Gábor

Alakulásának előzményei: A jogelőd Magyar Rovók és Rovásírók Országos Szövetsége betöltötte feladatát, azaz rendezvényeivel, versenyeivel az egész Kárpát-medencében elismertette tevékenységét. Ezt követően célszerű volt a rovásírással kapcsolatos feladatok ügyintézésének egyszerűsítése.

Célja:

- Forrai Sándor elévülhetetlen érdemeinek népszerűsítése, a Kör tagjainak iránta tanúsított tisztelete a névválasztással
- a rovásírás terjesztése, tanítása
- a tagok rovásírással, a magyar őstörténettel kapcsolatos ismereteinek önképzéssel történő bővítése
- a saját, és a szervezettel együttműködő csoportok tagságának összehozása érdeklődésük szerint
- a magyar beszéd tisztaságának megőrzése
- a természet és az állatok szeretetének népszerűsítése
- az egészséges életmód terjesztése
- a hagyományos párkapcsolatok és a családközpontú szemlélet fontosságának középpontba állítása

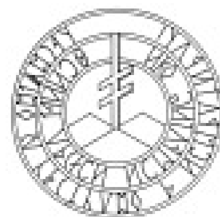
Módszere: a Rovásírók Napjának évenkénti megrendezése, lehetőleg március hónapban a Magyarok Házában, valamint a Kárpát-medencei Rovásírásversenyek évenkénti megszervezése.

Tagság:

- minden olyan személy, aki a fenti célokkal és módszerekkel egyetért
- a fent említett rendezvények költségeinek biztosítása érdekében havi 410 forintnak megfelelő, egy összegben fizetendő 5000 forintos hozzájárulás, ennek fejében, a befizetés napjától kezdődő, egy naptári éven át érvényes igazolás átadása; hivatalos beosztások – elnök, alelnök, titkár, pénztáros – nincsenek, elvégzendő feladatok, megvalósítandó célok és vállalások annál inkább.

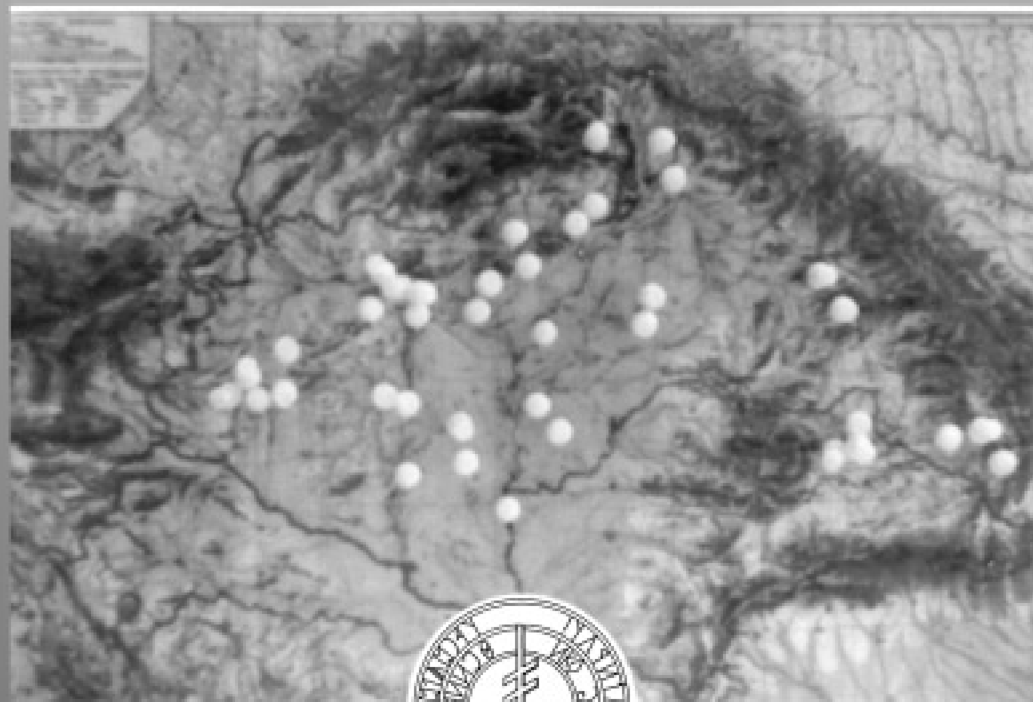
Friedrich Klára és Szakács Gábor – Budapest, 2004.

A Forrai Sándor Rovásíró Kör
postacíme: 1163 Budapest, Sasvár u. 53.,
villámlevél szakacsgabor@axelero.hu,
távbeszélő: 36 (1)-403-1086, 06 (30) 431-1281
honlap: http://rovasirokor-forrai.xw.hu.

Körünk jelképét Dittler Ferenc vezető építész rajzolta, aki épületek és rovásfeliratok tervezését vállalja. T: 242-6408, 06 (30) 954-5703.

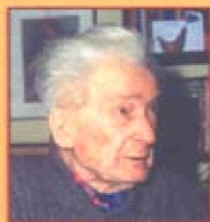
Kárpát-medencei Rovásírásverseny – 2004

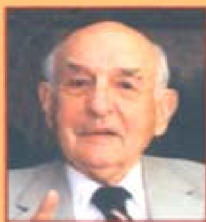

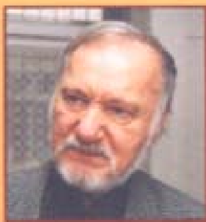
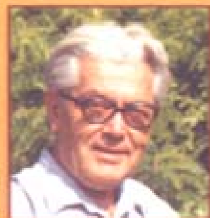
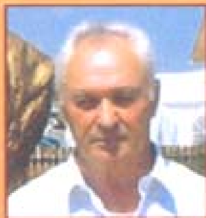
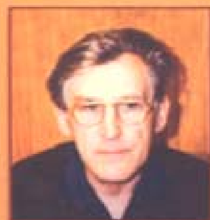

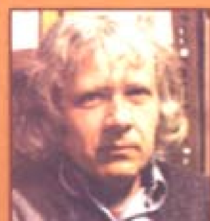
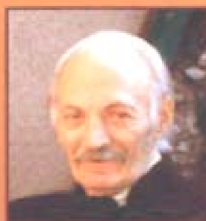
Szerkesztette: Szakács Gábor

Budapest, 2004

Amikor Klárival jó két évtizeddel ezelőtt, az 1980-as években egyre lelkesebben olvastuk az akkori Magyarországon valós őstörténetünkről csak hellyel-közzel hozzáférhető szakirodalmat, nem gondoltuk, hogy napjainkra százak jelentkeznek a Kárpát-medencei rovásírás-versenyeinkre, hogy segíthetjük rovásíró egyesületek, szakkörök alakulását határon innen és túl, hogy 2004-ben megjelenik az első rovásírásos újság.

Minderre nem lett volna erőnk és lehetőségünk, ha nem találunk rá olyan rég elhunyt, illetve ma is velünk élő tanítókra, akik az élet legkülönbözőbb területein alkották meg életművüket és segítettek bennünket az előbbre lépésben. Ők a példaképeink.

Ebben a kötetben irántuk érzett hálánkat véssük kőbe, rójuk fába, ahogyan őseink is tették az ő elődeik tiszteletére.